

Wydanie Weekendowe

Dziennik Związkowy

POLISH DAILY ZGODA

Published Since 1908

AN AMERICAN DAILY IN THE POLISH LANGUAGE — MEMBER OF UNITED PRESS INTERNATIONAL

No. 252 Rok (Vol.) LXXI

CHICAGO, IL., Piątek-Sobota, 21-22 Grudnia (December 21-22), 1979

Telefon wszystkich Biur 286-0141. 30c

OPEC NIE USTALIŁA CEN ROPY

Ponure Prognozy Ekonomiczne

Prezes K.P.A. A. Mazewski Do Kraju

Zgodnie z od dawna przestrzeganym zwyczajem, również w tym roku prezes Kongresu Polonii Amerykańskiej i ZNP, Alojzy Mazewski, przekazał do Polski życzenia świąteczne za pośrednictwem Radia Wolnej Europy.

Mazewski podkreślił w swoim przemówieniu radiowym, że zorganizowana Polonia Amerykańska odnosi się do Kraju swoich przodków z serdecznym poczuciem braterstwa i solidarności, dumna z faktu, iż Syn Polskiej Ziemi został powołany na Stolicę Piotrową, Ojciec Święty Jan Paweł II. Prezes K.P.A. i ZNP stwierdził również w przemówieniu, że społeczeństwo w Polsce nie jest odosobnione w swoich dążeniach do rozszerzenia i pogłębienia wolności w Polsce.

Nowy System Polityczny w Argentynie

Buenos Aires, Argentyna (UPI) — Generalowie, którzy rządzą Argentyną ujawnili długoplanowe projekty wprowadzenia systemu politycznego odpowiadającego bardziej zasadom demokracji ale jednocześnie wyznaczającemu armii rolę pierwszego przywódcy.

„Armia otrzyma prawo interwencji w rządzie, będzie zabierała głos w sprawach planów strategicznych, obrony narodowej i obrony konstytucji” — stwierdza oficjalny dokument 3-osobowej junty militarnej, która przekazała go prezydentowi Jorge Videla podczas ceremonii transmitowanej przez telewizję z budynku Kongresu. 54-letni Videla stał na czele zamachowców, którzy w 1976 roku usunęli prez. Izabelę Peron od władzy.

Będzie on odpowiedzialny za wprowadzenie planu w życie pod bezpośrednim nadzorem junty. Dokument nie nie wspomina o wyborach. Przedstawiciele armii poinformowali, że jeden z wyższych oficerów zostanie wybrany przez juntę na stanowisko szefa junty, którego kadencja skończy się w marcu 1981 roku. Nowy prezydent będzie sprawował rząd do 1984 r.

Dokument junty wzywał do utworzenia „komisji politycznej” do czuwania nad prawidłowym wprowadzaniem instytucji demokratycznych. W ub. tygodniu, podczas pierwszej w tym roku konferencji prasowej, prez. Videla powiedział, że Peroniści (największe ugrupowanie polityczne w Argentynie) nie zostaną uznani tak długo jak długo będą pielegnować „kult jednostki.”

Nowy Rząd Jordanii

Amman (UPI) — B. ambasador w Washingtonie, Sharaf Abdel Hamid Sharaf (lat 40) otrzymał od króla Husseina misję utworzenia nowego rządu. Król w środę przyjął rezygnację rządu premiera Mudara Badran, który piastował stanowisko od lipca 1976 r.

W nowym rządzie utworzonym przez Sharafa znajduje się kobieta, co jest nowością w świecie arabskim. Eksperti nie przewidują zasadniczych zmian w polityce zagranicznej Jordanii. Zmiana rządu nie była niespodzianką. Premier Sharaf objął również stanowiska ministra spraw zagranicznych i obrony.

Zastój w USA i W. Brytanii

Znaczna Podwyżka Cen Ropy Pogorszy Sytuację

Paryż (UPI) — Międzynarodowa Organizacja Współpracy i Rozwoju Ekonomicznego (OECD) przewiduje, że w 1980 r. Raport organizacji przewiduje wzrost ekonomiczny tylko o 1 proc. (w tym roku powinien dojść do 3 proc.). Przedstawiciel organizacji ostrzegł, że sytuacja może być nawet gorsza niż przewiduje raport, przygotowany przed ostatnią serią podwyżek ceny ropy naftowej. Autorzy raportu przestudowali sytuację ekonomiczną Stanów Zjednoczonych, Japonii, W. Brytanii, NRF, Francji i 19 państw poza blokiem komunistycznym. Raport przewiduje wzrost ekonomiczny w pierwszym półroczu tylko o 0.5 proc., w drugim półroczu o 1.5 proc. Stany Zjednoczone i W. Brytania nie będą miały żadnego wzrostu lecz spadek o 2 proc.

Organizacja apeluje do państw o wzmocnienie walki z inflacją, która osiągnie (przeciętnie dla wszystkich krajów uwzględnionych w raporcie) co najmniej 9 proc. Zastójowi ekonomicznemu będzie towarzyszył znaczny wzrost bezrobocia, największy w Stanach Zjednoczonych i W. Brytanii. Natomiast Niemcy Zachodnie, Francja i Włochy będą miały „umiarkowany” wzrost — około 2 proc. Najlepiej sytuacja będzie wyglądała w Japonii, która powinna mieć wzrost o 5 proc.

Raport stwierdza, że podniesienie ceny ropy o 10 procent, spowoduje globalny spadek produkcji o 0.5 proc., wzrost inflacji o 0.5 proc. i spadek rzeczywistego dochodu narodowego o 1 proc.

Eksperti organizacji przewidują nieznaczna poprawę ekonomiczną w drugiej połowie 1980 r., jeżeli ceny ropy nie podskoczą zbyt wysoko. Przy podwyżce ceny ropy o 10 proc. rzeczywista wartość obrotów handlowych przeszło 20 państw zrzeszonych w OECD będzie około \$40 bilionów mniejsza.

Krwawe Wystąpienia w Panamie

Panama City, Panama (UPI) — Dziesiątki demonstrantów, protestujących przeciwko pobytowi byłego szacha Iranu w Panamie odniosło obrażenia podczas starcia z oddziałami żandarmerii Gwardii Narodowej.

Świadkowie donoszą o przypadkach ciężkich pobić, aresztowaniach i śmierci demonstrantów oraz żołnierzy. Oficjalne oświadczenie władz potwierdza jedynie o ranach odniesionych przez 6 żołnierzy, 20 studentów i jednej reporterki telewizji panamskiej.

Obserwatorzy zagraniczni uważają, że sprawa szacha i oświadczenie ministra spraw zagranicznych Oscara Ozores, który zapewnił, że „pod żadnym pozorem szach nie zostanie usunięty z Panamy,” są jedynie pretekstami do wystąpień antyrządowych.

Oponenci prez. Aristidesa Royo i gen. Omara Torrijos, który w ub. roku pomógł mu w zdobyciu tego stanowiska zyskują coraz większą popularność i nowych zwolenników, ze względu na stale rosnące ceny na żywność i produkty przemysłowe oraz wzrastające bezrobocie. Powtarzające się raz po raz demonstracje doprowadzają do nowych aresztowań. W tym tygodniu aresztowano łącznie około 70 osób.

Gloria In Excelsis Deo!

„Zapomniane” Świąta

Hawana, Kuba (UPI) — Mieszkańcy Hawany, którzy swojego czasu przystrajali stolicę tysiącami drzewek i kolorowych świateł aby wspólnie cieszyć się świętami Bożego Narodzenia, którzy celebrowali te święta barwnymi pochodami i radosnymi zabawami, od dawna, zgodnie z zarządzeniem Fidela Castro nie obchodzą ich oficjalnie i nie dekorują miasta wyglądającego w tym czasie tak samo jak każdego innego dnia.

Inaczej niż w innych krajach Ameryki Łacińskiej, robotnicy podążają do pracy a wierzący chrześcijanie jedynie wieczorem gromadzą się w kościołach dla uczczenia narodzin Chrystusa.

Tradycyjne w innych krajach wręczenie prezentów w dniu 25 grudnia i 6 stycznia jest już raczej zapomniane w tym kraju i zostało zastąpione innym świętem.

Najważniejszym dniem, dniem wzajemnego obdarzania się podarunkami stał się 26 lipiec, rocznica nieudanego ataku Fidela Castro na koczary Moncada w 1953 roku, od których przyjął nazwę cały rewolucyjny ruch pod jego przywództwem, zakończony obaleniem dyktatora Fulgencio Batisty w 1959 roku.

Lipiec jest obecnie miesiącem dziecka na Kubie i uważany jest za najlepszy okres do przekazywania najbliższym podarunków. 2 lata temu komunistyczna partia zaaprobowała wymianę prezentów między współpracownikami tej samej instytucji pod koniec roku. Celem władz była poprawa morale pracowników.

Dolar Zwyżkuje

Londyn. (UPI) — Wartość dolara na giełdach europejskich wzrosła nieznacznie, a cena złota znowu podskoczyła o \$7 za uncję, dochodząc do \$476 za uncję w Londynie i \$475 za uncję w Zurychu.

Senat Przyjął Plan Pomocy Dla Chrystlera

Washington (UPI) — Większością 43 przeciwko 34 głosom Senat zaaprobował plan pomocy dla bliskiego bankructwa Chrystlera, zapewniając mu \$1.5 bil. w pożyczkach gwarantowanych przez rząd.

Nieco wcześniej Izba przyjęła ustawę większością 241 głosów, przeciwko 124.

Zawieszenie Broni w Rodezji

Londyn. (UPI) — Dziś w południe (7 rano w N. Yorku) zostało podpisane zawieszenie broni w Rodezji. Układ zawiera również prowizoryczną konstytucję i postanowienie o przeprowadzeniu wyborów z udziałem „Frontu Patriotycznego” rozbitego na dwie frakcje.

Uroczyste podpisanie układu, który jest rezultatem 14 tygodniowych rokowań, odbyło się w pałacu Lancaster w pobliżu pałacu Buckingham, siedziby królowej. W imieniu W. Brytanii układ podpisał min. spraw zagr. Lord Carrington, który był przewodniczącym konferencji zwalczających się ugrupowań rodezyjskich. W imieniu Rodezji podpisali: biskup Abel Muzorewa, premier rządu wyłonionego w wyborach z udziałem czarnych mieszkańców kraju, oraz przywódca dwóch frakcji „Frontu Patriotycznego”: Joshua Nkomo i Robert Mugabe.

Arafat Przyrzeka Walkę do Zwycięstwa

Bejrut. (UPI) — Na pogrzebie dwóch członków kierowniczej elity PLO zamordowanych na Cyprze, przywódca Palestyńczyków Yasser Arafat zapowiedział, że nie spocznie aż „rewolucja” odniesie pełne zwycięstwo. Przy tej okazji Arafat oskarżył prez. Cartera i premiera Begin o „spisek” przeciw „palestyńskiej rewolucji”.

Jeden z zamordowanych na Cyprze Palestyńczyków, Toukan, był sekretarzem reprezentacji PLO na Cyprze. Drugi, Briget miał być przywódcą podziemnej sieci PLO w Izraelu. Obydwaj zginęli od kul zamachowców, gdy wchodzili do domu Toukan’a na przedmieściu Nikozji.

Arafat oskarżył wywiad Izraela o przeprowadzenie zamachu.

Chicago Na Pierwszym Miejsu

Washington (UPI) — Corocznie w pożarach, których przyczyną były umyślne podpalenia, we wszystkich miastach US ginie ponad 1,000 osób.

Najwięcej podpalen a także najwięcej ofiar śmiertelnych notuje się w Chicago, N. Yorku, Filadelfii, Bostonie i Detroit.

Gigantyczna Karta z Życzeniami

Teheran. (UPI) — Do ambasady Stanów Zjednoczonych w Teheranie dostarczono gigantyczną kartę z życzeniami dla 50 zakładników, długości 64 stopy, szerokości 10 stóp z Panama City z podpisami 22,000 mieszkańców Florydy.

Jest to jedna z 300,000 kartek z życzeniami jakie nadeszły do ambasady w ciągu ostatniego tygodnia.

Przeszło 50 proc. kartek pochodzi od dzieci, które nie silą się na mądrość, lecz w prostych słowach wyrażają swoje uczucia: „Kochamy Was,” „Modlimy się za Was” itp.

Kto Decyduje o Losie Zakładników?

Teheran (UPI) — Radio Teheran zaprzeczyło pogłoskom, że min. spraw zagr. Sadegh Ghotbzadeh podał się do dymisji, ale Khomeini jej nie przyjął. Powodem decyzji ministra miały być duże różnice poglądów w sprawie zakładników między nim a „studentami” okupującymi ambasadę St. Zjednoczonych. Ghotbzadeh zapowiadał ewentualne zwolnienie części zakładników na Święta a resztę po dochodzeniach „komisji międzynarodowej,” co „studenci” uznali za „naiwność” i „brak poczucie odpowiedzialności.” Ponieważ Khomeini nie poparł ministra w jego słownej walce z radykałami okupującymi ambasadę, postanowił on zrezygnować.

Szef „muzułmańskich sądów” Sadegh Khalkhali, który chwali się, że osobiście dał rozkaz rozstrzelania kilkuset b. dygnitarzy szacha, oświadczył w wywiadzie dla londyńskiego „Times,” że zakładnicy są niewinni. „Gdyby nawet byli szpiegami, nie jest to dostatecznym powodem by ich stracić,” miał powiedzieć Khalkhali. „Czekaliby ich egzekucja tylko wtedy, gdyby byli bezpośrednio odpowiedzialni za morderstwa. Jeżeli postawimy ich przed sądem, nie skażemy ich na śmierć. Chcemy potępić Cartera i rząd St. Zjednoczonych.” Khalkhali powiedział również, że wysłał do Panamy swoich „komandosów” (morderców) z rozkazem wymordowania całej rodziny b. szacha.

Khomeini wystąpił z nowymi tyradami przeciw prez. Carterowi i Stanom Zjednoczonym, twierdząc, że era „dyplomacji kanonierek” skończyła się, że „Amerykanie są zasłепieni” i że „nasz naród (Persowie) dowiódł iż można przeciwstawić się Ameryce, a jej „gniazdo szpiegostwa” może być okupowane.”

Dziś ma być ogłoszona decyzja (czyja?), czy duchowni równych wyznań zostaną dopuszczeni by odprawić nabożeństwa dla zakładników w czasie Świąt Bożego Narodzenia.

„Studenci” upierają się, że zakładnicy muszą stanąć przed sądem i odpowiadać za szpiegostwo, a mogą być zwolnieni tylko wtedy, gdy Stany Zjednoczone dostarczą b. szacha do Teheranu.

Zaburzenia w Beludżystanie

Teheran (UPI) — Dwie osoby zostały zabite a sześć rannych w czasie starcia między rywalizującymi z sobą grupami politycznymi w prowincji Beludżystan-Sistan. Do walki doszło podczas przemówienia specjalnego wysłannika Khomeiniego, b. min. spraw zagr. Ibrahima Yazdi, który objeżdża te południowo-wschodnią prowincję zamieszkałą w większości przez Beludżów (ich kraj jest podzielnym podpalenia, we wszystkich miastach US ginie ponad 1,000 osób. godziła tendencję separatystyczną.

Wiek odbywał się w mieście Zahidan. Radio Teheran nie podaje okoliczności w jakich dwie osoby straciły życie.

KALENDARZYK
Dziś piątek, 21 grudnia — Tomasz.
Jutro sobota, 22 grudnia — Zenona, Leona, Honoraty.
Pojutrze niedziela, 23 grudnia — Wiktorii, Sławomira.

Dalszy Wzrost Cen Na Paliwo Nieunikniony

Wydatki Na Ten Surowiec Podskoczą w Najbliższych Dniach o 15 Procent

Caracas, Venezuela. (UPI) — Ministrowie przemysłu naftowego krajów zrzeszonych w OPEC zakończyli 4-dniowe posiedzenie w Caracas nie osiągając ostatecznych postanowień w sprawie nowych cen na produkty naftowe.

Krótko przed zakończeniem obrad, wenezuelski minister, Humberto Calderon poinformował, że „żadne nowe ceny nie zostały opracowane”.

Stwierdzenie to może oznaczać, że obecny chaos na światowym rynku, petrochemicznym będzie trwał nadal a każdy z producentów będzie ustalał swoje własne ceny w zależności od panującej sytuacji gospodarczej czy politycznej, a także wzrastających w świecie zachodnim braków na ten surowiec.

Biorąc pod uwagę pozycję zajmowaną podczas posiedzeń zarówno przez delegatów umiarkowanych jak i radykalnych, należy spodziewać się dalszego wzrostu cen na paliwo.

Ahmed Zaki Yamani z Arabii Saudyjskiej, największego eksportera ropy, w wywiadzie udzielonym UPI, po zakończeniu obrad powiedział, że w końcowej rundzie rozmów ministrowie nie osiągnęli żadnego porozumienia i sprawy pozostały w tym punkcie.

Calderon pełniący funkcje przewodniczącego sesji dodał, że przemysł

(Ciąg dalszy na str. 13-ej)

Kuba Nie Pójdzie Na Kompromis

ONZ. (UPI) — Członkowie Zgromadzenia Generalnego ONZ bez powodzenia głosowali 124 razy za przyjęciem Kuby lub Kolumbii do Rady Bezpieczeństwa.

Przewodniczący zgromadzenia, Salim A. Salim postanowił przedłużyć trwającą obecnie 34 sesję zwracając się do zebranych o ponowne głosowanie 26 grudnia, z nadzieją, że dzień ten przyniesie ostateczną decyzję w sprawie udzielenia jednemu z tych państw prestiżowego miejsca w ONZ, które zostanie zwolnione wraz z końcem roku przez Boliwii.

Rywalizacja ta uważana jest za próbę sił Fidela Castro jako lidera krajów niezaangażowanych.

Kubańscy oskarżają swoich oponentów o próby dyskredytowania ich pozycji.

„To co się tutaj dzieje stanowi jedynie złośliwe usiłowania udowodnienia, że Kuba nie reprezentuje tych państw” — stwierdził jeden z przedstawicieli tego kraju.

Przez 2 miesiące członkowie ONZ nie zdołali osiągnąć w tej sprawie porozumienia.

W poprzednich latach podobne historie zdarzały się już pięciokrotnie, wówczas jednak zdecydowano, że dwa ubiegające się o miejsce w Radzie Bezpieczeństwa państwa podzielią między siebie 2-letnią kadencję.

Kuba odrzuciła możliwość kompromisowego rozwiązania, zmuszając zgromadzenie do 124 głosowania.

„Kuba nigdy nie zaakceptuje partnerstwa, Kolumbia zajęła już dostateczną ilość ważnych pozycji w ONZ w latach poprzednich” — powiedział kubański delegat, podczas gdy przedstawicielka Kolumbii wyraziła przekonanie, że „nawet” tysiączne głosowanie nie przyniesie rozwiązania, a Kuba nigdy nie osiągnie wymaganej przez regulamin 2/3 większości głosów.”

Pijac Ziola Zakonnika — Chorób Sie Unika

Zbawienne są ZIOŁA ZAKONNIKA, pomagają a nigdy nie szkodzą. Znanie w Polsce i w Ameryce. Mamy tysiące zadowolonych. Polecamy znane herbaty ziołowe: — Nr. 1 "HERBOVIT" na artretyzm, wiatrobie, żółć, serce, paczka \$3.25; Nr. 2 "GASOL" na niestrawność, zgagę, gazy \$2.75; Nr. 3 "HERBOLAX" łagodnie przeczyszczające \$2.50; Nr. 4 "NERVOL" na nerwy, bezsenność, zmęczenie \$3.00; Nr. 5 "UROL" na nerki, pęcherz \$3.00; Nr. 10 "REUMOL" na reumatyzm, serce \$3.25; Nr. 11 FIGOL ułatwia chudnięcie bez głodowania \$3.50; Nr. 12 HERBATA ZDROWIA, aromatyczna, ziołowa, na codzień \$2.75. Paczki są duże, z objaśnieniami po polsku, z datą ważności. Ceny w dolarach USA.

UWAGA. Mamy też cenne ZIOŁA ZAKONNIKA w tabletkach, wygodne w użyciu, skuteczne. Polecamy: Nr. 16 "FIGOL" 100 tabletek ułatwiających odchudzenie \$3.50. Nr. 25 "CHOLECOL" 80 kapsulek ziołowych na artretyzm, wiatrobie, wroczek żółciowy \$3.50; Nr. 27 "NERVOL" na nerwy, bezsenność 50 kapsulek \$2.25; Nr. 51 "CONSTIP" 80 kapsulek ziołowych na przeczyszczenie \$3.00; Nr. 20 Kropie Waleriana na nerwy, serce, but. \$2.25; Nr. 57 "REUMOLIN" 80 kaps. ziołowych na reumatyzm, \$3.25; Nr. 59 "UROLIN" 80 kaps. ziół na nerki i pęcherz \$3.25; Nr. 13 "MULTIVIT" — wszystkie naturalne witaminy razem, 100 tabl. \$5.00; Nr. 38 "GERIATRIC-VIT" komplet naturalnych witamin dla starszych 100 tabl. \$5.00; "GINSENG" słynny chiński korzeń życia 80 kaps. \$12.00; Nr. 46 DZIURAWIEC nalewka na wiatrobie, żółdek, but. \$3.90; Nr. 47 ZYWOKOST nalewka but. \$3.90; Nr. 37B Witamina "E" na serce, 100 kaps. 200 un. \$6.50; Nr. 48 mydło RUMIAKOWE wydelikatnia, do rąk i twarzy, duże, sztuka \$1.20.

DBAJCIE O ZDROWIE! Każdemu bezpłatnie wysyłamy broszurę "JAK UŻYWAĆ ZIOŁA?" Wyślijcie zaraz Numery wybranych leków naturalnych; załączyć M.O. lub czek. Trzeba doliczyć na przesyłkę po 15¢ od każdego US dolara. Bez zapłaty, ani na C.O.D., nie wysyłamy. Prosimy wyćwiczyć zachować nasz adres. — Adresujcie: MONK'S HERB CENTER, 2928 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL. 60618

INTENSYWNY KURS ANGIELSKIEGO

Dla nowoprzybyłych obcokrajowców Studentów i Profesjonalistów
4 TYGODNIOWY KURS, MAŁE KLASY
Doświadczeni wykładowcy.
Po informację telefonować lub pisać:
DIRECTOR OF ADMISSION — E.L.S. LANGUAGE CENTER
c/o CONCORDIA TEACHERS COLLEGE
7400 Augusta Street, River Forest, Illinois 60305
Tel. 771-7746
Pytajcie o Mr. Fair

SERDECZNA ŻYCZENIA WESOLYCH ŚWIAT

L V TRAVEL SERVICE

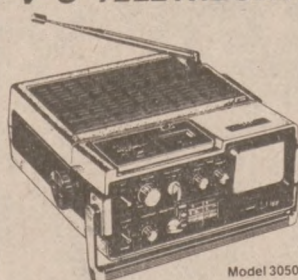
Polskie Biuro Podróży
Pod Nowym Adresem
2957 N. MILWAUKEE TEL. 384-8208
Autoryzowany Dealer PKO: Zakładanie konta "A"
Wysyłka samochodów
Rezerwacje na samoloty i okręty
Zaproszenia na pobyt czasowy i stały
Wysyłka paczek lotniczych i morskich
Leonard W. Guzell, właściciel, Lucyna Lisicka, kierowniczka

REPERACJA I SPRZEDAŻ FUTER I KOŻUCHÓW

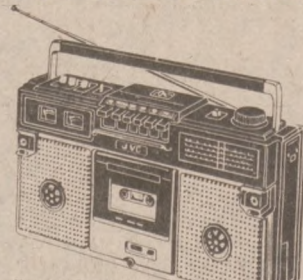
SPECJALNIE NA GWIAZDKĘ

CARDINAL ELECTRONIC

J V C TELEWIZORY . . . . . J V C RADIA

Model 3050

Model RC-717-JW

3028 N. CENTRAL AVE., CHICAGO, ILL. 60634 \$179.00

POSIADA NA SKŁADZIE:

Radioodbiorniki, magnetofony kasetowe, wzmacniacze, odbiorniki 8-scieżkowe, stołowe i samochodowe t. zw. "8-track". Bardzo duży wybór głośników i kolumn głośnikowych. Wysokiej klasy adaptory stereofoniczne. Radioodbiorniki stereofoniczne z adapterami i "8-tracktem". Napięcia 220 V i 110 V.

Na miejscu pełna informacja.

Specjalizujemy się w wyrobach Aiko. Tel.: 237-5112

WARSAW AT NIGHT

'Teresa's Restaurant'

3446 N. PULASKI (Przy Newport)

282-1070

SKŁADA CAŁEJ POLONII
SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOLYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I POMYŚLNEGO NOWEGO ROKU

Teresa Sikorska, właścicielka,

z rodziną

BAL SYLWESTROWY

Z DOSKONAŁĄ KOLACJĄ, SZAMPANEM I WÓDKĄ
WIELE ATRAKCJI I NIESPODZIANEK

Wstęp \$35.00 od osoby

Po Rezerwacji Prosimy Dzwonić od 4-jej ppł. 282-1070

LOKAL MELODY

4458 S. Fairfield Ave.

(45 ul. i California Ave.)

Pod kierownictwem

Stanisława i Haliny Obrochta

zaprasza na

HUCZNEGO SYLWESTRA

DOSKONAŁA KOLACJA Z SZAMPANEM

Do tańca przygrywać będzie doskonała orkiestra.

Początek o godzinie 7:30-ej wieczorem.

Po rezerwacji telefonować 247-1376

ROZMÓWICIE SIĘ PO POLSKU

Mamy bardzo ładną salę do wynajęcia na różne okazje.

VIOLETTA COCKTAILS

Zaprasza na dancingi z udziałem znanej

w Polsce i zagranicą wokalistki

BARBARY WALLAS

oraz znakomitego zespołu wokalo-instrumentalnego z Polski

HOT LINE

w piątek 9—2; sobota 9—3; niedziela 8—2

Prosimy o rezerwację i odbiór biletów na

BAL SYLWESTROWY

który odbędzie się w poniedziałek, 31 grudnia, 1979
o godzinie 7:00 wieczorem. Wstęp wraz z kolacją i szampanem
\$30.00 od osoby.

Dancing w CHRISTMAS DAY

25 grudnia, od 8 do 2

4244 N. MILWAUKEE AVE.

685-1194

Wszelkie sprawy karne, cywilne, emigracyjne, nieruchomości,
uszkodzenia cieleśne, rozwody, testamenty, spadki i podatki załatwia

RAYMOND WILDE — Adwokat

Dzwonić 7 dni w tygodniu — 24 godziny 622-9121

Mówimy po polsku

CENTRALA
POLAMER
TRAVEL SERVICE

BIURO PODRÓŻY
I WYSYŁKI PACZEK

składa

Wszystkim Swoim Klientom i Całej Polonii

Serdeczne Życzenia

Wesołych Świąt
i Pomyślnego Nowego Roku

Tel.: 342-9870—342-9851 — 1113 N. Ashland i 3101 Milwaukee — 478-3540

MASZ KŁOPOTY
Z OTRZYMANIEM
PRAWA JAZDY

NIE musisz tracić dużo
czasu i pieniędzy
aby uzyskać

**PRAWO
JAZDY**
Stanu Illinois

Przyjdź do Najstarszej Polskiej Szkoły Jazdy S. Jaworskiego

4766 N. Milwaukee Ave.

W ciągu dwóch dni, za przystępną cenę nauczysz się Teorii
Prawa Drogowego aby zdać egzamin pisemny i otrzymać
"INSTRUCTION PERMIT"

Cierpliwi, wyrozumiali i doświadczeni instruktorzy mówiący
po polsku nauczą cię prowadzić auto dobrze i bezpiecznie
oraz zabiórą na egzamin prawa jazdy.

Po Blizsze Informacje Dzwonić:

685-3344

A-COSMOPOLITAN DRIVER TRAINING SCHOOL

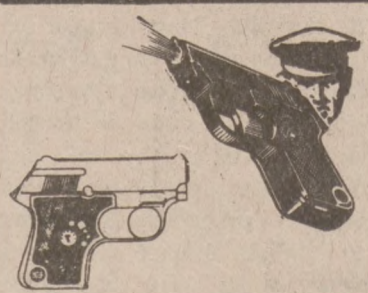

DZWOŃ DO
JAWORSKIEGO
685-3344

Świątowej Sławy

BREVETTATA

Pistolet na Gaz Łzawiący
sprzedawany bezpośrednio
przez pocztę

NIE TRZEBA POZWOLENIA

Solidna metalowa konstrukcja z
twardą rękawicą, wygląda jak
prawdziwy rewolwer. Zatrzymuje
napastnika bez zranienia go. Daje
potrzebną ochronę dla ludzi, którzy
pracują samotnie, w ciemnych po-
mieszczeniach. Idealne noce zabę-
pieczenie dla son i córki. Mimo tego
nie potrzebny jest federalny permit
czy licencja, lecz nie sprzedaje się
go małoletnim. Oddaje siedem strza-
łów bez ładowania. W cenie każdego
rewolweru wchodzi jeden rewolwer,
dziesięć magazynów z nabojami z
gazem łzawiącym i wszystkie koszty
przesyłki. Dostawa jest natych-
miastowa, ubezpieczona. Sprzedaje-
my ekwipunek z gazem łzawiącym
przez ostatnie czterdzieści lat. Mamy
tysiące zadowolonych klientów.

1 komplet rewolweru . . . \$17.00
2 komplety rewolwerów po
\$15 każdy . . . (razem \$30)
3 komplety rewolwerów po
\$14.50 każdy . . . (razem \$43.50)
4 komplety rewolwerów po
\$14.50 każdy . . . (razem \$58.00)
5 komplety rewolwerów po
\$13.50 każdy . . . (razem \$67.50)
6 komplety rewolwerów po
\$13.50 każdy . . . (razem \$81.00)
7 komplety rewolwerów po
\$13.50 każdy . . . (razem \$94.50)
8 komplety rewolwerów po
\$13.50 każdy . . . (razem \$108.00)
9 komplety rewolwerów po
\$13.50 każdy . . . (razem \$121.50)
10 komplety rewolwerów po
\$13.50 każdy . . . (razem \$135.00)
11 komplety rewolwerów po
\$13.50 każdy . . . (razem \$148.50)
12 komplety rewolwerów po
\$13.50 każdy . . . (razem \$162.00)
13 komplety rewolwerów po
\$13.50 każdy . . . (razem \$175.50)
14 komplety rewolwerów po
\$13.50 każdy . . . (razem \$189.00)
15 komplety rewolwerów po
\$13.50 każdy . . . (razem \$202.50)
16 komplety rewolwerów po
\$13.50 każdy . . . (razem \$216.00)
17 komplety rewolwerów po
\$13.50 każdy . . . (razem \$229.50)
18 komplety rewolwerów po
\$13.50 każdy . . . (razem \$243.00)
19 komplety rewolwerów po
\$13.50 każdy . . . (razem \$256.50)
20 komplety rewolwerów po
\$13.50 każdy . . . (razem \$270.00)

Nazwisko . . . . . Miasto . . . . .

Adres . . . . . Stan . . . . . Zip . . . . .

W załączeniu jest

☐ czek na \$ . . . . .

☐ Money Order na \$ . . . . .

lub proszę obciążyć mój

☐ Master Charge ☐ BankAmericard

Card Number . . . . .

Exp. Date . . . . .

Podpis . . . . .

© 1975 Brevettata

ZAMÓWIENIE PRZEZ POCZTĘ

Dept. ED, 310 W. 9th St.

Kansas City, Mo. 64105

KUPUJĄCE W SKŁADACH

KTÓRE OGŁASZAJĄ SIĘ W

DIENNIKU ZWIĄZKOWYM

Henryk Sienkiewicz

Pan Wołodyjowski

149

(Ciąg Dalszy)

Szczególniej do najbliższego od Kamieńca Chreptiowa przybiegali raz w raz hetmańscy gońcy przywołując rozmaite rozkazy, które mały rycerz albo sam wykonywał, albo, o ile go nie dotyczyły, dalej przez pewnych ludzi rozsyłał. Wskutek tych rozkazów zmniejszała się znacznie załoga chreptiowskiej fortalicii. Pan Motowidło poszedł ze swymi semenami aż pod Humań w pomoc Haneńce, któren z garścią wiernych Rzeczypospolitej Kozaków duży się jak mógł z Doroszem i połączoną z nim oradą krymską. Pan Muszalski, łucznik niezrównany, pan Snitko, herbu Miesiąc Zatajony, pan Nienaszyniec i pan Hromyka powiedli towarzyską chorągiew i Linkauzowskich dragonów do nieszczęsnej pamięci Batoha, gdzie stał pan Łużecki mający wraz z Haneńką dawać baczenie na Doroszeńkowe obroty. Pan Bogusz dostał rozkaz, aby dotrzymywał w Mohilowie dopóty, dopóki gołym okiem nie będzie mógł dojrzeć czambułów. Szukały pilnie polecenia hetmańskie i przesławnego pana Ruszczyca, nad którym jeden tylko Wołodyjowski jako zagończyk górował, ale pan Ruszczyca poszedł na czele kilkudziesięciu ludzi w stępy i jak w wodę wpadł. Zasyłano o nim dopiero później, gdy się rozeszły dziwne wieści, że naokoło Doroszewego taboru i ordyńskich siehienów krąży jakoby zły duch, który codziennie pojedynczych wojowników i pomniejszych watahy porwuje. Domyślano się, że to pan Ruszczyca musi nieprzyjaciela podchodzić, bo nikt inny za wyjątkiem małego rycerza nie potrafiłby tak podchodzić. Jako był to pan Ruszczyca.

Wołodyjowski miał po staremu iść do Kamieńca, bo go tam potrzebował hetman wiedząc, że to jest żołnierz, którego widok weleje otuchę w serca i podniesie ducha tak mieszańców, jak i załogi. Hetman był przekonany, iż się Kamieniec nie utrzyma, chodźło mu o to tylko, by się trzymał jak najdłużej, mianowicie dopóty, dopóki by Rzeczpospolita nie zgromadziła jakichkolwiek sił na obronę. W tym przekonaniu posyłał jakoby na oczywistą śmierć najsławniejszego Rzeczypospolitej kawalera i ulubionego żołnierza.

Na śmierć posyłał najsławniejszego żołnierza i nie żał mu go było. Hetman myślał to zawsze, co później pod Wiedniem powiedział, że pani Wojnina może rodzić ludzi, ale wojna ich tylko gubi. Sam był gotów polec i mniemał, że polec to najprostsz obowiązek żołnierza, a gdy ów śmiercią swoją może znamienitą przysługę oddać, to mu śmierć jest łaską i wielką nagrodą. Wiedział też pan hetman, że mały rycerz jednakiego z nim jest mniemania.

Wreszcie, nie czas mu było o oszczędzaniu pojedynczych żołnierzy myśleć, gdy zatracenie szło na kościoły, miasta, kraje, na całą Rzeczpospolitą, gdy Wschód podnosił się z nie-pamiętną potęgą przeciw Europie na podbicie całego chrześcijaństwa, które zasłonięte pierśią Rzeczypospolitej, nie myślało jej iść w pomoc. Chodźć hetmanowi mogło tylko o to, aby naprzód Kamieniec zasłonił Rzeczpospolitą, później Rzeczpospolita resztę chrześcijaństwa.

Co by i mogło się stać, gdyby miała siły, gdyby nie trawił jej nierząd. Ale hetman nie posiadał dość wojsk nawet na podjazdy, nie dopiero na wojnę. Jeśli w jedno miejsce pchnął kilkudziesięciu żołnierzy, zaraz w drugim czyniła się wyrwa, przez którą fala najezdnicza mogła się wlać bez przeszkody. Straże, które sułtan rozstawiał nocą w swoim obozie, były liczniejsze od hetmańskich chorągwi. Nawala szła z dwóch stron, od Dniepru i od Dunaju. Ponieważ Doroszcz z całą oradą krymską byli bliżej i już zalewali kraj paląc i ścinając, więc przeciw nim poszły głównie chorągwie, a w drugą stronę brakło po prostu ludzi nawet na zwiady.

W tych ciężkich terminach napisał hetman do Wołodyjowskiego następnych kilka słów:

"Jużem na dwoje ważył, czy cię aż hen, do Raskzowa, pod nieprzyjaciela nie wysłać, ale się zląkł, że gdy orda siedmiu brodami z multańskiego brzegu się wleje i kraj zajmie, nie zdołasz potem do Kamieńca się przedostać, a tam cię koniecznie trzeba. Dopierom sobie wczora Nowowiejskiego przypomniał, który jest żołnierz doświadczony i rezolut, a że człek w desperacji na wszystko się waży, przeto tak myślę, że mi dobrze posłuży. Co możesz lekkiej jazdy mu posłać, to podeślij, on zaś niechaj idzie jako najdalej i wszędzie się pokazuje, o wielkich wojskach naszych głosi, a gdy już nieprzyjacieli będzie w oczach, niech mu się też tu i owdzie miga, ogarnąć się nie dając. Wiadomo, jako będą szli, ale jeśli by co nowego postrzegł, zaraz ma ci dawać znać, a ty, nie mieszając, języka pchniesz do mnie i do Kamieńca. Nowowiejski prędko niech rusza, a i ty bądź do Kamieńca w gotowości, ale czekaj, póki wieści z Multan i od Nowowiejskiego nie przyjdą."

Ponieważ Nowowiejski bawił chwilowo w Mohilowie i mówiono, że miał i tak przybyć do Chreptiowa, przeto mały rycerz dał mu tylko znać, żeby się z przyjazdem pokwapił, bo czeka na niego z ramienia hetmana funkcja w Chreptiowie.

Nowowiejski przyjechał trzeciego dnia. Znajomi ledwie go poznali i pomyśleli, że pan Białogłowski słusznie nazwał go kościejem. Nie byli to już ów chłop na schwał, bujny, wesoły, który niegdyś rzucał się na nieprzyjaciela z wybuchami śmiechu podobnymi do rżenia końskiego i tużał z takim właśnie rozmachem, z jakim obracał się skrzydła wiatraka. Wychudził, żółkł, szczeriał, a w tej chudości wydawał się jeszcze bardziej olbrzymi. Na ludzi spoglądał mrugając oczyma, jakby najlepszych znajomych nie poznawał; trzeba mu też było powtarzać dwa razy jedną i tę samą rzecz, bo zdawał się od razu nie rozumieć. Widocznie w żyłach zamiast krwi płynęła mu zgryzota; widocznie o niektórych rzeczach starał się nie myśleć i wolał się zapamiętywać, żeby nie oszaleć. Wprawdzie w tych stronach nie było człowieka, nie było rodziny, w wojsku nie było jednego oficera, którego by nie dotknęło nieszczęście z pogańskich rąk, który by nie opłakiwał kogoś ze znajomych, przyjaciół, bliskich, drogich; ale nad Nowowiejskim oberwała się po prostu cała chmura nieszczęść. Jednego dnia stracił ojca, siostrę i narzeczoną, którą kochał ze wszystkich sił swej bujnej duszy.

(Ciąg Dalszy Nastąpi)

Zamiast kartek świątecznych tą drogą
Najserdeczniejsze Życzenia
Świąteczne i Noworoczne
wszystkim Przyjaciółom i Znajomym
— składają —
Jadwiga i Tadeusz Hawryszko

Naszemu Klientom i całej Polonii Najlepsze Życzenia Świąteczne
i Noworoczne
przesyłają

WIESŁAW BIELIŃSKI, prezes oraz Zarząd i Pracownicy.

Friendly TRAVEL BUREAU INC.

3946 N. Cicero Ave., Chicago, Ill. 60641

Tel. (312) 286-6262

UBEZPIECZENIE ŻYCIA DO 25,000 DOLARÓW

1. Czy leżałeś w szpitalu lub domu opieki (nursing home) w ciągu ostatnich 60 dni?
2. Czy lekarz zalecił Ci w tym czasie leczenie szpitalne lub pobyt w domu opieki?
3. Czy ukończyłeś już 80 lat?

Jeżeli odpowiedziałeś "Nie" na wszystkie trzy pytania, możemy zagwarantować Ci ubezpieczenie życia niezależnie od stanu zdrowia, bez badania lekarskiego.

KRYSTYNA CYGIELSKA

Tel. biurowy: 674-1946, tel. domowy 743-7573

Mówiąca po polsku dentystka

GRAŻYNA BAGIŃSKA, D.D.S.

zawiadamia o otwarciu prywatnej praktyki.

Dzwoń 7 dni w tygodniu 24 godziny
po polsku lub angielsku.

2800 N. Milwaukee

227-0621

Sensacje 1979 Roku

New York. (UPI) — Redaktorzy prasy amerykańskiej uznali dramat w Iranie za czołową sensację 1979 r. Na drugim miejscu postawiono incydent w zakładach atomowych Three Mile Island, na trzecim miejscu — kryzys energetyczny i związane z nim podwyżki benzyny, na czwartym — sytuacja gospodarcza, a na piątym — sytuację na Środkowym Wschodzie.

Czołowymi doniesieniami prasowymi o znaczeniu długofalowym uznano kryzys w Iranie i sytuację energetyczną.

W pierwszej dziesiątce czołowych relacji na piątym miejscu znalazło się podpisanie układu pokojowego między Egiptem i Izraelem, na szóstym — pielgrzymki Ojca Św. Jana Pawła II do Polski, Irlandii i Stanów Zjednoczonych, a na siódmym — katastrofa samolotowa w Chicago, w której zginęło 273 osób.

W kategorii długofalowego znaczenia na szóstym miejscu znalazł się prezydent Carter, a na dziewiątym — Papież Jan Paweł II.

Czołowymi sensacjami w Europie, na Środkowym Wschodzie i w Afryce były:

- 1) Iran, 4) Papież, 5) energia, 6) układ SALT II, 8) ceny złota i wartość dolara, 10) wybór Margaret Thatcher premierem Anglii.

Dla Ameryki Łacińskiej czołowymi sensacjami prasowymi były: 1) Iran, 2) Papież, 3) rewolta w Nikaragui, 5) pokój izraelsko-egipski, 7) Układ Panamski, 9) wojska sowieckie w Kuby.

Dla krajów Azji czołowymi sensacjami były: 1) Iran, 2) Indochiny, 3) zabójstwo prezydenta Korei Płd., 4) gospodarcza sytuacja świata, 7) prezydent Carter, 10) wybór pani Thatcher.

WYPRZEDAJEMY KSIĄŻKI

Powieściowe: Sienkiewicza, Słowackiego, Reymonta, Krasińskiego, Żeromskiego, Rodziwiłłówny, Dąbrowskiej, Wiecha i innych, a także słowniki języka Angielskiego, Francuskiego, Polskiego, Hiszpańskiego, Włoskiego, Niemieckiego i Rosyjskiego. **SAMOUCZKI** w tych językach, oraz **ENCYKLOPEDIA NAJNOWSZE**: Wielka 4 tomowa Encyklopedia Powszechna, Encyklopedia Powszechna 1 tomowa, Encyklopedia Staropolska 4 tomowa, **PRZYRODNICZA** oraz **ENCYKLOPEDIA II WOJNY ŚWIATOWEJ**, **HERBARZE POLSKIE** 3 TOMOWE Stupnickiego. Kilka rodzajów leśnych — **LECZENIE ZIOŁAMI**, 16 rodzajów Kucharskich — likwidując dział księgarski. **NOWY SPIS** zawierający około 350 tytułów **WYŚLAMY DARMO**. Prosimy pisać jeszcze dziś na adres: **NEW CITIZENS AID SERVICE REG.**, D.P.O. Box 844—St., "B" H3B 3K5, Montreal, Que., Canada.

Tą drogą,
zamiast kartek świątecznych
Najserdeczniejsze
Życzenia
Wesołych Świąt i
Dosiego Roku 1980
— składa —
Krewnym, Przyjaciółom
i Znajomym

RODZINA CHAŁKO

Władysław i Zbigniew
w Chicago,
Barbara, Krzysztof, Anusia
i Kasia w NRF

BIURA PRAWNE JOHN'A ROKACZA

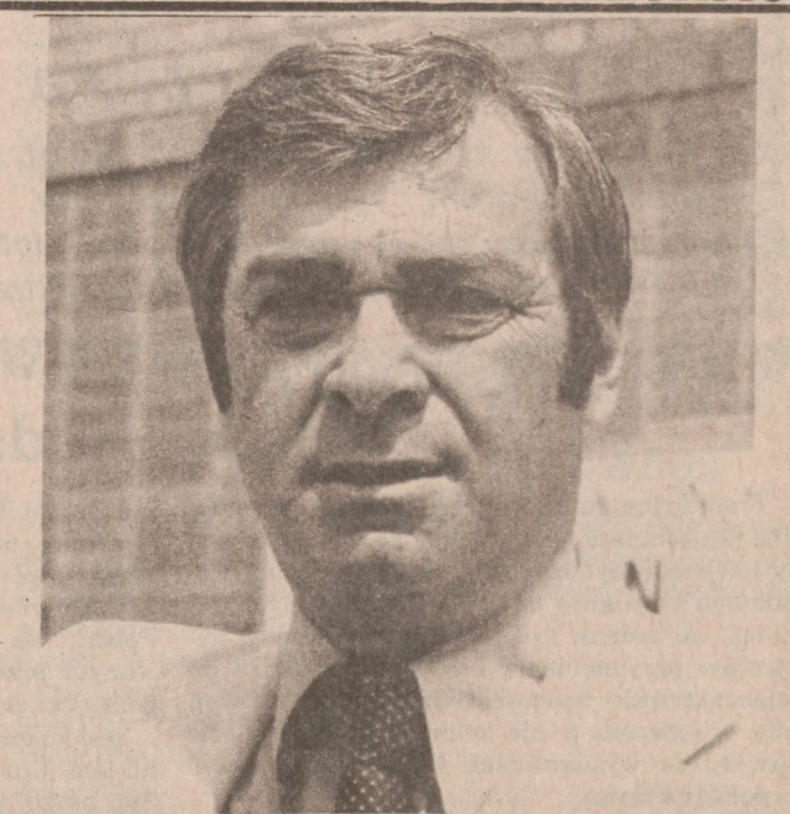
Adwokat mówiący po polsku
zajmuje się wszelkiego rodzaju
sprawami.
Pierwsza Wizyta **BEZ OPŁATY**
Przyjmuje Także Wieczorami
Dzwoń 7 dni w tygodniu 24
godziny. Dwa biura: Downtown i
Northwest.

726-3753

Mówiący Po Polsku Lekarz
KRYSTYNA GAJDECKA M.D.
Zawiadamia o Otwarcu Prywatnej Praktyki Ogólnej
3040 N. Cicero Ave. • Chicago, IL 60641
736-6552

MÓWIĄCY PO POLSKU LEKARZ
IRENA BAGIŃSKA MD.
Zawiadamia o Otwarcu Prywatnej Praktyki Ogólnej
Dzwoń 7 Dni w Tygodniu
2879 N. Milwaukee, Chicago, Ill. 60634
252-7722

POZNAJCIE PHILLIP MORAG

OTO WASZ CZŁOWIEK w "Z" FRANK!

Jeżeli macie jakiegokolwiek zapytania dotyczące zakupu jakiegokolwiek auta, kiedykolwiek... tylko zatelefonujcie do Phillip. Mówi on waszym językiem... wie on co to znaczy zaoszczędzić wam pieniądze... i może to udowodnić. Phillip będzie pierwszym, który wam powie... nie kupujcie żadnego auta... nowego czy używanego... bez obejrzenia tu i ówdzie. Ale... pamiętajcie też o tym: nie kupujcie zanim nie otrzymacie ceny od "Z" Frank... najniższej na świecie ceny nowego Chevroleta od największego na świecie sprzedawcy Chevroletów.

Przyjdźcie do "Z Frank salonu wystawowego pod adres 2050 W. Peterson Ave. Poinformujcie się tam na temat specjalnej transakcji dotyczącej waszego obecnego auta. Wtedy zrozumiecie dlaczego nikt, nigdzie na całym świecie nie sprzedaje tyle Chevroletów co "Z" Frank.

"Z" FRANK

NAJWIĘKSZY W AMERYCE SPRZEDAWCA CHEVROLETÓW
Telefon: 465-2000

6116 N. Western Ave. 2050 W. Peterson Ave.

Ogłaszajcie Się w Dzienniku Związkowym!

CENTRALA PREZENTÓW RELIGIJNYCH

Nasza Specjalizacja

UBRANE DZIECIĄTKO z PRAGI

(Infant of Prague)

Krucyfiks • Różańce • Medaliki

Mówimy Po Polsku

JUBILEE Card & Gift Plaza

5556 W. Belmont • 286-2343

Otwarte w godzinach:

Poniedziałek do Czwartku — 9:30 do 9:00

Piątek 9:30 do 7:00, Sobota 9:30 do 6:00, Niedziela 12:00 do 5:00

Koło Przyjaciół Harcerstwa w Chicago

Serdecznie Zaprasza na Swój Tradycyjny

BAL SYLWESTROWY

w Poniedziałek, 31 Grudnia, 1979 Roku

w WIKTORIAŃSKIEJ SALI RESTAURACJI

WHITE EAGLE

6839 N. Milwaukee, Niles, Ill.

Obfita gorąca kolacja (Family style) z napojami.

ORKIESTRA POLONEZ, R. MYTNIKA.

Początek o godz. 8:30 wiecz.

Donacja \$27.50

Po rezerwacji prosimy telefonować 282-2359 lub 775-1142

Dochód przeznaczony na cele harcerskie.

Bezpłatne parkowisko przy restauracji.

Obowiązuje strój wieczorowy lub wizytowy.

Przypominamy wszystkim naszym licznych polskich klientom, że nasza piekarnia w dni powszednie otwarta od 6 rano do 8:00 wieczór.

Jest Obecnie Otwarta w Niedzielę

Od 6 Rano do 6 Po Południu

w Poniedziałek Zamknięte.

ZAMAWIAJCIE NASZE SŁYNNE

ŚWIĄTECZNE CIASTA Z OWOCAMI

idealne Tak Na Wasz Stół, Także Jako Prezent

Na Gwiazdkę.

PRZEPEŁNIONE PYŚNINAMI OWOCAMI

i ORZECHAMI.

PRAWDZIWI ŚWIĄTECZNY SPECJAŁ:

CIĄSTKA • BABKI

Doskonała Krajanka Efektowne Małe

Mikołajki Piernikowe.

NA ŚWIĘTA: WASZE RODZINNE UROCZYSTOŚCI

Polecamy Wyśmienite

MAKOWCE • TORTY

KOLACZKI • CHAŁKI

Nasza firma, jej polscy piekarze i polskie sprzedawczynie przesyłają licznych Polakom i Klientom oraz całej Polonii SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT

ROESERS BAKERY — 3216 NORTH AVE.

Tel. Humboldt 9-6900

MÓWIMY PO POLSKU

Wszystkie nasze wyroby są na najlepszych i najwiedźszych składnikach i dlatego są takie zdrowe i smaczne.

N AJTANIEJ
AJŁATWIEJ
AJSZYBCIEJ

PRAWO JAZDY

MOŻNA UZYSKAĆ W SZKOLE
J. OLSZEWSKIEGO

OKAZJA

OSOBY NIE POSIADAJĄCE STAŁEGO POBYTU
MOGĄ JESZCZE OTRZYMAĆ PRAWO JAZDY PO
UKOŃCZENIU NASZEGO KURSU

889-7181

A PROGRESSIVE DRIVING SCHOOL

5621 W. FULLERTON

"KTO ZE MNĄ JEDZIE TEN NIE ZAWIEDZIE"

JÓZEF OLSZEWSKI

"SYRENA"

NOWOOTWARTY

POLSKI DOM TOWAROWY

2994-98 N. MILWAUKEE AVE.

CHICAGO, ILL. 60618

TELF.: 489-4435-36

MA ZASZCZYT ZAPROSIĆ CAŁĄ POLONIĘ ORAZ WSZYSTKICH
PRZYJACIÓŁ I ZNAJOMYCH PO ATRAKCYJNE ZAKUPY ŚWIĄTECZNE,
NOWOROCZNE.

NASZ NAJWIĘKSZY POLSKI DOM TOWAROWY POSIADA NA SKŁADZIE
PO BAJECZNIE NISKICH CENACH:

PRZEPIĘKNE WSZELKIEGO RODZAJU — sukienki, łącznie z balowymi i koktajlowymi, bluzki, swetry, spodniczki, spodnie czarne, oraz wszelkiego rodzaju sztruksy i dzinsy. Wszelkie damskie drobiazgi, jak torebki, paski, rekawiczki, apaszkę, szalik, sztuczna biżuteria, zapalniczki grające, oraz wiele innych ciekawych rzeczy, tak dla siebie jak i na prezenty. **DZIAŁ MESKI** BOGATO ZAOPATRZONY: spodnie, kurtki, swetry, koszule i galanteria męska.

DZIAŁ DZIECIĘCY — ubranka, kurtki, spodnie, sweterki, koszulki od najmniejszych do 15 lat, buciki, ubranka do chrztu, i wiele innych ciekawych drobiazgów. **OLBRZYMI WYBÓR ZABAWEK** 20 rodzajów lalek: płaczące, śmiejące się, chodzące i t.p. Zabawki zmotoryzowane, jak samochody zdalnie kierowane, wysięgowe, policyjne, samoloty, pistolety oraz setki innych. **MATERIAŁY:** welury, aksamity, sztruksy, zamsze, najmodniejsze na wysyłkę do Polski.

- Duży dział wyrobów CEPELIOWSKICH
- Karty świąteczne i imiennowe
- Walizki i torby podróżne

Paczki wszelkiego rodzaju pakujemy i
WYSYŁAMY DO POLSKI

10% rabatu otrzyma każdy, kto przyjdzie z tym ogłoszeniem.

Maria i Eugeniusz Figłowie, właściciele

Dziennik Związkowy

(USPS 163-400)

Second-Class Postage Paid at Chicago, Illinois
Published Daily except Saturdays and Sundays at
ALLIANCE PRINTERS AND PUBLISHERS, INC.
6100 N. Cicero Ave., Chicago, Ill. 60646

POLISH DAILY ZGODA

JAN F. KRAWIEC, Redaktor Naczelny

EDWARD C. RÓŻAŃSKI, Zarządca

Telefon do Redakcji przed 7:30 rano 286-0141

Telefon wszystkich Biur 286-0141. Rekopisów i fotografii Redakcja nie zwraca.

WARUNKI PRENUMERATY

WYSYŁAMY PRZEZ POCZTĘ

W STANACH ZJEDN. I W KANADZIE

Codziennie	Tylko
i Weekendowe	Weekendowe Wydanie
Rocznie (1 yr.) \$31.50	Rocznie (1 yr.) \$10.25
Półrocz. (6 mos.) 18.00	Półrocz. (6 mos.) 6.75
Kwartał. (3 mos.) 10.50	Kwartał. (3 mos.) 4.00
Miesięcz. (1 mo.) 5.00	

W kioskach (News-Stands) — pojedynczy
Numer Codzienny (Single Daily Copy) ..... 25¢

DO INNYCH KRAJÓW:

Codziennie	Tylko
i Weekendowe	Weekendowe Wydanie
Rocznie (1 yr.) \$41.00	Rocznie (1 yr.) \$13.00
Półrocz. (6 mos.) 25.00	Półrocz. (6 mos.) 9.50
Kwartał. (3 mos.) 15.00	Kwartał. (3 mos.) 6.00

W kioskach (News-Stands) — pojedynczy
Numer Weekendowy (Single Week-End) ..... 30¢**Życzenia**

Serdeczne życzenia zdrowych Świąt składają Czytelnikom, Korespondentom, Współpracownikom, Kolporterom, Firmom ogłaszającym się w naszym wydawnictwie i całej Polsce — Pracownicy Redakcji, Administracji i Drukarni

“Bóg Się Rodzi”

Tradycyjna radość okresu Bożego Narodzenia przesłonięta jest w tym roku tragicznym sytuacją międzynarodowej, rzucającej cień głębokiego niepokoju na życie współczesnych pokoleń. A jednak trzeba otrząsnąć się z nastrojów przygnębienia i goryczy, sięgając po wiecznotrwałe wartości Wiary Chrystusowej, aby w oparciu o nie mimo wszystko głosić chwałę na wysokościach Pana oraz wierzyć w pokój na ziemi.

Obchodzona wspólnymi, pełnymi tradycyjnego bogactwa uczuciowego pamiętką Narodzin Dzieciątka powinna wpływać kojąco na nasze, czysto ludzkie zatroszczenie tym wszystkim, co dzieje się w świecie, który znalazł się w przełomowym dla dziejów ludzkości okresie rewolucyjnych wstrząsów, wyniszczających duchowy dorobek, jaki rozwinął się w okresie blisko dwóch tysięcy lat od tych znamienitych zjawisk ewangelicznej Nocy Betlejemskiej.

Przyjęto się od wielu stuleci w obyczajowości chrześcijaństwa oraz szczególnie w liturgii Kościoła Katolickiego radosne, pełne ufności świętowanie Bożego Narodzenia. Dziejowa mądrość narodu polskiego, z którego wywodziły się wszyscy, przydała tym nadziejom i radościom specyficznego kolorytu, wzbogacając nasze życie odczuciami, które ujęte zostały w sposób tak przepiękny zarówno w tradycyjnych obrzędach ludowych, jak i w dorobku literatury i sztuki.

Jest bezdyskusyjne, że wierni polskiego pochodzenia mogą czerpać swoją wiarę i swoją nadzieję z olbrzymiego bogactwa narodowych, czysto polskich form manifestowania czci dla Nowonarodzonego. I ten właśnie czynnik stanowi chwalebne wyróżnienie naszego historycznego dziedzictwa duchowego.

Duchowe wartości naszego narodu utrwały się w jego tysiącletnich dziejach związków z Wiarą Chrystusa i Kościołem. Ostatni okres zaznaczył bardzo wyraźnie, jak olbrzymiej wagi czynnikami dla życia i losów Polaków jest ich katolicyzm, ten czynnik sił duchowych oraz wyjątkowa trwałość podstawy dla jedności narodowej. Dziejowa rola katolicyzmu w Historii narodu polskiego występuje szczególnie jasno na naszych oczach, gdy na polskiej ziemi toczy się walka o zachowanie czysto polskiego dziedzictwa, zagrożonego siłami wrogiej ideologii, narzuconej narodowi siłą zbrojną bolszewickiej Rosji, rozkładającej nasz dorobek duchowy, usiłującej przekształcić narodowe i państwowe formy życia zbiorowego na modłę filozofii materialistycznej, tak obcej dziejom Polski, tak zabójczej dla wartości, wypracowanych przez wiele stuleci w oparciu o Ewangelię oraz etyczne i społeczne nauki Kościoła.

Jest znamiennym naszych czasów, że Namiestnikiem Chrystusowym na ziemi jest Wielki Syn naszej polskiej Ojczyzny. Przydaje to nie tylko blasku nam wszystkim, ale też nakłada olbrzymie zobowiązania, skoro na tle tych wszystkich rewolucyjnych wstrząsów, konfliktów, zaburzeń i niepokojów występuje w światowej skali nadzieja, gdyż ludzie najrozmaitszych kategorii pochodzeniowych i wyznaniowych coraz wyraźniej łączą swoje myśli i swoje odczucia ze Stolicą Apostolską. Pamiętka Narodzenia Chrystusa na pewno rozjaśni mroki zła i bezprawia, owe “bramy piekielne”, o których mówił Chrystus, budując Kościół na Opocze św. Piotra.

Nie można pominąć w tych refleksjach sprawy naszego świętowania Bożego Narodzenia jako społeczności polonijnej. Naszym duchowym zapleczem, będącym bogactwem o nieprzemijającej wartości, jest dziedzictwo pochodzeniowe. Sięgajmy więc po nie, włączając się w kościelne ceremonie okresu Bożego Narodzenia. Świętujmy zgodnie z nakazami Wiary, ale też i według obyczajowej tradycji, jaka ukształtowała się na polskiej ziemi, a została przeniesiona na wszystkie kontynenty świata przez te milionowe fale emigracyjne. Jeśli one nie rozplynęły się, jeśli zachowały się w swoich odmiennościach do chwili obecnej, zawiązujemy z tym doświadczeniem, które zostały ustrzeżone mądrością Wiary oraz świadomością naszego pochodzenia.

W duchu tych myśli łączymy się z naszymi Rodakami w Kraju, z społecznościami polskiego pochodzenia rozrzuconymi po całym świecie, a szczególnie z środowiskami Polonii Amerykańskiej, przekazując im wszystkim jak najlepsze i jak najserdeczniejsze życzenia z okazji Świąt Bożego Narodzenia.

Głosmy Chwałę Pana na Wysokościach. Módlmy się o Pokój na ziemi. Uprośmy Nowonarodzonego o błogosławieństwo, gdyż — jak głosi piękna polska kolęda, “Bóg się rodzi, Moc truchleje...”

Błogosławionych Świąt Bożego Narodzenia!

Jeszcze o Sojusznikach

Fachowy tygodnik “Business Week” zwrócił uwagę, że postawa naszych sojuszników jest wątpliwej wartości nie tylko w odniesieniu do konfliktu amerykańsko-irańskiego. Również w zakresie utrzymywania wartości amerykańskiej waluty sojusznicy nie wykazują troski o sytuację. Co więcej, tygodnik wyraża pogląd, że sojusznicy, zabezpieczając się przed inflacją własnych walut, prowadzą “cichą wojnę” przeciw dolarowi. Chodzi im o to, aby dolar był walutą słabą w stosunku do ich walut, gdyż dzięki temu mogą taniej sprowadzać ropę naftową, za którą płać dolarami.

Aby przeciwdziałać silnemu wzmocnieniu dolara na rynkach międzynarodowych, wielkie państwa przemysłowe, jak dla przykładu Niemcy Zachodnie, zwiększyły poważnie raty procentowania, aby dopasowywać je do rat Stanów.

Oczywiście nie możemy załamywać rąk, że nasi sojusznicy europejscy chcą powstrzymać u siebie procesy inflacyjne. Wspomniany tygodnik sądzi, że Stany byłyby obecnie w znacznie lepszej sytuacji finansowo-gospodarczej, gdyby już dawniej lepiej przetrzymać się o zwalczanie inflacji. Ale trzeba podkreślić, że polityka osłabiania dolara na międzynarodowych rynkach jest polityką krótkowzroczną, gdyż może służyć doraźnym celom, ale na długą metę okaże się szkodliwa.

Kartel OPEC też rozgrywa na swoją korzyść zagadnienie wartości dolara. Przeprowadza to w formie systematycznego zwiększania cen ropy naftowej, uprawiając przez to niejako wyścig z inflacją. Za każdym razem gdy dolar

spadnie, monopolisci w produkcji ropy podwyższają jej ceny.

W sprawie zaś Iranu, a sprawę tę Generalny Sekretarz ONZ Kurt Waldheim określa pojmiejacząco jako “dysputę”, tygodnik “Business Week” wytyka naszym sojusznikom, że popełniają olbrzymi błąd, nie opowiadając się zdecydowanie na stronie Stanów. I pismo przypomina, że 43 lata temu Zachód zajmował pasywną postawę, gdy wojska Hitlera weszły do zdemilitaryzowanej Nadrenii. I wiadomo co było dalej...

To i Owo

W pewnym miasteczku na Uralu młody ojciec, wychodząc z domu oniemiał z przerażenia. Oto w stronę bawiącego się na podwórku jego 5-letniego synka pełzała jadowita żmija. Dziecko ze śmiechem wyciągało do niej rączki i gad był tuż, tuż gdy nagle jak strzała skoczył na niego kot, Waśka. Rozpoczęła się śmiertelna walka, splot zwierząt przetaczał się po całym podwórku aż głowa zmiażdżona od tułowia. Kot zadarł triumfalnie ogon i z dumą powiedział “miau”. Jednakże wkrótce Waśka zaczął chorować, schudł, tracił siłę, co bardzo martwiło rodziców chłopczyka, któremu kot uratował życie. Zwierzę tymczasem wykazywało niebawym instynkt: na dłuższe okresy zniknęło w pobliskim lesie. Jaka była ta leśna kuracja nie wiadomo, lecz po dwóch miesiącach kot zupełnie wyzdrowiał.

**INNI
PISZĄ:**

Umieszczone poniżej opinie nie zawsze są zgodne ze stanowiskiem Redakcji.

**Czego Gierek
Nie Powiedział
w Sosnowcu**

NOWY DZIENNIK. — Polsko-amerykańska społeczność z niepokojem słucha wiadomości napływających z Polski.

W listopadzie, w czasie swej wizyty w kopalni “Sosnowiec”, w sposób wysoce krytyczny mówił o sytuacji Edward Gierek, pierwszy sekretarz partii komunistycznej. Narzekał na zaniedbania i brak wydajności. Czyli w swych ocenach Gierek skupił uwagę na przejawach zewnętrznych, na skutkach złego stanu spraw. Natomiast przemilczał i pominął całkowicie zasadnicze przyczyny zlej i coraz gorszej sytuacji w Polsce.

Oceniając z dystansu, świadomi politycznie i gospodarczo, członkowie polskiej grupy w Ameryce bez większych trudności dostrzegają te zasadnicze przyczyny.

Nie można pod koniec XX wieku, kiedy cała ludzkość zmierza do poszerzenia zakresu własnej odpowiedzialności i wolności, rządzić 35-milionowym narodem systemem totalitarnym, zbudowanym piramidalnie, w którym każda decyzja podejmowana na szczycie ma służyć w dół. “Dół” w żadnym miarze nie czuje się odpowiedzialny. Bez należytej działającego systemu krytycznej oceny planów i posunięć obywateli nie uważa żadnej działalności gospodarczej i politycznej za swoją sprawę. Nie sposób wielkim narodem, mieszkającym w środku Europy, rządzić bez sprawnie działającego przepływu swobodnej informacji, wolności porównań i wniosków. Nowoczesny obywatel, a takim Polak był i jest, nie przyjmuje zasady: “pracuj według planów z góry, a otrzymasz, co góra uważa, że ci się należy”.

Zaden postulat obywatela nie jest w Polsce spełniany. Dlatego, że system komunistyczny — w Rosji Sowieckiej, w Polsce, w Czechosłowacji lub Kambodży — nie jest w stanie sprostać wymogom nowoczesnego państwa. Jest tragicznie reakcyjny, zachowawczy i niezdolny do zaspokajania potrzeb obywateli.

Tego właśnie Gierek nie powiedział górnikom z kopalni “Sosnowiec”. Ale nie można mu zaprzeczyć. Faktem jest, że w PRL pracuje się źle i niewydajnie. Wielu ludzi nie przykłada się do swojej pracy, jest im wszystko jedno, często myślą tylko o sobie. Pleni się marnotrawstwo, górują interesy własne i utwierdzają się podstawy sprzeczne z interesem ogółu.

Mówi o tym Kościół z punktu widzenia moralności; pisze o tym demokratyczna prasa poza cenzurą. Wiele też miejsca poświęcił temu zjawisku Klub “Doświadczenie i Przyszłość”, którego członkostwo jest przeplecione z partią. Opracowanie Klubu mówi o otwartości o nastrojach zniechęcenia, apatii, stagnacji i jałowości. Stwierdza, że niemożność realizacji i dążeń i pragnień spycha obywatela w stronę osobistego urządzania się, co w systemie totalitarnym prowadzi do kultu przywileju, korupcji, kradzieży mienia społecznego i konformizmu, połączonego z apatią. Wielu obywateli doszło do przekonania, że żaden wysiłek, żadna uczciwa praca nie pomoże ani jemu osobie i jego rodzinie, ani zbiorowości i państwu. Powstał niepokojący stan, nacechowany coraz gorszymi stosunkami między ludźmi, obojętnością, nieuczciwością i rozpadem więzi, jaka łączy zbiorowości.

Klub “Doświadczenie i Przyszłość” stwierdza w konkluzjach: “Wśród niedostatków, jakie trapią nasze społeczeństwo, najważniejszym jest nie brak mięsa czy inne braki zaopatrzenia, ale (...) brak zaufania do słów przywódców, do oficjalnych deklaracji, do informacji prasowych czy telewizyjnych. Ilekroć nuta szczerości zadźwięczała w słowach przywódcy, skierowanych do społeczeństwa, ilekroć okazywano mu zaufanie mówiąc o trudnościach, o popełnionych błędach... tylekroć zmieniał się radykalnie klimat społeczny i postawa ludzi; wyzwały się nowe energie i inicjatywy”.

Podstawową przyczyną kryzysu gospodarczego w PRL jest kryzys polityczny, kryzys zaufania. Ale do tego w Sosnowcu Gierek nie przyznał się. Wiedzą to jednak Polacy i Polonia, z niepokojem oceniają sytuację w Polsce.

Polska Gromi Państwa OPEC

W 1978 r. Polska importowała 16,615,000 ton ropy naftowej, w tym około 80% z ZSRR, zaś pozostała — po cenach wolnorynkowych — z innych państw. Obok tego sprowadzano do PRL 3 i pół miliona ton produktów naftowych oraz paliw syntetycznych. Całkowity koszt importu ropy i produktów naftowych dewizowych, co oznacza około 2,000 milionów dolarów.

Ceny, jakie płaci Polska za ropę z ZSRR są o jedną czwartą niższe niż ceny na wolnym rynku. Choć na przestrzeni lat 1975-78 import ropy do Polski wzrósł o nieco ponad 22%, jej koszt podskoczył o prawie 70%. Dokładne koszty ropy sprowadzanej z ZSRR do PRL nigdy nie zostały ujawnione, wiadomo jednak, że nie dostaje ona tej ropy “za piękne oczy”. Polska sprzedaje ZSRR węgiel i siarkę. Jeśli chce zakupić nieco więcej ropy, niż było w planach, musi za nią płacić w twardą walutę.

Ponadto Polska otrzymuje nadzwyczajne przydziały ropy z ZSRR za inwestycje i udział w takich przedsięwzięciach jak np. budowa Gazociągu Orenburskiego lub Rurociągu Przyjaźni.

Wedle wcześniejszych zawartych umów Polska otrzymała na przestrzeni 20 następnych lat dodatkowe przydziały roczne gazu naturalnego (2,800,000 m sześciennych) i ropy (milion ton).

Niedawne oszacowania wskazują, że w 1980 r. Polska zużyje 20 mln ton ropy, zaś przed upływem następnej dekady — 35 milionów ton ropy rocznie. Wcześniej czy później będzie ona musiała poszerzyć rynek nabywczy paliw, gdyż ropa z ZSRR nie wystarczy. W połowie następnej dekady PRL będzie musiała nabywać od 13 do 14 milionów ton ropy poza blokiem wschodnim.

Znany publicysta od spraw gospodarczych, Henryk Chądzyński podał niedawno, że “w obliczu ograniczonych możliwości zwiększenia dostaw ropy z ZSRR do państw Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG Comecon) ... będziemy musieli zwiększyć zakup nafty za dolary po 1980 r.”

Ostatnie Chwile Kambodży

Zawsze ta Kambodża była nie do zrozumienia. Nie pokrywała się z żadnym całkowitym pojęciem. Kiedyś tam przeżywała swoją świetność, na jaką było stać samowystarczalny królik w tajemniczych Indochinach przed osiemnastu czy dziesięciu wiekami. Historia rodmuchuje zapomniane dzieje takich spokojnych, zagrzebanych w lasach ziem, na które dybali napastnicy i protektorzy, nie napotykać na zorganizowany opór, bo skądże im tam było brać świadomość odrębnej państwowości? Naród też nie był spójnym narodem, cały polatany z różnokolorowych mniejszości. Ale jakoś się przecie opędzali, jakoś istnieli, trzymali ich rolnictwo i pasterstwo, bogactwa naturalne, potem budzący się przemysł. Wciąż czegoś pozbawiana, wciąż krzywdzona, nieśczęsna Kambodża mogłaby — może — z czasem wyrównać swój poziom ze współczesnością, gdyby jej pozwolono po swojemu dojrzewać i dorosnąć.

Najznaczniejsza część mieszkańców, Khmerowie (dlaczego nie Chmerowie? “Kh” zastępuje gardłowe “ch”, niewymawialne dla innych, ale nie dla nas. Przykład: chan, nie “khan”) jeszcze w r. 1970 liczyła 7-8 mln tubylców, nieświadomych swej postawy politycznej w stosunku do minionych lub bieżących zaborów i opiekunów. Szarpali ją Japończycy, protegowali — nie daj Boże — Francuzi, wreszcie dokonał dzieła zalew czerwonej akcji wyzwolenczej. Działania sowieckie wsparte na zawojowanym Wietnamie wspomagało zabalumowanie “czerwonych Khmerów”, nie orientujących się kto, z kim, przeciw komu, strzelających do własnych braci. Gospodarka w rozszepce nie przetrzymała głodu ostatnich Khmerów. Zerwali nieprzemyślnie na plantacjach ryżu. Co było wśród nich z niejakim zasobem praktycznego wykształcenia, wyzwalający zaborcy przetrzymali i gruntownie wytępiłi.

Dla dalekiego świata Kambodża stała się dostarczycielką sensacji, popieranej lotnymi liczbami, od razu zapomnianymi po przejściu przez druk i ekrany. Tyle a tyle dywizji wietnamskich, takie a takie straty, tylu a tylu zmarłych z głodu, wytraconych chorobami. Ilustrują je fotografie szkieletów, głównie kobiet uchodzących w dzungli, z tępych wyrazem twarzy i kończynami jak patyki. Dziesiątkują je straszliwe epidemie. Niemowlęta powymierały, kil-

Początkowo pokładano ogromne nadzieje w Iranie. Było to ewidentne, zwłaszcza gdy szach z małżonką przybyli do PRL. Prasa i środki przekazu mówiły o “Ich Królewskich Mościach” z takim nabożeństwem i z taką czcią dla monarchicznych tytułów, że trudno było wierzyć, iż tym wiernopoddanym stylem przemówiła prasa komunistyczna o kapitalistycznym bądź co bądź “wyzyskiwawcy klasy robotniczej”.

Zmiany polityczne w Iranie podniosły polskie kierownictwo z kłeczek — nadzieje na irańską ropę runęły. Co raz większym rozczarowaniem napawa Polskę Libia i Irak. Wzrost zależności PRL od nafty zachodniej zbiegł się w czasie ze wzrostem cen ropy na rynkach światowych. Sygnałem silnej frustracji kierownictwa PRL stała się niedawna ostra krytyka pod adresem państw OPEC-u.

Bezprecedensowy atak na państwa — eksporterów ropy zamieścił dziennik “Życie Warszawy”, zarzucając im nieuczciwość w ustalaniu cen.

“Powiedają one, że głównym powodem podwyżek jest obniżenie zasobów ropy. Tak nie jest. W rzeczywistości istnieje równowaga między podażą a popytem na ten surowiec” — stwierdza “Życie Warszawy.”

Dalej dziennik ten rezonuje, że jeśli we wcześniejszej fazie działalności OPEC-u chodziło o zabezpieczenie naturalnych bogactw państw Trzeciego Świata, teraz “OPEC staje się kartelem uprzywilejowanych producentów, zależność od których w mniejszym lub większym stopniu determinuje o losach całego świata.”

Nie pozostał w tyle organ KC PZPR “Trybuna Ludu.” Ten dziennik podał surowej krytyce marnotrawne praktyki spalania 2 milionów baryłek ropy dziennie przez państwa OPEC-u, które uznają, że nie opłaca się jej oczyszczać.

Cokolwiek bądź, tymczasem Polska musi wprowadzić sama bardzo oszczędne metody gospodarowania drogocennym surowcem. Najbardziej niedobory nafty dadzą się odczuć w przemyśle transportowym i chemicznym.

Rebajło

Heroina z Iranu

Iran produkuje corocznie około 600 ton opium, przerabianego następnie w Turcji na heroinę, która jest przemycana z Turcji do Europy Zachodniej. We Frankfurcie na Menem heroína jest sprzedawana po cenie 10 razy wyższej niż w Instambule.

Z Europy heroína jest przemycana do Stanów, a w New Yorku kosztuje 225 razy drożej niż w Turcji. Na tym polega istota zagadnienia w tym handlu trucizną narkotyków.

Władze amerykańskie, prowadzące walkę z narkotykami, nie wiele mogą zrobić, bo przemysł jest doskonale zorganizowany. Przy tak olbrzymich zarobkach szajki międzynarodowych przemytników mają dopydywać wielkie środki finansowe na uprawnienie zbrodniczego procederu.

Co Powoduje Inflację?

Biuro Spisu Ludności donosi, że w pięciolecie zakończonym w 1977 r. ceny najważniejszych artykułów codziennego użytku wzrosły o 45.4 procent, podatki (federalne, stanowe, powiatowe, miejskie i inne samorządowe razem) wzrosły o 70.6 proc. Dowód to oczywiście, że rząd jest największym promotorem inflacji.

Handel Prywatny w PRL

Według danych tzw. “sejmu” PRL prywatną działalnością w Polsce w roku 1974 zajmowało się 74,000 osób, a obecnie 108,000 osób. Od listopada br. przekazano w agencje 12,000 punktów sprzedaży detalicznej, blisko 2,500 zakładów gastronomicznych oraz 650 usługowych.

NAJTAŃSZE WYJAZDY

Indywidualne i Grupowe Do Polski i Europy
Oraz Do Las Vegas, Na Hawaje, Na Florydę
Zaproszenia Na Pobyt Czasowy i Stały Oraz Wszelkie Sprawy
Turystyczno-Imigracyjne Wysyłka Paczek

ROYAL TRAVEL SERVICE

5932 W. Lawrence 777-2800
Jadwiga i Tony Pieńkowscy, Właściciele

UWAGA KLIENCI

Apteki Cabanski Pharmacy Inc.
Recepty oraz rekordy wszystkich wysyłek
lekarstw do Polski przejął i załatwia

LANDSMAN DRUG

4000 W. Division (róg Pulaski), Chicago, Ill. 60651
Telefon 235-6043
Rozmówcie się po polsku
Mamy na składzie: Mirros — masę żywakostową
Zioła Księdza Franciszka
Formula 22—Witaminy—Polska Woda.

JAN STANISŁAWSKI, K. BILLIP, Z. CHOCİŁOWSKA
Podręczny Słownik Angielsko — Polski
Słownik zawiera ponad 50 tys. wyrazów, wyrażeń i zwrotów z zakresu
ogólnego słownictwa angielskiego
Cena \$12.00. — Posiadamy również
POLSKO — ANGIELSKI SŁOWNIK
tych samych autorów — Cena \$11.85.
A mamy ponadto ponad 30 rodzajów innych słowników, których spis z
cenami wysyłamy każdemu DARMO. Zamówienie z należnością dolicza-
jąc po 10 centów do każdego dolara, na przesyłkę i opakowanie,
nadsyłać prosimy na adres:
NEW CITIZENS AID SERVICE REG'D. P.O. BOX 844 St. "B"
H3B 3K5, MONTREAL, QUE.

O'Malley & McKay INC.

For Custom
Insurance Programs & Service

GENERAL INSURANCE AGENTS
2340 Des Plaines Avenue
Des Plaines, Illinois 60018
(312) 298-1620

Zamiast Życzeń Świątecznych Na Kongres Polonii Am. Złożyli

Zamiast przesyłania kartek z życzeniami świątecznymi — na Kongres
Polonii Amerykańskiej złożyli donacje:
Zygmunt Bogdanowicz \$60.00
(z czego \$30.00 na KOR i \$30 na inwalidów WP)
Longina i Marian Blahaczek 30.00
(z czego \$15.00 na K.P.A. i \$10.00 na Dziennik Związkowy i \$5.00 na KOR)
Jadwiga i Julian Witkowski 25.00
Wiktoria i Władysław Stępień 25.00
Stanisław Koś 20.00
Aniela i Józef Marolewski 20.00
Jan i Alicja Sochańscy 20.00
Zofia i Stanisław Kuntaras 20.00
Anna i Zdzisław Rychliński 20.00
S., M. and M. Kmiecik 20.00
Mr. and Mrs. Sigmund M. Toczyński 20.00
Jan Bartosz 20.00
(z czego \$10.00 na K.P.A. i \$10.00 na inwalidów WP)
Regina i Jan Sokołowski 20.00
Władysław i Edmund Rogoziński 20.00
Witold Borysiewicz 10.00
Eugenia i Michał Lecko 10.00
Zofia Ziolo 10.00

Zarząd Wydziału Kongresu Polonii Amerykańskiej na stan Illinois
serdecznie dziękuje donatorom i życzy Wszystkim Wesołych Świąt i Szczęśli-
wego Nowego Roku.

Zamiast Kartek Na Fundusz "Dziennika Związkowego"

Zamiast wysyłania kartek świątecznych, następujące osoby i organizacje
złożyły dotacje na Fundusz Prasowy "Dziennika Związkowego" i tą drogą
składają serdeczne życzenia Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku:
Anna Kopeć, wiceprez. Gr. 877 ZNP \$50.00
Grażyna i Wojciech Cioromscy z Dziećmi 30.00
Roman Łoza 30.00
Irena i Jerzy Przyłuski 30.00
Wanda i Piotr Harcaj 25.00
Jan Krawiec 25.00
Halina i Stanisław Latosiński 25.00
Maria i Włodzimierz Rene 25.00
Wanda Rozmarek 25.00
Dr and Mrs. M. Swirski 25.00
Ks. Ed. Witusik 25.00
Kolo B. Zohnierzy A.K. Oddział w Chicago 25.00
Michalina Janik 10.00
B. i A. Gulczynski 10.00
Edwin Kowynia 10.00

Na Fundusz Prasowy "Dziennika Związkowego"

Na Fundusz Prasowy "Dziennika Związkowego" złożyli:
Tow. Marii Konopnickiej, Gr. 2423 ZNP, Mary Foryś, prezeska \$200.00
R. A. Wolski 80.00
K. L. 20.00
Prof. Michael Bida 10.00
S. Salko 5.00
A. Namysław 3.00

Najlepsze Życzenia Świąteczne i Noworoczne Naszym Wszystkim
Polskim Przyjaciółom i Klientom Zasła

Algor Plumbing & Heating Supplier
5220 W. Cermak Rd. Cicero.

OPEN DAILY 8-5; MON., THURS., TILL 9 P.M.
SUNDAY 11-3

Faucet parts for all makes - bring sample

• PYTANIA W SPRAWIE POJEMNOŚCI?

My Wam powiemy dokładnie jaki
rozmiar Ruud ogrzewacz wody
odpowiada Waszym potrzebom.

• PYTANIA O ZALETACH?

My Wam powiemy, dlaczego
myślimy, że Ruud ogrzewacz wody
będzie Wam odpowiadał.
Pamiętajcie... jest to najstarszy
w świecie wytwórca ogrzewaczy
wody.

Call 656-7272
the Hot Water Experts

Będziemy Zamknięci 23, 24, 26, 30, 31 Grudnia
i 1 Stycznia

**KONTROLA BOILERÓW
I OGRZEWANIA**

built better to
serve you better
longer.

SKORZYSTAJCIE Z OKAZJI

Specjalna wyprzedaż

przed Bożym Narodzeniem

Bell & Howell oferuje na tych

"SUPER & SOUND"

urządzeniach do wyświetlania filmów.

Zwyczajna Cena \$595
Wasza Cena Kupna
\$389⁹⁹
Urządzenia zawierają: kamerę projektor i
film. Odtworcie sobie ważne chwile z waszego
życia.
• Szczegół w dziale
BELL AND HOWELL
TELE APARAT KIESZONKOWY
Zwycz. \$34⁹⁹
\$39.99
Z wbudowanym elektronicznym fleszem
ISTNIEJE 75 LAT

FINE ARTS STUDIO

U nas możecie zamienić Wasz stary aparat na nowy
1452 W. Chicago Ave. Tel. 421-0610

NAJLEPSZY PREZENT NA GWIAZDKĘ
TO PIĘKNY OBRAZ ZAKUPIONY W

INTERNATIONAL
**Morgan Art
GALLERY**

**OFERUJE
POLONII**

Wielki Wybór Obrazów
OLEJNYCH i AKWARELI
Malarzy Polskich i Europejskich

Duży Wybór Portretów
PAPIEŻA JANA PAWŁA II
oraz

14 k. ZŁOTYCH MEDALIKÓW
Z PODOBIZNĄ PAPIEŻA
i WIZERUNKIEM MATKI
BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ

GALERIA OTWARTA 7 DNI W TYGODNIU
Pon.-Piątek 11-8:00 — Sob.-Niedz. 11-5:00

5304 N. Milwaukee Ave./Tel. 631-0680

6 1/2 %

Na \$1,000
Jednorocznych
Certyfikatach
Procent Dodawany
Kwartalnie

6 3/4 %

Na \$1,000
30-miesięcznych
Certyfikatach
Oszczędnościowych

7 1/2 %

Na \$1,000
4-letnich
Certyfikatach
Oszczędnościowych

7 3/4 %

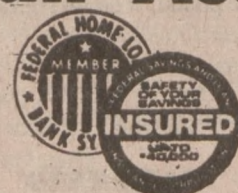
Na \$1,000
6-letnich
Certyfikatach
Oszczędnościowych

8% Na \$1,000 8-letnich Certyfikatach Oszczędnościowych • \$10,000 6-miesięczne T-Certyfikaty

5 1/2 % Od Zwykłych Kont Na Książeczkę

LOOMIS SAVINGS And Loan Association

6350 West 63rd St.
Chicago, IL 60638
Tel. 586-6900

1359 West 51st St.
Chicago, IL 60609
Tel. 927-6701-02

LAW BANK

W. A. PIETRASIK ASSOC.

1 North La Salle St.
Suite 801

Kancelaria adwokacka
która załatwia wszystkie
problemy a szczególnie
sprawy związane z otwar-
ciem, prowadzeniem i li-
kwidacją interesu, twor-
zenie korporacji, oraz
pomoc przy negocjacjach.
Skorzystaj z naszych ad-
wokatów najlepszych w
naszym mieście.

Dzwoń Telefon 726-7873

FURNITURE
3021 N. Milwaukee

CUSTOM BEDDING

FURNITURE
Telefon: 772-3404

OSZCZĘDZIE OD 30% DO 60%

OSTATNI TYDZIEŃ WIELKICH OSZCZĘDNOŚCI
OSZCZĘDZIE NAWET WIĘCEJ NA SZTUKACH POKAZOWYCH

PRZEPROWADZAMY SIĘ

DO WIEKSZEGO LOKALU, ABY SŁUŻYĆ WAM LEPIEJ
Po Nowym Roku Nasz Nowy Adres Będzie Następujący: 2915 N. Milwaukee Ave.

KOMPLETY DO SYPIALNI ..... Z OSZCZĘDNOŚCIĄ \$300
KOMPLETY DO JADALNI ..... Z OSZCZĘDNOŚCIĄ \$300
KOMPLETY DO POKOJU FRONTOWEGO ..... Z OSZCZĘDNOŚCIĄ \$300
KOMPLETY KUCHENNE ..... Już Od \$79.00
OZDOBNE OBRAZY ..... Już Od \$29.00
LAMPY ..... Już Od \$ 9.95

Oraz Wiele Innych Rzeczy z Dużą Oszczędnością Pieniądzy

PRZYJDZIE TERAZ PO NAJLEPSZY WYBÓR, PÓKI ZAPAS STARCZY
3021 N. Milwaukee Ave. Otwarte w Niedziele 772-3404

POLSKI

LEKARSTWA
ZIMNOĆ
PIENIAŁE

naftalenina

PRZEZ APTEKĘ
W ANGII

GRABOWSKI

175 DRAYCOTT AVENUE
LONDON SW3 4JN

**ZIOŁA LECZNICZE
DR. MICHAELS**

Od 50 Lat Pomagały
Tysiącom w Różnych
Dolegliwościach

Dr. Michaels
N.D.

Nr. 31 Na gazy żołądka, paczka \$2.89 — 3 paczki \$8.00; Nr. 17 Rozwal-
niający i regulujący stolec, paczka \$2.75 — 3 paczki \$7.25; Nr. 18 Na
reumatyzm i artretyzm, paczka \$3.89 — 3 paczki \$10.50; Nr. 16 Na
wątrobę i żółć, paczka \$3.89 — 3 paczki \$10.00; Nr. 11 Na nerki i pęcherz,
paczka \$2.98 — 3 paczki \$8.00; Nr. 10 Na astmę bronchialną, paczka \$3.85
— 3 paczki \$10.50; Nr. 20 Na nerwy, paczka \$3.85 — 3 paczki \$10.50;
Dla kobiet po czterdziestce przy tzw. "zmianie życia," paczka \$3.89
— 3 paczki \$10.50; Napój na cukrzycę, Paczka \$2.89 — 3 paczki \$8.00;
Nr. 22 Na schudnięcie, paczka \$2.89 — 3 paczki \$8.00; "ZYME-AIDS"
na niestrawność, zgagę, gazy i wzdęcia żołądkowe, w kapsułkach,
butelka \$5.89 — 3 butelki \$16.00; Masło żywokostowa, słoik \$2.50; Mine-
raty morskie "KELP-KARBON" niezbędne dla zdrowia, w kapsułkach,
butelka \$5.00 — 3 butelki \$13.50; ZIENSEN "korzeń życia," butelka 50
kapsulek \$5.85 — 3 butelki \$16.50.
Można również zamawiać przez pocztę. Oplata pocztowa 15¢ na dolarze
plus podatek 5¢ na każdym dolarze.

Dr. Michaels Herb Center, 1223 Milwaukee, Chicago, IL 60622

Kornel Makuszyński

Uśmiech Lwowa

(Przedwojennego w Polsce Niepodległej)

Na świecie już ma się ku zachodowi. Jest bardzo cicho, tylko z daleka dobiega pomruk wielkiego miasta, lecz nie może się przedrzeć przez gęstwinę drzew i dochodzi do tego miejsca jakby szum dalekiej wody. Przed kilkudziesięciami laty urządzano na tych rozległych polach nad parkiem wielką wystawę, a teraz corocznie odbywają się Targi Wschodnie. Jeśli chcesz ujrzeć panoramę Lwowa — idź tam, gdzie widać ten rozłożysty budynek. To Pałac Sztuki z owej wystawy poza nim jest mała terasa, skąd najpiękniejszy roztacza się widok.

Słońce migoce na złoconych krzyżach wież luną czerwieni, okna i krwią zalewa miedziany dach wspinał się jakiejś budowli. Staram się wyrazić to, co widzę, jak najlepiej, ale nie umiem. Dobieram takich słów, które mi się wydają kolorowe i złote, wiem jednak, że wszystkie są niezdarne. Nie. Nie umiem tego wypowiedzieć. To za piękne, to za piękne. Myślę sobie, że musiałbym głośno krzyknąć, a może wtedy wyraziłbym to co czuję.

Panorama tego miasta jest prze-

nak nigdy o swoim mieście. Rozczuła się nim i wzrusza. Zna każdą starą cegłę, każdą ozdobę starego muru, historię i legendę.

Lwów miał zawsze duszę radosną i rozpiętą. Przewalały się ponad nim burze rude, przewalały się pożogi, żelaznym zębem wojna gryzła jego mury, gromy biły w jego wieże, a jego dusza jakaś żarliwa wiarą przepojona, zawsze śpiewała. Ledwie przysłała luna pożarów co go ognistym otaczała wieńcem, ledwie ucihał tumult i szczękający krzyk wojny, z niego już biła luna radosnej dumy, że oto raz jeszcze, niewiadomo który, spełnił swój rycerski obowiązek; że postawiony na straży u kresów Rzeczypospolitej, nigdy nie zasnął, jak gdyby powiek nie miał u oczu, lecz czuwał żuraw czujny, pies wierny za-gończył nieporównany. Stroili się inne miasta w marmury i malowidła, w pałace i kolumny, jemu zaś, jako rycerzowi surowemu, starczyło zębacych srogich murów legowiska szarych domów. Bogu jedynie wznosił cudowne piękne przybytki. Powoli stawał się kamienną jaskinią, w której mieszkał lew z jego herbu. Nigdy

zwałpienie, albo kropelka goryczy. Wiele bowiem było takich czarnych chwil, kiedy gorycz lała się strumieniem, a ten uśmiech Lwowa przeciw rozeźnał ciężką mętną mgłę, jak słońce to czyni o wschodzie, kiedy się jeszcze noc włoży tuż przy ziemi zgnilizną oparów.

Pojechaliśmy tramwajem do sławnej dzielnicy Łyczakowskiej, siedziby roboczego ludu najweselszej we Lwowie, najbutniejszej i śpiewającej. Rodzą się w niej piosenki o każdym ważniejszym zdarzeniu w mieście i wędrują potem przez wszystkie ulice i wzgórza.

Dojechaliśmy do bram cmentarza. Przedziwny jest ten cmentarz; wygląda jak ogromny ogród na wzdętym niskim wzgórzu. Nad grobami szumią potężne drzewa. Jest to podobno jeden z najpiękniejszych cmentarzy w Polsce, ten równocześnie Panteon Lwowa, bo słynni ludzie śpią na nim wiecznym snem. Spoczywa tu i Gósczyński i pułkownik Orden, historyk przesławny Karol Szajnocha, wielka poetka Maria Konopnicka i wielu ludzi wspaniałych. Jest wśród nich i ten, którego nazwisko — nieśmiertelność oznacza — to Artur Grottger.

Ale jest jeszcze inny jakiś cmentarz na wznesieniu, do którego stóp podchodzą osady i ku któremu białe, podmiejskie zbliżyły się domostwa. To inny jakiś cmentarz, jakiś nowszy, bo nie rosną tu potężne drzewa, tylko młode jeszcze krzewiny. Na tym wielkim starym cmentarzu tuż obok każdego grób jest inny, każdy nagrobek ma kształt odmienny, a tu krzyże jedyniutkie stanęły w niepoliczonych rzędach. Zadnych tu nie ma marmurów, tylko kwiaty. Krzyże i kwiaty, oto wszystko.

To jest święte miejsce Lwowa. Tu leżą jego dzieci... To jest cmentarz orłów... Naszych dzieci... Tutaj leżą dzieci bohaterskie, najdumniejsze dzieci świata, śmiercią pobite. Uczniaki... Chłopcy i dziewczęta. O, Jezus Maria, śmierć chyba musiał płakać, kiedy tuliła do siebie dzieci płomienookie, co z martwych rączęt nie chciały wypuścić karabinów...

Dwa tysiące grobów wyrosło tutaj, a wśród nich sto trzydzieści cztery jest bezimiennych. Nie można było odszukać nazwisk tych żołnierzy nieznanych. Pan Bóg ma je zapisane... Od listopada 1918 r. do czerwca 1919 śmierć szukała ich po wszystkich pobojowiskach Lwowa... Czterech Francuzów tu leży i trzech Amerykanów, szlachetnych towarzyszy naszych dzieci... Tylko śmierć i matki tych dzieci wiedzą jak się zwały i w jakim były wieku. I taki tu leży chłopczyna co miał zaledwie ponad dziesięć lat. Śpią tu dzieciaki, jedne a towarzyszyli wiernymi wśród szewców, krawców, ślusarzy i biedaków, którym chciano zabrać jedyny ich skarb: miasto.

Wtedy nie tylko ludzie walczyli, mężczyźni i kobiety, walczyli bowiem i mury. I te dzieci walczyły, bo już znikąd nie było nadziei. Dawno to było. Już na grobach kwiaty wyrosły... Był jednak czas, kiedy ci, co leżą w niepoliczonych lwowskich grobach, musieli uczynić rzecz wielką i sprawiedliwą. Zrozpaczeni widząc, że niczego nie dokąże sercem, musieli walczyć jasnym mieczem państwa. Podpisali swoją krwią manifest o nienaruszalności granic, a granice wytyczyli kopcami swoich grobów. Walczyli na śmierć wbrew nadziei, aby zaświadczyć, że idea jest nieśmiertelna i że wobec niej niczym jest ofiara życia. A tą ideą była całość i wielkość Ojczyzny. Ukochanie każdej grudki tej ziemi, bo ona jest użyźniona naszym trudem i krwią, wzruszona jest lemieszem nieumęczoną pracą wieków; nawet te dzieci wiedziały o tym, nauczone przez własne matki. I one, te dzieci, co szły na śmierć, aby starym pomóc żołnierzom, dziadkom swoim i ojcom, nauczyły nas wiary w nadprzyrodzoną moc ducha. Dlatego czcimy tych rycerzyków małych, tych męczenników za całość Ojczyzny, że nie utracili nadziei, że pokonali rozpacz, że zamiast płakać — walczyli, że walcząc — ginęli i że na wieki wieków utrwaliłi w tych, co pozostali żywi, wiarę w wolę zwycięstwa.

Wodzącem wilgotnymi oczami po drewnianych krzyżach i każdym grobem pragnęłam ucałować spojrzeniem. Pomyślałam sobie wtedy jakie prawcowite, jakie czyste, jakie nieskazitelne musi być teraz całe moje życie, aby było tyle warte, co ich purpurowa skrwawiona śmierć. Będę tak żył.

Staropolskie Przysłowia Na Każdy Miesiąc Roku

STYCZEŃ

Kiedy styczeń najostrożniejszy, wtedy rokczek najpłodniejszy.

Styczeń każe do kożucha, Trunkiem nie obciążać brzucha, Krwi nie puszczać, pieprzo jadać, W ciepłej łaźni wolno siadać.

Na Nowy Rok przybywa dnia na barani skok.

Mróż świętej Agnieszki nie na śmieszki.

Gdy na Wicka i Pawła słonko pośwituje, dobre latko obiecuje.

LUTY

Pyta się luty: "Masz, człowiecze, buty?"

Czasem luty się zlituje, Ze człek niby wiosnę czuje; ale czasem tak się zżyma, że człek prawie nie wytrzyma.

Lepsza Agata niżeli jej tata.

Nie pieprz, Pietrze, wieprza pieprzem, bo przepieprzysz, Pietrze, wieprza pieprzem.

Od świętej Katarzyny nie przesładuj już zwierzyny.

MARZEC

Gdy w marcu niebo od południa ryknie, wielki ci z tego urodzaj wyniknie.

Marzec uparty — stroi z pługiem żarty, a kwiecień przychodzi i w chlew go zawodzi.

Na świętego Kazimierza zima do morza zmierza.

Gdy Wincenty za pogody, więcej wina niżli wody.

Od Cypriana aż do Jana gdy pogoda zakichana, to od Jana do Jerzego ciągle jeszcze nic nowego, a gdy Jerzy się roześmieje, to za kilka dni znów leje.

Na Józefa pięknie, zima prędko pęknie.

KWIECIEŃ

Pierwszy kwiecień — bajów pletnia. Kwiecień — plecień, bo plecie trochę zimą, trochę latem, a przeplata wszystkim kwiatem.

Jeszcze w kwietniu zimno i na żaby, i na baby, i na las, lecz najwięcej na nas.

Jak po Benedyckie ciepło, to i w lecie będzie piekło.

Gdy na święty Jerzy jeszcze nie rozkwita, niech się cieszy stary, młody, chłop i kobieta.

Gdy na Wojciecha rano plucha, do połowy lata ziemia będzie sucha.

Agnieszka li łaskawa, wkrótce w polu zabawa;

Agnieszka li nie lusa (nieszowa, niemrawa) jeszcze zimie pokusa.

MAJ

Witajże nam, maiczku, ze słowikiem w gaiczku!

Każdy maja poranek tęskliwy jest dla kochanek, a w majowe wieczory człowiek z miłości chory.

Grzmot w maju, sprzyja urodzaju.

Przyjdzie święta Weronika, złoży jąja kaczka dzika.

Filipa i Jakuba gdy dzień zimny będzie, nic gorszego na zboże, plenności nie będzie!

Przed Pankracym nie ma lata, po Bonifacym mróz odlata.

CZERWIEC

Czerwiec — przerwiec, bo przerywa gospodarke aż do żniwa.

W czerwcu to się lega, co się przedtem sprzega.

W czerwcu gorącego lata najzdrowsza bywa salata; wina jeśli być nie może, piwo chłodne pij, nieboże!

Mówiono za króla Leszka: ten dom zdobi, kto w nim mieszka.

Jutro święty Janek, puśćmy na wodę wianek.

Na świętego Gerwazego jest w ogrodzie coś pięknego.

LIPIEC

Od lip ciagnie wonny lipiec, nie daj słonku zboża przypiec.

Gdy się grzmot w lipcu od południa poda, drzewom się marzy mocna nieuroda.

W lipcu kłos się mnoży, przynosi dar boży, prosiutko ci stoi i sierpna się boi.

Na święty Jacek z nowej pszenicy placek.

Jaki Jakub do południa, taka zima aż do grudnia.

Od świętej Anki zimne poranki.

Samson stalne kruszył sztaby, a marne za nos wodził go baby.

SIERPIEŃ

Gdy na Wawrzyńca orzechy obrodzą, to w ziemie mrozy dogodzą.

Jeżeli na Jacek nie panuje plucha, to pewnie zima będzie sucha.

Na świętego Ludwika zboże z pola umyka.

Czego sierpień nie dowarzy, tego wrzesień nie doparzy.

Kiedy sierpień następuje, resztki zboża koszą, albo sierpem dożynają i przepiórki ploszą.

WRZESIEŃ

Wrzesień — leniwiec, wsadza ręce w kieszeń.

Straszać jest wrześniowa słota, miarka deszczu, korzec błota. We wrześniu gdy tłuste ptaki, mróz w ziemie nie lada jaki.

Wawrzyniec pokazuje, jaka jesień następuje.

Nie powiadać Toma, co się dzieje doma.

Gdy Kleofas we mgle chodzi, mokrą zimę zwykle wodzi.

Na świętego Wacława w polu pustki, w domu sława.

Gdy noc jasna na Michała, to nastąpi zima trwała.

PAŹDZIERNIK

Październik chodzi po kraju i ptactwo wygania z gaju.

Październik — pościernik, bo po ścierni pług już orze i pola bruzdami czerni.

Miesiąc październik — marca obraz wierny.

Na świętą Teresę odziej się w bekiesę.

Gerald czasem wróży na to, że z nim przyjdzie drugie lato.

Mała Jadwiga, a zboże dżwiga. Na Emila babskie lato się przesila.

Od świętej Urszuli to się chłopiec do dziewczyny przytuli.

Kiepski rok zapowiada, gdy na Szymona nie pada.

LISTOPAD

Na Wszystkich Świętych sztuka: utni gałąź buka — gdy już soku nie ma — będzie tęga zima.

Jaki Jakub do południa, taka zima też do grudnia.

Na świętego Andrzeja dziewczkom z wróżby nadzieja.

Nie to mąż, co zwykł zamki obronne wojować, lecz ten, co umie afekty miarkować.

Baba gruba chłopa chluba.

Jeść, pić, tańcować, musi bieda sfołgować.

GRUDZIEŃ

Grudzień ziemie grudzi i izdebki studzi.

Bigos to potrawa, kulig to zabawa.

Mroźny grudzień, wiele śniegu, żyzny rokczek będzie w biegu.

Sukces

Polskiego Uczzonego

Polski uczony — turkolog prof. Edward Tryjarski z Instytutu Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk, podjął prace nad odczytaniem nieznanego dotychczas alfabetu wczesnośredniowiecznego, spotykane w inskrypcjach na terenie Rumunii i Bułgarii.

Znalazł on klucz do rozszyfrowania tych napisów, które okazały się bardzo interesujące. Są to — jak odczytał prof. Tryjarski — imiona, przydomki, funkcje i godności dostojników kościelnych lub świętych. Są to imiona greckie.

Stulecie Krakowskiego Muzeum Narodowego

W październiku 1879 roku Henryk Siemiradzki ofiarował społeczeństwu polskiemu swój sławny obraz historyczny "Pochodnie Nerona." Obraz ten był przeznaczony dla Krakowskiego Muzeum Narodowego, które miało powstać w orestaurowanych wtedy Sukiennicach. W ślad za Siemiradzkim poszli inni najwybitniejsi polscy artyści i kolekcjonerzy, przekazując placówce swe prace i pamiątki historyczne. Dzisiaj zbiory krakowskiej placówki liczą prawie 640 tysięcy eksponatów. Lista ofiarodawców sięga czterech tysięcy.

W związku ze stuleciem Krakowskiego Muzeum Narodowego otwarto w Krakowie wielką wystawę pod tytułem "Polaków portret własny." Wystawa — pierwsza tego typu w Polsce — zgromadziła tysiąc obrazów przedstawiających — na przestrzeni dziejów — dzień powszedni Polaków, ich walkę, pracę, działalność społeczną.

Gotycka Cegła

Rewaloryzacja zabytków średniowiecznej architektury wymaga odpowiednich materiałów. Najwięcej kłopotów sprawia brak cegły gotyckiej, maksymalnie upodobnionej do autentycznej. I oto naukowcy z krakowskiego Laboratorium Ceramiki Budowlanej opracowali metodę produkcji "średniowiecznej" cegły. Uzyskano wytrzymałość, odporność na wilgoć i mróz oraz charakterystyczną wiśniową barwę cegły, jakich nie powstydziłoby się średniowieczni mistrzowie. Produkcję jej podjęła ceglowna w Rybitwach. Oczywiście współcześni wytwórcy nie używają do produkcji krwi bydłowej i zwierzęcej sierści, jak to robiono dawniej. Musieli natomiast skompletować archaiczny park maszynowy, m.in. urządzenie do ręcznego cięcia cegieł o wymiarach stosowanych w średniowiecznym budownictwie.

LWÓW — Kościół Bernardynów

pyszna, wewnątrz jego jest jednak zatłoczone tysiącami domów pospolicznych, wśród których wyrasta, jak promienista niedziela, wśród szarych, pracowitych dni tygodnia, jakieś cudo.

Jest tam jeden kościół, w którym ludzie modlą się chyba goręcej, na który patrzą z niezwykłym rozróżnieniem: kościół Bernardynów. Wśród wielu kościołów lwowskich jest on najpiękniejszy. O tak. A musi być bardzo kochany, tyle w nim złota, tyle bogatej strojności, jakby go złotą chiano przyodzinać pieszczotą. Opo-wiadają, że Lwów nie mógł się doczekać jego ukończenia i skrzyknęło się przed setkami lat, aby wspólnym wysiłkiem przyspieszyć budowę. Lwowianie to gorący naród i niecierpliwy. Skoro idzie o to, by miasto ozdobić, każdy do najcieńszej gotów jest pracy. Lwowianin bowiem może zapomnieć o sobie, nie zapomni jed-

Jubileusz Artystyczny

80 rocznicę urodzin obchodził ostatnio Tadeusz Kulisiewicz — grafik i rysownik, jeden z najwybitniejszych i najbardziej znanych artystów polskich.

T. Kulisiewicz urodził się w 1899 r. w Kaliszu. Studiował w Poznańskiej Szkole Sztuk Dekoracyjnych, a następnie w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Sztuka Kulisiewicza jest powszechnie znana; prezentowana była na dziesiątkach wystaw krajowych i zagranicznych — w Europie, Azji i obu Amerykach. Jego prace zdobyły szereg wyróżnień, m.in. nagrodę UNESCO na biennale w Wenecji w 1954 r., I nagrodę na biennale w Sao Paulo w 1961 r. i złoty medal na II międzynarodowym biennale grafiki w Florencji w 1970 r. Artysta jest także dwukrotnym laureatem nagród państwowych I stopnia.

nie gnuśniał i nie zasnął odpocznienia. Wieczyście przeciwko burzy wysunięty, patrzył ze swych wzgórz w sine dale, w nieziemne popołacie skąd pełzał niszczący ogień, albo zbławaniowany walił się potop. Przetrwał wszystko dlatego jest i był radosny.

Nigdy nie czynił konszachcowań, nigdy w hańbiące nie wchodził układy. Nie ma miasta bardziej gotowego do śmiertelnej ofiary, do zaparcia się aż do ostatniego tchu.

Czy się teraz dziewicie, że je duma rozpiera? Ze w oczach ma radość i że śpiewa? Jest to miasto Polską obłąkane. Duszy swojej nie ukrywa, więc każdy ujrzeć ją może, jak rozkwitła w czerwonej różę. Czaruje nią i zniewała. Rozkocharć potrafi każdego swoim uśmiechem, jasnym szczerem i rzewnym.

Ludzie przysięgają mu najwierniejszą miłość. Jego mieniem wiąże się jak łańcuchem. Wierni swojemu miastu tworzą jakby bractwo tajemne, że sami o tym nie wiedzą, jak bardzo sprzęgli się sercami, jak się połączyli uściskiem na wieki wieków. Poznają się na najdalszych krańcach ziemi, a na to czarodziejskie słowo — "Lwów" — tryska łąą rozczulenia, co się zaraz w jasność uśmiechu zamieni. To długie wieki przeorały tak serca, że natychmiast kwitną, pokropione jedną kropelką łzawej rosy. To miliony ludzi co przewędrowały przez to miasto, od bramy narodzin do bramy śmierci syciły miłość, jak miody. Lwowscy ludzie zaprawni w srogich przeciwnościach, pełni mocy i pędu krwi rozszumianej i zapalał poznają się wszędzie po powadze w spojrzeniu i po uśmiechu na ustach.

Człowiek Lwowa zawsze się uśmiecha. Ten uśmiech to jego zdobycz wspaniała, zdobycz przez całe wieki. To rodzinne znanie. Gdyby nie ten radosny uśmiech, mogłoby się zdarzyć, że przez szczelinę, którą smętek żłobi, weszłoby w lwowskie serce

Julian Dobrowolski

Kutno

*Dziś, gdy o tobie myślę, a hetmańska bitwa,
złowrożeń już nie dźwięczą w mej harfie akordy;
widzę, żeś narodową była o wolność modlitwą
i choć legenda twoja na cmentarzach legła
i choć cię dzikie stratowały hordy,
zostałaś przez swój bunt, jak wolność, niepodległa.*

*Ta już w zielonym nie spocznie kurhanie
i już sentymentalnym nie będzie tematem
do romantycznych ballad o dzielnym ułanie.
Dość mamy łez i baśni. Skończmy na tem!
Niech z nowej krwi spizową Polską buchnie
i takim gromem życia, że nim świat ogłuchnie.*

*Batalionów las stał czujnie, konie rżały,
piechur dynamitową nabł karabiny krzepą
przysięgając im miłość dozgonną i ślepą.
Wczoraj bratał się jeszcze z ojczyzną Drzymały,
dziś przystanął odwrotem w mazowieckich kępach;
hej, za atakiem tęsknią oczy jego modre,
by naprzód iść, i nawet nie galopem, ale stępą
i nie wracać, a ogniem zielną odbić Odrę.*

*Chciał by zamknąć ojczyznę w swój piaszczysty okop,
pancerne dywizje rozwalił miłości wulkanem
silniejszej ponad krwi i ognia potop
i nad huragan armat zbudzonych nad ranem.*

*Szły do ataku pułki i dywizje
i na bagnety generał z piechurami;
szli w kwiętą zapatrzeni wizję,
co się miała narodzić ich szpada,
a szli zawiewają jako orły srebrnopióre
i takim wichrem, że i w czołgach od nich błado.*

*A kiedy noc się wrogom na powieki kładła
i mgły zakryły ludzkiej krwi mokradła,
okopy polskie wyciekają starcia,
a ułani do końskiej przytułeni grzwy
na cichy znak wylecą jak kurniawa czarcia
i serc szukają w Niemcach napój żywych.*

*Za pułkiem idą w bitwę coraz nowe pułki,
bagnetową kolumna śmiercią się przebija
i poezją tęczowe szarżują jaskółki,
pokrzykiem od nich niesie: Jezus y Maryja.
Gwiazdy, jak psy złowieszcze, nocą warczą
i żelazo na ugor rodną zmienia grzędę;
o, nie na długo ci żołnierzu, bagnety wystarczą
i znów w rozmarynową odejdiesz legendę.*

*Jak trudno zabić gorzki krzyk boleści,
który tragiczną Cheroneję wieje...
Ta męka długiej niewoli nie wieści
i nowe z niej się narodzą zawieje,
a pola bitew miastami zakwitną.
I choć nam klęsk przybyło i choć serce smutne
wiedz, że Żółkiewskich godną byłaś bitwą
o, czerwona elegio, stracona pod Kutnem.*

Fragment poematu "Wrzesień" wydanego przez Oficynę Samuela Tyszkiewicza w Nicosi w 1944 roku.

Pinezki i Koraliki

Rubrykę humoru pod tym tytułem prowadzi w australijskich "Wiadomościach Polskich" Jacek Suski. Zbiera i ogłasza w tej rubryce różne dowcipasy. Poniżej przejmujemy z ostatnich rubryk Jacka Suskiego niektóre pełne humoru fragmenty.

*
Stoi ogromna kolejka po mięso. Przejżdża samochodem Gierek i widząc ją zatrzymuje się i pyta:
— Towarzysze, po co tu stoicie?
— Jak to po co — po mięso i to od wczoraj...

Na to Gierek: — Wyście mi pomogli, to i ja wam pomogę...
Po pół godzinie przed sklepem zajeżdża duża ciężarówka. Wszyscy się do niej rzucają, a tu wynoszą... krzesła.

*
Szwejk znalazł się na Kremlu. Breżniew go przyjmuje, oprowadza i mówi:

— Widzicie — tutaj są trzy guziki. Jak nacisnę pierwszy — cała Europa wyleci w powietrze; jak nacisnę drugi — cała Ameryka wyleci w powietrze, a jak nacisnę trzeci — to cały świat — z wyjątkiem Związku

Jan Kowalik

Antyfony Do Nike z Samotraki

*Nie postarzałaś się
od czasu Peryklesa
pięknym jaśnieje
twoja młodość marmurowa
i jak zawsze
nadzieją jest napięty
łuk twoich boskich bioder.*

*Wzięłaś historię w skrzydła
wiatr wiosenny
który nam serca
i kroki przyspiesza
i zagle losu kieruje
ku czasom wprawdzie
nie wzeszłym
ale już kielkującym
w fałdach twojej chłamiady.*

*Tak pewną stopą kroczysz
po kobiercu ojczyzny
jakbyś odległy cel
już dotykała ciałem.*

Idziemy z tobą.

Radzieckiego — zostanie zniesiony z powierzchni ziemi.

— To mi coś przypomina — odpowiedział Szwejk. — U nas, pod Budziejowicami, mieszkała pewna hrabina, która miała trzy kłozety: jeden złoty, drugi srebrny, a trzeci porcelanowy. No i cóż załatwiła się w majtki...

*
Facet wchodzi do wędliniarni i mówi:
— Proszę o 2 kg cwaniaka.
— Jakiego cwaniaka? — pyta sprzedawczyni.
O, tego, co tam leży.
— Przecież to salceson!
— No właśnie, to cwaniak — nie dał się wywieźć do Rosji!

*
— Co by to było, gdyby nagle całą milicję przeniesiono z Polski do Związku Sowieckiego?
— W obu krajach od razu podniosłoby się współczynnik inteligencji...

*
— Marks miał długą brodę, Engels o wiele mniejszą, Lenin bródkę, Stalin wąsy, Breżniew brwi — a co będzie miał jego następca?

— Warkocz...
— Jeżeli jeszcze raz mnie pocałujesz — będę krzyczeć!
— Chyba nie chcesz się wygłupiać przed tylu ludźmi?
— Zgoda. Chodźmy w jakieś ustronne miejsce!

*
Poborowy na badaniu lekarskim nie może odczytać z tablicy największych liter. Lekarz wojskowy wpisuje mu do karty:
Zdolny jedynie do walki wręcz.

*
Jeżeli przypadkiem znajdziecie się w towarzystwie polonijnego prezesa p. R. i równocześnie będzie wam wydawało się, że wyraźnie słyszycie szum fal, to zachodzą dwie możliwości:

1) Akurat znajdujecie się razem z panem prezesem tuż, tuż w pobliżu oceanu.
2) Jeśli daleko od wody, to znak, że w głowie prezesa przelewają się myśli.

Życzenia Prymasa Polski

OJCU ŚWIĘTEMU JANOWI PAWŁOWI II, biskupom i kapłanom, wszystkim naszym rodakom, żyjącym w kraju i za granicą, rodzinom zakonnym, rodzicom, młodzieży i dzieciom, niesiemy Kołędę na Gody w polskim Betlejem.

W modlitwach liturgicznych na Boże Narodzenie Kościół tak często wypowiada nasze ukryte pragnienia i uczucia wołaniem: "Abyś, Ojciec, przez ponawiające się uroczystości Narodzenia Syna Twojego, pozwolił nam nieco odetchnąć".

Gdy mam radość obdzielać słowem pociechy moich rodaków w kraju i za granicą, szukam miejsce w gospodarstwie naszej wspólnej Ojczyzny, skąd by ten głos mógł najżywiej w nas poruszyć pragnienia wewnętrznej wrażliwości duchowej, która dałaby nam radość pokój serc i umysłów.

Ojciec Święty Jan Paweł II, gdy przybył w bieżącym roku do Ojczyzny swojej, stanął na Placu Zwycięstwa w Warszawie, na progu Bazyliki Świętojańskiej, u Matki Bożej Łaskawej, na Placu Zamkowym, na Wzgórzu Lecha w Gnieźnie, przed Obliczem Matki naszej i Królowej na Szczycie Jasnogórskim, na Wawelu, na Skalce — a więc w miejscach, które najżywiej obudzają ducha Narodu chrześcijańskiego, wrażliwego na głos Chrystusa: "Pójdźcie do Mnie wszyscy, którzy pracujecie i jesteście obciążeni, a Ja was ochłodzę — i znać"

pełnej świadomości, że "Chrystus więcej nie umiera, śmierć nad Nim więcej mocy nie ma". Włada On nad czasami, wiekami, epokami, ustrojami i potęgami tej ziemi. On Jeden zdoła się obronić zębami czasów. On Jeden się nie przeżywa, ale dla każdego wieku i dla każdego narodu zachowuje Słowa Żywota... Właśnie to przypomniał pod Krzyżem na Placu Zwycięstwa Ojciec Święty, gdy poucał dzieci Stolicy: "I dlatego Chrystusa nie można wyłączyć z dziejów człowieka w jakimkolwiek miejscu ziemi, pod jakimkolwiek znakiem długości czy szerokości geograficznej. Wyłączenie Chrystusa z dziejów człowieka jest aktem wymierzonym przeciwko Człowiekowi" (2. VI. 1979).

To jest warunek wszelkiego porozumienia między ludźmi i narodami, niezbywalny warunek pokoju światowego. To, co nas ubezpiecza w rodzinie narodów świata, ma znaczenie kamienia węgielnego wszelkiego budowania i dla naszego Narodu. "Nie można też bez Chrystusa zrozumieć dziejów Polski" (Jan Paweł II, 2. VI. br.).

Próbowano niekiedy obchodzić się bez Chrystusa, wymówić Mu mieszkanie wśród swoich, w sercach dzieci i młodzieży, w codziennym życiu Narodu. Tak prędko przekonał się, że bez zasad Ewangelii świętej, bez moralności chrześcijańskiej, bez duchowej kultury narodu, wypracowa-

Prymas Polski, Stefan Kardynał Wyszyński

dziecie odpocznienie duszom naszym...

W tych wybranych przez siebie miejscach mówił nam Ojciec Święty o Jezusie Chrystusie i Jego Umiłowanej Matce. W Imię Chrystusa pragnął nas pokrzepić, dodać otuchy, zjednoczyć i pobudzić do przewycięzania siebie i rosnących wokół niepokojów.

Dlatego — myślę — że powracając uroczystości Narodzenia Chrystusa w tym wyjątkowym Roku łask i nawiedzeń dla naszego Narodu, powinny być wspomnieniem przywołanej Postaci Króla serc naszych, Jezusa Chrystusa narodzonego z Niewiasty, bo nie masz w nikim innym wyobrażenia z narastających udręk i niepokojów całej niemal Rodziny ludzkiej.

A Ojciec Święty, który tak gruntownie nas te udręki w skali światowej, wołał do nas na Placu Zwycięstwa: "Kościół przyniósł Polsce Chrystusa, to znaczy klucz do rozumienia tej wielkiej i podstawowej rzeczywistości, jaką jest człowiek. Człowieka bowiem nie można do końca zrozumieć bez Chrystusa. A raczej: człowiek nie może siebie do końca zrozumieć bez Chrystusa. Nie może zrozumieć, ani kim jest, ani jaka jest jego właściwa godność, ani jakie jest jego powołanie i ostateczne przeznaczenie. Nie może tego wszystkiego zrozumieć bez Chrystusa" (Warszawa, 2. VI. 1979).

Niemal wszystkie niepokoje i udręki człowieka, cały zamęt psychiczny, społeczny i moralny, który oświeca człowieka przechodzi, jest spowodowany odchodzeniem ludzi od Chrystusa.

Jakże więc pomocną rzeczą jest to, że Kościół nieustannie, a zwłaszcza w okresie świąt Bożego Narodzenia, ukazuje każdemu człowiekowi Jezusa Chrystusa i mówi nam, "Okazała się dobroć i miłość Zbawiciela naszego, Boga dla ludzi" (Tł 3, 4n). Trzeba więc przyjść o "oglądać to Słowo, które nam Pan oznajmił" (Łk. 2, 15n). Pragniemy wnikać w nauki i czyny "Odkupiciela człowieka", w

nej w atmosferze chrześcijańskiego ładu życia i współżycia — nie jest rzeczą możliwą postawić jednego kroku naprzód w żadnej dziedzinie życia, nawet gospodarczego, jeśli nie chcemy brnąć w błąd, z jednego niepowodzenia w drugie.

Gdy więc na Placu Zwycięstwa w Warszawie i w tylu miejscach Polski zabrzmiał głos Namiestnika Chrystusa, gdyśmy wraz z Nim wnieśli na ten głos nasze pragnienia i wyznanie Jego Matce, chcieliśmy dochować wierności, "aby wszystko, co Polskę stanowi" było zawsze w rękach Bogurodzicy, pod Krzyżem Kalwarii; aby całe dzieje naszej Ojczyzny, tworzone przez każdego jej syna i każdą córkę od tysiąca lat — i w tym pokoleniu i w przyszłych — brzmiały wyznawaniem: "Maluczi nam się narodził i Syn jest nam dany. Na Jego ramionach władza królewska, a Jego imię: Wielkiej Rady Wyślanik" — Iz 9, 6).

Ustawimy więc żłóbek rodzącego się od wieków Boga Człowieka w sercach dzieci Narodu, zespolimy się przy Nim w braterskiej miłości na Placu Zamkowym, na Szczycie Jasnogórskim, na Wawelu i na Skalce, w Wadowicach i na tle Tatr — by zaśpiewać potężnie, ogarniającą wszystkie polskie serca kołędę oczystą, miłą Ojcu Świętemu i nam wszystkim — ku podniesieniu serc i uczuć. Radosna pieśń wigilijna przyniesie odpocznienie i ulgę wszystkim sercom: Gdy się Chrystus rodzi i na świat przychodzi...

Tobie, Umiłowany Ojciec Święty, niesiemy okrucieństwo z podłachyńskiego ziarna, który z Twoich Dłoni na pewno dotrze do wszystkich serc polskich, gdziekolwiek one biją.

Nasze życzenie braterskie wypowiadamy w oczystym Betlejem Bożego Syna. Otwórz Twoje Watykańskie okno i wsłuchaj się, jak "szumia jodły na gór szczytów", jak "płyne Wisła, płynie po polskiej krainie, zobaczyla Kraków..." Jak Ci się wdziera serca i oczy dzieci i młodzieży,

W Walce o Duszę Narodu

Powojenna emigracja nie ma swego Mickiewicza lub Chopina, ale stworzyła kilka placówek, których znaczenie ocenia dopiero historia.

Dla ścisłości dodam, że to nie emigracja, lecz jednostki spośród niej zapoczątkowały te instytucje, poświęcając im życie. Jedną z nich śmiem twierdzić, że najważniejszą, jest Instytut Literacki w Paryżu, grający

człową rolę, nie tylko w życiu kulturalnym emigracji ale narodu polskiego, pozbawionego na własnej ziemi swobody twórczej. Miesięcznik "Kultura" jest od dawna łącznikiem między niezależnymi środowiskami w Kraju a Zachodem (nie tylko emigracją). "Biblioteka Kultury", obok londyńskiej Fundacji Kulturalnej, zastępuje Ossolineum, wydając oryginalne dzieła autorów polskich oraz tłumaczenia bezcennych prac obcych, które nie przeniknęłyby przez ucho cenzury w PRL, a za ich przemysł nad Wisłę można dostać kilka lat więzienia, bo Prawda jest zabójczą trucizną dla dyktatur.

Nie trzeba rozwodzić się nad trudnościami na jakie napotyka wydanie książki w języku polskim na Zachodzie. Przy wysokich kosztach druku i małym rynku zbytu, autorzy i tłumacze nie mogą liczyć na wysokie honoraria i muszą zarabiać na życie pracą nie mającą nic wspólnego z ich zainteresowaniami. Wydawcy ledwie zipsią. Przynajmniej, że sytuacja nielicznych polskich firm wydawniczych na Zachodzie mogła być być dużo lepsza, gdyby liczna i zamożna emigracja kupowała książki i czasopisma.

Emigracja "wielka" liczbą nie rozumie swoich zadań wobec narodu walczącego o własną duszę z najbardziej w dziejach ludzkości ponurym i zakłamanym systemem totalitarnym. Pograżona w zachodnim hedonizmie, "używa świata póki służy lata", trwoniąc wcale okazałe środki finansowe na bankiety na cześć mienot, które udają, że coś robią, na politykę by błyszczeć przez chwilę, oraz kadrzydła, które rozwiewają się na podmuchem wiatru.

Osiągnięcia są dziełem jednostek, które cierpią i walczą za miliony "zjadaczy chleba", borykają się z bezmyślnością (zwykle ktoś za nas myślał: Piłsudski, Dmowski, obecnie Jan Paweł II), brakiem zrozumienia i pomocy.

Z podziwem patrzę na szare okładki książek Instytutu Literackiego w Paryżu, wydanych w tym roku. Mając trochę pojęcia o kosztach i kłopotach wydawniczych, zdaje sobie sprawę z wkładu pracy bezimiennych ludzi, którzy w ręce czytelnik, niestety nielicznych, oddają bezcenne dzieła.

"1984" — tytuł dziwny, ale gdy spojrzymy powyżej na nazwisko autora — George Orwell, niewątpliwie przypomnimy sobie "Folwark zwierzęcy", wstrząsający obraz życia w ustroju totalitarnym. "1984" jest jakby uzupełnieniem "Folwarku", mroząc krew w żyłach scenami łamania charakterów, przekształcania żywego człowieka w mały trybik lub śrubkę w wielkiej maszynie państwowej, kierowanej przez wszytkowiedzącego, wszechmocnego i nieomylnego "Wielkiego Brata."

Jak "Folwark zwierzęcy," tak samo "1984" jest rezultatem przeżyć autora w Hiszpanii, gdzie jako socjalista walczył po stronie republikańskiej przeciw gen. Franco. W Barcelonie, pisze w przedmowie M. Broński, "Orwell miał przed oczami próbkę robenia polityki w stylu stalinowskim — nie wielką, lecz dla niego wystarczającą."

Angielski wróg faszyzmu i entuzjasta demokracji, który zgłosił się jako ochotnik do walki w obronie republiki hiszpańskiej i został ranny, nieomal cudem uniknął śmierci z rąk czerwonych towarzyszy, a przedarcie się do granicy francuskiej, zawiązywał balaganowi jaki panował na terenach republikańskich. Orwell uciekł z Hiszpanii przerażony spustoszeniami psychicznymi jakie w ludziach powoduje nienawiść i zakłamanie, nie-

jak ze wszystkich świątyn polskich rozbrzmiewa "wśród nocnej ciszy, głos się rozchodzi".

Powstań, Pasterzu Kościoła Po-wszechnego, i "błogosław Ojczyznę miłą".

A my Ci oddajemy wszystkie serca i uczucia, wierni Twoim pragnieniom i pouczeniom.

Wraz z Tobą —
"Kołędę zaśpiewajmy,
Bożej Matce Najłaskawszej,
Panience Betlejemskiej,
Jasnogórskiej i Warszawskiej..."

†Stefan Kardynał Wyszyński
Prymas Polski

Warszawa, Boże Narodzenie 1979 r.

odzwonek cechy systemów totalitarnych.

Mimo upływu 30 lat od pierwszego wydania "1984" w jęz. angielskim, książka jest ciągle aktualna. Zdumienie wywołuje wyobraźnia autora, który przewidział nawet powstanie "nowomowy" w krajach o ustroju totalitarnym.

Nasi kresowiaci "wyzwoleni" z ojczyzny, którzy przeszli przez "nie-ludzką ziemię," oraz Sołżenicyn potwierdzają, że okrucieństwa świata "1984" nie są wymysłem lecz tragiczną rzeczywistością. Gdyby Instytut Literacki nie wydał nic więcej, za tę pozycję należy mu się najwyższe uznanie.

Nie jest to jedyna pozycja wydawnicza Instytutu Literackiego w tym roku. Inny zupełnie charakter ma "Ogród nauk" Czesława Miłosza, znakomitego poety, obecnie profesora literatury polskiej na Uniw. California.

Szkice i eseje o autorach swoich i obcych, przeplatane wierszami, oraz myślami własnymi i innych, nie są lekturą "do poduszki," ale stanowią cenny przyczynek do poznania zadziwiającej psychiki twórców, a przede wszystkim samego Autora.

Instytut Literacki spełnia rolę łącznika między Krajem a Zachodem stałym omawianiem problematyki polskiej oraz wydawaniem dzieł autorów znad Wisły. Do tej ostatniej kategorii należy "Etyka i Poetyka" Stanisława Barańczaka, którego Uniw. Harvard zaprosił do objęcia katedry literatury polskiej, ale reżim odmówił mu paszportu.

"Etyka i Poetyka" jest zbiorem esejów o ludziach i sprawach w Polsce. Barańczak "ukazuje się w nim, pisze Tymon Terlecki w "Tygodniku Polskim," jako krytyk, ideolog, nosiciel świadomości "pokolenia 68"; o tym roku mówi: "właśnie wtedy otwarły się nam oczy i głowy." Cechuje ten zbiór wrażliwość moralna i społeczna Brzozowskiego skojarzona z nowoczesnym wyszkoleniem naukowym, precyzją myślenia i jasnością wypowiedzenia. Tworzy to amalgamat o wyjątkowej czystości dźwięku, atmosferę, którą oddycha się jak górskim powietrzem.

"Gospodarka na manowcach" Jerzego Bartońskiego jest analizą schorzeń gospodarki polskiej. Autor nie ma złudzeń, zdaje sobie sprawę, że schorzenia są głębokie i leczenie ich będzie b. trudne. Pierwsze wydanie "Gospodarki na manowcach" ukazało się w październiku 1978 r. jako powielona publikacja Polskiego Porozumienia Niepodległościowego — jednej z wielu grup niezależnych od reżimu, jakie w ostatnich trzech latach rozpoczęły działalność w Polsce.

Nie są to wszystkie wydawnictwa Instytutu Literackiego w Paryżu, ale ten krótki przegląd daje pojęcie o roli jaką on spełnia w walce o rozwój kultury nie skazanej serwilizmem dla moskiewskich panów.

Na progu Nowego Roku należy życzyć Instytutowi Literackiemu (także Fundacji Kulturalnej w Londynie) wytrwałości, a przede wszystkim więcej czytelników. (j.kr.)

Włoska Nagroda Dla D. Stabrawy

Na zorganizowanym pod auspicjami Radia i Telewizji Włoskiej (RAI) międzynarodowym konkursie skrzypcowym w Neapolu, nagrodę uzyskał młody skrzypek polski z Krakowa Daniel Stabrawa, członek zespołu skrzypcowego "Trio Polacco Jagellonense".

Artysta otrzymał już poprzednio dwie znaczące nagrody: w 1976 roku w Poznaniu na Konkursie im. Henryka Wieniawskiego i 1978 roku na Konkursie im. Nicolo Paganiniego w Genui we Włoszech. W Neapolu rywalizowali ze sobą młodzi skrzypkowie z 14 krajów.

Kuncewiczowa o Przybyszewskim

W kraju ukazała się najnowsza książka biograficzna Marii Kuncewiczowej, niedawnej laureatki nagrody Polski Ludowej. Książka nosi tytuł "Fantasia Alla Polacca".

Bohaterem książki jest Stanisław Przybyszewski, który — jak to komentują niektórzy krytycy w kraju — "fascynuje ciągle swoją osobowością". Kuncewiczowa interesuje się zwłaszcza młodością Przybyszewskiego, szukając w jego dziecinństwie źródła "późniejszych demonów jego duszy".

"Przybyszewskiego nazywałam kiedyś — wyznaje romantycznie Kuncewiczowa — geniuszem tęsknoty... Tęsknoty za wszystkim, czego nie ma w bezpośrednim zasięgu zmysłów..."

COUNTER POINT STYLES 3758 WEST DIVERSEY
20% Discount To Senior Citizens Tuesdays Only
Hair Cut Styling \$8.50.
Permanent Waves From \$17.50 And Up Complete Shampoo,
Set, Cut and Style.
Tinting \$15.00 — Touch-up \$11.00
HOURS DAILY: 8 to 8 P.M. MONDAYS 9 to 5 P.M.
CLOSED SUNDAYS — PHONE: 278-4477 "WE SPEAK POLISH"

OBCHODZIMY 71-szą ROCZNICĘ
Istniejemy od roku 1908 Tel. 486-4588

WSZELKIEGO RODZAJU ROBOTY
BLACHARSKIE

Ochrony Maszyn
Przewody i Grzejniki
powietrznego ogrzewania
centralnego
Zbiorniki
Pudła — Panewki
Przewody Wydmuchowe
Baldachymy i Daszki

Scieki
Rynny
Ogrzewanie
Ochładzanie
Przewody
Wentylacja

NOVAK & COMPANY, INC.
SHEET METAL CONTRACTORS AND FABRICATORS
1928 W. Fullerton Ave. Chicago, Ill.
Jesteśmy w pełni ubezpieczeni

Budowa Seminarium Duchownego w Warszawie Rozpoczęta

Warszawa. (KD) — Komitet Budowy Seminarium Duchownego w Warszawie przekazuje radosną wiadomość, że po uzyskaniu zatwierdzenia projektu technicznego i otrzymaniu pozwolenia na prowadzenie robót zaczęto budowę nowego gmachu Seminarium w Warszawie na Bielanach.

Pod częścią mieszkalną budynku zakładane są fundamenty i stropy. Z uznaniem należy podkreślić, że przy pierwszych pracach pomagali klerycy z Seminarium Duchownego, jak również miejscowa ludność.

Budowa Seminarium, jak się wyraził Ksiądz Prymas, jest zadaniem trudnym i dlatego w prowadzeniu tego dzieła Arcypasterz zaufał Opatrzności Bożej, ofiarności i współpracy wszystkich.

Skuteczną pomoc w podjętej pracy

okazuje Komitet Budowy. Na kolejnym posiedzeniu odbytym na Bielanach członkowie Komitetu przeprowadzili wizję lokalną stwierdzając, że prace przebiegają pod kierunkiem fachowych sił i sumiennego zespołu pracowników.

W celu zasilenia funduszu postanowiono, że 10 lutego 1980 r. zbierane będą ofiary na tacę we wszystkich świątyniach archidiecezji warszawskiej oraz zostanie ogłoszony komunikat do wiernych o stanie budowy Seminarium.

Wyróżnieni Polscy Naukowcy

Cleveland, Ohio. (Inf. wł.) — W czasie konferencji National Ethnic Studies Assembly, jaka odbyła się w tutejszym John odbyła w tutejszym John Carroll University, trójka naukowców polskiego pochodzenia została wybrana w skład wspomnianego Assembly.

Są to: prof. dr Walter M. Drzewieniecki, wiceprezes Polish Cultural Foundation w Buffalo, NY, dr. Stanisław Dąbrowski, członek Rady tej Fundacji i dr Maria Kuberczyk z Kent University, również członek Rady.

Żołnierze Panamscy Chronią Ambasadę US

Panama City, Panama (UPI) — Żołnierze panamscy, wyposażeni w stalowe hełmy i karabiny maszynowe okrażyli ambasadę amerykańską w Panama City dla ochrony przed lewicującą młodzieżą, protestującą przeciwko przybyciu byłego szacha Iranu do Panamy, podczas gdy Gwardia Narodowa usunęła wszystkich reporterów z wyspy Contadora, na której R. Pahlavi zatrzymał się ze swoją rodziną i doradcami.

Wczoraj odbyły się dwie tłumne demonstracje. Maszerujący domagali się wysłania szacha z powrotem do Stanów.

DO WYŁĄCZNEJ SPRZEDAŻY 14-KARATOWY ZŁOTY MEDALION Z WŁOCH

Jego Świątobliwości Papieża Jana Pawła II-go

Bezcenna pamiątka umiłowana na całe życie.

Wartości \$150 teraz za tylko \$120. Przeciętna wielkość medalionu 50-10 centów.

Nie czekaj, zamów póki są. Idealne na zbieranie funduszy. Przy zbieraniu funduszy udzielamy 10% zniżki. Proszę pośpiesz się z zamówieniem, załącz czek lub "money order" płatny do:

I. B. T. JEWELRY COMPANY
P.O. Box 649 Dept. P
Chicago, Ill. 60690
Tel.: (312) 951-7447

ZAGŁOBA BAR

3760 W. FULLERTON AVE.

Zaprasza Was to tego wspaniałego lokalu na

WSPANIAŁEGO I HUCZNEGO SYLWESTRA

w poniedziałek 31 grudnia

Tam w miłej atmosferze zakończycie bardzo wesoło rok stary a powitacie Rok Nowy 1980. Doskonała kolacja z napojami \$25.00 od osoby, oraz inne miłe niespodzianki. Do tańca przygrywać będzie świetna orkiestra która dopiero co przybyła z Polski. Początek o godz. 8ej wieczorem.

Po rezerwacji i zamówieniu prosimy telefonować 384-0919

Czy Cierpicie Na Słabe Krążenie Krwi, Zimne Ręce i Nogi

W miarę jak się starzejemy, krążenie naszej krwi staje się wolniejsze. Czujemy, że nasze ręce i nogi są zawsze zimne. Dzieje się to na skutek słabego krążenia krwi oraz z braku pewnych witamin, które przyczyniają się do budowy silniejszych naczyń krwionośnych, chroniąc je w ten sposób przed stwardnieniem. Są dziś do nabycia nowe tabletki zwane U-PAL, które zawierają te niezbędne witaminy, aby pobudzić krążenie krwi w nogach i stopach, w ramionach i rękach,

dając tym członkom potrzebne ciepło. Nie cierpicie niepotrzebnie. W miarę jak się starzejecie zażyjcie te nowe tabletki U-PAL, zawierające witaminy, jeszcze dzisiaj.

Wasz Aptekarz jeszcze nie ma tych nowych tabletek U-PAL, wyślijcie więc \$5.00 na 50 tabletek plus \$2.00 na kosztą przesyłki do: — STAR PHARMACAL CO. 957 N. Ashland Ave., Chicago, Illinois 60622, a wyślemy je Wam natychmiast (Ogł.)

SECURITY AUTO INSURANCE UBEZPIECZENIE DLA KAŻDEGO

NISKIE CENY

MIESIĘCZNE RATY

DZWON PO POLSKU 5229 W. NORTH AVE., CHICAGO 60639

LUB ANGIELSKU

622-6208

7 DNI W TYGODNIU 24 GODZINY

Radosnych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku

...to z serca płynące życzenia, które przesyłają: Kapitan "Ts/s STEFAN BATORY" wraz z Załogą, Dyrekcja Polskich Linii Oceanicznych z Przedstawicielami w USA i Kanadzie, Agentami i Biurami Podróży — wszystkim pasażerom, byłym i przyszłym, jak i wszystkim Rodakom Północnej Ameryce — zapraszając na wiosenno-letnie rejsy "Ts/s STEFAN BATOREGO" w 1980 roku:

Z Montrealu: 12 maja, 11 czerwca 29 lipca i 29 sierpnia

Pełna stabilizacja i klimatyzacja, wymienniki kuchnia i rozrywki dostępne jedynie na pokładach luksusowych statków.

Rezerwacji dokona każde biuro podróży lub:

POLISH OCEAN LINES

McLEAN KENNEDY INC.,

General Agents for U.S. and Canada

410 St. Nicholas St., Montréal, Qué. H2Y 2P5

Phone: (514) 849-6111

Permis Quebec Permit 12697579-5033

POLSKI WARSZTAT NAPRAWY AUT

Wszelkie Reperacje Uszkodzeń Po Wypadkach
Kompletne Malowanie. Nasza Firma Jest Honorowana przez Wszystkie Kompanie Ubezpieczeniowe.

- NAPRAWY i PRZEBUDOWY MOTORÓW i TRANSMISJI
- "FRONT END" i "ALIGNMENT"
- HAMAŁCE
- NAJNIŻSZE CENY W CAŁYM MIEŚCIE
- DOBRA, SOLIDNA GWARANTOWANA PRACA

KUPIJEMY UŻYWANE SAMOCHODY • DUŻA LOTA DO PARKOWANIA

"TOWING SERVICE" Przez 24 Godziny

227-4600

NORTH STATE AUTO REBUILDERS

4446 W. NORTH AVE. — RYSZARD WIECZOREK

OAZA Palm Terrace

1250 Milwaukee, 342-0180

Uprzejmie zaprasza Państwa na doroczną

NOC SYLWESTROWĄ

do pięknych Sal Balowych

OAZA PALM TERRACE

w Poniedziałek 31 Grudnia 1979 r.

Występy artystyczne

Luksusowa kolacja

Wyborowe trunki

w cenę biletu włączone: 2 butelki wysokogatunkowej wódki (soda, lód) • zimna przystawka • gorąca kolacja • dodatki sylwestrowe

SALA PALMOWA

GRA WSPANIAŁY ZESPÓŁ EGZOTYCZNY

SALA CZERWONA

MUZYKA NASTROJOWA W WYKONANIU

BIAŁO — CZERWONI

WSTĘP \$40.00 OD OSOBY

ZESPOŁU KONTYNTENTALNEGO

STROJ WIECZOROWY

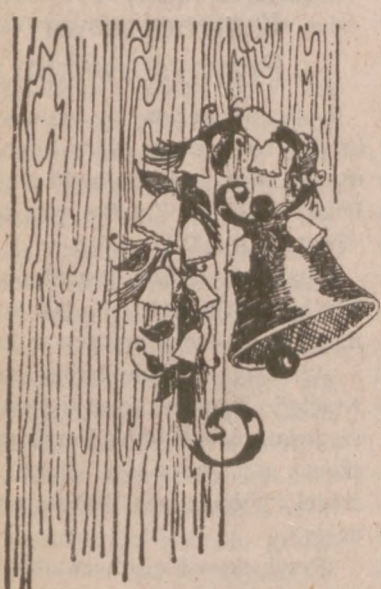
STRZEŻONE PARKOWISKO

Prosimy o wczesne zamawianie stolików

OAZA PALM TERRACE,

1250 N. Milwaukee Ave.

Tel.: 342-0180

Prudential Insurance Co. Zabezpieczy

Przed wysokimi kosztami leczenia (health insurance)
rodzine w razie Twojego kalectwa lub śmierci (life insurance)
Finansowo na lata emerytalne (pension programs)
Marcin Januszkiewicz 235-5926, English 358-2290.

ZAPRASZAMY PAŃSTWA NA

WIECZÓR SYLWESTROWY

W poniedziałek, 31-go grudnia, 1979
Początek 7:30 wiecz.

Do pięknych i obszernych sal

MICHELLA TERRACE

5215-19 W. IRVING PARK RD.

Smaczna i obfita kolacja oraz szampan i trunki.
Wiele niespodzianek i nagród losowych.

Gra Świetna Orkiestra "EUROPA"

Wstęp \$27.50 od osoby Własny parking
Po rezerwacji prosimy dzwonić: 286-6710 lub 545-5186

Dlaczego Mężczyźni Częściej Popelniają Samobójstwa?

Berkely, Calif. (UPI) - Wśród osób starszych mężczyźni popełniają siedmiokrotnie więcej samobójstw niż kobiety. Częstym powodem tragicznego kroku są względy zdrowotne, częściowo jednak należy za to winić agresywny tryb życia w młodszych wiekach.

Socjologzy medycy z University of California uważają, że tak typowe dla mężczyzn cechy jak ambicje zawodowe, a co za tym idzie agresywność i dążenie do perfekcjonizmu sprawiają, że stają się bardziej uparci, pobudliwi i mniej przystosowani do życia w chwili gdy nie czują się już tak potrzebni jak w czasach swojej młodości, nie są w stanie zaakceptować swoich ułomności czy braku poprzedniej sprawności fizycznej i intelektualnej.

Kobiety natomiast, dzięki cechom, których przez całe życie desperacko

usiłują się pozbyć — jak pasywność, uległość, zdolność do słuchania zamiast przewodzenia, pomagają im w przystosowaniu się do życia nawet w momentach całkowitej samotności.

Mężczyźni pozbawieni zajęć zawodowych tracą większość znajomości utrzymywanych dzięki kontaktom biznesowym. Poczucie wartości własnej poddają w wątpliwość swoje życiowe osiągnięcia i dochodzą do wniosku, że ich dążenia nie miały sensu. To niezwykle dramatyczne podejście w chwili wycofania się z aktywnego życia zawodowego prowadzi niestety do często mylnego pojęcia o bezsensie istnienia i w końcu... do samobójstwa.

Naukowcy sugerują aby "przyszłe generacje mężczyzn nie dążyły tak uparcie do osiągnięcia sukcesu i poświęcały więcej czasu na zajęcia poza zawodowe".

WESOŁYCH ŚWIAT ŻYCZY PRINCESS PASTRY SHOP

Otwarty aż do Bożego Narodzenia
i w niedzielę 23 grudnia.

• Ginger Bread House — \$14.95 każdy, • Duża różnorodność wyborowych ciastek świątecznych. • Ciastka owocowe \$3.00 funt.
• "Stollen" małe — \$2.50. Duże — \$2.89

I jak zawsze, wszystkie świąteczne ciastka są robione na zamówienie.

PRINCESS PASTRY SHOP

5530 W. Belmont Ave.

PA 5-8737

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT SKŁADA

KRYSTYNA SZYMIK M.D.

SPECJALISTA CHOROÓB DZIECIĘCYCH

zawiadamia o otwarciu

prywatnej praktyki

FULLERTON MEDICAL CENTER

5720 W. Fullerton Ave.

Chicago, Ill. 60639

Tel. 622-4944

DOUBLE EAGLE COIN SHOP

5558 S. KEDZIE

TEL.: 436-3111

SKUPUJEMY I SPRZEDAJEMY

STARE MONETY

Skupujemy monety sprzed 1964 r. — 10-centówki, 25-centówki, półdolarówki płacimy \$12.00 za dolara.
Półdolarówki z okresu 1965-1970 — \$4.00 za dolara.
Skupujemy stare zegarki i stare złoto, jak złoto dentystyczne i stare pierścienie.
Skupujemy przedmioty ze starego srebra.

MÓWIMY PO POLSKU

Ceny mogą ulec nieznacznej zmianie z uwagi na wahania rynkowe.

WYTNIJ I ZACHOWAJ

KALENDARZ

NA ROK 1980

EKSKLUZYWNE KOLOROWE

ODBITKI PAPIEŻA

JANA PAWŁA II

Kalendarz ścienny na r. 1980 zawierający 12 pięknych odbitek o wymiarach 17x12 cali i zrobionych ze zdjęć wziętych przez fotografów L'Osservatore Romana podczas wityty Papięza w Polsce. Na wysokiej jakości wytłaczanym papierze płóciennym, doskonale nadające się do oprawienia. Zamawiając należy wysłać \$12.95 do:

Papal Calendar Co.

P.O. Box 8

Spring, TX. 77373

Dla Całego Waszego Orszaku Weselnego Mamy
Bardzo Atrakcyjne Suknie Gotowe

Szyjemy Również Na Zamówienie — Na Miarę
Po Bardzo Przystępnych Cenach

ORIGINAL BRIDAL SHOPPE

Stroje Projektowane Przez JANINĘ STASIAK, Właścicielkę

Suknie Ślubne — Suknie Dla Druhen — Suknie Dla Matki Panny Młodej

Stroje Wieczorowe — "PROM" Na Zabawy Taneczne

Suknie Cocktailowe, Kompletnie Wyposażenie Na Chrzcziny i Komunię

3035 N. MILWAUKEE AVE.

TELEFON: 227-1647

CHICAGO, IL 60618

Biuletyn

Fundacji Kopernikowskiej

4847 N. MILWAUKEE AVE. • CHICAGO, IL. 60630 • (312) 777-8898

Mija pierwszy rok intensywnych wysiłków Fundacji Kopernikowskiej dążących do realizacji marzenia pokoleń Polonijnych, stworzenia Polskiego Domu Kulturalno Społecznego w Chicago. Został wykonany pierwszy milowy krok. Część Polonii złożyła hojne dary, zorganizowaliśmy szereg imprez, które przynosiły coraz większy dochód. Ostatnia loteria spotkała się w żywym odezwem społeczeństwa i przyniosła brutto prawie \$40,000. Wszystkim którzy przyczynili się do powodzenia naszych imprez wyrażamy wdzięczność. Spłaciłmy dzięki tej ofiarności więcej niż połowę naszych zobowiązań związanych z kupnem budynku przy 5216 W. Lawrence Ave. Musimy jednak jak najprędzej dostosować go do naszych potrzeb i oddać do użytku społeczeństwa. Jeśli zdobędziemy się jeszcze na trochę większą ofiarność z naszej strony — inni gotowi są przysiąc nam z pomocą, n.p. Joyce Foundation z donacją \$50,000 jeśli w międzyczasie zdobędziemy \$150,000. Pośpieszmy się więc spłacić resztę należności za budynek. Każdy kogo stać, a napewno stać dziesiątki tysięcy Polskich rodzin na jednorazowy skromny dar \$100.00, winien go złożyć jak najprędzej. Powiększajmy KLUB STUDOLAROWCÓW. Imprezy nasze przekonały nas jednak, że nie udało się nam dotąd porwać całej Polonii. Wciąż odzew jest za wolny. Obejmujemy tylko mały procent naszego społeczeństwa. Do pomocy trudno znaleźć chętnych.

Stąd wniosek — naszymi najbliższymi celami powinno stać się: 1. Powiększenie grona przyjaciół Fundacji, 2. "Sprzedanie" idei Domu Polskiego całej Polonii — wszystkim organizacjom Polonijnym. Dom winien być naszą ambicją, wyrazem naszej solidarności. Jeśli zdobędziemy się na wspólny wysiłek, rozłożymy go na wszystkich, to cel osiągniemy łatwo i szybko. Nagrodą będzie zadowolenie własne, poczucie siły i dumy naszej grupy. Wzrośnie nasz prestiż naszego otoczenia.

Kończąc przegląd naszego pierwszego roku, z okazji nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku, całej Polonii, a nadewszystko wszystkim tym którzy już dotąd przyczynili się do realizacji Domu, Fundacja składa serdeczne życzenia radosnych Bożych Świąt i pomyślnego Roku. Niech rok 1980 dla Fundacji będzie rokiem oddania Domu Polskiego do użytku Polonii.

Następnie podajemy dalszą listę naszych ofiarodawców:

\$1,000.00

Kongresman D. Rostenkowski

\$500.00

Mr. Edward V. Kolyszko

Dr. Thaddeus J. Siemion

\$200.00

Mr. & Mrs. Maryan A. Ciurus

Cragin Industrial Supply Co.

Mr. F. S. Szafranec, Pres.

\$100.00

Ms. Sophie Bogdanowicz

Mr. R. A. Cwik

Mr. Mitchell L. Fitz

Ms. Marie Galinski

Mr. Teofil Jarosz

Mr. Zbigniew C. Kalmus

Mr. Jan Kaniewski

Mr. Leonard Kociemba

Mr. Edward J. Koruba

Mrs. Anne Kulick

IMrs. Monika Kwasniewski

Mr. Edward Osiek

Mr. & Mrs. Frank Poczatek

Mr. Edmund J. Sumnarski

Ms. Eugenia Trawinski

Ms. Felice M. Walkowicz

Mr. Anthony Wodka

\$90.00

Mr. & Mrs. Stanislaw Antczak ***

Kikowski Family

\$80.00

Mr. Stanley Kos ***

\$75.00

Mr. & Mrs. Władysław Tarasiewicz

Ms. Janina Bobrowska

\$50.00

Mr. Melvin J. Kasper

Mr. Waldemar Kwic ***

Mr. Kazimierz Lorenc

\$40.00

Mr. John Bachacz

Mr. & Mrs. Marian Dziubinski

\$30.00

Mr. Stanley Pieta

\$25.00

Mr. Edward Chwastek

Mr. Joseph Stadnicki

\$20.00

Mr. & Mrs. Roman Buch

Mr. Joseph Dutkowiak

Mr. Walter E. Dziedzic

Mr. John Włodarczyk

\$10.00

Mr. Henry Blicharz

Mr. Stanley Borek

Dr. Witold Borysiewicz

Ms. Frances Budzik

Ms. Rose Jemillo

Mr. Steve P. Kruszecki

Mr. Wayne A. Kuna

Mr. Józef Przychielski

Ms. Maria Rybczyńska

Ms. Lottie Stec

Mr. John O. Tuohy

Mr. & Mrs. Walter Wiklanski

\$7.00

Mr. Antoni Kaliciak

\$5.00

Mr. A. J. Dobrowski

Mr. Frank Gajda

Ms. Theresa Kornatowski

Mr. John Lorenz

Mr. & Mrs. Carol Mirowski

Mr. Antoni Sokolowski

\$2.00

Mr. Jan Jablonski

*** Razem złożono \$100.00

POPRAWKA:

W poprzednim naszym Buletynie podaliśmy błędnie nazwisko naszej hojnej ofiarodawcy Pani Stefanii Kłebek. Złożyła ona \$200.00 na Polski Dom za co Fundacja jest Jej bardzo wdzięczna i przepraszamy, za pomyłkę jaką popełniliśmy.

PLACÓWKA 90 STOW. WETERANÓW ARMII POLSKIEJ

zaprasza na swój tradycyjny

BAL SYLWESTROWY

w poniedziałek, 31 grudnia, 1979 roku

W SALI PLACÓWKI 90 SWAP — 6005 WEST IRVING PARK RD.

Początek o godz. 9:00 wieczór. — Donacja \$12.00 od osoby

ORKIESTRA "TARNOWIACY"

BUFET I BAR OBFICIE ZAOPATRZONY — ZABAWKI SYLWESTROWE

Po rezerwacji stolików prosimy

dzwonić: 685-1313 albo 889-2071

Parkowanie przy banku

i Parafii Św. Pascala

EUROPEJSKA LOUNGE

NIGHT CLUB

Z • A • P • R • A • S • Z • A

NA DANCINGI I NA NOC SYLWESTROWĄ

WSPANIAŁY PROGRAM Z UDZIAŁEM:

* **ANNY JANTAR.....**

* **ZESPOŁU "PERFECT"**
REZERWUJCIE TERAZ!

SYLWESTER:

w Poniedziałek, 31 Grudnia,
Godzina 8:00 Wieczór

ZAPEWNIAMY: przekąski — szampan —
gorącą kolację — atrakcje

WSTĘP \$35.00 OD OSOBY.

SZAMPAŃSKA ZABAWA DO...?

REZERWACJE: 434-5778

ANNA JANTAR

ZESPÓŁ "PERFECT"

2524 WEST 51st STREET

JUST OPENED

WE OFFER

**BRAND NAMES
FOR MEN****20% TO 50% OFF
REGULAR PRICES**

- SPORT SHIRTS
- DRESS SHIRTS
- SWEATERS
- JEANS—CORDUOYS

**CUT RATE FASHIONS
FOR MEN**

4769 N. MILWAUKEE

Open Every Day Until Christmas
9:30—5:00 Phone: 725-7117**Tragedia w Sieklukach,
Koło Płońska**

Płock. (KD) — W parafii Skołatowo koło Płońska nawiedzenie rodzin przez obraz M.B. Czesłochowskiej przebiega jak we wszystkich parafiach Mazowsza i Polski. Parafia liczy 550 rodzin, wszystkie przyjęły obraz lub na niego czekają.

Przebieg nawiedzenia wygląda następująco: o 7:30 wiecz. zbierają się mieszkańcy wioski u rodziny, w której obraz się znajduje, przybywają także mieszkańcy wiosek sąsiednich. Wszyscy śpiewają pieśni do Matki Bożej i o 8 przenoszą uroczyste obraz do nowej rodziny, tam odmawiają różaniec. Wioski płoną światłami umieszczonymi naokoło świętych obrazów wystawionych w oknach domostw.

2 października na szkolowską pa-

rafie spadło niespodziewanie cierpienie. Kiedy przeprowadzano obraz od jednej rodziny do drugiej mieszkającej w tym samym domu, w procesji ze świecami i latarkami sygnalizującymi na poboczne szosy Warszawa-Bydgoszcz w Sieklukach, samochód ciężarowy z przyczepą z przedsiębiorstwa z Bytowa wpadł w ludzi, zabił 3 osoby, a 6 ranił, jedna jest jeszcze w szpitalu.

Zabita Cecylia liczyła lat 52, Ireneusz 36, a Piotr 74. Kierowca, 21-letni mężczyzna, zmęczony zasnął i zmierzał z asfaltu wprost do rowu. Ludzie wiele mówią a dość niezwykłej okoliczności, że uderzony z dużą siłą obraz przeleciał rów i osiadł w trawie bez uszkodzenia, szkło nie zostało zbita, żarówka paliły się.

22 października przybył do Skołatowa bp B. Sikorski, odprawił Mszę św. i wygłosił okolicznościową homilię. Wierni wypełnili kościół.

**O Poprawę Życia
Emerytów**

Washington (UPI) — Prez. Carter nominował członków trzeciej z kolei komisji do spraw starszych obywateli w ciągu ostatnich 20 lat, która będzie pracowała nad poprawą życia emerytów, poprzez zwiększenie możliwości zdobycia zatrudnienia i usprawnienie systemu zdrowotnego.

Przewodniczącym komisji został 81-letni dr Sadie Tanner Mossell Alexander z Filadelfii.

**DLA OBŁOŻNIE
CHORYCH OSÓB**

w wieku emerytalnym tylko niema obsługi pogotowia dla mieszkańców południowej i południowo-zachodniej strony tylko
Tel.: 288-5840

"Herbarz Polski"

i imionopis zasłużonych w Polsce ludzi wszystkich stanów i czasów. Zawiera ponad 700 stron druku, ponad 10,000 nazwisk i imion, 461 wzorów herbów. 3 tomy w jednym grubym tomie, złocenia. Wydanie luksusowe "HERBARZA POLSKIEGO" jest wierną reprodukcją fotolitograficzną egzemplarza wydania pierwszego z lat 1855-1862 we Lwowie. Cenę podamy na życzenie zainteresowanym.

Zamówienia Kierować

Na Adres

NEW CITIZENS AID

SERVICE REG'D.

P.O. Box 844, St. "B"

H3B 3K5, MONTREAL,

Que., CANADA

MARYLA POLONAISE

3192-96 N. MILWAUKEE AVE.

TEL.: 545-4152

ma zaszczyt zaprosić Szanownych Państwa na

**TRADYCYJNA
KOLACJĘ WIGILIJNĄ**

przyrządzoną przez mistrza kuchni

W PONIEDZIAŁEK, 24 GRUDNIA, 1979

Polańcie Się z Nami Oplątkiem Zjedzcie Smaczną Kolację przy dźwiękach kolęd w wykonaniu

HAPPY END

Wstęp \$15.00 od osoby.

Początek 7:00 wiecz.

Po informacji i zamówienia stolików prosimy dzwonić: 545-4152

— ORAZ —

WIELKI BAL SYLWESTROWY**W PONIEDZIAŁEK, 31 GRUDNIA, 1979**

Początek o godzinie 8:00 wieczorem

WSPANIAŁY ZESPÓŁ MUZYCZNY Z POLSKI

"HAPPY END"

GOŚCINNIE WYSTĄPI ŚWIATOWEJ SŁAWY ZESPÓŁ

"ISABELLA'S VOCAL GROUP"

"HAPPY END"

PONADTO, W SALI BANKIETOWEJ

WYSTĄPI ZNANY W CHICAGO

6-OSOBOWY ZESPÓŁ Z POLSKI

"TRAGAP"

Doskonała kolacja z zakąskami, szampanem i wódką

Atrakcje • Niespodzianki

• Wybór królowej balu

Wstęp \$35.00 od osoby

Strój wieczorowy

Rezerwacje Stolików: 545-4152

**ATTENTION Record Buyers: Announcing the
GRAND OPENING OF
UNDERGROUND RECORDS**

5223½ W. Belmont Ave.

OUR EVERYDAY PRICE IS A

SALE PRICE ANYWHERE ELSE!

\$7.98 list price — our price \$5.42, \$8.98 our price \$5.94

MANY records cheaper!

ROLLING STONES AND TODD RUNDGREN

Always On Sale for Even Less!

"LIVE RUST \$8.50"

Save Big Money, GO UNDERGROUND

GRAND OPENING UNTIL JAN 1st

Also Tapes, Candles, car and Home Stereo (Catalog Sales)

Used L+P's Posters, T-shirts, etc.

Phone 725-3883 for prices — Chicago 600641

Manager Steve Gajewski

PRZECZYTAJ! ZAPAMIĘTAJ!

**BIŻUTERIA NA WSZYSTKIE OKAZJE!
ZEGARKI!**

Zorientowany i znakomity fachowiec poradzi co kupić najlepiej lub wysłać do Polski.

Sprzedaje wyroby ze złota po cenach najniższych w mieście. Zegarki elektroniczne już od \$15 (W Polsce 5-6 tys. złotych).

Fachowa i wyjątkowo tania naprawa zegarków i biżuterii.

Wielkie niższe i okazje w sprzedaży w pięknym i bogato zaopatrzonym sklepie jubilerskim.

Brighton Jewelers

STANLEY STEFANOWSKI

4282 S. Archer Ave.

376-2360

PRZYJDZ! SPRAWDZ!

GOLDEN SWAN

5142 W. BELMONT AVE.

zaprasza Polonię na tradycyjny

BAL SYLWESTROWY**W PONIEDZIAŁEK, 31 GRUDNIA, 1979 ROKU**

Początek o 7:30 wieczór

• Wyśmienita kolacja z wódką—2 butelki na stół

• Szampan o północy • Atrakcje • Polska obsługa

Do Tańca Gra Wspaniały Zespół — Czerwono-Czarni

Po rezerwacji i informacji Cena \$25.00

dzwonić: 283-0662 albo 980-8059 od osoby

Przyjmujemy Także Rezerwacje Na Wesela, Bankiety i Inne Przyjęcia.

PRZYJMujemy TAKŻE REZERWACJE NA

WESELA, BANKIETY I INNE PRZYJĘCIA.

JONAH ROSENBERG

Adwokat

Od 15 lat. Mówimy po polsku. Dzwonić 7 dni przez 24 godziny:

622-6208

MAŁA

ENCYKLOPEDIA POWSZECHNA

PWN

NAJNOWSZE WYDANIE

Zawiera:

37,000 hasel — w tym:

10,000 hasel biograficznych;

164 przedmioty syntetyczne i tabele;

1500 ilustracji wielobarwnych;

94 mapy wielobarwne;

1100 portretów.

952 dwuspalowych stron druku na papierze

wysokogatunkowym, satynowanym

bardzo solidnej, płóciennej oprawie; waży

5,8 lb.

OKAZJĘ DO NABYCIA

Cena: \$25.00 plus \$2.50 porto.

A mamy i inne ciekawe książki, których

spis (z cenami) zawierający ponad 350 tytułów

wyślemy DARMO.

Zamówienie z naleźnością prosimy nadsyłać

na adres:

NEW CITIZENS AID

SERVICE REG'D.

P.O. Box 844 — St. "B"

Montreal H3B 3K5, Que., Canada

Idealny prezent na każdą okazję.

DR CHESTER WILK

Ludzie, którzy udają się do chiropraktora z powodu bólów mięśniowych i stawowych wkrótce zauważą, że czują się znacznie lepiej po takich zabiegach. Polepszenie daje

się odczuć w funkcji trawienno-jelitowej, sercowej, oddechowej i w układzie nerwowym. Objawy takie jak bóle głowy, niestrawność, zaziębienia, nerwowość, bezsenność, brak energii i t.p. wkrótce znikają.

Najlepsze zdrowie organizm osiąga sam i żadna inna profesja w świecie nie współpracuje tak dobrze z organizmem, aby mu pomóc w osiągnięciu możliwie najlepszego poziomu zdrowia. Jeśli chcesz czuć się lepiej, wstąp do swego chiropraktora.

Autorem tego artykułu jest Dr. Chester Wilk, lekarz-chiropraktor, (wykładowca i autor najgłośniejszej książki w języku polskim "Chiropraktyk Zabiera Głos"), który prowadzi biura pod następującym adresem: 5130 W. Belmont Ave., Chicago oraz w Park Ridge, Ill., blisko Touhy i Cumberland.

Celem umówienia, prosimy telefonować: 725-4878.

SERDECZNE ŻYCZENIA RADOSNYCH ŚWIĄT NARODZENIA PAŃSKIEGO
ORAZ BŁOGOSŁAWIENSTWA BOŻEGO W NOWYM ROKU

swoim Klientom i całej Polonii — składa

TADEUSZ KOWALCZYK, Właściciel

WONDERLAND BALLROOM • ORBIT RESTAURANT

ZRÓBCIE JAK NAJWCZEŚNIEJ REZERWACJE NA

WIELKI BAL SYLWESTROWYZ KRÓLEWSKĄ KOLACJĄ I WÓDKĄ
ORAZ PROGRAMEM ARTYSTYCZNYM

2 PIĘKNE SALE • 3 DOSKONAŁE ORKIESTRY

"THE BLUE SKY", "PROGRESS BAND" I

ZNAKOMITY ZESPÓŁ CYGAŃSKI

• MICHAŁ ŁUCZAK Znany aktor operetki, estrady i telewizji

WONDERLAND BALLROOM

2936—40 N. MILWAUKEE AVE.

- Własny Parking
- Wstęp Wraz z Kolacją i Wódką \$35.00 Od Osoby
- Rezerwacje Stolików: 276-1355 i
- Restauracja Orbit 342-1515
- Zróbcie Rezerwacje Teraz

- W Piątek, Sobotę i Niedzielę Gra Znakomity Skrzypek Oraz Organy
- Uprzejma i Szybka Obsługa
- Przy N. Central Park Ave.
- Otwarta 7 Dni w Tygodniu Od 6 Rano Do Północy
- Własny Parking

NASZA SPECJALNOŚCIĄ SĄ ORYGINALNE LITEWSKIE
KOLDUNY — PODAJEMY 7 DNI W TYGODNIU

Z Bocznej Trybuny Sportowej

ZYGMUNT P. BOBIN

Z KLUBU SPORTOWEGO A.A.C. EAGLES

Kierownictwo klubu sportowego Eagles zaprasza wszystkich chętnych chłopców w wieku 10-12 lat na treningi drużyn trampkarzy, które odbywają się w Kościusko Park w każdy wtorek od godziny 6 do 8-ej wieczorem. Treningi są prowadzone przez fachowego instruktora piłkarskiego.

Jak rok rocznie tak i w tym roku odbędzie tradycyjne spotkanie z "Mikołajem" w dniu 16 grudnia w lokalu klubowym. Początek spotkania o godzinie 4-ej po południu. Tradycyjne spotkania z Mikołajem cieszą się bardzo dużą popularnością wśród najmłodszej działy tak i w tym roku na pewno nie zabraknie niespodzianek.

Wszystkich miłośników dobrej zabawy, kierownictwo klubu zaprasza serdecznie na tradycyjny bal sylwestrowy. Po wielkim sukcesie w ubiegłym roku spodziewana jest wielka frekwencja, dlatego uprasza się o wcześniejsze rezerwacje, dzwoniąc wieczorami na 252-9551. Do tańca grać będzie doborowa orkiestra NOVA.

NOWY ZARZĄD KLUBU SPORTOWEGO A.A.C. EAGLES

Na ostatnim walnym zebraniu, które odbyło się w ub. tygodniu w lokalu klubowym wybrano nowy zarząd w następującym zestawieniu: George Pawlak, prezes; Lucjan Kłokowski, wiceprezes; Bogdan Barwacz, skarbnik; S. Turek, wiceprezes od "Special Events"; T. Nakonieczny, manager klubu; Chris Niepomnik, sekr. prot.; W. Plebaniak, sekr. fin.; S. Wokan, dyr. Nowo wybranemu zarządowi życzyć należy dalszego rozwoju tego zasłużonego klubu polskiego na tutejszym terenie.

DOROCZNY BAL SPORTOWCÓW WISŁY

W sobotę, 15 grudnia odbyła się "Christmas Party" w lokalu Wisły. W ciepłej atmosferze bawiono się wśród sportowców do białego rana. Grał zespół J. Pliwko; uświetniła wieczór swym śpiewem i... urodą śpiewaczka polskiego radia i telewizji Jadwiga Strzelecka.

Ten sam zespół i Jadwiga Strzelecka bawić będą gości Wisły na Sylwestrze, 31 grudnia w St. Nicholas Banquet Hall, 2701 N. Narragansett Ave. Rezerwacje w ciągu dnia u skarbnika J. Jakubowa w Superior Realty, 3036 N. Milwaukee Ave., tel. 235-3634, lub wieczorami w klubie Wisła, 4411 W. Fullerton Ave., tel. 384-8324. Ceny od ub. roku...niepodwyższone. Nieograniczony, bezpłatny parking. Dobra atmosfera wśród sportowców jest gwarancją dobrej zabawy i właściwego powitania Nowego Roku 1980.

WISŁA PRZYJMUJE JUNIORÓW

Chłopcy, którzy do 1 stycznia 1980 roku nie skończyli 19 lat, a mają ambicje sportowe i chęć grania systematycznie w piłkę nożną, mogą się zgłaszać do klubu Wisła, każdego dnia po południu lub wieczorem, 4411 W. Fullerton Ave., tel. 384-9324. Pozwolenie rodziców konieczne.

Treningi drużyn Wisły odbywają się w hali Prosser High School w poniedziałki i środy od 6-ej wieczorem, pod kierownictwem trenerów z Polski. Wisła przyjmie kilku juniorów z uprzednim doświadczeniem. Konieczne pozwolenie rodziców, chęć systematycznego uprawiania piłki nożnej oraz... na początek para tramppek.

Rezerwacje na Sylwestra Wisły: J. Jakubow, skarbnik — 235-3634 w Superior Realty, 3036 N. Milwaukee w ciągu dnia oraz Z. Spott, wiceprezes Wisły — wieczorami w lokalu Wisły, tel. 384-9324. Sylwester 31 grudnia w St. Nicholas Banquet Hall, 2701 N. Narragansett, dużo miejsca do bezpłatnego parkingu.

ZAPROSZENIA ŚLUBNE I WIZYTÓWKI
Do Nasza Specjalności!
 Drukujemy zaproszenia ślubne po polsku. Z każdym zamówieniem oferujemy darmowy prezent.
 Wizytówki w dużym wyborze oraz:
 • BROSZURY • KALENDARZE
 • KOPIE • RACHUNKI
 • NALEPKI • ZAPALNIKI
 Oraz Dużo Więcej!
FINE PRINTING SERVICE
 5501 W. Belmont Avenue
 Tel. 725-5353 lub wiecz. 286-4566
 Dzwonić po polsku lub angielsku

TURNIEJ HALOWY JUNIORÓW

Liga młodzieżowa urządza turniej halowy młodzieżowych drużyn piłki nożnej w Broadway Armory, zaczynając w niedzielę, dnia 13 stycznia. Mecze odbywać się będą przez 12 niedziel. Zainteresowani juniorzy powinni zgłosić się do polskiego klubu sportowego Wisła, który to klub zgłosił swój udział w rozgrywkach halowych.

ZABRAKŁO SIŁ POLSKICH SIATKARZOM

W Malmoe (Szwecja) rozegrany został finałowy mecz o Puchar Świata między Polską a drużyną ZSRR w piłce ręcznej. Polska przegrała to spotkanie 17:25 (7:11). W meczu o trzecie miejsce Niemcy Wschodnie pokonały Węgry 24:19. W drodze do finału Polacy pokonali brązowych medalistów mistrzostw świata — Niemcy Wschodnie, mistrzów świata — Niemcy Zachodnie, następnie Szwedów, ulegając dopiero w finale drużynie ZSRR (mistrz olimpijski i wicemistrz świata). Jak powiedział trener drużyny polskiej — Jacek Zglinicki: "Nie mogę mieć pretensji do żadnego z zawodników. Zagrali tak dobrze jak tylko mogli. Niestety, po 3 bardzo trudnych i zwycięskich meczach, nie starczyło już sił na finał..."

SZOMBIERKI NADAL NA CZELE TABELI

W ostatnich spotkaniach piłkarskich ekstraklasy polskiej uzyskano następujące wyniki: Arka Gdynia — Śląsk Wrocław 2:1; GKS Katowice — ŁKS Łódź 1:0; Lech Poznań — Polonia Bytom 2:1; Odra Opole — Górnik Zabrze 1:0; Stal Mielec — Ruch Chorzów 0:0; Szombierki Bytom — Legia Warszawa 5:0; Widzew Łódź — Zawisza Bydgoszcz 3:1; Zagłębie Sosnowiec — Wisła Kraków 3:1.

Na czele tabeli ponownie znalazł się zespół Szombierki z 21 pkt., drugie miejsce zajmuje Śląsk Wrocław — 20 pkt., 3., 4., i 5. miejsce zajmują w kolejności z równą ilością pkt. — 17 Wisła Kraków, Arka Gdynia i Górnik Zabrze.

BOKSERSKA KADRA OLIMPIJSKA

Zarząd Polskiego Związku Bokserskiego wytypował 35-osobową olimpijską kadrę bokserską we wszystkich wagach. Kadra ta została poważnie odmłodzona. Zrezygnowano z 15 poprzednich kadrowców, którzy w ostatnim czasie nie czynili żadnych postępów. Odpadli: B. Pietrzykowski, Z Raubo, S. Syjud, W. Michalik, W. Pilecki, R. Godfryd, K. Kikowski, A. Piwowarski, A. Dural, P. Bobrowski, C. Sławiński, Z. Gosiewski, C. Dawiec, J. Kucharczyk i S. Maciejak.

OBSZERNE informacje przeczytasz i najlepsze zdjęcia zobaczysz w Dzienniku Związkowym.

Najserdeczniejsze Życzenia
 Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
 Grupom, Gminom, Związkowcom i Związkowczyniom
 Wraz z Ich Rodzinami Zasyłają

GENOWEFA WESOŁOWSKA
 Komisarka Okręgu 12-go ZNP

Oraz Mąż ZYGMUND

Serdeczne Życzenia Świąteczne i Noworoczne

Składa

Towarzystwo Ratunkowe Siedliska Bogusz

Tadeusz Pyrchla, Prezes
 Katarzyna Gałuszka, Wiceprezesa Stefania Pyrchla, Sekr. Finans.
 Anna Nikiel, Sekr. Prot. Genowefa Surdyńska, Kasjerka
 Rada Gospodarcza: Władysław Kaftan, Jakub Wyłaniec

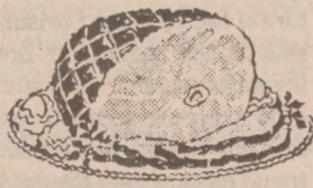
Klientom, Przyjaciółom i Wszystkim
 Ludziom Dobrej Woli
NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
 WESOŁYCH ŚWIĄT
 BOŻEGO NARODZENIA
 I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Zasyła

JOE & FRANK'S

FAMOUS HOME MADE SAUSAGE

5620 S. Pulaski Rd. Tel. 581-0639
 3334 N. Milwaukee Tel. 283-0310
 Frank Ratulowski i Joe Ligas, Właściciele

J. Stanisławski WIELKI SŁOWNIK

ANGIELSKO—POLSKI I POLSKO—ANGIELSKI
 Nowe, czterotomowe wydanie, w luksusowej oprawie, zawiera ponad 280,000 wyrazów, wyrażań i zwrotów z zakresu ogólnego słownictwa angielskiego oraz znaczną ilość terminów z dziedziny techniki, medycyny itp. Cena: \$35.00 (4 tomy); z przesyłką — \$38.50
 Zamówienia z należnością nadsyłać prosimy na adres:
NEW CITIZENS AID SERVICE REG'D
 P.O. Box 844 — St. "B" H3B — 3K5
 MONTREAL, Que., Canada

DR. EDMUND P. KAWA

Lekarz-Dentysta

Zawiadania o Otwarcie
 Nowego Gabinetu
 Dentystycznego

POD 6549 N. Northwest Highway
 Chicago, IL 60631 • Tel. 792-2730

Godziny Przyjęć Za Umówieniem Sie
 Mówimy Po Polsku

Zapraszamy Na Huczego SYLWESTRA

Zanim zdecydujecie gdzie się udać Na SYLWESTRA odwiedźcie nasz lokal gdzie otrzymacie różnego rodzaju dodatkowe atrakcje bez specjalnej opłaty. Bardzo miła polska obsługa. Przyjemna atmosfera. Cena przystępna.
Zapraszają Maria i Adam Śliwa, właściciele pięknego polskiego lokalu.

CLUB ANTOINETTE

4559 SOUTH RICHMOND ULICA
W poniedziałek, 31 grudnia
Początek o godz. 8ej wiecz.
 DOSKONAŁA KOLACJA Z SZAMPANEM.
 WSPANIAŁA ORKIESTRA PRZYGRYWAĆ BĘDZIE DO TANCA.
Po rezerwacji telefonować VI 7-8378

NIE MA PROBLEMU
 Gdy Sprawy Turystyczne, Prawne, Emigracyjne,
 Paszportowe i Wysyłkowe
 ZAŁATWIANE SĄ W POLSKIM BIURZE
ALMA TRAVEL BUREAU
 1282 MILWAUKEE AVE. CHICAGO, ILL. 60622
 PHONES: 252—0661-2-3
 5941 1/2 N. Broadway • Chicago, IL 60660
 Phone: 769-2025
 SPRZEDAJEMY BILETY NA WSZYSTKIE TEATRALNE IMPREZY POLONIJNE
 EUGENE ZLOBIN - RYLSKI

Książki do nauki języków

Szypowska Maria. JEZYK FRANCUSKI DLA POZNAJĄCYCH, strona 492 z słownikiem. Podręcznik ten jest przeznaczony dla osób, które bez pomocy nauczyciela, pragną szybko nauczyć się języka francuskiego ..... \$ 6.50
 Platków i Jaworowski. MÓWIMY PO FRANCUSKU. Kurs dla początkujących 6.00
 L. Grobelak. Komentarze gramatyczne i ćwiczenia do VERS LA FRANCE I O PARIS. Stron 356 ..... 6.50
 Szwykowski i Tomalak. MAŁY SŁOWNIK POLSKO-FRANCUSKI I FRANCUSKO-POLSKI, oprawa płócienna, stron 670 ..... 8.50
 Kupisz i Kielski. PODRĘCZNY SŁOWNIK POLSKO-FRANCUSKI i drugi tom FRANCUSKO-POLSKI. W płóciennym oprawie, te dwa tomy 16.50
 Kupisz i Kielski. PODRĘCZNY SŁOWNIK POLSKO-FRANCUSKI, z suplementem, stron dwuszpaltowych, stron 1,150, płócienna oprawa 11.00
 Lebek H. SŁOWNICZEK POLSKO-FRANCUSKI I FRANCUSKO-POLSKI, w plastikowej okładce, stron 372, wygodny format kieszonkowy 3.00
 KIESZONKOWY SŁOWNICZEK POLSKO-FRANCUSKI I FRANCUSKO-POLSKI, wygodny do noszenia w damskiej torebce, w estetycznej plastikowej oprawie 2.50
 Rozmówki Francuskie (Mini) czyli podręczny tłumacz 1.50
 Jean Marie Laurence. GRAMATRE FRANCAISE. Gramatyka Francuska, stron 565, solidna płócienna oprawa 7.00
 Janina Zygmunt Terech. GRAMATYKA JEZYKA FRANCUSKIEGO. Wyd. II uzupełnione, stron 320, najnowsze wydanie Wiedzy Powszechnej 5.00
 Henryk Lebek. ZARYS GRAMATYKI FRANCUSKIEJ, stron 418 ..... 2.70
 J. Godziszewski i inni. LE FRANCAIS MON AMOUR. Wiedza Powszechna 7.00
 C. Zawadzka i M. Majdecka. JEZYK WŁOSKI DLA POZNAJĄCYCH. Wiedza Powszechna. Stron 680, ze słownikiem włosko-polskim i polsko-włoskim, 14 zeszytów. Jest to metoda do szybkiego opanowania języka włoskiego, BEZ POMOCY NAUCZYCIELA 6.50
 PODRĘCZNY SŁOWNIK POLSKO-WŁOSKI i drugi tom WŁOSKO-POLSKI, w płóciennym oprawie, po 50,000 wyrazów razem 15.00
 Słowniczek kieszonkowy zwany LILIPUT, w plastikowej estetycznej oprawie, wygodny do noszenia w damskiej torebce lub kieszeni kamizelki 2.50
 Perlin. HISPANSKI JEZYK DLA POZNAJĄCYCH, bez pomocy nauczyciela z krótką gramatyką i słowniczkiem 6.50
 Perlin Oskar. PODRĘCZNIK DO NAUKI HISPANSKIEGO 6.00
 SŁOWNIK POLSKO-HISPANSKI I HISPANSKO-POLSKI, płócienna oprawa 8.50
 SŁOWNIK HISPANSKO-ANGIELSKI I ANGIELSKO-HISPANSKI, stron 736 ..... 3.75
 Perlin Oskar. HISPANSKI DLA ZAŁOŻYWCÓW 7.50
 NIEMIECKI JEZYK DLA POZNAJĄCYCH, ze słowniczkiem i gramatyką 6.50
 Praca zbiorowa. ICH SPRECHE DEUTSCH. Nauka niemieckiego. 3 książki 4.95
 WIELKI SŁOWNIK NIEMIECKO-POLSKI w dwóch tomach, solidna płócienna oprawa, stron 1,032 + tom drugi 1,082, wydany w Lipsku. OKAZJA!!! 25.00
 SŁOWNIK PODRĘCZNY POLSKO-NIEMIECKI, stron 1,018, płócienna oprawa 17.00
 SŁOWNIK PODRĘCZNY NIEMIECKO-POLSKI, stron 1,032, płócienna oprawa 17.00
 Mały słownik POLSKO-NIEMIECKI I NIEMIECKO-POLSKI, płócienna oprawa 8.50
 Kieszonkowy słownik NIEMIECKO-POLSKI I POLSKO-NIEMIECKI, płócienna oprawa 5.00
 Rozmówki NIEMIECKIE, zwane Tłumacz Kieszonkowy, przydatne w podróży 2.75
 Słowniczek kieszonkowy LILIPUT, polsko-niemiecki i niemiecko-polski 2.50
 SŁOWNIK KIESZONKOWY ROSYJSKO-POLSKI I POLSKO-ROSYJSKI, stron 560, płócienna oprawa 4.50
 Angielsko-Niemiecki i Niemiecko-Angielski, SŁOWNICZEK, stron 540 ..... 4.55
 Angielsko-Niemiecki i Niemiecko-Angielski. Stron 526 ..... 4.00
 Angielsko-Niemiecki i Niemiecko-Angielski, SŁOWNICZEK, stron 464 ..... 2.75
 Angielsko-Niemiecki i Niemiecko-Angielski, SŁOWNICZEK, stron 500 ..... 2.70
 Angielsko-Rosyjski i Rosyjsko-Angielski, SŁOWNICZEK, stron 508 ..... 3.00
 Angielsko-Hiszpański i Hiszpańsko-Angielski, SŁOWNICZEK, stron 720 ..... 2.75

NA C.O.D. NIE WYSYŁAMY
 Z Zasady Wysyłamy Zamówione Książki w Dniu Nadania Zamówienia
 CENY W DOLARACH U.S.
 Należność z doliczeniem na przesyłkę po 10 centów do dolara, nadsyłać prosimy nad adres:
NEW CITIZENS AID SERVICE REG'D P.O. BOX 844, University Street, Station "B", Montreal H3B, 3K5, CANADA
 A Mamy i Inne Ciekawe Książki, Których Spis (z Cenami) Zawierający Ponad 350 tytułów WYSYŁAMY ZA DARMO!
 (Adres Wyciąć — Zachować)

POLONII CHICAGOSKIEJ SKŁADAMY NAJLEPSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

The lean, tender, juicy ham with the Old World flavor:

Krakus

BRAND

Imported Polish Ham

Serve hot, glazed and garnished to suit your fancy—or cold, right from the can. Comes fully cooked, in 3, 5, 7 and 12 pound can sizes. And every bite gives you that famous Krakus Old World flavor...

IMPORTED BY U.S. FOOD PRODUCTS, INC.,
 CHICAGO / PHONE 342-7210 & 342-7410

©USFP, INC. 1978

NAJSERDECZNIEJSZE I SZCZERE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Klientów, Przyjaciół, Znajomych i Całej Polonii Zasyła

Walter Rosa & Son Wholesale Meat Distributor

Tel. Bus. 666-1314 Res. 763-4913 6304 N. Normandy Ave.
Chicago, IL 60631

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Wszystkim Klientom i Przyjaciółom oraz Całej Polonii
Wiele Pomyślności i Sukcesów w Pracy
Dla Dobrej Spraw Polskich
Wiele Sukcesów we Wszelkich Poczynaniach

— zasyła —

HOLIDAY SUPER FOOD INC.

Quality Meats. Fresh Fruits and Vegetables.
A full line of groceries and liquors.

5020 W. Fullerton Ave.

Tel. 637-7436

Najserdecznie życzenia
Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
oraz
Szczęśliwego Nowego Roku
obywatelom
polskiego pochodzenia

zasyła

LeROY WALTER LEMKE

SENATOR 25-go DYSTRYKTU

Najserdecznie życzenia
Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia

oraz

Szczęśliwego Nowego Roku
obywatelom
polskiego pochodzenia

zasyła

ALD. FRANK STEMBERK

FRANK D. STEMBERK

Alderman i Komityman

22-giej Wardy

Wraz z Całą Demokratyczną Organizacją Teżej Wardy

Najlepsze Życzenia Świąteczne i Noworoczne
Całej Polonii Zasyła

GMINA 123

ZARZĄD GMINY

Tomasz Paczyński, prezes Edward Barnas, kasjer
Florentyna Wiatrowska, wiceprez. Adam Popowicz, marszałek
Diana Kaczmarek, sekr. fin. oraz

Kółko im. Kaz. Brodzinskiego Grupa 962 ZNP

Tow. Kosynierów Grupa 1192 ZNP

Tow. Promień Nadziei Grupa 1242 ZNP

Tow. Tysiąc Walecznych Grupa 1378 ZNP

Zarząd Główny Ligi Morskiej

w Ameryce

Wraz z Okręgiem

Im. Gen. Orlicz Dreszera Nr. 7-my

i Oddziałami tego Okręgu, oraz z Okręgiem Chicago
Nr. 2 Ligi Morskiej

Składają

Wszystkim Ligowczyniom, Ligowcom i Sympatykom Życzenia
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA ORAZ
BŁOGOSŁAWIENSTWA W NOWYM ROKU

GŁÓWNY ZARZĄD LMA

STEFANIA CICHOWSKA, Prezeska
FRANCISZEK GORYL, Wiceprezes
WIKTORIA SIDOR, Wiceprezeska
WŁADYSŁAW DRAG, Wiceprezes
AUGUSTYNA MALISZEWSKA, Gen. Sekr.
ROZALIA HEMMERLING, Sekr. Finan.
ELŻBIETA TYMA, Skarbniczka

DYREKTORZY

STANISŁAW MATLAKOWSKI JEAN MUDY
ADELINA OLDAKOWSKA WINCENTY SOBIERAJSKI
WACŁAW BOROWIEC

KOMISJA REWIZYJNA

ANNA R. PRUSAK FRANCISZKA ABRAHAM ROZALIA RUSIN
ZARZĄD OKRĘGU CHICAGO NR. 2 LMA

STANISŁAW MATLAKOWSKI, Prezes

STANISŁAWA TYROLICZ, Wiceprezeska

WIKTORIA SIDOR, Sekr. Prot.

AUGUSTYNA MALISZEWSKA, Sekr. Finan.

ELŻBIETA TYMA, Skarbniczka

KOMISJA REWIZYJNA

ANNA JURYS LUDWIKA LATKOWSKA

ZARZĄD OKRĘGU 7-GO IM. GEN. ORLICZ DRESZERA

Władysław Pula Prezes

Agnieszka Filipiak Wiceprezeska

Ann R. Prusak Sekretarka Protokółowa i Sekretarka Finansowa

Wierginia Dembosz Kasjerka

Czesław Radwan Marszałek

RADA GOSPODARCZA

Franciszek Goryl

Rozalia Rusin

Wraz z Oddziałami Okręgowymi

Oddz. Ster Nr. 46, Morskie Oko Nr. 47, Syrena Nr. 49, Gdańsk Nr. 50,

Sobieski Nr. 55, Pokoju Morza Nr. 63

News and Views...

By Ken Konrad

AS IN THE PAST, this year's Christmas (Wigilia) Luncheon, given by the Polish National Alliance for Chicago's communication's media—press, radio and TV—was a terrific success. The Oaza Palm Terrace was jam-packed with guests and the president of the Polish National Alliance and the Polish American Congress, Aloisius A. Mazewski, and various other officers of the sponsoring PNA, mingled with the guests and made them feel welcome. I guess the feature of each of these Christmas luncheons is the sharing or breaking of the wafer (oplatek). It's amazing how good everyone seems to feel at that moment—friend of long-standing or friend for that day; the good will just flows all over the place. Among other personalities I noticed there were Peter Desnoes, vice president and general manager of ABC-TV, Channel 7; Monty Newman, vice president and general manager of NBC-TV, Channel 5; Bob Herguth "People Place" keeper of the Chicago Sun-Times; Chicago Tribune by-line writers Howard Tyner, who recently wrote that fine series on Poland, Ron Kozioł and Stanley Ziemia; as well as many others. Polish VIPs there were Helen Zielinski, president of the Polish Women's Alliance, and Joseph Drobot, president of the Polish Roman Catholic Union.

CONGRATULATIONS to Dr. Edward C. Rozanski (Leocadia), general manager of Alliance Printers and Publishers, who was one of 53 men ordained as permanent deacons at Holy Name Cathedral on Dec. 16. Bishop Nevin Hayes officiated at the ordination, which culminated two-and-a-half years of training and studying, to which program the candidates and their wives devoted two evenings a week. Dr. Rozanski and Stefan Stanczak (Waleria), also in the class, are from St. Hyacinth parish, where they will continue their ministry. . . . Other permanent deacons ordained in the same group included Thomas Gorski (Elsie); Michael Karnoski (Carol); Zygfryd Oborski (Mildred); Leonard Olszak (Kathleen); and John E. Tobolski (Gloria). Congratulations to these and the other deacons and their wives also, they've devoted two-and-a-half years of their lives in training for service to their Church. . . . Kathleen Lisowski had a chance

to get an "inside look" at the operation of the Federal Government. A junior political science major at Illinois Benedictine College, Kathleen spent approximately three months as an interne with the Institute of Comparative Political Economic Systems at Georgetown University in Washington. The 1977 Curie High School graduate worked for Rep. Howard Wolpe of Michigan, having applied for the internship through her college.

SOME NEWS about people in the service of Uncle Sam: Tech. Sgt. Peter B. Michalak has been named Outstanding Maintenance Technician of the Month at Chanute Air Force Base, Rantoul, Ill. An airborne meteorological-atmospheric research equipment technician, Sergeant Michalak was selected for his "professional skill, duty performance and exemplary conduct." . . . Airman Edward C. Czopkiewicz has been assigned to Keesler Air Force Base, Miss., after completing basic training at Lackland AFB, Tex. He will now receive specialized instruction in the administrative field. . . . Airman Todd A. Modrzejewski has been assigned to Chanute Air Force Base, where he'll receive instructions in the aircraft maintenance field. Modrzejewski completed his six-week basic training at Lackland AFB, Tex. . . . The 22 seniors who were designated Illinois State Scholars at Weber High School included Paul Czeropski, Mark Dobrzycki, Mark Dykla, Richard Godek, Andrew Klamka, Joseph Kurcz, Paul Labuz, Edward Migut, Henry Robaszewski, Joseph Skowron, Gregory Tereszczuk and Michael Trefilek. . . . "Civilization Through Tools," a permanent exhibit tracing the progression of man and tools through the centuries, has opened at the Museum of Science and Industry.

WELL, WOULD YOU believe, this is the last weekend before Christmas! If you're like I am, you still don't have you're Christmas shopping finished; the determination to do it is strong, but the will to execute it into action is almost nil. Another thought: Wouldn't it be nice if the Christmas spirit lasted all year long, all over the world. Maybe we wouldn't have hostages in Iran, as well as other unpleasant situations in the world. . . . Anyway, you have a loving, bountiful and merry Christmas. . . . And keep coming back here, you hear.

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt i Radosnego Nowego Roku
Dla Przyjaciół, Klientów i Całej Polonii

Zasyła

W. M. PUCEK, INC.

287 Lincoln Street, Bensenville, IL 60106
Władysław Pucek, Właściciel Tel. 837-8525

WESOŁYCH ŚWIĄT I SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU ŻYCZY

Zespół Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia
i zbliżającego się Nowego Roku, Całej Polonii
i Sympatykom A.A.C. Eagles przesyłamy
Najserdeczniejsze Życzenia szczęścia
osobistego, sukcesów w pracy zawodowej i społecznej

ZARZĄD I CZŁONKOWIE A. A. C. EAGLES

Kibice i nowi członkowie mile widziani w domu klubowym,
3519 W. Fullerton Ave. Po informacje proszę dzwonić
252-9551

George Pawlak, Prezes Lucjan Kłokowski, Wiceprezes
T. Nakonieczny, Manager Klubu Bogdan Barwacz, Skarbnik
Chris Niepomnik, Sekr. W. Plebaniak, Sekr. Fin.
S. Turek, Wiceprezes "Special Events"
S. Wokan, Dyrektor

Tow. Ojczyźnie Służ Grupa 1936

Janina Niewdach
Prezes

Zofia Barczyk
Sekretarka

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO
NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Klientom, Przyjaciółom oraz całej Polonii,
— zasyła —

WAWEL LOUNGE

5424 W. Fullerton Ave.

Jan Sas i Tedy Szydłowski, właściciele
Tel. 745-8024

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Członków i Całej Polonii

— zasyła —

KLUB MIECHOWICE WIELKIE

ZARZĄD:

Józef Michowicki, Prezes

Janina Grudzień, Wiceprezes
Józef Grudzień, Sekr. Prot.

Józef Nowak, Sekr. Finans.
Teresa Nowak, Skarbnik

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— składa —

TOW. IM. 500-LECIA M. KOPERNIKA GRUPA 669

Joseph Momot, Prezes

Leokadia Aaron, Wiceprezeska

Tadeusz Tomaszek, Wiceprezes

Bogdan Parafinczuk, Sekr. Fin.

Malgorzata Ejsmont, Sekr. Prot.

Stephan Liszkiewicz, Skarbnik

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientów Przyjaciół i Całej Polonii

— zasyła —

Pierwszorzędna Gospoda

RENDEZVOUS LOUNGE

5635 W. Fullerton Ave.

Franciszek Migas, Właściciel

Tel. 622-1708

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia dla całej Polonii życzy:

Zarząd i Członkowie Polskiego Komitetu Imigracyjnego w Chicago

Równocześnie przypominamy ofiarnej Polonii, że nasz
"Apel Gwiazdkowy" trwa

w 60-tą Rocznicę Powstania Wielkopolskiego
Powstańcom Wielkopolskim i Śląskim Orz
Całej Polonii Najlepsze Życzenia Świąteczne
Sklada

Polski Związek Ziem Zachodnich w Ameryce

ZARZĄD STOWARZYSZENIA ŻOŁNIERZY
1-szej POLSKIEJ DYWIZJI PANCERNEJ

— składa —

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
z okazji Świąt Bożego Narodzenia jak również
i licznych łask Bożych w Nowym Roku.

ZA ZARZĄD:

WŁADYSŁAW LIS
Sekretarz

JOZEF A. LUBECKI
Prezes

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

— i —

RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Klientom, Przyjaciółom i znajomym

BERNAT CONSTRUCTION CO.

Andrzej Nowicki, właściciel

485 Lyman Ave., Des Plaines, IL. 60016

Jest to odpowiedzialna Polska Firma, która przerobi Waszą kuchnię,
besment, lub dobuduje do Waszego domu cokolwiek chcecie.

Darmo kosztorysy.

Dzwonić 298-7095

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIĄT
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
— składa —

BASTA — MUSIL TRAVEL CENTER

6011 W. Cermak Rd.
Cicero, Ill. 60650
652-0063
Chicago Line: 242-3386
Autoryzowany przedstawiciel
PKO & TUZEX
Wanda Zacharda Edward M. Zubbrick

Najserdeczniejsze życzenia
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I

SZCZĘŚLIWEGO

NOWEGO ROKU

GEORGE BATORSKI

MANAGER SPRZEDAŻY

Pytajcie o George Batorski

267-2750

FERGUS FORD

8828 N. Cicero Ave.

(Skokie Blvd.)

Polska Przyjacielska Obsługa Tel. CO 7-2750

OPEC Nie Ustaliła Cen Ropy

(Ciąg dalszy ze str. 1-ej)

naftowy nie ustalił żadnych regulaminów, na których mógłby opierać swoje cenniki.

"Każdy może dowolnie ustalać ceny na swoje produkty w zależności od własnego uznania.

Sytuacja ta nie jest dla nas wygodna, jest jednak lepsza od zbyt zobowiązującego cennika" — powiedział Calderon, dodając, że Wenezuela,

która wraz z Arabią Saudyjską, Katarą i Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi podniosła tydzień temu cenę ropy z \$18 na \$24 za baryłkę, zamierza pozostać stałym dostawcą Stanów Zjednoczonych.

Ceny za baryłkę ropy mogą się wahać od \$24 do \$35 w wymianie kontraktowej i osiągać każdy poziom na tzw. "spot market", gdzie sprzedaje i ceny nie są kontrolowane.

Ostatnie postanowienia a raczej ich brak, oznaczają dla przeciętnej amerykańskiej rodziny wzrost wydatków na benzynę i paliwo opałowe o \$232 rocznie.

Sekretarz Departamentu Energii, Charles Duncan wyraził przekonanie, że w ciągu najbliższych tygodni będziemy płacić od 4 do 8 centów więcej za galon benzyny oraz od 3 do 7 centów za inne rodzaje paliwa.

Ma on jednak nadzieję, że zauważalna już w tej chwili oszczędność tego surowca w Stanach Zjednoczonych oraz jego dalsza konserwacja prowadząca do zmniejszenia importu pozwoli na zahamowanie wzrostu cen.

W końcowym komunikacie członkowie OPEC poinformowali o następnym spotkaniu w pierwszej połowie przyszłego roku.

Celem pozaplanowanego spotkania będzie ponowne ustalenie i ujednolicenie cen na ropę.

Regularne posiedzenie organizacji rozpocznie się 9 czerwca, w Algierii.

"SALT II Nie Leży w Interesach US"

Washington (UPI) — Senacki Komitet do Spraw Wojskowych jednogłośnie zaakceptował raport stwierdzający, że "traktat SALT II nie leży w interesach obrony narodowej Stanów Zjednoczonych."

"Uważamy, że treść traktatu wymaga podstawowych zmian, jeśli ma on służyć interesom powszechnej obrony. Wierzymy, że przed przystąpieniem do ostatecznych rozmów wiele dwuznacznych i nieścisłych punktów należy wyjaśnić tak, aby prawa i zobowiązania obydwu stron były należycie zrozumiane — stwierdza raport.

Pierwsze Święta w Ameryce

Saginaw, Mich. (UPI) — Żołnierz U.S., który w 1951 roku przebywając w Berlinie Zachodnim wyszedł ze swojej jednostki bez przepustki i nie powrócił w obawie przed karą, pozostał w swojej niemieckiej narzeczonej przez następne 28 lat. Dopiero na krótko przed jej śmiercią oddał się w ręce władz wojskowych U.S. i powrócił do Ameryki.

Dzisiaj, obecnie 49-letni Petee pracuje dla Armii Zbawienia.

PRZYJĘCIA

Popogrzebowe

FAMILY STYLE — \$4.50 OD OSOBY

JAN i ZOFIA RESTAURANT

6873 N. MILWAUKEE 647-7949

IM MEMORIAM

W pierwszą rocznicę śmierci, śp.

Irena Kowalskiej

W niedzielę, 23-go grudnia b.r., odprawiona zostanie Msza Św. w kaplicy Ojców Jezuitów, 4105 N. Avers Ave., o godzinie 12-ej w południe.

O czym zawiadamia

BRAT WITOLD RYBICKI

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańsza matka, babcia, siostra, szwagierka, siostrzenica i ciocia nasza, śp.

Anna Woźniak

WŁAŚCICIELKA WOŹNIAK'S CASINO

(z domu Jeziorska)

(żona śp. Stanisława Sr., matka śp. Stanisława Jr., siostra śp. Edwarda Jeziorskiego i śp. Ireny Jeziorskiej)

Członkini Sokolstwa Polskiego w Ameryce, Grupy 539 ZNP, Gminy 87; po długiej chorobie, pożegnała się z tym światem, opatrzona św. Sakramentami, dnia 19-go grudnia 1979 roku, o godzinie 3:45 po południu, przeżywszy 68 lat.

Zwłoki można odwiedzać dziś od 2-ej po południu do 10-ej wieczorem. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 22-go grudnia, o godzinie 8:30 rano z Ridge-Ciesla Funeral Home pnr. 6620 W. Archer Ave., do kościoła St. Michael (24th Pl. and Oakley) Msza Św. o godz. 9:30 rano, a stamtąd na cmentarz Queen of Heaven mauzoleum.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrzebi:

Teresa, synowa; Stanisław, Andrzej i Ryszard, wnuki; Henryk (Dolores), Jan (Helena), Tillie (Michał) Nawara, Józefina (Edward) Kwasny, bracia, siostry, bratowie i szwagrowie; oraz ciocie, wujowie, siostrzeńcy, siostrzenice, bratanki i bratanice, wraz z całą rodziną.

Pogrzebem zajmuje się: Kenneth J. Operzedek, dyrektor, Telefon 586-7900.

(20-21)

WATYKAN. — Laureatka tegorocznej pokojowej nagrody Nobla, matka Teresa w drodze powrotnej do Kalkuty przyjeżdża została na specjalnej audyencji przez Ojca Św. Jana Pawła II. (UPI)

Czescy Handlarze Bronią

Praga. (UPI) — Według statystyk oficjalnych Czechosłowacja zalicza się do pierwszej, w skali światowej, szóstki producentów broni, ale zajmując niewątpliwie czołowe miejsce, jako dostawca uzbrojenia.

Nabywcami broni czeskiej są wszelkiego rodzaju rewolucjonści, wyrotowcy, zamachowcy, zwolennicy polowań na grubego zwierza, szpiecy, żołnierze najemni, kolekcjonerzy i rządy.

Oficjalny, czeski ośrodek handlowy Omnipol w Pradze oferuje nabywcom cały wachlarz broni palnej wraz z amunicją z zakładów zbrojeniowych w Brnie, a w szczególności pistolety maszynowe Skorpion, karabiny M-58 i wyrzutnie rakietowe, wymagające obsługi jednego tylko człowieka, a zakładów Skody w Pilźnie — samochodów wojskowe, czołgi, odrzutowce i działka.

Dyplomaci zachodni są zdania, że Czechosłowacja zajmuje produkując miejsce na czarnym rynku w handlu bronią i że sprzedaż zamyka się kwotą od 1 do 5 miliardów dolarów. Zdolano ustalić, że w zeszłym roku Afganistan zakupił czeskie uzbrojenie za \$295,000, Wietnam za \$27,000, Ku-ba za \$630,000 i Liban za \$136,000. Ponadto oficjalnymi nabywcami były Niemcy Zachodnie, Szwecja i Stany Zjednoczone.

Bronią czeską posługują się rządowe oddziały etiopskie i partyzanci erytrejscy. Wszystkie rywalizujące ze sobą frakcje angolskie były uzbrojone w broń czeską. W czasie nigeryjskiej wojny domowej żołnierze obu stron strzelali do siebie z broni czeskiej.

Ponadto uzbrojenie czeskie kupują terroryści wszelkiej barwy, którym najbardziej odpowiada pistolet maszynowy Skorpion, długości zaledwie 12 cali, o ciężarze 3 funty i szybkostrzelny, bo oddający 750 strzałów na minutę. Skorpion może być wyposażony w tłumik i w specjalną komorę, która zbiera łuski po wystrzelonych nabojach, dzięki czemu zamachowcy nie pozostawiają po sobie żadnych śladów.

O Ograniczenie Importu Kolorowych Telewizorów

Washington. (UPI) — Koalicja producentów i związków zawodowych kolorowe telewizory zwróciła się do Komisji Międzynarodowego Handlu (ITC) z prośbą o przedłużenie zakazu sprowadzania tego rodzaju odbiorników z Japonii, Korei, i Tajwanu na następne trzy lata.

Zarówno producenci jak i robotnicy obawiają się, że niskie ceny i stosunkowo dobra jakość może wyprzeć z rynku telewizory amerykańskie, pozbawiając ich zatrudnienia.

Obecny zakaz, wprowadzony w życie 1 lipca 1977 roku zezwala jedynie na import 1.75 miliona odbiorników japońskich i znacznie niższy koreańskich i tajwańskich.

Przedstawiając ITC wniosek, producenci podkreślili znaczny spadek zatrudnienia w tej gałęzi przemysłu.

Obecnie, przy montażu kolorowych telewizorów pracuje jedynie 26,000 osób w porównaniu do 42,000 zatrudnionych w 1972 r.

Prośba wkrótce zostanie przedstawiona prez. Carterowi.

Filmowym Wzorem

Manila (UPI) — 18-letni Jaime Salazar, naśladowca wzoru z filmu "The deer hunter," zabawał się w "rosyjską ruletkę." Posługiwał się przy tej zabawie rewolwerem, w którego bębnie znajdowała się tylko jedna kula. Przez pewien czas szczęście mu dopisywało, ale w pewnym momencie iglica trafiła na kulę i Salazar padł trafiony w gardło. W trzy godziny później zmarł w szpitalu.

Dożywocie

Sztokholm (NYT) — 42-letni Stig Berling, były oficer szwedzkiej służby bezpieczeństwa państwowego, uznany został winnym sprzedawania Sowiecom szwedzkich tajemnic obronnych i skazany na dożywotnie więzienie.

Komisja Historii Kobiet w Walce w II Wojnie Światowej

Staraniem Polskiego Towarzystwa Historycznego Oddział Warszawski wyszła w druku w 1978 r. publikacja pt. "Materiały do słownika biograficznego kobiet uczestniczek walk o niepodległość 1939-1945."

Publikacja ta stanowi zeszyt próbny opracowywanego obecnie do druku szerszego dzieła pt. "Walczyły za Polskę i ginęły 1939-1945. Słownik biograficzny."

Materiały do tego słownika, jak również do teczki i kartotek osobowych uczestniczek walk o niepodległość Polski, zbiera i opracowuje Komisja Historii Kobiet w Walce o Niepodległość Towarzystwa Miłośników historii w Warszawie.

Komisja zwraca się z apelem do społeczeństwa o pomoc w zbieraniu informacji w tej dziedzinie. Aby nie została pominięta żadna kobieta, która oddała Ojczyźnie to co najcenniejsze — życie, albo je świadomie narażała.

Każda, nawet niekompletna, informacja będzie przyjęta z wdzięcznością, gdyż posłuży do uzupełnienia już posiadanych danych, a często do zarejestrowania życiorysów dotychczas nieznanymi kobiet.

Zasadnicze dane do życiorysu powinny zawierać:

Nazwisko, imiona, pseudonimy, nazwisko panienskie w wypadku małżeństwa, miejsce i datę urodzenia, imiona rodziców, nazwisko panienskie matki, nazwy ukończonych szkół, zawód, prace społeczne przed wojną, prace zawodowe, miejsca zamieszkania przed i w czasie wojny, dane o udziale w formacjach wojskowych,

Wyspa Wielkanocna

Isła de Pascua, czyli Wyspa Wielkanocna na Oceanie Spokojnym, położona jest o 3,800 km od wybrzeży Chile. Zdaniem Wielkiej Encyklopedii Powszechnej PWN istnieją aż trzy zasadnicze teorie mające wyjaśnić, dlaczego na małej wyspie są tak liczne zabytki. Słynne kamienne posągi ruiny starych osiedli i grobowce, drewniane tabliczki pokryte nieodczytanymi znakami oraz drobne posągi i rzeźby w drewnie. Kim byli ich twórcy?

Pierwszym Europejczykiem, który osiadł na Wyspie Wielkanocnej był francuski misjonarz katolicki, ojciec Eugene Eyraud. Przybył tu w 1864 roku.

Jako autor prospektów turystycznych, ojciec Eyraud nie miałby powodzenia. Pisał do swych przełożonych: "Aż strach bierze, kiedy się popatrzy na miejscową ludność. Są groźni, uzbrojeni w dzidy, większość chodzi nago. Pióra, które noszą jako przybrania tatuaż, dzikie wrzaski zwiększają jeszcze okropność ich wyglądu."

Nawrócenie na chrześcijaństwo czyni chyba cuda, ponieważ dziś wyspiarze są łagodni, przystojni, mają typowo polinezyjski wygląd. Chodzą w dżinsach i koszulkach bez rękawów, tak jak my wszyscy. Natomiast przybrania i dzikie wrzaski znaniomują turystów.

Nazwę wyspie nadał żeglarz holenderski Jacob Roggeveen, który zjawił się tu w dniu Wielkanocy 1722 roku. W ciągu jednego dnia pobytu widział, jak wyspiarze przed wielkimi posągami oddają hołd słońcu. Wicekról Peru przysłał tu swych ludzi w 1770 r. i zgłosił roszczenia Hiszpanii do wyspy. Kapitan Cook przypłynął w 1774 r., ale nie podobało mu się tu wcale. Pisał, że natura była "nader skąpa" w przydzielaniu wyspie swych darów, a więc, że nie trzeba zbyt wiele zaprzętać sobie głowy Wyspą Wielkanocną.

Cook widział "ogromne posągi" i frapowały go wielkie uszy wyspiarzy. Po nim przybył La Perouse, później jeszcze łowcy niewolników oraz ospa, to złowrogie połączenie zmniejszyło ludność wyspy do zaledwie setki osób.

Dziś wyspa odwiedzana jest głównie przez archeologów i turystów. Statki zawiązują tu niemal tak rzadko jak za czasów Cooka, ale za to samoloty mają tu międzylądowanie na szlaku do Tahiti. Tam, gdzie Roggeveen i La Perouse przywozili paciorki dla ładujących odrzutowce, aby sprzedać paciorki turystom. W miejscu, gdzie lądował Cook, stoi teraz nowy hotel, gdzie ceny w barze odpowiadają tym, jakie płaci się za podawane trunki w New York Hilton. Tam, gdzie odbywały się obrzędy ku czci bóstwa słońca — radiostacja chilijskiego lotnictwa nadaje koncerty starych nagrań amerykańskich piosenkarzy.

Wyspa długości 23 km i 11 km szerokości cała jest właściwie wielkim muzeum pod gołym niebem. Dwa tysiące mieszkańców i cztery tysiące koni muszą zmieścić się razem z 600 wielkimi posągami. Przedziwne, bez-nogie istoty z długimi uszami, o zapadniętych oczodolach, niektóre w melancholijnym zamyśleniu, inne zaś wręcz aroganckie — rozrzucone są po całej wyspie.

Mają one być dziedzictwem cywilizacji, która przeżywała tu rozkwit między XII a XVII wiekiem. Niektóre posągi spoglądają ku morzu, poprzez skały i fale bijące o brzegi, inne jakby rozglądały się po wnętrzu wyspy, gdzie — w niby szkockim krajobrazie — jednym dziedziem jest poświat wiatru w trawie.

Są posągi dawnych wojen, leżące na ziemi z połamanymi karkami, oblicza mają zaryte w ziemi. Nie opodal można znaleźć masowe mogiły, gdy zerknąć między głazami, widać jak piętrzą się tam stopy kości ludzkich.

Zastanawiające jest, jak posągi — które niekiedy po sto ton, mogły być przewiezione z kamieniołomów gdzie je wyciosano, na różne miejsca na wyspie. Jeszcze dziś są wyspiarze, którzy zapytani o to, odpowiadają wprost: "Posągi szły." Natomiast Thor Heyerdahl udowodnił, że gdy był dostatek snurów, siły roboczej i czasu — kolosy mogły być przenieszone z miejsca na miejsce. Była to rzecz jasna, nader żmudna praca co, jak twierdzi przewodnik, ostatecznie doprowadziło do wojny między Długimi Uszami a Krótkimi Uszami. Długie Uszy byli arystokratami i rzeźbiarzami. Krótkie Uszy to czarnoroboczy; ich zadaniem było żywić Długie Uszy, a potem transportować ich rzeźby.

Długie Uszy produkowali posągi coraz wyższe i wyższe, coś w rodzaju mody na wysokościowce. I tak pewnego dnia Krótkie Uszy ostrzegły ze zgrozą, że Długie Uszy przystąpili do pracy nad rzeźbą, która miała mieć 20 metrów wysokości. "Tego już za dużo" — wrzasnęli Krótkie Uszy i ruszyli do boju przeciw Długim Uszom, mordując ich bez litości. Potem w gniewie zabrali się do obalania Posągów.

Zegnaj Długie Ucho, witaj Ptaszniku! Następna lekcja z historii wyspy odbyła się w Orongo, dawnym miejscu kultu, nad największą przepaścią wyspy. Tu niegdyś odbywały się wybory Ptasznika Roku. Na wyniosłej skale miejscowe zuchy zbierały się, aby wyczekać przylotu mew na małą, skalistą wysepkę przybrzeżną. Ten, kto pierwszy zsunął się do przepaści, dopłynął do wysepki i wrócił mając w ustach jajko mewy — zostawał Ptasznikiem i czczony był niczym bóstwo. Na pobliskich skałach oglądać można przedziwne rzeźby ludzi, mających zakrzywione, długie, ptasie dzioby.

Czy rzeźby te albo owe wielkie posągi otacza dalej atmosfera niesamowitości? Jak je widzi miejscowa ludność? Na pytanie to wyspiarze odpowiadają niezmiennie "nie rozumiem." Natomiast ojciec David Reddy, amerykański ksiądz zamieszkały tu od trzech lat, jest zdania, iż "sprawa sięga zbyt daleko w przeszłość, dla wyspiarzy jest to teraz już tylko atrakcja, która wabi turystów." Książę docenia korzyści z turystyki, ubolewa tylko nad zanikiem dawnej prostoty bycia. Ma nadzieję, iż wyspa "nie stanie się czymś na kształt Tahiti."

Wyspa Wielkanocna jest jednak nadal niemal, że w stanie pierwotnym. Owszem, jest tu dyskoteka, ale otwiera się ją po północy, a i to nie codziennie. Jest wielki sklep samoobsługi, ale biegają po nim swobodnie kurczaki. Homary wydobywa się tu z morza, a nie z lodówki. American Express, Hilton i inne akcesoria masowej turystyki jeszcze się tu nie zjawiały. Jedźcie więc już teraz na Wyspę Wielkanocną, nim stare kamienne posągi znowu nie zaczną spacerować.

ŻYWA PAMIĘĆ

Pamiątkowy kielich lub cyboryum (puszka do komunikacji) wygrawerowane z pamięcią o Waszym najdroższym zmarłym, który można podarować potrzebującym misjom lub jakimś księdzu, którego wybieracie, będzie zawsze żywym wspomnieniem piękny i niezwykły. Ornaty, Alby i wiele innych Przedmiotów Liturgicznych i religijnych dla Waszej Parafii w Polsce. Obszary Koscielne, Budowa, Planowanie.

Watra Church Goods Company

2846-50 W. Cermak Rd.

(312) 247-2425

Chicago, Ill. 60623

Ewa Błahij-Leśniewska

Co Czytają Polacy

Nowa lista najpopularniejszych książek w Polsce może się wydać nieco dziwna. Z jednakowym entuzjazmem bowiem w różnych środowiskach rozprawia się o "Baśniach" Hansa Christiana Andersena (wydanych z okazji Międzynarodowego Roku Dziecka), "Kuchni Polskiej" (zbiór przepisów kulinarnych, cieszących się powodzeniem od 35 lat), "Przemienio z wiatrem" (amerykańskim melodramacie, którego pozycja wzrosła na skutek wznowienia na polskich ekranach wersji filmowej, "Początek królów polskich" (pięknie wydanej pracy pióra wybitnych historyków), "Na początku był wódór" (książkę zachodniemieckiego psychiatry Holmra von Dittfurtha).

Lista ta z niecodziennym doбором tytułów znajduje jednak potwierdzenie

Ach Ubogi Żłobie

Ach, ubogi żłobie, cóż ja widzę w Tobie?

Droższy widok, niż ma niebo
W maleńkiej osobie!
Droższy widok niż ma niebo
W maleńkiej osobie!

Zbawicielu drogi, tak-żeś to ubogi!

Opuściłeś śliczne niebo
Obrzeża barłogi.
Opuściłeś śliczne niebo
Obrzeża barłogi.

Tunic Apron!

Printed Pattern

4688

S-8-10
M-12-14
L-16-18

by Anne Adams

For weekend parties or any day, you'll give thanks for this efficient, attractive apron. So smartly styled, it looks like a tunic. Easy-sew, a great gift!

Printed Pattern 4688: Misses Sizes Small (8-10); Medium (12-14); Large (16-18). Medium takes 1 5/8 yards 45-inch fabric.

\$1.50 for each pattern. Add 40¢ for each pattern for first-class airmail and handling. Send to:

Anne Adams, Dept. 10, Polish Daily Zgoda, 243 W. 17th St., New York, NY 10011.

Print NAME, ADDRESS, ZIP, SIZE and STYLE NUMBER.

Clothing costs are going up, up, up! Save \$\$\$, update your wardrobe with our NEW FALL-WINTER PATTERN CATALOG. Over 100 styles plus free \$1.50 pattern coupon. Catalog, \$1.127—Afghans 'n' Dollies ..... \$1.50 129—Quick/Easy Transfers ..... \$1.50 130—Sweaters—Sizes 38-56 ..... \$1.50 131—Add a Block Quilts \$1.50

★ AUTO

nie w badaniach naukowych, prowadzonych od 1955 r. przez Instytut Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej w Warszawie i jest dowodem, że Polacy nie przejawiają stałych upodobań literackich.

Zapytani, jaki rodzaj książek, najchętniej czytają, odpowiadają — nie wyróżniając specjalnie żadnego — powieść obyczajową, historyczną, pamiętniki, powieść sensacyjną, science-fiction...

Przeciętny Polak rozpoczyna naukę czytania w wieku 6-7 lat. W tym wczesnym okresie wtajemniczenia w świat literatury, dużą wagę przywiązuje się do współpracy rodziców z nauczycielami, bibliotekarzami oraz do korzystania z pomocy środków masowego przekazu. Np. Telewizja Polska raz w miesiącu nadaje dla młodszych dzieci program poświęcony nowościom wydawniczym. Konkursy czytelnicze, spotkania z pisarzami, wszystko to ma pomagać w kształtowaniu się nawyku czytania.

Najpoważniejszą rolę w upowszechnianiu czytelnictwa pełnią biblioteki publiczne (jest ich 9,200), dysponujące księgozbiorem ponad 86 milionów egzemplarzy, z których korzysta przeszło 7 milionów osób. 1/3 użytkowników bibliotek stanowią dzieci do lat 14.

Ich gusty czytelnicze nie odbiegają od upodobań rówieśników z innych krajów — baśń, przygoda, to tematy cieszące się największym zainteresowaniem. Tradycyjnie od lat najchętniej czytane są książki H. Ch. Andersena, J. Verne'a, K. May'a.

Uczniowie szkół średnich, studenci, a także młodzież pracująca, to największa grupa czytelników. To oni wypożyczają z bibliotek 50 proc. tytułów, to głównie oni stanowią 12 proc. dorosłych obywateli Polski, posiadających własne księgozbiory z więcej niż setką tomów.

W ankietach, w rubryce: "ulubiony pisarz" wpisują nazwiska G. Marquiza, A. Kuśniewicza, J. P. Sartre'a, J. Iwaszkiewicza... W miarę jednak przybywania lat i obowiązków rodzinno-zawodowych kontakt z książką nieco słabnie. Kiedy jeszcze blisko 30 proc. dwudziestolatków czyta często 25 książek rocznie, to już tylko 10.8 proc. czytelników, między 35 a 44 rokiem życia przejawia tak intensywne zainteresowanie literaturą.

Lista najchętniej czytanych pisarzy sporządzona przez Instytut Książki i Czytelnictwa w oparciu o ankiety rozpisane wśród tej grupy czytelników jest już inna.

Pierwsze trzy miejsca zajmują autorzy polskiej powieści z przełomu XIX i XX wieku — H. Sienkiewicz, St. Żeromski, B. Prus, na szóstym pojawia się E. Hemingway, na dziesiątym F. Dostojewski, dalej L. Tolstoj, A. Dumas... i wybitni twórcy współcześni.

Niełatwo jest jednoznacznie odpowiedzieć na pytanie — co czytają nad Wisłą? — bowiem równie często ulubioną lekturą bywa powieść awanturzysta w stylu Dumas, intelektualne rozważania jak u Marquiza i naukowe spekulacje jak u Dittfurtha.

Kolejność nazwisk w tej odpowiedzi jest mało istotna. Rzecz w tym, aby mieć świadomość — mówią czytelnicy — na jakie pytanie szuka się odpowiedzi w książkach. Listę takich pytań ułożyli sami. Trzy pierwsze od lat nie zmieniają swego miejsca w hierarchii ważności: — jak żyć? — jaki jest świat, który nas otacza? — jaki był świat przed nami?

★ AUTO

'76FORD ELITE w idealnym stanie i tylko 31 tysięcy mil na liczniku i cena tylko \$2,775.00. Proszę telefonować na numer 251-5300 albo 275-5297 i koniecznie pytać o panią Ewę.

★ AUTO

CHEVROLETTE jak nowy — 29 tys. mil., 6 cyl. rok 1975 i Ford "Elita" 1976, stan idealny. Pytać o Zygmunta. Tel.: 252-7945. 845 N. Damen.

Z POWODU WYJAZDU

Sprzedam '76 Oldsmobile Cutlass Supreme i '76 Chevrolet Monte Carlo. Obydwa samochody z małym przebiegiem i w idealnym stanie. Silniki najmniejsze osemki po 260. 486-6913

'76 BUICK Skylark. 6-cylindrowy, w bardzo dobrym stanie. \$2,600. Dzwonić wieczorem. 478-0005.

1975 Dodge Dart 4 drzwi w dobrym stanie. 282-5566.

Olds 1974 Cutlass, 2 drzwi, w dobrym stanie. 282-5566.

74 VW Beetle w dobrym stanie, niski milage. 282-5566.

SPRZEDAM Chevrolet Rocznik 72. Tel.: 278-1566.

★ Pomoc Domowa

Potrzebna Gospodyni

Z zamieszkaniem w domu chirurga. Gotowanie i lekka praca domowa. Trochę angielskiego. 1 dziecko 11-letnie. Własny pokój i telewizor. 266-1977 od Poniedziałku - Piątku między 9 - 5

POTRZEBNA pani do 2-ga dzieci, gotowanie i sprzątanie. Tel.: 679-3469.

Potrzebna Kobieta

do pracy w kuchni — 6 dni w tygodniu z zamieszkaniem. W średnim wieku (około 40 lat). BC 5-6896.

SPRZĄTANIE

Przyjmuję kobiety do sprzątania. Praca na dzień. \$120 — \$150 tyg. Zgłoszenia oświadczyć.

4262 W. Irving Park Road Od 6 — 8 wieczorem.

GOSPODYNI z zamieszkaniem. Des Plaines. Własny pokój i łazienka. Dzwonić w języku angielskim. — 827-8237.

POTRZEBNE KOBIETY Do dziennej pracy w domu w Chicago i na Lake Shore Drive. Odwizymy i przywiozimy pod nasze biuro. NAJWYŻSZA PŁACA. ARDEN'S AGENCY, 6934 N. Glenwood Chicago, ILL. 763-7575 Zgłaszający się proszeni są mówić po angielsku.

★ Praca Żeńska

POTRZEBNA fryzjerka do mycia i kręcenia włosów. Czwartki i Piątki. Lawrence i Cumberland. 589-1206.

KOSMETYCZKA

Potrzebna od zaraz do ekskluzywnego salonu w Austin, Tx. Dobre warunki pracy, zarobki, możliwość awansu. Życiorys, fotografię, kopie dokumentów przesłać do:

HALINA P.O. BOX 9486 Austin, Tx. 77866 Tel.: (512) 345-2626 Potrzebna manikurzystka i fachowa masażystka.

PRACA NA PART TIME

Od godziny 5 po południu. Potrzebna pani znająca się na sprawach realnościowych lub spokrewnionych z biurem prawnym. Musi dobrze pisać na maszynie i znać trochę angielski. Dzwonić w języku angielskim. 775-1978

Experienced Kitchen Supervisor

For Northwest Suburban nursing home. Must have sanitation certificate by Illinois Dept. of public health.

Call for appointment: Mr. Horvath 967-7000 — Mon. thru Fri.

SECRETARY

Small Loop Office. Excellent Working Conditions. Light Typing. Excellent Benefits.

Call 263-5680.

HOUSEKEEPER-COOK Live in or out. To work for professional couple with infant. Gold coast area. Must speak English: References required.

Call 664-7721

GENERAL OFFICE

Growing N.W. side Co. needs individual to fill entry level General Office position. Opening due to internal promotion. Exc. working cond. & benefits, inclgd profit sharing. For appointment call Maggie Panagakis at 774-6700

Ritten House Paper Co.

5680 N. Elston, Chicago, Ill. Equal Opportunity Employer

POTRZEBUJE studentkę (Part-time) trzeci-czwarty rok high school, która pisze na maszynie, do pracy biurowej. Od 4-8ej. Znajomość stenografii pomocna. 774-4443.

KRAWCOWA

Do szycia damskiej garderoby, wyższej jakości. Doskonałe zarobki. Praca od sztuki. Prosimy tylko osoby z doświadczeniem o zgłaszanie się

POLON ENTERPRISES 2341 N. Damen 227-7900

★ Praca Żeńska

TYPIST NEEDED

FULL TIME

50 Words Per Minute — ACCURACY, PERSONABLE Individual for PHONE CONTACT — Excellent Opportunity TO LEARN BOND BUSINESS. 37 1/2 HOUR WEEK

FULL COMPANY BENEFITS — Salary Commensurate with ability. (LOOP LOCATION)

CONTACT MARY PITT NORTHWESTERN

National Insurance Co. Phone 427-4467

CLERK/TYPIST W/ EXP. IN OFFICE FUNCTIONS

Work for one of the World's largest companies in its industry. You must be a detail minded individual, know how to operate a 10 key adding machine, typing skills.

NATIONAL ACCOUNTS SYSTEMS INC.

Mr. Peters 663-1900 X200 Equal Opportunity Employer M/F

★ Praca

IRENE'S EMPLOYMENT AGENCY

6201 W. TOLUHY

Posiadamy prace umysłowe i fizyczne dla osób do 65 lat. Świetna pensja, dodatki i świadczenia

631-8878

PART TIME income working at home, special for those speaking two languages. Sunday 1:30 p.m., 3242 N. Pulaski.

WORK PART TIME IN HOME \$300 for 1,000 envelopes. For free details send self-addressed, stamped envelope.

NORTH ENTERPRISES Box 5132 De P22, Chicago, IL 60680

BUSINESS DLA KAŻDEGO Nauczmy interesującej pracy na part time. Pracując w domu, tygodniowo możesz zarobić minimum \$250. Więcej informacji w niedzielę. 4559 S. Richmond (Club Antoinette), po 2 po poł.; 3242 N. Pulaski, po 5 po poł.

OFFICE CLEANING 2-3 days a week at least 2 hours each day and late afternoon: Northwest side of Chicago. 631-9663.

Swing Cook Pantry Man

Full time evenings. Pleasant working conditions, excellent wages. 299-0011. Seven Eagles Restaurant 1050 E. Oakton Des Plaines

SHIPPING AND RECEIVING CLERK

Local distribution center for a major corporation needs shipping and receiving clerk. Fork lift experience helpful. Good starting salary and benefits. Call for appointment. 693-2092

SCM CORPORATION 8550 W. Bryn Mawr Ave. Chgo, Ill. E.O.E.

SANDWICH MAKERS Full or part time — days or nights Sandwich and stock preparation. 364-9889

SUBWAY 877 So. Elmhurst Rd., Des Plaines; Ill. SECRETARY

BANKING EXECUTIVE SECRETARY

Progressive near West side Bank is looking for an experienced secretary. Typing and shorthand skills necessary. Located near University of Ill. Circle Campus. Excellent benefit package, including free hospitalization Insurance for dependents. Salary commensurate with experience.

National Republic Bank 738-4943

An Equal Opportunity Employer

RETAIL CLERKS STUDENTS

AND RETIREES ARE WELCOME

FULL OR PART TIME

FLEXIBLE HOURS TO SUIT YOU PERMANENT POSITIONS GOOD SALARY, BENEFITS MEAL AND MERCHANDISE DISCOUNTS IN OUR FINE LOOP SHOPS

FABER RETAIL SHOPS

55 E. MONROE ST. SUITE 3533 558-8989

★ Poszukuję Pracy

PRACOWNIK Elektryczny. Wysokiej klasy poszukuje pracy. Oraz spawacz elektryk, wysokiej klasy poszukuje pracy. 889-6908.

NAUCZYCIELKA z Polski w średnim wieku przyjmie pracę; opieką nad dziećmi — opieką nad chorym lub podejmie pracę domową. 545-8222.

★ Praca Męska

DEKORATOR—MALARZ

Potrzebny do pracy przy urządzaniu wnętrz. Musi znać choć trochę po angielsku, aby móc porozumieć się w języku angielskim.

Możliwości awansowania w firmie. Dzwonić 287-5226

R & S AUTO REBUILDING

5719 W. Grand Poszukuje blacharzy umiających malować. 622-9122

MAINTENANCE MEN

Experienced in all areas of plant maintenance, machine repair, electrical wiring, etc. Steady work, excellent benefits and working conditions.

Apply in Person TRIPLE A SPECIALTY COMPANY 5750 W. 51st Street

MECHANIC

Mechanic for paper processing machines. Must have electrical, mechanical & rebuilding knowledge. Salary commensurate with experience. Call Tom Johnson, 826-5800 or interview.

MALARZ

Do pracy rozpylaczem, mówiący choć trochę po angielsku, potrzebny do firmy wyrabiającej szafy według starych wzorów.

2119 Church St. Tel. 278-3580

ELECTRONICS INSTRUCTOR

Vocational electricity electronics. Must have bachelor's degree, trade school background.

BLOOM

HIGH SCHOOL

CONTACT DEAN WERTZ AFTER DEC. 27th 312-755-1171

USED CAR PORTER — LOT MAN

English speaking. Some mechanical knowledge helpful. Need good reliable person to take care of 50 cars, used car lot near O'Hare Field in suburb Rosemont. Responsibility includes starting cars, keeping cars clean, keeping lot clean, etc. This is a good full time job. Need dependable person. Call: Bill Gaden.

825-6601

HARTIGAN CADILLAC

200 N. Northwest Highway Park Ridge, IL.

MEŹCZYŻNA

Do pracy na farmie-hodowli koni. Stała praca rok dookoła z zamieszkaniem. Wyżywienie i miejsce zamieszkania.

Dzwonić wieczorami. 359-4800

E — Z MALARZE

Całkowite Malowanie i Dekorowanie Wewnętrzne i Zewnętrzne — Mieszkania i Budynki Handlowe, Szalowanie i Wykańczanie Wewnątrz i Zewnątrz.

Dzwonić: 476-6940 lub 737-3118 Pytać o RAY lub JIM

Industrial Engineer Supervisor

G. S. Blakeslee & Co. has an immediate opening for an Industrial Engineer. Must have expertise in cost reduction, capital equipment, methods, standards. Good written and communication skills required.

If you are able to relate well with other people and work as a team member, send your resume with salary history or contact Carl Lundberg.

G.S. Blakeslee & Co.

1844 S. Laramie 242-2710 Cicero, IL 60650 An Equal Opportunity Employer

TOOL & DIE MAKER MILLING MACHINE OPERATOR MACHINISTS

Experienced

- Clean modern plant
- Paid vacations
- 11 Paid Holidays
- Profit Sharing
- Free hospital & life insurance

APPLY IN PERSON OR CALL 354-8383

MUSSER

Div. Ludwig Industries

505 Shawmut LaGrange An equal opportunity employer

★ Praca Męska

SERVICE MEN

NEEDED

For both stores: Arlington Heights and Downers Grove to service Refrigerators or Washers & Dryers or Ranges and Ovens or Dishwashers and Disposals.

CALL FOR INTERVIEW 259-5590

FITTER-TAILOR

Good opportunity for a fitter-tailor in the Orland, Lombard and Niles vicinity. CALL

666-6851

ELECTRICIAN

Alumni Career Center 7644 W. North Ave.

456-1200

A Private Employment Agency.

POTRZEBNY EKSPEDIENT

Do sklepu z męską odzieżą. Pelen etat i part time. Musi mówić po angielsku. Zgłaszać się oświadczyć.

IMPERIAL MEN'S WEAR 2848 N. MILWAUKEE

MAINTENANCE

CLASS A MAINTENANCE MECHANICS

Minimum of 5 yrs. exp. Must be familiar with zinc & aluminum die cast equipment. Good pay. Good benefits.

Apply in person. Chicago White Metal Casting, Inc. Rt. 83 & Fairway Dr., Bensenville, IL. 595-4424 EOP

TYPESETTERS

Publication typesetting shop has openings on 1st and 2nd shift for VIP typesetters. One weekend day required. Mr. Sands. 243-4413

MACHINIST

Must run all shop equipment and be able to do own set-up CALL JIM 599-4766 9935 S. 76th Street Bridgeview, Ill.

MAIL CLERK

Misc. Duties. Open & Stamping Mail. Retiree Welcome. BERKEY PHOTO DES PLAINES 827-6141 — ask for Carol.

SHINGLERS Experienced. 283-7675.

WAREHOUSE WORKER

Must be dependable & reliable. Must speak English. See Mr. Wood FOME-BORD SERVICE CENTER 2211 N. Elston

SET-UP MAN

Machine NC. Top Wages. 55 Hrs. Per Week. 982-9797

MASZYNISTA

Operator na NC tokarce. Operator na NC Frezarce (Mill). Dużo overtime'ów. Nowoczesne wyposażenie. Najwyższe wynagrodzenie dla wykwalifikowanej osoby. Platne wakacje i udział w zyskach, oraz inne świadczenia. Dzienna i nocna zmiana. Premie. Po informację dzwonić w języku angielskim. 253-2600

★ Domy

Klientom, Przyjaciółom,
Polonii Chicagowskiej i Pozamiejskiej
i Wszystkim Ludziom Dobrej Woli
Dziękując za dotychczasowe poparcie
staropolskim "Bóg Zapłać"

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I POMYSŁNEGO NOWEGO ROKU

Przesyła
ANNA NOWAK
Z FIRMY
THE SCHMID CO., INC.
6071 N. Milwaukee Ave.
792-1424 lub 631-2424

★ Domy

WESOŁYCH ŚWIAT
oraz
SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU
swoim Klientom
i całej Polonii
— składa —
JANINA ZELEK
ZELEK REALTY
4428 N. Central Ave. 736-3787 lub 227-0870

★ Domy

Przesyłam Moje
Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU

Dla Klientów, Przyjaciół, Znajomych oraz dla całej Polonii —
Wszystkiego Najlepszego, Wiele
Sukcesów i powodzenia dla
dobrej sprawy polskiej i całej
Polonii. Wydajnej pracy i
dalszego rozwoju.

Dorothy E. Sipiara
SIPIORA REALTY & INSURANCE
3149 N. LONG AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60641
MORTGAGES — PROPERTY MANAGEMENT
DOROTHY E. SIPIORA, właścicielka
Tel. 282-1155-6

★ Domy

PRZEZ WŁASCICIELA
3-sypialniowy, murowany ranch, pełna, wykończona piwnica, 1½ autowy garaż. Okolica Harlem i Higgins. \$86,500. Tel. 631-6169.

★ Domy

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
— przesyła —
Klientom, Przyjaciółom i całej Polonii
POLSKIE BIURO REALNOŚCIOWE

PRIME REALTY
Wincenty Cebulak, Broker Ryszard Cebulak, Kierownik Sprzedaży
3417 N. CENTRAL AVE.
TEL. 283-1234

SERDECZNE ŻYCZENIA
ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE
Wszystkim drogim klientom i znajomym,
Wdzięczny za współpracę:
V. PIETRZYKOWSKI
C-21
KAY REALTY
774-9687 lub 775-7820

**WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO
NARODZENIA**

Dla naszych licznych klientów
oraz całej Polonii życzy:
JEAN DZIADUS

NAJLEPSZE KUPNA
Przejdziecie obok
Pierwszy raz na sprzedaż
8729 N. MERRILL (Niles)
Murowany ranch, 3 sypialnie,
jadalnie i duża kuchnia. Właściciel finansuje.
705 W. WINDSOR (Norridge)
Śliczny ranch, duże pokoje, 3
sypialnie, wykończony basement.
Boczny wjazd.
3637 N. LUNA
6 pokojowy murowany bungalow
z jadalnią, możliwość mieszkania
dla krewnych na poddaszu. Nowe
ogrzewanie. Boczny wjazd. Po
więcej informacji dzwonić do mnie
McMULLEN 631-8300

WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
i POMYSŁNEGO NOWEGO ROKU
— życzy —
**POLSKO-AMERYKAŃSKA
LIGA REALNOŚCIOWA**
SWÓJ DO SWEGO DLA WSPÓLNEGO DOBRA!

Zapraszamy na instalację nowego zarządu w piątek, 11-go stycznia,
Starlight Inn, o godz. 6:30 wiecz. Po rezerwacji dzwonić 276-3452.

Sprzedawcy realności polskiego pochodzenia zorganizowali się w celu służenia Polonii we wszystkich
sprawach związanych z kupnem, sprzedażą czy administracją waszych posiadłości.
Polsko-Amerykańska Liga Realnościowa Jedyna tego rodzaju organizacja na usługach Polonii.
Jesteśmy również członkiem Kongresu Polonii Amerykańskiej, Wydział na Stan Illinois.
CZŁONKOWIE ZRZESZENI W POLSKO AMERYKAŃSKIEJ LIDZE REALNOŚCIOWEJ

LUCILLE ANTONIK SCHAEFFER REALTORS 4218 N. Central Ave. Chicago, IL. 60634 545-6588	EDWARD LABAZIEWICZ Century 21 NORWOOD—EDISON REALTY 6063 N. Northwest Hwy. Chicago, IL. 60631 774-9182	VICTOR J. SZATKOWSKI VICTOR'S REAL ESTATE 3227 N. New England Ave. Chicago, IL. 60634 283-2596
HELEN G. BEIERLE WILDWOOD REALTY, INC. 5955 N. Elston Ave. Chicago, IL. 60646 774-1155	DANIEL L. MARSHALL LITTLE VILLAGE REALTY, INC. 3607 W. 26th St. Chicago, IL. 60623 521-6550	HELEN TATE 612 Forest Edge Des Plaines, IL. 60016 298-3957
JULIUS V. CZOCHARA SAHARA REALTY, CO. 6025 W. Belmont Ave. Chicago, IL. 60634 622-1003	MILLIE MATUSZAK 5697 S. Archer Ave. Chicago, ILL. 60638 581-6905	JEANNETTE TERLIKOWSKI (TERLEY) M G M REALTY, INC. 2704 W. Peterson Ave. Chicago, IL. 60659 338-5500
HELENA DEVEREAUX BRENEISEN REALTY 10555 W. Cermak Rd. Westchester, IL. 60153 562-1640	JANET Z. MILLER 5712 N. Meade Chicago, IL. 60646 763-3723	CAMILLE S. ZIELINSKI ZIELINSKI REALTY 2929 N. Lowell Ave. Chicago, IL. 60641 286-5061
SALLY DUSKI CENTURY 21 KAY REALTY, INC. 1053 N. Northwest Hwy. P.O. Box 753 Park Ridge, IL. 60068 823-3721	ELAINE MIREK WILDWOOD REALTY, INC. 5955 N. Elston Ave. Chicago, IL. 60646 774-1155	JOHN ZIELINSKI CAMIES REALTY 6113 W. Belmont Ave. Chicago, IL. 60634 889-0311
MONICA R. GARSTKA M.R. GARSTKA REALTORS 7171 W. Gunnison St. Harwood Heights, IL. 60656 867-7010	LESŁAW NIEMIROWSKI R & L REALTY 5462 N. Milwaukee Ave. Chicago, IL. 60630 763-7375	VICTOR ZIELKA ARC REALTORS, INC. 6456 W. Belmont Ave. Chicago, IL. 60634 282-2700
ROBERT GRAMZA CENTURY 21 KAY REALTY, INC. 5353 N. Harlem Ave. Chicago, IL. 60656 775-7820	ALICE M. NOLAN OLIVER REALTY, INC. 7037 W. North Ave. Oak Park, IL. 60302 386-5800	JOSEPH ZIENTARA CENTURY 21 NAPOLION REALTY 4105 W. 26th St. Chicago, IL. 60623 762-2223
ANNETTE HEINZ REVERE REALTY 6661 N. Octavia Ave. Chicago, IL. 60631 775-6582	MARY A. OAKES FALLICO & ASSOCIATES 229 N. Northwest Hwy. Park Ridge, IL. 60068 692-6161	STANLEY ZIOMEK BEAULIEU REALTORS 5341 W. Belmont Ave. Chicago, IL. 60641 282-7979
MARY ANN HILLSTROM E R A CAPITAL REALTY 6756 N. Harlem Ave. Chicago, IL. 60631 792-2828	JOAN PASEK DEDES REALTORS 6213 W. Belmont Ave. Chicago, IL. 60634 622-6200	AFFILIATE MEMBERS
MARIA U. JESKE WILDWOOD REALTY, INC. 5955 N. Elston Ave. Chicago, IL. 60646 774-1155	CLARENCE PIEHL CHICAGO TITLE & TRUST 111 W. Washington St. Room 1155 Chicago, IL. 60602 630-2968	T. RONALD HERBERT ATTORNEY AT LAW 5944 N. Milwaukee Ave. Chicago, IL. 60646 775-9595
JOHN S. KAMINSKI KAMINS REALTY 2921 N. Central Park Ave. Chicago, IL. 60618 486-4130	EDWARD S. PILARSKI CUNEO & HALSEY 6101 W. Addison Ave. Chicago, IL. 60634 282-8100	MITCHELL KOBELINSKI KORE INTERNATIONAL 5116 N. Cicero Ave. Chicago, IL. 60630 736-9055
VICTOR J. KAY CENTURY 21 KAY REALTY, INC. 1053 N. Northwest Hwy. P.O. Box 753 Park Ridge, IL. 60068 823-3721	FRANK PREDKI BUDA REALTY 2990 N. Milwaukee Ave. Chicago, IL. 60618 486-6363	EMIL J. KOLASA LIBERTY SAVINGS 2392 N. Milwaukee Ave. Chicago, IL. 60647 384-4000
ANDREW P. KOLTON A.P. KOLTON REALTORS 7003½ W. Higgins Rd. Chicago, IL. 60656 775-3166	DOLORES SCHULTZ S & H REALTY CO. 4316 W. Lawrence Ave. Chicago, IL. 60630 282-8373	STEPHEN A. KUBIATOWSKI ATTORNEY AT LAW 5339 N. Milwaukee Ave. Chicago, IL. 60630 631-2525
ROBERT J. KORDA CENTURY 21 KAY REALTY, INC. 1053 N. Northwest Hwy. P.O. Box 753 Park Ridge, IL. 60068 823-3721	JOAN SIECKOWSKI CENTURY 21 GEORGE WELTOR REALTOR 7514 N. Harlem Ave. Chicago, IL. 60648 631-9600	CHESTER PRZYBYŁO ATTORNEY AT LAW 5339 N. Milwaukee Ave. Chicago, IL. 60630 631-2525
JOLANTA B. KOT ASSET REALTY 5333 W. Fullerton Ave. Chicago, IL. 60639 889-8824	ROSE SLIWA HOUSE OF REALTY 6463 N. Cicero Ave. Lincolnwood, IL. 60646 673-0060	CHESTER R. WITKOWSKI PRESIDENT ALLIANCE S. & L. ASS'N. 5339 N. Fullerton Ave. Chicago, IL. 60639 237-5300
EUGENE KUC APOLLO REALTY 6510 W. Belmont Ave. Chicago, IL. 60634 685-8900	WALTER T. SMOLKA CENTURY 21 SLACK—VAN DALE, INC. 7000 W. Archer Ave. Chicago, IL. 60638 586-7000	MRS. HELEN WOZNIEL COLUMNIST — THE REVIEW 1000 Executive Way Des Plaines, IL. 60018 824-1111

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
i Pomyślnego Nowego Roku
Klientom, przyjaciołom
i całej Polonii
przesyła
Sprzedawca Realnościowy

MITCHELL J. DUBIELAK
polecając swe usługi na przyszłość i dziękując
za udzielone poparcie i zaufanie.
BUDA REALTY
2990 N. MILWAUKEE AVE. TEL. 486-6363
Biuro to znane jest z sumiennej i fachowej obsługi klienta.

"Wesołych Świąt Bożego Narodzenia"
ORAZ
"Szczęśliwego Nowego Roku"
KLIENTOM MOJEGO BIURA
ORAZ CAŁEJ POLONII
— życzy —
Norbert Boruch
RE/MAX
REALTORS™
675 E. Irving Park Rd.
Suite 201 Roselle, Ill. 60172
BIURO: 980-7733 • REZYDENCJA: 529-3965

Norbert Boruch

NORTHBROOK
MILWAUKEE-SANDERS RD.
Ranch z 3-ma sypialniami. Pokój
rodzinny, 2 łazienki, prawdziwy
kominek, garaż z automatycznie
otwieranymi drzwiami. Parcela
100x160 stóp. Cena \$75,500

GLENVIEW
MILWAUKEE-CENTRAL RD.
Nowszy 6-mieszkaniowy budynek
.....\$210,000

COMO LAKE
Dom z 4-ma sypialniami (może
być przystosowany do mieszka-
nia przez okragły rok). Parcela
100x140 stóp.
PÓLNOCNO-ZACHÓD
12 mieszkań.
3119 W. WABANSIA
12-letni, 6 mieszkań. Tylko \$65,000.
RADIO REALTY
George Pawlukowski, Broker
588-5393

DOCHÓD + MIESZKANIE
Duży, 6-pokojowy bungalow +
2-mieszkaniowy dom na tej
samej parceli. Właściciel otrzy-
muje 6-pokojowy dom i dobry
dochód. W pobliżu Archer i
Albany. Do natychmiastowego
objęcia. Żądana cena—\$65,900
ERWIN J. MICHAELS
254-8500

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
ORAZ
Szczęśliwego Nowego Roku
KLIENTOM MOJEGO BIURA ORAZ CAŁEJ POLONII
Życzy
LESZEK NIEMIROWSKI
ZAPRASZAM JEDNOCZEŚNIE
DO KORZYSTANIA Z USŁUG
MOJEGO BIURA
R & L REALTY
5350 N. Milwaukee Ave
Chicago, IL. 60630
Tel. 763-7375

Leszek Niemirowski

POLSKIE BIURO REALNOŚCIOWE
KAMINS REALTY
(Dawniej Patria Realty)
2921 N. Central Park Ave.
Solidne Jak Skala Gibraltaru
Tel. 486-4130
PRZESYŁA NAJLEPSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
Dziękując Równocześnie Swym Klientom
i Przyjaciółom za Udzielone Poparcie

VICTOR SMULIK
STEFAN BIRLET
BARBARA BUTLER
JOSEPH KAMINSKI
KRYSZYNA DANILKOWICZ

IGNATIUS LACH
LUITGARD LACH
ROMAN ZOLKOWSKI
WALTER COOPER
JIM JURTA

★ Domy

★ Domy

★ Do Wynajęcia

★ Interesy

★ ODZIEŻ

★ Przeprowadzki

Najlepsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
oraz
SZCZĘŚLIWEGO I POMYŚLNEGO NOWEGO ROKU
przesyła
Polskie Biuro Realnościowe
ASSET REALTY
5333 W. FULLERTON AVE. TEL. 889-8824
NORBERT K. KOT, Właściciel z Rodziną

WESOŁYCH ŚWIĄT
Przyjaciołom, Klientom i Całej Polonii
— życzy —
CAMIES REALTY
JAN ZIELIŃSKI
6113 W. Belmont Ave. Tel. 889-0311

NAJSTARSZA POLSKA REALNOŚCIOWA FIRMA
J. B. PALLASCHI I SYNOWIE
2871 N. MILWAUKEE AVE. TELEFON: AR 6-1517
Załatwia Wszelkie Sprawy Realnościowe.
Jak — kupno, sprzedaż, zamiana budynków, hipoteki,
ubezpieczenia ognione i od wypadków.

POWSTRZYMAJCIE INFLACJĘ
DIVERSEY-LARAMIE
MUROWANY, 2-MIESZKANIOWY
2 mieszkania po 5 pokoi i 2 sypialnie.
Pełna piwnica. Garaż. Nowy dach.
W \$60 tys.

MUROWANY, 3-MIESZKANIOWY
3 mieszkania po 4 pokoi i 2 sypialnie.
Osobne ogrzewanie. Wiele
dodatków. Cena.....\$69,900

ŚWIEŻO ZGŁOSZONY
DREWNIANY, 2-MIESZKANIOWY
\$29,900

2 duże mieszkania, pełna piwnica,
garaż, osobne ogrzewanie. Niskie po-
datki. Telefonujcie po polsku lub po
angielsku, Joseph M. Kurowski

BEAULIEU
5341 Belmont 16 282-7979

48-ma i Kolin
Sliczny 3-mieszkaniowy —6+6
+2. Garaż na 2 samochody.
ERWIN J. MICHAELS
254-8500

6012 S. KEELER
8619 S. RUTHERFORD

2 nowe luksusowe bungalows. Oby-
dwa dwupokojowe po 7½ pokoi z
pokojem rodzinnym i kominkiem.
Wykończenia z drzewa dębowego.
Wszędzie dywany. Można oglądać za
umówieniem.

HUGHES & ROWEN
284-0671 lub 767-5149

GARFIELD RIDGE
15 lat stary, murowany Bungalow.
3 sypialnie. Wykończony basenem.
Centralne ogrzewanie. Garaż na 2
auta. Natychmiastowe objęcie.

RICH REALTY
4258 S. Archer 523-1990

Duża Wartość w \$50 Tys.
6-POKOJ., MUROW., OSMIOKATNY
PLUS WYKONCZONA PIWNICA
OTWARTY W NIEDZ. 1-4 5534 W.
2941 N. LUNA

3 sypialnie, 2 łazienki, naturalne wy-
kończenie drzewa, nowe gazowe ogrze-
wanie, garaż.

NATYCHMIASTOWE OBJĘCIE
DEDES
6213 W. Belmont 622-6200

BELMONT-CENTRAL PARK
NAJWIĘKSZA OKAZJA!

5 mieszkań, dwu-piętrowy murowany
z murowanym garażem. Piękny bu-
dynek za tylko \$78,000, a wpłaty \$17,000.
Nadzwyczajne kupno i dobra lokata
pieniędzy!

TROY REALTY
3033 Milwaukee Ave.
276-5333

Okolica Cragin
5456 Drummond
Przez Właściciela

Dwu-mieszkaniowy, 2x4. Nowy na-
różnik z jasnej cegły. Garaż murowa-
ny na 2 auta. Całość w dobrym stanie.
237-1942

NEWSZY, 4-MIESZKANIOWY
MUROWANY, BLISKO PAR.
ŚW. WŁADYSŁAWA,
5100 ZACHÓD—3400 POŁNOĆ

BEAULIEU
5341 Belmont —28— 282-7979

PRZEZ WŁAŚCICIELA
BIURO REALNOŚCIOWE
WRAZ Z BUDYNKIEM
DO SPRZEDANIA

BIURO ISTNIEJĄCE OD 1950 R.
WŁAŚCICIEL PRZECHODZI
NA EMERYTURĘ

CAMIES REALTY
6113 W. BELMONT
(312) 889-0311

ŚWIĄTECZNE KUPNO
5600 N. - 5600 W.
Do objęcia od zaraz
5554 N. Central Ave.

2-6½+1-5½, 2-3 sypialnie, 1-2 sypial-
nie. Otwarty w niedzielę 1-4. Oddzielny
D.R. Oddzielne 3 gazowe ogrzewania.
2½ autowy murowany garaż. Wbudo-
wane różne inne urządzenia.

BE SURE REALTORS
4551 N. Milwaukee Ave.
286-2885

ZUPEŁNIE NOWE
DE LUXE DOMY
Otwarte w niedzielę od 1 do 5
5313-15 S. MENARD
BURKE CONSTRUCTION
586-2072

2524 N. MENARD
2x5—room brick building 2
separate heating plants. Wide
lot. Price \$59,500.
RENZI & ASSOC. 745-0606

OKAZJA!
PRZEZ WŁAŚCICIELA

Na kontrakt niski procent. Angielska
cegła, 3 sypialnie, 2 łazienki, wykoń-
czony basenem z barem. Nowe cen-
tralne ogrzewanie w niskiej \$70-tce.
4000 na północ i 8000 na zachód.
625-5459 Cały Dzień

DOCHÓD W BRIGHTON
Murowany, 3-mieszkaniowy z 3-ma
sypialniami w dwóch mieszkaniach.
Pełny basenem, garaż na 2 samo-
chody. Zamknięte werandy. Tylko
\$53,900.

ERWIN J. MICHAELS
254-8500

HANDLOWY BUDYNEK
2 piętrowy, murowany budynek ze
sklepem nadającym się na każdy
interes. 5 pokojowe mieszkanie od
tyłu i 6 pokojowe mieszkanie na dru-
gin piętrze. 2 garaże na 4 auta. Na
48 stopowej parceli. Także 96 stopowa
parcela, przylegająca do budynku.
Okolica 47-ma i Pulaski.

RICH REALTY
4258 S. Archer
523-1990

DOWNERS GROVE
Przez Właściciela

Murowany, dwupokojowy. 7 pokoi, 2
łazienki. Urządzenia w kuchni łącznie
z maszyną do mycia naczyń. Garaż
na 2 auta, złączony z domem. \$89,500.
985-5468

OKOLICA IRVING PARK
I ELSTON

2 sypialnie. Piec, lodówka, dywany.
Ogrzewanie gazowe. Najchętniej starsi
bez dzieci. Do objęcia od zaraz.
463-3607

★ Kondominium
Jefferson Park blisko Central-Law-
rence. Na sprzedaż lub do wynajęcia
konkominium.

4822 N. LINDER
Najlepsza Lokacja
A. Kolton Builder
775-3166

★ Posiadłości w Polsce
OKAZJA

Poszukuję kogoś do korzystnego sfi-
nansowania budowy budynku—bli-
żniak nad morzem w Sopocie. Stolicy
polskiego wybrzeża. Po informacji
proszę pisać:

Stefan Szelestowski
81 712 Sopot
ulica Powstańców Warszawy 80
Poland

1138 N. MILWAUKEE 8 pokoi: 5 — 6
sypialni. Centralnie ogrzewane i ogrze-
wane. Dzwonić w języku angielskim.
275-6665

4 ROOMS — HEATED
2345 N. Laverne
(Near Fullerton)
\$190 per month
CALL 252-3068

4 POKOJE, dla rodziny z dzieckiem
lub starszego małżeństwa, które za-
opiekowała by się 3-letnim dzieckiem.
583-0830 342-2057

MŁODZIANKOWO, 3 pokoje do wy-
najęcia \$45 miesięcznie. Umeblowane.
733-6399

3 POKOJOWE mieszkanie dla dwóch
panów. 267-4619.

4 POKOJOWE mieszkanie do wynaj-
ęcia. Pulaski i Irving. 286-1427.

5 POKOJOWE mieszkanie, 2 sypialnie.
Prywatny balkon. Okolica Western i
Augusta. \$160. CO 7-5864.

5 POKOI, ogrzewane, piec do goto-
wania i lodówka. Waclawo. 227-7058.

2 POKOJE z łazienką. nieumeblo-
wane, \$100. Telefonować po 4-ej,
282-4970.

5 POKOI ogrzewane. Dywany od
ściany do ściany. 772-9671.

PRZYJMĘ 2 mężczyzn na mieszkanie
Okolica Fullerton i Central. 637-7123.

DO WYNAJĘCIA 6 pokoi, czyste, 3
sypialnie ogrzewane, dla dorosłych.
Bez zwierząt. \$270. 252-3567.

2200 POŁNOĆ, 2800 zachód, 4 pokoje,
2 sypialnie, piecami ogrzewane. \$200.
384-8629.

NOWOCZESNA sypialnia, kultural-
nemu, pana, bez nałogów. Wspaniała
lokalizacja. 286-6591.

POKOJ do wynajęcia, umeblowany.
276-4534.

DO WYNAJĘCIA 5 pokojowe, ume-
blowane mieszkanie. Okolica Cragin.
631-7557.

PRZYJMĘ panią do wspólnego za-
mieszkania. Proszę dzwonić po 5.
384-0590.

3 POKOJE na dole. Ogrzewane i ume-
blowane. AR 6-9328.

W CICERO. 2 pokojowe mieszkanie
w basemencie. 863-4389.

OGRZEWANE 6 pokoi, 3 sypialnie,
piec i lodówka. Central i Milwaukee.
\$310 miesięcznie. 736-5146 albo 763-7375.

TANIO POKOJE
W CENTRUM MIASTA
Podwójne i pojedyncze. Doskonała
transportacja we wszystkich kierun-
kach. Tygodniowo lub miesięcznie.
Panie i panowie.
427-9893 lub 777-1387

4-KA NA DRUGIM do wynajęcia.
Okolica: Fullerton i Central Ave.
622-2327.

4 POKOJE do wynajęcia dla mał-
żeństwa w średnim wieku lub star-
szym. 775-3459.

5-cio POKOJOWE mieszkanie, nie-
ogrzewane. Okolica Cragin. 725-6690.

4 POKOJE na 2 do wynajęcia, dla sa-
motnej rodziny. 421-1055.

PRZYJMĘ panią do wspólnego za-
mieszkania. Okolica Narragansett i
Addison. 286-0864.

DO WYNAJĘCIA 3½ pokoi. Okolica
4900 W.- 3500 N. Nowa kuchnia i ła-
zienka. \$235. 545-0883.

4 POKOJOWE mieszkanie. \$110. 1427
N. Wood. Dzwonić po 5. AR 6-8642

PRZYJMĘ na mieszkanie 4-ch mę-
czyzn. Okolica Diversey i Central.
745-8870.

★ Osobiste
STANISŁAW KOCON proszony jest o
skontaktowanie się: 725-3604.

WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA I
SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU

Wszystkich Przyjaciołom
i Znajomym
Życzę:
Maria i Włodzimierz Rene

★ Koty
ODDAM kotki — piękne — mile —
w dobre ręce. 847-4841.

★ Poszukuje Garażu
SZUKAM garażu na północnej stronie
miasta. 235-0944 lub 545-5573.

POSZUKUJE garażu w północno-za-
chodniej dzielnicy Chicago. 452-7036.

★ Rozmaite

Happy Janina's Lounge
2101 N. Western Ave.
Zawiadamia miłych sąsiadów z Cragin oraz całą Polonię, o otwarciu
2-go baru, gdzie możecie wstąpić nie tylko na piwo, ale także na
gorące smaczne polskie potrawy nie wydając dużo pieniędzy.
Zapraszamy w sobotę na "Christmas Party"
a w niedzielę na wieczór.

HAPPY CRACOVIA LOUNGE
2025 N. Cicero Ave. 637-1337
Od 7 rano do 2-giej w nocy — w soboty do 3-ej

5 POKOJOWE mieszkanie
Okolica Fullerton i Central. 637-7123.

DO WYNAJĘCIA 6 pokoi, czyste, 3
sypialnie ogrzewane, dla dorosłych.
Bez zwierząt. \$270. 252-3567.

2200 POŁNOĆ, 2800 zachód, 4 pokoje,
2 sypialnie, piecami ogrzewane. \$200.
384-8629.

NOWOCZESNA sypialnia, kultural-
nemu, pana, bez nałogów. Wspaniała
lokalizacja. 286-6591.

POKOJ do wynajęcia, umeblowany.
276-4534.

DO WYNAJĘCIA 5 pokojowe, ume-
blowane mieszkanie. Okolica Cragin.
631-7557.

PRZYJMĘ panią do wspólnego za-
mieszkania. Proszę dzwonić po 5.
384-0590.

3 POKOJE na dole. Ogrzewane i ume-
blowane. AR 6-9328.

W CICERO. 2 pokojowe mieszkanie
w basemencie. 863-4389.

OGRZEWANE 6 pokoi, 3 sypialnie,
piec i lodówka. Central i Milwaukee.
\$310 miesięcznie. 736-5146 albo 763-7375.

TANIO POKOJE
W CENTRUM MIASTA
Podwójne i pojedyncze. Doskonała
transportacja we wszystkich kierun-
kach. Tygodniowo lub miesięcznie.
Panie i panowie.
427-9893 lub 777-1387

4-KA NA DRUGIM do wynajęcia.
Okolica: Fullerton i Central Ave.
622-2327.

4 POKOJE do wynajęcia dla mał-
żeństwa w średnim wieku lub star-
szym. 775-3459.

5-cio POKOJOWE mieszkanie, nie-
ogrzewane. Okolica Cragin. 725-6690.

4 POKOJE na 2 do wynajęcia, dla sa-
motnej rodziny. 421-1055.

PRZYJMĘ panią do wspólnego za-
mieszkania. Okolica Narragansett i
Addison. 286-0864.

DO WYNAJĘCIA 3½ pokoi. Okolica
4900 W.- 3500 N. Nowa kuchnia i ła-
zienka. \$235. 545-0883.

4 POKOJOWE mieszkanie. \$110. 1427
N. Wood. Dzwonić po 5. AR 6-8642

PRZYJMĘ na mieszkanie 4-ch mę-
czyzn. Okolica Diversey i Central.
745-8870.

★ Osobiste
STANISŁAW KOCON proszony jest o
skontaktowanie się: 725-3604.

WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA I
SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU

Wszystkich Przyjaciołom
i Znajomym
Życzę:
Maria i Włodzimierz Rene

★ Koty
ODDAM kotki — piękne — mile —
w dobre ręce. 847-4841.

★ Poszukuje Garażu
SZUKAM garażu na północnej stronie
miasta. 235-0944 lub 545-5573.

POSZUKUJE garażu w północno-za-
chodniej dzielnicy Chicago. 452-7036.

★ Rozmaite

Happy Janina's Lounge
2101 N. Western Ave.
Zawiadamia miłych sąsiadów z Cragin oraz całą Polonię, o otwarciu
2-go baru, gdzie możecie wstąpić nie tylko na piwo, ale także na
gorące smaczne polskie potrawy nie wydając dużo pieniędzy.
Zapraszamy w sobotę na "Christmas Party"
a w niedzielę na wieczór.

HAPPY CRACOVIA LOUNGE
2025 N. Cicero Ave. 637-1337
Od 7 rano do 2-giej w nocy — w soboty do 3-ej

5 POKOJOWE mieszkanie
Okolica Fullerton i Central. 637-7123.

DO WYNAJĘCIA 6 pokoi, czyste, 3
sypialnie ogrzewane, dla dorosłych.
Bez zwierząt. \$270. 252-3567.

2200 POŁNOĆ, 2800 zachód, 4 pokoje,
2 sypialnie, piecami ogrzewane. \$200.
384-8629.

NOWOCZESNA sypialnia, kultural-
nemu, pana, bez nałogów. Wspaniała
lokalizacja. 286-6591.

POKOJ do wynajęcia, umeblowany.
276-4534.

DO WYNAJĘCIA 5 pokojowe, ume-
blowane mieszkanie. Okolica Cragin.
631-7557.

PRZYJMĘ panią do wspólnego za-
mieszkania. Proszę dzwonić po 5.
384-0590.

3 POKOJE na dole. Ogrzewane i ume-
blowane. AR 6-9328.

W CICERO. 2 pokojowe mieszkanie
w basemencie. 863-4389.

OGRZEWANE 6 pokoi, 3 sypialnie,
piec i lodówka. Central i Milwaukee.
\$310 miesięcznie. 736-5146 albo 763-7375.

TANIO POKOJE
W CENTRUM MIASTA
Podwójne i pojedyncze. Doskonała
transportacja we wszystkich kierun-
kach. Tygodniowo lub miesięcznie.
Panie i panowie.
427-9893 lub 777-1387

4-KA NA DRUGIM do wynajęcia.
Okolica: Fullerton i Central Ave.
622-2327.

4 POKOJE do wynajęcia dla mał-
żeństwa w średnim wieku lub star-
szym. 775-3459.

5-cio POKOJOWE mieszkanie, nie-
ogrzewane. Okolica Cragin. 725-6690.

4 POKOJE na 2 do wynajęcia, dla sa-
motnej rodziny. 421-1055.

PRZYJMĘ panią do wspólnego za-
mieszkania. Okolica Narragansett i
Addison. 286-0864.

DO WYNAJĘCIA 3½ pokoi. Okolica
4900 W.- 3500 N. Nowa kuchnia i ła-
zienka. \$235. 545-0883.

4 POKOJOWE mieszkanie. \$110. 1427
N. Wood. Dzwonić po 5. AR 6-8642

PRZYJMĘ na mieszkanie 4-ch mę-
czyzn. Okolica Diversey i Central.
745-8870.

★ Osobiste
STANISŁAW KOCON proszony jest o
skontaktowanie się: 725-3604.

WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA I
SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU

Wszystkich Przyjaciołom
i Znajomym
Życzę:
Maria i Włodzimierz Rene

★ Koty
ODDAM kotki — piękne — mile —
w dobre ręce. 847-4841.

★ Poszukuje Garażu
SZUKAM garażu na północnej stronie
miasta. 235-0944 lub 545-5573.

POSZUKUJE garażu w północno-za-
chodniej dzielnicy Chicago. 452-7036.

★ Rozmaite

Happy Janina's Lounge
2101 N. Western Ave.
Zawiadamia miłych sąsiadów z Cragin oraz całą Polonię, o otwarciu
2-go baru, gdzie możecie wstąpić nie tylko na piwo, ale także na
gorące smaczne polskie potrawy nie wydając dużo pieniędzy.
Zapraszamy w sobotę na "Christmas Party"
a w niedzielę na wieczór.

HAPPY CRACOVIA LOUNGE
2025 N. Cicero Ave. 637-1337
Od 7 rano do 2-giej w nocy — w soboty do 3-ej

5 POKOJOWE mieszkanie
Okolica Fullerton i Central. 637-7123.

DO WYNAJĘCIA 6 pokoi, czyste, 3
sypialnie ogrzewane, dla dorosłych.
Bez zwierząt. \$270. 252-3567.

★ FARMY

5 WYBOROWYCH akrów na farmie (narożnikowych). Dobre drogi, blisko miast, jeziora i szkół. Warunki do uzgodnienia. Agent. 231-1025. Proszę dzwonić po angielsku.

★ Kanarki

KANARKI. 777-0246.

★ Usługi

ODGARNIAM śnieg z dachów. 545-3747

OBSŁUGA STARYCH
I INSTALACJA

NOWYCH BOILERÓW

Z gorącą wodą, parowych oraz ze sprężonym powietrzem.
Przepychanie Kanałów Elektrycznych.

Tel. 486-1731

Mówimy po polsku

ADWOKACI

**H. BECKER I
J. GUMBINER**

Polecają swe usługi w zakresie prawa imigracyjnego, kupna i sprzedaży domu oraz we wszelkich innych sprawach prawnych. Umiarkowane Ceny

4465 N. Milwaukee Ave.

Tel. 286-4141

INTERCONTINENTAL

TRAVEL

Oficjalny Dealer

KONTO

"A"

Samochody, mieszkania, domy, pieniądze, paczki

SAMOCODY

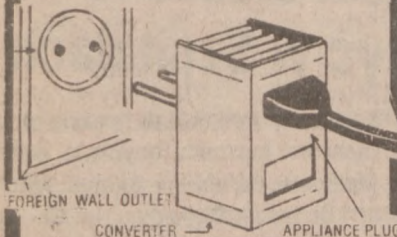
Fiat, Polonez, Zastawa, URSUS C-330

**NOWE
KATALOGI**

★ ★ ★

Zalutujemy
Sprawy Imigracyjne

- UPOWAŻNIENIA
- PRZEDŁUŻENIA
- ZAPROSZENIA
- AKTY NOTARIALNE
- TŁUMACZENIA

**PRZELĄCZNIKI
NA PRĄD POLSKI**

CENTRALA
WYSYŁEK PACZEK
LOTNICZYCH
I MORSKICH

40% Taniej
Niż Na Pocztę

**OKAZJA
ZDJĘCIA
PASZPORTOWE**

2 Białe Czarne \$3.50

Z Kuponem

Do 30 Grudnia

INTERCONTINENTAL

TRAVEL LTD.

Stanisław Lobodzinski

• 3055 N. Milwaukee Ave.

• 5047 S. Ashland Ave.

• 1650 W. 48th St.

• 1050 N. State St.

Założono 1956 r.

(24 HR) 772-8010

Sluchajcie

Programu Radiowego

Polska Panorama

w każdą sobotę

od 5:30-6:30 p.m.

WOPA

1490 AM

★ USŁUGI

STOLARZ przyjmie prace remonto-wo-budowlane. Zna budownictwo amerykańskie. 763-1591. Wieczorem.

**ROBIMY BADANIA
LABORATORYJNE**

Łącznie z prześwietlaniem płuc dla osób, które starają się o pobyt stały w U.S.A.

725-7372 po 5.

**WIRGINIA
BIURO PORAD**

4465 N. Milwaukee Ave.
286-7080 lub 286-7081

Otwarte od 9 do 9; w Soboty

od 10 do 6 lub za Umówieniem

pomoże Ci w załatwieniu każdej

dużej lub małej sprawy —

Specjalna Pomoc

Dla Nowoprzybyłych

Zaproszenia, sprawy imigracyjne,

Lekcje Angielskiego

indywidualnie i grupowo z uwzględ-

nieniem specjalnego słownictwa

dla fachowców. Tłumaczenia;

porady matrymonialne, sprawy

kupna, sprzedaży, darowizny do-

mu, działki budowlanej, gospo-

darstwa rolnego w Polsce — za-

łatwia szybko biuro porad praw-

nych.

SUPER SERWIS

I BARDZO NISKIE CENY

NOTARIUSZ PUBLICZNY

Telefon Czynny 24 Godziny

Na Dobę — "HOT LINE"

★ Dachy

ZAKŁADAMY DACHY I RYNNY

Oraz naprawiamy dachy i rynny.

Zakładamy kable odmrężające.

Gwarantowana praca. Niskie ceny.

Waterproofing—ROOFING. 286-2110

NAJLEPSZY DACH NIE MUSI

NAJWIECEJ KOSZTOWAĆ

Nasza Polska Firma Oferuje

Najlepsze Usługi • Najlepsze

Materiały Po Najtańszych Cenach

• Naprawiamy Kominy, Rynny •

DARMO KOSZTORYSY

THE SUNDANCE CO.

792-1963

Właściciel Ludwik Pacyk

★ **potrzebujesz
dacharza?**

• GORĄCY ASFALT
• ZWIR
• KRYTYK OUST
• PAPA
• OBICIA
• RYNNY
• MALOWANIE • KOMINY
Rezydencjalne, Handlowe,
Przemysłowe
miasto i przedmieścia dzwonić:
394-5797
Bezpłatne obliczenia.
T. C. ROOFING
1207 N. Monitor

POLEWANIE DACHÓW gorącym
asfalem. Łatanie, wygładzanie
od 1 do 6 warstw. Dział dachów
powiększył się. Teraz jesteśmy w
stanie wykonywać różnego rodzaju
dachy, włącznie z gorącym
asfalem. 220 funtowe asfaltowe
"shingles". I 90 funtowe "roll"
dachy. Zawsze dobra robota i
dobra cena.
GENERAL CONTRACTING CO.
4146 W. Armitage
278-1525

Reperujemy i Kładziemy
NOWE DACHY

Po Dobry i Trwały Dach,
Przyjdźcie do Polskiej Firmy
ZAKŁADAMY ROCKWOOL
INSULATION w DOMACH.
I WYKONUJEMY
ROBOTY BLACHARSKIE.
Follmer Roofing Co.
943 N. DAMEN AVE.
BRUNSWICK 8-4495

REPERUJEMY
i KŁADZIEMY
DACHY
ZAKŁADAMY
RYNNY
STANLEY ROOFING
Także wszelkie naprawy
cementowe
622-6158
Obliczenia darmo. Niskie ceny.
Roboty gwarantowane.
Właściciel
Stanisław Piotrowski

**ROBIMY NOWE
i NAPRAWIAMY
STARE DACHY**
Także Reperujemy
Kominy i Rynny.
Także Wykonujemy Prace
Malarskie na zewnątrz
Wszystkich Domów.
DAJEMY KOSZTORYSY
BEZPŁATNIE.
Robota Gwarantowana.
Pytajcie się o
STANISŁAWA GAŁKA
Tel. 489-6909

★ Dachy

ROOFING

HOT-SHINGLES-ROLLED

PATCHWORK

Free Estimates—Insured—Bonded

Mówimy Po Polsku

Gwarantowana Robota

PHONE 637-4508

Z. B. PIOTROWSKI

(Owner)

1508 N. Long Ave. Chicago, IL 60651

DACHY

OBICIA

FUGOWANIE

RYNNY

Darmo Kosztorysy—Polska Firma

Ubezpieczona i Pod Bondem

HENRY SEJDAK, Właśc.

H & S HOME

IMPROVEMENT CO.

891-5959

★ **Naprawa TV**

TELEWIZORY KOLOROWE

Naprawia

INŻ. PAPROCKI

Dzwonić Między 12:00 a 8:00 Wiecz.

545-6667 — Gwarancja

NAPRAWA TELEWIZORÓW
KOLOROWYCH I CZARNO-
BIĄŁYCH W WASZYM
MIESZKANIU Z GWARANCJĄ.

A. GIL 966-5831

★ **Elektryczne Roboty**

DAKIN

ELECTRIC SERVICE

Z. PODBIELSKI — WETERAN

Licencjonowany i pod bondem.

Wykona Każdą Pracę Elektryczną

Solidnie z Gwarancją

OBLICZENIA DARMO.

622-5787 lub SP 7-8044

JEŻELI potrzebujesz pomocy elek-

tryka dzwonić wieczorami. 545-6772.

J. V. ELECTRIC, INC.—5113 N. MILWAUKEE

725-3115 • 792-0247

Wykonujemy wszystkie prace elektryczne. Przerabiamy 110V na 220V wg kodeksu miejskiego. Całkowita gwarancja. Bezpłatne kosztorysy. 14 lat doświadczenia.

JOHN KEDZIORA

24-godzinna Obsługa

WALTER ZABRODSKI

TROY ELECTRIC CO.

Licencjonowany Kontraktor wy-

konuje wszystkie roboty elek-

tryczne według wymagań przepi-

sów miejskich. Przyjmuje każdą

pracę małą i dużą.

Kosztorysy bezpłatnie.

254-5595 lub PR 8-7887

★ **Kanalizacja**

MARUSZCZAK PLUMBING

AND SEWER SERVICE

Przez 24 godziny po polsku i

ukraińsku mówiący specjalista.

"CATCH BASINS" czyszcimy, re-

perujemy i przebudowujemy.

CZY MACIE WODĘ w BASE-

MENTCIE? TELEFONUJECIE DO

NAS! Przepychamy kanały elek-

tryczną siłą.

PRZECZYSZCZAMY połączenia

zlewów, pralni i wanień.

INSTALUJEMY nowe urządze-

nia w łazienkach, ustępach.

wymieniamy popękane rury.

Licencjonowani i Bondowani

WSZYSTKIE PRACE

GWARANTOWANE!

\$10 Zniżki z Tym Ogłoszeniem

Telefonujcie: 545-3319, a jeśli

nie odpowiada: 278-3837

POLONIA SEWERAGE AND

PLUMBING SERVICE

489-1104

Wszystkie rury kanalizacyjne,

elektrycznie przecyszczone. Za-

pachy wyeliminowane. Szambo

"Catch Basin" naprawiane. In-

stalowanie kontroli od zalewu.

Zwiększenie ciśnienia wody. 24-ro

godzinna obsługa. \$5 zniżki za

okazaniem tego ogłoszenia.

GLOBE Plumbing. Wykonuje wszel-

kiego rodzaju naprawy kanalizacyjne.

Przepychanie ścieków. 247-6530.

★ **Kontraktorzy**

Serdeczne Życzenia

RADOSNYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

I

WSZEŁKICH POMYŚLNOŚCI W NOWYM ROKU

— składa —

JERZY KOZŁOWSKI

Właściciel

Oraz Wszyscy Pracownicy

POLSKIEJ FIRMY KONTRAKTORSKIEJ

CORRECT GENERAL CONTRACTOR

3110 W. Belmont Ave.

Telefon 583-1800

★ **Kontraktorzy**

**DZIĘKUJĄC Naszym Licznym Polskim Zadowolonym
Klientom Za Poparcie**

— składamy —

**CAŁEJ POLONII SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU 1980**

ALCO

CONSTRUCTION CO.

3608 Milwaukee

• Róg Addison •

• Licencjonowana

• Ubezpieczona

• Pod Bondem

Telefonujcie Dzis:

282-9090

Władc. A. Kwajger
obsługuje Was po
polsku

★ **Chcę Kupić**

\$SZUKAMY RZECZY

Muszą być 20 lat stare, lub więcej.

Naczynia, ubrania, meble i inne.

\$

Dzwonić o każdej porze, 7 dni w tyg.

281-2121

★ **Naprawy**

NAPRAWA ŁODÓWEK

AIR CONDITIONERÓW

I ZAMRAZACZY DOMOWYCH

I HANDLOWYCH

Szybka obsługa, niskie ceny.

Dzwonić w ciągu tygodnia co-

dzienne 5:30-10 wieczorem.

973-5986

NATE PODOLSKI

★ **Malowanie**

SIVER RADOVIC

Painting & Decorating

Trzy Dalsze Kompanie Olejowe Podpisały Umowę o Pracę

W ślad za kompaniami Amoco, Mobil, Union, Arco, Citgo i Ashland zaopatrującymi metropolie chicagowską w paliwo, trzy następne kompanie: Gulf Oil Co., Phillips Petroleum Co. i Continental Oil Co. podpisały nową umowę o pracę z przedstawicielami unii zrzeszającej kierowców samochodów-cystern. Teamsters Union ogłosiło strajk kierowców w dniu 6 grudnia kiedy proponowany przez władze unijne kontrakt nie został przyjęty przez kompanie olejowe. Trzyletni kontrakt przewiduje podwyżkę stawki za godzinę pracy o \$1.30 w roku pierwszym, płatną wstecz od 1 listopada 1979 i następne podwyżki o \$1.10 na godzinę wprowadzane z dniem 1 listopada w 1980 i 1981 r. W umowie która wygasła z końcem października br. za godzinę pracy stawka dla kierowcy samochodu-cysterny wynosiła \$9.70. Nowej umowy nie zatwierdziły tylko dwie kompanie, mianowicie Shell Oil Co. i Texaco Inc.

W związku ze strajkiem kierowców dostarczających paliwo do stacji benzynowych i olej do ogrzewania trwającym od 6 grudnia, sytuacja na stacjach benzynowych wygląda źle. Wiele stacji było zamkniętych, inne ograniczyły godziny otwarcia a w innych ograniczono sprzedaż paliwa. Przed stacjami benzynowymi tworzyły się długie kolejki oczekujących

samochodów.

Szczególnie ciężka sytuacja powstała z chwilą przystąpienia do strajku kierowców autobusów i kolejek miejskich CTA. Wielu bowiem pasażerów środków komunikacji miejskiej musiało korzystać z własnego środka transportu co zwiększyło zapotrzebowanie na paliwo.

Jak wynika z obserwacji przeprowadzonej przez Chicago Motor Club tylko 41% stacji benzynowych pracowało na terenie Chicago. Sytuacja nie uległa poprawie w środę mimo, że część kompanii przyjęła proponowany kontrakt o pracę dla kierowców zrzeszonych w unii Teamsters.

Nieco lepsza sytuacja panowała w stacjach benzynowych na przedmieściach metropolii, gdzie i zapasy paliwa były większe i więcej stacji pracowało normalnie. Jak podał do wiadomości reprezentant unii w tej chwili około 2,000 kierowców dostarczających paliwo, chemikalia i płyny spożywcze powróciło już do pracy.

Przewiduje się, że do końca tygodnia sytuacja na stacjach benzynowych powróci do normy. Jest to wiadomość szczególnie pocieszająca w chwili gdy nadal trwa strajk pracowników CTA oraz z uwagi na ostatni przed nadchodzącymi świętami weekend w czasie którego większość posiadaczy samochodów planuje zakupy.

Rada Szkolna Zamierza Sprzedać Posiadłości w Śródmieściu

W związku z trudną sytuacją finansową, w jakiej znalazła się Rada Szkolna, istnieje możliwość, że szukając źródeł zasilenia pustej kasy zapadnie decyzja sprzedaży niektórych nieruchomości i placów będących własnością Rady Szkolnej.

Jak oceniają specjaliści od spraw realnościowych, niektóre obiekty będące własnością Rady są odnajmowane przez różne instytucje na podstawie długoterminowych umów i plany przez nie czynsz jest zanizony.

W sumie Rada Szkolna posiada 82 parcele z czego 17 znajduje się w śródmieściu. Przeciętny dochód roczny z czynszu za te parcele wynosi ok. \$947,000. Większość umów dzierżawczych wygaśnie dopiero z końcem 1985 roku.

Jak wynika z obserwacji specjalistów realnościowych, dochód z wydzierżawiania tych terenów powinien być o wiele wyższy, gdyż umowy podpisano wiele lat temu i ceny uległy wzrostowi od tego czasu.

Jedynie umowa z miastem o dzierżawę terenów, na których znajduje

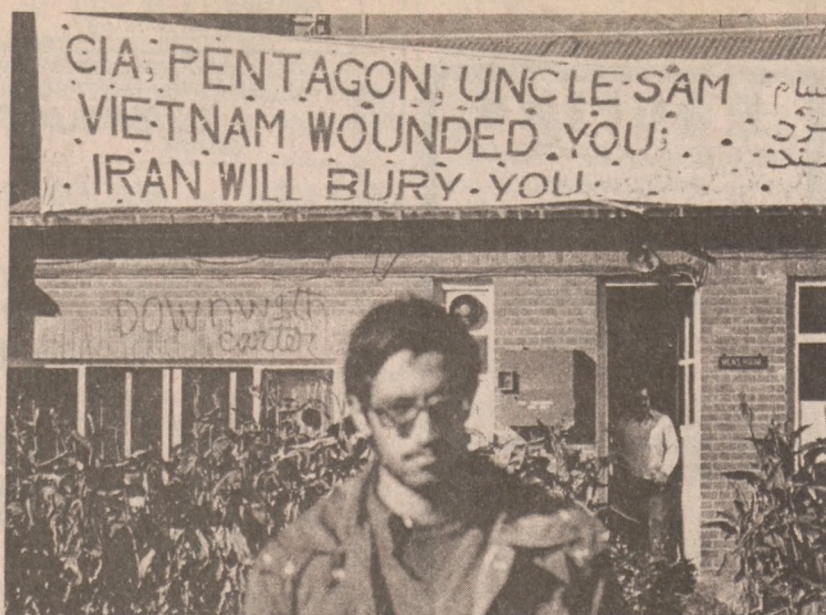
się lotnisko Midway wygasa w końcu 1980 r. Za czynsz dzierżawczy tych terenów miasto płaci rocznie do kasy Rady Szkolnej \$24,560 oraz 10% od dochodu uzyskanego z operacji lotniska i przedsięwzięcia obsługujących port lotniczy Midway.

Oczywiście dochód z lotniska wzrósł ostatnio po wznowieniu ruchu na lotnisku Midway, lecz nie zmienia to faktu, że koszt dzierżawy, który ustalono wiele lat temu jest obecnie niewspółmiernie niski w stosunku do realnej jego wartości.

Dyskusje na temat sprzedaży niektórych terenów na pewno mają miejsce w czasie szukania wyjścia z trudności finansowych. Wprawdzie obecna przewodnicząca Rady Szkolnej Catherine Rohter twierdzi, że stanowczo odrzuca myśl sprzedaży własności Rady, ale eksperci realnościowi twierdzą, że jest to konieczne. W każdym razie zwołano specjalne posiedzenie działu odpowiedzialnego za gospodarkę gruntami Rady co zdawałoby się potwierdzać przypuszczenia ekspertów realnościowych.

Nawet gdyby nie doszło do sprzedaży gruntów, to w każdym razie należałoby zrewidować istniejące umowy o dzierżawę — na co wskazują specjaliści — ponieważ są one krzywdzące właścicieli, w tym wypadku Radę Szkolną.

Eksperci sugerują, ażeby w przyszłości unikać raczej umów długoterminowych o dzierżawę budynków czy gruntów.

TEHERAN. — Jeden ze sloganów antyamerykańskich umieszczony w pobliżu gmachu ambasady gdzie nadal "studenci" przetrzymują zakładników amerykańskich. (UPI)

Koniec Strajku CTA

24 Centy Podwyżki Dla Pracowników

W czwartek po południu sędzia Powiatowego Sądu Okręgowego Donald J. O'Brien nakazał przerwanie strajku kierowców autobusów i motorniczych kolejek miejskich i natychmiastowy powrót strajkujących do pracy.

Jednocześnie O'Brien nakazał wypłatę podwyżki o 24 centy na godzinę płatne wstecz od 30 listopada dla kierowców, motorniczych i konduktorów CTA oraz zobowiązał wszystkie zainteresowane strony do przeprowadzenia negocjacji w sprawie nowego układu pracy w czasie do 1 marca przyszłego roku. Następne Przesłuchanie w sprawie umowy o pracę O'Brien naznaczył na 3 marca.

Przedstawiciele strajkujących robotników zrzeszonych w Amalgamated Transit Union, John Weatherpoon z Local 241 reprezentujący kierowców autobusowych i Wilford Spears z Local 308 reprezentujący pracowników kolejki miejskiej przyjęli nakaz sędziego i zwrócili się do strajkujących z nakazem przerwania strajku.

Ruch na trasach autobusów od wczesnych godzin rannych w piątek będzie wznowiony, choć pełną obsługę linii przewiduje się dopiero w sobotę. Również kolejki miejskie kursować będą z częstotliwością prawie normalną w piątek. Pełny serwis przewiduje się w sobotę koło południa. Związane to jest z przeglądem taboru, który również był przerwany w czasie cztero-dniowego strajku.

Jak się oblicza, w czasie strajku wszystkie przedsiębiorstwa usługowe i sklepy na terenie metropolii chicagowskiej straciły dziennie około \$80 mln. Dane te zebrano porównując dochody z dziennej utargów w okresie przedświątecznym w latach poprzednich z wpływami kasowymi z dni strajku.

Również straty ponieśli ci mieszkańcy Chicago i przedmieść, którzy nie mogli dostać się do pracy, po-

nieważ nie mieli zastępczych środków transportu. Opuśzczone przez nich dnie robocze nie będą zapłacone przez zakłady pracy.

Dyrektor CTA, Eugene Barnes — który będąc przewodniczącym unii kilka lat temu w 1968 roku zorganizował również strajk pracowników CTA — powiedział wczoraj krótko po wydaniu nakazu sądowego przerywającego strajk, że nie będą podjęte żadne kroki przeciwko tym strajkującym, którzy powrócą do pracy. Ci natomiast, którzy nie zastosują się do nakazu sądowego i nadal nie przystąpią do pracy mogą uważać się za zwolnionych.

Przedstawiciele unii w komentarzu na temat strajku wyrazili niezadowolone z informowania o akcji strajkowej w prasie i TV. Powiedzieli, że komentarze nie były obiektywne i ich ton nastawiał negatywnie mieszkańców miasta do strajkujących.

W czasie rozmów przeprowadzonych z pikietującymi strajkującymi zaraz po ogłoszeniu decyzji sądu reporterzy zanotowali wiele wypowiedzi niezadowolonych z wyniku akcji sądowej.

Niemniej przypuszcza się, że robotnicy prawie w 100% zastosują się do wyroku sądowego.

Program Specjalny TV-9 — z Wizyty Ojca Św. w Chicago

W niedzielę, 23 grudnia, o godz. 8-iej wieczorem telewizja na kanale 9 nada specjalny godzinny program poświęcony wizycie Papieża Jana Pawła II w Chicago pt. "Papież Jan Paweł II — Gość o którym nie zapomnimy".

W programie pokazane będą fragmenty Mszy św. celebrowanej przez Ojca św. w kościele pw. Pięciu Św. Męczenników oraz fragmenty Mszy św. z Grant Parku. Część zdjęć nie była jeszcze pokazana w programie nadawanym w czasie wizyty.

Thompson Zawetował Plan Wybawienia z Kryzysu Szkół

Do ostatniej chwili nie jest jeszcze pewne, czy nauczyciele chicagosczy otrzymają w dniu dzisiejszym swą wypłatę. Jest to ostatni dzień wypłaty przypadający przed świętami Bożego Narodzenia.

W czwartek gubernator Thompson zawetował plan polegający na wybawieniu z kłopotów finansowych chicagowskiej Rady Szkolnej, która potrzebuje sumę \$41.5 mil., by wypłacić dziś pobyty swym pracownikom.

Projekt przedłożony przez skarbnika stanowego Jerome Cosentino polegał na zakupieniu przez stan obligacji wypuszczonych przez Radę Szkolną na sumę \$100 mil.

Cosentino oświadczył w czwartek wieczorem, iż gotów jest zrealizować ten plan — nawet bez aprobaty Thompsona — pod warunkiem, że będzie to możliwe z prawnego punktu widzenia.

Aresztowani Za Łapówkę

Dwóch chicagowskich policjantów zostało oskarżonych o pobranie łapówki od zatrzymanego motocyklisty. Lawrence Minuttillo, 28 i Robert Wielgus, 29, zostali zawieszani w swoich czynnościach, po tym jak wyrazili zgodę na pobranie \$100. Oboje pracowali w policy przez okres 4 lat. Po zatrzymaniu motocyklisty na ulicy Foster, zgodzili się oni na późniejsze spotkanie i przyjęcie łapówki, o czym poinformowała kobieta towarzyszącą motocyklistce. Policjanci zostali aresztowani w chwilę po spotkaniu. Rozprawa została wyznaczona na drugiego stycznia

Wygórowane Żądania Strajkujących Kierowców

Chicago Transit Authority — CTA — zatrudnia pracowników, którzy czyszczą, myją i napełniają benzyną autobusy, zarabiając przy tym bardzo dużo pieniędzy. Jeden z takich robotników zarobił w ciągu roku \$53 tys., jest też trzech kierowców mających ponad \$40,000 w ciągu roku. 45-ciu kierowców osiąga wypłaty powyżej \$30,000 rocznie. W płacie te wliczone są godziny nadliczbowe.

"Ja nie żartuję" — stwierdziła mayor Byrne przedstawiając w niedzielę wieczorem rewelacje o tak wysokich zarobkach strajkujących.

W CTA jest 150-ciu pracowników zarabiających od 30 do 50 tys. dolarów rocznie, dodała pani mayor. Faktem jest, że kierowcy autobusowi zarabiają około 21,000 dolarów rocznie, bez godzin nadliczbowych.

"\$21,000 rocznie to chyba nie są złe pieniądze za pracę kierowcy autobusu" — powiedziała pani Byrne. Oprócz tego kierowcy, motorniczowie kolejki, pracownicy serwisowi i inni zatrudnieni w CTA, mają bardzo dobre ubezpieczenia na wypadek utraty zdrowia czy życia i inne dodatki uzupełniające ich wynagrodzenie za pracę. Posiadają oni ubezpieczenie na usługi dentystyczne i całkowite płatne leczenie szpitalne...

mają to czego nie ma wielu zatrudnionych w naszym mieście".

Mayor Byrne przekazała te spostrzeżenia na konferencji prasowej w rozmowie z dwoma przedstawicielami strajkujących — Tomem Hendriksonem i Jose Caravantesem, transmitowanej przez WTTW-TV (kanał 11).

Dyskusja rozpoczęła się po tym, jak Hendricks przedstawił żądania strajkujących odnośnie podwyżki płac, tłumacząc to wzrastającymi ciagle kosztami utrzymania. "Zarabiacie po \$10.58 na godzinę, co nie jest mało" — odpowiedziała mu Byrne, a słowa jej zgromadzeni dookoła przyjęli z zadowoleniem.

Mężczyzna, który zarobił \$53,000, przepracował 5,236 godzin rocznie, pracując przeciętnie po 100 godzin tygodniowo.

Kierowcy autobusowi CTA w Chicago są najlepiej płatnymi kierowcami w całym kraju — i tak np.: kierowcy w Bostonie zarabiają około 10-ciu dolarów na godzinę; kierowcy w Waszyngtonie, San Francisco i Los Angeles zarabiają od 9 do 9.15 dolara na godzinę. Najmniej płatni kierowcami — jak się okazało — są kierowcy z Nowego Yorku, otrzymując tylko ponad 8 dolarów za godzinę pracy.

Możliwość Nowej Podwyżki Podatku Od Nieruchomości

W wypadku, jeśli trzy proponowane podwyżki podatku od nieruchomości wprowadzone będą w życie, wówczas właściciel domu wartości \$60,000 będzie rocznie o \$173 więcej. Oznacza to, iż podatek jego (od nieruchomości) wynoszący obecnie \$1,296 podwyższony będzie do \$1,469.

Nowe propozycje w tym względzie ujawnione zostały we wtorek, gdy dyrektor budżetu miejskiego, Donald Haider, zalecił wprowadzenie w r. 1980, w ramach opłat podatkowych za rok 1979, podwyżki w wysokości \$79. Dotyczy to przeciętnego domu wartości \$60,000. Stwierdził on, iż podwyżka taka jest konieczna z uwagi na fakt, że były mayor Bilandic popełnił pomyłkę i nie wziął pod uwagę skutków, jakie wywołane będą wyeliminowaniem stanowego osobistego podatku korporacyjnego od własności.

Rzeczoznawcy zagadnień finansowych, służący swą radą Radzie Szkolnej, oświadczyli, że celem wypuszczenia nowych długoterminowych obligacji (bondów) na sumę \$200 mil., należy wprowadzić podwyżkę podatku od nieruchomości, w wysokości — przeciętnie \$60 od domu. Istnieje możliwość wprowadzenia nawet wyższej podwyżki podatku od nieruchomości, celem wyrównania niedoboru, jaki zaistniał w obecnym budżecie Rady Szkolnej.

Jakby na potwierdzenie faktu, że podatek nie jest bezpieczny w dzisiejszych czasach pod żadnym względem, komitet Rady Miejskiej zatwierdził we wtorek wprowadzenie nowego podatku — od kanalizacji miejskiej (w wys. \$34). Tyle płacić będzie dodatkowo przeciętny właściciel domu, którego rachunek za wodę wynosił dotąd \$62 rocznie.

FBI Przeprowadzi Śledztwo w Sprawie Nadużyć w Szpitalach

Prokurator federalny Thomas P. Sullivan nakazał przeprowadzenie śledztwa w sprawie rzekomych nadużyć oraz wadliwego wykorzystywania funduszy systemu Medicare i Medicaid. Dotyczy to kilku szpitali chicagowskich.

Kroki podjęte przez Sullivana stanowią reakcję na serię artykułów opublikowanych na ten temat w dzienniku śródmiejskim Chicago Tribune.

Vincent Connelly, zastępca szefa wydziału śledztw w sprawach specjalnych, w biurze chicagowskim prokuratora federalnego, oświadczył w środę, że Sullivan zwrócił się w tej sprawie do FBI. Chodzi o ustalenie, czy szpitale, które korzystają z klauzuli, zapewniającej im status instytucji niedochodowych i otrzymującej z tego tytułu poważne fundusze z systemów Medicaid i Medicare, dysponują tymi pieniędzmi w sposób niewłaściwy, przeznaczając je na inne cele. Istnieje możliwość, iż dzięki tym funduszom, uzyskują osobiste korzyści członkowie rady nadzorczej szpitala bądź wysocy urzędnicy szpitalni.

Connelly powiedział, że FBI otrzymało nakaz przeprowadzenia śledztwa i ustalenia, czy zarzuty stwierdzające, iż fundusze rządowe otrzymywane przez szpital Roosevelt Memorial są nadużywane — pokrywają się z prawdą.

Reporterzy dziennika Chicago Tribune ustalili, iż szpital Roosevelt prowadzony jest w zasadzie przez dwóch lekarzy, którzy zbudowali swą

kariere zawodową w oparciu o pacjentów korzystających z opieki Medicare. Są nimi dr Samuel Matlin, 57 i dr Irving Weissman, lat 63. Szpital Roosevelt, mieszczący się pod adresem 426 Wisconsin Ave., uzyskuje co najmniej 70% swych wpływów — wynoszących około 8 mln dolarów rocznie — z programów Medicare i Medicaid.

Okazało się, iż w ciągu jednego roku, szpital udzielił swym wyższym urzędnikom pożyczek na sumę \$241,091. Pociągnięcie to stanowi — o ile wiadomo — naruszenie przepisów stanowych.

W ciągu trzech lat, aż do października ub. r., fundusze szpitala były używane do prowadzenia prywatnego klubu zdrowotnego. Szpital przeznaczył co najmniej \$50,000 na zaistalowanie pryszniców, szafek dla członków klubu, sauny oraz innych urządzeń. Z urzędów tych nie korzystali pacjenci szpitala.

Program Medicare kosztować będzie podatników w r. 1980 około \$32.1 bilionów.

Serdeczne Życzenia

Tadeusz Hawryszko, mąż wieloletniej pracowniczki Wydawnictw Związkowych, spędzi Święta w szpitalu.

Składamy mu serdeczne życzenia szybkiego powrotu do zdrowia i do rodziny, która za nim tęskni.

Wyniki Ciągnięcia Loterii Stanowej

W ciągnięciu loterii stanowej wylosowano następujące numery:

W grze Pot of Gold

145372

W grze Jackpot

\$25,000

W grze Lucky Stars

65 32 857 701
64123

TUMACO, KOLUMBIA. — Najsilniejsze na przestrzeni stulecia trzęsienie ziemi nawiedziło Kolumbię. Na zdjęciu stan drogi po trzęsieniu. (UPI)

Jan Tokarski

Pełnia Czasu

Poganin II wieku Celsus, chcąc dowieść absurdalności chrześcijańskiego twierdzenia, że Syn Boży zstąpił na świat, napisał w swej rozprawie przeciwko chrześcijanom: "Jak słońce, które oświeca wszelkie inne przedmioty, najpierw siebie musi uczynić widzialnym, podobnie winien był uczynić Syn Boży".

I tak też uczynił! — mówi Orygenes, podejmując zarzut Celsusa, którego rozprawa przeszła niezauważona i dopiero w następnym wieku wpadła w ręce genialnego apologety. A ponieważ zarzuty antychrześcijańskie w niej zawarte były w dalszym ciągu typowe dla inteligentnych środowisk pogańskich, aleksandryjski wykształcał sposobność i ułożył godną odpowiedź: — "I tak też uczynił, gdyż sprawiedliwość weszła za Jego dni, a z nią nastąpiła obfitość pokoju, która swój początek wzięła od jego narodzin. Albowiem Bóg przygotowując narody pod Jego naukę sprawił, że znalazły się pod jednym władcą, rzymskim cesarzem. Bo gdyby istniało wiele państw niepołączonych między sobą, zbyt trudno przyszłoby apostołom spełnić zadanie, jakie otrzymali".

A na początku IV wieku podobnie pisze ojciec historiografii kościelnej, biskup Cezarei Euzebiusz: "Nie było to jedynie ludzką sprawą, że większość narodów świata nigdy przedtem nie znalazła się pod panowaniem Rzymu, lecz dopiero od czasów Chrystusa. To też podziw musi ogarnąć każdego, kto to rozważy i nad tym się zastanowi. Albowiem cudowny Jego pobyt na ziemi zbiega się z osiągnięciem przez Rzym szczytu potęgi. (...) I nikt nie może zaprzeczyć, że synchronizacja tego stanu z rozpoczęciem szerzenia nauki o naszym Zbawicielu jest z Bożego zarządzenia, jeśli się weźmie pod uwagę, co za trudności mieliaby uczniowie przesiedlając swoje podróże, gdyby narody były ze sobą skłócone".

Podobnie wyrażają się inni pisarze starożytności — wcześniejsi lub późniejsi od Orygenes i Euzebiusza. My wprowadzamy tu także na dnie naszych myśli i pamiętamy o tym. Jednak w nowszych wiekach dokonano się znamienne przesunięcie akcentu, ilekroć mowa jest o świecie, który miał gościć wśród siebie Jezusa Chrystusa. W swej chęci wywyższenia chrześcijaństwa pisarze, apologety, kaznodzieje chcieli zwrócić uwagę czytelników i słuchaczy przede wszystkim na znamiona upadku i rozkładu tego świata, aby tym jaskrawiej wystąpił rzekomo totalny kontrast nauki Jezusa w stosunku do wszystkiego, co wtedy było życiem i teorią, moralnością i religią, praktyką i filozofią. Wszakże gdyby tak było, gdyby tylko tak było, wtedy musiałby się narzucić wniosek przeciw Opatrzności Bożej: iż świat był całkowicie nie przygotowany na przyjście Syna Bożego, że tego przyjścia nie pragnął i nie przeczuwał.

Lecz pierwsi chrześcijanie, którzy stali tak blisko czasu Narodzin i początków chrześcijaństwa; i także późniejsi, którzy wciąż jeszcze byli obywatelami tego świata, z dumą i radością wskazywali na to, że był on i to pod wielu względami aktualnie przygotowany na przyjście Jezusa. Wskazywali też, że Jezus był oczekiwany i przeczuwany na całe wieki naprzód, że przeczuwana i w pewnym sensie nawet praktykowana była Jego religia zanim się jeszcze narodził. Filozof i apologeta II wieku św. Justyn męczennik wykazuje jak rozpowszechniony był w ludzkości krzyż, zapowiedź zbawienia: w budowie człowieka, w jego postawie modlitewnej, w ozagławianiu statków, w znakach rzymskich legionów, w różnych narzędziach. Inni pisarze zwracali uwagę na dzieło owiecznego przygotowywania świata przez Opatrzność na przyjęcie Ewangelii, na dzieło owej praeparationis evangelicae.

Św. Justyn na przykład dowodził, że na długo już przed Wcieleniem i nastaniem chrześcijaństwa nie brakowało wśród pogan ludzi, którzy pod pewnym względem byli chrześcijanami, jak Heraklit i przede wszystkim Sokrates. Sokrates bowiem, podobnie jak chrześcijanie, życiem swoim dążył do prawdy i dobra, jak chrześcijanie był za to prześladowany, a w końcu skazany na śmierć pod tym samym zarzutem, który spotyka chrześcijan: zarzutem bezbożności. Widział też przecucie światła Ewangelii w różnych

twierdzeniach pogańskich filozofii, a zwłaszcza w tak wzniosłym systemie, jak platoński.

A św. Augustyn napisał nawet tak: "Religia teraz nazywana chrześcijańską żyła już wśród ludzi najdawniejszych od początku ludzkości aż po dni Wcielenia. Od czasu Wcielenia ta prawdziwa religia, istniejąca już przedtem, zaczęła nosić nazwę chrześcijańskiej".

Wprawdzie św. Paweł narysował nam w pierwszym rozdziale Listu do Rzymian rozkład moralny i zastój umysłowy ludzkości, której zaczynała być głoszona Ewangelia. I wiemy dobrze, jak prawdziwy to obraz, jeśli chodzi o ówczesne wielkie miasta lub moźnych owego świata. Ale apostoł w Liście do Galatów powiedział też, że "gdy nastąpiła pełnia czasu, zesłał Bóg Syna Swego". Jednym z elementów tej pełni była niewątpliwie potrzeba odnowy, aby "wszystko ugiąć Chrystusem", jak dosłownie pisze św. Paweł; aby Chrystusa uczynić Głową wszystkiego, czego łaciński przekład "instaurare omnia in Christo" nie oddaje z tą samą dokładnością i plastyką. Ale drugim jej elementem są znamiona przygotowania świata pogańskiego pod zasiew ewangeliczny. Listy prywatne z tamtych czasów pisane na papirusach (a niektóre na własne oczy możemy oglądać w gablotce British Museum) lub na ostrakach, mówią nam wzruszająco wiele ile prawd i szlachetnych serc i umysłów czekało na Dobrą Nowinę. Inaczej jak byśmy mogli sobie wytłumaczyć tak szybkie rozchodzenie się Ewangelii, że już w dwadzieścia lat po zmartwychwstaniu Żydzi ze zgrozą i oburzeniem będą mówili o apostołach, iż "cały świat" napelnili swoją nauką. Istniały więc i działały w tym świecie siły, które go uczyniły "bielejącym pod żniwo".

A powiedział nam o tym Ktoś nieskończenie świętszy i nieskończenie szerszy i głębiej widzący, niż Paweł, bo sam Jezus, w słowach zwróconych do apostołów po rozmowie z heretycką (z żydowskiego punktu widzenia), Samarytanką, w słowach, które dziwnie jakoś uchodzą uwagi: "Jeden sieje, a kto inny zbiera. Jam was posłał żąć to, czegoście nie wypracowali; inni się trudzili, a wyście weszli w ich żnoje". (Jan. 4, 37-38). — Miałoby się wręcz pokusę odnieść te tajemnicze słowa także do owej zbiorowości "mnichów" esseńskich (jeśli to byli esseńczycy) znad Morza Martwego, których pisma i ruiny "klasztoru" odkryto przed 30 laty. (Rzecz ciekawa, a jak mi się zdaje nie podkreślona, że Katarzyna Emmerich w swoich wizerzeniach ujrzała rodziny Marii, Józefa i Jana Chrzciciela i apostołów jako należące do esseńców).

I słowa te odnoszą się też może do olbrzymiej działalności misyjnej, jakiej w świecie ówczesnym dokonali Żydzi. I do tych wszystkich prawnych umysłów wśród pogan, które poddawały się Bożym natchnieniom, nigdy nie opuszczającym człowieka.

Albowiem Światłość Prawdziwa oświeca każdego człowieka przychodzącego na ten świat. . . I te słowa, które Kościół nam czyta na zakończenie każdej mszy św., a osobno w trzecią mszę Bożego Narodzenia, stanowią zasadniczą postawę antropologii chrześcijańskiej. Od sceny betlejemskiej istnieje tylko jeden świat, w którym człowiek jest bratem Chrystusa. Bo przy Wcieleniu Jezus Chrystus przyjął na siebie naturę człowieka. Ponieważ równocześnie jest Bogiem i — jak mówi św. Paweł — "pierworodnym wszelkiego stworzenia"; ponieważ w Nim i przez Niego wszystko zostało stworzone, zatem Wcielenie nie tylko jest przyjęciem indywidualnej natury ludzkiej i indywidualnego ciała. Chrystus Pan wcielił się w naszą człowieczeństwo i wcielił ją całą w Siebie: universitatis nostrae caro est factus"; stał się ciałem całej ludzkiej powszechności. Zawarł w sobie całą ludzką naturę, ale i w pewien sposób cała ludzkość służy Mu oddając jako Jego ciało. Syn Boży wcielił się w nas, a my w Niego. Jest on głową całego rodzaju ludzkiego i całą ludzkość Sobą przedstawia.

A więc natura ludzka tak już sama z siebie wyniesiona w dzieło stworzenia, przez Wcielenie, przez Boże Narodzenie, łączy się w Boskiej Osobie Chrystusa z Bogiem, łączy się z pełnią całej nieskończoności. Jeśli więc Bóg

(Ciąg dalszy na str. 2-ej)

U Bram Stulecia ZNP

Zarząd Centralny i Rada Nadzorcza przesyłają Wam życzenia wesołych, szczęśliwych świąt Bożego Narodzenia

Gdy ponownie, w nieskończonej koleinności czasów czcimy pamięć owej przejaśnej i wiekopomnej chwili, w której niebo zbliżyło się do ziemi i nadzieja na nowo pokrzepiła serce człowieka, Zarząd Centralny i Rada Nadzorcza Związku Narodowego Polskiego tą drogą przesyłają najgorętsze życzenia błogosławionych i wesołych świąt Bożego Narodzenia całej społeczności związkowej, Grupom, Gminom, Okręgom, ich urzędnikom, delegatom i członkom.

Do życzeń tych, dyktowanych sercem u bram chwalebne Stulecia Związkowego włączamy Kongres Polonii Amerykańskiej, wszystkie organizacje bratniej pomocy wśród Polonii, jej zrzeszenia społeczne, obywatelskie, kulturalne i oświatowe.

Niechaj tegoroczna Gwiazdka rozjaśni nam drogi do lepszej przyszłości budowanej na miłości bratniej, zgodzie, tolerancji i programach do wspomagania narodu polskiego w jego dążeniach do Polski prawdziwie wolnej i niepodległej, oraz do wzmacniania stanowiska i znaczenia Amerykanów polskiego pochodzenia w głównych nurtach naszego życia narodowego.

Niechaj ta druga Gwiazdka za Pontyfikatu Wielkiego Syna Polski, Jana Pawła Drugiego ubłogosławi wszystkie nasze poczynania dnia dzisiejszego i plany nasze na przyszłość.

Równie serdeczne i braterskie pozdrowienia przesyłamy tym organizacjom i Amerykanom niepolskiego pochodzenia, którzy do Polonii odnoszą się z przyjaźnią i współpracą.

Kończąc, wznawiamy nasze najgorętsze życzenia WESOŁYCH I SZCZĘŚLIWYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA.

Zarząd Wykonawczy:

ALOJZY A. MAZEWSKI
prezes
HELENA M. SZYMANOWICZ
wiceprezesa
JOZEF H. GAJDA
wiceprezes
WŁADYSŁAWA KUBIAK
sekretarz
EDWARD J. MOSKAL
skarbnik

Dyrekcja:

Janina Kozmor
Adela Nahormek
Mieczysław Odobina
Jan Radzyminski
Helena Orawiec
Florentyna Wiatrowska
Tadeusz Radosz
Mieczysław Jegliński
Emil Kolasa
Henryk Burke

Rada Nadzorcza:

HILARY S. CZAPLICKI
cenzor
LEOPOLD CIASTON
wice cenzor

Komisarze i komisarki: Stanisław Jendziejec, Władysława Zisk, Stanisław Gruska, Wiktoria Mocarska, Leopold K. Babirecki, Helena B. Piotrowska, Edward Górnikiewicz, Joanna Kowalska, Stanisław Leśniewski, Antonina Morawska, August Górski, Zofia Litwa, Tadeusz Świągowski, Zofia Wójcik, Władysław Mischak, Dolores Fedorka, Feliks Hujarski, Maria C. Grabowska, Józef J. Krawulski, Maria Kozerska, Stanisław Fidler, Wincentia B. Majka, Roman Kolpacki, Genowefa Wesołowska, Józef Sikora, Kazimiera Pytel, Robert D. Borowicz, June Grudichak, Tadeusz Wachel, Felicja Ausenbaugh, Frank Zielony i Stefania Gafkowska.

Anonim (XVII w.)

Komizieracja

Jezus malusinki leży nagusinki,
Placze z zimna, nie dała Mu Matusia sukienki.
Bo uboga była, aż rąbeczek zdjęła,
W którym Dziecię uwinąłszy, fartuskiem nakryła.
Nie ma kolebeczki ani poduszeczki,
We żłobie Go położyła, siana pod główeczki.
Dziecina się kwili, Matusienka lili,
W nóżki zimno, żłódek twardy, stajenka się chyli.
Matusia truchleje, serdeczne łzy leje.
Mój Synaczku, wola Twoja, nie moja się dzieje!
Prześtań płakać, proszę, bo żalu nie znoszę.
Dosyć go mam z Twojej męki, którą w sercu noszę.
Józefie starunki, daj z ogniem fajerniki
Grzać dziecinę, ty co prędzej podpieraj stajenki.
Pokłon oddajmy. Że jest Bóg, wznajmy.
To Dzieciatko uobawne ludziom ogłasza my.
Niech Go wszyscy znają, serdecznie kochają,
Za to wielkie poniżenie chwałę Mu oddają.
O, najwyższy Panie, waleczny hetmanie
Zwyciężony mając rączki miłością związane!
Leżysz na tym sianie, Królu nieba, ziemie,
Jak baranek na zabicie, za moje zbawienie.
Pójdź do serca mego, Tobie otwartego,
Przysposób je do mieszkania i wczasu swego,
Albo mi daj swoje, wyrzuciwszy moje,
Tak będziesz miał godny pałac na mieszkanie Twoje.

Maria Gałyńska

Boże Narodzenie w Zwyczaju i Tradycji

Artur Oppman, znany pod pseudonimem Or-Ot, opiewający w poetyckich gawędach urok starej Warszawy, a zwłaszcza Starego Miasta, napisał w wierszu pt. "Wigilia":

"Choćbym odszedł poza rzeki,
Poza góry, hen, ogromne
Choćbym błądził całe wieki,
Naszej "Gwiazdki" nie zapomnę.
Nie zapomnę chwili owej,
Co najdalej serca brata,
Ani pieśni kołędowej,
Choćbym odszedł na kraj świata . . .

I istotnie Boże Narodzenie to chyba najmiłsze ze wszystkich świąt, najdroższe sercu każdego Polaka. Ież z tym świętem związanych wspomnień! Cały świat dziecinnych marzeń, pragnień, wzruszeń i uniesień, cały kraj lat dziecinnych. Bo to i piękna, migająca światłem choinka, i wymarzone pod nią podarunki, i wygadanie na pierwszą gwiazdkę, i wreszcie cała mistyczna tajemnica tej cudownej Nocy Bożego Narodzenia, niezrozumiała, niepojęta, a porwająca. Bo przecież, jak wieść gminna głosi, w ten wieczór kamienie się poruszają, ziemia się otwiera i ukazuje swoje skarby, a zwierzęta i ptaki mówią ludzkim głosem. Wszystko to za prawdę było oszałamiająco inne niż zazwyczaj.

Wieczera Wigilijna

24 grudnia, w Wigilię Bożego Narodzenia, w pokoju, gdzie miała się odbyć świąteczna wieczerza, ustawiono snopy zboża z czterech rozmaitych zbóż złożone, żeby na przyszły rok pola dobrze obrodziły. Toteż przy wnoszeniu snopów do izby gospodarz wymawiał symboliczne słowa: "Słoma do chałupy, a bieda z chałupy".

Przez cały dzień wigilijny obowiązywał w Polsce ścisły post, od którego zwolnione były tylko dzieci oraz ludzie ciężko pracujący. Zaś codzienną pracę tak sobie rozkładano, żeby z nastaniem zmroku wszystko było gotowe. Z rozblęśnięciem pierwszej gwiazdki zaczynało się święto — zasiadało się do wieczerzy. Na pamiętkę tego, że Chrystus na sianie się narodził, na stole wigilijnym rozkładano garście wonnego siana i przykrywano je, według zwyczaju, śnieżnobiałym obrusem. Pośrodku stołu, między chlebem i solą, leżał na talerzu, przybranym gałkami zielonego świerku, opłatek — symbol poświęcenia i miłości, symbol uczuć rodzinnych i ogólnoludzkich.

Skoro już wszyscy goście i domownicy zgromadzili się przy stole, gospodarz lub gospodyni przystępowali z opłatkiem do każdego z obecnych i dzieląc się z nim życzyli "Dosiego roku", czyli szczęśliwego doczekania następnego nowego roku. Uczestnicy wieczerzy mieli z kolei obowiązkiem przełamać się Bożym chlebem między sobą i powtórzyć życzenia.

Ten przepiękny obyczaj wyłącznie polski i w innych krajach zupełnie nieznan, jest tak silnie z sercem polskim zrośnięty, że według starodawnej tradycji łączy nawet żywych z drogimi osobami zmarłymi. Pisz o tym Wincenty Pol w "Pieśni o domu naszym":

A trzy krzesła polskim strojem
Koło stołu stoją próżne,
I z opłatkiem każdy swoim
Idzie do nich słać płacząc dłużej
I pokłada na talerzu
Anielskiego chleba kruchy,
Bo w tych krzesłach siedzą duchy . . .

Jedno próżne krzeselko przy stole i jedno nakrycie czekało zawsze na przygodnego gościa: mógł to być podróżny zabłąkany w zimowej śnieżycy lub samotny człowiek, który w ten święty wieczór nie miał się z kim przełamać opłatkiem.

Potrawy wigilijne też były specjalne, dostosowane do wierzeń ludowych. Były to potrawy z płodów rolnych i leśnych, z rzek i miały wróżyć urodzaj w nadchodzącym roku. Tradycyjny więc spis potraw wigilijnych wyglądał następująco: zupa grzybowa z kluseczkami, lub barszcz z buraków czy też zupa rybna — do wyboru. Na drugie danie dawano kapuś z grzybami, kluski z makiem, pierogi z kapustą i grzybów i wreszcie ryby pod różnymi postaciami. Na deser był obowiązkowy kompot z suszonych owoców, piernik, strucla z makiem i wreszcie staropolski pakowiec, tj. strucla przekładana

rozmaitymi owocami z konfitur. Należało koniecznie skosztować choćby odrobiny każdej potrawy znajdującej się na stole, gdyż ilu potraw ktoś nie skosztował, tyle przyjemności go potem w ciągu roku ominęło.

Kto zna polską wieś, ten wie, że po skończeniu uczy wigilijnej zarówno siano jak i zboże, które było w izbie, używane jako byle poświęcone i nigdy go nie wyrzucano. Siano dawano bydłu, żeby się dobrze choowało, ziarno było przeznaczone dla drobiu i na przyszły siew, a słomą obwiązywano drzewa w sadzie, żeby dobrze obrodziły.

Choinka

Bardzo ważną częścią składową wigilijnej uroczystości stała się choinka. Zwyczaj ubierania choinek przyszedł się u nas dopiero w połowie XIX wieku i przywędrował z Niemiec, zaś do Niemiec dostał się z Alzacji, gdzie choinka była znana już w XVII wieku. W Polsce choinka rozpowszechniła się niezmiernie szybko, najpierw w miastach, później po dworach, a wreszcie dotarła i na wieś.

W wieczór wigilijny pod ustrojonym bogato drzewkiem składano podarunki dla wszystkich domowników, a także i dla gości. Bezpośrednio po ukończeniu wieczerzy zapalano na choince świeczniki, a gospodarz czy gospodyni przystępowali do rozdawania podarunków. Gdy już każdy z obdarowanych nacieszył się otrzymanym prezentem, rozpoczynano śpiewanie pieśni o Bożym Narodzeniu i tak upływała reszta tego świątecznego wieczoru aż do Pasterki, uroczystej Mszy Bożego Narodzenia, na którą spieszili wszyscy, domownicy i goście.

Kolędy i Pastoralki

Z okresem świąt Bożego Narodzenia są związane ściśle pieśni obrzędowe tzw. kolędy. Skąd pochodzą ich nazwa? Różne są na ten temat przesady. Julian Krzyżanowski, autor doskonałego "Słownika folkloru polskiego", będącego istną kopalnią wiadomości z tego zakresu, łączy wyraz kolęda z łacińskim słowem "calendae", oznaczającym pierwszy dzień miesiąca. "Calendae Januariarum" — było to uroczyste obchodzenie w początkach stycznia święta starożytnego Rzymu, poświęcone bogowi światła — Junosowi. Łącznie z "saturnaliarum", zaczynającymi się z końcem grudnia, były to święta radości i wesela, święta zwycięstwa dnia nad nocą. Towarzystwo im uczy, zabawy, pieśni i obrzędy, których istotę stanowiło składanie sobie życzeń wszelkiej pomyślności. Nasze kolędy też były pierwotnie związane z obrzędami noworocznymi i ze zwyczajem składania sobie życzeń w porze "godów", za co kolednicy otrzymywali podarunki. Rychło jednak ustąpiły miejsca koledom, których tematyka obraca się wokół Bożego Narodzenia.

Do najpiękniejszych polskich kolęd należą: "Anioł pasterzom mówił" z XV wieku, "W żłobie leży" — kolęda z XVII wieku, ułożona przez znakomitego kaznodzieję Piotra Skargę i wreszcie może najpiękniejsza z nich kolęda "Bóg się rodzi", napisana w XVIII w. przez Franciszka Karpińskiego, a odznaczająca się zarówno szczerością uczuć religijnych i patriotycznych, jak wielkimi zaletami języka poetyckiego. Do drogiego polskiemu sercu pieśni śpiewanych w okresie Bożego Narodzenia należy zaliczyć również koledową kołysankę "Lulajże Jezuniu", pełną tkliwości macierzyńskiej, a śpiewaną zazwyczaj przy żłóbku w kłasztorach i kościołach przy jasełkach.

W koledach rozniłował się cały naród polski. Śpiewał je i śpiewa do dzisiaj. Pod urokiem koledowych melodii pozostawała nasza poezja i sztuka. Mickiewicz przypomniał je w śpiewie aniołów w "Dziadach". Słowacki włączył koledę do dramatu "Żłota Czaszka", a Chopin na nutę koledową skomponował swoje "Scherzo h-moll".

Typowo polską odmianą kolędy jest pastorek, czyli kolęda pasterska. Betlejem zostało w niej przeniesione na polską wieś, a z pokłonem do małego Jezusa biega Bartek, Wojtek i Jaś, niosąc ze sobą skromne dary. Opowiadają oni o swoich kłopotach, troskach i radościach, dając w ten sposób doskonały obraz życia polskiego ludu.

Pełnia Czasu

(Ciąg dalszy ze str. 1)

cudownie godność ludzkiej natury uformował przy stworzeniu, to do jeszcze wyższego porządku wyniósł ją przez Wcielenie. Jest więc Wcielenie najwyższym aktem miłości i miłosierdzia Bózego względem ludzi.

Zatem dzięki Wcieleniu natura ludzka jest niekończoność bardziej otwarta na nieskończoność, aniżeli wtedy, kiedy człowiek wyszedł świeżo z rąk bożych w blasku swej niewinności i bogactwie darów pozanaturalnych. Od Wcielenia, od Bózego Narodzenia, natura ludzka została więc wyniesiona ponad naturę aniołów.

Jak dla Pawła nie było ani Greka, ani Żyda, ani mężczyzny ani niewiasty, ale wszyscy byli Chrystusowi,

tak dla nas, którzyśmy sobie dali za-nieczyszczyć serca i mózgi sekciarstwem innych przesądów, niechaj nie będzie ani Wschodu ani Zachodu, ale jedna odkupiona ludzkość, wywyższona tym samym Przyjściem, zapłacona tą samą ceną Krwi ludzkości której Chrystus jest Królem, Głową i Bratem i której według własnych słów przyszedł służyć. Od Bózych Narodzin w Betlejem uwielbiamy Boga, za św. Augustynem "jako Ojca wszystkich braci Chrystusa Twojego: Patrum omnium fratrum Christi Tui".

W Bózym Narodzeniu czcimy nie tylko wspomnienie historycznego faktu przyjścia Syna Bózego na ziemię, nie tylko wzruszamy się okolicznościami tego wydarzenia: grota, złóbkciem, ubóstwem i pasterzami, ale obchodzimy je także święto narodzin człowieka w jego pełnej godności.

Tydzień Polski

A
VERY
MERRY CHRISTMAS
AND
BEST WISHES FOR
1980
FROM THE
DIRECTORS,
OFFICERS,
STAFF

CITIZEN

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

HOME OFFICE:
107 E. Plainfield Rd.
Willowbrook, Ill.

CHICAGO OFFICE:
3917-19 W. 26th St.
Chicago, Ill.

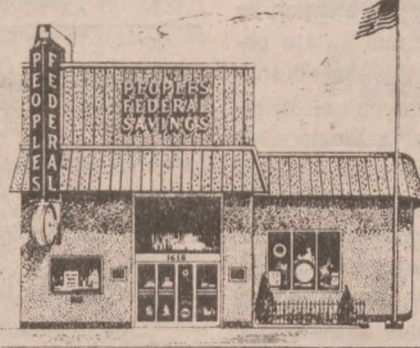
Tel. 325-6610

Tel. RO 2-1264

GEORGE BASTA, President

ZAŁOŻONY W 1912 ROKU

OFFICERS:

Walter A. Ropa, President
Hon. Matt Ropa, Treasurer
Colette C. Cekal, Secretary
Vito A. DiDomenico, Vice-Pres

WYSOKIE
DYWIDENDY
NA

OSZCZĘDNOŚCIACH
BOARD OF DIRECTORS:

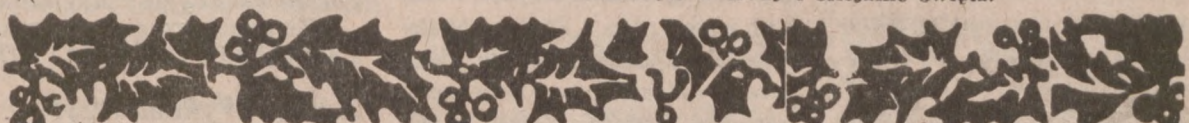
Walter A. Ropa
Leonard P. Slotkowski
Martin Kubiak
Hon. Matt Ropa
Dr. Louis Zelazo
Edwin F. Kuelik, Sr.

PEOPLES Federal SAVINGS & LOAN ASS'N
OF CHICAGO

1618 W. 18th St. Blisko ASHLAND AVE.
Chicago, Ill. 60608

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT
GODZINY OSZCZĘDZANIA

Poniedziałek, Wtorek, Czwartek, 9 rano do 4 po poł. — Piątek, 9 rano do 7 wiecz.
Sobota, 9 rano do 12:30 w poł. — Zamknięte w środy i oficjalne święta.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BÓŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Merry Christmas

&

Happy New Year

Dla Przyjaciół, Klientów i całej Polonii dalszej owocnej i pozytywnej pracy dla dobra sprawy polskiej oraz wszelkiego powodzenia w dalszych poczynaniach Chwalebnych Sukcesów i Pomyślności

Szczęść Wam Bóże

Calumet Federal Savings & Loan Association
OF CHICAGO

8905 SO. COMMERCIAL AVE.
Telefon South Chicago 8-6331

Filia — Nowy Budynek 1350 EAST SIBLEY BLVD.
Dolton, Il. Tel. 841-9010

2600 Sauk Trail

Sauk Village

Tel. 758-0094

TADEUSZ WALCZAK, Prezes i Zarządca

Tylko Te Narody i Społeczeństwa,
Rodziny i Jednostki Są Bogate
i Zasobne, Których Zwyczajem Jest
Oszczędność Ze Swych Dochodów
i Swych Zarobków

Dla Waszej wygody otwarte okienka Drive-in
od godziny 7:30 rano
Daje Wam Ta Spółka Oszczędnościowa

**Pewność, Bezpieczeństwo
i Zaufanie!**

Przez okres wielu lat prowadzenia spółki oszczędnościowej te główne i podstawowe zasady są w pełni stosowane w tej Polskiej Spółce Oszczędnościowo-Pożyczkowej.

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt i Nowego Roku Klientom,
i całej Polonii
— przesyła —

CIVIC SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

3522 West 26th Street, Chicago, Illinois 60623
(pół-wsch. róg Drake Ave.)

Telefon: LAwnale 1-6200

Larry Villarwill, President

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bózego
Narodzenia i Radosnych Nowego Roku
Klientom, Przyjaciółom i Znajomym
Wiele Szlachetnych i Wzniosłych Poczynañ
Dla Dobra Polonii
— zasyla —

SOUTHWEST FEDERAL
Savings and Loan Association

3525 West 63rd Street

Zał. 1883

Telefon 436-4600

97 Lat

Oszczędności złożone przed 10-tym zarabiają od 1-go

GODZINY: Poniedziałek, Piątek — 9 rano do 8 wieczorem;
Wtorek, Czwartek — 9 rano do 4 po południu;

Sobota — 9 rano do 12 w południe;

W środy transakcji nie przeprowadzamy.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BÓŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Klientów i Przyjaciół Oraz Calej Polonii
oraz Dalszego Powodzenia Dla Rodaków
i Rodaczek Naszych — Wszelkich Sukcesów w Waszych
Poczynaniach oraz w Waszych Wszelkich
Planach i Zamiarach
Szczęść Wam Bóże w Następnym Latach

— zasyla —

DEMPSTER PLAZA
STATE BANK

8720 Dempster ulica, Niles, Ill.

Richard Harczak, Prezes oraz Przewodniczący Dyrekcji

Tel. 298-3300

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE

Wszystkim Klientom, Przyjaciółom oraz całej Polonii

Wydajnej Pracy,

Dalszego Sukcesu

w Nowym Roku

— zasyla —

Polish Savings and Loan Association
Polska Spółka Oszczędnościowa

COLUMBUS

Savings and Loan Association

2525 W. 47th Street, Chicago, Ill.

LA 3-4284

CHARLES J. KOZŁOWSKI, Sekretarz i Urzędnik Zarządzający

Placimy Wysokie Dywidendy

OSZCZĘDNOŚCI ZAASEKUROWANE DO \$40,000
PRZEZ FEDERAL SAVINGS & LOAN INSURANCE
CORPORATION

PLACIMY NAJWYŻSZE DYWIDENDY
NA WSZYSTKICH OSZCZĘDNOŚCIACH
I CERTYFIKATACH

- Pożyczki na Domy
- Pożyczki Udzielowe
- Bezplatne Parkowanie
- Gwiazdkowy Klub
- Oszczędzanie Poczta

Ta Finansowa Instytucja Istnieje Przez 92 Lata,
Przez Okres Tych Lat Nikt Nie Stracił Ze Swych
Oszczędności Ani Jednego Centa
Nawet Podczas Depresji.

Floyne Savings
AND LOAN ASSOCIATION

Milwaukee at Lawrence

4786 Milwaukee Ave.

Chicago, Ill. 60630

Telefon AV 3-4100

Wasze wszelkie oszczędności są ubezpieczone do sumy \$40,000 przez Rząd Stanów Zjednoczonych.

EARL C. WEBER, President

OTTO KOTER, Vice President and Treasurer

BARDZO DUZO MIEJSCA DO PARKOWANIA PRZY GIDDINGS I MILWAUKEE.

OBECNE ZASOBY

Ponad \$150 Milionów, a Rezerwy ponad \$15 Milionów.

— zasylamy —

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku Klientom, Przyjaciółom i Calej Polonii oraz wiele szczęścia i powodzenia we Wszelkich poczynaniach w Nowym Roku.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
SZCZĘŚLIWEGO I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Klientów, Swoich Akcjonariuszy,
Przyjaciół i Całej Polonii — składa
Polska Spółka Oszczędnościowa

FIRESIDE FEDERAL SAVINGS
and LOAN ASSOCIATION

5041 W. 31st STREET, CICERO, ILL.
Corner 31st and 50th Ct.

Tel. TOWnhall 3-0780 — BISHOP 2-4218

DLA BEZPIECZEŃSTWA i lepszej Was i Waszej Rodziny przyszłości —
Oszczędzajcie stale i systematycznie — Ponieważ te rodziny są
szczęśliwe i bogate, które regularnie oszczędzają.
New Drive Up Windows and Walk Up Windows for your convenience.

Serdeczne Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Wszystkim Klientom, Akcjonariuszom i Całej Polonii
Wszelkiego powodzenia i sukcesów we wszelkich poczynaniach
— zasyła —

FORT DEARBORN FEDERAL
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6842 W. Belmont
Chicago, Illinois 60634
Phone: AV 2-7040

GODZINY OTWARCIA: — Poniedziałek, Czwartek: 9 rano do 8 wieczorem
Wtorek, Piątek: 9 rano do 4 po południu,
Sobota: 9 rano do 1 po południu.
Zamknięte w środę.

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA ORAZ
SZCZĘŚLIWEGO I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Klientom, Przyjaciółom i Sympatykom
oraz dalszej pięknej pracy dla dobra
sprawy polskiej i Polonii
oraz Stanów Zjednoczonych
— składa —

PUBLIC SAVINGS
and Loan Association
of Chicago

6422 W. Archer Ave. Tel. 586-1600

ROBERT ROPA, Prezes i Zarządca

TYSIĄCE RODZIN oszczędza w Public Savings, gdzie ich konta
stale się powiększają przez wypłatę hojnych zwrotów. Oszczędzajcie,
gdzie fundusze są zabezpieczone i łatwe do otrzymania w razie
potrzeby! — Przyłączcie się dzisiaj do naszej Szczęśliwej Rodziny
Oszczędzających.

WYSOKA BIEŻĄCA RATA DYWIDENDY.
Oszczędności Zabezpieczone do Sumy \$40,000.
U nas też możecie pożyczać na zakupno własnego budynku.

PUBLIC SAVINGS
and Loan Association
of Chicago

6422 W. Archer Ave. Tel. 586-1600

ROBERT ROPA, Prezes i Zarządca

TYSIĄCE RODZIN oszczędza w Public Savings, gdzie ich konta
stale się powiększają przez wypłatę hojnych zwrotów. Oszczędzajcie,
gdzie fundusze są zabezpieczone i łatwe do otrzymania w razie
potrzeby! — Przyłączcie się dzisiaj do naszej Szczęśliwej Rodziny
Oszczędzających.

WYSOKA BIEŻĄCA RATA DYWIDENDY.
Oszczędności Zabezpieczone do Sumy \$40,000.
U nas też możecie pożyczać na zakupno własnego budynku.

Józef Stanisław Szafranec

W Wigilijną Noc

Kasi ino słyhać gderliwy sum potoku.
I wesolo hań... błyscom gwiazdecki srebrzyste.
— A cienie wysokich wież —
Znamo lśniącym perć, w granicie — w półmroku!
Kurzawom śnieg proł... w spiące chałupy,
Holne wiatry po dolinak — zbyrcom.
A śniegu wielkaśne kupy...
Po ubocak

styrcom!

Kiz? —
Hań... łona rozśkleła się w błękiecie,
Księżyc srybnom karoczom —
Osklił roztoki i łysko!...
Ej! Miłyz moj —
Gwiazdecki dzisiok inaczej migocom i błyscom.
Slysem jakoby skądsi... muzykę blisko?...
Jakoby w jęku... hromów i gęśli wiaternyk...
Góry i hole

— zajęcały!...

Jakoby hury niebiańskik roztocy — zagrały.
Świat malučki i płony,
— A ludziska hań... w dole
Żyjom markotno.

Hej... gielcom... spiewajom,
Góry nase, lasy — hole.

Na padole walczyły światów —
Rodzi się Bóg Człowiek

— z za światów.

Poniezus, Zbawca — Nowo-Narodzony!

Ludziska swe serca, duse rozetkane niesiom,
do stóp maluckiej Dzieciny.
O, przyjm; Poniezusku — Niebianski Pachole,
Twe rącki Boże, duse nom ulecom!!!...

Serdeczne Życzenia
Pogodnych i Radosnych
Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku
całej Polonii

— zasyła —
wraz z Rodziną

**MITCHELL P.
KOBELINSKI**

Prezes Fundacji Kopernikowskiej

KUPUJĄCE W SKŁADACH
KTÓRE OGŁASZAJĄ SIĘ W
DZIENNIKU ZWIĄZKOWYM

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA i NOWEGO ROKU

Dla Klientów, Przyjaciół, Znajomych i Całej Polonii — zasyła
POLSKA SPÓŁKA

MIDWEST
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

3030 West Cermak Road Tel. 277-0606
Naprzeciw Kościoła Św. Kazimierza
Chicago, Ill. 60623

Także w Bollingbrook Shopping Center
State Route 53 at Interstate 55
Bollingbrook, Ill. Tel. 739-3400

Każde Konto Ubezpieczone do \$40,000 Przez Agencję Federalną
Udzielamy Przyjacielskiej i Troskliwej Usługi w Zakresie
Oszczędności i Udzielania Pożyczek na Zakupno Waszego Domu
PONAD 70 LAT W TEJ DZIELNICY
Na Waszych Usługach
ADWOKAT KAZIMIERZ R. WACHOWSKI, jest Prezesem

Adw. Kazimierz Wachowski, Prezes

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Przyjaciół, Klientów i Całej Polonii dalszej owocnej i pożytecznej
pracy dla dobra sprawy polskiej
oraz wszelkiego powodzenia w dalszych poczynaniach
— zasyła —

CRAGIN
FEDERAL SAVINGS

CHICAGO: NASZE LOKACJE:

5200 W. Fullerton Telefon: 889-1000 4738 N. Cumberland Telefon: 589-0202
5144 W. Chicago Telefon: 626-9575 5742 W. Belmont Ave. Telefon: 286-2525
3201 N. Harlem Telefon: 286-7171 3350 W. Diversey Telefon: 486-5200

SCHAUMBURG: 1455 W. Schaumburg Rd. Telefon 893-0440
800 E. Higgins Rd. Telefon: 884-0100

ITASCA: 515 W. Irving Park Rd. Telefon: 773-0008

PARK RIDGE: 600 W. Talcott Rd. Telefon: 692-2200

RIVER FOREST: 7601 North Ave. Telefon: 366-5690
Mount Prospect: 1700 S. Elmhurst St. Telefon: 434-7850

NILES: 7201 N. Harlem Ave. Telefon: 647-7733

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Wszystkim Naszym Klientom, Przyjaciółom
i Ich Rodzinom Oraz Całej Polonii
składa

WESTERN SAVINGS
& LOAN ASSOCIATION

5345 W. Lawrence Ave. Chicago, IL
Tel. AV 6-3002

**Oszczędzajcie Wasze Ciężko
Zarobione Pieniądze u Nas**

Przez cały okres istnienia spółki oszczędnościowej hołdujemy zasadom:
pewności, bezpieczeństwa i zaufania.

Najserdeczniesze Życzenia Bożego Narodzenia
oraz Szczęśliwego Nowego Roku
Klientom i Przyjaciółom i Całej Polonii
Dalszego Rozwoju i Dalszej Zbożnej
a Tak Owocnej Działalności
we Wszelkich Kierunkach i Poczynaniach
Dla Dobra Towarzystw, Klubów, Grup,
Organizacji i Parafii Polskich
oraz Całej Polonii — Zasyła —
Główne Biuro wraz z wszystkimi Filiami

Peerless Federal Savings
and Loan Association
4930 N. MILWAUKEE AVE.

Tel. SPring 7-5200
TIMOTHY SHEEHAN, Sr., President

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Klientów, Znajomych i Przyjaciół zasyła

PUBLIC FEDERAL
SAVINGS &
LOAN ASSOCIATION

1400 Torrence
Cahmet City, Ill.
Tel. 868-4000
Also 8309 So. Marquette
Chicago, Ill.
Tel. 221-4828

Also 615 Wentworth
Tel. 862-5530

Ogłaszajcie się w Dzienniku Związkowym!

Najserdeczniesze Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia oraz Szczęśliwego
Nowego Roku

Przyjaciółom, Klientom, Akcjonariuszom, Parafiom Polskim,
Organizacjom oraz Całej Polonii
— zasyła —

GRUNWALD
SAVINGS
SERVING CHICAGO SINCE 1913

8340 SO. KEDZIE 4363 SO. ARCHER
TEL. 778-8340 TEL. 376-4880

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA i RODOSEGO SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Wszystkim Naszym Klientom, Przyjaciółom i Całej Polonii — zasyła —

St. Paul
Federal
Savings & Loan Ass'n.

CHICAGO HOME OFFICE
6700 W. North Ave., 60635/(312) 622-5000

BRANCHES

Franklin Park, 10035 W. Grand Ave., 60131/455-4300
Rolling Meadows, 3901 Kirchoff Rd., 60008/398-0090
Hanover Park, 1301 Irving Park Rd., 60103/289-2800
Bartlett, 140 S. Hickory St., 60103/837-2000
Chicago, 2159 W. 18th St., 60608/226-1021
Blue Island, 11960 S. Western Ave., 60406/388-8400
Wheaton, 923 E. Roosevelt Rd., 60187/668-4700
Chicago, 6348 W. Diversey Ave., 60639/622-8877
Mount Prospect, 940 E. Rand Rd., 60056/259-7575
Berkeley, 5401 St. Charles Rd., 60163/547-5300
Downers Grove, 400 W. 75th St., 60515/963-7575
Oak Park, 6020 W. Roosevelt Rd., 60304/383-6650 (Tri-City Division)
Lombard, 45 W. Roosevelt Rd., 60148/620-0300 (Tri-City Division)
Elmwood Park, 7312 W. Grand Ave., 60635/452-8500
Westchester, 1901 S. Mannheim Rd., 60153/344-8575
Morton Grove, 9330 Waukegan Rd., 60053/967-1500
Addison, 540 W. Lake St., 60101/543-4322

OFFICES
IN CHICAGO
AND SUBURBS

We give you more for your money than money.

Boże Narodzenie w Ośmiu Krajach

Z żadnymi świętami nie wiąże się tyle tradycji, zwyczajów i obrzędów, co z Bożym Narodzeniem. Co kraj, to obyczaj.

Inaczej obchodzi się je w Stanach Zjednoczonych albo w Brazylii czy w Australii, gdzie Boże Narodzenie spędza się na plaży pod skwarą słońcem. Ale wszędzie są to święta pogodne, pełne radości i wzruszeń — i dla dzieci i dla dorosłych.

W Anglii Boże Narodzenie ma rodzinny charakter, dyskretny i nadal religijny. Naturalnie, poza kosmopolityczną londyńską Regent Street czy Princess Street w Edynburgu — grupy młodych ludzi, często nadal ubranych "a la Biba," chodzą po Londynie i innych miastach brytyjskich, śpiewając koledy o "Old king Vencheslav," który zbierał drzewo na opał dla biednych. Tradycja publicznego kulturowania. Ukoronowaniem Bożego Narodzenia jest Christmas Pudding, ciężkie ciasto, które zaczyna się przygotowywać na dwa miesiące przed świętami. Dojrzuje sobie następnie aż do pierwszego dnia świąt, kiedy to podgrzane, polane płynącym rumem, wjeżdża na stół. W każdym puddingu znajduje się moneta, która przypada temu, kto znalazł ją w swojej porcji. Za dawnym imperialnym

czasów królowa własnoręcznie przygotowywała pudding, który rozsyłany był następnie brytyjskim wojskom, strzegającym wszystkich krańców świata. Do swego puddingu królowa wkładała złote suwereny. Do angielskich tradycji weszło ostatnio trochę obyczajów polskich, zwłaszcza Wigilia i Pasterka, odprowadzana w kilkudziesięciu skupiskach polskiej emigracji.

w Holandii Boże Narodzenie jest zdecydowanie świętem dzieci. Święty Mikołaj przybywa na statku z Hiszpanii, mówi świąteczną legendę. Następnie objeżdża kraj na białym koniu i wkłada dzieciom w nocy pod poduszki albo ustawia na kominkach, prezenty.

Uwaga! Towarzyszą mu czarni pomocnicy — diabli, które porwają niegrzeczne dzieci i zabierają je do Hiszpanii. Skąd Hiszpania? Jest to wspomnienie panowania w Holandii hiszpańskich Habsburgów. Pomimo zimny sprzedawcy rozwoją po ulicach kosze pełne kwiatów — goździków, chryzantem, a nawet wczesnych tulipanów i narcyzów.

We Francji święta te Reveillon czyli Wigilia — ale nie postna; często zjadana w restauracji. Uczta to jest

(Ciąg dalszy na str. 5-ej)

W tym dniu królowie porzucili swoje trony, a pasterze swoje stada, aby spieszyć z pokłonem nowonarodzonemu Królestwu. Prowadzi ich Gwiazda Betlejemska oświecając im drogę do małego stópka. Dzisiaj Jego słowa rozbrzmiewają po całej kuli ziemskiej.

„POKÓJ NA ZIEMI”

Prowadź nas, bo my też odkładamy nasze sprawy i troski, aby oddać hołd Królowi Królów w dniu Jego Narodzin. W prawdziwym duchu wiary i Dobrej Woli łączymy się z całym rodzajem ludzkim i przesyłamy wszystkim serdeczne życzenia

ZYCZENIA RADOSNEGO NOWEGO ROKU
DLA CAŁEJ POLONII

Alliance Savings
The Most Trusted Name for Your Money

5359 W. Fullerton Ave., Chicago, Ill., 60639
Tel. BE 7-5300

8303 W. Higgins Rd., Chicago, Ill., 60631
Tel. 693-3400

4740 W. 95th St., Oak Lawn, Ill., 60453
(Colonial Savings, a division of Alliance Savings)
111th St. and Southwest Highway, Palos Hills, Ill., 60465
(Colonial Savings, a division of Alliance Savings)

Najserdeczniejsze Życzenia Wesółych Świąt Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku
Swoim Znajomym, Przyjaciółom i Całej Polonii

— zasyła —
CHICAGO COMMONS ASS'N.
TAYLOR HOUSE

915 North Wolcott Ave. Telefon: DICKENS 2-5330
AND EMERSON HOUSE

645 North Wood St. Telefon: HAYMARKET 1-3551
Emmett D. Steele, Assistant Director
Frank Seever, Executive Director

Dla Jego Świątobliwości
Papieża Jana Pawła II
Zdrowia i Wszelkiej Pomyślności
Podczas Jego Pontyfikatu oraz

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESÓŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Także Wszystkim Naszym Klientom, Przyjaciółom i Ich
Rodzinom oraz całej Polonii
— składa —

FIRMA BUDOWNICZA I REALNOŚCIOWA

ERA Callero & Catino Realty, Inc.
7800 MILWAUKEE AVENUE
NILES, ILLINOIS 60648
967-6800 • 774-1900 • 967-0555

Realtor
Builder
Developer

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESÓŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Przyjaciółom, Klientom,
Parafiom Polskim
Organizacjom oraz Wiele
Szczęścia i Powodzenia
We Wszelkich Poczynaniach
— zasyła —

\$1000 Minimum

**Ben Franklin
Savings & Loan Ass'n.**

7 3/4 %

6-letnie Certyfikaty

OFFICES IN OAK BROOK:
Oakbrook Shopping Center, Oakbrook North Bldg.
and 100 Oakbrook Mall Arcade (Professional Bldg.)
WAUKEGAN: Lakehurst Shopping Center (Near the Jewel Store)
SKOKIE: Old Orchard Shopping Center, Lower Arcade

654-4770

5 1/2 % Na Kontach Na Książeczkę
POLSKA SPÓŁKA OSZCZĘDNOŚCIOWA
**PREFERRED SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION**

OBECNIE WYPŁACA
DYWIDENDY
KWARTALNIE

4812 S. Pulaski Rd.
Tel. 376-3800
ISTNIEJE OD 1891

Nowe godziny: pon. wt. czw. 9-14 do 5:30; piątki 9 do 8-ej w sob. 9 do 1-ej Zamknięte w środy.

Jest to Polska Spółka Oszczędnościowa,
NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESÓŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— składamy —
Dla Klientów, Swoich Akcjonariuszy,
Przyjaciół i Całej Polonii

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESÓŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU DLA KLIENTÓW I PRZYJACIÓŁ
— zasyła —

**The District National Bank
of Chicago**

1110 West 35th St.
Chicago, Illinois 60609

CAŁKOWITA OBSŁUGA BANKOWA

Wszelkie sprawy wchodzące w zakres Bankowości uprzejmie
i grzecznie z całą dokładnością załatwiamy szybko w banku.
Tel. Yards 7-6200

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESÓŁYCH ŚWIĄT
Klientom, Przyjaciółom i Całej Polonii
— przesyła —

PARK NATIONAL BANK

OF CHICAGO

2958 N. Milwaukee Chicago, Illinois 60618
Tel. 384-3400

Najserdeczniejsze Życzenia Wesółych Świąt Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku
Klientom Znajomym i Przyjaciółom
— zasyła —
POLSKA SPÓŁKA

WASHINGTON SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

Mamy na ręku 6-cio Miesięczne Certyfikaty rządowe,
jak również Konta Inwestycyjne i Certyfikaty na
które płacimy najwyższe dywidendy w Myśl Prawa

Po więcej informacji prosimy telefonować do biura
2869 Archer Avenue Tel. 254-3422 Chicago, Ill. 60608
Udzielamy pożyczek na dogodnych warunkach na zakupno
domów, jak również dla reperacji domów i wszelkiego
rodzaju unowocześnienia Waszego domu
Michał Oleszkowicz, prezes; Emil S. Gembara, egzekutywny sekr.
Dajemy za darmo podarunki przy otwarciu nowego konta

Najserdeczniejsze Życzenia Wesółych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego
Nowego Roku Wszystkim Klientom, Depozytorom i Całej Polonii
— składa —

Security Savings & Loan Association

2166 PLUM GROVE ROAD • ROLLING MEADOWS, ILL. 60006
TELEPHONE 312 / 991-9393

932-936 NORTH WESTERN AVENUE • CHICAGO, ILL. 60622
TELEPHONE 312 / 772-4500

Spółka oszczędnościowo-pożyczkowa Security Savings & Loan oferuje dużą różnorodność
kont oszczędnościowych z najwyższymi procentami dozwolonymi prawem.

Rozpocznijcie Nowy Rok w sposób właściwy, rozpoczynając nowe konto oszczędnościowe w
Security Savings

**Wesółych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku**

zasyła

THE Manufacturers Bank

1200 N. ASHLAND AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORP.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Klientów, Przyjaciół oraz Całej Polonii

Polski Sklep

WĘDLIN I DELIKATESÓW

2418 N. Cicero Ave.

Nowi właściciele

Celina i Anton VETROVSKY

zapraszają

Wszystkich Smakoszy Dobrych
Wędlin i Delikatesów. Mamy tak
krajowe, jak również importowane
wyroby po przystępnych cenach.

Tel. 622-0119

Proszą o poparcie

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Przyjaciół, Znajomym, Klientom i Całej Polonii
Dalszych Wzniosłych Sukcesów we Wszelkich Poczynaniach

Zasyla

Pierwszorzędny

Polski Nowoczesny Sklep

GIL'S DELICATESSEN

Wędlin i Delikatesów

4129 S. Archer Ave.

Tel. 247-2744

W tych sklepach zawsze możecie się zaopatrzyć we wszelkiego
rodzaju wędliny i delikatesy tak krajowej produkcji jak też
i innych krajów europejskich.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY DO NASZYCH SKLEPÓW
I PRAGNIEMY BYĆ NA WASZE USŁUGI,
ZAPEWNIĄC WĄS O DOSKONAŁYCH
NASZYCH WYROBACH I PRZYSTĘPNYCH CENACH.

JOZEF I HALINA GIL, Właściciele

z którymi rozmówicie się po polsku.

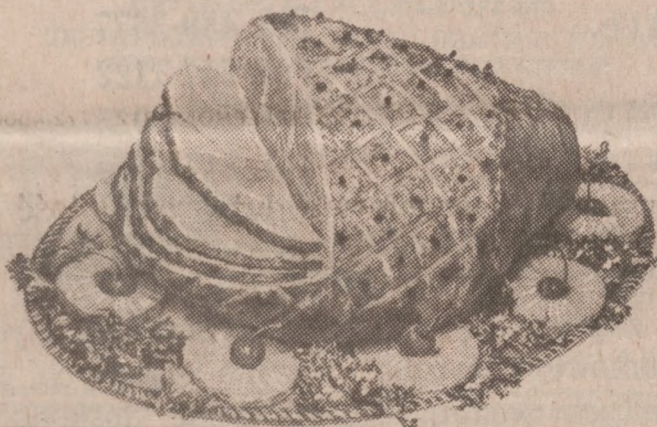
Pan Józef Gil jest Prezesem
Związku Podhalan w Północnej Ameryce.

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt
składamy naszym klientom, przyjaciołom i całej
Polonii i przy tej okazji

BACIK'S

SUPER MEAT MARKET

2976 N. Milwaukee Ave.

Po zdrowe, smaczne wędliny, garmazeryę własnego
wyrobu oraz mięso.

Właścicielami są znani w Chicago

HELENA i STANISŁAW BACIK

Telefon: 342-8855

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół Znajomych i Klientów
Całej Polonii

— zasyla —

AVONDALE SAUSAGE

Norbert J. i Patricia A. Sobczak, Właściciele

Zawsze Domowej Roboty Wszelkiego Rodzaju Wędliny
Najlepszego Gatunku.

Polską Kiełbasę, Ręcznie Krajana, Szynki Wędzone,
Smaczne i Soczyste Specjalnie Do Waszego Stołu.

3028 MILWAUKEE AVENUE

Telefon: AL 2-6151

WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO
NOWEGO ROKU

Przyjaciół, Znajomym,
Klientom i Całej Polonii

— życzy —

Polski Sklep Wędlin i Delikatesów

SŁEZAK MEAT MARKET

2101 W. CHICAGO AVENUE

Tel. Humboldt 6-7685

POLECA:

Najlepsze świeże Kabanosy Domowego WYROBU, Szynki Wędzone,
Wyborowa i Niezrównana w Smaku, Krajana Domowej Roboty
Kiełbasę Polską.

Także Importowane Szynki z Polski "Krakus" i "Atalanta"

CENY PRZYSTĘPNE — WYBÓR WIELKI

Na Wasz stół zawsze, miejcie najsmaczniejsze
i najlepsze wędliny domowego wyrobu,
produkowane na sposób polski, europejski i
amerykański, oraz różnego rodzaju delikatesy.
Ceny przystępne. Bardzo duży wybór.

UCZYŃCIE TO W POLSKIM SKLEPIE WĘDLIN

FOREST VIEW

SAUSAGE STORE INC.

6452 MILWAUKEE AVE.

775-3088

Jesteśmy ponad 20 lat w tym samym miejscu.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz
zbliżającego się Nowego Roku
składamy najserdeczniejsze życzenia
dla Przyjaciół, Znajomych, Klientów,
Związkowców i całej Polonii.

Naszym Klientom, Przyjaciółom i Znajomym
NAJLEPSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT

— przesyłają —

MARY i CHESTER

MARKIEWICZ

Właściciele

**KRYSTYNA'S
DELICATESSEN**

4729 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. 60609

Tel. 376-2658

Boże Narodzenie w Ośmiu Krajach

(Ciąg dalszy ze str. 4)

nie lada, na której Francuzi pochla-
niają więcej indyczek i pieczonych
bażantów aniżeli reszta Europy. Re-
stauracje prześcigają się w doskona-
łości ich Reveillon. Ukoronowaniem
są owoce w cukrze — wprost z Nicei —
i świetna francuska kawa. Ceny są
horendalne, ale Noel jest Noel. . . .

W Szwajcarii młodzież tańczy na
ulicach w olbrzymich czapach — jak
na witrażach kościelnych. W dzień
św. Mikołaja na ulice Zurychu wy-
jeżdża "Marli-Tram" — tramwaj dla
dzieci, prowadzony przez świętego
Mikołaja. Obok niego stoi czarny dia-
beł z miotłą w dłoni. W górach, w
małych wioskach, Boże Narodzenie
to wspaniały melanz śniegu, światła,
kołęd i dzwonów.

W Szwecji okres świąt wiąże się z
tradycją św. Lucji. A symbolizują ją
wybrane dziewczęta, które wraz ze
swoim "dworem" przechodzą ulicami
w koronach zapalonych świec na
głowie. Dlaczego św. Lucja? Bo była
to młoda Sycylianka, która zanosila
chrześcijanom do katakumb żyw-
ność. A może światło świec ma sym-
bolizować zwycięstwo dnia nad nocą,
bo właśnie w Boże Narodzenie przy-
pada zrównanie dnia z nocą.

Jej tradycje zawędrowały pod skan-

dynawskie niebo.

W słonecznych Włoszech śnieg jest
rzadkością. Pod niebieskim niebem
w Rzymie, na Piazza de Spagna,
wspaniała gwiazda betlejemską
wskazuje Rzymianom drogę do tysię-
cy szopki na Piazza Navona — ludo-
wych i artystycznych, z figurynkami
z drzewa i terakoty. Pomimo inflacji
święta w Rzymie są rozrzucone i weso-
łe.

W Polsce symbolem świąt Bożego
Narodzenia jest szopka krakowska,
betlejemską gwiazdą przemysłnie
wypracowana, ozdobiona, oświetlona
i kręcąca się, którą młodzież obnosi
po domach śpiewając kołody. Trady-
cje religijne utrzymują się pomimo
komunistycznych rządów i sowieckich
nacisków. Kiedy na zjazd PZPR przy-
byli do Warszawy komunistyczne de-
legacje, były zdumione nastrojem
świątecznym, religijną treścią i urodą
Polek. Tak pisał swego czasu "New
York Times."

W Stanach Zjednoczonych nie ma
jednolitych bożonarodzeniowych tra-
dycji. Ale . . . inne są one w Nowej
Anglii, a inne w pohiszpańskim New
Mexico. Symbolem wspólnym pozos-
taje choinka i zielony wieniec na
drzwiach.

W Kanadzie podobnie.

PUDLO FOOD PRODUCTS CO.

Manufacturers and Distributors of

PICKLES, SAUERKRAUT, VINIGAR AND PRESERVES

Doskonałej jakości Marynaty, słynne w Chicago i okolicy.

RODZINA PUDLO, właściciele

1651-53 W. Hubbard Street

Telefon: HAYmarket 1-4862

Przy zakupie żądacie naszych marynat produkowanych przez
polską firmę w Waszym sklepie żywnościowym zakupów.

Także polskie restauracje, Interesy Żywnościowe, Catering —
prosimy Was — zaopatrzyć się u nas w te produkty.

— przesyłamy —

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Klientów, Przyjaciół i Dla Całej Polonii Wiele Sukcesów
w Następnym Latach Dla Dobra Spraw Polskich

Wszystkim Naszym Klientom,
Przyjaciółom i Sympatykom,
Duchowieństwu oraz Całej Polonii
NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT

BOŻEGO NARODZENIA

I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

MIKOŁAJCZYK

WYBÓR EUROPEJSKICH WĘDLIN

Istnieje od 1918 roku. Przeszło 60 lat bez przerwy służy Polonii

1737 W. Division Street

Telefon: Humboldt 6-8870

Kalinowski Sausage Shop

5300 W. Lawrence Ave.

Tel. 282-6968

NA SWIĘTA POLECAMY DUŻY WYBÓR RÓŻNEGO RODZAJU

DOSKONAŁYCH GOTOWANYCH I PIECZONYCH

SZYNEK WĘDZONYCH

Wszelkiego rodzaju Wędlin i Delikatesów. Krajowych i Importowanych

Dziękujemy za dotychczasowe poparcie i polecamy się

Waszej łaskawej pamięci na przyszłość.

NAJSERDECZNIEJSZE
ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT

BOŻEGO NARODZENIA

I RADOSNEGO

NOWEGO ROKU

Przyjaciół, Znajomym

Klientom i całej Polonii

MIKITA'S SAUSAGE SHOP

Janusz i Barbara Mikita, Właściciele

4410 MILWAUKEE AVE.

Tel. AV 3-4794

Na każdą okazję i zawsze mamy przygotowaną dla Was
Polską Kiełbasę ręcznie krajana, Szynki Wędzone, smaczne
soczyste na Wasz stół oraz wiele innych doskonałych innego
rodzaju wędlin i delikatesów.

NA WASZ STÓŁ ŚWIĄTECZNY

MIEJCIE RÓWNIEŻ DROB I PTACTWO.

W tego rodzaju mięsa zaopatrzyć się w polskich sklepach

Western Poultry & Egg Co.

JOHN NOWAKOWSKI — KENNETH NOWAKOWSKI

ROBERT NOWAKOWSKI, Właściciele

950 N. WESTERN AVENUE

5428-30 W. BELMONT AVE.

Tel. BRUNSWICK 8-6410-6411

Tel. KLIDARE 5-5502

2158 W. Grand Ave. —

Telefon: 243-3850

Zaopatrzyć się we wszelkiego rodzaju drobiu w naszych sklepach
na każdą okazję Waszych Rodzinnych Uroczystości.

— zasylamy —

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Przyjaciół, Znajomych, Klientów i całej Polonii

SŁOWIK'S HOME MADE SAUSAGE

3137 N. Central Ave.

Tel. 736-0822

Józef i Katarzyna Słowikowie, Właściciele

Serdecznie Zapraszamy

Na codzień lub na Wasze przyjęcia domowe na różne okazje
polecamy wyśmienity wyrób wszelkiego rodzaju wędlin domowego wy-
robu, szynki krajowe i importowane z Polski, oraz delikatesy.
Ceny nasze są bardzo przystępne.

Polecamy się łaskawej pamięci i dziękujemy za poparcie.

**POLSKA MASARNIA
SAUSAGE SHOPPE INC.
RODZINY KUCZAKÓW**

Składa swojej klienteli oraz stałym odbiorcom; Parafiom Katolickim, Siostrzom Zakonnym,
Klubom i Sympatykom naszych sklepów;

SERDECZNE ŻYCZENIA

Zdrowych i Wesołych Świąt Bożego Narodzenia, oraz Szczęśliwego i Pomyślnego
Nowego Roku.

RODZINA KUCZAKÓW

wraz

Z całym personelem

6247 N. Milwaukee Ave.

Tel: 792-1492

5205 W. Belmont Ave.

Tel: 545-6634

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO
NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU,
Szanownej Klienteli, Znajomym i Przyjaciółom, oraz całej Polonii

— zasyla —

MARCHLEWSKI SAUSAGE

3683 ELSTON AVE.

TEL.: 478-5765

NA WASZ STÓŁ ŚWIĄTECZNY i JAKĄKOLWIEK OKAZJĘ

Polecamy i Zapraszamy PO WIELKI WYBÓR

Wędzonych i pieczonych szynek,
kielbas i boczków oraz wszelkiego
rodzaju wyrobów masarskich wy-
smienionych i przyrządzonych na
sposób europejski. Wyrabiamy
własnym sposobem doskonale w
smaku szynki od kości wędzone
i gotowane.

TAKŻE SZYNKI
importowane z Polski
KRAKUS I ATALANTA
i z innych krajów europejskich.

DIVERSEY SAUSAGE

3427 W. DIVERSEY AVENUE

STANISŁAW I JOANNA NYLEC, właściciele

Telefon: — 227-3049

ZASYŁAMY

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Klientów i całej Polonii

Dziękujemy również za Wasze poparcie naszego interesu w roku
bieżącym oraz prosimy i polecamy się Waszej łaskawej pamięci
w przyszłym roku.

Franciszek Wyslouch

Zaczarowany Lis

Majątek Rowiny leżał prawie na

przedmieściach Drohiczyńska Poleskiego.

Nie był to duży majątek, ziemi było
mało, ale położenie jego blisko miasta
stanowiło dużą wartość. Mleko, ja-
rzyny, owoce, jagody, drób itd. wszy-
stko to miało swój zbyt. Ogólnie za-
zdrożono Rowinom tego wygodnego
położenia. Wiemy jak trudne były
warunki komunikacyjne na Polesiu.

Majątek dawniej należał do polskiej
rodziny, ale po powstaniu 1863 roku
został skonfiskowany za udział właściciela
w walkach oddziału Traugutta
i oddany Rosjaninowi Minkowowi za
zasługi i jako nagrodę za walki z po-
wstaniem. Później, w formie sukcesji
przeszedł na własność generała Min-
kowa a po jego śmierci, już za moich
czasów, gospodarowała w Rowinach
jego żona.

Ogólnie nazywano ją generałową.

Pamiętam ją jakotęgą, starszą pa-
nią, zawsze w czarnej sukni i z czarną
pelerynką. Przypominam ją dobrze,
bo zawsze przy spotkaniu dawała mi
czekoladki i mówiła tylko po francu-
sku, co mnie do niej dobrze usposo-
biało.

Dzielną to była kobieta i radziła
sobie w Rowinach doskonale. Wyko-
rzystując położenie majątku przy
miasteczku rozszerzała ogrody i sady
a gorsze części ziemi sprzedawała po
dobrej cenie miejscowym Poleszkom.

Nabywcami byli tylko prawosławni,
bo wtedy było takie prawo. Katolik,
a więc Polak, nie miał prawa kupo-
wać ziemi. Uzyskaną gotówkę obra-
cała na podniesienie gospodarcze Ro-
win. W okolicy ceniono to a głównie
cieszyono się, że ziemia skonfiskowana
wraca w ręce tubylców.

Był to gościnny dom i wszyscy
obywatele Rosjanie, gospodarujący
na skonfiskowanych Polakom mająt-
kach, ciągle tam bywali uznając au-

torytet właścicielki i jej gościnność.

Polacy nigdy nie bywali w Rowi-
nach, bo nie utrzymywali stosunków
z Rosjanami a przy spotkaniach z
nimi tylko kłaniano się sobie, zamie-
niając kilka słów po francusku. Cie-
kawo było to, że rzadką a potem
administratorem w Rowinach był Po-
lak, pan Kamiński. On był jedynym
łącznikiem z obywatelami polskimi
a kontakty te były konieczne. Rowiny
były dobrze wyposażone w sprzęt rol-
niczy, doskonale ziarno siewne, sa-
dzonki drzew owocowych itd.

Wszystko to było potrzebne gorzej
zagospodarowanym majątkom. Oczy-
wiście wszystkie te transakcje za-
łatwiał administrator, ale za gorącą
aprobatą generałowej. Umiała ona
płacić dobrem za unikanie jej towa-
rzyskie, bo dobrze rozumiała jego
powody. Bywa tak i było częste u
Rosjan. Rozumieli oni krzywdę wy-
rządzoną krajowi za wielką niespra-
wiedliwość.

Przyszła pierwsza wojna światowa.

Generałowa, tak jak i inni Rosja-
nie, wyjechała do Rosji i już nie wró-
(Ciąg dalszy na str. 7-ej)

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
i RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Przyjaciółom, Klientom
Oraz całej Polonii—Zasyla

POLSKI SKLEP

DANDY MEAT MARKET

1023 N. WESTERN AVE.

Tel. AR 6-0589

CENY PRZYSTĘPNE, WIĘC WIELE ZAOSZCZĘDZICIE.

NA WASZ STÓŁ zawsze możecie się zaopatrzyć u nas w doskonałe
wędliny wszelkiego rodzaju oraz domowej roboty świeże, doskonałe
kielbasy.

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientów, Przyjaciół i całej Polonii

— zasyla —

POLSKI SKLEP WĘDLIN

WIŚNIEWSKI SAUSAGE

2336 N. WESTERN AVE.

Tel. HUMBOLDT 6-0057

w Par. św. Jadwigi

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA i RADOSNEGO NOWEGO ROKU KLIENTOM i CAŁEJ POLONII

zasyla

Polski Sklep Wędlin

MATTHEW'S SUPREME HOME MADE SAUSAGE

4328 Archer Ave. — Tel. LA 3-2809

Zaopatrzenie się w Doskonałe Wędliny

Wszelkiego Rodzaju

DOMOWEGO WYROBU U NAS.

MIECZYSLAW KAZMIERSKI, Właściciel

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku
Dla Klientów, Przyjaciół dla
Polonii wiele sukcesów w
następnych latach dla dobra
Stanów Zjednoczonych
i całej Polonii
— zasyla —

BOBAK'S SAUSAGE SHOP and DELICATESSEN

a to: 1100 W. 47-my Place

1658 W. 47-ma Ul.

3651 W. Diversey Ave.

4045 W. 47-ma Ul.

5255 W. Fullerton Ave.

2933 W. 43cia Ulica

6356 S. Pulaski Rd.

Tel. 847-1794

Tel. 847-4845

Tel. 489-3677

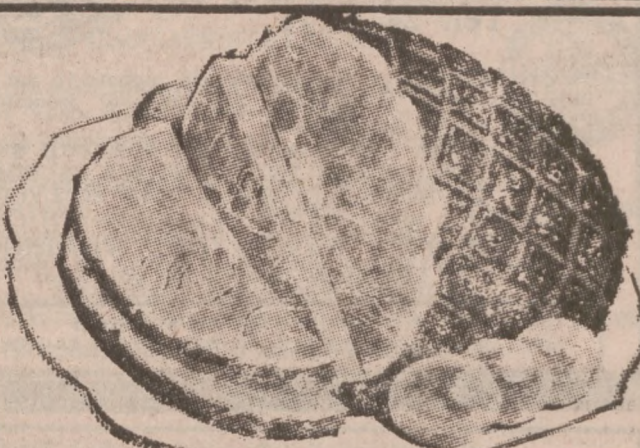
Tel. 247-7122

Tel. 237-9025

Tel. 247-1729

Tel. 582-2253

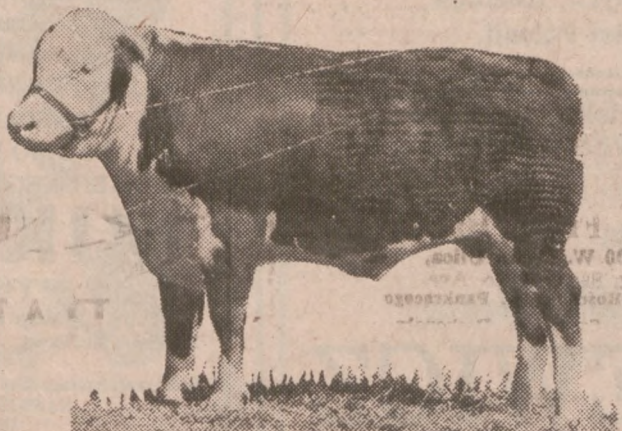
ZAPRASZAMY WAS DO NASZYCH POLSKICH SKLEPÓW WĘDLIN
NA KAŻDĄ OKAZJĘ SZCZEGÓL NIE NA OKRES ŚWIĄTECZNY
NA WASZ STÓŁ polecamy i zapraszamy po wielki wybór wędzonych i
pieczonych szynek, kielbas domowego wyrobu i ręcznie krajanych, oraz
wszelkiego rodzaju wysmienionych wędlin. Bardzo wiele doskonałych
delikatesów importowanych z Polski.

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
i RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Naszych Klientów, Przyjaciół,
Znajomych, Dla Towarzystw, Klubów,
Grup, Organizacji i Parafii Polskich
— oraz całej Polonii

Dalszej owocnej pracy i pomyślności we
wszystkich poczynaniach w następnym
roku jak najlepszego i jak najpomyślniej-
szego rozwoju i najlepszych sukcesów w
pracy dla Rodaków Naszych — Zasylają

WŁADYSŁAW NIEMCZURA
z ŻONĄ — Właściciele

UNITED PKG. CO.

FULCO

FULTON MEAT CO.

1152 WEST FULTON STREET

Tel. MO 6-8115-6-7

Z całym personelem, jeżeli chcecie możecie rozmówić się po polsku.
ZAOPATRZCIE SIĘ WE WSZELKIEGO RODZAJU MIĘSA
PO PRZYSTĘPNYCH CENACH.

ASHLAND SAUSAGE CO.

1009 N. ASHLAND AVE.

TEL. BR 8-8863

— oraz —

2713-15 W. DIVISION ULICA

TEL. 278-3400

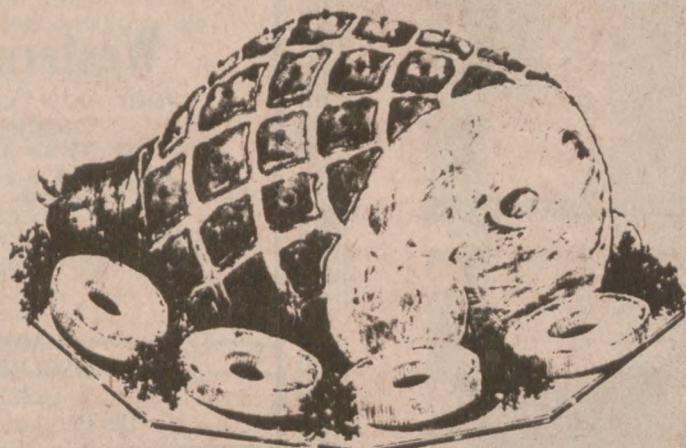
GNATEK'S SAUSAGE

1722 W. CHICAGO AVE.

TEL. CANal 6-5146

ZAWSZE PRZYJACIELSKA
OBSŁUGA

Wasz Stół Zasławcie Najsmaczniej-
szymi Różnego Rodzaju Wędlina-
mi, które są robione z najlepszego
mięsa przez fachowców na sposób
Polski i Europejski. Szynki impor-
towane z Polski, jak również róż-
nego rodzaju delikatesy z Polski.
Także krajowej produkcji w lic-
nym wyborze wielu asortymentów.

Oraz Wszelkiego Rodzaju
Wyrobów Masarskich
Wysmienionych i Przyrządzonych
Na Polski Sposób

TAKŻE SZYNKI IMPORTOWANE
KRAKUS I ATALANTA
z POLSKI i z INNYCH
KRAJÓW EUROPEJSKICH

NA WASZ STÓŁ POLECAMY

Wielki Wybór

Wędzonych i Pieczonych

Szynek,

Kielbas i Boczków

Prosimy Bardzo o Odwiedzanie Naszych Sklepów, Celem Przekonania Sie
o Naszych Doskonałych Wyrobach i Przystępnych Cenach.

PRZESYŁAMY NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

ORAZ SZCZĘŚLIWEGO i RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Wszystkim Swoim Klientom, Przyjaciółom i Całej Polonii

Na Waszym Stole Zawsze Powinny Mieć Miejsce Najlepsze Wędliny Wszelkiego Rodzaju Wyrabiane Przez
Pierwszorzędny Sklep Wyrobu Wędlin Wszelkiego Rodzaju Domowego Wyrobu, Doskonałego Gatunku

Z najlepszego mięsa kielbasy polskie, wszelkiej jakości szynki amerykańskiego
i polskiego wyrobu. Także szynki z Polski KRAKUS i ATALANTA.
Ceny są bardzo przystępne i grzeczna obsługa.

POLSKI SKLEP

Bracia Jan i Eugeniusz Łuszcz, Właściciele

John & Gene

Meat Market & Delicatessen

Właściciele Sklepu Wędlin i Różnego
Rodzaju Mięsa oraz Delikatesów
Importowanych z Polski
5254 W. ROSCOE ULICA
Telefon 545-7105

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Znajomych oraz całej Polonii.

We use no fillers or preservatives in our sausages —
We still use the old fashion natural spices, and smoke our sausage
the old fashion way.

NASZE SKLEPY

7035 HIGGINS ROAD
631-8400

4340 N. CENTRAL AVE.
KI 5-1007

6738 BELMONT
AV 3-5822

5145 W. DIVERSEY
637-1730

238 N. YORK RD.
834-0330
(ELMHURST, ILL.)

5760 N. MILWAUKEE AVE.
Tel. 744-1924

119 CAMPBELL
253-7585
Arlington Heights

OPEN SUNDAYS

Over 50 Varieties
Of Home Made
Sausages

Zawsze na Wasz Stół Przygotowaliśmy Doskonałe Domowej Roboty, Ręcznie Krajane
Kielbasy z Czosnkiem lub bez Czosnku. Szynki Wędzone, Boczki i Wiele Innych
Doskonałych Wędlin. — Jajka Świeże z Farm. — Wszystko Po przystępnej Cenie.
Udajcie się Do Pierwszorzędnych Sklepów Europejskich Wędlin.

Otwarte Przez Cały Dzień w Niedzielę.

ZASYŁAMY

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA i RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Klientów, Przyjaciół i całej Polonii

oraz wszelkiej pomyślności we wszelkich Waszych poczynaniach.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
Zdrowych i Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
Klientom, Przyjaciółom i Całej Polonii

— przesyłają —

WANDA WĘGLARZ I LALA SASICKA

SUNSHINE

Bakery & Delicatessen

1238 Milwaukee Ave.

Tel. 235-7808

NA TAK UROCZYSTY DZIEŃ
DZIEŃ BOŻEGO NARODZENIA

LOGAN BAKE SHOP

2868 MILWAUKEE AVE.

SP 2-7904

Codziennie wypiekamy świeże doskonałe pieczywo wszelkiego rodzaju.

Piękne i ozdobne torty urodzinowe, weselne i na wszelkie inne okazje są naszą specjalnością.

Dlatego na Wasze rodzinne uroczystości robcie swoje zamówienia wcześniej.

Bruno i Anna Makowsky, właściciele
POLECAMY SIĘ ŁASKAWIEJ WASZEJ PAMIĘCI
I PROSIMY O POPARCIE

— zasyłamy —

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
i RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Oraz Wszelkich Sukcesów w Waszych Wszelkich Poczynaniach
Klientom, Znajomym, Przyjaciółom i Całej Polonii

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia

— oraz —

Szczęśliwego Nowego Roku Klientom Przyjaciółom i Całej Polonii
— zasyła —

JOSIE'S DELICATESSEN

4855 S. Ashland Ave.

Pod kierownictwem p. Józefa Murzańskiej.

Otwarte 6 dni w tygodniu w godz. od 9 rano do 6 wieczorem.

Po zamówienia telefonować 376-3334. — CZEKAMY NA WAS!

COS DLA SMAKOSZY!

Zawsze świeży wybór różnego rodzaju wędlin, smacznych szynek, jak również importowanych produktów żywnościowych z Polski. Dodatkowo możecie dokonać świetnego wyboru smacznych pierogów, gołąbków, sałatek oraz innych wyrobów domowej kuchni, po niższej cenie przy zamawianiu większej ilości. Wydajemy także gorące posiłki oraz domowego wypieku pieczywo.

MAX'S MARKET

1472 MILWAUKEE AVE.

NA DNI POSTNE I ŚWIĘTO WIGILII

ŚWIEŻE RYBY, ŚLEDZIE

GRZYBY DOSKONAŁEJ JAKOŚCI, ORAZ WIELE INNYCH
TOWARÓW SPOŻYWCZYCH I DELIKATESÓW.

Mamy także importowane z Polski doskonałe suszone grzyby oraz różne świąteczne towary i słodycze z Polski po przystępnych cenach, które powinny się znaleźć na każdym polskim stole

W DNIU ŚWIAT

Bożego Narodzenia

i Nowego Roku

Tel.

BRUNSWICK 8-9127

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Swoim Odbiorcom, Znajomym,
Polskim Organizacjom i Instytucjom
Oraz Całej Polonii

— składają —

Chester i Lorraine Falborscy, Właściciele

— oraz —

Wszyscy Pracownicy i Reprezentanci
Polsko Amerykańskiej Wytwórni Wędlin

GENERAL SAUSAGE CO.

2512 SOUTH WESTERN AVENUE

254-7734

DZIĘKUJEMY ZA DOTYCHCZASOWE POPARCIE I POLECAMY
NASZE USŁUGI NA PRZYSZŁOŚĆ.

Zaczarowany Lis

(Ciąg dalszy ze str. 6)

cila. Podczas odwrotu wojsk rosyjskich Rowiny nie zostały spalone, bo należały do rodziny generała. Na brały też jeszcze większej wartości gospodarce. Administrator Kamiński pozostał i umiał wykorzystać sytuację. W kraju bezludnym i zniszczonym Niemcy nic nie mogli dostać, nawet musieli pomagać pozostałym w miasteczku Żydom, a Rowiny dostarczały im wszystko. Wreszcie wojna się skończyła, przyszyły polskie czasy i pan Kamiński został właścicielem Rowin.

Kamińskiego znałem, ale o jego rodzinie nic nie wiedziałem. Po wojnie zjawił się w Rowinach jego syn i to jako sędzia w Drohiczyźnie. Poznałem go, bo objechał okolicę składając wizyty jako sędzia w Drohiczyźnie i właściciel majątku Rowiny. Z wyglądu był niepozorny, Bóg mu poskąpił wzrostu, obdarzając natomiast wielką osobistą ambicją.

Bywał często w Mołodowie u Skirmuntów, których uważał za czołowych przedstawicieli miejscowego społeczeństwa. Zresztą Ambasador Konstanty Skirmuntt, jako współwłaściciel Mołodowa często tam przebywał, co nadawało wagi wizytom.

Ojciec dalej gospodarował w Rowinach i cieszył się uznaniem jako dobry gospodarz, poza tym pamiętano go z dawnych czasów i pomocy ludzom podczas okupacji niemieckiej.

Jasne jest że młodego sędziego wszędzie chętnie widziano tym bardziej, że postanowił on ożywić życie towarzyskie, z którym po wojnie było

gorzej szczególnie dla nowych przybyszów na Polesie.

A więc doroczne polowania w Rowinach.

Polowania miały odbywać się dla sąsiadów obywateli, ale tych było tylko parę osób, a więc i dla urzędników z Drohiczyzna. Nie było też właściwych terenów do polowania, lasu nie było, pola mało i błot z kaczkami również. Ot, takie tereny gdzie można było wyskoczyć z wyłkiem i poszukać zająca w kartoflach i znaleźć parę stadek kuropatw. Na okrasę zaplątał się jakiś lis, który czatował na kury z chutorów i daleko mu było wracać na dzień do bezpiecznego lasu.

Ale to nie było polowanie dla "towarzystwa," bo najwyżej można było zrobić 4-5 zakładów z nagonką i na tym koniec. Jasne było, że takie polowanie nikogo nie zafrapuje i dlatego młody gospodarz łączył je z dobrym przyjęciem w obszernym dworze, tańcami i zielonymi stolikami do kart.

Szczególnie panie były zachwycone, bo co robić w takim miasteczku jak Drohiczyn? Wtedy jeszcze kościół nie było, o kinie tylko słyszano, radia były rzadkie i tylko na słuchawki, a kasyno urzędnicze w małej wynajętej chałupinie. Co tu robić ze sobą? A tu polowanie w Rowinach, tańce i zabawa. Inicjatywa sędziego była dobra, dom zasobny a więc trafiała na podatny grunt żądnych rozrywki ludzi.

Zaproszony na polowanie musiałem jechać pociągami i ze stacji czekającymi mnie kołami. Na pierwszy gon

(Ciąg dalszy na str. 8-ej)

TOW. JEDNOŚĆ POLSKICH PIEKARZY

Składa Życzenia Świąteczne
Członkom i Przyjaciółom

Zarząd:

Julian Pecak, Prezes

Henry Kocol, Sekr. Fin. i Kasjer

Anton Brosch, Sekr. Prot.

NA ŚWIĘTA
POLSKA PIEKARNIA ZAPRASZA WAS
PO PIERNE I DOSKONAŁE TORTY NA KAŻDĄ OKAZJĘ
Po Doskonałe Pieczywo Wszelkiego Rodzaju. Wzrostko
Pieczono ze świeżych i Pożywnych Produktów.
Na Koniec Tygodnia Specjalne Babki, Serowniki, Kołaczki
Świętyni Chleb Żytni. Uważajcie na Nasze Specjalności.
Świeży Truskawkowy Tort z Białą Śmietaną.
Ceny Bardzo Przystępne.

Oven Fresh Bakery

3000 W. 41-sza Ulica,
róg Sacramento Ave.
Blisko Kościoła św. Pankracego

Tomasz Szeremeta, Doskonały
Piekarz z żoną Józefiną, Właściciele

Po zamówienia

Telefonować 927-2590

OTWARTE: od 6:00 rano do 6:00 wiecz.: w sobotę od 6:00 do 5:00 wiecz.:
w niedzielę od 6:00 rano do 1-szej; w poniedziałek zamknięte.

— zasyłamy —
SERDECZNE ŻYCZENIA BOŻENARODZENIOWE I NOWOROCZNE
dla Klientów i całej Polonii.

Wesołych Świąt

Dla Klientów — zasyła —

JAN GILL

z Rodziną

Właściciele Pięknej Gospody

Pnr. 859 N. WOLCOTT UL.

Telefon HUMBOLDT 6-2275

Wesołych Świąt Bożego
Narodzenia i Radosnego Nowego
roku dla klientów i Całej Polonii
Zasyła

Obartuch & Co.

Ubezpieczenia i Income Tax
Service

Tel. VI 7-6475/2054 W. Cermak Rd.
Chicago, Ill. 60608

Po Najlepsze Pieczywo Wszelkiego
Rodzaju na Wasz Stół
Świąteczny

Udajcie się do pierwszorzędnej piekarni

FRANK MINARIK BAKERY

5832 W. Cermak Rd.

Tel. OLYMPIC 2-2854

Cicero, Ill. 60650

ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA i RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Klientom, Przyjaciółom i Całej Polonii

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
i RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Przyjaciół, Znajomych, Klientów,
Związkowców, Podhalań i Całej
Polonii — zasyła

Helena i Aleksander DZIEDZIC

Właściciele Pierwszorzędnej Polskiej Piekarni

5201 S. WOOD ULICA

Otwarte codziennie od godziny 5:30 rano do 7:00 wieczorem.
W niedziele zamknięte.

Doskonałe codziennie świeże pieczywo wszelkiego rodzaju.
Na Wasze Rodzinne Uroczystości, jak: Wesela, Party, Urodziny.
Graduacje czy inne okazje — Po zamówienia telefonujcie:
GROVEHILL 6-3756 CENY PRZYSTĘPNE

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Przyjaciółom, Znajomym, Klientom
i Całej Polonii

LOTUS PASTRY SHOP

2501 N. LOTUS Ulica

WALTER PODMAŃSKI i STANLEY ŁUKASZCZYK

nowi właściciele,

którzy ukończyli szkołę cukierniczą w Polsce, zapraszają
Was po bardzo smaczne wypieki: Wszelkiego rodzaju
Ciasta, Chleb, Bułeczki, Torty Weselne, Urodzinowe i
na wszelkiego rodzaju uroczystości rodzinne. Otwarte 7
dni w tygodniu, od 6-ej rano do 7 wiecz., w niedzielę
do 3-ej po południu. Nasze ceny są bardzo przystępne.
Po zamówienia telefonować 622-5943

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku
Dla Przyjaciół, Znajomych
oraz całej Polonii
— zasyła —

BALTIC BAKERY

4627 S. HERMITAGE AVE.

Doskonałe pieczywo wszelkiego rodzaju, codziennie świeże i smaczne.
Na Wasze rodzinne uroczystości zamawiajcie wcześniej, dzwoniąc:
LA 3-1510 — Mówimy Po Polsku

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt i Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku
Klientom i Przyjaciółom oraz
Całej Polonii
Największych sukcesów w Waszej
pracy, zadowolenia i radości życiowej
— zasyła —

ANN'S BAKERY

2158 W. CHICAGO AVE.

CODZIENNIE SMACZNE ZDROWE PIECZYWO
NAJLEPSZY I NAJSMACZNIEJSZY ŻYTNI CHŁEB
W CAŁYM CHICAGO I OKOLICY.

Przyjmujemy Zamówienia na Wesela, Bankiety, Party
i inne Rodzinne Uroczystości. Piękne Torty dla Waszej
Matki oraz inne Pieczywo zamówicie wcześniej.

Telefon: EV 4-5562

NA ŚWIĘTA BOŻEGO NARODZENIA

POLECAMY NASZE WYŚMIENITE

MAZURKI, BABKI, BAUMKUCHENY,
MAKOWCE, SERNIKI

oraz wiele innych odmian europejskich Ciast i Ciastek.

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

— składają —

WŁAŚCICIELE I PRACOWNICY

ALLIANCE BAKERY

1736 W. Division Street

Tel. BRUNSWICK 8-0366

Klientom, przyjaciołom
i całej Polonii
Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia i
wszelkich pomyślności z
Nowym Rokiem
— składa —

KRAKUS DELICATESSEN

dwa składy:

4772 N. Milwaukee Ave.

Tel. 736-3524

— oraz —

5754 S. Pulaski

Tel. 735-1959

W naszych składach zaopatrzyć się w wysokiej jakości wędliny własnego
wyrobu oraz wszelkiego rodzaju produkty importowane z Polski i z różnych
krajów Europy.

Zofia i Jerzy Bielowicz, Właściciele

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Przyjaciółom, Klientom, Parafiom Polskim Organizacjom oraz Wiele Szczęścia i Powodzenia
We Wszelkich Poczynaniach w Nowym Roku
— zasyła —

TATRY SAUSAGE

2910 N. Central Park

Tel. 252-0370

WŁAŚCICIELE
STEFANIA I WŁADYSŁAW MARCINIAK
Oraz DANUTA I STANISŁAW KAMIŃSKY

Na Wasz Stół Świąteczny Polecamy:

Najlepszego gatunku domowej roboty

KIELBASĘ POLSKĄ świeżą lub wędzoną;

• KIELBASĘ TATRZANSKĄ, ŻYWIECKĄ,

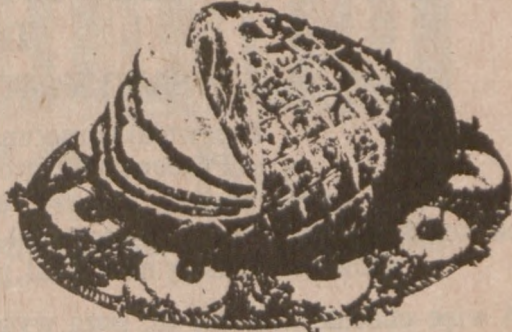
RZESZOWSKĄ; • Polską lub Amerykańską

SZYNKĘ Wędzoną, Gotowaną, Od Kości;

SZYNKĘ WESTFALSKĄ; • PASZTET; • BA-

LERONY, • KIELBASKI, • SERDELKI, • FLAKI, • PIEROGI, • GOŁĄBKI.

Pozatym wielki wybór konserw mięsnych i rybnych, oraz wszelkiego rodzaju delikatesów,
importowanych z Polski i innych krajów. Zawsze świeże pieczywo i artykuły spożywcze.
NAJWYŻSZA JAKOŚĆ — NAJNIŻSZE CENY — NAJLEPSZA POLSKA OBSŁUGA

Zaczarowany Lis

(Ciąg dalszy ze str. 7)

spóźniłem się. Gdy dojechałem na miejsce i dołączyłem do zgrupowania bryczek i wózków, to gon był w trakcie, a nawet słyszałem strzały. Sie-działem więc na bryczce i czekałem by dołączyć do myśliwych i przywitać się z gospodarzem.

I właśnie zdarzyło się, że lis wy-mykając się bokiem z gonu wyszedł na zgrupowanie koni i furmanów, no i na mnie. Szedł wolno, oglądając się w stronę gonu i nie zwracając uwagi na konie. Miałem go dobrze na strzał, ale nie wypadało strzelać poza linią myśliwych. Należało było zachować formy kurtuazyjne i nie robić przy-kroci gospodarzowi.

Lis uszedł cało a ja dołączyłem do myśliwych. I potem nic, kompletnie nic! Zające tu i ówdzie przebiegały, ale nie na mój strzał. Najwidoczniej zlekceważony lis zaczął swoją du-beltówkę. Po drugim pustym dla mnie gonie nastąpiło myśliwskie śniadanie.

Ktoś tam ze dworu przyniósł w ko-szyku blaszane pudełko od biskwitów, w których tkwiły cieniutkie kanapecz-ki zawinięte w bibułkę. Elegancko!

Podane nam kanapki dobrze było lykać po kieliszku wódki i to nie bardzo je gryząc, ale pożywiać się nimi na polowaniu i po podróży ko-leja? Boże! gdzie tu słonina, pajda chleba, samogon czy nawet kielbasa

z dzika twarda jak nieszczenie!

To bywało zwykle moje pożywienie na polowaniu z moimi towarzyszami "ochotnikami," a tu kanapeczki w papierku! Zepsuło mi to humor, by-łem zły, bo to i puszczony lis, i szarak nie wychodzi, głodny byłem a tu taki poczęstunek. I wtedy przypomniało mi się stare puszczanie powiedzon-ko: "kula jest, żwirz jest — tak strze-laj." A ja lekkomyślnie puściłem lisa licząc się z jakimś, jakby nie na Polesiu, konwenansami. Teraz masz!

I do wieczora nic nie wyjdzie. Lis zaczął strzelać. Rzeczywiście dzień ukoń-czyłem bez strzału.

Nie chodziło mi o zając, bo wie-działem że mi go włożą do bryczki, bo taki jest zwyczaj na eleganckich polowaniach, że przy powrocie przy strzelbie musi być i zwierzyzna. Nie! Ale żeby tylko chodzić z miejsca na miejsce, przestrzegać porządku z nu-merami stanowisk i nic, zupełnie nic, bo nawet pudła do przelatującej kuro-patwy nie było. Byłem zły i zdegus-towany.

Pan Kamiński, ojciec, nie uczestni-czył w polowaniu, ale witał gości w domu. Od razu było kilka kieliszków starki i dobry podkład przed kolacją.

Przyjęcie było dobre i bogate; po-dobało się wszystkim, bo głód doku-chał innym tak jak i mnie. O biednych, (Ciąg dalszy na str. 9-ej)

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientów, oraz Calej Polonii
— zasyla —

MAJOR TAVERN AND HALL

BRUNO ZAŁUCHA, Właściciel
5660 WEST GRAND AVENUE
TELEFONY: BERKSHIRE 7-8089 TUXEDO 9-9673

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA ORAZ RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Znajomych, Klientów Naszych i Calej Polonii
Wszelkich Sukcesów w Waszych Wszelkich Poczynaniach
Dla Calej Polonii — zasyla

PRZYBYŁO'S HOUSE OF THE WHITE EAGLE

6839 MILWAUKEE AVENUE
TAFEUSZ PRZYBYŁO, Właściciel Niles, Illinois
Gospoda zaopatrzona w różnego rodzaju trunki.
Piękne sale do wynajęcia na posiedzenia, bankiety, zabawy,
wesela i inne rodzinne uroczystości.

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
Dla Przyjaciół, Klientów i całej Polonii
— zasylają —

EDWARD ROSMUS i LOUIS ZAJDEL, właściciele

HARMONY HOUSE

KOMPLETNE URZĄDZENIE KUCHENNE
Z PERSONALNĄ OBSŁUGĄ PRZY PODAWANIU DO STOŁU
Sala na: Wesela, Zabawy, Bankiety, Posiedzenia i inne Okazje.
4359 W. THOMAS ULICA Tel.: 486-4200

Z Okazji Świąt Bożego Narodzenia
Wszystkim naszym Klientom, Przyjaciółom, Sympatykom i całej Polonii
— składamy —

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Aby Pan Bóg Obdarzył Was wszystkich czerstwym zdrowiem
oraz powodzeniem w Waszych wszystkich poczynaniach

HENRYK i ZOFIA MADEJ

w roku 1979 obchodzili 32 lat swego szczęśliwego pożycia małżeńskiego

"BUSY BEE" Restaurant & Lounge 1546-48 N. Damen Ave. Tel. 772-4433

HENRYK i ZOFIA MADEJ, Właściciele

Zapewniają grzeczną i szybką obsługę w myśl hasła
"Pracowita Pszczółka" — to Wasza Przyjaciółka

Pragniemy poinformować naszych wszystkich gości, przyjaciół i znajomych oraz okoliczną Polonię, że dla lepszej obsługi i wygody naszych klientów powiększyliśmy i unowocześniliśmy nasz lokal, poszerzając jadalnię i dodając piękny bar.

A więc obecnie możecie tu, poza wysmienitą kuchnią polsko-amerykańską, wzmocnić apetyt swoim ulubionym trunkiem, gdyż bar jest obficie zaopatrzony we wszelkiego rodzaju napoje i koktajle.

Zapraszamy więc do naszej poszerzonej i ulepszonej restauracji

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA CALEJ POLONII OD
LOUIS HALL
MIECZYSLAW OSIKOWICZ
Właściciel

1001-03 N. Wolcott St. Telefon ARmitage 6-4851
WYBOROWE WINA, LIKIERY i PIWA
Odnowiona Sala do Wynajęcia na Wszelkie Okazje
Jak Posiedzenia, Wesela i Zabawy.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
oraz wiele szczęścia, zdrowia i dobrego powodzenia dla naszych Współ-
udziałowców, Przyjaciół i Klientów oraz całej Polonii — zasyla

CICERO BOTTLING WORKS

3100 SOUTH 48th COURT — Szybka i Wydajna Obsługa
ENJOY A COOLING DRINK
Cooling Drink
• PLAY BOY GINGER ALE
• DANIEL'S SET UP
• FROSTIE OLD FASHION
• ROOT BEER
DANIEL'S NAPIJE
Na Wasze Wesela, Bankiety
i Towarzyskie Zabawy
Zamówcie w Polskiej Firmie
Steve i Helen Zawisak, właściciele
• DAN'S COLA
• WSZYSTKIE WASZE
ULUBIONE SMAKI
TELEFONUJ CIL 2-1133
Lub Do Najbliższego Detalisty Sprzedającego Nasze Napoje

Pragniemy Złożyć Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
SZCZĘŚLIWEGO I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientów, Przyjaciół oraz Calej Polonii

VOGT'S WINE SHOP, INC.

1100 W. Adams Street

Telefon HA 1-2875

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku
Dla Przyjaciół, Znajomych, Klientów i Dla Calej Polonii
— zasyla

SALE BANKIETOWE

WESELA — SHOWERS — BANKIETY

PARTY
VILLA

Tel. 622-4310

2300
N. NarragansettPARTY
HOUSE

Tel. 637-6996

6112
W. Diversey

Najlepsza Obsługa "Catering"
POMIESZCZENIA NA 50 DO 300 OSÓB
Otwarte codziennie 10 rano do 9:30 wiecz.

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku
Wszystkim Rodakom, Klientom
oraz Calej Polonii
Wiele pomyślnych sukcesów
w Nowym Roku
— zasyla

PIERWSZORZĘDNA POLSKA RESTAURACJA

MR. EDWARD'S RESTAURANT

6359 W. DIVERSEY — przy Diversey i Narragansett ul.
DOSKONAŁA KUCHNIA
Bardzo smaczne potrawy wszelkiego rodzaju
Telefon: 889-1127

Serdecznie Zapraszamy Was do Nas na Doskonały Obiad
z Całymi Rodzinami.

Wesołych Świąt Dla Calej Polonii Zasyla

HENRYK JOB

Właściciel Pięknej i Obszernej Gospody
Tawerny, 2600 W. 23rd St./Tel. Bishop 7-9535
Gdzie zawsze są doskonałej jakości wszel-
kiego rodzaju trunki i gdzie spotykają się
przyjaciele.

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku
Dla Klientów oraz Dla Polonii — Zasyla
Nowoczesny, Nowy Sklep

CASEY & SON LIQUORS

KAZIMIERZ KALETA i SYN ALLEN, Właściciele
Wielki Wybór Wszelkiego Rodzaju Likierów i Napojów
Tak Krajowych Jako Też Importowanych
1444 W. CHICAGO AVE. TEL. 243-2850

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO ORAZ RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Wszystkim Swym Odbiorcom, Przyjaciółom, Klubom,
Towarzystwom, Organizacjom Polskim, w ogóle Calej
Polonii, Pokoju Narodom i dalszego rozwoju i kon-
tynuowania tej pięknej, tak. zbożnej pracy naszym
Organizacjom

— zasyla —

Najpopularniejsza Firma
Likierów Win i Wódek Wszelkiego Rodzaju
WHOLESALE DEALERS
WINES — LIQUORS
WHOLESALE LIQUORS

SOUTH SHORE LIQUORS

1000 W. Exchange Ave.

Telefon: CLiffside 4-6000

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ RADOSNEGO I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
dla Klientów, Przyjaciół i Znajomych, dla Polonii chicagowskiej
i Amerykańskiej dalszego pomyślnego rozwoju, owocnej i pożytecznej
pracy dla Sprawy Polskiej we wszelkich dalszych poczynaniach.
— zasylają —

ADAM i MARIA SLIWA

Właściciele pięknej polskiej gospody pod nazwą

CLUB ANTOINETTE

(Restaurant i Banquet Hall)

4559 SOUTH RICHMOND AVENUE

DOSKONAŁE TRUNKI WSZELKIEGO RODZAJU
SALA DO WYNAJĘCIA NA WESELA, SREBRNE WESELA,
URODZINY, 'SHOWER PARTY', BANKIETY, PRZYJĘCIA
Jak również i na posiedzenia.
Telefon VI 7-8378

ZAPRASZAMY NA SYLWESTRA WSZYSTKICH
Każdy ubawi się doskonale. Bardzo wiele miłych i wesołych
niespodzianek czeka na każdego. Doskonała zabawa aż do
samego rana.

ROMANTIC CLUB

4818 S. Pulaski Rd. • Tel. 247-1229

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz Nowego Roku,
składam jak najserdeczniejsze życzenia wszystkim
moim miłym klientom stałym bywalcom, sympatykom,
sasiadom, znajomym oraz waszym rodzinom. Aby
gwiazdka wigilijna przyniosła nam wszystkim zdrowie,
szczęście, radość, a Nowy Rok przyniósł spełnienie
wszystkich najskrytszych marzeń.

Zapraszam Was ser-
decznie na dancingi w
każdy piątek i niedzielę
do godziny 4-tej rano,
a w sobotę do 5-tej rano

W dalszym ciągu gra wspaniały
zespół wokalny "Szwagry"
w zmienionym składzie.

Kazia Wróbel

Na perkusji Janusz Chmurak gra i śpiewa w duecie z młodym,
utalentowanym gitarzystą Stasiem. Najnowsze i najciekawsze melodie
i piosenki "dla każdego coś miłego", oraz świetny i niezawodny na
organach, Andrzej Pachulski. Zapraszam wszystkich sympatyków,
miłośników i romantyków, wraz ze wspaniałą orkiestrą, miłą obsługą
życzymy Państwu przyjemnych Dancingów.

Kazia Wróbel, właścicielka
Romantic Club

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT CALEJ POLONII
— składają —

TERESA WOŹNIAK i SYNOWIE, Właściciele
Pięknie odnowionych sal

WOŹNIAK'S CASINO

2530 BLUE ISLAND AVE.

TEL. 847-7900

Catering Service • Całkowicie Ochładzane • Sala Balowa, Piękne Sale Na Bankiety.
Wesela, Zebrania Organizacji oraz Różne większe i mniejsze Przyjęcia na Wszystkie
Okazje • Księgarnia o 10 Torach • Sypialne pokoje z Prywatnymi Urządzeniami •
Wspaniały Obszerne Ogród na Pikniki z Barami. Kioskami i Stołami • Duża Platforma
do Tańca • Duży Plac do Parkowania.

UMIARKOWANE CENY.

MAMY JESZCZE WOLNE SALE NA ROK

1980

DOSKONAŁA OBSŁUGA

PROSIMY ZAMAWIAC JUŻ TERAZ

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
Przesyła Calej Polonii

F I R M A

JAYS POTATO CHIPS

JAYS FOOD, INC.

CHICAGO, ILLINOIS
MILWAUKEE, WISCONSIN

LEONARD JAPP, Prezes

TOMASZ STANISŁAWSKI,
Wykonawczy Wiceprezes i Skarbnik
i Czynny Członek Chicago Society

EUGENIA JAPP, Wiceprezeska i Sekretarka

SILAS MARTTILA, Wiceprezes
i Zarządca Działu Sprzedaży

825 E. 99th STREET

Tel. RE 1-8400

Zaczarowany Lis

(Ciąg dalszy ze str. 8)

nieicznych szarakach zapomniano.

Grono pań z Drohiczyzna już dawno było na miejscu żądne zabawy i tańca.

Wiadomo Drohiczyn! A tu przyjęcie w Rowinach! A mnie również ominęła przyjemność obecności pań. Zaraz po kolacji zasadzono mnie do brydża i to ze słuchawkami od radia na uszach.

To był właśnie ten "radiobrydż" uwidocznił w zaproszeniach jako otatni, krzyk mody tamtych czasów.

Jak przystało na wojskowego zwyciężyłem moich partnerów, wicestarostę i dwóch panów z palestry.

Potańczyłem trochę, wypłem niezgorzej i wyjechałem na nocny pociąg z zającem w bryczce. Więcej w Rowinach nie byłem, mimo że rokrocznie otrzymywałem zaproszenia. Miałem dość tego obywatelskiego polowania, półka i kanapek zawijanych w papierki.

Jako bliski kuzyn panien Kraszewskich z Romanowa i ja musiałem organizować doroczne polowania. Wy magała tego polityka gospodarcza majątku. By się rewanżować zapraszałem na nie i sędziego z Rowin.

Lasy romanowskie były ogromne a główną zwierzyńcą stanowiły dziki, wychodziły na myśliwych stadami, ale główną atrakcją był odniedec legendarny Chaskiel. Znano go bo był kulawy a dla własnej zabawy zatrzymywał furmanki jadące traktem z

sosnówki. Wysłuchiwałem skarg na tego dzika, obiecywałem go zastrzelić, ale ja miałem umowę z gajowym Wegerą, bo w jego rejonie odniedec przebywał, by przed polowaniem brał jakiegokundla i dzika z rejonu wypaszał. Udało się to, a ja byłem zadowolony, że nikt do "wesolego" dzika nie strzelał.

Podczas przerwy w południe zbiegaliśmy się przy ognisku. Całe sęgi pól szły na ogień.

Przyjęcie myśliwskie musiało odbywać się w lesie, bo dom mieszkalny spalono podczas wojny a w zamieszkałych czworakach panowała ciasnota. Dobrze to były polowania a każdy zabierał ze sobą co ustrzelil.

Goście po polowaniu rozjeżdżali się, ale sędziego z Drohiczyzna zakwaterowaliśmy w czworakach, gdzie panienki gościły go serdecznie. Trzeba było jakoś rewanżować się za tyle trudu i gościnności w Rowinach.

Zresztą był to miły człowiek i należało ocenić, że młody pan chciał i umiał unikać życia w Drohiczyźnie.

Było to wtedy miejsce zabite deskami, potem dopiero wybudowano kościół, dobry szpital, założono szkoły, ochronki i żłóbki, powstały spółdzielnie, wymurowano duże kasyno urzędnicze, życie rozwinęło się, ale za ciaławy a dla własnej zabawy zatrzymywał furmanki jadące traktem z było nic.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Klientom oraz całej Polonii — zasyła

H AND H TRUE VALUE HARDWARE
FACTORY SUPPLIES • ELECTRICAL SUPPLIES
TOOLS • PAINTS • GLASS

5329-31 MILWAUKEE AVE. PHONE 631-5966

TOM AND FRANK
HALUSKA
Właściciele

Serdeczne Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Pomyślnego Nowego Roku

— przesyła —

Wszystkim Swoim Klientom i Znajomym

Helena Woźniak — Właścicielka

**BIURA WYSYŁKI
PACZEK DO POLSKI**

1152 N. Ashland Avenue Chicago, Ill. 60622

Telefon BR 8-9384

OTWARTE: W poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki do 6:00
wiecz. W soboty do 4:00 po poł. — Środy i święta
zamknięte.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT
ORAZ POMYSŁNEGO NOWEGO ROKU
Klientom, Przyjaciółom i Całej Polonii — przesyła

Jedynie Polskie Biuro Podróży w Cicero

All Continents Travel Service
ZYGMUNT J. GORALCZYK

5213½ W. 25th St., Cicero, Ill. 60650
Telefony: 863-1311 oraz OL 2-9021

Otwarte codziennie, od godziny 10 rano do 8 wieczór
w soboty do 3:30

WYJAZDY GRUPOWE I INDYWIDUALNE.
PO CENACH REWELACYJNIE NISKICH.
Przygotowaliśmy już WYCIECZKI DO POLSKI
na rok 1980 w dogodnych terminach

- * Rezerwacje na polski statek "Stefan Batory"
- * Przedłużanie wiz i paszportów oraz akty notarialne
- * Jesteśmy autoryzowanym dealerem PEKAO
- * Wysyłamy do Polski paczki żywnościowe, lekarstwa, węgiel, maszyny rolnicze i auta marki FIAT
- * Przyjmujemy wpłaty dolarowe przez PEKAO na konto A.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Klientów Polskich Organizacji
Oraz Całej Polonii — zasyłają

JANINA i WŁADYSŁAW BZDYK
NOWI GOSPODARZE SALI I GOSPODY COLUMBIA

1700 WEST 48-MA ULICA

Jest To Piękna i Obszerna Sala do Wynajęcia na Wesela.
Bankiety, Przyjęcia Rodzinne, Party i Posiedzenia
Grup, Klubów oraz Organizacji

Ogługujemy Zawsze w Naszej Gospodzie Najlepszymi Napojami
Przyjmujemy Zamówienia na Różne Przyjęcia

Sposobem CATERING
Po Więcej Informacji Telefonować:
247-9873 albo 247-9387

Jeżeli Chcecie Rozmówić Się Po Polsku

WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO
NOWEGO ROKU
Przyjaciółom, Znajomym,
Klientom i Całej Polonii

Balkan Music Co.
RETAIL AND WHOLESALE
PHONOGRAPH RECORDS — MUSICAL INSTRUMENTS
& SUPPLIES

ZNAJDZIECIE tam polskie i międzynarodowe płyty,
rekordy muzyczne tak klasyczne jakoteż popularnych
utworów. Nuty na różnego rodzaju orkiestry i wszelkiego
rodzaju instrumenty muzyczne. Studio do nagrywania
głosu i muzyki. Rozmówcie się po polsku.

6917-19 WEST CERMAK ROAD
BERWYN, ILL. 60402

LOUIS J. HLAD
TEL. 484-6436

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Klientom, Znajomym, Przyjaciółom i całej Polonii
zasyła Polska Gospoda

BALTIC LOUNGE

2258 N. Mango Ulica Tel. 637-6939

Mówimy po polsku.

JAN i ZOFIA MAZIARZ, właściciele Pięknej Gospody
PIĘKNA SALA DO WYNAJĘCIA NA RÓŻNE OKAZJE

Jak Posiedzenia, Przyjęcia, Rodzinne Uroczystości oraz Wiele
Innych Imprez. Po Bardzo Przystępnych Cenach.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT
SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Znajomych, Klientów i Dla Całej Polonii
w Następnym Roku Wszelkich Sukcesów — zasyła

VETERAN'S TAVERN
ANIELA LESZCZYŃSKA i SYNOWIE, Właśc.

2532 W. Fullerton Ave. Tel. HUMBOLDT 6-0885

ZAPRASZAMY DO NAS NA SYLWESTRA.

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku
Dla Klientów, Znajomych
i Przyjaciół,
— zasyła —

PLAZA RESTAURANT
7016 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill.
Tel. 795-6555

ANN and LADDIE NACHTIGALL
Właściciele

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU DLA KLIENTÓW I CAŁEJ POLONII — zasyła —
Piękna Polska Restauracja

MARY'S RESTAURANT
ZAPRASZAMY DO NAS
Codziennie 4 Zupy Domowego Wyrobu —
Na Kwartę Do Zabrania do Domu — Czarna w Każdą Sobotę —
Robimy Sami Domowej Roboty Pierogi —
Dostarczamy przy Zamówieniu na 3 Tuziny lub Więcej.

1123 N. CALIFORNIA AVE. nar. HADDON HUMBOLDT 6-9749

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientów, Znajomych i Przyjaciół,
W Dalszej Waszej Pracy Wiekzych Sukcesów i Osiągnięć
— zasyła —

NORTHWEST BOWL
Our Cocktail Lounge — A Cozy Meeting Place
3118 N Milwaukee Ave. Chicago, Ill. 60618

RICHARD BLUM, Owner
Air-Conditioned — Open Bowling Sat. and Sun.
Phone PA 5-9764 736-2848

HOME ANNUAL DOUBLE TOURNAMENT

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT CAŁEJ POLONII—składa

**R. C. COIL
SPRING**

MANUFACTURING CO., Inc.

CHESTER SAWKO, Prezes • MITCHELL SAWKO, wiceprezes • ADW. VICTOR SAWKO, sekr. i radca prawny

901 South Kay Ave. Tel. 543-4200
1772 W. Armitage Ct. Tel. 629-9550 Addison, Ill. 60101

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Przyjaciółom, Klientom oraz Całej Polonii — zasyła

MARIA KOZIENIAK, Właścicielka

LUCKY'S STOP INN
1807 W. DIVISION ULICA
Tel. HUMBOLDT 6-9783

Piękna sala do wynajęcia na posiedzenia, zabawy, wesela,
bankiety, party i inne okazje rodzinne.
Obsługujemy sposobem Catering. Także sami możecie gotować.

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku
Dla Klientów, Przyjaciół i Całej Polonii oraz
Wszelkiej Pomyślności we Wszelkich Waszych Poczynaniach
— zasyła —

Piękna Polska Gospoda

WHITE WAY INN
TADEUSZ MARZEC, Właściciel

Zapraszamy Was do nas — Na Hucznego Sylwestra.
826 N. ASHLAND AVE. TELEFON 226-9316

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
— zasyła —

BATTERY LOUNGE
1824 W. Augusta Blvd.
Zapraszamy Was
do naszego lokalu na Sylwestra

Właścicielka WANDA KOT zaprasza na
Dancingi i Występy w Każdym Weekend.
Do Tańca Przygrywa
Zespół Muzyczny Doborowej Orkiestry.
ZABAWICIE SIĘ DOSKONALE.
TEL. 227-9045

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ SZCZĘŚLIWEGO I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Swoim Odbiorcom, Znajomym, Przyjaciółom
— zasyłają —

BRONISŁAW i HENRYKA KOPEC, Właściciele

CLUB KARLOV
4058 W. 47th Street

Jest to piękna polska gospoda. Piękna sala do wynajęcia na różne
okazje, jak wesela, przyjęcia różnego rodzaju, bankiety, party i
rodzinne uroczystości.
Obsługują oni sposobem catering ku najpełniejszemu
zadowoleniu. Po informację telefonować: 847-8488.
Jeżeli chcecie rozmówić się po polsku

Serdeczne Życzenia
Radosnych Świąt Bożego Narodzenia
i
Wszelkich Pomyślności w Nowym Roku
Klientom i Całej Polonii Składają

MARIA i JAN BANACH, właściciele

POLSKIEJ RESTAURACJI

EUROPA

Zapraszamy na świąteczne polskie obiady i kolacje
★ Dojazd z Chicago po North Ave. — ½ mili na zachód od Road 83.
160 W. NORTH AVE., VILLA PARK, ILL. 530-4979

Najserdeczniejsze życzenia Wesołych Świąt
i Szczęśliwego Nowego Roku dla Klientów,
Przyjaciół, Znajomych i Całej Polonii zasyła

Pilsner Restaurant
6725 W. Cermak Rd., Berwyn, Il Tel. 484-2294

Serdecznie Zapraszamy
Frank & Marie Mikulik, Właściciele
Otwarte od 11-ej rano, do 9-ej wieczorem.
W poniedziałki zamknięte

Klientom, Przyjaciółom, Znajomym i całej Polonii
NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
— przesyła —

KASZTELANKA
CAFE & RESTAURANT

POD ADRESEM: 3129 N. MILWAUKEE AVE.
ZAPRASZAMY NA DRINKA — DLA PANÓW
"KASZTELAŃSKIE WINO" DLA PANÓW
"KASZTELAŃSKI MIOD" DLA WSZYST-
KICH" OBIAD PO KRÓLEWSKU"

"KASZTELANKA" TO MIEJSCE GDZIE
SPEDZISZ PRZYJEMNE CHWILE W
GRONIE RODZINY I PRZYJACIÓŁ PRZY
SZKLANEC AROMATYCZNEJ KAWY,
DOSKONAŁYCH TORTÓW I CIAST, ORAZ
INNYCH PRZYSMAKÓW. WSZYSTKIE
WYROBY CUKIERNICZE SĄ WYPIE-
KANE PRZEZ FACHOWCÓW TYLKO DLA
NASZYCH KLIENTÓW. A PO DOSKO-
NAŁYM OBIEDZIE CZY KOLACJI,
ORZEZWIAJĄCE "KASZTELAŃSKIE
TRUNKI" WSZELKIEGO RODZAJU.

CZEKAMY NA WAS MIŁY GOSCIE! WE
WSZYSTKIE DNI TYGODNIA. GODZINY
OTWARCIA: NIEDZIELA, PONIEDZIAŁ-
LEK, WTOREK, ŚRODA, CZWARTEK:
OD 11 AM DO 10 PM PIĄTEK, SOBOTA:
OD 11 AM DO 2 AM.

DZWOŃCIE DO NAS NA NUMER
TELEFONU: 588-6662

WŁAŚCICIELE: IRENA ZAKRZEWSKA,
ZOFIA RADOSZ

"KASZTELANKA"
3129 N. MILWAUKEE AVE. CHICAGO, ILL. 60618

**NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESÓŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ
DUŻO SZCZĘŚCIA I POWODZENIA
W NOWYM ROKU
dla całej Polonii**

Niech Pan Bóg Błogosławi Wam
We Wszystkich Waszych Zamiarach.

— zasyłają —

POLSCY OJCOWIE JEZUICI
DOMU MISYJNEGO W CHICAGO

4105 North Avers Avenue Tel. JU 9-7476

**NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESÓŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
dla całej Polonii**

We Wszelkich Poczynaniach Szczęść Wam Boże!

— zasyłają —

OJCOWIE SALWATORIANIE

5755 PENNSYLVANIA ULICA
MERRILLVILLE, INDIANA

Telefon Area Code 219 — TUrner 4-0714

PARAFIA ŚW. ANNY

1814 SOUTH LEAVITT ULICA

O Godzinie 11:15 w nocy śpiewanie kolęd
O Godzinie 12:00 — Pasterka

7:00—2-ga Msza św.; 8:30—3-cia Msza św.
9:45—4-ta Msza św. po polsku
11:00—5-ta Msza św. — 12:15—6-ta Msza św.
po hiszpańsku — 7-ma Msza św.

Przesyłamy Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia oraz
Radosnego Nowego Roku dla Przyjaciół, Znajomych, Członków
naszej Parafii, Polonijnych Organizacji—dla Ludzi Dobrej Woli
Calej Polonii. Niech we wszystkim Jezus Narodzony Błogo-
sławi Wam w waszych wszelkich poczynaniach.

KS. EDWARD DETLOFF, Proboszcz
Oraz Asystenci: Donald F. Nevins i Ks. Piotr Bojars

Parafia Przemienienia Pańskiego

2609 CARMEN AVENUE

Kolędy Będą Śpiewane już o godzinie 11:30 w Nocy.
12:00 w nocy — PASTERKA 10:00—3-cia Msza św.
7:00—1-sza Msza św. 12:00—4-ta Msza św.
8:30—2-ga Msza św.

**ŻYCZENIA WESÓŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU**

Dla Naszych Parafian, Przyjaciół — Owocnych, Doniosłych
i Chwalebnych Poczynań — Wiele Pomyślnych Sukcesów dla
Dobra Waszych Rodzin. We Wszystkim Szczęść Wam Boże

— zasyłają —

KS. SYLWESTER M. URBANEK, Proboszcz
KS. BOLESŁAW KARPOWICZ, były Kapelan Pułkownik
w Lotnictwie Stanów Zjednoczonych, na emeryturze
i **KS. JERRY ANDRACKI, C.R.**

PARAFIA ŚW. FIDELISA

1406 N. WASHTENAW AVE.

w Wigilię Bożego Narodzenia
11:30 śpiewanie Kolęd, 12-ta o północy Pasterka.
8:00—2ga Msza św. po polsku — 9:00—3cia Msza św.
10:00—4ta Msza św. po polsku — 11:15—5ta Msza św.
12:30—6ta Msza św. po hiszpańsku

**NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESÓŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU**

dla wszystkich parafian, dla Towarzystw i Klubów
przy naszej Parafii, oraz wszystkim Ludziom Dobrej Woli,
Niech Nowo-Narodzona Dziecina przyniesie Pokój dla Narodów
NIECH SŁOWO, KTÓRE CIAŁEM SIĘ NASTAŁO
ZAMIESZKA W SERCACH WASZYCH, A UŚMIECH
DZIECINY BETLEJEJSKIEJ TOWARZYSZY WAM
NA KAŻDY DZIEŃ NOWEGO ROKU

— zasyłają —

KS. JOZEF GREMBLA, Proboszcz
oraz Księża Asystenci:
Ks. Antoni Stefaniak
Ks. John Hurley

Par. Św. Franciszka z Assyżu

932 North Kostner Avenue

O Godzinie 11:30 Wiecz. śpiewanie Kolęd

12-TA W NOCY — PASTERKA

7:00 — 2-ga Msza święta 9:45 — 4-ta Msza święta
9:30 — 3-cia Msza święta 11:00 — 6-ta Msza święta
12:15 — 7-ma Msza święta

**NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESÓŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU**

Swym Parafianom oraz Przyjaciółom i Sympatykom.
Ludziom Dobrej Woli, Wszystkim i Wszędzie
oraz Dla Calej Polonii Wszelkich Sukcesów

— składają —

Kapłani z Parafii Św. Franciszka z Asyżu

Par. Św. Pryscylli — St. Priscilla Parish

7007 W. ADDISON UL.

24-GO GRUDNIA

O godzinie 11:15 wieczorem śpiewanie Kolęd.

O godz. 12:00 o północy uroczysta Pasterka

koncelebrowana, że Mszą św.

25-go grudnia odprawione zostaną Msze św.

7:15 rano — 3cia Msza św. 10:30 rano — 6ta Msza św.
8:15 rano — 4ta Msza św. 11:30 rano — 7ma Msza św.
9:30 rano — 5ta Msza św. 12:30 przed połud. 8ma Msza św.

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Radosnego Nowego Roku
Parafianom, Przyjaciółom i Calej Polonii

Oby Wasze wysiłki i poczynania wydały jak najobfitszy plon
i przyczyniły się do sukcesów, do zrealizowania Waszych
poczynań z jak najowocniejszymi wynikami

Niech we wszystkim Boża Dziecina
Błogosławi Wam i obdarzy wszelką pomyślnością.

— zasyła —

KS. A. J. HINTERBERGER, Proboszcz
oraz Księża Asystenci

Marian Hemar

Kolęda Lwowska

*Tutaj do szkoły On, do świętej Anny chodził,
Tutaj kasztany zbierał w Jezuickim Ogródzie,
Tu w Łyczakowskim Parku zielone pagórki,
Tam biegał na wagary i karmił wiewiórki,
A one z topoli zlatywały susem
I na ścieżce siadywały przed Panem Jezusem
We Lwowie, we Lwowie.
To On się w Stryjskim Parku uczył do matury,
Tu, z Wysokiego Zamku, z Cytadeli góry,
Na swoje śliczne miasto patrzył w zamyśleniu,
Gdzie na kamieniu kamień, kamień na kamieniu.
Gdzie za tramwajem tramwaj, tramwaj za tramwajem.
I choinki na Wałach, zielonym gajem,
We Lwowie, we Lwowie.*

*Tutaj na Kaźmierskiej, czy na Batorego,
Człowiek szedł, niewiedzący otarł się o Niego.
Aż kiedyś Matkę swą oświadczył jak sierotę
I On sam jak sierota poszedł na piechotę
Poszedł na poniewierkę, na tułaczkę srogą,
Het precz, za rogatki, niewiadomą drogą
Ze Lwowa, ze Lwowa.*

*A potem się rozeszły po całym mieście
Straszne pogłoski jakieś i szeptanie wieści,
Że On na krzyżu zginął, na obcej ziemi,
W cierniowej koronie, z dłońmi przebiteymi.
A żeby męką swoją cały świat zasmucić
I miasto swe odkupić. I zza grobu wrócić
Do Lwowa, do Lwowa.*

Parafia Świętych Młodzianków

743 N. ARMOUR ULICA

O godzinie 11:30 Śpiew Kolęd

12-ta w nocy Pasterka, ze Solenną Mszą św.,
gdzie będzie śpiewał Chór Moniuszki i Chór Parafialny
pieśni po łacinie oraz piękna gra na skrzypcach
Grał będzie Stanisław Bócek z synem Andrzejem

6:30—2-ga Msza św.
7:45—3-cia Msza św.
9:00—4-ta Msza św.
10:30—5-ta Msza św.
12:00—6-ta Msza św.

Przesyłamy Życzenia
WESÓŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Naszym Parafianom, Sympatykom, Ludziom Dobrej
Woli, Calej Naszej Polonii

KS. EDWARD PAJĄK, Proboszcz
KS. KLAUDIUSZ KLARKOWSKI, Proboszcz—Emeryt
oraz Wikarzy:
Ks. Antoni Nowakowski i Ks. Antoni Wojewoda

PARAFIA ŚW. PANKRACEGO

40-ty Place i So. Sacramento Ave.

O Godzinie 11:30 Wieczorem Już Będą Śpiewane Kolędy
12-ta w Nocy PASTERKA Uroczysta w Kościele,
o 7:30, 9:00, 10:30 po Polsku i 12 w Południe

**NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESÓŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU**

Parafianom, Organizacjom Polskim
i Wszystkim Ludziom Dobrej Woli

— życzy —

KS. WŁADYSŁAW STEFANSKI, Proboszcz
KS. ROBERT M. NIEĆ, Proboszcz—Emeryt

Wikary:

KS. HIERONIM BRZOZOWSKI
KS. ZYGMUNT NIEDZIELSKI, Rezydent

PARAFIA ŚW. JANA BOŻEGO

1234 West 52-ga Ulica

**WESÓŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU**

Dzisiaj w Betlejem Wesoła Nowina że Panna Czysta syna Porodziła

Zasylamy Wszystkim Parafianom, Naszym Przyjaciółom,
Sympatykom, oraz Ludziom Dobrej Woli, Niech w Domach
Rodzinach Waszych Zapanuje Miłość i Zgoda — tak bardzo
we wszystkich naszych poczynaniach konieczna

KS. RAYMOND J. JASINSKI, Proboszcz

oraz Księża Asystenci

KS. TADEUSZ WINCENCIAK

KS. JAN ROLEK

**WESÓŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU**

Naszym Studentkom i Ich Rodzicom,
Stow. Pań M.B.D.R., Dobrodziejom,
Przyjaciółom i Calej Polonii Życzymy

**The Felician Sisters Convent
The Felician College
Good Counsel High School**

3800-3900 Peterson Avenue

SIOSTRY FELICJANKI

Zgromadzenie Sióstr Felicianek w Ameryce Obchodziło
100-ną Rocznicę Swojego Istnienia w Roku 1974.

Parafia Św. Andrzeja Apostoła

768 LINCOLN AVE., CALUMET CITY, ILL.

O godzinie 11:30 śpiewane będą kolędy

12:00 w nocy Pasterka

Msze św. w dniu Bożego Narodzenia:
Godz. 8:00, 9:30 po polsku solenna Msza św.; 11:00 i 12:15

**NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESÓŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU**

Wiele szczęścia i dobrego powodzenia dla naszych Parafian
oraz dla Wszystkich Ludzi Dobrej Woli oraz życzenia dalszego
kontynuowania tej szlachetnej pracy i dalszego rozwoju
dla dobra Calej Polonii — Szczęść Wam Boże!

— zasyłają —

KS. ERVIN R. WYSOCKI, Proboszcz
ORAZ ASYSTENCI KS. TADEUSZ DUDA
KS. RAYMOND PACHOLSKI
TAKŻE OJCOWIE KARMELICI, O.C.D.

PARAFIA ŚW. BARBARY

2859 SOUTH THROOP ULICA

**NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESÓŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I POMYSŁNEGO NOWEGO ROKU**

Wiele szczęścia i dobrego powodzenia dla naszych Parafian
oraz dla Wszystkich Ludzi Dobrej Woli oraz życzenia dalszego
kontynuowania tej szlachetnej pracy i dalszego rozwoju w
następnych latach dla dobra Calej Polonii. Szczęść Wam Boże!

— zasyłają —

ODDANI W CHRYSZTUSIE PANU
KS. EDWARD D. SKUPIEN, Proboszcz
KS. ANTONI DUDEK
KS. NORBERT RIZZO

Parafia Św. Bonifacego

921 North Noble Ulica

11:30 BĘDZIE KONCERT ORGANOWY

12:00 w NOCY PASTERKA ZE MSZĄ ŚW.

8:00—2-ga Msza święta 12:15—5-ta Msza święta

9:30—3-cia Msza święta

10:45—4-ta Msza święta w języku hiszpańskim

Wieczorem Mszy Św. w Dniu Bożego Narodzenia nie będzie.

Najserdeczniejsze Życzenia z Głębi Serca Płynące
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
Zasylamy Swym Parafianom, Wszystkim Ludziom Dobrej Woli
Oraz Przyjaciółom i Sympatykom Naszym oraz Calej Polonii

Księża z Parafii Św. Bonifacego

PARAFIA ŚW. JANA KANTEGO

823 N. CARPENTER ULICA

Śpiew Kolęd rozpocznie się o godzinie 11:30 w Nocy

12:00 w nocy — PASTERKA, Msza Święta Solenna

9:00 — 2-ga Msza św.

10:00 — 3-cia Msza św. — Suma po polsku

12:00 — 4-ta Msza św.

**NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESÓŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I POMYSŁNEGO NOWEGO ROKU**

Wiele szczęścia i dobrego powodzenia dla Moich Parafian
oraz dla Wszystkich Ludzi Dobrej Woli oraz życzenia dalszego
kontynuowania tej szlachetnej pracy i dalszego rozwoju w
następnych latach dla dobra Calej Polonii. Szczęść Wam Boże!

— zasyłają —

Ks. Piotr A. Fiolek, C.R., Proboszcz
Ks. Jan Wójcik, C.R., Ojciec Przełożony
Ks. Feliks Miliszkiewicz, C.R.
Brat Łucjan Budzinski, Zakrystianin

Parafia Świętego Jana Bosco

2250 N. McVicker Avenue

Wszystkim Naszym Parafianom, Przyjaciółom
i Sympatykom oraz całej Polonii — składamy

**NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESÓŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU**

Aby Nowonarodzona Dziecina Boża darzyła Was wszystkich
zdrowiem oraz powodzeniem i szczęściem w Waszych
wszelkich poczynaniach i staraniach.

KS. SALVATORE OGNIBENE, Proboszcz

KS. PRALAT J. V. SUGRUE, Proboszcz Emeryt
Asystenci:

KS. JOHN MULVITTILL, KS. GARY MILLER

Parafia Św. Heleny w Chicago

2315 West Augusta Blvd.

O Godz. 11:30 Śpiewanie Kolęd.

12:00 w Nocy PASTERKA ze Mszą św. Koncelebracyjną.

7:30 — 1sza Msza św. po polsku

8:45 — 2ga Msza św.

10:00 — 3cia Msza św.

11:15 — 4ta Msza św. po polsku

12:30 — 5ta Msza św.

— zasyłamy —

**NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESÓŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO ORAZ POMYSŁNEGO NOWEGO ROKU**

dla Parafian, Przyjaciół i całej Polonii
Oby zatriumfowała i zwyciężyła ŚWIATŁOŚĆ I PRAWDA nad
ciemnościami i złaćmianiem. — Radość, wesele i chwala
w całej swej najwyższej istocie stała się wskaźnikiem naszego
postępowania.

KS. BOLESŁAW LISOWSKI, Proboszcz
KS. PRALAT STANISŁAW PIWOWAR, Proboszcz—Emeryt
oraz Księża Wikarzy
KS. RICHARD JUNG
KS. JÓZEF SZABELSKI
KS. JAN ŻYWOLEWSKI

PARAFIA ŚW. BRUNONA

4761 SOUTH HARDING AVE.

24 grudnia, o godz. 6-ej wiecz. Msza św.

Godz. 11:30 w nocy śpiewanie Kolęd.

o godz. 12-ej w nocy — PASTERKA

Dalsze Msze św. w Dniu Bożego Narodzenia

o godz. 6:00, 7:15, 8:30, 9:45, 11:00, 12:15

**NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESÓŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU**

dla Parafian, Przyjaciół i Calej Polonii

Oby Zatriumfowała i Zwyciężyła ŚWIATŁOŚĆ I PRAWDA nad Ciemno-
ścią i Złaćmianiem.—Radość, Wesele i Chwala w całej swej najwyższej
istocie stała się wskaźnikiem naszego postępowania

— zasyłają —

KS. EDMUND S. SZLANGA, Proboszcz

oraz Księża Asystenci:

KS. NORMAN TRELA

KS. EDWARD HARASIM

I KS. LUCIAN LUSZCZKI, Franciszkanin

PARAFIA ŚW. FLORIANA

13145 SO. HOUSTON AVE.

o godz. 11:00 śpiewanie Kolęd

o godz. 12:00 pasterka

Msze Św. będą odprawione o godz. 6:30, 8:15 po polsku

9:30 Msza Św. (Folk) 10:45 i 12 w południe.

Przesyłamy Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia oraz
Radosnego Nowego Roku dla Parafian, Przyjaciół, Znajomych,
Członków Naszej Polonii, dla Polonijnych Organizacji, a szcze-
gólnie — dla Duchowieństwa, Czcigodnych Sióstr Zakonnych,
Prasy i Radia Polskiego, w ogóle dla Ludzi Dobrej Woli.
Niechaj we wszystkim błogosławi Wam Chrystus Nowonarod-
zony i obdarzy Wasze Rodziny zdrowiem i wszelką pomyśl-
nością.

KS. JÓZEF J. PACHOREK, Proboszcz
ORAZ KSIĘŻA KARMELITANIE — KS. Asystenci

PARAFIA ŚW. TEKLI

6725 W. Devon Ave.

W niedzielę godz. 8:00 wiecz. Msza Św.

O Godz. 11:30 śpiew Koled

12:00 w nocy uroczysta Pasterka

7:00—3-cia Msza Św.

9:30—5-ta Msza Św.

8:15—4-ta Msza Św.

10:45—6-ta Msza Św.

12:00—7-ma Msza Św.

NIECH SŁOWO, KTÓRE CIAŁEM SIĘ STAŁO
ZAMIESZKA W SERCACH WASZYCH, A UŚMIECH
DZIECINY BETLEJEJSKIEJ TOWARZYSZY WAM
NA KAŻDY DZIEŃ NOWEGO ROKU

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Parafian, Przyjaciół, Znajomych i Całej Polonii

Szczęść Wam Boże w Dalszych Poczynaniach
— przesyłają —

MIECZYSLAW A. BEDNARZ, Proboszcz

Oraz Ksiądz Asystent:

KS. RALPH STRAND

Diakonowie i wszystkie Siostry Zakonnice-Nauczycielki

PARAFIA ŚW. WŁADYSŁAWA

PRZY LONG I HENDERSON ULICACH

Dnia 24-go grudnia O Godz. 9:30 Wiecz. Śpiewanie Koled

o godz. 10:00 wiecz. Pasterka po polsku

O Godzinie 11:30 śpiewanie Koled

Pasterka o godz. 12:00 w nocy po angielsku

Następne Msze święte będą odprawiane:

7:00—2-ga Msza święta

10:45—5-ta Msza święta

po polsku

po polsku

8:15—3-cia Msza święta

12:00—6-ta Msza święta

9:30—4-ta Msza święta

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA I NOWEGO ROKU

DLA PARAFIAN, PRZYJACIÓŁ I CAŁEJ POLONII

Aby dla Was ten Nowy Rok 1977 był najlepszy i obfitszy we
wszystko, aby Boża Dziecina darzyła Was Wszystkich
czerstwym zdrowiem, oraz powodzeniem

— zasyłają —

KS. WŁADYSŁAW J. ŻMIJA, Proboszcz

Asystent:

KS. ROBERT BURNELL

PARAFIA ŚW. KAZIMIERZA

2226 South Whipple Ulica

24 Grudnia, o Godzinie 11:30 w Nocy

Śpiewanie Koled

Pasterka o Godzinie 12:00 w Nocy ze Mszą Św.

Msze Św. będą odprawiane o godzinach: —

7:30—2-ga Msza Św.

10:30—4-ta Msza Św.

po polsku

po polsku

9:00—3-cia Msza Św.

12:00—5-ta Msza Św.

1:00—6-ta Msza Św.

po hiszpańsku

Wszystkim Naszym Parafianom, Przyjaciółom i Sympatykom,

Duchowieństwu oraz Całej Polonii

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT

Aby dla Was ten Nowy Rok był lepszy i obfitszy
we wszystko, aby Boża Dziecina darzyła Was Wszystkich
czerstwym zdrowiem oraz powodzeniem.

— zasyłają —

KS. NORMAN CZAJKA, Proboszcz

KS. PRALAT TEODOR KACZOROSKI, Proboszcz-Emeryt

Asystenci

KS. ANTONI DUDEK, M.S. i KS. F. P. GARZA

PARAFIA NAJSWIETSZEJ MARII PANNY ANIELSKIEJ

1825 NORTH WOOD ULICA

O Godzinie 11:30 już będą śpiewane Koledy

12:00—PASTERKA

W dniu Bożego Narodzenia Msze Św. będą odprawiane:

7:00 — 2-ga Msza Święta

8:30 — 3-cia Msza Święta

9:45 — 4-ta Msza Święta — SUMA po polsku

11:30 — 5-ta Msza Święta

"CHWAŁA BOGU NA WYSOKOŚCI, A NA

ZIEMI POKÓJ LUDZIOM DOBREJ WOLI"

SKŁADAMY ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Wszystkim Naszym Parafianom i Ludziom Dobrej Woli

oraz Całej Polonii

Wszyscy Księża z Marianowa:

KS. EDWIN KARŁOWICZ, C.R. Proboszcz Wice-Kapelan Zjednoczenia

Polskiego Rzymsko Katolickiego

KS. KLEMENS WEISS, C.R., Ojciec Przełożony

KS. STANISŁAW PAWLIKOWSKI, C.R.

KS. EDWARD JANAS, C.R.

KS. JAN KSIĄŻEK, C.R., Rezydent

PARAFIA MATKI BOŻEJ

Mother Of God

14207 S. Green Bay Ave.

Burnham, Ill.

PASTERKA o 12-ej w nocy ze Mszą Św. odprawi Ks. Proboszcz.

Prócz tego Msze święte będą odprawiane: o godzinie 6:30 —

1-sza, 8:00 — 2-ga Msza Św.; o 9:30 — 3-cia Msza Św.;

o 12:00 — 4-ta Msza Św.

WESOŁYCH I RADOSNYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

ORAZ RADOSNEGO I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Wszystkich Parafian Naszych, Sympatyków, Przyjaciół

— oraz dalszej owocnej pracy, dla dobra całej Polonii

i Stanów Zjednoczonych — zasyła

KS. EDWARD JARZYŃSKI, Proboszcz

oraz Ojcowie Franciszkanie z Cedar Lake, Indiana

PARAFIA ŚW. JÓZEFA

1821 South Hermitage Avenue

GODZ. 11:30 — ŚPIEWANIE KOLED

O Godzinie 12-ej w Nocy—Pasterka

w Boże Narodzenie

7:30—Druga Msza Św.

9:00—Trzecia Msza Św.

10:30—Czwarta Msza Św.

12:00—Piąta Msza Św.

"Chwała na wysokości Bogu a na ziemi pokój ludziom

dobrej woli"

Błogosławieństwa Bożej Dzieciny —

przynoszącej światu Prawdę, Miłość i Pokój —

na radosne Świąta Narodzenia Pańskiego.

Najserdeczniejsze Życzenia

WESOŁYCH ŚWIAT RADOSNEGO ORAZ

SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Parafianom, Przyjaciółom i Ludziom Dobrej Woli oraz Wiele

Szczęścia i Powodzenia we Wszelkich Poczynaniach Dla Dobra

Waszych Rodzin oraz Całej Polonii

— zasyłają —

Księża Parafii Św. Józefa:

KS. PRALAT JAN KOZIOŁ, Proboszcz

KS. ALOJZY ZIELINSKI

KS. KAZIMIERZ CZAPLICKI, C. S. C.

ORAZ Diakon Leonard Kay

Razem z Siostrami Felicjankami-Nauczycielkami

Jan Kasprowicz

W Noc Wigilijną

Powie Chrystus Pan nasz miłościwy:

Posłuchajcie, aniołowie moi,

Tak mi dzisiaj na duszy radośnie,

Niechaj każdy swe skrzypki nastroi.

Między ludzi pójdziemy z muzyką,

Chcę im huczne wyprawić wesele:

Jednych wiarą uradują, a drugich

Białym chlebem miłości obdzielę.

Kto zaś spośród mieszkańców tej ziemi

Najgodniejszym mych łask się okaże,

Temu rzeknę — słuchajcie: Zbawionys,

Bo nadzieję przynoszę ci w darze.

Aniołowie na skrzypkach zagraли,

Idą przodem z muzyką i pieniem,

Wielce radzi, że Chrystus z opłatkiem

Między ludzkim zasiądzie stworzeniem.

Przyszli w kraje bogate i pienne:

Snać nad wami rozwarły się nieba —

Wszystko macie — Król światów zawoła.

Tylko jeszcze miłości wam trzeba.

Przepłynęli i rzeki i morza,

Dumni mędrzy zabiegli im drogę:

Nad przepaścią stoicie — rzekł Chrystus

Jedną wiarą ocalić was mogę.

Nie poskapił miłości i wiary —

Aniołowie zagraли radośnie:

Plon obfity dla nieba — śpiewają —

Z twoich darów, o Panie, wyrośnie.

Zaszli w ziemię od losów przekłętą,

Podścieliły się szare sukmany

Pod ich stopy: ni króla ni władcę

Widzim w Tobie, nasz Jezu kochany!

Na to oczy od łez już ośleple,

Tylko Bożą widzimy Dziecinę:

Nie żądamy już więcej niczego,

Zbaw nas od grzechu i przebac nam winę.

Zmilkły skrzypki i pieśni aniołów,

Z Chrystusowych źrenic łza się leje:

Czym opłacę wasz ból i pokorę?

Dam wam świętą i zbawczą nadzieję.

PARAFIA

MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ

3010 S. 48-mv Court

Cicero, Illinois

O Godz. 11:00 Wiecz. śpiewanie Koled

Pasterka o godz. 12 w nocy

9:45—4-ta Msza święta Suma

6:00—1-sza Msza święta

11:00—5-ta Msza święta

7:15—2-ga Msza święta

12:15—6-ta Msza święta

8:30—3-cia Msza święta

Najserdeczniejsze Życzenia

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Parafian, Przyjaciół, Znajomych i Całej Polonii

Szczęść Wam Boże w Dalszych Poczynaniach w Nowym Roku

— zasyłają —

KS. TADEUSZ MAKUCH, Proboszcz

KS. JÓZEF PRZYBYŁOWICZ, Proboszcz-Emeryt

Księża Wikarzy:

KS. JAN ZUKOWSKI, KS. TADEUSZ PERZANOWSKI

KS. KRZYSZTOF JANOWSKI, OFM.

PARAFIA ŚW. KONSTANCJI

5843 WEST STRONG ULICA

11:15 Śpiewanie Koled

o 12-ej w nocy Pasterka

o godz. 7:15 — 2-ga Msza Św.

8:30 — 3-cia Msza Św. po polsku z kazaniem w jęz. polskim

9:45 — 4-ta Msza Św.

11:00 — 5-ta Msza Św. 12:15 — 6-ta Msza Św.

— przesyłamy —

Naszym Drogim Parafianom i związanych z nimi w wielkiej wspólnotce
wszystkich Przyjaciół na nadchodzące Świąta Narodzenia Pana, dzieląc
się Opłatkiem w Duchu Braterstwa i Chrześcijańskiej Wspólnoty miłe i
se. deczne życzenia Świąteczne. Księża i Siostry Zakonne przy Parafii
Św. Konstancji.

Ks. Marcin R. Borowczyk, Proboszcz

i Księża Asystenci

Ks. Marian Śnieg i Ks. Robert Roll

PARAFIA ŚW. WACŁAWA

3400 N. MONTICELLO AVE.

o godzinie 11:15 — Śpiewanie Koled

PASTERKA O GODZINIE 12:00 W NOCY

Msza Św. — Koncelebrowana

Inne Msze Święte:

7:00 Rano — 8:30 Po Polsku — 10:00 — 12:00 w Południe

Korzystając z Miłej Okazji, Składamy Wszystkim Parafianom,

Przyjaciółom, Ludziom Dobrej Woli i Całej Polonii

ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Oby w Nowym Roku Boża Dziecina Błogosławiła Wam

We Wszystkim

KS. EDMUND SIEDLECKI, Proboszcz

oraz Księża Asystenci:

KS. EUGENIUSZ WINKOWSKI

i KS. TIMOTHY P. KOWALSKI

Parafia ŚŚ. Piotra i Pawła

3745 S. PAULINA ULICA

O Godz. 11:45 Śpiew Koled — 12:00 Pasterka Koncelebrowana

7:30 — 1-sza Msza Św. po polsku

9:00 — 2-ga Msza Św.

10:30 — 3-cia Msza Św.

12:00 — 4-ta Msza Św.

Przesyłamy Najserdeczniejsze Życzenia

WESOŁYCH

ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Naszym Parafianom, Sympatykom, Ludziom

Dobrej Woli, Całej Naszej Polonii Oraz Dalszej Pięknej

Pracy dla Dobra Waszych Rodzin Parafii

We Wszelkich Poczynaniach Szczęść Wam Boże!

KS. JÓZEF F. MYTYCH, Proboszcz

Oraz Księża Asystenci:

OJCIEC KS. PIOTR GACKI KAPUCYN

KS. MICHAŁ KALCK

Parafia Niepokalanego Poczęcia

Najśw. Marii Panny

2944 EAST 88-MA ULICA W SOUTH CHICAGO

11:15 w nocy śpiewanie koled

12:00 w nocy Pasterka

w Boże Narodzenie będą odprawiane Msze Św.:

Godz. 7:30, 9:00, 12:00

10:30 suma po polsku

1:00 po hiszpańsku

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT RADOSNEGO ORAZ

SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Parafianom, Przyjaciółom i Ludziom Dobrej Woli oraz Wiele

Szczęścia i Powodzenia we Wszelkich Poczynaniach Dla Dobra

Waszych Rodzin oraz Całej Polonii

Niech Błogosławieństwo Boże Towarzyszy Wam Na Dalszą

Drogę Następnego Roku Przewidzianą Przez Dawcę Światlanej

Przyszłości — Zasyłają

KS. CHESTER LEŚNIAK, Proboszcz

KS. DAVID NOWICKI

PARAFIA ŚW. ROBERTA BELLARMINE

6056 W. Eastwood Ave., Chicago, Ill.

NAJSERDECZNIEJSZE

Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia oraz Radosnego Nowego

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE
Dla Swoich Pacjentów, Przyjaciół, Znajomych
Oraz Całej Polonii
— zasyła —
ST. ANTHONY HOSPITAL
2875 W. 19-TH ULICA TEL. 521-1710
Mildred Peterson, Public Relation — Manager

Serdeczne Życzenia
RADOSNYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
— i —
SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU
Polonii Chicagowskiej
— składa —

Dr. W. Cebulski
5939 W. Diversey
Tel. 622-6141

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
WESOŁEGO I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
TAKŻE WIELE ŁASK BOŻYCH
Wszystkim Ludziom Dobrej Woli Oraz
Całej Polonii Chicagowskiej i Amerykańskiej
z Całego Serca Składają
SIOSTRY DOMINIKANKI

ROSARY HILL
Convalescent Home

9000 West 81st St. Justice, Illinois
Telefon: GL 8-3040

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
Dla Przyjaciół, Klientów i Całej Polonii
— zasyła —
POLSKA DRUKARNIA
Mieczysław i Maria Bandur, właściciele
Mitchell Bandur Printing — M.B.P.
5304 W. Altgeld Street Chicago, Ill. 60639
Phone: 889-0751
Wykonuje wszelkie prace w zakresie drukarstwa
Szybko i Efektownie.

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO
NOWEGO ROKU
Dla Pacjentów, Przyjaciół,
Znajomych i Całej Polonii
— zasyłają —

DR. KAZIMIERA J. SAJEWSKA
oraz
DR. KONRAD MAZESKI
BIURO OPTOMETRYCZNE
201 West Prospect Avenue — Mount Prospect, Illinois
Telefon: — 392-4900

Dokładna Egzaminacja Oczu Przed Dobraniem Okularów
Długoletnie Doświadczenie — Pierwszorzędne Przyrządy
Do Badania Wzroku i Gruntowna Wiedza.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientów oraz Dla Polonii
— zasyła —

DONALD J. BINIAK

ADWOKAT

Były Prezes Polsko-Amerykańskiego Klubu Handlowego
Obecny Wiceprezes Tej Organizacji

5230 West Belmont Ave. Telefon: PE 6-1211

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
— zasyłają —

Wszystkim Pacjentom i Przyjaciółom oraz Całej Polonii
Wiele Pomyślności i Sukcesów w Pracy
Dla Dobrej Spraw Polskich
Wiele Sukcesów we Wszelkich Poczynaniach

Dr. Edwin J. Adamski Sr.
Dr. Edwin J. Adamski Jr.

7749 Milwaukee Ave. Niles, Il.
Telefon 965-7727

Najserdeczniejsze Życzenia Szczęśliwych Świąt Bożego Narodzenia
— oraz —

Wesołego i Radosnego Nowego Roku Pacjentom i Przyjaciółom
i Całej Polonii oraz Dalszego Rozwoju i Dalszej Zbożnej
a Tak Owocnej Działalności we Wszelkich Kierunkach i Poczynaniach
Dla Dobrej Towarzystw, Klubów, Grup, Organizacji i Parafii Polskich
oraz Całej Polonii — Zasyła

Dr. Fred Tomera, Sr.
Dr. Fred Tomera, Jr.
Dr. Kevin Tomera

Midway Medical Center

4460 So. Archer Ave.
Tel. 523-1043

Zofia Kossak

Stare, Polskie Kantyczki

Powstały Przed Wiekami, Przetrwały Wiek

Pierwszą zasadniczą cechą kantyczek jest ich oryginalność. Nabiera się przekonania, że nie mogły powstać gdzie indziej niż w Polsce, na glebie będącej połączeniem dwóch pierwiastków: religii katolickiej i piastowskiej duszy polskiej.

Kantyczek, podobnych naszym, nie posiada żaden inny naród. Śpiewy kościelne, okolicznościowe, lub stare, piękne i naiwne pieśni religijne, popularne wśród ludu we Francji, Niemczech południowych, Irlandii — nie mają nic wspólnego z bogatą, samorodną twórczością ludową, która jest istotą kantyczek polskich.

Jakże mogło być inaczej? Aby kantyczki utworzyć trzeba było z jednej strony mistycznej, bujnej, wspaniałej religii katolickiej, z drugiej czysto aryjskiej, chłopięco prostej, beztrojskiej duszy słowiańskiej o błękitnych oczach.

W tej rozbrajającej poufności z Nieśkończonością i Celem Wszelchrzeczy nie było jednak lekceważenia, ani pomniejszania Bóstwa.

Ci którzy twierdzą, że stosunek kantyczek do Boga "razi" uczucia religijne i cześć winną stwórcy, nie znają ich dobrze, lub nie starają się wnikać poza osłonę słów. Nieświadome, lecz głębokie przeświadczenie ludu polskiego, że jest ukochanym dzieckiem Boga i centrum zbawienia przebija z każdej kolędy.

Inne narody wprawdzie istnieją na świecie, wzywa się nawet czasem tych "Herodowych poddanych", aby szli złożyć hołd Dziecinie.

"O narody, pocujcie się do Chrystusa śpieszcie się, Mongol z Indyjany, Donies z Baktryjany, stare Scyty — z Mechabity, Grek z Ormiany — Afrykany, Pers z Arabą — Murzyn z Sabą, Jednym torem i taborem — Wądrujcie.

Ale Jezusek narodził się w Polsce i jest Bogiem wyłącznie polskim. Polscy pastuszkowie doń biegają, polski śnieg leży na dachu stajenki, polskie gwiazdy nad nią świecą i polskie ptaki schodzą witać Dzieciątka.

A gdy stroskani pasterze Jacek, Stach, Walek nie wiedzą któredy biec do Betlejem, poucza ich starszy Werdał, który z Aniołem rozmawiał:

"Ot, trzeba iść do Wieliczki, potem do Pińczowa, A Pińczowa na Bielany, potem do Głogowa. Zaś z Głogowa do Mogiły będzie już pół drogi, (Weźmiem z sobą ze dwa sadła by smarować nogi). Zaś z Mogiły do Skalmierza, a potem na Tyniec, a zaś z Tynca do Betlejem, to już drogi konieć".

Kolęd ludowych mamy mnóstwo. To Boże ziele kwitło i bujało na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Gwara i wyrażenia małopolskie mają znaczną przewagę w tym zbiorze ale nie brak w nim również litewskich, ukraińskich, śląskich,

(Ciąg dalszy na str. 13-ej)

Dr. B. J. Tatarowicz

WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU

Przyjaciółom Pacjentom. Parafiom Polskim Organizacjom oraz Wiele Szczęścia i Powodzenia we Wszelkich Poczynaniach
— zasyła —

DR. B. J. TATAROWICZ

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ
SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
dla Przyjaciół, Pacjentów i całej Polonii
— zasyła —

DR. ROMAN HNATIW

Dentysta

IOWA MEDICAL CENTER

903 N. WESTERN AVE.

TELEFON: BRUNSWICK 8-8380

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO
NOWEGO ROKU

Wszystkim Pacjentom
oraz Członkom Z.N.P.
i Całej Polonii
— zasyła —

Dr. L. A. Sadlek, M. D.

LEKARZ NACZELNY
Związku Narod. Polskiego

Lekarz — Chirurg, nowe biuro jego jest pod adresem
5331 W. AINSLEE AVE.

Urządzuje w poniedziałki i czwartki 5331 W. AINSLEE AVE.

Za umówieniem, Tel. 861-1921

Również w szpitalu Św. Antoniego 2875 W. 19th Street tylko w godzinach rannych, oraz za umówieniem, Tel. 521-1710

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT I DO SIEGO ROKU
— składa —
Pacjentom i Całej Polonii

**DR. HALINA
KAY-KWIATKOWSKA**

LEKARZ-DENTYSTA

Professional Building — 7100 W. Higgins Rd.
Chicago, Ill. 60656 Tel. 775-3333

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Dla Pacjentów i Przyjaciół Składa

— składa —
DR. JÓZEFINA V. SOBAL

Specjalista w Chorobach
KOBIECYCH I DZIECIĘCYCH
Także Leczenie Chorób Ogólnych

5545 W. Irving Park Road
Tel. SPing 7-0124

Godziny Przyjęć: Za umówieniem tylko (By Appointment)

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Pacjentom, Znajomym, Przyjaciółom i Całej Polonii
— życzy —

DR. BRUNO VALADKA

LEKARZ-SPECJALISTA W UROLOGII

5720 W. Fullerton Avenue
Tel. ME 7-0025

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia oraz Szczęśliwego
Nowego Roku Dla Przyjaciół, Pacjentów, Wszelkich
sukcesów w waszych poczynaniach dla dobra całej Polonii
— zasyła —

DR. TERESA D. MIGIELSKA
LEKARZ-DENTYSTA

Pragnę podać do wiadomości, że obecnie prowadzę gabinet
dentystyczny

5841 W. BELMONT

TEL. 637-6168

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Pacjentów i Przyjaciół Oraz Całej Polonii
oraz Dalszego Powodzenia Dla Rodaków
i Rodaczek Naszych — Wszelkich Sukcesów w Waszych
Poczynaniach oraz w Waszych Wszelkich
Planach i Zamiarach
Szczęść Wam Boże w Następnym Roku

— zasyła —
Dr. Roman Z. Walczynski,
PH.D., M.D.

Pediatra z praktyką rodzinną

Tel.: (312) 252-3009

Milwaukee róg Diversey

3411 W. Diversey Ave.

Apartament 14, Chicago, Il. 60647

Godziny pracy:

Pon. Wt. Czw. 5 — 7 po poł.

Sr. Sob. 10 — 12 rano

Inne godziny po umówieniu się

STE

Serdeczne Życzenia
Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
Pacjentom, Przyjaciółom oraz
Dla Całej Polonii
Wydajnej pracy, dalszego rozwoju i sukcesu
— zasyła —

ST. ELIZABETH'S HOSPITAL

1433 North Claremont Avenue
Chicago, Illinois 60622

Tel. 278-2000

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Pacjentom Przyjaciółom oraz Całej Polonii
— życzy —

DR. ANTONI MIANOWSKI

5250 W. FULLERTON AVE.

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla moich Pacjentów, Przyjaciół, Znajomych, Towarzystw,
Klubów, Grup, Organizacji i Parafii Polskich
oraz Całej Polonii
— zasyła —

DR. RICHARD ADAMSKI

Forest Hill Medical Center

9050 W. 81st Street Justice, Ill. Tel. 594-3500

NAJSERDECZNIEJSZE
ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO
NOWEGO ROKU
Pacjentom, Znajomym,
Przyjaciółom i Całej Polonii
oraz wydajnej pracy dla Jej
dobra, dalszego rozwoju i
sukcesów we wszelkich kie-
runkach w Waszych poczy-
naniach.

— przesyła —

**Dr. EDWARD J.
KROL**

WEST LAWN MEDICAL BLDG.

4255 West 63rd Street

Telefon: RE 5-4884

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bożego
Narodzenia i Radosnego Nowego Roku dla Klientów,
Przyjaciół i Znajomych, Towarzystw, Klubów oraz
całej Polonii wielu sukcesów i jak najlepszych rezultatów
we wszelkich poczynaniach.

— Zasyła —

DR. PHILIP KONECNY M.D.

specjalista chorób ocznych 25 W. Chicago Ave., Chicago, Il. 60610.
Godziny urzędowania od 10 rano do 6 wieczorem od poniedziałku do
soboty. Telefon czynny 24 godziny
787-1311

Serdeczne Życzenia
RADOSNYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
i
SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
swoim pacjentom Polonii Chicagowskiej
— składa —

Dr. Lucjan L. Witkowski

6324 Milwaukee Ave.

Tel. 775-3536

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
oraz Szczęśliwego Nowego Roku Wszystkim Pacjentom, Znajomym,
Przyjaciółom, Organizacjom oraz całej Polonii
— zasyła —

Dr Stanley J. Rebacz, Jr.

PODIATRIST—FOOT SPECIALIST

5720 W. Fullerton Ave.

Tel. NA 2-8060

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
i RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Pacjentom, Znajomym, Przyjaciółom i Calej Polonii
— zasyła —

DR. WALTER J. ŚWIATEK

OPTOMETRYSTA

2209 West Cermak Road—Main Floor

Izba potrzebująca okularów, udajcie się do naszego Rodaka
z całym zaufaniem, da Wam dobrą obsługę
w doborze i dopasowaniu okularów.

Telefon Wgłnia 7-6592

SERDECZNE ŻYCZENIA
RADOSNYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Pacjentom i całej Polonii
— składa —

Dr. Stanisław Łazarczyk
z Małżonką

5720 W. FULLERTON

889-1117

SERDECZNE ŻYCZENIA
ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE
— składa —

DR ALEX A. PIETRUK

3939 SOUTH KEDZIE

Yards 72022

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Pacjentom Przyjaciółom i Calej Polonii
— składa —

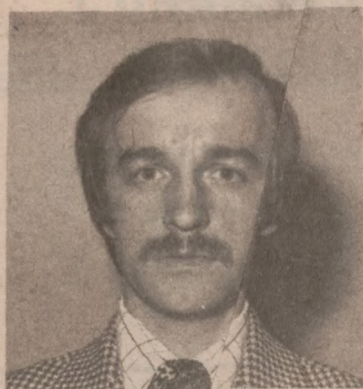
Dr Irena Fisner-Cromartie

LEKARZ DENTYSTA

5700 N. SHERIDAN ROAD

Chicago, Ill. 60626

Tel 784-5700

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku
Swoim Pacjentom,
Przyjaciółom
i Calej Polonii
przesyła

DR. KRZYSZTOF KOWALSKI
DENTYSTA

5723 N. Milwaukee Ave., Chicago, Illinois 60646

Telefon: 774-4444

Dr. C. Kowalski należy do: Illinois State Dental Society,
Chicago Dental Society, American Dental Association

Serdeczne Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
oraz
Szczęśliwego Nowego Roku
Pacjentom, Przyjaciółom, Znajomym i Calej Polonii
Zasyła

**FAMILY HEALTH
MEDICAL CENTER**

W Którym Urzędują:

DR. G. LONDON

DR. H. ROZTOCZYŃSKI

DR. E. EICHBAUM

Wyżej wymienieni lekarze, z praktyką w specjalnościach: medycyna
ogólna, pediatria, chirurgia i ginekologia, przyjmują pacjentów w
biurach:

3814 S. Kedzie Ave.

Tel. 847-0430

lub

55th i Sawyer Ave.

Tel. 436-0090

Celem Umówienia Proszę Telefonować Na Powyższe Numery

Stare, Polskie Kantyczki

(Ciąg dalszy ze str. 12)

kurpiowskich, ba, nawet kaszubskich,
a gdy padną na przykład takie słowa:
“O dyc hań Janieli latają jak ptacy”
to zda się, że szerokim skrzydłem
powiał wiatr od gór tarzańskich.

Najcelniejszą wskazówką w określe-
niu pochodzenia kolęd są imiona
pasterzy, które wybierano z pewnością
spśród najpopularniejszych w danej
okolicy. Spotkamy imiona uderzające
swą różnorodnością. Obok mazur-
skich: (Stacho, Walek, Maciek, Bar-
tek, Jacek), śląskie (Ondrasz, Józek,
Jantek, Frącek), litewsko-żmudzkie
(Jonas, Gryl, Pieś), rusińskie
(Hryčko, Waško, Kuźma, Fedor) i
wielkopolskie (Krysek, Idko, Symek).

Kolędy czyli kantyczki dzielą się na
trzy rodzaje: ludowe czyli “pastoral-
ki”, najliczniejsze i najbardziej
charakterystyczne, przeto ciekawsze
od innych.

Kolędy szlacheckie lub “dworskie”,
artystycznie najsłabsze oraz kolędy
kościelne poważne, piękne, dzisiaj
najpopularniejsze i powszechnie
znane.

Nie grozi im zapomnienie, piękno
ich nie było nigdy zaprzeczane. Na
pierwszym miejscu postawić należy
potężne: “Bóg się rodzi, moc truchle-
je” Karpińskiego.

Ta kolęda zaczynająca się wspania-
nymi akordami, szeregiem przy-
pysznych zestawień nie jest w swej
treści zjawiskiem oderwanym, gdyż
wśród starych pieśni niewiadomych
autorów spotykamy te same myśli i
zestawienia choćby w mniej artysty-
cznej formie wyrażone. Na przykład:

Coście nieba straciły — to
świat nie ogarnie,
Pustki Boga ziołyły — Pasterza
owczarnie.
Darmo gwiazdy świecicie, na stratę
się żarzycie.
Żyć Mu z nami ziemianami —
żyć Bogu tak marnie,
Co zamyślał od wieków to wykonał
w czasie,
Sercem przygnał do czelaka,
kształt jego wziął na się
Nieobjęty drobnie, Wszechmocny
maleje...”

albo:
“Coć wszystko stworzył w
przedziwnym porządku,
Sam się dzisiaj stwarzasz będąc
do początku,
Któryś był zawsze — teraz być
poczynasz
Między stworzenie liczyć się
zaczynasz”.

W epoce oschlej pychy, wśród kon-
kursów próżności, duch czasu pragnął
widzieć nawet Adama i Ewę szlachet-
nie urodzonymi i odpowiednio do sta-
nowiska przybranymi albowiem:

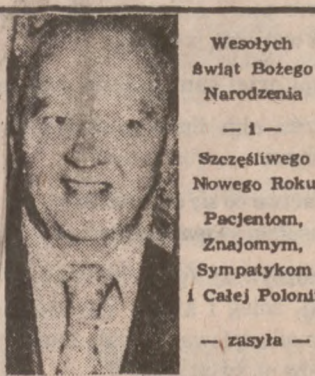
“Wędrujże Ewo z raju — już cię
tu dobrz znają,
Zdejń mane — idź do
kądziele,
Zdejń forboty — pójdź do roboty”.

Mówi do niebogi Anioł o ognistym
mieczu. Wśród tej niemilej, afektowa-
nej twórczości znaleźć można świeże
kwiaty szczerego natchnienia:

“Kaź! za harfę Orfeusza
Stanie ci się każda dusza,
Mów, jeśli szukasz mieszkanie
Kaźde serce nim się stanie”.

W pieśniach tych rzeczą najważ-
niejszą jest miłość do Dzieciny naj-
świętszej. Toteż zamiast rwać się za
Gości miłymi do nieba, lud polski
pragnie im ziemię Niebu upodobnić
i zatrzymać wśród siebie Zbawiciela
jak najdłużej. Kolędy ludowe mają
w sobie coś ze śpiewu skowronka.
Jak on wzbijają się w niebo, jak on
przytulają piersią swój zagon rodzinny
i zapewne też niemniej są miłi dla
Pana od głosu szarego ulubieńca
Matki Boskiej.

Bo czyż nie ćwierkaniem pasków
(Ciąg dalszy na str. 14-cj)

Dr. B. Wichleński

OPTOMETRYSTA

2918 N. Milwaukee Ave.

Capitol 7-2529

WESOŁYCH ŚWIĄT DLA WSZYSTKICH

— przesyła —

Dr. Marion J. Florek z żoną Sabiną

Podiatrist — Foot Specialist

6132 S. Kedzie Av.

MARQUETTE MEDICAL CENTER

Telefon RE 7-5116

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
Oraz Pomyślnego Nowego Roku
Wszystkim Swoim Przyjaciółom i Calej Polonii
— Składa —

DR. SZYMON MARKIEWICZ

5159 W. Fullerton

Tel NA 2-1188

Z Okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku
Skladam Wszystkim Moim Pacjentom
oraz Calej Polonii
Serdeczne Życzenia Zdrowia i Pomyślności

Dr. Jadwiga Maria Biernot

LEKARZ-DENTYSTA

6900 W. BELMONT AVENUE

.736-5525

Wesołych Świąt i Szczęśliwego
Nowego Roku
— zasyłają —

DR. TADEUSZ NIEDZIELSKI
z MAŁŻONKĄ

3601 West Belmont Ave.

Telefon IRving 8-2226

Pacjentom oraz Calej Polonii
SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
— składa —

DR. JAN KOSZYK

Z MAŁŻONKĄ

6324 N. MILWAUKEE AVE.

Telefon 774-7566

Ogłaszajcie Się w Dzienniku Związkowym!

Z OKAZJI ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA
i NOWEGO ROKU

Przesyłają Serdeczne Życzenia
Calej Rodzinie, Przyjaciółom
i Wszystkim Znajomym

Tadeusz i Zofia Terlikowski

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
CALEJ POLONII
— składa —

Newspaper Drivers Union

**Local 706—International
Brotherhood of Teamsters
of Chicago**

TONY JUDGE

President

GEORGE M. FLANNERY

Secretary-Treasurer

300 S. Ashland Ave.

Tel. 738-1190

Najserdeczniejsze Życzenia
wielu osiągnąć w życiu osobistym i w pracy dla dobra
Polonii i Stanów Zjednoczonych. Dla wszystkich członków,
Swoich Przyjaciół i Znajomych.

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
— zasyła —

Zarząd Polsko-Amerykańskiego Klubu Handlowego

w następującym składzie

Kazimierz Laskowski, Prezes

Donald J. Biniak, 1-wiceprezes

Patrick F. Iwick, Skarbnik

Tomasz Laskowski, 2-w-prezes

Ray C. Hoffman, Sekr. Fin.

Edmund Ambrozewski, Sekr. Prot.

Melvin J. Cieślak, Marszałek

Richard Wilczek, Pełniący Obowiązki, Sekr. Prot.

DYREKCJA

Donald Huske, Eugeniusz Zlobin-Rylski, Artur Ford, Edmund Nowak,
Sr., Edward Klimala, Howard H. Jachimowski, Dr. Teodor Sypniewski,
Artur Kilanowski, Julius Czochara.

**Zarząd Polsko-Amerykańskiej
Rady Emerytów
w Chicago**

— przesyła —

ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE
i NOWOROCZNE

Emerytów polskim, jak też całej Polonii:

Jan C. Marcin

Stella Terlikowska

Jan Jedrzejewski

Józefa Ciesla

Loretta Simons

Helena Wajda

Wanda Cloth

Wiktor Grzelak

**Z Okazji
Świąt Bożego Narodzenia
Wszystkiego Najlepszego
Oraz Dosiego Roku**

Z Głębi Serca Życzą Calej Polonii

ZARZĄD i DYREKCJA

POLSKIEJ OPIEKI SPOŁECZNEJ

Oraz Oddział Stowarzyszenia Pań

POLISH WELFARE ASSOCIATION

1303 N. Ashland Ave. — Humboldt 6-7100

“Miłuj Bliźniego Twego Jak Siebie Samego”

Szczerze oddani Polonii Chicagowskiej

**Organizacja Zjednoczonych Polek
w Ameryce**

1200 N. ASHLAND AVE., Pokój 530

Tel. 278-9048

Z okazji nadchodzących Świąt
Bożego Narodzenia i Nowego Roku
Zarząd i Członkinie Organizacji
składają wszystkim życzenia świąteczne

Na Fotografii: — Siedzą od lewej do prawej strony:
ANIELA SUDER, Vice-Prez.
GENOWEFA DALY, Prezeska
MARIA KULMA, Sekr. Gen.

Stoją od lewej do prawej strony:

STEFANIA SEKULA, Dyrektorka

JANINA OSTASZ, Kasjorka

ADELA KROL, Dyrektorka

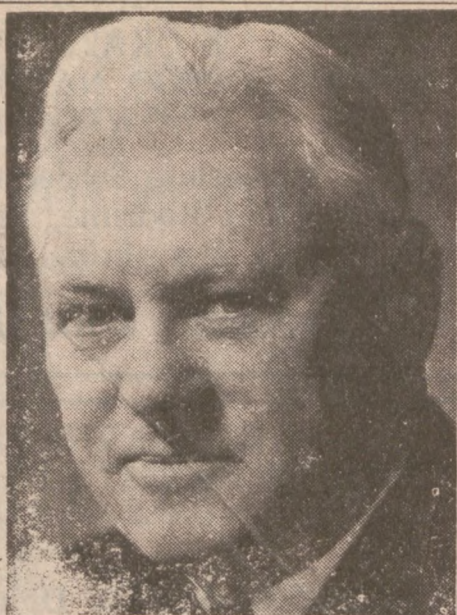
IRENA PIOTROWSKI, Dyrektorka

Najserdeczniejsze
Życzenia

WESOŁYCH
ŚWIAT
BOŻEGO
NARODZENIA
i RADOSNEGO
NOWEGO ROKU

Dla Przyjaciół,
Obywateli Polskiego
Pochodzenia,
Towarzystw,
Klubów i Polskich
Organizacji
Dalszego Rozwoju i
Wszelkiej Pomyślności i
Sukcesów w Waszych
Poczynaniach,
— zasyła —

THOMAS J. CASEY

ALD. i KOMITYMAN 37-ej WARDY
Wraz z Całą Demokratyczną Regularną Organizacją
Jest On Kandydatem Do Ponownego Wyboru Na Komitymana 37-ej Wardy.

NAJSERDECZNIEJSZE
ŻYCZENIA

SZCZĘŚLIWYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA

— oraz —

WESOŁEGO
i RADOSNEGO
NOWEGO ROKU

Dla Przyjaciół, Znajomych
i Całej Polonii
— zasyła —

RICHARD F. MELL

Alderman i Komityman 33-ciej Warty
wraz z całą organizacją Tejże Wardy.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA

i RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Obywateli Polskiego Pochodzenia,
Przyjaciół i Znajomych oraz Całej Po-
lonii Pomyślnych, Owocnych, Donio-
stych i Chwalebnych Poczyń — Oraz
Wszystkiego Najlepszego, Wiele Su-
ksesów i Powodzenia Dla Dobrej Sprawy
Polskiej
Zasyła

Edward M. Burke

Alderman i Komityman 14-ej Wardy

Wraz z Całą Demokratyczną
Organizacją Tejże Wardy

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
NAJRADOSNIEJSZEGO i SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU

BERNARD CAREY

PROKURATOR STANOWY
POWIATU COOK

Dla wszystkich naszych
Obywateli polskiego pocho-
dzenia, oraz Przyjaciółom,
Polskim Organizacjom, oraz
wiele szczęścia i powodzenia
we wszelkich wysiłkach, owoc-
nej szlachetnej i pięknej pra-
cy dla dobra naszych Rodzin,
sprawy polskiej i Polonii
Amerykańskiej oraz
Stanów Zjedn. — zasyła

Stare, Polskie Kantyczki

(Ciąg dalszy ze str. 13)

polnych, maleńkich braci św. Fran-
ciszka jest kołoda, której urywki przy-
taczam:

“Robak biedny ma swój kącik, mają
swoje łożyska zwierzęta,
Ryby w wodzie lochy, gniazda w
ksakach mają wygodne ptasęta.

A Ty, Pan wszystkiego —
schronienia słusznego
Nie wzięłeś?

Nie mógłś se to psynajmniej ciepłej
obrać izdebecki

Nie tę sopo, gdzie na sianie musis
drzeź bez pościeleki?

A tu zewsząd wieje. Biedkę cię zagzeje
Ten wół z osłem,

Aleś sam tak chciał, tak się Twej
świętej spodobało woli

Cierpiąc nędzę byleś tylko wyzwolił
ludzi z niewoli

Carta psiekłego — w niebie nas
na jego osadził miejscu.

Jakże ci to oddziemy, cóż za to
Tobie oddamy?

Więc na jakie stanie nas, podarki
Panie

Takie dajemy.

Przyjmijże je wdzięcznie od nas, wiesz
ześmy ubodzy pastusy

Na cośmy się zdobyć mogli, to dajemy
z serca z dusy,

Wybac na ostatek, parząc nie na
datek

Lecz chęć dających.

Więc kłękawszy żegnamy

Was, nase Święte Państwo

My pastusi, parobkami wierne

Wasych Miłości poddaństwo,

Juz od Was idziemy bo się też
śpiejemy

Do nasej trzody.

Wprzód jednak nim stąd pójdziemy
prosimy najbardziej Ciebie

W małym cielku utajony wielki
Boże, aby nam na chlebie

Nigdy nie schodziło — Wszystko się
darzyło

Po nasej myśli.

Lec to fraska, o coś więcej prosimy
Boże jedyny,

Uczyńże to dla staruszka i Twej
Matuczny przyczyny,

Jak światu pomzemy, nich z Tobą
zyjemy

Na wieki w niebie”.

Najdrobniejsze szczegóły mogące
być miłe Dzieciatku lub Rodzicom
Jego są obmyślane po wielokroć razy z
wzruszającą troskliwością.

“Ty Antek weź kożę dojną — ale
wybierzesz spokojną
Aby się Paniencę dała podoić”.

tak napomina stary Bartos jednego
z pastuszków.

Dzień Bożego Narodzenia widziany
przez pryzmat kołód jest dniem ogól-
nej i szczerzej radości, miłosiernej
sprawiedliwości i braterskiego zrów-
nania. Królowie, gospodarze i wyro-
bnicy równi są wobec Dzieciny, a gdy
cichy, pracowity pańszczyźniany chło-
pek zapytuje pastuszków z pewnym
niepokojem:

“Czy wolny i wspólny miełe przystęp
w szopie?
Czy z fukiem i pukiem nie mówiono—
chłopie?”

odpowiadają mu:

“Nie tylko nic nie mówiono
Ale zaraz przypuszczono

Choć byli Anieli — stojący tam w
bieli

I trzej Królowie

Dzicinna, niefrasobliwa radość
schodzi wrza ze śpiewem Aniołów na
całą przyrodę i ludzi. Drzewa, ptaki,
zwierzęta i ryby gromadzą się przed
stajenką bez lęku jedno przed drugim.

Niestrudzony i pokorny wół, wierny
opiekun, co radośnie ofiarował Bogu
swoją ciepłą oddech i siano, otwiera po-
chód i tak mówi, podnosząc łzawe,
zamyśnione oczy:

“Panie Boże mój — jam jest wólek
Twój,

Nie umiem nic tylko orać
I to trzeba na mnie wołać:

Nu wółku, nu!!!”

Następnie zgodnym szeregiem zbli-
ża wszelkie stworzenie. Rodzinne
drzewa klonią szumne głowy żywicy
składając w darze. Zjawiają się zwarte
tłumy zwierząt. . . “Wszystko się
zmieniło jak nigdy nie było” zara-
czają przed wiekami zmarli rymo-
twórcy, nieznami światu, lecz z
pewnością znani Bogu.

“Zając z chartem siedzą, z jednej
misy jedzą,
Liszka pasie kury, kot myszy i
szcurzy,
Wilk owcom ni szkodzi
Współ z nimi chodzi”.

Oto słychać szum skrzydeł wielki
i gwar ptasi. Milczące ryby usuwają
się z widowni, na którą:

“Król orzeł sam wpięrow przyleciał”

A za nim hucem skrzydlatym i
głośnym:

“Ptactwo co się dowiedziało
Za królem swoim leciało”.

I pokrywają gestą chmurą dach sta-
jenki, śnieg i krzaki jęły wdzięczną
gromadą śpiewać chwałę Pana, który
z nieba na świat zeszedł:

“Puchacz swoim głosem puchal,
A gołąb dzieciatku gruchał,
Wróna krak krakała, Boga
wyznawała
Na szopie”.

“Słowik zaśpiewał dyszkantem,
kanarek, skowronek altem,
A kruk śpiewał basem gawron był
podczaszym
Ochotnym.

Papuga także gwarzyła, coś z
cudzoziemską mową,
Zolna wraz z jędynkiem była tam
syndykem,
Kwiczoly kwiczały, sikory śpiewały.

Trudno w krótkim artykule zobra-
zować cały żdziek starych kantyczek,
którymi w świętą noc rozbrzmiewa
każdy polski kościół. Powstałe przed
wiekami — przetrwały wieki.

Serdeczne Życzenia Radosnych Świąt
BOŻEGO NARODZENIA

— i —

Błogosławieństwa Bożego w
NOWYM ROKU

— składają —

LIDIA PUCIŃSKA
Kierowniczka Programu “Godzina Słoneczna”
oraz DYREKCJA

**Stacji Radiowej
W E D C**

5475 MILWAUKEE AVE.

TEL. 631-0700

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO
NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU

Dla Wszystkich Obywateli, Dla
Przyjaciół i Znajomych, Dla
Polonii Chicagowskiej i Amery-
kańskiej Dalszego Pomyślnego
Rozwoju, Dalszej Owocnej i
Pożytecznej Pracy Dla Sprawy
Polskiej Oraz Powodzenia We
Wszelkich Poczynaniach Dla
Dobrej Całej Polonii i Stanów
Zjednoczonych
— składa —

MORGAN FINLEY

MORGAN FINLEY

Klerk Sądu Okręgowego

Wesołych Świąt Bżego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

— przesyła —

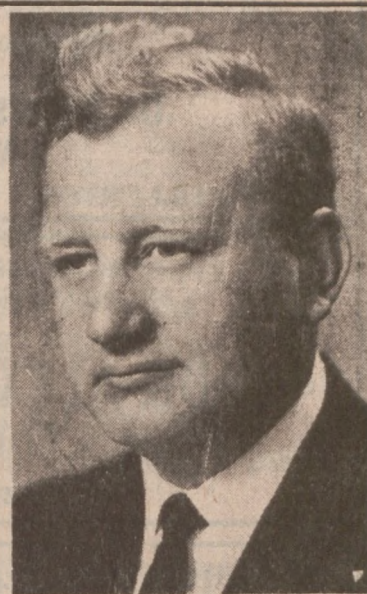
PRZYJACIEL

W imieniu swoim
i wszystkich pracowników
— składam —

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA

i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

dla Rodaków — obywateli polskiego
pochodzenia, wiele sukcesów
i najlepszych rezultatów we wszelkich
poczynaniach dla spraw polskich
oraz powodzenia w realizacji
wszelkich planów i zamierzeń w
roku następnym

**LOUIS J.
KASPER**

Komityman 35 Wardy
Chairman Re. Party of Chicago
Director of Records in the Office of State's Attorney
Bernard Carey

obecnie kandydat na urząd —
Clerk of the Circuit Court of Cook County.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Oraz Wiele Szczęścia, Zdrowia i Dobrego Powodzenia
z Nowym Rokiem Dla Przyjaciół, Dla Obywateli
Polskiego Pochodzenia oraz Całej Polonii

— zasyła —

**RICHARD J.
MARTWICK, JR.**

Superintendent
Powiatowych
Szkół Publicznych

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO
NARODZENIA i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
obywatelom polskiego pochodzenia, przyjaciołom oraz całej Polonii,
— zasyła —

**THOMAS
HETT**

MAYOR
Miasta Berwyn, IL.
Wraz z Wszystkimi Urzędnikami

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

ORAZ SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Współobywateli, Przyjaciół, Znajomych oraz całej
Polonii wszystkiego najlepszego, wiele sukcesów i
powodzenia dla dobra sprawy polskiej

— zasyłają —

THOMAS G. LYONS

KOMITYMAN 45-ej WARDY

RICHARD S. CLEWIS

ALDERMAN 45-ej WARDY

wraz z całą
45-tą Wardą Regularnej Organizacji
Demokratycznej Partii

Całej Polonii Serdeczne Życzenia

RADOSNYCH i POGODNYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

i

WSZELKICH POMYŚLNOŚCI w NOWYM ROKU

— składają —

URZĘDNICY i CZŁONKOWIE

REGULARNEJ DEMOKRATYCZNEJ
ORGANIZACJI 30-TEJ WARDY

Thaddeus “Ted” Lechowicz

**Thaddeus “Ted”
LECHOWICZ**

KOMITYMAN 30 WARDY i
STANOWY REPREZENTANT
17-GO DYSTRYKTU

STEVEN NASH

Stanowy Senator
17-go Dystryktu

GEORGE J. HAGOPIAN

Alderman

Jak Najserdeczniejsze Życzenia

WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA

— i —
RADOSNEGO
NOWEGO ROKU

Wszystkim naszym Członkom
Z.N.P. i całej Polonii
We Wszelkich Poczynaniach
"Szczęść Wam Boże"

— zasyla —

TADEUSZ RADOSZ

Dyrektor Z.N.P.
Z CAŁĄ RODZINĄ

NAJSERDECZNIEJSZE
ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA
i RADOSNEGO
NOWEGO ROKU
Dla Członków, Przyjaciół,
Znajomych oraz Dalszego
Powodzenia We Wszelkich
Poczynaniach Dla Całej Polonii
— zasyla —

**BEEF BONERS
& SAUSAGE MAKERS
UNION LOCAL 100**

W. Piotrowski

Amalgamated Meat Cutters and Butchers
Workmen of N.A.A.F.L. — C.I.O.

PAUL WALLACE, Prezes

WŁADYSŁAW PIOTROWSKI, Sekr. i Skarbnik

Podczas dorocznego spotkania z emerytami, Władysław Piotrowski podziękował im za wzorową pracę w przemyśle mięsnym, a następnie wręczył każdemu z emerytów w prezencie paczkę z kielbasami, ofiarowaną przez Union Local 100.

KLUB PRZYJACIOŁ WARSZAWY

Składa Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Pomyślnego Nowego Roku 1980
wszystkim Członkom, ich Rodzinom,
Sympatykom Klubu i Polonii

ZARZĄD:

Zbigniew Chalko, Prezes

Helena Podkul, Wiceprezesa

Leon Bonder, Wiceprezes

Danuta Jurewicz, Skarbnik

Krystyna Włodarska, Sekretarz

NAJLEPSZE ŻYCZENIA
ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE

Wszystkim Przyjaciółom i Znajomym
Tą Droga Składają

**DANUTA i JÓZEF
BIAŁASIEWICZOWIE**

List z Oplatkiem

*Z oplatkiem list Ci posyłam mój synku,
A kiedy kładłam oplatek do listu,
To mi się zdało, że Ci w upominku
Śle coś od Boga, co wśród kul poświstu
Będzie Cię bronić, gdy przyjdzie pożoga.*

*Bo Bóg jest, synku, w przymierzu z matkami,
I tylko on zna głębię tęsknoty owej,
Która mnie teraz niesie jak skrzydłami,
Do Ciebie, dziecię, na ciche rozmowy;
Postawi matkę w polu obok ciebie,
I będziemy wzajem odczuwali siebie.*

*O dziecko moje! Pamiętasz te święta?
Zawsześmy w domu byli wszyscy razem.
Me serce każdą Wigilię pamięta,
Każda na serce dziś się wali głazem,
Do dawnych wspomnień zagłada, wspomina
I szeptem matce: Nie ma twego syna.*

*Widzę Cię takim maleńkim, jak w lata
Gdy do choinki wyciągałeś rączki,
I oczy Twoje koloru bławata,
I włoski złote, kręcone w obrączki.
I z roku na rok widzę Cię tak samo,
I słyszę głos Twój pieszczotliwy: "Mamo!"*

*Rosłeś, mój synku, aż wyrosłeś oto,
I nie mam Ciebie w słodki dzień Wigilii,
A gdy wieczorem spojrzę w gwiazdę złotą,
Na którą kiedyś wspólnieśmy patrzyli,
Nie wiem jak serce taki żal wytrzyma,
Żeś Ty daleko, i że Cię nie ma.*

*Ale nad Tobą i nami wszystkimi,
Jest Bóg, w tym całym biednym naszym kraju,
W tej krwawej, polskiej, umęczonej ziemi,
Co dziś kołody śpiewa po zwyczajcu,
A choć przelanych łez i krwi nie zliczy,
to zła nikomu na świecie nie życzy.*

*Może to dla niej ta matczyzna męka,
Może to dla niej ta moja tęsknota;
Więc choć mi serce na wspomnienie pęka,
Składam łzy moje, jak ofiarne wota,
I niech się one z innymi matkami,
U tronu Boga przyczynią za nami.*

*A Ty zaś, dziecko, patrząc za tą gwiazdą,
Co wieści światu narodziny Boże,
Przełam oplatek i za nasze gniazdo,
Za wszystkie gniazda i za jasną zorzę,
Pomódl się synku, jak przed Wielką Bitwą,
Gdyż krew jest Twoją za Polskę modlitwą.*

Sluchaczom Audycji Polskich
w Radio Gary

Na Antenie Rozgłośni WLTH — 1370 KC

NAJLEPSZE ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE
I NOWOROCZNE

— składają —

Władzia i Czesław Kubiak — Helena M. Kubiak

• KUPUJĄCE W SKŁADACH
KTÓRE OGŁASZAJĄ SIĘ W
DZIENNIKU ZWIĄZKOWYM

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT
SKŁADAJĄ CAŁĄ POLONIĄ

Adwokat **STANLEY i Dr. BRUNO**

KRZEMIŃSKI

1351-53 WEST 51st STREET

VI 7-7367

KLUB PARAFII NIEDOMICE

Nr. 113

ZWIĄZKU KLUBÓW POLSKICH

— Składa —

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
oraz Szczęśliwego Nowego Roku swoim Członkom i
całej Polonii

ZARZĄD KLUBU:

Bronisław Bysiek, Prezes

Genowefa Beben, Wiceprezesa

Kazimierz Meżyk, Wiceprezes

Janina Kieć, Sekr. Prot.

Halina Barczak, Sekr. Finans.

Józefa Golec, Skarbnik

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Pomyślnego Nowego Roku
wszystkim przyjaciółom i znajomym

— składają —

CZESŁAW i DOROTA RYCHLIŃSCY

Najlepsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

sluchaczom,
telewizjom
i
wszystkim
przyjaciółom
— składa —

BOB LEWANDOWSKI

WSBC

WCU-TV

Zamiast kartek świątecznych składam donację na
Instytut Ociemniałych w Laskach pod Warszawą.

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

całej Polonii
przesyła

LOCAL 25

SERVICE EMPLOYEES INTERNATIONAL UNION

AFL-CIO, CLC

506 S. Wabash Avenue

Chicago, Illinois 60605

322-1600

OFFICERS

EUGENE P. MOATS

President

JOHN B. DWYER

Asst. to the President

JOHN COSGROVE

Vice President

RICHARD MALKOWSKI

Secretary-Treasurer

ROBERT S. FIASCONE

Recording Secretary

EXECUTIVE BOARD

MARY JAMES

JOHN ZITELLA

MILDRED ROSINSKI

SOPHIE IVANKOWSKI

JULIAN SAK

HILDA STANKO

FRED WILHELM

SERDECZNE ŻYCZENIA

Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku

WIELEBNEMU DUCHOWIENSTWU, ORGANIZACJOM POLSKIM.
OBYWATELOM i OBYWATELKOM 32 WARDY i CAŁĄ POLONIĄ

— SKŁADAJĄ —

TERRY GABIŃSKI

Alderman

32 Wardy

DANIEL ROSTENKOWSKI

Kongresman 8 Dystryktu

Komityman Demokratyczny 32 Wardy

WALTER NEGA

Senator Stanowy

19-go Dystryktu

WILLIAM A. JASKULA

Trustys

Distr. Sanitarnego

WRAZ Z REGULARNĄ DEMOKRATYCZNĄ ORGANIZACJĄ 32 WARDY

SERDECZNE ŻYCZENIA
POGODNYCH i RADOSNYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA

— i —
SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

**ROMAN
PUCIŃSKI**

ALDERMAN i KOMITYMAN REGULARNEJ ORGANIZACJI
PARTII DEMOKRATYCZNEJ 41 WARDY

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku

Całej Polonii na
terenie pow. Cook

Duchowieństwu
z JE ks. Biskupem
A. L. Abramowiczem
na czele

Przywódcom
naszego życia
społeczno-
organizacyjnego
Polonijnej prasie
i programom
radiowo-
telewizyjnym

— składa —

Stanisław T. KUSPER, Jr.

KLERK POWIATU COOK

Niech ten nowy rok 1980 przyniesie wiele szczęścia i Radości dla Was i Waszych Rodzin

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku
Dla Klientów, Przyjaciół, Znajomych
Wiele Sukcesów we Wszelkich Poczynaniach
Dalszej pracy i rozwoju dla dobra Polonii i sprawy polskiej
— zasyła —
Polski Zakład Reperacji Wszelkiego Rodzaju Automobilów
STAN'S AUTO REPAIR
5243 S. Archer Ave. STANISŁAW LABNO, Właściciel Tel. 284-1294
(JEST TO NOWY ADRES)
Rozmówcie się z nami po polsku.

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia

oraz zdrowia, szczęścia i pomyślności
z Nowym Rokiem

Klientom, przyjaciołom, znajomym i całej
Polonii — przesyła znana w Chicago polska
firma importowo-eksportowa

SOPHIE COMPANY KRAKUS

3038 N. MILWAUKEE AVE.

Tel. 227-0678

Najserdeczniejsze życzenia Wesołych Świąt
i Szczęśliwego Nowego Roku
Dla Klientów, Przyjaciół, Znajomych Sukcesu Dla Organizacji
Oraz Dla Całej Polonii Dalszej Owocnej i Pożytecznej Pracy
Dla Sprawy Polski Zasyła

**ADAM'S SHELL
SERVICE STATION**

4358 WEST DIVERSEY AVE. przy Kostner
TELEFON: 283-9632

JUŻ OD 15 LAT — POLECA
NAJBARDZIEJ FACHOWĄ OBSŁUGĘ
SAMOCHODOWĄ W CHICAGO

Tak jak slogan Ref-Rena brzmi:

"DLA SAMOCHODOWYCH SFER ADAM KRAJ MA AUTO CARE"

Wasz Samochód Należy Sprawdzić, Czy Wszystko Dobrze Działa
i Przygotować Go Na Zimę

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO
NOWEGO ROKU
Dla Klientów, Przyjaciół, Znajomych i Całej Polonii.

— zasyła —

ARCO

**CENTRAL PARK
SERVICE STATION**

3559 W. Belmont Ave.

Poleca swoje usługi • Tune-up

• Transmission

• Brakes Job

• Towing Service

Wykonujemy wszelkie roboty blacharskie, lakiernicze,
wstawiamy szyby, zamki, alarmy. Zabezpieczamy przed
rdzewieniem.

Transmisja automatyczna \$250 oraz gwarancja.

Telefonować 478-5772 lub 463-9589

Władysław Nicinski, Leszek Przybylski i Władysław Budziak
właściciele

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT
składa Całej Polonii

Drukarnia

ALLIANCE PRESS

1130 N. ASHLAND AVE. TEL. ARMITAGE 6-0737

C. GRABOWSKI i SYNOWIE

Wykonujemy druki dla towarzystw, różnych organizacji,
firm handlowych, przemysłowych, zaproszenia ślubne i t.p.

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku

Polski Sklep Instrumentów Muzycznych i Płyt

SAJEWSKI MUSIC STORE

1227 Milwaukee Ave.

Tel. AR 6-3452

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

— składa —

LOYAL CASKET CO.

134-58 S. California
tel. 478-8676

3280 N. California
SA 2-4065

ROMAN

KOSINSKI

JEWELERS

76 Lat w Wiernej, Uczciwej Służbie Polonii
5754 W. BELMONT

Teodor Niewiadomski

Pastorałki Jenieckie

Szybko zbliżały się święta Bożego
Narodzenia 1939 roku. Panował siar-
czysty mróz, jakiego nie pamiętali
najstarsi z nas, jeńców wojennych
zgrupowanych w barakach Arbeit-
skommando Nr. 38 — filii Stalagu
IXA w Ziegenhain koło Kassel.

Wildflecken, niezwykle uroczy ku-
rort zawieszony wśród zboczy gór
bawarskich, przypominał nasz ro-
dziny Zegiestów.

W szerokich wycinkach leśnych
duktów, wśród błyszczących mroźnym
srebrem jodeł przebiegać miała nowa
linia kolejowa.

Budowała ją przy podmuchach lo-
dowatych wiatrów kolumna dwustu
polskich jeńców, pod okiem okutanego
we wszelkie możliwe skórki futrzane
samego komendanta Arbeitskom-
mando, feldfebla Schlappkego.

Z sadystrycznym zadowoleniem nad-
zorował on przeciwników Trzeciej
Rzeszy, szczególnie dążąc "sympa-
tją," tych z warszawskim rodowodem.

— Banditen von Warschau! — przy-
dzielał najbardziej niebezpieczną
pracę: dźwiganie szyn kolejowych.

— Keine Handschuhe! — rzywał na
widok jeńca próbującego ochronić
dłoń skrawkiem sukiennego płaszcza.

Izbie chorych przybywało pacjen-
tów-tragarze szyn z Warszawy rodem
leczyli odmrożone do kości palce obu
rąk.

Zastanawialiśmy się nad powodem
nienawiści, jaką najwyraźniej żywił
do nas Herr Feldfebel.

— Jego syn zginął na przedpolach
Warszawy! — wyjaśnił postępowanie
swego szefa stary gefrajter Krauze.

Wigilia nie różniła się od innych
dni. Ta sama menażka czarnej kawy,
ta sama kromka komińskiego chleba,
ten sam dwukilometrowy marsz do
miejsca pracy.

Gdy zmierzchem wracaliśmy na
swoje jenieckie leża, okna Wildflecken
rozjaśnione już były choinkowymi
świeczkami.

Z przywołanych tym widokiem
myśli o naszych własnych domach,
o świeczkach choinkowych, które
zapalaliśmy jeszcze przed rokiem
— wyrwały nas ochryple wrzaski

Schlappkego:

— Keine Weinachten! Keine Fest-
tage fuer Polen! Alles ist nun fuer
Deutsche! Pole muss arbeiten! —
składał "życzenia świąteczne" zacie-
kły wróg Polaków.

A jednak gdy tylko wróciliśmy do
wyzłobionego w czasie naszej nie-
obecności baraku, zaczęliśmy organi-
zować wigilijny stół. Urywana po dro-
dze gałązka jodły, przystrojona pa-
pierzowymi łańcuchami po opakowa-
niach niemieckich papierosów, sym-
bolizować miała choinkę. Na jej szczy-
cie dumnie odcinał się od zieleni Biały
Orzeł, wykonany z kawałka tektury.

Na stole pojawił się "opłatek" —
kromka zaszuszonego chleba pocho-
dzącego z paczki nadesłanej z polskiej
wsi, i przechowywanego na tę okazję.
Staliśmy na baczność, myślami
byliśmy przy najbliższych, przy oku-
powanej Ojczyźnie.

— Jest! — okrzyk jednego z jeńców,
który wypatrywał pierwszej gwiazdy
na wrogi, niemieckim niebie, dał
początek wigilijnej wieczerzy.

Kopytka ziemniaczane z kradzio-
nych kartofli oraz maki "zorganizo-
wanej" z magazynów symbolizowały
tradycyjne kluski z makiem. Mak
smakowaliśmy w wyobraźni. Potem
czerwony, a właściwie biały barszcz
z kilku zdobycznych główek brukwi.

Wreszcie kompot z oszczędzanych
owoców leśnych, zbieranych podczas
codziennych wędrówek z pracy.

A potem niespodzianka... podczas
gdy z wachmańskich baraków zaczęły
strzelać korki "reńskiego," rozległy
się wrzaskliwe świąteczne życzenia
i szkopy zaczęły ryczeć swoje "Hei-
lige Nacht..." "polski barak odpo-
wiedział "Cichą nocą..." i w przejściu
między trzypiętrowymi przyczami,
przy pomocy koców urządzono sce-
niczne okienko.

Rozpoczęło się jasełkowe widowisko,
któremu jego twórcy nadali nazwę:
"Pastorałek-Stalagalek."

Na scenie przewijały się papierowe
maski "wyrzeźbione" na podobień-
stwo pastorałkowych bohaterów.

(Ciąg dalszy na str. 17-ej)

ZDROWIA, SZCZĘŚCIA i POMYSŁNOŚCI
WSZYSTKIM RODAKOM

POPIERAJĄCYM POLONIJNĄ PRASĘ

— życzą —

Pracownicy Drukarni

Wydawnictw Związkowych

(COMPOSING ROOM)

Członkowie

Chicago Typographical Union No. 16

Najserdeczniejsze Życzenia

WESOŁYCH ŚWIĄT oraz
SZCZĘŚLIWEGO i POMYSŁNEGO
NOWEGO ROKU

Klientom, Przyjaciołom i Całej Polonii

— przesyła —

CHESTER MAZIARZ

Assistant Vice President

E. F. HUTTON & CO., INC.

Members

NEW YORK STOCK EXCHANGE

10 South Riverside Plaza, Chicago, Illinois 60606

Telefon: 435-3371

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Klientów i Przyjaciół

— zasyła —

**Adams Auto Construction
Company, Inc.**

4116 W. Belmont Avenue Telefon: Kildare 5-8453

BRACIA EUGENIUSZ I TADEUSZ WASKOWSKI

Właściciele

Kompletna reperacja samochodów wszelkiego rodzaju.

Specjalne maszyny do balansowania kół.

Doświadczenie dwóch generacji w dziedzinie MECHANIKI

wszelkich aut.

Przesyłamy

SERDECZNE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Klientów, Przyjaciół i całej Polonii

JEDNA Z NAJWIEKSZYCH POLSKICH DRUKARNI

KURASH PRESS

2531 S. Western Ave. Tel. CL 4-7608

Wykonuje wszelkiego rodzaju prace drukarskie —

pięknie — gustownie, po przystępnych cenach.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku, wszystkim naszym
Klientom, Przyjaciołom, Sympatykom
i całej Polonii,
Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych
Świąt Bożego Narodzenia i radosnego
Nowego Roku.

Aby ten rok był dla was lepszy oraz
obfitszy we wszystko, aby Dziecina Boża
darzyła was wszystkim czerstwym zdrowiem
oraz powodzeniem w waszym życiu i we
wszelkich poczynaniach.

— zasyła —

JERRY CIELIŃSKI

ACCOUNT AGENT ALLSTATE

ZADZWOŃ LUB
PRZYJDŹ DO NAS.
PORÓWNAJMY.

- UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE
  - DLA WŁAŚCICIELI DOMÓW
  - NA AUTO • NA BUSINESS
- i FINANSOWANIE

Zapewnione przez usługi "GOOD HANDS."

Może Zaoszczędzimy Wam Trochę Gotówki
Proszę Dzwonić lub Przyjść do Mnie i Zapytać Się Tylko o

JERRY CIELIŃSKI Account Agent
z Którym Rozmówcie Się Po Polsku

5633 N. Milwaukee Ave., Chicago, Ill. 60646
Tel. 965-2021

Allstate

You're in good hands.

Allstate Life Insurance Company
Allstate Insurance Companies • Northbrook, Ill.

Serdecznie Dziękuję
wszystkim moim

klientom za

wspaniałą współpracę

w 1979 roku

Dążeniem moim było i jest zapewnienie jak
najlepszej obsługi. Zawsze starałem się dać wam
jak najkorzystniejsze ceny, pozostając zawsze
w zgodzie z przepisami. Wszyscy moi klienci
zostali obsłużeni solidnie dając mi poczucie
dobrze spełnionego obowiązku. Składając
serdeczne podziękowania, pragnę wyrazić
nadzieję, że w Nowym 1980 Roku, nasza współ-
praca będzie równie owocna i korzystna zarówno
dla was jak i dla mnie. Uczynię wszystko aby nie
zawieść waszego zaufania. Zapraszam wszystkich
do korzystania z moich usług satysfakcją
gwarantowaną. Zawsze gotów do współpracy —
Jerry Cielinski — wasz przyjaciel i doradca w
sprawach ubezpieczeń.

May the holy feast of Christ's Nativity be your source of joy today and throughout the New Year.

Saint Mary of Nazareth Hospital Center

Conducted By The Congregation Of The Sisters Of The Holy Family Of Nazareth
2233 W. Division Street Chicago, Illinois
SERVING THE POLISH COMMUNITY SINCE 1894

Serdeczne Życzenia
WESOŁYCH ŚWIĄT
— i —
SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU
Sklada Całej Polonii

POLSKA FABRYKA

KAYLEN SPRING & MFG. CO.

Prezes Andrew Strok z żoną Heleną

4248 NORTH KILPATRICK

Chicago, Illinois 60641 Tel. 545-1414

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Wszystkim Naszym Klientom, Przyjaciółom i Ich Rodzinom
oraz całej Polonii
— składa —

POLSKA FIRMA REALNOŚCIOWA
CARAVAN REALTY

FLORENCE i JERRY LECHOWSKI, Właściciele
5232 W. Belmont Ave. • Tel. 282-6655

SPECJALIZUJEMY SIĘ W SPRZEDAWANIU
WSZELKIEGO RODZAJU BUDYNKÓW.
MAMY WIELU NABYWWCÓW.

Pastorałki Jenieckie

(Ciąg dalszy ze str. 16)

Pastorałkowy spektakl otwierał polski żołnierz, recytując:

— Hej, gefangeny, cuda w tej szopce,
Bacnie zważajcie, czy idą szkopce.
W Wildflecken Dziecię przyjmować
zacie

I tych maluczkich, osoby znaczne.
Już Fuehrer bieży z "Kampf" pod
pazuchą

I Himmler z Dachau z wierną
Kostuchą.

Kuśtyka Goebbelsz Propagandamtu,
Z płachtą "Das Reichu" pełnego
kantów.

Hobbysta Goering z sylwetką
"sportową"

Potrząsa radośnie buławą nową.
"Rasowy" Streicherek wraz z SA-
ludem,

"Stuermera" niesie Dzieciatku-Jude.
Z Wawelu podąża lokator nowy,
Królewska Mość... Frank
"Tymczasowy."

Po skończonej recytacji, jeden z
członków jasełkowego zespołu, zaczął
spiewać:

— Hej, w dzień Narodzenia
Syna Jedyne
Skróć Boże o głowę
W ząbek czesane!

— Skróć, skróć! My Ci Panie Boże
dopomóżemy! — rozległy się głosy
jenieckiej widowni.

I znów ze szkopskich baraków roz-
legły się, tym razem już pijackie
okrzyki obozowych wachmanów.

Odpowiedzią były słowa polskiej
kolędy, śpiewane przez "Pasterał-
kowy" zespół:

— Wśród nocnej ciszy głos się
rozchodzi,

Uważaj Jezu, Hitler nadchodzi.

Jezu, Jezu co się dzieje,

Francja, Anglia nic nie grzeje.

A gdzie alianse?, a gdzie alianse?

Wśród nocnej ciszy, tu w

Wildfleckenie,

Ani nalicik... bombki marzenie.

W scenicznym oświetleniu zjawiają się
dwa popiersia: jedno z nich ma głowę
nakrytą jakąś starą wełnianą skar-
petą, udrapowaną na frygijską czap-
kę. W rękę trzymał wyciętego z tek-
tury koguta. Spiewał:

— Poco drażnić Hitlerota,

Mamy linię Maginota.

Natomiast drugie popiersie w ja-
kimś nakryciu głowy przypominają-
cym dyplomatyczny cylinder, wyma-
chiwał trzymanym w ręku starym
parasolem. Zapewne miała to być
karykatura postaci brytyjskiego pre-
miera — Chamberlaina. Spiewała:

Ja za kanałem, ja za kanałem...

Nie ma co, ale ci sprzymierzeńcy!

— sztyderczo kwitowała jeniecka brać
alianckie przysięwki.

Od strony wachmańskich baraków
znów dobiegały nas pijackie wrzaski,
przeplatane wojowniczymi okrzy-
(Ciąg dalszy na str. 18-ej)

Wszystkim Przyjaciółom i Klientom
oraz całej Polonii

serdeczne Życzenia

Wesołych Świąt

— Przesyła

TRAVEL

Polskie Biuro Podróży
6002 W. IRVING PK. RD.
Przy Austin
Tel. 725-6773

NAJLEPIEJ JEST KUPIC
I JEST W CZYM WYBRAC
u RATAJA

WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO
NARODZENIA

ORAZ POMYŚLNEGO
NOWEGO ROKU

Swoim Klientom i Całej Polonii Życzy

RODZINA RATAY

PRIDE IN COUNTRY AND HERITAGE

GENE T. RATAY

YOUR KEY TO A FINER HOME.

Ratay's Furniture

• STYLE
• QUALITY
• VALUE
• SERVICE

ESTABLISHED 1919
2909 MILWAUKEE AVE.
CHICAGO, ILLINOIS 60618

Wszystkim naszym Klientom, Przyjaciółom, Sympatykom i całej Polonii

— składamy —

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA i RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Aby dla Was ten Nowy Rok był lepszy, aby Boża Dziecina darzyła Was wszystkich
czerstwym zdrowiem oraz powodzeniem w Waszych wszelkich poczynaniach.

WATRA CHURCH GOODS CO.

JAN i IRENA SKUPIEŃ, Właściciele

2848 W. Cermak Road, Chicago, ILL. 60623

Tel. (312) 247-2425

RZETELNIE OBSŁUGUJE PODHALAN i POLONIĘ BIURO PODRÓŻY

REDYK TRAVEL, INC.

UDZIELA PORAD i ZAŁATWIA WSZELKIE SPRAWY JAK:

- WYJAZDY ZBIOROWE I INDYWIDUALNE DO POLSKI I INNYCH KRAJÓW
- TANIE WYCIECZKI NA FLORYDĘ, HAWAJE, DO KALIFORNI
- SPROWADZANIE KREWNYCH NA STAŁY LUB CZASOWY POBYT

- PEŁNOMOCNISTWA I TŁUMACZENIA
- JESTEŚMY UPOWAŻNIONYM DEALEREM PEKAO — WYSYŁAMY PACZKI,
PRZEKAZY PIENIĘŻNE, SAMOCHODY, MASZYNY ROLNICZE I T.P.

4302 West 55th St.

TERAZ PLANUJcie WYJAZDY DO POLSKI

TELF. 585-2734-5-6

Andrzej Ciszek, Prezes

Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku

O'Malley & McKay INC.

The Insurance People

2340 River Road
Des Plaines, Illinois 60018

298-1620

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Naszych Klientów, Przyjaciół, Znajomych oraz całej Polonii
— składa —

HUMBOLDT GLASS COMPANY
UNION GLAZING CONTRACTORS
1801 NORTH HUMBOLDT BLVD. • CHICAGO, ILLINOIS 60647
Custom Built Aluminum Doors
EMERGENCY DOOR REPAIRS BROKEN GLASS
DAY — HU 9-4343 NIGHT — 678-6274 24 HR. BOARD-UP SERVICE

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Znajomych, Klientów
W Waszych wszelkich wysiłkach dalszej owocnej, wzniosłej oraz
chwalebnej pracy, dalszego rozwoju, oraz wszelkich dalszych
pomyślnych poczynach dla dobra całej Polonii, szczęść Wam Boże

TEXACO SERVICE STATION
1133 N. Ashland (Trójkąt Polonii)
KAROL WALOWSKI, właściciel
OBECNIE JEST NAJODPOWIEDNIEJSZY CZAS
PRZYGOTOWAĆ WASZE AUTO NA OKRES ZIMOWY
WASI RODACY! ZAWSZE DO WASZYCH USŁUG
zapraszamy starych i nowych klientów.
Pragniemy powiadomić Szan. Klientów iż naszą specjalnością są
wszystkie marki samochodowe, stacja benzynowa, warsztat reperacyjny
wszelkiego rodzaju samochodów oraz obsługa towing. Tel. 227-9252

Najserdeczniejsze życzenia Świąt Bożego
Narodzenia i Radosnego Nowego Roku,
Szanownej Klienteli, Znajomym i Przy-
jaciółom, Dziennikowi Związkowemu
oraz całej Polonii

Sklada

Dawniej: Pol-Center Co.
Obecnie:

GIFT SHOP IMPORTS CO.
2816 Milwaukee Ave. Tel. 278-1838
i poleca futra, czapki, już od \$10 i okrycia z futer
różnego rodzaju. Bizuterię, bursztyny, korale.
Kryształ z Polski. Wyroby z drzewa i różnego
rodzaju upominki. Reperacja futer z naszymi
dodatkami po bardzo niskich cenach.
Kierownik Mgr. IRENA BATOR

Pastorałki Jenieckie

(Ciąg dalszy ze str. 17)
kami: — "Nach England!" Co ponie-
którzy śpiewali: "Gegen England!"
— Szkoda że tego nie słyszą różne
francuskie Jeany i angielskie Johny
— któryś z jeńców głośno skomen-
tował bojowe śpiewy wachmanów.
Na scenie pojawiły się karykatury-
maski, co przedniejszych hitlerow-
skich bonzów, których powitał śpiew
polskiego żołnierza:

— Czarni, żółci i brunatni,
Dokąd tak idziecie?
Również śpiewem odpowiadali hitle-
rowscy dygnitarze:

— Chcemy zbadać, chcemy sprawdzić,
Czy to Jude-Dzieci?
Odpowiadał, śpiewem polski żoł-
nierz:

— SS-many i SS-sy
Próżno tak śpieszyć.
Już Polacy Go schowali,
Jeszcze dziś o świecie.

W scenicznym okienku zjawia się
popiersie z maską Hitlera na twarzy.
Recytuje:

— Za ukrywanie Rzeszy wroga,
Kara spadnie na was sroga,
Zrzedną wam dumne, polskie
minki,
Zaden z was nie ujrzy już polskiej
dziewczynki.

Już nigdy Warszawy nie zobaczycie,
Tu za drutami Stalagu, resztę życia
spędzicie!

Butna recytacja "Hitlera" została
natychmiast skwitowana, śpiewem:

— Mów do nas jeszcze diabeł cię
usłysz —
Twój druh serdeczny, przyjaciel
najbliższy.

Kończył recytacją:

— Próżne twe gadanie,
Wrzaskliwe paplanie.
Chociaż dziś źle jest,
Jutro jak w piosence,
Będzie fest!

Po skończonej recytacji polski żoł-
nierz, przy wtręcie ustnej harmonijki,
na której jeden z jeńców grał melodię:
"U Joska na Gnojnej," recytuje:

— Miną wasser-zupki,
Skończą się dni znojne.
Będziesz znów się bawić
U Joska na Gnojnej.

— Felek, szykuj frak! — głos któ-
regos jeńca głośno i ze śmiechem
skomentował żołnierską recytację.

W scenicznym okienku ukazało się
popiersie polskiego jeńca. Przed "sce-
ną" stał żołnierz-konferansjer, oraz
jeńiec grający na organkach. Grał
melodie przedwojennych przebojów,
które stanowiły muzyczne tło recy-
tacji.

I teraz właśnie, od gęsich pipków
Joska z ulicy Gnojnej, zasłuchani jeń-
cy przenieśli się do Ogrodu Botanicz-
nego, za sprawą recytacji aktora gra-
jącego jeńca:

— Plac apelowy, druży,
deszczysko wciąż mży.

Recytuje konferansjer:
Śmieć się!
Niedługo będziesz śpiewać...

Gdy w Botanicznym zakwitną bzy.
Ledwie skończyły się kwitnące bzy,
gefangenowska brać znalazła się na
Nowiku...

Recytuje jeńiec w scenicznym okie-
nku:

— Pusty żołądek
gefangenowska chandra gniecie.
Odpowiada konferansjer:

— Śmieć się!

Niedługo będziesz śpiewać...

Spotkamy się na Nowym Świecie.

Kończył się pastorałkowy spektakl.

Jeńcy układali się do snu. Okryci
dziurawymi kocami, zamiast codzien-
nej modlitwy: — "Boże coś Polskę
...", nucili: — Skróć Boże o głowę
w ząbek czesanego..."

POLSKA FIRMA
EDWARD'S STORE FOR MEN
Bracia Zielińscy, właściciele
8841 S. Commercial Ave. RE 4-0334
Tu otrzymać możecie wszystko co wchodzi w zakres eleganckich
ubiorów dla mężczyzn. WIELKI WYBÓR. Ceny przystępne.
Zasłamy Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Radosnego Nowego Roku
Dla Klientów i Całej Polonii

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Klientom, Przyjaciółom, Znajomym i Całej Polonii
Pomyślności w dalszej pracy dla dobra Polonii w St. Zjedn.

ARGO ELECTRIC, INC.
INSTITUTIONAL ELECTRICAL CONTRACTORS

2735-37 W. Diversey Ave.
Tel. AR 6-9300

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientów Przyjaciół
Owocnych, doniosłych i chwalebnych poczynach
Wiele pomyślnych sukcesów dla dobra spraw polskich
— zasła —

Polska Firma

A. A. A. SAW & TOOL CO.

1401 W. Washington Ulica

EDWARD W. KOPALA, Prezes

Tel. 738-4100

Zarząd Koła Rodzicielskiego
wraz z Gronem Nauczycielskim
Polskiej Szkoły im. Tadeusza Kościuszki
przesyła

wszystkim rodzicom i ich dzieciom
oraz przyjaciołom życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT
SZCZĘŚLIWEGO i RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Znajomych, Klientów i dla Całej Polonii
W następnym roku wszelkich sukcesów
— składa —

RODZINA SZEKLICKICH

Star Steel & Wire Co., Inc.

HARRY'S SCHORR-SZEKLICKI, Prezes i Zarządca

2017 NORTH 25th AVENUE

FRANKLIN PARK, ILL.

Telefon: 451-0070

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt
i Szczęśliwego Nowego Roku

SATE-LITE
MFG. CO.

Edmund Idzik, Vice prezes

4600 N. OLCOTT AVE.

HARWOOD HEIGHTS

Chicago, Ill. 60656

Telefon 867-6565

Z okazji nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia
oraz Nowego 1980 Roku

Serdeczne Życzenia

Szczęścia w życiu osobistym, sukcesu w pracy zawodowej
i społecznej dla całej Polonii, przyjaciół i znajomych

— składa —

KOWYNIA TRAVEL BUREAU, INC.

1537 W. Division, Chicago, Ill. 60622

Tel: (312) 384-3200

SERDECZNE ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE i NOWOROCZNE
Klientom i całej Polonii składają

JAN i STANISŁAWA OLENDER z RODZINĄ
Zapraszamy Na Poświętęczną

WYPRZEDAŻ

Odzieży Męskiej i Damskiej
Najnowszych Fasonów

CRAGIN-HANSON

MEN'S AND LADIES' WEAR

5317 W. Fullerton Ave. Telf. BE 7-4231

JAN OLENDER

WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA

Przyjaciółom, Pracownikom i Całej Polonii

— życzą —

DUDEK & BOCK
SPRING MFG. CO.

MANUFACTURER OF
AUTOMATIC WIRE FORMS AND SPECIALTIES
SPRING AND METAL STAMPINGS

5100 W. Roosevelt Rd.

Tel. 379-4100

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— przesyła —

Wszystkim Klientom i Współpracownikom oraz całej Polonii

KOPERNIK TRAVEL BUREAU

— i —

KOPERNIK MAINTENANCE SERVICE

4303 MILWAUKEE AVE., CHICAGO, ILL. 60641

Polecamy nasze usługi fachowe, związane z podróżami jak: przedłużanie paszportów,
zaproszenia na pobyt stały i czasowy — Rezerwacje.

Po wszelkie informacje prosimy dzwonić tel. 736-7411

Marian Reich, właściciel, wraz z żoną Adą i synami Markiem i Jackiem

PRZEMYSŁAW INGLOT
Prezes

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Całej Polonii Składa

INGLOT
ELECTRONICS CORP.

4878 N. Elston Ave. Chicago, Ill. 60630

TEL. 286-5881

Specjalnie Na Okres Świąt i Na
Karnawał Dla Naszych Matek i Pań
Po Zniżonych Cenach

STEFANIA'S BEAUTY SHOP

4301 W. FULLERTON AVENUE

u STEFANII FLORCZAK rozmówicie się po polsku.

Specjalizujemy się w nowoczesnym układaniu trwałej ondulacji, myciu włosów i kolorowaniu oraz podcinaniu włosów. Uczynimy wszystko, aby każda z Pań, w każdej porze roku, na każdą okazję, wyglądała ładnie, uroczo—na przyjęcia, na zabawy, na spotkania towarzyskie oraz inne okazje.

Nasz Salon Piękności jest klimatyzowany dla Waszej wygody. Prosimy Was, telefonujcie w jakim czasie pragniecie przybyć do naszego Salonu Piękności.

Zapewniamy Was, że będziecie doskonale obsłużone.

Telefon SP 2-6055

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientek, Przyjaciół i całej Polonii

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Wszystkim Rodakom, Klientom oraz całej Polonii

WARTA PARCEL & GENERAL SERVICE

PEKAO, o to:

- Paczki żywnościowe, pieniądze, sprzęt motorowy i inne pożądane w Polsce artykuły.
- Tłumaczenia dokumentów z różnych języków europejskich.
- Sprawy Notarialne, akty darowizny, pełnomocnictwa affidavity, podania zaproszenia i inne.

Każda Sprawa Jest Załatwiana Szybko, Fachowo i Rzetelnie

WANDA HARCAJ

1123 N. Damen Ave.
Chicago, Ill. 60622

Telefon
278-7633

Wszystkim Pracownikom, Przyjaciółom
jak też i CAŁEJ POLONII

— Składa —

Najserdeczniejsze
Życzenia
WESOŁYCH
ŚWIAT
Bożego Narodzenia

— i —

Najpomysłniejszego
NOWEGO ROKU

AMERICAN SPRING & WIRE
SPECIALTY CO.

816 N. Spaulding Ave. Tel. VA 6-0800

A. J. Wysocki, Prezes Oraz Cały Zarząd

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Dla całej Polonii

— zasyla —

KWIACIARNIA
SOUKAL FLORAL CO.

6118 ARCHER AVE. Tel. PO 7-7055 albo RE 5-1000

Najpiękniejsze Kwiaty Na Każdą Okazję.

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Klientom, Znajomym, Przyjaciółom oraz całej Polonii

— zasyla —

POLSKA FIRMA BUDOWNICZO-KONTRAKTORSKA
W. R. PIERCE CONSTRUCTION CO.

GENERALNY KONTRAKTOR

Walter R. Pierce, z którym rozmówicie się po polsku.

2425 North Lorel Ave.

Tel. BERkshire 7-3317

Zasylamy Jak
Najserdeczniejsze Życzenia
Wszystkim Naszym
Odbiorcom, Przyjaciółom,
Pracownikom
i całej Polonii

WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
Oraz Najradośniejszego
WESOŁEGO
NOWEGO ROKU

M. i J. Olejarski z Rodziną

Allied Spring & Mfg. Co.

4911 W. GRAND AVE.

Tel. NA 2-4300

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Radosnego Nowego Roku
Przyjaciółom i całej Polonii — zasylają

Stefania Kłębek z Rodziną

3436 N. Linder Avenue

Telefon AV 3-5272

SKŁADAJĄC PRZEZ PRASĘ ŻYCZENIA

Pragną oni przez to poprzez Dziennik Związkowy

Twoja Fryzjerka pomoże Ci
abyś była atrakcyjną i piękną
a jednocześnie może
oszczędzić Ci Czas i Pieniądze!

Jak? To Proste —

Złóżcie nam wizytę.

Celem otrzymania fachowej obsługi specjalistek, które
pomogą Ci być piękną — pogodnym, łatwym,
ekonomicznym sposobem.

Przyjdźcie i zapoznajcie się z naszymi stylistkami.

Polski Salon Piękności

ALICJA BEAUTY SALON

5728 W. Higgins Rd.

Tel. 282-8622

Alicja Jurczykowska, właścicielka.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO
NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Klientom, Znajomym, Przyjaciółom i całej Polonii

Jan Kowalik

Gwiazda

W domu u matki "Bożonarodzenie" było czymś jak szkatułka z kosztownościami. Po długim adwencie obietnic, w czasie chłodnym i postnym, gdy szaro było dookoła i zle wiatry tłukły się nocami po sadzie, wyjmowało się tę szkatułkę z najniższej szuflady kościelnego roku. Otwierało się ją ku ogromnej radości, i obdzielano się nawzajem kosztownościami. Szkatułka zawierała niewyczerpane bogactwa. Dla dzieci były tam pierniki i owoce, o które w zimie było trudno, i choinka ustrójona na której wisiały szeroko otwarte oczy ludzkie. Dla matki była smażona ryba, rarytas, który mogła tylko raz w roku ofiarować rodzinie, jak to zwyczaj nakazywał, no i obfitość wszystkiego, czego w pustawej komorze w ciągu roku nie dostawało.

Dla ojca — mądrego wodza — była w szkatułce miłość, oraz troska czy mu nikt z gromady nie ubędzie do następnej wigilii. Widziałeś tę miłość, jak płynęła z jego oczu na głowy zebranych pod drzewkiem.

Za oknami najczęściej bywało mroźno i cicho, że słyszeć mógłś westchnienia płatków śniegu, śpieszących na ziemię z białą ewangelią. Niebo było ciemne, z przymarznietymi na

wysokościach gwiazdami. Wśród tych gwiazd jedna była inną: czerwona, pulsująca tajemniczym światłem, jakby żywa istota. Jej drgające promienie spływając na ziemię zdawały się przenikać ludzi na wskroś. Wypatrzywalismy tej drogocennej gwiazdy już od zmroku. A co jeszcze bardziej było dziwne, to że zawsze świeciła w tym samym miejscu: prosto nad strzechą naszego domu.

Kiedy ojciec, łamiąc się z nami opłatkami, zagagał wigilijną wieszcze, to zawsze o tej gwiazdzie mówił. "To zwiastun powiadał ogłasza światu, że w Judei urodziło się dzieciątko Jezus. I, że odtąd Bóg będzie między nami mieszkał, i nie opuści nas tak długo, jak długo ta gwiazda będzie świeciła... In Secula Seculorum."

A świat toczył się swoją koleją. Lata biegly, czas zmieniał skórę jak eukaliptusowe drzewa. Dojrzałem i ja. Pewnego dnia opuściłem dom rodzinny. Wydawał mi się stary, był ciasny i ciemnowy. Właściwie nic dziwnego, bo miał tylko dwa okienka. Jednym patrzyło się ku niebu, jak była bieda, drugim wyglądało się w stronę ulicy, jakgdyby stamtąd miały nadejść lepsze czasy, które nie nadchoziły, mimo

(Ciąg dalszy na str. 20-ej)

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
Klientom i całej Polonii — zasyla

MILLENNIUM PRINTING & PUBLISHING CO.

WYKONUJE WSZELKIE PRACE Z ZAKRESU
DRUKARSTWA TANIO I GUSTOWNIE

Stanisław Rogowski, Właściciel

1656 W. Division St.

Telefon: HU 6-2321

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Klientom i Przyjaciółom i całej Polonii — składa

LOUIS MILLER
AND SON

1815-23 West Division Street

LUMBER, BUILDING MATERIAL, PLUMBING SUPPLIES
ROOFING — HARDWARE — PLANT

Telefon: BRunswick 8-6740

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Klientom, Przyjaciółom i całej Polonii

WIATRAK ELECTRIC CO.

Electrical Engineer and Contractor
JOHN WIATRAK, Właściciel

1911 W. CULLERTON AVE.

Tel. CAnal 6-3848

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Znajomych, Klientów i całej Polonii

— zasyla —

FRANCISZEK GIERLASIŃSKI

Po Przystępnych Cenach Wykonuje Wszelką Pracę Krawiecką
oraz Wszelkiego Rodzaju Czystczenia

1837 WEST CHICAGO AVE.

Telefon MONroe 6-8224

Zasylamy Wszystkim Członkom i Członkiniom,
Przyjaciółom i Sympatykom oraz całej Polonii

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I POMYSŁNEGO NOWEGO ROKU

BARABASZ POST NO. 72

Stow. Legionu Weteranów Amerykańskich
Polskiego Pochodzenia

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Przyjaciółom, Klientom i całej Polonii — Składają

ELEET CLEANERS

1401 W. CHICAGO AVE.

Tel. 226-8279

2343 W. CHICAGO AVE.

Tel. 486-9054

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Przyjaciółom, Klientom, Parafiom Polskim,
Organizacjom oraz całej Polonii

— zasylają —

GERTRUDE i KAZIMIERZ RUDNICKI, właściciele
'THE BEAUTY MART SALON'

3006 W. BELMONT AVE.

Tel. 267-7052

PRAGNIEMY SERDECZNIE PODZIĘKOWAĆ WSZYSTKIM
NASZYM KLIENTKOM ZA PAMIĘĆ O NAS I TAK
SZCZERE POPARCIE.

SERDECZNE ŻYCZENIA, WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Przyjaciółom, Klientom i całej Polonii — zasyla

"Joe Pat"—Paterek Orchestra
& Music House

WALTZ AND POLKA MASS IN HONORE POPE JOHN PAUL II

TWO RECORDINGS

WALTZ AND POLKA MASS AND BICENTENNIAL

HAPPY BIRTHDAY AMERICA

Phone: 788-0077

2401 S. Home Avenue

Berwyn, Ill. 60402

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Klientom oraz całej Polonii — Zasyla

ALL STATE LUMBER CO.

2939 S. CICERO AVE.

CICERO, ILL.

Telefon 656-4400

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Przyjaciół, Znajomych, Klientów, Związkowców, Podhalań
i całej Polonii

— zasyla —

EDWARD F. OBRZUT & CO.
INSURANCE

Edw. F. Obrzut, Owner

Helen R. Zaja, Secretary

Edmund J. Brasky, Agent

4336 ARCHER

LA 3-2871

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt
i Radosnego Nowego Roku
Dla Przyjaciół, Klientów i całej Polonii
Dalszej Owocnej i Pożytecznej Pracy

Wiele Sukcesów we Wszelkich Poczynaniach

— zasyla —

Mr. H. Hopkins, Zarządca Sprzedaży

POWER FORD

4400 S. ARCHER AVE.

Tel. 847-5050

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Wszystkim Rodakom, Klientom oraz całej Polonii

— składa —

POLSKA FIRMA

E. Walter & Co.
Screw Machine Products

333 N. King Street

Elk Grove Village, Ill.

E. WALTER, President

Tel. 437-8080

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt i Radosnego Nowego Roku
Dla Przyjaciół, Klientów i całej Polonii
Dalszej Owocnej i Pożytecznej Pracy — zasyla

Polskie Studio Fotograficzne
DARC Photo Salon

2059 WEST CHICAGO AVE.

Tel. HA 1-2254

Cheecie Wyglądać CZARUJĄCO

To Udacie Sie Do Tego Pięknego

ZAKŁADU FOTOGRAFICZNEGO

Artystyczne Zdjęcia — Piękne Grupy Ślubne — Czarujące
Portrety — Wylączny Styl — Oryginalność połączona z prostotą

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientów, Przyjaciół i Polonii — Zasyla —

PETER MARUD — Malarz-Dekorator

PREZES GMINY 3-iej Z.N.P.

WYKONUJE WSZELKIE PRACE

WEWNĄTRZ i ZEWNĄTRZ EFEKTOWNIE

PO NISKICH CENACH W WASZYCH DOMACH.

Wszyscy pracownicy są ubezpieczeni.

OBLICZENIA i KOSZTORYSY BEZPŁATNIE.

2326 W. Augusta Blvd.

Tel. BR 8-1698

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego i Radosnego Nowego Roku
Dla Naszych Odbiorców, Przyjaciół i Klientów oraz całej Polonii
Tej szlachetnej pracy w następnych latach dla dobra ZNP i Polonii

— zasyla —

FRONCZAK'S HARDWARE

2606-08 WEST 47th ST.

Telefon: Virginia 7-3138

FARBY, PRZYBORY ELEKTRYCZNE I PLUMBIARSKIE
STANLEY NARZĘDZIA — Autoryzowany Dostawca Elliots Fabr
FRANK J. FRONCZAK Właściciel
Członek Związku Nar. Polskiego od ponad 50 lat.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Wszystkim Rodakom, Klientom oraz całej Polonii.

— składa —

RODZINA BOLEK i SITKIEWICZ, Właściciele

Mid-West Wire Specialties Co.

2741-43 NORTH PULASKI ROAD

Tel. ALbany 2-4737-8

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt
Wszystkim Swoim Odbiorcom i całej Polonii

— składa —

JAPCZYK
MOVERS

4379 Scott Street

Schiller Park, Ill.

678-3757

Serdeczne Życzenia
ŚWIĄTECZNE
i NOWOROCZNE
Naszym Szanownym Odbiorcom
i całej Polonii
— składa —

RODZINA LYTHCKE
właściciele

CHICAGO MEN'S WEAR

1727 W. Chicago Ave.

421-1777

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Przyjaciółom i Znajomym, Organizacjom Polskim
oraz całej Polonii — zasyła

GAZDA FUNERAL HOME

A. L. GAZDA, Właściciel
1922-24 WEST CHICAGO AVENUE
JESTESMY I WASZE USŁUGI WE DNIU I W NOCY,
GDY SMUTEK I ŻAŁOBA NAWIEDZI WASZ DOM.
Telefon: HUmboldt 6-1230

Frank A. Ocwieja
Kiedy chwila smutku i żaloby nawiedzi Wasz dom —
Zwróćcie się do nas z całym zaufaniem.

SERDECZNE ŻYCZENIA
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku
Calej Poloni — życzy

OCWIEJA FUNERAL HOME

AIR CONDITIONED
HOME LIKE FACILITIES
Serving Chicago and Suburbs
4254-56 S. Mozart Street
Tel. 254-3838

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Radosnego Nowego Roku
Przyjaciółom, Znajomym i Calej Polonii — składa
JOZEF J. NOWORUL

Właściciel Pięknych i Obszernych Kaplic Pogrzebowych
NOWOCZESNIE URZĄDZONYCH

NOWORUL FUNERAL HOME

2656-58 SOUTH CENTRAL PARK AVENUE
Telefon: 762-2233

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA i RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla Przyjaciół i dla Polonii wiele sukcesów
w następnych latach dla dobra Stanów Zjednoczonych
oraz całej Polonii — zasyła

John V. May, Funeral Home, Inc.

4553-61 Milwaukee Ave. at Wilson Chicago, Ill. 60630
Phone KILdare 5-2115-6-7

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
— oraz —
SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Swoich Przyjaciół, Znajomych i Calej Polonii
— zasyła —

DIVERSEY — J. J. HICKEY FUNERAL HOME

3601-05 W. Diversey Avenue Tel.: 342-1700

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bożego
Narodzenia i Radosnego Nowego Roku
Dla Przyjaciół, Znajomych

— Składa —

SZYKOWNY Funeral Home, LTD

Jeżeli zajdzie potrzeba —
Jesteśmy na Wasze usługi we dnie i w nocy.

4901-09 So. Archer Ave. Tel. 735-7521
Już od czterech pokoleń służymy Wam z godnością w potrzebie.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA i RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Przyjaciółom Znajomym.

Wiele Szlachetnych Wniosłych Poczynań Dla Dobra Polonii
— zasyła —

SKAJA FUNERAL HOME SKAJA'S TERRACE FUNERAL HOME OPERATED BY SKAJA BROTHERS

PIĘKNE I NOWOCZESNIE URZĄDZONE KAPLICE POGRZEBOWE
Kiedy chwila smutku i żaloby nawiedzi Waszą Rodzinę, jesteśmy do
Waszych usług 24 godziny dziennie.

3656 W. Belmont Ave., Chicago 60618. KE 9-1376
7812 N. Milwaukee Ave., Niles, Ill. YO 6-7302
Res. 3656 W. Belmont Ave., Chicago 60618. KE 9-1376

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ

SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU DLA PRZYJACIÓŁ I CAŁEJ POLONII
— zasyła —

WOLNIAK FUNERAL HOME

5700 South Pulaski Rd. i 4604 South Wolcott Ulica
Wszystkie telefony 767-4500
Jeżeli smutek i żaloba nawiedzi Wasz dom,
jesteśmy na Wasze usługi we dnie i w nocy

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

Szczęśliwego Nowego Roku Dla Przyjaciół i Dla Polonii
— zasyła —

Polski Zakład Pogrzebowy KOPEC FUNERAL HOME

5259 W. Roscoe Ave.
5300 West (Na Zachód) 3400 North (Na Północ)
PIĘKNE I NOWOCZESNIE URZĄDZONE KAPLICE POGRZEBOWE
STANISŁAW KOPEC, Pogrzebowy
Tel. 545-6974

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
SKŁADAJĄ CAŁEJ POLONII

Dwa Polskie Domy Pogrzebowe

B. F. MALEC SYNOWIE

834 N. Ashland Avenue 6000 N. Milwaukee Avenue
Tel. 421-5800 Tel. 774-4100
OBSŁUGA DNIEM i NOCĄ

Gwiazda

(Ciąg dalszy ze str. 19)

tej nadziei w patrzeniu.

Wszedłem na spotkanie tego przyszłego czasu. Wołało nowe życie, praca dla samego siebie, dająca samodzielność. W odległej osadzie górniczej uzyskałem posadę nauczyciela, młody człowiek zaczął spełniać ten najpierwszy w ludzkim towarzystwie obowiązek; zarabiania na własne utrzymanie. Zaczął zapieścić własne sprawy o sprawy społeczne. Wraść w rytm ludzkiego bytowania gromady, tętnić pulsem zbiorowego życia.

Pory roku zmieniały się szybko. Były maj, czas na miłość, i jesień, czas by myśleć o przemijaniu. Dom rodzinny i matkę widywało się rzadko, ale czuło się podskórnie świadomością, że jest po naszej stronie, życzy nam dobrze, gotowa współczuć w każdej złej przygodzie. I rodzeństwo było, wprawdzie rozproszone, ale świadome tego że należymy do wspólnoty, i że się w czas godów znowu zjedziemy. Ojca już tylko nie stało, odszedł w drogę skąd się nie wraca.

Jeśli nie częściej, to spotykaliśmy się właśnie w czas Godów, kiedy ta osobliwa gwiazda pojawiała się nad strzechą rodzinnego domu. Zjeżdżaliśmy się z różnych stron by przełamać się opłatkiem, i spojrzeć matce w oczy.

Za oknem bywało białe i cicho, polana tylko trzeszczała pod blachą pieca żelaznego, i iskry na izbę wyskakiwały, zwiastując gości zdaleka. Jakóż w rzeczy samej: puste krzesło skrzypnęło, i duch Ojca przychodził, aby pobyc z nami na chwilę, zobaczyć czy "trzymamy się razem", i czy pamiętamy o matce. Było uroczyste, czułeś że łamanie się opłatkiem to prawdziwa komunika, a nie tylko doroczny zwyczaj. Jakas słodycz była między nami, inna, niż tego żarzącego się na miseczce miodu, w którym maczaliśmy przełamany chleb. I ta gwiazda, przez zaszczerzoną szybę, rozbitym promieniem cicho w izbę dzwoniła.

Lata szły jak topole pod wiatr. Zmieniały się pory roku, twarze kobiet, i barwy przygody. Poszerzały się obowiązki, podnosiły się cele. Nogi jakoś niepostrzeżenie zeszyły z ubitej, wspólnej drogi, i zaczęły nieść mię same własną ścieżką, pnącą się pod górę. Z osiaganych płaskowzgórzy, rozlegały nowe widoki, jak długie głośnie akordy nieznanego dotąd muzyki. We krwi zaczęły odzywać się tajemnicze powinowactwa ze szczepem, z którego się wyszło, wśród którego się wzrosło. Okazywało się coraz częściej, że jestem związany wieloma węzłami z krajem w którym się urodziłem. W chwilach coraz częstszej zadumy, zwiadywało się młodemu człowiekowi Wawelem i Kolumną Zygmunta. Olza zaczęła szumieć ni stąd ni zowąd Wisłą. Stańczyk kaduceuszem mieszał w stągwi dziejów, a Chochół tańczył listopadową nocą na krakowskich Plantach. Z Oleandrów chłopcy wyprowadzili się po Polskę — wielką Rzecz.

A kiedy doszedłem do wniosków, malujących policzki czerwienią podniecenia, że nigdy człowiek nie jest sam, i że żył będę chociaż umrę, bo jestem częścią ducha mego narodu, który żyje jak ta gwiazda, ad seculum seculorum, wtedy stała się rzecz straszna.

Wichry potężniejsze od jesiennych, zerwały dach ojczyzny, i rozniosły jej ściany po świecie.

Lata które teraz nastały, nie szły naprzód. Nie było dokąd iść! Przysypywały się w klepsydze Chronosa przeraźliwie powoli, strużką bezsze-

lestnego piasku, który przysypywał ślady krwi na progach, pod murami, na ulicach, pod lasem. . . Zasypywał tę krew jak skarb, do odgrzebywania przez przyszłych archeologów Poziemnej Polski.

Wigilie w tym czasie bywały inne. Izby nie gromadziły ludzi przy zastawionym stole. Rodziny były w diasporze: w celach więzień, za drutami obozów, w fabrykach, u bauera, na cmentarzach lub w lasach. Do chat schodziły się na wigilię duchy, i przełamywały się skrawionym opłatkiem. W tych czasach, dziwnym sposobem, każdemu z nas, cała polska ziemia, stała się nagle jego własnym małym domkiem. I do tej Polski-domu, do jej zaśnieszonych pól, jej poranionych miast leżących pod bandażem zimy, do piwnic i melin na rozstajach, szły nasze myśli z obczyzny.

A betlejemka gwiazda, ta kosztowna, ciepła, na wysokościach krwią żywą pulsująca gwiazda, zwiastun narodzenia Pana w Judei, stała się gwiazdą nadziei dla narodu trwającego w skamieniałej męce.

Gwiazdo, nie gaśnij!

Bóg Się Rodzi

*Bóg się rodzi, moc truchleje,
Pan niebiosów obnażony,
Ogień krzepnie, blask ciemnieje,
Ma granice nieskończony,
Wzgardzony, okryty chwałą,
Śmiertelny, Król nad wiekami.
A słowo Ciałem się stało
I mieszkało między nami.*

*Cóż masz niebo nad ziemiany?
Bóg porzucił szczęście swoje,
Wszedł między lud ukochany,
Dzieląc z nim trudy i znoje;
Niemal cierpią, niemal,
Żeśmy byli winni sami:
A słowo Ciałem się stało . . .
I mieszkało między nami.*

*W nędznej szopce urodzony,
Żłób Mu za kolebkę dano,
Cóż jest, czym był otoczony?
Bydło, pasterze i siano.
Ubodzy was to spotkało
Witać Go przed bogaczami;
A słowo Ciałem się stało . . .
I mieszkało między nami.*

*Potem i króle widziani,
Cisną się między prostota,
Niosąc dary Panu w dani:
Mirę, kadzidło i złoto.
Bóstwo to razem zmieszało
Z wieśniaczymi ofiarami.
A słowo Ciałem się stało . . .
I mieszkało między nami.*

W Żłobie Leży

*W żłobie leży, któż pobieży
kolędować małemu
Jezusowi Chrystusowi dziś do
nas zesłanemu
Pastuszkowie przybywajcie,
Jemu wdzięcznie przygrywajcie
Jako Panu naszemu.*

[Powtórzyć]
*My zaś sami z piosneczkami
Za wami pospieszmy
A tak tego malenkiego, niech
wszyscy zobaczymy;
Jak ubogo narodzony,
Płacze w stajni położony
Więc Go dziś uczeszymy.
Najprzód tedy, niechaj wszędy
Zabrzmie świat w wesołości
Że posłanym nam jest dany
Emanuel w niskości
Jego tedy przywitajmy,
Z Aniołami zaśpiewajmy,
Chwała na wysokości.*

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Przyjaciółom, Znajomym, i Calej Polonii Wszelkiego Sukcesu w
Waszych Poczynaniach i Kontynuacji Tej Pięknej, a Tak Zbożnej
Pracy — Oby Ona Wydała Jak Najobfitsze Plony — Zasyła

WALTER L. SOJKA FUNERAL HOME

Nowoczesne Kaplice Ochładzane
1427 W. CHICAGO AVE. Tel. MO 6-2673
Kiedy chwila smutku i żaloby nawiedzi Wasz dom —
Zwróćcie się do nas z całym zaufaniem.

Klientom, przyjaciołom
i wszystkim ludziom

dobrej woli

Najlepsze Życzenia

Świąteczne i Noworoczne

— przesyła —

EDMUND OKONEK

właściciel firmy

JAWORSKI MONUMENT COMPANY

3067 N. Milwaukee Ave.
Chicago, IL 60618
Tel: 588-1050

Otwarte wieczorem w
poniedziałki i czwartki.

POLSKI ZAKŁAD POGRZEBOWY

MODELL FUNERAL HOME

FRANK A. MODELSKI, Dyrektor

5725 S. Pulaski Road

Tel. PO 7-4730

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Przyjaciółom, Znajomym i Calej Polonii — składa

LAWRENCE WALKOWIAK SONS FUNERAL HOME

Nowocześnie Urządzony Dom Pogrzebowy
Trzy Nowe Nowocześnie Urządzone Kaplice

8745-47 S. COMMERCIAL AVE.

Tel. SAGinaw 1-4109

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
— i —
SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— życzy —

RODZINA ZARZYCKICH, Właściciele

Zarzycki Manor Chapels

3054 W. Cermak Rd.

5088 S. Archer Ave.

Telefony: — 767-2166

Obsługujemy teren całego miasta i przedmieść

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT

ORAZ POMYŚLNEGO NOWEGO ROKU

Przyjaciółom i Calej Polonii

— przesyła —

LAWRENCE FUNERAL HOME

4800 N. AUSTIN AVE.

TEL. 736-2300

Zasylamy jak najserdeczniejsze życzenia świąteczne
wszystkim przyjaciołom i znajomym oraz całej Polonii.
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA i POMYŚLNEGO
NOWEGO ROKU. Obfitych łask i błogosławieństwa Bożego.

KOLBUS FUNERAL HOME

6857 W. Higgins Rd.

774-3232

Kiedy chwila smutku i żaloby nawiedzi wasz dom,
udajcie się do nas z całym zaufaniem,
a uczynimy wszystko, aby wam ulżyć i dopomóc.

Serdeczne Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
Calej Polonii

— składa —

POLSKI ZAKŁAD POGRZEBOWY
w POŁUDNIOWEJ DZIELNICY

FORTUNA Funeral Home

4401 S. Kedzie Avenue

Tel. LAfayette 3-7781

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— składa —

BARAN Funeral Home

JOHN J. BARAN, właściciel

2644-46 N. Central Ave.

Tel. NATIONAL 2-1488

WESOŁYCH ŚWIAT ŻYCZY POLONII

THEIS

DOM POGRZEBOWY

3517-27 N. Pulaski Road

Tel. INdependence 3-5800

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
RADOSNYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
WESOŁEGO i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Wszystkich Naszych Przyjaciół, Znajomych, Klientów i Calej Polonii oraz
Kontynuowania Tej Pięknej Pracy i Sukcesów We Wszelkich Poczynaniach

— zasyła —

Polska Firma Standard Elsmere Granite
Sprzedaje przez Pogrzebowych

STANDARD BURIAL VAULTS

Gwarantowane Water and Vermin Self Sealing Cover

1754 N. SPAULDING AVE.

Telefon AL 2-0120

Wesołych Świąt Życzy Polonii

KIRSTEN FUNERAL HOME

POLSKI DOM POGRZEBOWY

GILES G. KIRSTEN, Funeral Director

1006 North Western Avenue

Telefon: ARmitage 6-3378 lub 6-3379

SERDECZNE ŻYCZENIA

RADOSNYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Przesyłają Polonii

Znani Przedsiębiorcy Pogrzebowi

POTEREK FUNERAL HOME

5253 FULLERTON AVE.

5735 FULLERTON AVE.

Telefon: BE 7-6400

Zygmunt Nowakowski

Bóg Się Rodzi

Pierwsza wojna światowa, w porównaniu z drugą, była jakby łagodną sielanką, ale Polacy - żołnierze w latach 1914-18 przeżywali niekiedy gorsze chwile, niż w ciągu II wojny światowej.

Ci, którzy służyli w szeregach austriackich albo niemieckich, musieli walczyć z Polakami w rosyjskich mundurach i szynelach. Zdarzało się również i to, że Polak, emigrant osiadł np. we Francji lub w Ameryce, spotkał w przeciwnych, wrogich okopach Polaków pod komendą niemiecką.

Z tych czasów pochodzi piękny wiersz zapomnianego trochę poety, Edwarda Słoińskiego:

Rozdzielił nas, mój bracie,
zły los i otrzyma straż —
w dwóch wrogich sobie szanach
patrzmy śmierci w twarz.
W okopach pełnych jęku,
wsluchani w armat huk,
ja — wróg twój, ty — mój wróg!

Las płacze, ziemia płacze,
świat cały w ogniu drży . . .
W dwóch wrogich sobie szanach
Stoimy ja i ty.

Druga wojna światowa stworzyła mniej podobnych tragicznych sytuacji, choć zdarzało się, że na polach bitew we Włoszech czy we Francji, Polak z II Korpusu lub z armii gen. Maczka strzelał do Polaka siłą wcie-

lonego do wojska niemieckiego, zabijał go lub brał do niewoli.

Znam tylko jeden, chyba niezmiernie rzadki, albo nawet wyjątkowy wypadek, że młody Polak z Górnego Śląska, zabrany jako rekrut do armii niemieckiej odmówił złożenia przysięgi. Nie trzeba mieć bujnej fantazji, by wyobrazić sobie jego los.

Niemcy skatowali chłopaka okrutnie, połamali mu żebra, nogi, ręce, wybili zęby i kilka lat spędził w jakimś obozie koncentracyjnym.

Uwolniony cudem po klęsce Niemiec, zawędrował do Anglii i stosunkowo niedawno jeszcze widziałem go w polskim szpitalu w Penley. Czy żyje dotąd, nie wiem. Był on wspólnym przykładem tego, co Stefan Żeromski nazwał "męstwem osamotnionym".

W grudniu 1914 r. jakiś oddział Legionów stał w okopach pod Łowczówką, na stoku Karpat. Strzelcy wycieli jakąś choinkę i ustroili ją w co się dało, a więc papierki, w gwiazdki zrobione z puszek, w wystrzelone ładunki karabinów.

Gdy weszła pierwsza gwiazda, była to noc mroźna lecz piękna, któryś z tych strzelców zaintonował koledę "Bóg się rodzi". Zaczęli ją śpiewać wszyscy. Ledwie jednak skończyli pierwszą zwrotkę i nagle . . .

To, o czym piszę, jest zdarzeniem (Ciąg dalszy na str. 22-ej)

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Klientów oraz całej Polonii zasyla

**GUARANTY SAVINGS
& LOAN ASSOCIATION**

STANLEY DVORAK, Prezes
3854-56 W. 26th Street
Crawford 7-5300

Klientom, Przyjaciółom oraz całej Polonii
Najserdeczniejsze życzenia Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia oraz Pomyślnego Nowego Roku
— przesyłają —

Kierownicy, Dyrektorzy i Pracownicy

**PROSPECT FEDERAL
Savings & Loan Association**

Dwa Biura:

1715 West 47th St.
Chicago, Ill. 60609

Tel.: 523-3145

ORAZ

555 E. Butterfield Road
Lombard, Ill. 60148

Tel.: 963-2700

Najlepsze Życzenia Pogodnych Świąt
BOŻEGO NARODZENIA

ORAZ

Wszelkiej Pomyślności
Z NOWYM ROKIEM

Klientom, Depozytorom i całej Polonii
przesyłają

Członkowie Zarządu, Kierownicy oraz
Pracownicy Wszystkich Działów

**MAIN BANK
OF CHICAGO**

Milwaukee, Armitage i Western Aves.

Telefon: 278-6800

Najlepsze Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku
Klientom, Przyjaciółom i całej Polonii,
— zasyla —
polsko-amerykańska spółka, która obchodzi
88 lat swego instnienia

**PULASKI SAVINGS
& Loan Assoc.**

3156 SOUTH MORGAN ST.

TEL. Yards 7-3500

Przez okres 88 lat z całym zaufaniem, bezpieczeństwem i pewnością
Waszych oszczędności, zawsze służymy naszym Rodakom i Polonii.
Przez okres tych lat dopomogliśmy wielu rodzinom w sprawach finansowych.

Walter Budny, Prezes

"Together, we make it happen"

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
i RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla całej Polonii

— zasyla —

DENNIS VOSS

Przewodniczący Dyrekcji Obu Banków

PARKWAY BANK & TRUST CO
4777 N. HARLEM AVE. HARWOOD HEIGHTS, ILL. 60656
867-6600

FIRST STATE BANK OF CHICAGO
4646 N. CUMBERLAND AVENUE CHICAGO, ILL. 60656
625-6600

Each Depositor Insured to \$40,000 by the
Federal Deposit Insurance Corporation

Serdeczne Życzenia Radosnych Świąt Bożego Narodzenia
oraz Szczęśliwego Nowego Roku

— składa —

Kongresowi Polonii Amerykańskiej
Organizacjom Społecznym, Komatanckim,
i całej Polonii

**STUDIUM HISTORII
i KULTURY POLSKIEJ**

przy
**POLSKIM UNIWERSYTECIE
NA OBCYZYNIE
PUNO ODDZIAŁ W CHICAGO**

Profesorowie, Wykładowcy, Studenci, Dyrekcja Studium

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku

Akcyonariuszom
Przyjaciółom.
Organizacjom Polskim.
Prasie Polskiej,
Parafiom i całej Polonii

— zasyla —

**SPÓŁKA OSZCZĘDNOŚCIOWA
RIDGELAND SAVINGS
AND LOAN ASS'N.**

6650 West Cermak Rd., Berwyn, Ill.

Tel. GUnderson 4-7600

WM. J. RAYSPIS, President

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Znajomych, Klientów i Dla całej Polonii
— zasyla —

**MUTUAL FEDERAL SAVINGS
& LOAN ASSOCIATION**
2202 West Cermak Road
Telefon Virginia 7-7747

Placimy największe Dywidendy. — Oszczędzajcie u nas bezpiecznie.
BO OSZCZĘDNOŚCIĄ I PRACĄ LUDZIE SIĘ BOGAĆ.
Każdy wkład asekurowany jest do \$40,000. Jesteśmy w interesie od 1905 r.
Jeżeli potrzebujecie pożyczki na Wasz dom, lub kupujecie dom lub go chcecie zmodernizować —
radzimy Wam zobaczyć się z nami.
PETER KAZANAUKAS, Narządca i Prezes

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ RADOSNEGO i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
dla Klientów, Przyjaciół i Znajomych, dla całej Polonii

— zasyla —

**AVONDALE
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION**

We'll be with you tomorrow.

Serving Chicago's Northwest
and Polish Community Since 1911

MOWIMY PO POLSKU

2965 N. Milwaukee Ave.
7557 Oakton, Niles
8300 W. Belmont Ave.

772-3600
966-0120
625-8300

Member F.S.L.I.C.

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT NASZYM POLSKIM KLIENTOM I PRZYJACIÓŁOM
ORAZ CAŁEJ POLONII — SKŁADA —

**STEEL CITY
NATIONAL
BANK**

3030 EAST 92nd STREET

Chicago, Ill. 60617

Tel. SO 8-1900

OBSZERNE BEZPŁATNE PARKOWISKO

WSZYSTKIE WKŁADY ubezpieczone do wysokości
\$40,000 przez Federal Deposit Ins. Co., której Bank
nasz jest członkiem.

LOBBY TELLER czynny od Poniedziałku do
Czwartku 8 rano-5 po poł. W Czwartki od 8 rano do
8 wieczorem. W Piątki od 8 rano do 7 wiecz. W
Soboty od 8 rano do 2 po poł.

NASI LICZNI POLSCY PRACOWNICY
OBSŁUŻĄ WAS PRZYJAŹNIE W JĘZYKU POLSKIM

Najlepsze Życzenia
RADOSNYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
i
BŁOGOSŁAWIENSTWA BOŻEGO W NOWYM ROKU
swoim Klientom i Polonii
— składają —
HANIA i MARIAN PRUSEK
właściciele
PRUSEK TRAVEL
CONSULTANTS, INC.
2890 MILWAUKEE AVE. TEL. 276-6174
Przeszło 21 Lat Doświadczenia w Sprawach Podróży
Upoważniony Dealer PEKAO

Bóg Się Rodzi

(Ciąg dalszy ze str. 21)
autentycznym, jakie znaleźć można w
różnych pamiątkach i wspom-
nieniach, spisanych przez Legioni-
stów Piłsudskiego.
Otóż nagle z przeciwnej strony oko-
pów zajętych przez wojsko rosyjskie,
odezwała się druga zwrotka tej samej
kolędy. Powietrzem niosła się melo-
dia i słowa tak wyraźne, że strzel-
cy własnym uszom wierzyć nie chcie-
li. Trzecią zwrotkę śpiewały już ra-
zem oba okopy, więc zajęty przez
Strzelców Piłsudskiego i drugi rosyj-
ski, w którym stał jakiś pułk, mają-
cy wielu żołnierzy - Polaków.
Powtarzam z naciskiem, że moje

opowiadanie jest prawdziwe, że nie
wysłałem go z palca. Gdy sobie du-
mam o tej niezwykłej historii, wydaje
mi się, że na przekór tragedii, którą
przeszła i przechodzi Polska, na prze-
kór naszej tułaczce i rozproszeniu,
nie tylko nie stoimy "w dwóch wro-
gich szanach", ale jesteśmy zjedno-
czeni bardziej niż kiedykolwiek.

Pamiętamy o tych, którzy dotąd
nie zdołali się wydostać z dalekich,
bezkresnych obszarów Rosji Sowiec-
kiej, pamiętamy o dziejach polskich,
o sierotach, przebywających na tere-
nie Austrii lub Niemiec.

To piękne, najpiękniejsze święto
sprawia, że opłatek w naszych ręk-
kach mnoży się, że go łamiemy na
tysiące, na miliony ułamków i że spo-
tkawszy się podczas wigilii w szczu-
pym, ograniczonym gronie — życzy-
my wszystkim Polakom spełnienia
ich i naszych marzeń, które są jedne
i te same: pragniemy Polski wolnej,
niepodległej i szczęśliwej.

Wszyscy Polacy, mianowicie praw-
dziwi Polacy, są dziś razem, bez
względu na odległość, bez względu na
morza czy oceany. Zatarła się daw-
na linia podziału między tzw. starą
a nową emigracją. Siedząc przy sto-
le wigilijnym — u jednych jest on
bogaty, suto zastawiony, u innych
ubogi — jesteśmy razem.

Łamiąc się opłatkiem, przenosimy
się myślą wszędzie tam, gdzie są
Polacy. Jesteśmy w tej chwili nad
Wisłą i równocześnie nad Hudsonem,
czy nad Michiganem, albo nad Amazon-
ką lub rzeką Św. Wawrzyńca.

W dniu wigilii łączy nas wiara nie-
zachwiana, że przecież kiedyś Słowo
Ciałem się stanie. I łączy nas pieśń
sprzed blisko 200 lat, najpiękniejsza
z polskich kolęd. Śpiewamy razem:
"Bóg się rodzi, moc truchleje!"

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT — i — SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientów, Przyjaciół, Akcjonariuszy oraz Całej Polonia
— zasyła —

RELIANCE FEDERAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

2000 West
Cermak Road

Tel. FR 6-4600

ESTABLISHED 1908

FILIE:

1300 East Irving Park Rd., Streamwood, Ill.
Tel. 289-6000

1657 Bloomingdale Road, Glendale Heights, Ill.
Tel. 690-8600

EDWARD W. ROSS, President

Możecie Liczyć Na Najlepsze Zwroty Od Waszych Oszczędności.
Pieniądze złożone do 10-go każdego miesiąca zarabiają od 1-go w miesiącu.
Zarobki są wypłacane kwartalnie.

LUB ZARABIAJCIE NAWET WIĘCEJ NA CERTYFIKATACH
OSZCZĘDNOŚCIOWYCH.

Serdeczne Życzenia
WESOŁYCH ŚWIĄT
i Szczęśliwego Nowego Roku
Wszystkim Klientom, Przyjaciółom
i Całej Polonii
— przesyła —

FIRST NATIONAL BANK OF SCHILLER PARK

IRVING PARK ROAD AT OLD RIVER ROAD
SCHILLER PARK, ILLINOIS 60176

Tel. 678-0030 NA 5-8740

Otwarte codziennie od 9 rano do 3 po południu
za wyjątkiem środy.

Soboty: 9 rano do 12 w południe
Otwarte w piątki wieczorami 5 do 7.

CZŁONEK FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORP.
DEPOZyty ZAASEKUROWANE DO \$40,000.
CZŁONEK FEDERAL RESERVE SYSTEM.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA i POMYŚLNEGO NOWEGO ROKU
WSZYSTKIM CZŁONKOM SPÓŁKI i PRZYJACIOŁOM
ORAZ CAŁEJ POLONII

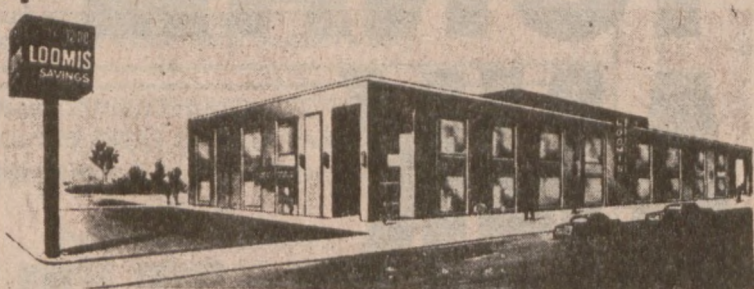
LOOMIS SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Która obchodzi 50-tą ROCZNICĘ swego założenia

6350 West 63rd Street

Chicago, Ill. 60638

Tel. 586-6900

**OBECNIE PŁACIMY
NAJWYŻSZE RATY
DOZWOLONE PRAWEM**

Joseph E. Kwiatt, President
David M. Opas, Secy.
and Executive Officer
BRANCH OFFICE

1359 West 51st Street

CHICAGO, ILLINOIS 60609

ZAŁĘŻNIE OD RODZAJU,
WIELKOŚCI i CZASOKRESU
DYWIDENDY
WYPŁACANE OD DNIA WKŁADU
DO DNIA WYCOFANIA

YArds 7-6701

Najlepsze życzenia

RADOSNYCH ŚWIĄT BOŻEGO
NARODZENIA
i BŁOGOSŁAWIENSTWA
BOŻEGO W NOWYM ROKU

swoim klientom i znajomym

— składają —

ANNA RUTKOWSKA i
ELŻBIETA ZBYSZEWSKA

właścicielki.

FALCON TRAVEL

2727 N. MILWAUKEE AVE.

TEL. 276-2100

MAMY JUŻ CAŁY PROGRAM CZARTERÓW DO POLSKI NA
ROK 1980. PO BLIŻSZE INFORMACJE PROSIMY TELEFONOWAĆ
LUB ZGŁOSIĆ SIĘ OSOBIŚCIE DO NASZEGO BIURA.

Serdeczne życzenia
RADOSNYCH ŚWIĄT i
SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
SWOIM KLIENTOM i ZNAJOMYM

— składa —

G & R INTERNATIONAL TRAVEL BUREAU, INC.

3210 N. Central Ave., Chicago, Ill. 60634
Telefon: 777-8189

Ewa Rokossowska, Stefania Frenkiel
Maria Znamierowska, Anna Sagaj, Jolanta Chmura, Henry Sloper

Serdeczne Życzenia
RADOSNYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
i
SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
swoim Klientom i całej Polonii
— składają —

ADAM i MARIA NATANEK, Właściciele

Polon Travel Bureau

5612 S. PULASKI RD. — 581-4433

Restauracja Tatra Inn

6038 S. PULASKI RD. — 582-8313

Klub Okręgu Maków Podhalański

CZESŁAW RADWAN
Prezes

WINCENTY WOJTANEK
Sekretarz

NAJLEPSZE ŻYCZENIA
RADOSNYCH ŚWIĄT NARODZENIA PAŃSKIEGO
oraz
BŁOGOSŁAWIENSTWA BOŻEGO W NOWYM ROKU
POLONII METROPOLII CHICAGOSKIEJ

— składa —

RODZINA JÓZEFA i SŁAWY MIGAŁÓW WRAZ
ZE WSPÓŁPRACOWNIKAMI

ETNICZNEJ STACJI RADIOWEJ WCEV — 1450 AM

WŁAŚNOŚĆ MIGALA COMMUNICATIONS CORPORATION

5356 W. Belmont Avenue, Chicago, Ill. 60641

Tel.: 282-6700

MGR. JÓZEF MIGALA — Prezes

JERZY W. MIGALA — Vice Prezes i Kierownik Stacji

LUCYNA MIGALA — Vice Prezes i Kierownik Programów

DIANA MIGALA — Vice Prezes i Kierownik Sprzedaży

* * *

Szczególnie serdeczne życzenia swoim słuchaczom składają
JÓZEF, SŁAWA i JERZY MIGALOWIE, kierownicy programu

"GŁOS POLONII"

nadawanego od poniedziałku do soboty włącznie
od 4:05 po południu do 6:00 wieczór.

* * *

Swoim licznyim klientom serdeczne życzenia
Świąteczne i Noworoczne

— przesyła —

EUROPE TRAVEL BUREAU, INC.

5356 W. Belmont Ave., Chicago, Ill. 60641

Tel.: 282-7744

MARYLA MICHALIK, Kierowniczka

ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NA RODZENIA I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— zasyłają —

ZARZĄD GŁÓWNY I KOŁA ZWIĄZKU PODHALAN
w Północnej Ameryce

"Na szczęście, na zdrowie
na to Boże Narodzenie,
co by się wam darzyło, mnożyło
syćko stworzyńie.
Bydźcie zdrowi, weseli
i cobyscie się tak mieli
jako w niebie janieli".

STANISŁAW JANIK, ANDRZEJ WRÓBEL, JÓZEF KRÓŻEL, Prezesi Honorowi
JÓZEF GIL, Prezes
ANDRZEJ CISZEK, Wiceprezes
JAN W. GROMADA, Wiceprezes na Stany
JANINA DUDA, Wiceprezeska
ANTONINA CISZEK, W-Prezeska na Stan Penna
KAZIMIERA KASPRZAK, W-Prezeska Hon.
HELENA TRUNKO, Sekretarka Generalna
ADAM PELEŃSKI, Sekretarz Finansowy
HELENA AUGUSTYN, Skarbniczka

WIKTORIA FIOLEK, Skarbniczka Honorowa
JÓZEF KOWALKOWSKI, Marszałek
JÓZEF ZYGMUNTOWICZ, Syndyk
JÓZEF KOWALKOWSKI, Rachmistrz
FELIKS LESNICKI, Choraży
TADEUSZ TOMECKI, Choraży
JOACHIM BRYJA, Bibliotekarz
ZOFIA BUKOWSKA, Korespondent

DYREKCJA:

Ferdynand Błażonczyk, Maria Kowalkowska, Rozalia Bojarska, Zofia Bukowska, Jan Łabuda,
Michał Łatka, Andrzej Kozioł, dr. Tadeusz Gromada, Antonina Ciszek, Helena Trunko, Józef Topór,
Jan Kantor, Józef Sekuła, Jan Skupień, Stanisław Chudoba, Tadeusz Tomecki, Czesław Talaga,
Stanisław Chrobak, Joachim Bryja, Józef Styrzcula; Andrzej Czystoch, Józef Szewczyk,
Helena Kubańska, Helena Starczewska, Andrzej Wróbel, Józef Krózel, Wojciech Gubała.

KOŁO 1 STOWARZYSZENIE PODHALAN

Franciszek Pasieka, Honorowy Prezes
Jan Figus, Prezes
Ferdynand Błażonczyk, Wicepr.
Antonina Duda, Wiceprezeska

Piotr Wilczyński, Sekretarz Prot.
Rozalia Tłapa, Sekretarka Fin.
William Augustyn, Skarbnik

KOŁO 1 IM. JANA SABAŁY

Marek Gąsienica, Prezes
Andrzej Kowalkowski, Wicepr.
Aniela Złoz, Wiceprezeska
Aniela Kwak, Sekretarka Prot.

Józef Kowalkowski, Sekretarz F.
Franciszek Kalata, Skarbnik
Jan i Janina Tylka Suleja Rada G.
Władysław Ustupski, Choraży

KOŁO NR. 2 BRIGHTON PARK

Kapelan Ks. Tadeusz Winceniak
Józef Krozal, Prezes
Leonard Baron, Wiceprezes
Pearl Mendelke, Wiceprezeska
Franciszka Bober, Sek. Prot. i Fin.
Frank Marszałik, Kasjer

Stefania Karczmarczyk, Rada G.
Irena Henderson, Rada Gosp.
Marek Gąsienica-Byrcyn, Choraży
Anna Pawelczak, Opiekun Kasy
Eleonor Krozal, Opiekun Kasy
Wiktorja Krozal, Komitet Chorych
Edward Wasilewski

KOŁO 2 IM. WŁ. ORKANA

Helena Augustyn, Prezeska
Helena Starczewska, Wiceprez.
Jan Staszal, Wiceprezes
Rozalia Bojarska, Sekr. Prot.
Jan Szewczyk, Sekr. Finansowy

Józef Czerwinski, Kasjer
Rozalia Bojarska, Rada Gosp.
Adam Peleński, Rada Gosp.
Władysław Czerwinski, Choraży

KOŁO 3 MORSKIE OKO

Michał Kurzeja, Prezes Honorowy
Jan Panek, Prezes
Jan Łabuda, Wiceprezes
Maria Mikolajczyk, Wiceprez.
Michał Scisłowicz, Sekr. Prot.
Aleksandra Matuszyk, Sekr. Fin.

Bronisław Kieta, Skarbnik
Frania Mikolajczyk, Opiek. Kasy
Jan Chlewienko, Marszałek
Stefan Kowalkowski, Choraży
Władysław Tylka, Choraży

KOŁO 5 IM. WŁ. ZAMOJSKIEGO

Michał Łatka, Prezes
Władysław Krzysztofak, Wicepr.
Gloria Łabus, Wiceprezeska
Jakub Kleczar, Sekretarz Prot.

Lottie Poremba, Sekr. Finan.
John Zajac, Kasjer
Józef Oczkowski, Marszałek

KOŁO 8 IM. GEN. ANDRZEJA GALICY

Mieczysław Mrozek, Prezes
Andrzej Bielak, Wiceprezes
Anna Bafia, Wiceprezeska
Władysław Tokarz, Sekr. Prot.

Stefania Kowalska, Sekr. Fin.
Józefa Zasadna, Skarbniczka
Karol Capiak, Choraży

KOŁO 11 STOW. TATRZAŃSKICH GÓRALI

Jan W. Gromada, Prezes i Doradca Administracji
Henryk Kedron, Wiceprezeska
Teresa Gromada, Wiceprezeska
Janina Kedron, Sekr. Pr. i Fin.
Dr. Tadeusz Gromada, Dr. Julian S. Dobrowolski, Edward Łojas, Dyrekcja

Józef W. Karcz, Skarbnik
Janina Kedron, Redak. Orla Tat.
Dr. Tadeusz Gromada, Red. O. T.

KOŁO 14 TATRY

Ferdynand Skobel, Prezes
John E. Ciszek, Wiceprezes
Antonina Ciszek, Sekr. Finan.

Rozalia Volek, Sekretarka Prot.
Leona Kois, Kasjerka
Karol Kois, Opiekun Kasy

KOŁO 19 ANDRZEJA DUCHA KNAPCZYK

Stanisław Przybyszewski, Prezes
Antoni Benbenek, Wiceprezes
Aniela Marek, Wiceprezeska
Anna Keipes, Sekretarka Prot.
Helena Trunko, Sekr. Fin. i Kasj.

Betty Przybyszewska, Op. Kasy
Anna Bafia, Opiekunka Kasy
Józef Jastrzebski, Choraży
Józef Won, Choraży

KOŁO 20 LITERACKO-DRAMATYCZNE

Jan Luszczek, Prezes
Jan Bryja, Wiceprezes
Anna Jarzabek, Sekretarka Prot.
Genowefa Topor, Sekr. Finan.

Alicja Leja, Skarbniczka
Andrzej Leja, Choraży
Władysław Leja, Rada Gospod.
Joachim Bryja, Rada Gospodar.

KOŁO 21 CZARNY DUNAJEC

Dr. Andrzej Ciszek, Prezes
Jan Kantor, Wiceprezes
Zofia Trabka, Wiceprezeska
Stanisława Chlebek, Sekr. Prot.

Helena Trojanek, Sekretarka F.
Rozalia Tłapa, Kasjerka
Władysław Kapuscisz, Choraży
Władysław Leja, Marszałek

KOŁO 22 MANIOWY

Karol Sitarz, Prezes
Stefan Plewa, Wiceprezes
Andrzej Sieczka, Sekretarz Pr.
Maria Wegrzyniak, Sekr. Finan.

Tadeusz Sitarz, Kasjer
Józef Jankowicz, Opiekun Kasy
Franciszek Gorliski, Opiekun K.

Koło Odrowąż Podhalański Nr. 23

Kapelan Ks. W. Szczypa
Anna Ligas, Prezeska
Władysław Pawlikowski, wicepr.
Irena Bronowicka, Wiceprezeska

Janina Kowalkowska, Sek. Fin.
Maria Gubała, Sek. prot.
Stanisław Brenkus Skarbnik

Komisja Rewizjna
Irena Skupień, Józef Plewa, Bronisław Grela, Edward Ogrodny,
Władysław Pawlikowski
Komitet Zabaw
Bronisław Grela, Zofia Komperda, Irena Bronowicka,
Edward Ogrodny, Józef Szewczyk, Chorażowie
Józef Stopka Marszałek, Jan Skupień Dyrektor

KOŁO NR. 24 SZAFŁARY IM. AUGUSTA
SUSKIEGO

Jan Duda Prezes
Stanisław Chudoba Wiceprezes
Maria Kosińska Wiceprezeska
Janina Duda Sek. Prot.

Teresa Styrzcula, Z-ca Sek. Prot.
Anna Jarzabek Sek. Fin.
Jan Kosiński Skarbnik
Józef Bafia Jr. Marszałek

KOŁO NR. 25 HARKŁOWA

Józef Gil Prezes, Antoni Wódka Wiceprezes, Halina Gilowa wiceprezeska,
Stanisława Bryniarska Sek. Prot., Tadeusz Tomecki Sek. Fin. i Choraży,
Józef Bryniarski, Kasjer. Antoni Wódka, Stanisław Wódka, Rada Gop.
Jan Szembariski Marszałek

KOŁO 26 RABA WYŻNA

Teresa Gardner, Prezeska
Jan Potoczny, Wiceprezes
Czesław Talaga, Wiceprezes
Rada Gosp., Józef Kołodziejczyk

Bronisława Pietrzak, Sekr. Prot.
Helena Pieniążkiewicz, Skarbnik

KOŁO 27 WITÓW

Andrzej Toczek, Prezes
Jacek Toczek, Wiceprezes
Zofia Karkowski, Wiceprezeska
Helena Styrzcula, Sekr. Prot.
Jacek Styrzcula, Sekr. Finan.

Andrzej Giewont, Skarbnik
Tadeusz Toczek, Choraży
Bronisław Koenig, Komisja Rew.
Stanisław Chrobak, Komisja R.

KOŁO 28 NOWY TARG
ANTONIEGO DĄBROWSKIEGO

Stanisław Dąbrowski, Prezes
Edward Polaczyk, Wiceprezes
Anna Dąbrowski, Sekretarka Fin.
Stanisław Dąbrowski, Sekr. Prot.
Władysław Dąbrowski, Skarb.

Dyrektor Józef Krózel
Michele Polaczyk, Opiekun Kasy
Maria Dąbrowski, Opiekun Kasy
Jan Dąbrowski, Opiekun Kasy

KOŁO 29 GRONKÓW IM. JAKUBA NOWAKA

Jan Bryja, Prezes
Stanisław Kowalczyk, Wicepr.
Anna Rozyłowicz, Wiceprezeska
Bronisława Marek, Sekr. Prot.
Joachim Bryja, Sekr. Finan.

Józef Bryja, Skarbnik
Józef Bochniak, Komisja Rew.
Leopold Czeszczak, Komisja Rew.
Jan Gronski, Komisja Rew.

KOŁO 30 CICHE

Chester Tylka, Prezes
Leopold Michniak, Wicepr.
Zofia Kois, Wiceprezeska
Agn. Bobak, Maria Chrobak, Władysław Knapczyk
Rada Gospodarcza

Stanisław Kwasny, Sekr. Prot.
Andrzej Bobak, Skarbnik
Józef Knapczyk, Sekr. Finan.

KOŁO Nr. 31 WIERCHY i ZESPÓŁ HARNASIE

Kapelan Ks. Tadeusz Winceniak, Michał Cieśla Prezes, Franciszek Bobak
Wiceprezes, Maria Cukier-Jachymiak Wiceprezeska, Zofia Kulikowska
Sek. Fin. Andrzej Czystoch Sek. Fin. i dyrektor. Franciszek Planica
Kasjer, Andrzej Bobak, Jan Suleja; Chorażowie. Władysław Mędlak,
Władysław Tylka, Komisja Rewizyjna.

KOŁO 32 SPYTKOWICE

Jan Kasiniak, Prezes
Kazimierz Murzanski, Wicepr.
Franciszek Antolak, Wiceprezes
Janina Kwak, Sekr. Protokółowy

Ryszard Szewczyk, Zastępca Sek.
Józef Kołodziejczyk, Skarbnik
Helena Marzanska, Zast. Skarb.
Stanisław Antolak, Choraży

KOŁO 33 DZIANISZ

Władysław Michnik, Prezes
Wojciech Walus, Wiceprezes
Aniela Styrzcula, Wiceprezeska
Bronisław Papin, Józef Truchan, Franciszek Leja, Rada Gospod.

Janina Tylka, Sekr. Protokółowa
Edward Tylka, Skarbnik
Agnieszka Długopolska, Sek. Fin.

KOŁO NR. 34 ZAKOPANE ZESPÓŁ HYRNI

Stanisław Kubański, Prezes, Andrzej Fiedor Wiceprezes, Stanisława
Lukaszczyk Wiceprezeska Zofia Styrzcula Sek. Fin. Janina Bzdyk
Sek. Fin. Stanisława Mrozek-Popowicz Skarbnik. Janina Morawetz,
Stanisław Gawlak, Andrzej Gromada; Komisja Rewizyjna, Jan Koenik,
Władysław Ustupski, Franciszek Bzdyk Chorażowie. Kierownik Zespołu
Hyrni Stanisław Gawlak.

KOŁO NR. 35 MARUSZYNA
IM. STANISŁAWA JANIKA

Józef Skibiński Prezes, Stanisław Pawlikowski Wiceprezes, Helena
Pawlikowska, Sek. Prot. Jan Bartoszek, sek. Fin. Jan Bukowski
Skarbnik, Andrzej Bylina, Jan Gawron Chorażowie
Wojciech Gubała Dyrektor

KOŁO Nr. 36 SKAWA

Władysław Rapacz Prezes, Tadeusz Cieślak Wiceprezes, Krystyna
Gacek Wiceprezeska, Teresa Cyrwus Sek. Fin. Władysława Ślusarska
Skarbnik, Wanda Czystoch, Józef Gacek Komisja Rew.

KOŁO GRON-LEŚNICA Nr. 37

Czesław Tomala Prezes, Andrzej Wróbel Wiceprezes, Lula Bukowska
Wiceprezeska, Władysława Kozieł Sek. Prot. Leon Kwak Sek. Finan.
Jan Grele Kasjer. Władysław Tomala Choraży.

ZWIĄZEK PODHALANEK
IM. HELENY MARUSARZ

Helena Augustyn, Prezeska
Helena Starczewska, Wicepr.
Maria Bilek, Wiceprezeska
Bronisława Cieśla, Maria Bilek, Chorażynie

Kazimiera Kasprzak, Sekr. Prot.
Zofia Rożycka, Sekr. Finan.
Antonina Sagula, Skarbniczka

KLUB PRZYJACIOŁ ZWIĄZKU PODHALAN

Józef Krózel, Honorowy Prezes
Kazimiera Kasprzak, Prezeska
Stefania Skurnicka, Wiceprez.
Zofia Wróbel, Wiceprezeska
Józef Gil, Wiceprezes

Maria Śleka, Sekr. Protokółowa
Dr. Andrzej Ciszek, Sekr. Fin.
Wiktorja Fiolek, Kasjerka
Marek Gąsienica, Baca

KOMITET GOSPODARCZY DOMU PODHALAN

Gospod. Domu Helena Trunko
Sala do Wynajęcia na Wesela, Bankiety i Inne Uroczystości Rodzinne
Po Rezerwacji Proszę Telefonować: 778-1414

Zawiadamiamy się wszystkich członków że biuro podróży International Redyk Travel Inc.
znajdujące się pod adresem 4302 WEST 55th STREET CHICAGO, ILL. 60632

NIE JEST WŁASNOŚCIĄ ZWIĄZKU PODHALAN W PÓŁNOCNEJ AMERYCE
PONADTO

"POLISH HIGHLANDERS ALLIANCE"

JEST NAZWA TEJ PODHALAŃSKIEJ ORGANIZACJI, KTÓRĄ TO SOBIE ZASTRZEGA. SIEDZIBA
POLISH HIGHLANDERS ALLIANCE OF NORTH AMERICA JEST DOM PODHALAN 3035 WEST
51st STREET, CHICAGO, ILL. 60632 TEL. 778-1414, lub 247-2744 GDZIE NALEŻY KIEROWAĆ
WSZELKĄ KORESPONDENCJĘ.

PREZES JOZEF GIL
GEN. SEKRETARKA HELENA TRUNKO

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku

życzy

ZWIĄZEK NARODOWY POLSKI

Największa w Świecie Polska Organizacja Bratniej Pomocy

Z modlitwą dziękczynną do Boga za Jego wielkie łaski, którymi darzył naszą organizację przez okres 99 lat, zbliżamy się do naszego 100-lecia z wdzięcznością w naszych sercach.

Jakże najbardziej dogodnym czasem jest okres podczas Świąt Bożego Narodzenia abyśmy mogli spojrzeć z dumą na to co osiągnęliśmy podczas minionych lat i z nadzieją planować przyszłość.

Z okazji Narodzenia Bożego Dzieciątka, Zarząd Centralny wraz z Dyrekcją i Radą Nadzorczą Związku Narodowego Polskiego składają serdeczne życzenia wszystkim Członkom i Członkiniom. Wielebnemu Duchowieństwu, Bratnim Organizacjom, Prasie i Radiu Polskiemu, Polonii Amerykańskiej, Rodakom w Kraju i Rozproszonym po Całym Świecie.

1880

1979

Zarząd Centralny:

ALOJZY A. MAZEWSKI

Prezes

HELENA M. SZYMANOWICZ

Wiceprezeska

JÓZEF H. GAJDA

Wiceprezes

WŁADYSŁAWA KUBIAK

Sekretarz

EDWARD J. MOSKAL

Skarbnik

Dyrekcja:

JANINA KOZMOR

ADELA M. NAHORMEK

MIECZYSLAW ODRUBINA

JAN H. RADZYMINSKI

HELENA ORAWIEC

FLORENTYNA WIATROWSKA

TADEUSZ RADOSZ

MITCHELL JEGLIJEWSKI

EMIL J. KOLASA

HENRYK J. BURKE

Rada Nadzorcza:

HILARY S. CZAPLICKI Cenzor

LEOPOLD CIASTON Wicecenzor

Komisarze i Komisarki

STANISŁAW M. JENDZEJEC	Okręg 1	ZOFIA LITWA	Okręg 6	ROMAN KOLPACKI	Okręg 12
LEOKADIA ZISK	Okręg 1	TADEUSZ SWIGONSKI	Okręg 7	GENOWEFA WESOŁOWSKA	Okręg 12
STANISŁAW GRUSZKA	Okręg 2	ZOFIA WOJCIK	Okręg 7	JÓZEF SIKORA	Okręg 13
WIKTORIA MOCARSKY	Okręg 2	WŁADYSŁAW MISCZAK	Okręg 8	KAZIMIERA PYTEL	Okręg 13
LEOPOLD K. BABIRECKI	Okręg 3	DOLORES FEDORKA	Okręg 8	ROBERT BOROWICZ	Okręg 14
HELENA PIOTROWSKI	Okręg 3	FELIKS HUIJARSKI	Okręg 9	JUNE GRUDICHAK	Okręg 14
EDWARD GORNIKIEWICZ	Okręg 4	MARIA GRABOWSKI	Okręg 9	TADEUSZ WACHEL	Okręg 15
JOANNA KOWALSKI	Okręg 4	JÓZEF H. KRAWULSKI	Okręg 10	FELICJA AUSENBAUGH	Okręg 15
STANISŁAW LESNIEWSKI	Okręg 5	MARIA KOZERSKI	Okręg 10	FRANCISZEK ZIELONY	Okręg 16
ANTONINA MORAWSKA	Okręg 5	STANISŁAW FIDLER	Okręg 11	STEFANIA GAFKOWSKA	Okręg 16
AUGUST GORSKI	Okręg 6	WINCENTA MAJKA	Okręg 11		

GŁÓWNE BIURA.

6100 North Cicero Avenue,

Chicago, Illinois 60646

Telefon (312) 286-0500

Ignacy Wieniewski

O Inteligencji, Intelligentach i Intellektualistach

—Niby to on zalicza się do inteligencji ale wcale nie jest inteligentny. Takie słyszałem raz o kimś zdanie. a kiedy indziej o innej osobie:

—On masę czyta, istny mól książkowy, prawdziwy intelektualista. Wprawdzie interesują go głównie romanse kryminalne, ale zawsze...

Zastanawiałem się nad takimi i podobnymi opiniami. Było dla mnie jasne, że opierały się one na pomieszaniu znaczeń podobnych do siebie zewnętrznie, ale o odmiennym sensie. Stąd nieporozumienia.

Wymienione w tytule tego szkicu słowa mają wspólny, bardzo stary rodowód etymologiczny. Ich znaczenia, czy choćby odcienie znaczeniowe, rozszepczyły się z biegiem czasu. Wywodzi się wszystkie z łacińskiego czasownika "intelligo (intellegoe)". Ale już w rzymskiej starożytności znaczenie tego pierwowzoru zaczęło ewoluować. Z pierwotnego sensu: "rozróżniać umysłem rzeczy, które postrzegamy zmysłami" zrodziło się znaczenie: "rozumieć". Dlatego rzeczownikiem "intelligentia" wyrazili pisarze rzymscy (jak Cyceon) "zdolność rozumienia przez zdolność rozróżniania, a rzeczownika "intellectus" — "umysł (jako narzędzie tego rozumienia)". To pierwotne znaczenie "inteligencji" występowało jeszcze w zesłowiecznej polszczyźnie. U Kraszewskiego czytamy: "Kawaler słuchał z taką inteligencją, iż artystka zaprosiła go, żeby ją odwiedził w Dreźnie". A więc — "słuchał ze zrozumieniem".

Może nie odstraszył czytelnika ten filologiczny wywód, starający się wyjaśnić semantykę omawianych wyrazów.

Największej ewolucji w stosunku do swego łacińskiego przodka podległ termin "inteligent". Bo człowiek zasługujący na takie określenie może ale bynajmniej nie musi, odznaczać się szczególnymi walorami umysłowymi. Nazywamy tak potocznie kogoś, kto należy do warstwy "inteligentnej", właściwie każdego, kto nie jest pracownikiem fizycznym. Jest to więc pojęcie raczej klasowo-społeczne. Wachlarz jest tu niezmiernie szeroki — od urzędnika pocztowego (siedzącego za biurkiem czy okienkiem) do profesora uniwersytetu, przy czym przynależność do tej warstwy jest traktowana bardzo liberalnie. Anglicy stosują tu popularnie określenie "white-collar", a rzadziej "the intelligentsia", termin przejęty z rosyjskiego. Cechę zaś umysłu nazywają "the intelligence". (O tym drugim znaczeniu "inteligencji" będzie mowa niżej). Ciekawe jednak, że język angielski oznacza w ten sposób także służbę wywiadowczą (Intelligence Service). Wynika z tego, że w przytoczonej na początku opinii o kimś, kto uchodzi za inteligenta, choć nie jest inteligentny, nie ma zupełnie paradoksu.

Inaczej ma się rzecz z "intellektualistą". Oczywiście nie jest nim ów namiętny pozeracz wyłącznie powieści kryminalnych czy sensacyjnych romansów. Natomiast zasługuje na to określenie naukowiec, pracujący twórczo w swej dziedzinie wiedzy albo np. wybitny krytyk utworów literackich czy dzieł sztuki, wreszcie redaktor poważnego czasopisma. Prawdopodobnie nie wymieniałem przedstawicieli wszystkich gałęzi twórczości składających się na kulturę.

O ile pojęcia "inteligenta" i "intellektualisty" są stosunkowo łatwe do

zdefiniowania, o tyle określenie, kto jest osobą "inteligentną", napotyka na większe trudności. Odpowiedni rzeczownik "inteligencja" ma tu już zupełnie odmienne znaczenie niż owa nazwa klasy społecznej. Dużo pisano o treści pojęcia tej podstawowej zalety umysłu zwanej właśnie "inteligencją", ale problem jest skomplikowany. Podręczniki psychologii określają ją zwykle jako zdolność do dostosowania się do sytuacji, a więc jako umiejętność znajdowania właściwej reakcji na dobrze zrozumianą sytuację. Nie sądzę jednak, by określenie to było zupełnie zadowalające i wyczerpywało sprawę. Mogłoby się ono przecież pokrywać ze sprytem, nie zawsze zaś kojarzy się z inteligencją. Są ludzie bardzo sprytni, ale w gruncie rzeczy głupi.

Nie siląc się na znalezienie idealnej definicji, uważam, że wchodzi tu w grę przede wszystkim sprawność myślenia, zwłaszcza twórcza, która wyraża się we wszystkim, co mówimy i robimy. Przejawi się ona nie tylko w sformułowaniu teorii względności, ale nawet w sposobie wysprzątania pokoju. Zdolność lotnego kojarzenia zjawisk i spostrzeżeń to niewątpliwie jedna z zasadniczych cech inteligencji.

Jedno jest pewne. Inteligencja nie jest równoznaczna z wykształceniem. Prawda, że wykształcenie rozwija umysł, a więc ma wpływ na inteligencję. Nie jest to jednak czynnik decydujący. Inteligenty może być chłop-analfabeta, ale niekoniecznie nawet profesor wyższej uczelni, doskonały specjalista w swojej dziedzinie, lecz pozbawiony tego, co jest istotą inteligencji. Patentu na nią wykształcenie nie daje.

Ważnym czynnikiem jest tu rodzaj i zakres zainteresowań. Te istotne, nie powierzchowne, te które wpływają na prawdziwej potrzeby umysłu, a nie ze snobizmu, odgrywają tu ważną rolę. Natomiast pozowanie ignoranta na intelektualistę, choć go sprawy naukowe, literackie czy artystyczne w gruncie rzeczy nie obchodzą, i ma o nich pojęcie słabe, albo żadne, ale lubi o nich apodyktycznie perorować, jest właśnie dowodem absolutnego braku inteligencji.

Są też ludzie w zasadzie rozsądni, o umyśle lotnym, znający się dobrze na niektórych dziedzinach kultury, ale skazani na ich niewątpliwie inteligencji jest pewna chępliwość, która skłania ich do zabierania głosu i ferowania wyroków we wszystkich sprawach — począwszy od polityki a skończywszy na literaturze i sztuce, nie wyłączając nawet dziedzin naukowych. Tacy "uniwersalni specjaliści" obsłabiają tylko zufanie do ich znawstwa nawet tych spraw, gdzie wykazują istotną kompetencję.

Więc jaka jest ostatecznie istota inteligencji? Nie każdego zadowoli, jako zbyt ogólnikowa, definicja sformułowana przez Cyceona w traktacie "De inventione": "Intelligentia est, per quam animus ea percipit, quae sunt" (Inteligencją jest to, przy pomocy czego umysł przenika istniejące sprawy). Nie chcę tu konkurować z wielkim pisarzem rzymskim i próbować znaleźć ściślejszą definicję. Celem tego artykułu było jedynie naszkicowanie problematyki i najważniejszych jej aspektów.

Dziennik Polski (Londyn)

Helena Jasińska

W Najdłuższą Noc Roku

Od najdawniejszych czasów nastroj dnia wigilijnego wywierał niemal magiczny wpływ na starych i młodych. Wierzono, że w tę właśnie noc zmagają się ze sobą dwie potęgi — zło i dobro — aż w końcu groza ciemności i zła ustępuje przed dobroczynnym blaskiem słońca — miłości.

Odwieczny zwyczaj witania powracającego słońca, przetworzony na chrześcijańskie święto narodzin Boga, pojmowano i przekładano rozmaicie na język zrozumiały dla rozumu ludzkiego. Świętowano ją zabawą i pioskami, modlitwą i ciszą skupienia. Od wieków walczył pierwsiastek świećki z pierwsiastkiem religijnym. Ta walka przybierała na sile w zależności od rodzaju i poziomu kultury duchowej.

Wierzono, że cała natura bierze udział w tym cudownym wydarzeniu. Średniowieczne legendy powiadają, że uczucie wielkiej miłości, ogarniające tego dnia cały świat, udziela się nawet dzikim bestiom, które powstrzymują się od napaści na słabsze zwierzęta, a pogańskie bożki kryły się wśród oszpeconych lasów, żalśnie zadowolając w beznadziejnym strachu, że ich panowanie zbliża się ku końcowi.

W starożytnej Grecji siedem dni przed zimowym przesileniem dnia z nocą i siedem dni po przesileniu nazywano Halcjona, to jest dniami spokojnego oczekiwania, radości i szczęścia. Bezpiecznie można było wtedy żeglować po najzdrodliwszych nawet wodach. Najśroźsze fale morskie cichły wówczas — mówi nam jedna legenda żeglarska — aby umożliwić zimorodkowi, żyjącemu tuż nad brzegami wód, wyklucie i wywiedzenie piskląt.

W folklorze wielu krajów snują się wątki legend, o cudownie w noc wigilijnych zakwitających kwiatach i drzewach. Noc Bożego Narodzenia jest nocą dziwów: zwierzęta mówią ludzkim głosem, bydlę pada na kolana i chwali Stwórcę, pszczoły w ulu budzą się ze snu zimowego i brzęczą pieśń modlitewną o nowonarodzonym Dzieciątku. W tę noc złe siły korzą się przed Bogiem i nie są w stanie szkodzić ludziom. Pięknie o tym mówi Szekspir w "Hamlecie" słowami Marcellusa:

Powiadają niektórzy, gdy zbliża się okres,
Gdy obchodzimy święto narodzin
Zbawiciela

Ptak porankowy pieje przez noc całą,
A wtedy mówią, iż duch żaden krząć
nie śmie,
Noce są zdrowe, planety łaskawe,
Elfy nieszkodliwe, wiemy niezdolne
zadawać czaru.
Tak uroczysty i święty to okres!

W dzień wigilijny — opowiada stara legenda irlandzka — o północy bramy nieba otwierają się szeroko i może wejść przez nie bezkarnie nawet najwięksi grzesznicy zmarli tej nocy. Według wierzeń ludowych w Anglii — jakaś ożywcza moc wskrzesza na tę jedną noc zmarłych bohaterów.

Legendarny bohater narodowy Anglii, król Artur, posiada w tradycji ludowej kilka miejsc wiecznego spoczynku. Legenda z Somerset opowiada jak to w noc wigilijną król Artur, po-

chowany we wnętrzu wysokiej góry porosłej gęstym lasem, zjeżdża wraz z poczem rycerzy na dół drożyną leśną ledwie widoczną wśród gęstych krzewów i drzew. Skrzą się w świetle księżyca zbroje i hełmy rycerzy, błyszczą srebrem wykładane siodła i trzpiele, mieni się wysadzana kamieniami rękkość sławnego królewskiego miecza. Powoli huf zbrojnych objeżdża naokoło górę, aż zatrzyma się u jej podnóżu w pobliżu kościółka, stojącego nad wodą płynącą ze "źródła życia".

W tę noc król Artur i jego rycerze poją konie i sami piją wodę źródłaną, a po zaspokojeniu pragnienia, powracają na miejsce swojego wiecznego spoczynku, do wnętrza wysokiej góry porosłej lasem gdzie oczekują nadejścia następnej nocy wigilijnej.

W Anglii Boże Narodzenie było zawsze świętem uroczystości obchodzonym. W okresie rządów purytańskich zabroniono uroczystości i obchodów aktem parlamentu. Ale kiedy heroldowie miejscy obwieścili ludowi nowe dekrety doszło do otwartego buntu i rozruchów. Ludność nie chciała się wyrzec świętowania: bogaci — okazji do zabawy, biedni — okazji do otrzymania podarunku od zamożnych. Nie pomogły kilkunastoletnie próby usunięcia starego zwyczaju. Po śmierci Cromwella lud z radością powitał koniec rządów surowego dyktatora i powrót na tron Karola II, a wraz z nim przywrócenie starego obyczaju.

Dawniej przebiegano się w Anglii podczas świąt w maski i kostiumy i dowiedziano gromadnie znajome domostwa. Zwyczaj ten pochodził jeszcze z czasów rzymskich, a zakazano go w Anglii dlatego, że maską i kostiumem posługiwano się zbyt często do załatwiania osobistych potrzebunków, a nawet do celów rabunkowych.

Długi dzień wigilijny uprzyjemniano sobie organizowaniem gier towarzyskich. Wesoła zabawa "schwyć smoka" (Snapdragon) była jeszcze do niedawna bardzo popularna. Duża, dobrze wypalona miszką napełnioną rodnymi, które obficie zalewano brandy, rumem lub whisky, a następnie zapalano. Dużo trzeba było zręczności, aby wylawiać rodniki spośród pelzających płomieni. Śpiewano przy tym wśród ogólnego rozbawienia wesołą piosenkę:

Język smoczy siłę ma
niejednemu radę da —
kłapie kłami smok!
Lize płomień, bucha żar,
nie uciekniesz smocznych warg —
kłapie kłami smok!
Uchwycić chwilę kiedy zgasił,
odważ się choć jeden raz —
kłapie kłami smok!

Zmienione tempo życia i uprzedmiotowienie wywierają wpływ na obyczaje i na sposób świętowania Bożego Narodzenia. To co pozostaje odwieczne, niezmienione — to nastroj oczekiwania, radości i rozrównienia, który w dzień wigilijny dziwnie odmienia ludzi i chociaż na krótko, na kilka godzin, przynosi pokój ludziom dobrej woli!

Tydzień Polski, Londyn

O Pieśni Mazurskiej

Rozległa kraina leżąca pośrodku Polski — to Mazowsze. Zgodnie z zasadami języka polskiego jej mieszkańiec powinien się nazywać mazowszaninem. Ale stało się niegdyś inaczej — przylgnęła do niego nazwa "mazur".

Nazwa złośliwa, tak samo jak złośliwe jest powiedzenie o kocie — kocur lub o pieszym — piechur a o dziecku — bachur. Złośliwość ta pochodzi z bardzo odległych czasów, kiedy to przed siedmiuset laty książęta mazowiecy wiedli długie i krwawe spory z innymi dzielnicami Polski.

Księstwo mazowieckie było uboższe od krakowskiego, śląskiego czy poznańskiego, toteż drwiono sobie z mazowszan, że ślepi się rodzą, że "Mazurów nasi — od jaglanej kaszy — żółte wasy mają — w piwie je maczają". Drwina drwiną, lecz właśnie stolica Mazowsza została stolicą Polski, a o złośliwej intencji słowa "mazur" zapomniano.

Do przyjęcia tej nazwy rzucyli się też... Krzyżacy. Gdy rabusie ci opanowali Prusy Wschodnie i wymordowali dawną ludność ziemi leżała ugiem. Wobec tego chętnie witali napływającą liczną ludność z sąsiedniego Mazowsza, która tę ziemię kolonizowała. Nie w smak było jednak Krzyżakom przyznawać, że to Polacy uprawiają opuszczone pola, więc też używali nazwy plemiennej "Mazury" wprowadzając do nauki niemieckiej termin "Masuren".

Ale wszędzie brzmiał tam język i trwał obyczaj polski. J. Sembrzycki drukował w 1889 roku w warszawskiej "Wiśle" "Przyczynki do charakterystyki mazurów pruskich" jakby dla podkreślenia, że łączność Polski z wszystkimi jej ziemiami trwa nieprzerwanie.

Jak wiadomo, Mazury pruscy są ewangelikami, chociaż Niemcy (Toepen "Geschichte Mazurens") piszą, że ich religijność jest zewnętrzną i przypomina katolicyzm. Zarzut ten podkreślił tylko polskość Mazurów wyrażającą się w umiłowaniu tradycyjnych obrzędów. Nic dziwnego, że Niemcom wydawało się dziwne częste przyklekanie, zdobienie kościoła kwiatami i barwnymi wstążkami jak również zamilowanie do pieśni. Chociaż Niemcy usiłowali przemycić do kancjanatu wiele własnych pieśni,

Pasterze Mili

*Pasterze mili, coście widzieli?
Widzieliśmy maleńkiego
Jezusa narodzonego,
Syna Bożego, Syna Bozego.*

*Co za pałac miał, gdzie
gospodą stał?
Szopa była przyzwoita i to
jeszcze źle okryta,
Pałacem była...*

*Jakie łóżeczko miało
Dzieciąteczko?
Marmur twardy, żłób kamienny,
Na tym depozyt zbawienny
Spoczywał toż...*

*Co za obicie miało to Dziecię?
Wisząc spod strzech pajęczyna,
Boga i Marii Syna
Obiciem była...*

Anioł Pasterzom Mówił

*Anioł pasterzom mówił:
Chrystus się nam narodził
W Betlejem niebardzo podłem
mieście
Narodził się w ubóstwie,
Pan wszego stworzenia.*

*Chcąc się dowiedzieć tego
Poselstwa wesołego,
Bieżeli do Betlejem skapliwie,
Należeli Dziecię w żłobie,
Maryję z Józefem.*

*Bóg się rodzi, moc truchleje
Pan niebiosów obnażony!
Ogień krzepnie, blask ciemnieje
Ma granice Nieskończony!
Wzgardzony odkryty chwałą,
Śmiertelny Król nad wiekami
A Słowo Ciałem się stało
I mieszkało między nami.*

*Cóż masz, niebo nad ziemiany?
Bóg porzucił szczęście twoje,
Wszedł zmucił lud ukochany
dzieląc z nim trudy i znoje:
Niemieł cierpieć, niepełniać,
Żeśmy byli winni sami
A Słowo się stało
I mieszkało między nami.*

Mazury śpiewali stare polskie teksty Artomiusa, Reja, Kochanowskiego, Trzcińskiego i Herbinusa — pieśni w centralnej Polsce często zapomniane.

Przywiązanie do pieśni było tu tak wielkie, że w okresie germanizacji przekładano niektóre z polskiego na niemiecki. Tak się stało z pieśnią pastora Bernarda Rostock (Rostkowski, zm. 1759 w Kalinowie), której pierwsza zwrotka brzmiała:

*"Pole już białe, kłosy
się kłaniają
Stworzycielowi cześć
i chwałę dają.
Wolają: Pójdźcie,
sierpy zapuszczajcie,
A Pana chwalić
nie zapominajcie".*

Nie mniej ciekawym zjawiskiem była wędrowna mazurskich ewangelików w dniu 6 sierpnia na odpust do kościołów katolickich i zwyczaj składania ofiar w trzech kościołach jednocześnie przy czym jeden musiał być katolicki. Ceniono wówczas wysoko Jakuba Turowskiego "Klucz do bardzo ważnych tajemnic" zawierający m.in. "Dziwne proroctwa starego zakonika z Polski, które od 1790, aż do końca świata 2000 r. spełniać się mają", "Zamówienia różnych chorób i dolegliwości złych", "Nieszczęśliwe dni" itp.

W miarę nasilania się ucisku germanizacyjnego, niemieczyzna zaczęła przenikać do mowy, lecz najsilniejszy opór napotykała w polskiej pieśni. Pieśń przechodziła granice zaborów, nie zwracając uwagi na zakazy i przepisy. Śpiewana nad kołyską dziecka, przenikała do jego serca i towarzyszyła mu później, gdy jako człowiek dorosły wędrował w świat i zapominał mowy ojczystej. Były pieśni co same zakreślały granice Polski, bo je wszędzie śpiewano.

Nawet niewiele je zmieniono. W węgoborskim powiecie śpiewano: "Z tamtej strony jeziora
Stoi lipka zielona,
A na tej lipce,

na tej zielonej
Trzej pastuszkowie
śpiewali".

A w niborskim druga zwrotka brzmiała:

"Nie byli to ptaskowie,
Eno byli rajkowie;
Ci rajeli do jednej
dziewczyny,

Co ją z sobo wziąć mieli".

Jak kraj długi i szeroki wszędzie tę piosenkę znają. Tak samo znają, śpiewane w pow. łąckim:

"Sumiał gaj, sumiał gaj,
Sumiała lescyna,
Śmiał się Jan,

śmiał się Jan,

Plakała dziewczyna".
A jeżeli nawet słowa nie zawędrowały z innych stron kraju, lecz powstały na miejscu i spisał je domorosły poeta, mają one te same cechy, którymi odznaczają się inne pieśni polskie, znane nam ze zbiorów Kolberga.

Popularny motyw o surowej matce i lekkomyślnej córce powtarza się tu nieco inaczej:

"Rozkazała
Matka moja
Chłopca nie kochać,
A ja chłopca
Łap za szyję,
Będę kochać, póki żyję".

Ulubionym tematem ludu wiejskiego było żartobliwe zaprzeganie do roboty zwierząt. A więc:

"Dwa kapłony
Młocą ogonami;
Kur z kokosą
Do młyna wynosą
Baran miele,
Owca mąkę sieje
Pies drwa rąbi,
Suka nad nim trąbi.

Koń w piecu pali,
Kobyła go chwali,
Gęś strupiasta
Skrzydłem piec wysiasta.

Teksty te są długie, co też jest rysem znanym, gdyż w długie i mroczne wieczory jesieni i zimy ceniono właśnie pieśń przewlekłą.

Mijają lata, zmieniają się obyczaje — pieśń żyje. Entuzjazm z jakim wita ją polski chór "Mazowsze" wszędzie poza granicami kraju, świadczą nie tylko o jej pięknie. To wielu rodaków naszych, niekiedy drugie i trzecie pokolenie tych, co ongiś wywędrowali, przypomniała sobie, jak przez sen znane słowa, znane melodie. Oddźwięk nieprzeczuwany zabrzmiał w sercu, iza zapieczę pod powieką. A wśród słuchających nie brak też i Mazurów.

Leopold Staff

Dzieciństwo

*POEZJA starych studni, zepsutych zegarów,
Strychu i niemych skrzypiec pękniętych bez grajka,
Żółtka księga, gdzie uschła niezapominajka
Drzemie — były dzieciństwu memu lasem czarów...*

*Zbierałem zardzewiałe, stare klucze... Bajka
Szepiała mi, że klucz jest dziwnym darem darów,
Że otworzy mi zamki skryte w tajny parów,
Gdzie wejść — błądzą księżę z obrazu Van Dycka.*

*Motylem potem zbierał, magicznej latarki
Cuda wywoływał na ścienną tapetę
I gromadziłem długi czas pocztowe marki...*

*Bo było to jak podróz szalona po świecie,
Pełne przygód odjazdy w wszystkie światła części...
Sen słodki, niedorzeczny, jak szczęście... jak szczęście...*

Będzie Praca Dla Kończących Studia

Chociaż zapowiedzi nadchodzenia recesji są powtarzane stale, jednocześnie istnieją opinie, że kończący w przyszłym roku studia kolegiałne młodzi ludzie będą mieli szanse znalezienia pracy, szczególnie w takich dziedzinach technicznych jak elektronika, energia czy komunikacja lotnicza.

W związku z tym szef biura zatrudnienia, istniejącego przy Michigan State University, John, D. Shingleton, jest zdania, że w zakresie zatrudnienia specjalistów technicznych nie będzie "żadnej recesji".

Przedstawiciele kompanii przemysłowych, poszukujący już obecnie wykształconych pracowników, podkre-

ślają, że prowadzą akcję poszukiwania wcześniej, aby nie znaleźć się w takiej sytuacji jak w 1974 r., kiedy zmniejszenie zatrudnienia nowych ludzi odbiło się niekorzystnie w następnych latach. Również College Placement Council w Bethlehem, Pa., przewiduje, że zatrudnienie kończących studia w czerwcu przyszłego roku wzrośnie o 13 procent.

Natomiast sytuacja w zakresie zatrudnienia specjalistów z innych niż techniczne dziedzin nie przedstawia się różowo. Ludzie posiadający dyplomy w dziedzinie humanistycznej będą w przyszłym roku mieli pewne trudności ze znalezieniem pracy. Na podstawie opinii otrzymanych od kierownictwa 534 firm prywatnych można przyjąć, że zatrudnienie ludzi o wykształceniu humanistycznym zmniejszy się o 8%. Pocięć może być dla nich to, że wielkie firmy handlowe zwiększają zatrudnienie, sięgając po ludzi z wykształceniem humanistycznym i ekonomicznym.

Najkorzystniejsza sytuacja dla poszukujących pracy będzie w przyszłym roku dla kobiet oraz przedstawicieli mniejszości, studiujących w działach techniki. Wchodzi tu bowiem w grę zasada równego zatrudnienia tych właśnie kategorii kandydatów.

Jeśli chodzi o zatrudnianie w administracji rządowej, stanowej i lokalnej to jego poziom utrzymuje się na poziomie ub. roku, z wyjątkiem sił zbrojnych, które przeprowadzają rekrutację na dużą skalę.

Produkcja Ropy

W przemyśle naftowym i w handlu produktami pochodnymi nie odczuwa się żadnej recesji. Operacje naftowe przynoszą rekordowe zyski, sprzedaż jest rekordowa mimo nawoływania do oszczędzania, ceny pobierane za materiały pędne i opałowe są rekordowe.

Zwiększa się też zainteresowanie wydobywaniem ropy na terenach, gdzie prowadzone są poszukiwania. Rząd sprzedał ostatnio licencje na prowadzenie poszukiwań w Zatoce Meksykańskiej za sumę \$1.9 biliona. Znamienne, że niektóre licencje na poszukiwania zostały przyznane dla tych obszarów, które były już badane, ale badania zarzucono z racji kosztów, jakie muszą być przy tym ponoszone.

Serdeczne Życzenia Wesółych Świąt
naszym licznym Klientom i Przyjaciołom oraz
całej Polsce przesyła

SLIZ

POLSKIE SKLEPY WĘDLINIARSKIE

RAYMOND i LILLIAN SLIZ z MATKĄ JANINĄ
wraz z Zespołem Pracowników

3116 West 43rd St.
Tel. LAfayette 3-9533

6743 W. Archer
Tel. 229-1138

33 Lata w Wiernej Służbie Dla Polonii

SERDECZNE ŻYCZENIA
ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE

Swoim Odbiorcom i Całej Polonii

— składa —

ROSEN'S BAKERY

3015 W. Lake St. VAn Buren 6-1614

Żądajcie w waszych groserniach najlepszego
w Chicago żytniego chleba naszego wypieku
"ROSEN'S ŻYTNI CHLEB"

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESÓŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO
NARODZENIA I RADOSNEGO
NOWEGO ROKU

Dla Klientów, Przyjaciół,
Znajomych oraz całej Polonii

— składa —

SŁODKOWSKI RESTAURANT

1219 N. Milwaukee Ave.

Odwiedźcie Nas • Domowa Kuchnia • Otwarte 7 Dni w Tygodniu
EUGENIUSZ i ZOFIA BANDYGA, Właściciele
POLECAMY SIĘ ŁASKAWIEJ PAMIĘCI TEL.: 486-6458

SERDECZNE ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE
Słuchaczom i Polonii chicagowskiej

— składa —

Radiostacja WOPA

1490 KC — AM

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESÓŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Członkom Tow. Wolność, Grupa 1776 Z.N.P. oraz dla delegatów
Gminy 75 Z.N.P. i całej Polonii — Zasyła

KATARZYNA KRAWCZYK

Była prezeska Tow. Wolność, Grupa 1776 Z.N.P.
także delegatka do Gminy 75 Z.N.P.

— składa —

JASIA z MEŻEM FREDEM i SYNEM KRZYSZTOFEM

Dziękują wszystkim licznym Przyjaciołom i Klientom
za poparcie i zasyłają całej Polonii serdeczne życzenia
WESÓŁYCH ŚWIĄT

JASIA'S

Doskonała Polsko-Amerykańska Restauracja
i Cocktail Lounge

PLACE

5141 W. FULLERTON

TEL. 889-2437

Jednocześnie gorąco zapraszają wszystkich do swojej
restauracji z wyśmienitą polsko-amerykańską kuchnią.
Otwartej 6 dni w tygodniu od 11-ej rano do 10-ej wieczór
Przyjmujemy zamówienia na przyjęcia.

Ogłaszajcie Się w Dzienniku Związkowym!

Najserdeczniejsze Życzenia Wesółych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
dla Klientów, Przyjaciół oraz Całej Polonii, a dla Dziennika życzenia wszystkiego najlepszego,
dalszego rozwoju i sukcesów w realizacji planów i zamierzeń

— zasyła —

PIERWSZORZĘDNA RESTAURACJA

FANNY'S

The World Famous Restaurant
that Really Is World Famous!

With Thanks and Sincere Appreciation for Your Loyal Patronage
FANNY LAZZAR

Serving you with top quality foods without deviation.
Very few restaurants in America can match our record of achievement.

FANNY'S

WORLD FAMOUS RESTAURANT

1601 Simpson St., Evanston, Ill.

Tel. GReenleaf 5-8686

Najserdeczniejsze Życzenia Wesółych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

— zasyła —

RODZINA SŁOTKOWSKICH

Oraz Wszyscy Pracownicy i Reprezentanci Firmy

SŁOTKOWSKI SAUSAGE CO.

Firma założona w 1918 roku przez Józefa B. Słotkowskiego

2013-37 W. 18 St. — CHICAGO, ILLINOIS 60608 — (312) 226-1667

NAJWIĘKSZA POLSKA WYTWÓRNIĄ WĘDLIN NA ŚRODKOWYM ZACHODZIE

POD KONTROLĄ FEDERALNĄ (No. 2578) OBSŁUGUJĄCA OBECNIE

CAŁY TEREN STANÓW ZJEDNOCZONYCH

LEONARD P. SŁOTKOWSKI
Prezes i Zarządca

DR. EUGENE SŁOTKOWSKI
Wiceprezes

Wesółych Świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku
— życzy —
Polsko-Amerykański Klub
Społeczny Town of Lake

SERDECZNE ŻYCZENIA
RADOSNYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Swoim Klientom i Całej Polonii składają

OLD WARSAW RESTAURANT

"POLISH STYLE SMORGASBORD"

Oraz "COCKTAIL LOUNGE"

• 4750 N. Harlem Ave., Harwood Heights, Ill., Tel. 867-4500

OTWARTE: Od Wtorku do Soboty od 11:30 do 10:00 Wieczór

W Niedzielę i Święta od 11:30 do 9:00 Wieczór

Zamknięte w Poniedziałki

OBSZERNY PARKING

SENKOWSKI Home Bakery

POLSKI SKLEP z PIECZYWEM, WYROBAMI CUKIERNICZYM, WĘDLINAMI i DELIKATESAMI

Henryk i Anna Senkowscy, Właśc.

przesyłają swoim licznym Klientom i
Przyjaciołom oraz całej Polonii

Serdeczne Życzenia
Wesółych Świąt i
Szczęśliwego Nowego Roku
zapraszając do swojej.

KAWIARNI i CUKIERNI

PRZY SKLEPIE, w STYLU EUROPEJSKIM

NOWE PRZYJEMNE MIEJSCE POLONIJNE NA SPOTKANIA TOWARZYSKIE

w czasie zakupów czy też w ramach odpoczynku po pracy

KAWA EXPRESSO, LODY, WIELKI WYBÓR CODZIEN ŚWIEŻYCH CIASTEK i TORTÓW,
NAPOJE CHŁODZĄCE, KANAPKI

zapraszamy całą Polonię a zwłaszcza rodaków, zamieszkałych na Jackowie, Wacławowie i okolicy do
naszego pięknie odnowionego sklepu. Polecamy świeże, doskonale pieczone, wędliny i wszelkiego rodzaju
delikatesy krajowe i importowane z Polski i innych krajów europejskich.

WIELKI WYBÓR CIAST ŚWIĄTECZNYCH

JAK BABKI, MAKOWCE, SEKACZE ETC.

2931 MILWAUKEE AVE.

Chicago, Ill. 60618

Tel. 252-3708

Najlepsze i najserdeczniejsze życzenia
RADOSNYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

I

BŁOGOSŁAWIENSTWA BOŻEGO W NOWYM ROKU
swoim klientom i całej Polonii

— składa —

STANLEY'S SAUSAGE SHOP

3648 W. BELMONT AVE.

TELF. 539-6607

5406 W. FULLERTON AVE.

TELF. 237-3695

PARAFIA ŚW. JANE DE CHANTAL

5247 SO. McVICKER AVE.

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i
Szczęśliwego Nowego Roku
Dla Parafian, Przyjaciół, Znajomych, Obywateli Polskiego Pochodzenia
We wszelkich Waszych Poczynaniach — Szczęść Wam Boże

— zasylają —
Ks. Paweł Marszałek, Proboszcz
Ks. John A. Ward, Proboszcz Emeryt
Ks. Tomasz Cabala, Asystent

PARAFIA ŚW. STANISŁAWA B. M.

14420 S. McKinley Ave.

POSEN, ILL.

SPIEWANIE KOŁED — 11:30 PASTERKA — O PÓŁNOCY

MSZE ŚW. w BOŻE NARODZENIE:

Godz. 7:30 — 9:30 — 11:00 — 12:15

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Wszystkim Parafianom i Przyjaciółom Parafii i całej Polonii

Wiele Pomyślności we Wszelkich Poczynaniach

— przesyłają —

KS. PRAŁAT BERNARD SOKOŁOWSKI, Proboszcz

KS. FRANK CASSIDY

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

ORAZ SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla naszych Parafian, Przyjaciół, Ludzi Dobrej Woli i Bogobojnego Ducha, dla wszystkich
naszych Rodaków, którzy tak wiele dokonali dla dobra i rozwoju Stanów Zjednoczonych a
nie zapominając o Polsce, Kraju Naszych Ujcow

Cześć i uznanie, dalszej owocnej i wznoślej pracy we wszelkich kierunkach —

ku Chwale Bożej w Chrystusie Panu!

— zasyla

KS. EUGENE C. SZAREK, C.R.

Proboszcz Parafii

ŚW. STANISŁAWA B. i M.

WRAZ Z WSZYSTKIMI KSIĘZMI ASYSTENTAMI

oraz siostrami nauczycielkami

Jan Parandowski

Biedronka

Pisarz oddala się z biegiem lat od swoich książek, których nigdy nie czyta. Przypominają mu się one tylko z okazji nowych wydań, jeśli sam robi korektę. Co do mnie, najczęściej nie wymawiam się od tego obowiązku, chyba że mnie zaskoczy podczas innej pilnej pracy. Tak było z Dwiema wiosnami, które parę wydań musiałem powierzyć cudzej troskliwości, i dopiero dziś czytałem je ponownie razem z korektami drugiego tomu moich Dzieł wybranych.

Pisarz czyta sam siebie tak jak nikt inny. Mając przed oczyma rzecz z dawnych lat, bada z niepokojem, czy nie postarzała, czy jej strój nie wyszedł z mody, czy nie straszy lub śmieszy staroświecczyną, a jeszcze bardziej: czy zachowała przyzwoite miejsce w sztuce pisarskiej autora po wszystkich doświadczeniach i przemianach w jego rozwoju. Może to ojcowska pobłażliwość w stosunku do dzieła młodości, ale nie mnie w nim nie razi, nie uwiera. Oczywiście, dziś napisałbym inaczej tę lub inną stronę, pewne rzeczy rozwinąłbym szerzej i może poświęciłbym temu mniej czasu niż ten, który mi dotąd ciąży w pamięci godzinami trosk, niepokojów, goryczy.

Lecz właśnie pamięć tworzy z takiej lektury czarujący krąg wizji. Odzywają pory roku i dnia, ulic, którymi się szło z myślą o powstającym rozdziale, ławki w ogrodzie miejskim, kołysane rytmem zdań jeszcze nie narodzonych, tak przesuwają się po stronicach Lwów niby znak wodny na kartkach papieru, a w inne załaski zagląda Skole i szumią spienione fale powodzi. Czego tu nie ma Nawet owad może się ukryć wśród paru słów.

Oto one: "Wiedza, którą zgromadziłem, niewiele przewyższa tę, jaką może mieć o mózgu człowieka biedronka zaplątana w jego włosy." Mowa tu o misteriach eleuzyjskich i daremnej pracy uczonych, by nam je dziś przedstawić i wyjaśnić. A biedronkę w to porównanie wtrącił mi Kaden Bandrowski. Siedzieliśmy w jednym z pokoi dyrekcji Wydawnictwa Ossolineum i rozmawiali. Nie pamiętam już, o czym rozprawiałem, gdy w pełnym ferworze przerwał mi Kaden: — Masz biedronkę we włosach.

Zatrzymałem się w połowie zdania, trochę zły, że mi zakłócono elokwencję, i wyłowilem biedronkę, która zaraz odrunęła, by usiąść na zielonej bibule: może w jej oczach była to łąka? Zapatrzyliśmy się obaj w ruchy owada i zostawiliśmy go tam po pewnym czasie, bo już nas odwołano do dyrektora. Biedronka wróciła mi pod pióro, gdy w parę dni później podjąłem na nowo pracę nad rozdziałem "Droga mistyczna." Przez czas pobytu Kadena we Lwowie musiałem zamknąć swoje biurko, ponieważ jemu właśnie oddałem gabinet.

Zapowiedział swój przyjazd depeszą: "Przyjeżdżam środa rano. Herbata." Tak się przejałem tą herbatą, że na drugi dzień przed jego przyjazdem wypróbowałem najlepsze gatunki, jakie mogłem dostać, i zatrzymałem się w końcu na darjeling, który był rzeczywiście dobry i doskonale się zgadzał z dobrostańską wodą. Kaden prychnął i wydymał usta za

(Ciąg dalszy na str. 4-ej)

Zasylam moje najserdeczniejsze życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia oraz Szczęśliwego Nowego Roku
Wiele szczęścia i pomyślności, zdrowia i dobrego powodzenia dla
wszystkich Parafian z Młodziankową, z Parafii Św. Salomei,
Władysława, Helenowa, Annowa Floriana i Pięciu Braci Polaków
i Męczenników naszym Organizacjom polskim, Prasie polskiej i
całej Polonii

KS. WŁADYSŁAW SZCZYPUŁA

Kapelan Macierzy Polskiej; Kapelan Klubu Matek Wyższej Szkoły
Madonna dla Dziewcząt, Kapelan Zjednoczenia Akcji Katolickiej;
Kapelan Ligi Morskiej; Kapelan Klubu Rabka-Zdrój; Kapelan
International Polka Ass'n.; Dyrektor Polsko-Węgierskiej Amerykańskiej
Federacji; obecnie Asystent Parafii S.S. Pięciu Braci Polaków
i Męczenników

Parafia Św. Stanisław Kostki

1351 W. Evergreen ul.

O Godz. 11:15 Śpiewanie Kołed

O Godz. 12 pasterka

Msze św. w Dniu Bożego Narodzenia

9:30 rano 3-Msza św. Suma śpiewana po polsku

11:30 rano 4-Msza Św. po hiszpańsku

12 w Pol. — 5-Msza Św. po angielsku

Wszystkim naszym parafianom, przyjaciołom i Sympatykom oraz,
całej Polonii składamy najserdeczniejsze życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Radosnego Nowego Roku.
Aby dla Was ten Nowy rok był lepszy i obfitszy we wszystko.
Aby Boże Dziecinia darzyła Was wszystkich zdrowiem oraz
powodzeniem we wszelkich Waszych poczynaniach

KS. Richard Balazs, C.R. Proboszcz

Ks. Joachim Guaman, C.R.

Ks. Lenord Prusinski, C.R.

Ks. Jan Stephen, C.R., Rezydent

PAR. ŚW. JANA BERCHMANA

2517 LOGAN BOULEVARD

Godz. 11:30 śpiew Kołed — O północy Pasterka

Chór będzie śpiewał Kołedy pod dyrekcją

organisty Tadeusza A. Kawy

Msze św. w Dniu Bożego Narodzenia:

7:30 — 1-sza Msza św. — 8:45 — 2-ga Msza św.

10:00 — 3-cia Msza św. — 11:15 — 4-ta Msza św.

12:30 — 5-ta Msza św.

Parafia ta również obsługuje Parafię Misyjną św. Jadwigi

2441 N. Washtenaw Ave.

O godz. 11:30 — śpiewanie kołed

O godz. 12:00 — Pasterka po polsku

O godz. 10:00 — Msza św. po polsku

W każdą niedzielę w Kościele Misyjnym św. Jadwigi jest zawsze

Msza św. o godz. 10:00 po polsku

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

SZCZĘŚLIWEGO I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Swoim Parafianom, Sympatykom Naszym oraz

Wszystkim ludziom Bogobojnego Serca i Dobrej Woli

i całej Polonii — zasylają

KS. KAZIMIERZ SZATKOWSKI, Proboszcz

oraz Księża Asystenci:

GEORGE A. HERDEGEN, KS. WAYNE PRIST

KS. THOMAS ALKIRE, Karmelita

Najlepsze Życzenia

Radosnych w Łaski Boże Obfitych

Świąt Bożego Narodzenia

oraz

POMYŚLNEGO NOWEGO ROKU 1980

P. T. Zaczynam Dobrodziejom — Drogim Przyjaciółom

i całej Polonii Amerykańskiej

zapraszając na polską Pasterkę o północy 24 grudnia

składają:

OJCOWIE KARMELICI BOSI

1628 Ridge Road, Munster, Indiana

Telefon (219) 838-5050

W tym roku odpusty karmelitańskie przypadają w niedziele:

20 Lipca Matki Bożej Szkaplerznej

17 Sierpnia Bł. Maksymiliana M. Kolbe

28 Września Św. Teresy Od Dzieciątka Jezus

NAJSERDECZNIEJSZE
ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA

I SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU

— przesyłają —

Parafie
Polskiego Narodowego
Kościoła Katolickiego

Ks. Biskup Józef Zawistowski

ORDYNARIUSZ ZACHODNIEJ DIECEZJI

Wraz z Duchowieństwem i Wiernymi

KATEDRA WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH

2012 W. DICKENS ULICA, CHICAGO

Pasterka 12:00 w nocy, w Wigilię

Boże Narodzenie — 8:00 i 9:15 rano

KAPLICA WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH

9201 HIGGINS RD. — PARK RIDGE

Boże Narodzenie — 11:00 rano

KOŚCIÓŁ ŚS. CYRYLA I METODEGO

5744 W. DIVERSEY AVE., CHICAGO

Pasterka 12:00 w nocy, w Wigilię

Boże Narodzenie — 8:00-9:00 i 11:00 rano

KOŚCIÓŁ DOBREGO PASTERZA

2546 W. CORTEZ ULICA — CHICAGO

Pasterka — 12:00 w nocy, w Wigilię

Boże Narodzenie — 9:00 i 10:30 rano

PARAFIA SŁOWA BOŻEGO

3842 W. 57-ma ULICA — CHICAGO

Pasterka 12:00 w nocy, w Wigilię

Boże Narodzenie — 9:00 i 10:30 rano

KOŚCIÓŁ ŚW. JANA

4555 S. KEDZIE ULICA — CHICAGO

Pasterka — 12:00 w nocy, w Wigilię

Boże Narodzenie — 10:00 rano

KOŚCIÓŁ ŚW. RODZINY

5201 S. JUSTICE ULICA — CHICAGO

Pasterka — 12:00 w nocy, w Wigilię

Boże Narodzenie — 10:00 rano

KOŚCIÓŁ ŚW. JADWIGI

3320 E. 134-ta ULICA — CHICAGO

Pasterka — 10:00 w nocy, w Wigilię

Boże Narodzenie — 9:00 i 11:00 rano

KOŚCIÓŁ ŚW. FRANCISZKA

RINGWOOD i FLANDERS ULICA — McHENRY

Boże Narodzenie — 11:00 rano

KOŚCIÓŁ ŚW. MICHAŁA ARCHANIOLA

4916 WEGG AVE., — EAST CHICAGO, INDIANA

Pasterka — 12:00 w nocy, w Wigilię

Boże Narodzenie — 10:00 rano

KOŚCIÓŁ BOŻEJ OPATRZNOŚCI

269 W. 57-ma AVE., MERRILLVILLE, INDIANA

Pasterka — 12:00 w nocy, w Wigilię

Boże Narodzenie — 10:30 rano

KOŚCIÓŁ NASZEGO ZBAWICIELA

3547 MICHIGAN AVE., NEW CHICAGO, INDIANA

Pasterka — 10:00 w nocy, w Wigilię

Boże Narodzenie — 9:00 rano

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

— i —

SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

przesyła

PARAFIA ŚW. JAKUBA

5730 W. FULLERTON

KS. JAN WODNIAK, Proboszcz

KS. KAZIMIERZ WRONKA, Wikary

Porządek Nabożeństw Świątecznych

24 Grudnia:

7:00 wiecz.: Msza św. Wigilijna (angielska)

10:00 w nocy: Pasterka (polska Msza św.)

12:00 o północy: Msza św. (angielska)

25-go Grudnia:

7:30 Msza św. (polska)

9:00 Msza św. (angielska)

10:30 Msza św. (polska)

12:00 Msza św. (angielska)

W kończącym się Międzynarodowym Roku Dziecka a
zaczynającym się Roku Rodziny, niech Boże Dziecię i
Święta Rodzina udziela Ojcu Świętemu, Janowi Pawłowi II,
naszym biskupom, kapłanom, diakonom, zakonnikom,
zakonnicom, wszystkim naszym członkom oraz wszystkim
dzieciom i rodzinom Polonii — pokoju, radości i zadowolenia,
które przynosi miłość i służba Bogu.

Życzymy wszystkim
bardzo szczęśliwych Świąt
Bożego Narodzenia
oraz
zdrowego i błogosławionego
Nowego Roku!

ZARZĄD GŁÓWNY I DYREKCJA
ZJEDNOCZENIA
POLSKIEGO RZYMSKO-KATOLICKIEGO
W AMERYCE
984 N. Milwaukee Avenue
Chicago, Illinois 60622 Telefon: (312) 278-3210

PARAFIA ŚW. ALOJZEGO

2300 W. LeMoyne Street

24-GO GRUDNIA

5:30 — Msza Św.

Godz. 11:30 Śpiew Kołęd — o północy Pasterka ze Mszą Św.

BOŻE NARODZENIE: Msze Św. Godz. 8:00 — 10:00 rano po angielsku
12:00 pól. po hispańskuZasylamy Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Wszystkim Parafianom oraz Ludziom Dobrej Woli

i Calej Polonii

KS. JOHN VLAZNY, Proboszcz
KAPLANI Z PARAFII ŚW. ALOJZEGONajserdeczniejsze życzenia z głębi serca płynące
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Radosnego Nowego Roku
Zasylamy parafianom, wszystkim ludziom dobrej woli,
przyjaciółom i sympatykom oraz całej Polonii**KS. EDWARD MAĆKOWIAK, Proboszcz**
obsługujący dwie parafie w Harvey, Il.**PARAFIA ŚW. ZUZANNY** 1495 Lincoln Ave.
i ASCENSION PARISH 15234 Myrtle Ave.Serdeczne życzenia Świąteczne i Noworoczne
przesyła**AMERICAN POLISH FEDERATION**
FEDERACJA POLONII AMERYKAŃSKIEJSędzia Edward Plusdrak, Prezes
Antonina Rybarska, W-Prezeska Edwin Picur, Kasjer
Kazimierz Sztarnal, W-Prezes Anna Nikiel, Sekr. Prot.
Edward Kiszka, Wice-Prezes Kazimiera Kasprzak, W-Prezeska
Stella Lorens, Sekr. WykonawczaZebrania 3-ci czwartek miesiąca w sali Domu Copernicus pnr.
3160 N. Milwaukee Ave.

Roczny podatek członkostwa — \$2.00 od osoby.

Korespondencje adresować pnr.
2925 W. Logan Blvd., Chicago 60647Najlepsze życzenia
RADOSNYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
— składa —**OKRĘG 1-SZY ZWIĄZKU**
ŚPIEWAKÓW POLSKICH w AMERYCEZYGMUNT FRANUSZKIEWICZ, Prezes
SOPHIE ADAMSKI, Wice-Prezeska
ALEKSANDER KULAK, Wice-Prezes
KAZIMIERZ JASINSKI, Sekretarz-Korespondent
JANINA INISK, Sekretarka Finansowa
WANDA KRZYŻANOWSKA, Skarbnik
ADAM SNOPO, Bibliotekarz
ALICJA SNOPO, Bibliotekarka
MAJAN KUBISIAK, Marszałek
THADEUSZ WASZ, Marszałek
z Chórami przynależnymi:
Filareci-Dudziarz Nr. 15, Filharmonia Nr. 20, Kalina Nr. 93, Filomeni
Nr. 109, Chopin Nr. 122 Gary, Ind., Echo Nr. 174, Paderewski
Nr. 297, Nowe Życie Nr. 305 Milwaukee, Wisc., Chopin Nr. 309,
Gary Ind., Lira Nr. 314.**Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt**
Bożego Narodzenia
i Pomyślnego Nowego RokuPrezesowi Kongresu Polonii Amerykańskiej, Alojzemu A. Mazewskiemu
z życzeniami dalszej owocnej pracy dla dobra Niepodległej Polski i
St. Zj.; przedstawicielom świata pracy AFL—CIO na czele z prezesem
Lane Kirkland; prezesowi Service Employees International Union,
Oddziału Chicago Local 25 SEIU Eugeniuszowi P. Moats oraz
wszystkim członkom; prezesowi AFL—CIO na stan Illinois, Robertowi
Gibson; Organizacjom Weterańskim i Społecznym oraz całej Polonii

— składa —

POLSKO-AMERYKAŃSKA
RADA PRACY Julian Sak, Prezes Ryszard Malkowski, Exec. Vice Pres.
Jan Stancik, Sekr.**NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA**
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU 1980-go
CAŁEJ POLONII i WSZYSTKIM PRZYJACIOŁOM

— zasyla —

KLUB PARAFII OSIELEC

ZARZĄD:

Ks. Prof. Kanonik Władysław Bajer, Honorowy Kapelan
Ojciec Karmelita Tomasz Balys, Kapelan
Ojciec Karmelita Alfred Jarosz, Wice Kapelan
Franciszek Kwiatkowski, Prezes
Frank Rapacz, Wice Prezes
Józefa Kwiatkowski, Wice Prezeska
Kazimiera Wolanski, Sekr. Prot.
Mieczysław A. Binkowski, Sekr. Fin. Kasjer i Koresp.Jednocześnie zapraszamy
całą Polonię do współudziału
w budowie historycznej
pamiątkowej sali imienia**OJCA ŚW.**
JANA PAWŁA IIktóra będzie budowana na
gruncie Klasztoru Ojców
Karmelitów Bosych
w Munster, IndianaImię i nazwisko osób które złożą \$100.00 donację na ten cel
wyrzeźbione złotymi literami i umieszczone na Tablicy Pamiątkowej
ponadto otrzymają oni Certyfikat Błogosławieństwa Ojca Św. Jana
Pawła II z Rzymu. Po więcej informacji w tej sprawie oraz
przesyłanie donacji na ten cel prosimy przesyłać na adres:**Mieczysław A. Binkowski, Przewodniczący**

5522 So. Damen Ave., Chicago, IL. 60636 Tel. HE 4-5213

Biedronka

(Ciąg dalszy ze str. 3)

każdym łykiem i patrzył na mnie
z uznaniem, jakbym sam tę herbatę
wyhodował u stóp Himalajów.Piliśmy ją w moim gabinecie, któ-
ry przeznaczyłam na jego pokój. Bar-
dzo mu się podobał. Okno wychodziło
na ganek, który obiegał całe pierwsze
piętro od podwórza do ogrodu.— Stracisz to, kiedy się przenie-
siesz do Warszawy. W Warszawie
nie ma ganków.Nie mogłem tego zrozumieć. We
Lwowie wszędzie były ganki, a ten
wrosł w moje życie całym dzieciń-
stwem, był wygodą i koniecznością.
— Podwórze warszawskie to stu-
dnia — mruknął Kaden, wyraźnie
rozbawiony moim przynębieniem.Stanąwszy nad schłodzone uporząd-
kowanym biurkiem, zapytał, nad
czym teraz pracuję. Rozgadałem
się o Dwóch wiosnach, które nie miały
jeszcze tytułu, objaśniłem, że ma to
być książka o mojej podróży do Gre-
cji, pewnie dodam coś z wrażeń wło-
skich. ...

— To dobrze.

Nie okazał większego zainteresowa-
nia. Kaden uważał takie rzeczy za
fraszkę, a za jedynie godny cel ambi-
cji pisarskiej powieść, i to aż wrzącą
od współczesności.Byłem gotów przyznać mu rację —
z pokorą. Kaden jako pisarz onie-
śmiał mnie w tej epoce. O dziesięć
lat starszy, miał już za sobą sporo
książek, które mu zdobywały zarówno
gorących zwolenników, jak i nieprze-
jednanych adwersarzy. Lecz i tym na-
rzucał się swoją indywidualnością,
wielu go zwalczało, nikt nie mógłgo lekceważyć. Bystra inteligencja,
dynamizm w myślach i w słowie za-
prawiały każdą chwilę spędzoną w je-
go towarzystwie szczególnie uro-
kiem, ożywym i drażniącym. Tak
samo działały jako książki, General
Barcz doprowadzał niektórych ludzi
do wściekłości.Co do mnie, uważam styl tej po-
wieści za przesadny, a gonitwa za
niezwykłością porównań gorszyła
mnie jak rodzaj żonglerki. Kiedyś
raz stali przed bufetem u Musiałowi-
cza, zapytałem żartem, czy nigdy
nie przyszło mu na myśl porównać
naszywek na kołnierzu oficerskim do
tych wężyków z majonezu, jakie się
widać na kanapkach. Uczeń się dotknę-
ty.— Widzę, że i ty nie gustujesz w
trudnych porównaniach — odburknął.
Więcej od tonu był opryskliwy ów
czasownik: gustować, którym mnie
spychał do rzędu mieszczuchów i
filistrów.Trudne porównania! Była to jego
pasja, którą poznałem parę lat wcze-
śniej, gdyśmy odbywali razem wy-
cieczkę na Śląsk, wśród kopalni i hut.
Tajemniczy świat mroków i światła,
rozpalonych do białości pieców i za-
rzucających się żużli fascynował go i
wzywał.— Czuję, jak mi to drapie korę
mózgową.Co chwila wzywał mnie na poje-
dynek metafor i porównań, odrzucał
moje z lekceważącym: "To za łat-
we!" i ośmiewał mnie własnymi sko-
jarzeniami, gwałtownymi jak błyska-

(Ciąg dalszy na str. 5-ej)

Serdeczne Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku
Duchowieństwu, Ligowcom i całej Polonii
— zasyla —**ODDZIAŁ BIAŁEGO ORŁA LIGI MORSKIEJ NR. 18**

ZARZĄD:

S. Matlakowski, Prezes
A. Maliszewska, Wice-Prezeska L. Latkowska, Sekr. Prot.
A. Leszczynska, Sekr. Finans. M. Chwałek, Skarbnik
Rada Gospodarcza: E. Tyma, B. MichalikWSZYSTKIM PARAFIANOM
POLONII ORAZ LUDZIOM DOBREJ WOLI
Najserdeczniejsze ŻyczeniaWesołych Świąt Bożego Narodzenia
oraz Szczęśliwego Nowego Roku
— zasyla —**PARAFIA ŚW. KAZIMIERZA**4340 Johnson Ave.
Hammond, Indiana 46327
Tel. 931-2589

MSGR. CASIMIR SENDERAK, V.G., Proboszcz

PARAFIA ŚW. JADWIGI

2226 North Hoyne Avenue

Śpiewanie Kołęd o godzinie 11:30 w nocy

PASTERKA o Północy

wraz z uroczystą Mszą Koncelebrowaną

Następne Msze Św.:

7:30 — 2-ga Msza Św. po polsku 12:00 — 5-ta Msza Św.
9:00 — 3-cia Msza Św. dla 1:15 — 6-ta Msza Św. po
dzieci szkolnych hispańsku
10:30 — 4-ta Msza Św. Suma 5:15 wiecz. — 7-ma Msza Św.
po polskuNajserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
dla Parafian, Przyjaciół, Ludzi Dobrej Woli oraz całej Polonii
— zasylają —Ks. Jan Nowak, C.R., Proboszcz Ks. Jan Poreda, C.R., Ojciec Przeł.
Ks. James Gibson, C.R. Ks. Jakub Antosz, C.R. Dyrektor
Powolań, Rezydent

Ks. Józef Polinski, C.R., Rezydent Ks. Kazimierz Guziel, C.R., Rezydent

PARAFIA ŚW. DIONIZEGO

4860 WEST 29-TA ULICA

11:30 — Śpiewanie Kołęd

12:00 — Pasterka ze Mszą Św.

Porządek Nabożeństw w Dniu Świątecznym:

8:00 — 2-ga Msza Św. 11:00 — 4-ta Msza Św.
9:30 — 3-cia Msza Św. 12:15 — 5-ta Msza Św.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

SZCZĘŚLIWEGO i RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Swym Parafianom, Wszystkim Ludziom Dobrej Woli oraz

Przyjaciółom i Sympatykom Naszym i Calej Polonii

Owocnych i Wzrostłych Poczyńań

We Wszelkich Kierunkach Działania

— zasylają —

KS. KAZIMIERZ KORZEN, Proboszcz

KS. JAMES J. FITZGERALD, Prob. Emeryt.

KS. THOMAS GREANEY, O.S.M.

PARAFIA NAJŚWIĘTSZEGO SERCA
PANA JEZUSA

4600 South Honore Ulica

Dnia 24-go grudnia:

11:30 — Śpiewanie Kołęd 12:00 — Pasterka ze Mszą Św.

Porządek nabożeństw w dniu Święta Bożego Narodzenia:

7:30 — 2-ga Msza Św. 10:30 — 4-ta Msza Św.
9:00 — 3-cia Msza Św. 12:00 — 5-ta Msza Św.

Gdy się Chrystus rodzi i na świat przychodzi

Niechaj będzie pochwalony Bóg, w Betlejem narodzony
Który z nieba zszedł na ziemię, by odkupić ludzkie plemie.
Dziecię Jezus zeszło z nieba, by łaknącym podać chleba,
By cierpiącym życie słodzić, by ze Stwórcą świat pogodzić.Przesyłamy najserdeczniejsze życzenia Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku dla Wszystkich
Parafian, Przyjaciół i Calej Polonii

KS. ERNEST D. CIEMIEGA, Proboszcz

KS. MIECZYSLAW WASIEL, Proboszcz — Emeryt

KS. JACEK KULINSKI, O.F.M.

PARAFIA ŚŚ. PIĘCIU BRACI
POLAKÓW i MĘCZENNİKÓW

4327 South Richmond Ulica

W dniu 24-go grudnia drzwi kościelne otwarte
o godz. 10:30 w nocy — Śpiew Kołęd o godz. 11:00

12:00 — PASTERKA,

Msza św. Pontyfikalna Koncelebrowana

1:30 — 2-ga Msza św.

6:00 — 3-cia Msza św.

7:15 — 4-ta Msza św. po polsku

8:30 — 5-ta Msza św.

9:45 — 6-ta Msza św.

11:00 — 7-ma Msza św. po polsku

12:15 — 8-ma Msza św.

"Chwała na wysokości Bogu
a na ziemi pokój ludziom dobrej woli"**Błogosławieństwa Bożej Dzieciny —**
przynoszącej światu Prawdę, Miłość
i Pokój — na radosne
Święta Narodzenia Pańskiego

Przesyłamy Najserdeczniejsze Życzenia

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKUPrzyjaciółom, Parafianom, Calej Polonii
i Ludziom Dobrej Woli

Jego Ekscelencja

KS. BISKUP ALFRED L. ABRAMOWICZ, Proboszcz

Wraz z Księżmi Asystentami

Ks. Stanisław J. Shaw, Ks. Władysław Szczypuła,**Ks. Norbert Waszak, Ks. Jan Brzegowy**

31-go Grudnia, o Godz. 7-ej Wieczorem:

MSZA ŚW. PONTYFIKALNA KONCELEBROWANA

Nowy Rok, 1-go Stycznia 1980 Roku:

Msze święte o godzinie:

6:00, 7:15 (po polsku), 8:30, 9:45, 11:00 (po polsku),

12:15, 5:00 (wieczorem).

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA

— i —

OBFITYCH ŁASK BOŻYCH

W NOWYM ROKU

Wielbnemu Duchowieństwu, Polskim Organizacjom.

Prasie Polskiej i Calej Polonii

— składają —

Siostry Najśw. Rodziny z Nazaretu
Akademia Najśw. Rodziny**PARAFIA ŚW. BEATRICE**

4157 ATLANTIC AVE.

SCHILLER PARK, ILLINOIS

24 Grudnia o Godz. 5 Po Pol. Msza Św.

O godzinie 11:30 śpiewanie kołęd i procesja do żłóbka.

O 12:00 w nocy uroczysta Pasterka

w Boże Narodzenie:

8:00 — 1-sza Msza Święta; 9:30 — 2-ga Msza Święta;

11:00 — 3-cia Msza Święta; 12:15 — 4-ta Msza Święta

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

i RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Parafianom, Przyjaciółom, Polskim Organizacjom

i Calej Polonii — Zasyla

Ks. Joseph Ognibene, Proboszcz — Ks. Joseph McDonnell, Asystent

PARAFIA ŚW. JACKA

3636 WOLFRAM ULICA

O godz. 9:30 śpiewanie Kołęd po angielsku

10:00 Pasterka po angielsku

Kołędy już będą śpiewane w kościele o godzinie 11:30 w nocy po polsku.

12:00 w Nocy — PASTERKA, uroczysta Msza Święta po polsku

6:00 — 2-ga Msza św.

7:00 — 3-cia Msza św.

8:15 — 4-ta Msza św.

9:30 — 5-ta Msza św.

11:00 — 6-ta Msza św.

12:15 — 7-ma Msza św.

W Kościele Misyjnym, 3050 N. Christiana Ave.

Przy Spaulding i Barry Ave.

BĘDĄ ODPRAWIANE MSZE ŚWIĘTE: —

12:00 — Pasterka, Msza św.

8:00 — 2-ga Msza św.

9:45 — 3-cia Msza św.

solenna, śpiewana Suma

11:00 — 4-ta Msza św., Cicha

12:15 — 5-ta Msza św., Cicha

Gdy się Chrystus rodzi
i na świat przychodzi: Niechaj będzie pochwalony Bóg, w Betlejem narodzony
Który z nieba zszedł na ziemię, by odkupić ludzkie plemie,
Dziecię Jezus zeszło z nieba, by łaknącym podać chleba,
By cierpiącym życie słodzić, by ze Stwórcą świat pogodzić.Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
Dla Parafian, Znajomych, Przyjaciół i Calej Polonii
Dalszej owocnej i chwalebnej pracy we wszelkich kierunkach
dla dobra Waszych Rodzin w Nowym Roku

— zasylają —

KSIĘŻA Z PARAFII ŚW. JACKA

KS. MARIAN GIENKO, C.R., Proboszcz

KS. LUDWIK GRACZ, C.R. Ojciec Przełożony

CZESŁAW NORKIEWICZ, C.R.

KS. KAZIMIERZ POLINSKI, C.R.

KS. JÓZEF GLUCHOWSKI, C.R.

KS. JAN KONIECZNY, C.R.

TADEUSZ ZYGOWICZ, C.R. Zarządca

Kościół Misyjny — Fatima

KS. JÓZEF SAMBORSKI, C.R., Rezydent

KS. JÓZEF PRUSINSKI, w domu Starców Św. Józefa

Brat Tomasz Iwicki, Zakrystian

Diakoni: EDWARD SANDERS, DR EDWARD RÓŻAŃSKI
i STEFAN STANCAK

Biedronka

(Ciąg dalszy ze str. 4)

wice. Nazywałem go *chevalier de la metaphore inopinee*, jakby jedną z postaci z *Chanteclair* Rostanda.

Kaden chmurzył się na takie żarty. Wszystko, co dotyczyło sztuki pisarskiej, traktował z powagą, a mówił o niej zawsze z właściwym sobie zapałem. Głęboko przeświadczony o dostojności naszego zawodu, czerpał z niego owo piękne uczucie dumy, z jakim stawiał nasz trud pisarski na czele wysiłków ludzkiego ducha. Ilekroć w ten sposób przemawiał, jego słowa były jakby naszym wspólnym manifestem. Jest w tym przedmiocie kilka niezapomnianych ustępów w odczycie, który wygłosił w grudniu 1927 roku w Berlinie na zaproszenie PEN-Clubu niemieckiego i który wydał pt. *Rzymianie Wschodu*.

Z owej śląskiej wycieczki ze szczególnym wrzuceniem wspominał, jak w jakimś zakątku kopalni trafił się na ścianę węgla, na której niby haut-relief wyrzynał się pień jednego z tych drzew, co przed milionami lat rosły tu gęstą puszcza, póki nie skamieniały w antracyt. Kaden zapatrzył się, zadumał. Nie wiem, czy już nosił w sobie zamiar powieści o ludziach węgla, czy go dopiero tam zaskoczyła, by po latach rozwinąć się w *Czarne skrzydła*, była to jednak owa przejmująca chwila twórcza, kiedy pisarz słyszy nad sobą jakby wołanie z daleka, z ciemności.

Dawno nie miałem w ręku *Czarnych skrzydeł*, ten egzemplarz, który on mi dał, zginął oczywiście w płomieniach powstania, ale gdy znów otworzę tę książkę, snuć się będzie wspomnienie godzin spędzonych w kopalniach. Ciągnęły go z taką samą mocą, jak mnie ciągnęło słońce, i kiedy on chciał jeszcze zjeżdżać na dół, ja go zatrzymałem na górze wśród wątej zieleni, gdzie przyciąła się ławka z desek popękanych w długie bruzdy, jak twarz spracowanego górnika.

Czarne skrzydła pisał długo, kilka-

krotnie przerabiał, i, zdaje się nigdy nie był w pełni zadowolony. Napomknął o tym podczas naszych spotkań w okresie okupacji. Zachodził do mnie nieraz około południa na kawę. Był to jedyny luksus, na jaki mogłem sobie pozwolić, i to tym łatwiej, że mnie nic nie kosztował: nieznajomi nadawcy z Portugalii przysyłali mi wiele paczek kawy. Ta, którą przyrządziłem, była dla Kadena zawsze za mocna i ze swojej filiżanki część odlewał do mojej.

Któregoś dnia powiedział, jak go wezwano do gestapo i przesłuchiwało kilka godzin. W pewnej chwili zadano mu pytanie: "Co pan teraz robi?" — "To, co robił Goethe w ostatnim okresie swego życia." Gestapowcy spojrzeli na siebie, było widać, że nikt z nich nie wiedział, jakie były ostatnie prace Goethego. — "Poprawiał swoje dawne dzieła" — objaśnił Kaden.

Była to szczerza prawda. Jak mi mówił, bierze z półki ten lub inny tom, na co przyjdzie ochota, i czyta stronicą za stronicą uważnie, z ołówkiem w ręce.

— A możesz mi wierzyć, że ołówek nigdy nie prężuje.

A kiedy nadszedł czas, który mu wytrącił ołówek z ręki, a i samą rękę ujarzmił w kleszczach bólu, zostały gorączkowe sny i one wyrwały mu w ostatniej godzinie okrzyki:

— Jakże ciężko umiera! Teraz, teraz dopiero wiem, jak trzeba pisać....

Przerwana korekta leży na stole, a ja wychodzę na balkon by spojrzeć w tę stronę, gdzie pod zachodnią zorzą biegnie ulica, na której dopadł moje go przyjaciela pocisk niemiecki w dniach powstania. I ta zorza, jak w zaklętym zwierciadle, zlewa się z tamtą, która go tak oczarowała na moim ganku we Lwowie, i jak tu ceglany załom świętego Jakuba, tak tam wieża świętej Elżbiety odzywała się dzwonem wieczornym.

Z Okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku
Najlepsze Życzenia Całej Polonii Składa

KLUB ZAGÓRZYCE

Zarząd:

Cz. Mazek, prezes
Z. Siwiec, wiceprezes H. Mazek, Sekr. Fin.
A. Bochnak, sekr. K. Kłoczek, Skarbnik

KLUB PODLASIAKÓW

Życzy Swym Członkiniom i Członkom oraz Całej Polonii
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

Zarząd:

Stanisława Świder, Wiceprez. M. K. Przybylski, Sekr. Fin.
Józef Gaska, Sekr. Prot. Stefania Zwolski, Skarbnik
Rada Gospodarcza:
Edmund Juzefowicz Bogusław Jaworski

Najserdeczniejsze życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i
Szczęśliwego Nowego Roku
Wszystkim Członkom i Ich Rodzinom, bratnim Organizacjom
oraz całej Polonii — składa —

KLUB MEDYNIA Nr. 2

Zarząd:

Ted Plizga, Prezes W. Bykowski, Wiceprezeska
Casimir Walat, Sekretarz J. Prócnal, Skarbnik

KLUB POWIATU RZESZÓW

na południowej stronie miasta Chicago

zasyła wszystkim członkom i członkiniom klubu, administracji
Dziennika Związkowego i całej Polonii
najserdeczniejsze życzenia świąteczne i noworoczne

Zarząd:

Ferdynand Piekarz, Prezes Bruno Dykiel, Sekr. Prot.
Stefania Weinert, Wiceprezeska Bolesław Laskowski, Kajsar
Józef Dudek, Sekr. Finan. Edward Mickiewicz, Marszałek
Rada Gospodarcza: Marjanna Bambech

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla przyjaciół, Członków Towarzystw, Klubów i Polskich
Organizacji oraz całej Polonii wszelkiej pomyślności
— zasyła —

ALLIANCE OF POLISH CLUBS ZWIĄZEK KLUBÓW POLSKICH

ZARZĄD:

Edward Kiszka, Prezes Stasia Lorens, Sekr. Gen.
Anna Nikiel, Wiceprezeska Stefania Kaminska, Sekr. Fin.
Adam Ocyclo, Wiceprezes Marion V. Gray, Skarbnik
DYREKCJA: Antonina Czarnota, Katarzyna Jaskulka, Zofia Piekos,
Stanisław Sokół, Michał Drust, Marian Janowski.
KS. EDWARD WITUSIK, Korespondent do Dziennika

KLUB ZIEMI RZESZOWSKIEJ

ADAM OCYTKO, Prezes

KLUB ŁĘCZAN

STANISŁAW KOZIOL, Prezes
JEAN KORONA, Wiceprezeska
EMILIA FOSZCZ, Sekr. Prot.
MIECZYSLAW BANDUR, Wiceprezes
TADEUSZ GOLEŃKA, Sekr. Prot.
STANISŁAW SOKÓŁ, Skarbnik
RADA GOSPODARCZA: Walenty Kotlarz, Stanisław Kos

KLUB LUSZOWIAN

WŁADYSŁAW PULA, Prezes
TERESA POZATEK, Wiceprezeska
ANDRZEJ PIKUL, Wiceprezes
DOLEK ŚLABIAK, Sekr. Prot.
STEFANIA KAMINSKA, Sekr. Finansowa
FRANCISZEK PIECHOTA, Kajsar
EDWARD KISZKA, Przew. Kom. Imprez.
KOMISJA REWIZYJNA: Edward Kiszka, Maria Gray, Izabela Rapacz

KLUB PILZNO i OKOLICA NR. 116 ZKP

ZOFIA PIEKOŚ, Prezeska
STANISŁAW KAPUSTKA, Wiceprezes
LUDWIK WADAS, Prezes Honorowy
KAROLINA GRZEBIEN, Sekr. Prot.
JANINA KAPUSTKA, Sekr. Finans.
JÓZEF BARNAS, Kajsar
RADA GOSPODARCZA: Stanisław Piękoś, Stefania Nowogorska

KLUB BOREK WIELKI NR. 132 ZKP z par. SĘDZISZÓW

STEFAN ZABAWSKI, Prezes
ANIELA SOSNICKA, Wiceprezeska
DONNA OCYTKO, Sekr. Fin.
ZBIGNIEW SUCHAN, Kajsar
ADAM OCYTKO, Sekr. Prot.

KLUB BŁĄŻOWIAN

ZARZĄD:

STANISŁAW JASKUŁKA, Prezes
PAWEŁ JASTRZĘBSKI, Wiceprezes
HELENA NOWAK, Sekr. Prot.
EUGENIA KRAWCZYK, Sekr. Fin.
RADA GOSPODARCZA: Antonina Czarnota, Józef Gaski i Leon Gaska

KLUB BRZEZINY

ZARZĄD:

STANISŁAW JASKUŁKA, Prezes
STANISŁAWA SIKORA, Wiceprezeska
KATARZYNA JASKUŁKA, Sekr. Prot.
WANDA WOJNICKI, Sekr. Fin.
STANISŁAW MISKIEWICZ, Skarbnik
DYREKTORZY: Stanisław Maciuszek, Władysław Jaskułka

KLUB POWIATU MIELEC

KAZIMIERZ PABIS, Prezes
KLARA GRZELAK, Wiceprezes
HELENA BAJOR, Sekr. prot.
JÓZEF WOLAK, Sekr. Finansowy
JAN GRZELAK, Skarbnik

SEKCJA PAŃ przy Z.K.P.

ANNA JURUSIK, Prezeska
ANNA GILSKI, Sekr. Prot.

KLUB ZWIERNICZAN NR. 107 Z.K.P.

RUDOLF DROZD, Prezes
GENOWEFA STOCH, Sekr. Prot.

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
wszystkim członkom Klubu oraz całej Polonii życzy

KLUB PARAFII JADOWNIKI MOKRE w CHICAGO

ZARZĄD:

Edward Kozioł, Prezes
Andrzej Jurczak, Wice-Prezes Andrzej Bardo, Sekr. Prot.
Rose Cegielski, Wice-Prezeska Józef Kielbania, Sekr. fin.
Anna Nowak, Skarbnik Frank Kołodziej, Marszałek

RADA GOSPODARCZA:

Wanda Burzawa, Rose Kozioł i Maria Piwowarczyk

Serdeczne Życzenia Świąteczne i Noworoczne od

KLUBU DOŁĘGA

Władysław Sowa, Prezes

Maria Bandur, Wiceprezeska Józef Czuj, Sekr. Fin.
Stanisław Pytlik, Wiceprezes Paul Szczurkiewicz, Skarbnik
Stanley Gajos, Sekr. Prot. Józef Boroń, Marszałek
Rada Gospodarcza: Mieczysław Bandur, Jan Jurek, Jan Kowalczyk

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
— życzy —
wszystkim Członkom Klubu i Sympatykom oraz całej Polonii

KLUB NIEDŹWIADA

Zarząd:

Wojciech Cabaj, Prezes Zofia Łukasz, Wiceprez.
Helena Skóra, Sekr. Fin. Irena Czajka, Skarbnik
Elżbieta Skóra, Sekr. Prot. Tadeusz Czajka, Chorąży

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt
Wielkanocnych Wszystkim Rodakom Oraz Całej Polonii
— składa —

KLUB PARAFII ODPORYSZÓW

Stanisław Jakus, Prezes Antoni Partyka, Sekr.
Jean Merchut, Fin. Sekr. Józef Warzecha, Skarb.

DYREKTORZY

Józef Merchut Jan Warzecha

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
Dla Członków, Przyjaciół i całej Polonii
— zasyła —

KLUB POWIATU GRYBÓW

ZARZĄD KLUBU:

Zygmunt Halkiewicz, Prezes

MARIA KOZUB, Vice Prez. JÓZEF GAWEL, Sekr. Prot.
MARIA KASTARENDA, Sekr. Fin. JÓZEF PACIOREK, Kasjer

KLUB SYRENA z BRIGHTON PARK

— składa —

Wszystkim członkom i sympatykom oraz całej Polonii,
serdeczne życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia,
dużo szczęścia i zdrowia w Nowym Roku

Zarząd:

Czesław Lewandowski, Prezes Helen Stan, Sekr. Finans.
Franciszek Zabielski, W-Prezes Marion Tomas, Skarbniczka
Rozalia Ważny, Sekr. Protok. Piotr Tomas, Marszałek

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i błogosławieństwa Bożego w Nowym Roku
Członkom Klubu i Ich Rodzinom oraz całej Polonii
— życzy —

KLUB PARAFII MIKLUSZOWICE

Antoni Marzec, Prezes Wiktor Dziwilk, Sekr. Finans.
Lucy Gibula, Sekr. Prot. Helena Oboza, Skarbnik
DYREKCJA: Kasper Zegiel, Edward Gibula, Władysław Sewruk

Najlepsze Życzenia Świąteczne i Noworoczne
Wszystkim Członkom, Ich Rodzinom
i Całej Polonii Zasyła

KLUB ŻABNO

ZARZĄD:

GOLEC ZDZIŚLAW, Prezes
CHŁOPEK ALEKSANDER, Wiceprezes
LATOCHA JÓZEFA, Sekr. Prot.
BARCZAK HALINA, Sekr. Finans.

Serdeczne Życzenia Świąteczne Składa

KLUB ŚWIĘCANY

S. Gunia, Prezes

L. Zielinski, Wice Prezes S. Riley, Wice Prezes
O. Zale, Sekretarka Protokołowa M. Kellick, Sekretarka Finan.
S. Zajac, Kasjerka B. Molenda, Odźwierny
L. Zielinski, H. Kaszewicz i R. Kellick
Opiekunowie/Opiekunka Kasy

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia i Radosnego Nowego Roku
Dla Członków, Przyjaciół oraz Polonii — Zasyła

KLUB HYŻNE

Andrzej Paściak, prezes

Wanda Leśniak, wiceprezeska Jadwiga Paściak, sekr. finan.
Władysław Wróbel, wiceprez. Jan Haldys, skarbnik
Alexandra Sowa, sekr. prot. Maria Jach, marszałkini

Rada Gospodarcza— Stanisław Zawora, Janusz Janik, Czesław Kowalec

Błogosławieństwa od Nowo-Narodzonej Bożej Dzieciny,
Wesołych, Miłych, Zdrowych Świąt i Nowego 1980 Roku
— zasyła —

KLUB PRZYJACIÓŁ PREZESA ZNP MEC. A. A. MAZEWSKIEGO A. A. MAZEWSKI BOOSTER CLUB

Czesław M. Koscielak, Prezes Czesław M. Pawlak, Wiceprezes
Czesława Organa, Wiceprezeska Helena M. Sterminska, Sekr.
Maria Stachon, Wiceprezeska Józef T. Szczech, Skarbnik
Marian Ochman, Wiceprezes Józef A. Kupiec, Marszałek
I Dyrekcja

Z OKAZJI ŚWIĄT
SERDECZNE ŻYCZENIA CAŁEJ POLONII
— zasyła —

Klub Polsko-Amerykańskich Muzyków LOCAL 10-208 A.F.M.

Józef Polinski, Prezes Frnak Kowall, Sekr. Fin.
Alexander Pestrak, Wice Prezes Czesław Duszyński, Kasjer
Jan Juszkievicz, Sekr. Prot. Edw. Wojciechowski, Marsz.
Żywa muzyka jest najlepsza!

Serdeczne Życzenia Radosnych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku Składa

KLUB POLSKICH EMERYTÓW KOMBATANTÓW

Mieczysław Kmiecik, Prezes
Karol Mucha, Skarbnik Jan Jędrzejowski, Sekretarz

KLUB KUJAWIAKÓW

na Południowej Stronie Miasta Chicago
zasyła życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku swoim Kolegom i Koleżankom
oraz całej Polonii

Stanisław Kwartnik, Prezes
Antonina Świder, Wice Prezeska Józef Musiał, Kasjer
Adam Bryl, Sekr. Finans. Piotr Tomas, Marszałek
Ludwik Siorek, Sekr. Prot. Ludwik Siorek, Korespondent
RADA GOSPODARCZA: Kazimierz Jasinski, Teodor Greski,
Charlotte Kwartnik

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
całej Polonii życzy

KLUB MARYNARSKI MORSKIE OKO

Zarząd: Kapelan — Ojciec Jan Chrzeciel Kołaczek z Klasztoru
Ojców Karmelitów, z Munster, Ind.
Prezes, Joseph Sieron; Wiceprezes, Stanisław Wilczak,
Skr. Prot., Chorąży i Korespondentka, Mary Ann Bialek,
Skr. Fin., Sophie Sieron; Kasjerka, Bernice Wilczak,
Marszałek, Walter Karczmarczyk; Dyrektorki: Mary Sieczka,
Stephanie Karczmarczyk, Anna Glazer. Komitet Chorych: Stephanie
Karczmarczyk, Bernice Wilczak, Mary Kubiszen, Kazimiera Wolanska,
Jadwiga Chmura, Walter Karczmarczyk.
Przewodnicząca pielgrzymek Mary Ann Bialek

Zarząd i Członkowie

Placówki 14 S.W.A.P. i Korpus Pomocniczy Pań

Przesła serdeczne i szczerze życzenia z okazji Świąt Bożego Narodzenia, a wszelkiej
pomyślności i zdrowia w Nowym Roku wszystkim swym członkom i członkiniom, ich
rodzinom, krewnym, znajomym, przyjaciołom naszym, oraz całej Polonii Chicagońskiej.

ZARZĄDY:

Placówka Korp. Pom Pan
Walter Storozynski, Kom. Helena Mikołajczyk, Prez.
S. Wojciechowski, Wic Kom 1-szy E. Piekarczyk, Wic. Prez. 1-sza
Walter Trznadel, Wic. Kom 2-gi Zofia Piekarczyk, Wic. Prez. 2-ga
Stanley Piekarczyk, Finan. A. Kaczyńska, Sekr. Prot. & Fin.
Adam Kaczynski, Prot. Eugenia Storozynska, Kasjerka

Walter Grzeskowiak, Kasj.

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i
Szczęśliwego Nowego Roku

Dla Przyjaciół, Znajomych,

Obywateli Polskiego Pochodzenia

Sukcesów w Waszych Wszelkich Poczynaniach

Dla Całej Polonii w Chicago i w Stanach Zjednoczonych

i Dalszej Zbożnej a Tak Owocnej Działalności we Wszelkich

Kierunkach i Poczynaniach

— zasyłają —

Urzednicy Miasta Cicero oraz

Republikańska Organizacja Township Cicero

ELECTED OFFICIALS TOWN OF CICERO

CHRISTY BERKOS.....President
JOHN F. KIMBARK.....CLERK
GERALD B. RESNICK.....COLLECTOR
LEROY J. LAWNICZAK.....SUPERVISOR
ANTON F. SMETANA.....ASSESSOR
JOHN S. KOCIALKO.....TRUSTEE
RUSSEL SPIREK.....TRUSTEE
GERALD DOLEZAL.....TRUSTEE
MICHAEL A. LONGO.....TRUSTEE

MERRY CHRISTMAS
WRC TRUCK PARTS
4784 S. ARCHER AVE.
CHICAGO, ILL. 60632
247-8211

MERRY CHRISTMAS

**FIRST FEDERAL
SAVINGS & LOAN ASSN.
OF BERWYN**

6809 Stanley Ave.
Berwyn, ILL. 60402
749-1100

MERRY CHRISTMAS
**LITTLE PEOPLES
NURSERY SCHOOL**
2434 West 47th St.
Chicago, ILL. 60632
247-1961

MERRY CHRISTMAS
ERIE DRUGS
376 East 61st St.
Chicago, ILL. 60637
684-2211

MERRY CHRISTMAS
CENTRAL NURSING HOME
2450 N. Central Ave.
Chicago, ILL. 60639
889-1333

**FIRST NATIONAL BANK
OF LINCOLNWOOD**
6401 N. Lincoln Ave.
Lincolnwood, ILL. 60645
583-4800

MERRY CHRISTMAS
HOME RUN INN
4254 W. 31st St.
Chicago, ILL. 60623
247-9696

MERRY CHRISTMAS
KARBEN'S
Frame & Axle Service
7949 S. Exchange Ave.
Chicago, ILL. 60617
768-5446

MERRY CHRISTMAS
& HAPPY NEW YEAR
KIRK'S HALF SIZE SHOP
2147 West 95th St.
Chicago, ILL. 60643
233-4273

MERRY CHRISTMAS
& HAPPY NEW YEAR
LASHET'S INN
2119 W. Irving Park
Chicago, ILL. 60618
478-7915

MERRY CHRISTMAS
**LENNY'S HEATING &
AIR CONDITIONING**
11119 South Kedzie Ave.
Chicago, ILL. 60655
238-4185

MAY THE JOY & PEACE
OF CHRISTMAS BE YOURS
LITTLE FLOWER SOCIETY
11343 S. Michigan Ave.
Chicago, ILL. 60628
568-0400

MERRY CHRISTMAS
**GOLDEN AGE
RESTAURANT**
4545 W. 95th St.
Oaklawn, ILL. 60453
424-5800

MERRY CHRISTMAS
GLENWOOD STABLES
Box 242 Route #1
Chicago Heights, ILL. 60411
474-6410
Hank Wilson
Chuck Sundstrom
Owners

WESOŁYCH ŚWIĄT
i SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU

**LINCOLN PARK FEDERAL
SAVINGS & LOAN ASSN**

1946 W. Irving Park Rd.
Chicago, ILL. 60613
525-2023

MERRY CHRISTMAS
& A HAPPY NEW YEAR
**BUTLER AVIATION,
MIDWAY INC.**
5245 W. 55th St.
Chicago, ILL. 60638 767-4400

MERRY CHRISTMAS
ANDY'S RESTAURANT
917 West Roosevelt Road
Broadview, ILL. 60153
345-6213

A Merry Christmas
and
Happy New Year to All
**WINCREST
NURSING HOME**
6326 N. WINTHROP AVE.
CHICAGO, ILL. 60660
338-7800
A Small Home With a Big Heart
Catholic Mass and Services
Can We Help You to Decide?
Jerry Kunnath, Administrator

MERRY CHRISTMAS

**PALATINE
PASTRY SHOP**

PRESENTS
For The Holidays, Fine Christmas
Stowlen Fruit Cakes, Delicious
Cookies, French Pastries, Cakes
and Rolls

37 West Slade St.
Palatine, Ill. 60067
359-0507

BEST WISHES
FOR A
FOR A JOYOUS
HOLIDAY SEASON

**RICHARD J.
ELROD**

**SHERIFF OF
COOK COUNTY**

WESOŁYCH ŚWIĄT
życzy

**TMF
TOOL CO.
INC.**
oraz
wszyscy
pracownicy

MERRY CHRISTMAS
**ASHLAND
STATE BANK**

9443 S. Ashland Ave.
Chicago, Ill. 60620
445-9300

SEASONS
GREETINGS
DI VINCI MANOR

5609 West North Ave.
Chicago, Ill. 60639
889-4949

MERRY
CHRISTMAS

**A—H
RENTAL CENTER**

1934 Waukegan Road
Glenview, ILL. 60025
729-3716

Północ Już Była...

*Północ już była, gdy się zjawiała,
Nad bliską doliną jasna tuna;
Którą zoczywszy i zobaczywszy,
Krzyknął mocno Wojtek na Szymona;
Szymonie kochany, znak to niewidzialny,
Że całe niebo czerwone.
Na braci zawołaj, niechaj wstawają;
Kuba i Mikołaj niech wypędzają,
Barany i capy, owce, kozły, skopy zamknięte.*

*Na te wołania z smacznego spania
Porwał się Stach z Grześkiem i spadł z broga,
Maciek truchleje, od strachu mdleje,
Woła: uciekajcie ach dla Boga!
Grzeško nogę złamał, Stach na nogę chromał,
Bo ją w kolanie wywinął.
Oj, oj, oj, dla Boga! Pawełek woła,
Uciekajcie prędko, gore stodoła,
Pogorzały szopy i pszeniczne snopy,
Jam zginął.*

MERRY CHRISTMAS
TRADITION UPHOLSTERY
2333 N. MILWAUKEE AVE.
CHICAGO, ILL. 60647
278-0289

MERRY CHRISTMAS
VARADERO FOODS MART
7700 N. ASHLAND AVE.
CHICAGO, ILL. 60626
743-2227

MERRY CHRISTMAS

**PALOS BANK
& TRUST CO.**

12600 S. Harlem Ave.
Palos Heights, Ill. 60463
448-9100

MERRY CHRISTMAS

**COSMOPOLITAN
NATIONAL BANK
OF CHICAGO**

801 N. Clark St.
Chicago, ILL. 60610
664-5200

WESOŁYCH ŚWIĄT

**BORMAN
FUNERAL HOME**

1600 West Chicago Ave.
Melrose, Park, ILL. 60160
344-0714

Mr. Richard Baczak, Director

MERRY CHRISTMAS
**PLYCRAFT
PANALING CENTERS**
3106 WEST 95th ST.
Evergreen Park, Ill. 60642
423-3340
Other Locations:
Downers Grove — 968-3120
and
Chicago Heights — 754-7740

MERRY CHRISTMAS

**ALL STAR
BODY SHIP,
INC.**

4545 N. Pulaski Road
Chicago, ILL. 60630
478-2395

MERRY CHRISTMAS
**NOON HOUR
Food Products
Inc.**

652 W. RANDOLPH ST.
CHICAGO, ILL. 60606
782-1177

MERRY
CHRISTMAS

**C & C
ROOFING
CO.**

4248 W. Montrose Ave.
Chicago, ILL. 60641
777-3361

MERRY CHRISTMAS
LUDWIG INDUSTRIES
1728 N. Damen Ave.
Chicago, ILL. 60647
276-3360

MERRY CHRISTMAS
**MING'S CHOP SUEY
RESTAURANT**
6525 W. ARCHER AVE.
CHICAGO, ILL. 60638
586-2929

MERRY CHRISTMAS
BARBER PEST CONTROL
3858 W. Division St.
Chicago, ILL. 60651
772-7212
24 Hr. Professional Service

Rotogravure Packaging Div.
45 Church St.
Addison, Ill. 60101
932-5200

MERRY CHRISTMAS
BERWYN PET SUPPLY
2829 Harlem Ave.
Berwyn, ILL. 60402
749-0660

**AMY JOY DOUGHNUTS
OF NILES**
7246 Milwaukee Ave.
Niles, ILL. 60648
647-9818

MERRY CHRISTMAS
**OTTO V.
STRANSKY &
SON**

FUNERAL HOME

5112 S. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
778-0700

MERRY CHRISTMAS
WARREN ROSS
STATE FARM INSURANCE
1376 WINSTON PLAZA
MELROSE PARK, ILL. 60160
343-4414

MERRY CHRISTMAS

**BALLY
MANUFACTURING
CO.**

2640 West Belmont Ave.
Chicago, ILL. 60618
267-6060

MERRY CHRISTMAS
**THE NEW
CHATEAU
BU-SCHE**

11535 SO. CICERO AVE.
ALSIP, ILL. 60658
371-6400

Merry Christmas

**MANIK
MOTOR SALES**

1800 North Cicero Ave.
Chicago, Ill. 60639
889-6867

**EDWARD MANIK
Owner**

Radosnych Świąt Bożego Narodzenia i Wszelkiej Pomyślności
w Nowym Roku Calej Polonii Serdecznie Życzą

**UCZNIOWIE, GRONO NAUCZYCIELSKIE
I KOŁO RODZICIELSKIE**

POLSKIEJ SZKOŁY IM. H. SIENKIEWICZA W CICERO

4940 W. 13th Street, Cicero, IL. 60650

Tel. 581-1275

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Klientów i Calej Polonii

— zasyła —

W. T. CHOJNACKI I SYN

Skład Mebli, Farb i Towarów Żelaznych
Oraz Rzeczy Codziennego Domowego Użytku — Bardzo Duży Wybór
Ceny Bardzo Przystępne
2900-02 SO. 48th COURT, CICERO, ILL.
Telefon OLYmpic 6-5858

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
i RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Klientom, Znajomym, Przyjaciółom oraz całej Polonii

— zasyła —

LARK BLIND & SHADE CO.

3407 N. MILWAUKEE
Blisko Pulaski Rd. Tel. SP 7-5350 — PE 6-2425
Otwarte w poniedz. i czwartki wieczorami
WARTO PRZYJECHAĆ NAWET Z DALEKA

SERDECZNE ŻYCZENIA

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia oraz Nowego Roku
Przewielebnemu Duchowieństwu, Rodzicom, Działwie,
Przyjaciółom, Weteranom, Radiowiczom i Polskiej Prasie

— składa —

**Zarząd Stow. Rodziców i Nauczycieli
Polskiej Szkoły Im. Gen Pułaskiego**

**WESELA i BANKIETY
GRAND MANOR**

na Archer, ½ bloku na zachód od Cicero

• Umiarkowane ceny i "Packages"
• Obszerny parkiet do tańca i miejsca barowe
• Najwyższego gatunku potrawy i cocktaile
Telefonować: 767-2300

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Klientom, Przyjaciółom i Calej Polonii

— zasyła —

SEIP CHEVROLET

KAZIMIERZ KOGUT, Sprzedawca,
z którym rozmówicie się po polsku
8628 SO. COMMERCIAL AVE. Tel. RE 4-1400

Zdrowych i Radosnych Świąt
BOŻEGO NARODZENIA i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Polonii, Przyjaciółom i Członkom Klubu Polaków "Santa Rosa"
życzy Kazimierz i Anna Peplowski

VILLA NOVA MOTEL

1001 — 34th St. N., St. Petersburg, FL. 33713
(813) 894-4780

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT
Calej Polonii Składa

**STANLEY
SPRING**

MANUFACTURING COMPANY

— and —

FOUR SLIDE PRODUCTS CO.

AGNIESZKA BANAŚ i SYNOWIE
5050 W. Foster Ave. Chicago, Ill. 60630
SP 7-2600

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA
Składają Calej Polonii Zarząd i Pracownicy
Polskiej Firmy

**TESKO
WELDING MFG., CO.**

WALTER SKONIECZNY

4612-18 W. MAYPOLE
261-5728 lub 626-6792

"WSRÓD NOCNEJ CISZY GŁOS SIĘ ROZCHODZI:
WSTAŃCIE PASTERZE, BÓG SIĘ WAM RODZI,
... DO BETLEEM POSPIESZAJCIE...
PRZYWITAĆ PANA.

OJCOWIE I BRACIA ZMARTWYCHSTAŃCY
PRZY WYŻSZEJ SZKOLE

**GORDON TECHNICAL
HIGH SCHOOL**

3633 N. California Avenue Chicago, Illinois 60618

KS. EDWIN F. MITRENGA, C.R., Dyrektor
ŻYCZENIA SKŁADAJĄ CAŁEJ POLONII:
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA, i
SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Najserdeczniejsze życzenia z okazji Bożego Narodzenia i Nowego Roku
Przyjaciółom i Znajomym, Towarzystwom, Klubom, Organizacjom Polskim oraz Całej Polonii
Oby Wasza Praca Wydała Jak Najobfitsze Plony
Wiele Szczęścia i Radości w Nowym Roku
— zasyła —

SIGISMUND J. NICIA

Attorney — Adwokat

5850 N. Milwaukee Ave.

Tel. SP 4-1323

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Radosnego Nowego Roku
Dla Przyjaciół, Znajomych, Obywateli Polskiego Pochodzenia
Powodzenia We Wszelkich Poczynaniach oraz
Wszelkich Wysiłkach
Owocnej Pracy dla Dobrej Polonii i Stanów Zjedn. — zasyła —
Wasz Rodak

MARION N. BARUCH

ADWOKAT

Prezes Stow. Polsko-Amerykańskich Adwokatów
Na Całe Stany Zjednoczone

MÓWIMY PO POLSKU

33 N. DEARBORN UL./POKÓJ 1530 • Tel. AN 3-0300

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA i RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientów, Przyjaciół i Całej Polonii
— zasyła —

Stephen A. Kubiakowski

ADWOKAT
BYŁY PREZES STOW.
POLSKO-AMERYKANSKICH
ADWOKATÓW
32 W. Washington UL.
Tel. 641-1228

3233 N. Narragansett Ave.
Tel. 685-4341

TAKŻE NOWE BIURA ADWOKACKIE

5339 N. Milwaukee Ave. (Advocates Society of Chicago) Tel. 631-2525

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT
i SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU
— składa —

EDWARD E. PLUSDRAK

SĘDZIA
SĄDU OKRĘGOWEGO

(Judge of The Circuit Court
of Cook County)

5850 N. Milwaukee Ave.

Tel. SP 4-1323

Klientom, Przyjaciółom,
Organizacjom Polskim oraz
całej Polonii
NAJSERDECZNIEJSZE
ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA
i POMYŚLNEGO
NOWEGO ROKU
— przesyła —

GABRIEL A. KOSTECKI
ADWOKAT

Były Prezes Tow. Adwokatów Polskich
Chicago, Ill. 60646

SERDECZNE ŻYCZENIA
RADOSNYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
i BŁOGOSŁAWIENSTWA BOŻEGO W NOWYM ROKU
Polonii Chicagowskiej i Swoim Klientom
— składa —

Biuro Rzetelnej Obsługi
Stephen J. Matelski

POŻYCZKI NA MORGECEZE
WSZELKA ASEKURACJA
Stefan J. Matelski
Stefania Matelski

Adwokat **Roger S. Matelski**
1741 WEST 47-MA UL.
TEL. 927-1935

Biuro w śródmieściu:
180 N. LA SALLE ST.
pokój 2920
Tel. 726-5788

Serdeczne Życzenia
Wesołych Świąt
i Szczęśliwego
Nowego Roku
składa całej Polonii

SĘDZIA

MARYLA ROZMAREK-KOMOSA

KLUB DOLISTÓW I OKOLICY
MIECZYSLAW BOCHENKO, Prezes
IRENA PIOTROWSKA, Sekretarz

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt
i Szczęśliwego Nowego Roku. Pacjentom i całej Polonii
— składa —

Dr. J. SKUZA

SPECJALISTA CHOROÓB
UKŁADU MOCZOPICIOWEGO

2812 PETERSON AVE.

TEL. 338-5900

Najserdeczniejsze życzenia

RADOSNYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA
i
BŁOGOSŁAWIENSTWA
BOŻEGO
W NOWYM ROKU

wszystkim swoim Pacjentom, Wielebnemu
Duchowieństwu, Polsko-Amerykańskim
Organizacjom, polskiej Prasie, Radiu i TV

— składa —

DR. JÓZEF E. KIZIOR
ORTHODONTIST

4326 Prince St., Downers Grove, IL. 60515
Telf. 964-0115

KLUB KASINKA

MAŁA

Nr. 109

Związku Klubów
Małopolskich
z Town of Lake
William Surma, Prezes
Al Rybicki, Sekr. Finan.

Serdeczne Życzenia
Wesołych Świąt
Pacjentom i Przyjaciółom
oraz całej Polonii
— składa —

Dr. Edward J. WAJDA

Dyrektor Wykonawczy
Rycerzy Dąbrowskiego
5723 N. Milwaukee Ave.
774-4441

OTTO C. PLACEK

ADWOKAT

3653 West 26th Street
Tel. LAwndale 1-0232

Chicago, Illinois

SERDECZNE ŻYCZENIA
BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
— składa —

Klemens J. Zablocki
Kongresman 4-go Dystryktu
1401 W. Lincoln Ave.

WESOŁYCH ŚWIĄT i DOSIEGO ROKU
PRZYJACIOŁOM I CAŁEJ POLONII AMERYKANSKIEJ
W CHICAGO I OKOLICY

— zasyła —

ADWOKAT

KRZYSZTOF ZAKRZEWSKI

ORAZ

FIRMA PRAWNICZA

PANOWIE: WOLIN, FRISCH I ZELMAR

1 NORTH LASALLE SUITE #1425
CHICAGO, IL.

TELEFON NO.: 346-3600

JESTEŚMY GOTOWI NA KAŻDE USŁUGI
I POLECAMY SIĘ WASZEJ PAMIĘCI

Franciszek Wyslouh

Odwrót Rosjan z Polesia

Letnia ofensywa wojsk niemieckich w roku 1915 do jesieni zepchnęła wojska rosyjskie aż do Polesia. Nadzieje na fortecę w Brześciu Litewskim zawiodły i Niemcy łatwo przekroczyli Bug i szli w kierunku na Pińsk. Armia rosyjska musiała się cofać, a odwrót rozprzął dyscyplinę ciągle bitych oddziałów. W tej sytuacji dowódca rosyjski, generał Miszczenko, postanowił wykorzystać bezdrożność Polesia jako jedynej naturalnej zapory przed posuwaniem się Niemców. Był to jednak błąd, bo po suchym lecie pogodna jesień zawiodła nadzieje Rosjan. Błota nie stanowiły żadnej zapory nawet dla artylerii i ciężkich pojazdów niemieckich. Niemniej Rosjanie niszczyli wszystko co zniszczyć się dało.

Oczywiście zniszczenia głównie dokonywano wzdłuż nielicznych tu szlaków komunikacyjnych. Ludność i wszystkie inwentarze wywakuowano na wschód. Metodycznie i konsekwentnie robiono z ludnego kraju pustynię. Pozostawiono za sobą zgłiszczka, snujące się dymy pogorzeli, połamane wozy, padłe konie i było zalegające wszystkie drogi, kupy śmiecia, rozwleczoną słomę i stratowaną ziemię. Pirkowice, nasza ojcowizna, leżące między torami kolejowym z Brześcia Litewskiego na Pińsk a traktem, odczuły boleśnie ten historyczny okres wyzwoleń kraju spod okupacji rosyjskiej. Ja, mój ojciec i trzech nieletnich braci byliśmy świadkami

tych zdarzeń.
Lata minęły, teraz żyjemy i pamiętamy te dzieje tylko mój brat i ja.

Noc z 1 na 2 września 1915 roku mijiała. Było coraz ciszej, ogień dogasał i nie dochodził już odgłos turkotu kół na szosie do Drohiczyzna. Ciągłe jednak obawialiśmy się napadu na dom i nie oddalaliśmy się od ganku.

Noc przeszła i pierwszy brzask uspokoił nas: zdawaliśmy sobie sprawę, że wypadki są już za nami. Świt wstawał w ciszy i właśnie ta cisza najbardziej nad uderzyła. Nastąpiło odprężenie.

O dłuższego czasu we dworze Pirkowickim, położonym między głównym traktem a torem kolejowym, panował ciągły ruch i natłok obcych ludzi. Początkowo, gdy walki na froncie rosyjsko-niemieckim były jeszcze daleko, traktem ciągnęli uciekinierzy. Byli to Polacy z Buga. Zachowywali się porządnie i szkód nie robili. Na noc zwykle zatrzymywali się we dworze, gdzie koczowali w ogrodzie i laskach przy trakcie. Pomagaliśmy im, współczuliśmy, że musieli opuścić swoje zagrody i koczować na gościńcu. Najbardziej potrzebne im było mleko dla dzieci, chleb, kartofle, kasza i tłuszcz. Ta fala uciekinierów pozostawiła po sobie dobre wspomnienie.

Gdy front zbliżył się do Buga, sy-

(Ciąg dalszy na str. 8-9)

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT
PRZYJACIOŁOM, PACJENTOM i CAŁEJ POLONII
— składa —

DR. MED. MAREK

REBANDEL

SPECJALISTA—GINEKOLOG

2200 N. LINCOLN

TEL. 871-3444

Przyjęcia Po Telefonicznym Umówieniu

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT
i POMYŚLNEGO NOWEGO ROKU
SKŁADA CAŁEJ POLONII

SĘDZIA

MICHAEL (Mieczysław) F. CZAJA

UBIEGAJĄCY SIĘ O URZĄD SĘDZIEGO SĄDU OKRĘGOWEGO
(CIRCUIT COURT JUDGE)

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Dla Klientów, Współobywateli,
Przyjaciół, Znajomych oraz
Dla Całej Polonii
Wszystkiego najlepszego, wiele
sukcesów i powodzenie dla dobra
sprawy Polskiej i całej Polonii.
Wydajnej pracy
i dalszego rozwoju
— życzy
ADWOKAT

CHESTER M. PRZYBYŁO

ATTORNEY AT LAW

Suite 408
32 W. Washington St.
Chicago, Ill. 60602

TAKŻE NOWE BIURO ADWOKACKIE

5339 N. MILWAUKEE AVE.

Tel.: 631-2525

Northwest Office
2351 W. Augusta Blvd.
Chicago, Ill. 60622
Phone: 489-5040

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt
BOŻEGO NARODZENIA
i POMYŚLNEGO NOWEGO ROKU
Wszystkim Klientom, Przyjaciółom i Całej Polonii
— przesyła —

ADWOKAT

MICHAEL S. HOLEWINSKI
ATTORNEY AT LAW

JAFFE, HOLEWINSKI AND ASSOC. LTD.
OLD ORCHARD OFFICE COURT — SUITE 34
5225 OLD ORCHARD ROAD

SKOKIE, ILLINOIS 60077 (312) 965-9050
ADJACENT TO EDENS EXPRESSWAY — AT OLD ORCHARD ROAD

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia oraz Szczęśliwego Nowego Roku
— przesyła —
Wszystkim Członkom i Członkiniom i Ich Rodzinom,
Ks. Proboszczowi Marcinowi Borowczykowi
z parafii Św. Konstancji i jego asystentom, przyjaciółom Klubu
oraz całej Polonii

KLUB POLONIA W JEFFERSON PARK

ZARZĄD:
Stanisław Surówka, Prezes
Bolesław Biedrzycki, Fed Oleksy, Edwin Tomasiewicz, Wice-prezisi
Stefan Toczek, Sekretarz Józef Maciejewski, Marszałek
Józef Czarnecki, Sekr. Finans. Jan Wierc i Aniela Maciejewska
Franciszek Ciasnocha, Skarbnik Jan Wroblewski, Korespondent

Happiness Tours & Travel, Inc.

6 E. Monroe Street 782-4900

Władysława Fafrowicz i Stefania Gondek
Życzą Czytelnikom
WESOŁYCH ŚWIĄT I POMYSŁNEGO NOWEGO ROKU
BIURO NASZE ZAJMUJE SIĘ
Wycieczkami po Kraju i do Wszystkich Zakątków Świata.
WYCIECZKA WE WRZESNIU NA WARSZAWSKĄ JESIEŃ.
Autoryzowany dealer PEKAO

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Przyjaciółom i Znajomym oraz całej Polonii
— zasyla —

POLSKA KWIACIARNIA

MARTIN'S FLORIST

1835 West 47th Street 523-7755
See our large selection of Gift Ideas and Greeting Cards

Odwrót Rosjan z Polesia

(Ciąg dalszy ze str. 7)

tuacja zmieniła się na gorsze. Przepędzono bowiem stada bydła, tabuny koni, owce oraz wycyfrowano jakieś zakłady wojskowe. Wszystko to zwało się do dworu w poszukiwaniu wodojopu.

Rosjanie oczyszczali kraj ze wszystkich żywych inwentarzy. Były tego masy, bo Poleszacy hodują dużo bydła. Pędzono stada w warunkach, których zwierzęta wytrzymać nie mogły tym bardziej, że panowała nie spotykana susza i upał. Po obydwu stronach traktatu leżało dużo padłych sztuk, których nikt nie zakopywał. Po każdym noclegu we dworze musieliśmy uprzątać ofiary przemęczenia, bo upał powodował natychmiastowy rozkład. Smutne wrażenie robiły pojedyncze żywe jeszcze sztuki pozostawione swojemu losowi; łąziły one po polach i ogrodach w oczekiwaniu opieki, której nikt nie udzielał, lub smutnego końca. Niewinne ofiary wojny.

Stacja kolejowa w Drohiczynie miała małą przepustowość oraz ograniczoną ilość zapasowych torów. Powodowało to zablokowanie toru kolejowego pociągami wojskowymi, których stacja nie przyjmowała. Tłumy

żołnierzy wyskakiwały z wagonów i wpadały do sadów owocowych. Oczywiście obrywano gałęzie z owocami, by zanieść je do wagonów. Na nasze prośby i reakcje, aby nie niszczyli — żołnierze mieli zawsze tę samą odpowiedź: "Germanom nie zostawim". Zresztą w tym czasie każdy rabunek zawsze tym uzasadniano. Słyszano się do wszędzie i było w tym swoiste źródło patriotycznego podniecenia, a przy tym i rozbudzenie bezkarności najniższych niszczycielskich instynktów. Przecie kto nie uciekał i siedział na swoim, to już musiał być wrogiem. Tak wtedy rozumowano i takie hasła rzucała cofająca się armia. Czuła ona swą bezradność i to zaostrzało nienawiść do Niemców. Trzeba to było zrozumieć, ale i boleśnie odczuć.

Z dnia na dzień front się zbliżał. Teraz szły wojska i uciekinierzy z bliskich okolic, pospiesznie i bezładnie, zaniepokojeni bliskim już odgłosem armat, ciągly kwaterunek zamienili dwór w śmietnik. Rozciągano nie młócone zboże ze stodoł, słamą słoma całymi górami zalegała wszędzie. Ploty i wszystko, co się dało oderwać, szło na ogniska. Nie kępowano się. Wylamane wrota z budynków walono wprost na ogień nie rąbiąc ich nawet. W domu zwykle kwaterowali oficerowie, dowódcy biwakujących oddziałów, ale nie reagowali na nasze prośby, by utemperowali swoich ludzi.

Dom musieliśmy oczyszczać od góry do dołu po tych kwaterunkach. Była to praca beznadziejna, bo następny kwaterunek znowu zmuszał nas do tej pracy. Nie chcieliśmy jednak widzieć domu w takim opuszczeniu.

Człowiek przestał być gospodarzem we własnym domu co bolało i męczyło. I zawsze spotykaliśmy się z tymi samymi pytaniami naszych

(Ciąg dalszy na str. 9-ej)

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Dla Klientów oraz Dla Polonii
— zasyla —

LUDWIK REALTY CO.

Józef Ludwik Zwiernik Właściciel
Mówimy Po Polsku

3813 W. MONTROSE AVE.

TEL. 478-6510

Najserdeczniejsze i Szczerze Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Radosnego Nowego Roku
Klientom, Przyjaciółom i Całej Polonii — zasyla

WM. STREJC & SON

KONTRAKTOR
GREAT EXPERT — REMODELING AND BUILDERS
5410 SO. KARLOV AVE. TEL. 585-4366

Season's Greetings

(312) 685-6920

tadeusz f. pawlak
2911 n. kolmar ave.
chicago, il. 60641

commercial art • newspaper and
magazine ads • original designs
letterheads • logos • show cards • t.v.
slides • posters • invitations • displays
business cards • brochures, etc.

**innovation art
design**

complete service & printing

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
oraz Radosnego Nowego Roku
Dla Swoich Uczennic, Przyjaciół, Znajomych, Całej Polonii
— zasyla —

WYŻSZA SZKOŁA DLA DZIEWCZĄT

MADONNA HIGH SCHOOL

Siostra Józefa Maria, Pryncypałka

3155 North Karlov Avenue

Tel. AV 2-2552

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Swoich Odbiorców, Przyjaciół i Klientów oraz Całej Polonii
— zasyla —

AUGUSTA PHARMACY

959 N. WESTERN AVE.
(narożnik Augusta Blvd.)
Tel. AR 6-6670

Każdą waszą receptę wypełniamy sumiennie i dokładnie.

Serdeczne Życzenia
WESOŁYCH ŚWIĄT
Składają Całej Polonii

Eugene G. PLACK

Frank J. WROBEL

1117 N. Ashland Ave.

Tel. ARmitage 6-3310

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Klientów i Całej Polonii
— zasyla —

CONGRESS FLORIST

POLSKA KWIACIARNIA
oraz Sklep Różnego Rodzaju Farb i Tapet

ANTONI i ANNA TANASZ, Właściciele
5842 W. Fullerton Ave. Tel. 637-2988

**WESOŁYCH ŚWIĄT
I
SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU**

Wszystkim Członkiniom i Członkom,
Bratnim Organizacjom,
Polskiej Prasie i Polskiemu Radiu,
Całej Polonii Amerykańskiej,
oraz
Rodakom w Kraju i rozsianym po całym świecie.

KLUB PRZYJACIÓŁ ZIEMI TARNOWSKIEJ

ZARZĄD:

STANISŁAW RADŁOWSKI, Prezes

STANISŁAW LABNO, Wice-Prezes

IRENA KIWIOR, Wice-Prezes

JOZEF JASIAK, Sekr. Prot.

MARIA LABNO, Sekr. Finans.

TADEUSZ BARNAS, Skarbnik

STANISŁAW SEMPEK, Marszałek

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku
Klientom i Przyjaciółom oraz całej Polonii — składa —
STANLEY LESNIAK, JR., Prezes

RAINBOW ROOFING CO.

NOWE DACHY — REFERACJA DACHÓW i IZOLACJA
Ceny Niskie. Obliczenia Darmo — Robota Gwarantowana
3413 N. Central Ave. Tel. 777-4667

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku
Dla Przyjaciół, Znajomych, Klientów i Całej Polonii — zasyla

SIEVERT ELECTRIC CO.

1349 NORTH BAUWANS STREET
Telefon: ARmitage 6-8300

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA i RADOSNEGO NOWEGO ROKU
KLIENTOM i CAŁEJ POLONII — zasyla

Blake Electric Company, Inc.

Industrial and Residential Wiring

JOHN CHROMICZ, Prezes

5716 W. Diversey Avenue Phone BE 7-0140

Dawnym i obecnym klientom, przyjaciołom i znajomym
NAJLEPSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT/
ORAZ SZCZĘŚCIA i ZDROWIA z NOWYM ROKIEM
— życzy —

BRONISŁAW SLABIŃSKI

Właściciel polskiej stacji gazolinowej
wraz z całym zespołem pracowników

B & B Texaco Service Station

3368 N. Milwaukee Ave.

Tel. 545-2888

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
dla Klientów, Przyjaciół, Znajomych i całej Polonii
— składa —

BOB WOLF, Prezes

DISTRICT FURNITURE & APPLIANCES

4501 South Pulaski Road

Telefon 254-4700

MEBLE — PRZYRZĄDY — DOMOWE — DYWANY

ZAMIAST WYSYLANIA KARTEK ŚWIĄTECZNYCH, CELEM
POPARCIA DZIENNIKA ZWIĄZKOWEGO, W TEN SPOSÓB

SKŁADAMY SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Rodzinie, Przyjaciółom, Klientom, Znajomym
Jak Też Całej Polonii w Ameryce i Polsce

Helena i Stanisław J. Piotrowicz

z Kopernik Shores (Texas)

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku.
Przyjaciółom, Znajomym, Członkom i całej Polonii
— zasyla —

KLUB FAMILIJNY

WZAJEMNEJ POMOCY ZARZĄD KLUBU

Henry Kocol, Prezes; Arlene Bevier, Wice Prezeska; Maria Kocol, Sekretarka Protokołowa; Józef Schab, Kasjer i Sekretarz Finansowy; Richard Dziminski, Marszałek
DYREKCJA
Bolesław Kocol i Roman Placzek

Życzenia Radosnych Świąt Bożego Narodzenia
oraz Szczęśliwego Nowego Roku
Wszystkim Członkom Klubu, Znajomym oraz całej Polonii
— zasyla —

Klub Parafii Jastrzębki Nowej

ZARZĄD:

Ludwik Kielbasa, Prezes

Genowefa Gasiciel, Wiceprez Stanisław Gasiciel, Kasjer
Stefania Gawlik, Sekr. Prot. Edmund Sieradzki, Opiek. Kasy
Józef Kadzielawa, Sekr. Fin.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
dla Członków, Przyjaciół oraz Polonii
— zasyla —

KLUB PARAFII ŻUKOWICIE STARE

ZARZĄD:

Roman Placzek, Prezes

Genowefa Gasiciel, W-Prezeska Gustaw Jachym, Kasjer
Edmund Sieradzki, Sekr. Prot. Stanisław Gasiciel, Marszałek
Stefania Gawlik, Sekr. Fin. Henryk Kocol, Opiekun Kasy

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU 1980-GO — Zasyla
całej Polonii

KLUB PARAFII JORDANÓW

ZARZĄD:

Frank Rapacz, Prezes Edward Marchinski, Sekr. Fin.
Józefa Kwiatkowski, W-Prezeska Stanisław Tomiczak, Kasjer
Henryk Krupa, Sekr. Prot. Mieczysław A. Binkowski, Koresp.
Rada Gospodarcza: Stanisław Kwartnik, Franciszek Kwiatkowski

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Wszystkim Członkom, Ich Rodzinom i całej Polonii Składa

KLUB PARAFII ZASSÓW

Stanisław Grych, Prezes

Zofia Piekos, Wiceprezeska Aniela A. Bartkiewicz, Sekr. Prot.
Kazimierz Olejarz, Sekr. Finan. Władysław Widlak, Kasjer
DYREKCJA: Władysław Kulaga, Jan Walega, Janina Korus

Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
oraz Szczęśliwego Nowego Roku całej Polonii Składa

Klub Województwa Białostockiego

Administracja Klubu:

Jan Purta, Prezes

Józef Jabłoński, Wice-prez. Jadwiga Lampart, Sekr. Finans.
Genowefa Korzeniwska, W-Prez Halina Przybysz, Kasjer
Zdzisława Lipińska, Sekr. Prot. Don Lampart, Marszałek

Dyrektorzy:

Anna Przybysz, William Biedrzycki, Czesława Przybysz

KLUB CHICAGO GRUPA 5 ZNP

przesyła serdeczne życzenia Świąteczne
i Noworoczne

Augustyn Gęsiór, Prezes

Zygmunt Turkiewicz, Wice-Prez. Roman Truskolaski, Sekr. Fin.
Eugeniusz Pomorski, Skarb. Jan Zientara, Sekr. Prot.

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
Wszystkim Członkom Klubu, Przyjaciółom, oraz
całej Polonii — zasyla

Klub Bieniaszowice

Roman Gawel, Prezes Tadeusz Koza, Wiceprezes
Emilia Jagielka, Sekretarz Teofil Cabaj, Skarbnik

Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku Wszystkim Rodakom i całej Polonii
— zasyla —

KLUB ZIEMI ŁOMŻYŃSKIEJ

ZARZĄD:

Tadeusz Niklinski, Prezes

Marian Ciurus, Wice Prezes Dolores Ramotowski, Sekr. Fin.
Jean Niklinski, Wice Prezeska Lorraine Lagona, Skarbnik
Helene Rogowski, Sekr. Prot. Henry Rogowski, Marszałek

Dyrektorzy: Eugeniusz Adamski, Antoni Lagona, Ben Warych

KLUB POWIATU JASŁO

— składa —

Wszystkim Członkom i ich Rodzinom
Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

ZARZĄD:

Jan Kopec, Prezes Marya Fudacz, Sekr. Finans.
Wanda Telma, Wiceprezeska Aniela Peski, Skarbnik
Alojzy Sikorski, Wiceprezes Józefa Sulimowski, Sekr. Prot.

Dyrekcja:

Aniela Bartkiewicz Marya Romanowski Anna Dranka

Przyjaciółom i miłośnikom Klubu Osobnica najlepsze
życzenia świąteczne i noworoczne
— przesyla —

ZARZĄD KLUBU OSOBNICA

w następującym składzie:

Bronisław Gierut, Prezes Stanisław Paluch, Sekr. Finans.
Bronisława Kondrat, 1-W-Prezes Helena Sendra, Kasjer
Józef Augustyn, 2-W-Prezes Maria Wiedenska, Sekr. Prot.

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku
— składa —

KLUB PARAFII RABKA-ZDRÓJ

Zarząd:

Ks. Wład. Szczypuła, Kapelan Alicja Żurek, Sekr. Prot.
Jan Molek, Prezes Anna Długopolska, Sekr. Fin.
Aniela Wojcik, Wiceprezeska Anna Deptuła, Kasjerka
Dyrekcja: — Helena Suski Helena Jung
Jan Niżnik, Marszałek

Najlepsze Życzenia Na Święta Bożego Narodzenia
Wszystkim Członkom, Członkiniom oraz Ich Rodzinom
— składa —

PLACÓWKA 39 S.W.A.P.

WRAZ z KORPUSEM POM. PAŃ

Jan Bogusz, Komendant

Maria Klinger, Prezeska

SERDECZNE ŻYCZENIA
RADOSNYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Polskiemu Duchowieństwu, Polskim Organizacjom,
Prasie, Radiu, Telewizji,
Polskim Sobotnim Szkołom oraz całej Polonii

— składa —

OBWÓD Z.H.P. CHICAGO

HUFIEC ZUCHÓW "ŚWIT"

HUFIEC HARCEREK "TATRY"

HUFIEC HARCERZY "WARTA"

21 KRĄG STH. "ORŁÓW KRESOWYCH"

KOŁO PRZYJACIÓŁ HARCERSTWA

RYCERZE DĄBROWSKIEGO

PRZESYLAJĄ CAŁEJ POLONII

SERDECZNE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIĄT

I SZCZĘŚLIWEGO

NOWEGO ROKU

Dążymy Do Zapewnienia
Polonijnemu Dziecku Wyższego
Wykształcenia.

Dążymy Do Rozwijania Się

Polonijnego Funduszu

Krucjaty Oświatowej

ZA ZARZĄD:

CHESTER S. WAJDA, Prezes Krajowy

Najserdeczniejsze Życzenia Świąteczne i Noworoczne
dla Wszystkich Członków Klubu, Sympatyków oraz całej Polonii
— zasyla —

KLUB PIŃCZOWIAN

ZARZĄD:

Bruno Kopec, Prezes Irena Korbińska, Sekr. Prot.
Henry Korbiński, Wiceprezes Józefa Szywała, Sekr. Finans.
Stefania Czajka, Wiceprezeska Ewa Mularz, Skarbniczka

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
Wszystkim Członkom Klubu, Przyjaciółom i całej Polonii
— zasyla —

KLUB POJAWIAN

ZARZĄD:

Jan Rębacz, Prezes Władysław Pucek, Sekr. Prot.
Stanisław Pawuła, Wice Prezes Józefa Sikora, Sekr. Fin.
Anna Lis, Wice Prezeska Józefa Pucek, Skarbnik

RADA GOSPODARCZA

Stanisław Czaja

Franciszek Lis

KLUB CZARNA POWIAT ROPCZYCE

życzy swoim Członkom i całej Polonii

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia

i Szczęśliwego Nowego Roku

Zarząd:

Eugene Blaski, prezes

Frank Pytel, 1-szy wiceprezes Julia Feret, sekr. prot.
Emily Barnak, 2-ga wiceprezeska Richard Danek, kasjer
Stephanie Zachwieja, sekr. prot. Louis Kawa, odźwierny

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT

— zasyla —

KLUB WIOSKI NIEDZIELISKA

Członkom, Znajomym, Przyjaciółom oraz całej Polonii

ZARZĄD:

Stanisław Czachór, Prezes

Joanna Gut, Sekr. Prot. Władysław Mundała, Sekr. Fin.
Anna Dobiegala, Skarbnik Zbigniew Strączek, Przew. Zabaw
Dyrektorzy: Stanisław Bierzychudek, Józef Habura

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia oraz Szczęśliwego Nowego Roku
Członkom, ich Rodzinom Przyjaciółom i całej Polonii

— składa —

KLUB WOLA PRZEMYKOWSKA

ZARZĄD:

Józef Babicz, Prezes Stanisława Modlińska, Sekr. Prot.
Jan Kozak, Wice-Prezes Józef Wojnicki, Sekr. Fin.
Florence Oszkandy, W-Prezeska Antoni Wodka, Kasjer
Władysław Mazur, Prze. imprez.

PNA 1184

POLISH CLUB

3535 Forrest Terrace
Anderson, Indiana 46014

Chester Ravage, Pres.

Peter A. Szczesny, V-Pres. Charles Kuklenski, Trustee
Peter Dolenski, Tres. Chester Sokol, Trustee
Charles J. Rudolf, Fin. Sec. Michael Walser, Trustee
Karl Rudolf, Rec. Sec. Anthony Sklebek, Door-Man

Open to Pubic — I-69 Exit at St. Rd. 9, North to 2nd Stoplight,
38th St. West to Forrest Terrace, 4th St., North 2 Blocks.

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU
Dla Przyjaciół, Znajomych, Członków oraz całej Polonii

— zasyla —

KLUB PRZYBYSŁAWICE

Zarząd:

Mieczysław Woźniak, prezes

Jan Żurek, wiceprezes Tadeusz Kaganek, sekr. fin.
Stanisław Kowalczyk, skr. prot. Franciszek Korus, kasjer

RADA GOSPODARCZA

Stanisław Staszczak, Józef Saletnik, Genowefa Korus,

Odwrót Rosjan z Polesia

(Ciąg dalszy ze str. 8)

przygodnych gości: "Co tu jeszcze robicie? Dawno już pora jechać do Rosji! Pod Niemcem chcecie żyć, czy co?"

Z chwilą wywiezienia ludności ze wsi i dworu sprawa znacznie się pogorszyła. Dwór był pusty i bez opieki. Ulatwiało to niszczanie i rabunek. Poza tym trzeba było opiekować się resztą koni, które pozostawiono nam pod pozorem, że będą nam potrzebne z chwilą naszego wyjazdu. Wierzo no w tę wersję. Ale konie znikły lub były zamieniane na zniszczone i wyczerpane.

Pamiętam szczególnie noc, gdy rozbito gorzelnię w Zakoziele i spirytus beczkami sprowadzono do Pirkowicz. We dworze zrobiło się piekło. Gdy pijane grupy żołnierzy rano odpłynęły, do padłych koni i bydła doszli i zapici na śmierć ludzie, których również beztrósko pozostawiono w słomie. Niestety, między zapitymi znalazł się i człowiek o polskim imieniu i nazwisku — Jan Janek. Pochowaliśmy go na wzgórzu koło lodowni.

W miarę zbliżania się frontu to bezholowie odwrótowe narastało, a ludzie coraz bardziej szaleli pod hasłem: "Nic Niemcom nie zostawimy". Jakimś cudem te pijane tłumy nie spaliły wtedy dworu. Nie wiem jak się to stało, ale przypuszczam,

że należy to przypisać Kozakom kwatrującym w opuszczonej wsi. Kozacy zachowywali się porządnie i z godnością. To byli zupełnie inni, wyższej kategorii ludzie. Patrole ich stale przebiegały okolicę, co wpływało uspakajająco i na nas i przepływającą tłumy. Prawdopodobnie zawiązywał Kozakom i życie, bo gdy uzbrojona w siekiery i kółki banda uciekinierów chciała się dostać do domu i gdy rewolwerem zagroził im na ganku, to otoczyli dom. Zaczęło się wyłamywanie okien, których nikt nie mógł bronić, nikogo w domu poza mną i trzema małymi chłopcami nie było. Sytuacja stawała się poważna. Raptiem naskoczył patrol Kozaków, napastnicy przysnęli pod uderzeniami nahajek i tratowaniem końmi. Za chwilę nikogo nie było, a tylko podoficer kazacki podjechał do ganku i krzyknął do mnie: — Wyrzucili! Bolsze nie pydu!

Znałem tych Kozaków, a głównie ich oficera. On kierował ewakuacją ludności ze wsi. Postanowił on, że każdy gospodarz musi mieć dobrą parę koni i duży wóz. Brakujące konie i furgony brał z naszego i okolicznych dworów na wszystko wystawiał kwity, które mieliśmy zrealizować w Morzycu. Był on w ciągłym ruchu i byliśmy mu wdzięczni, bo przy pomocy swoich Kozaków, temperował zapędy uciekinierów, a nawet żołnierzy.

(Ciąg dalszy na str. 10-iej)

...Podnieś Rączkę Boże Dziecię
Ulżyj Narodowej Doli,
Niech truchleją bolszewicy,
Co spowili Go w niewoli.

Niech odzyska Wolność Cała
By się cieszył z narodami,
A Słowo Ciałem się stało,
I mieszało między nami.

WESOŁYCH ŚWIĄT

BOŻEGO NARODZENIA

I POMYSŁNOŚCI W NOWYM ROKU

życzy Członkom, Ich Rodzinom, braćmi Organizacjom,

życiowej prasie, Polonii i polskim programom radiowym

KOŁO S.P.K. "WIERNOŚĆ ŻOŁNIERSKA"

KLUB Nowy Prąd

W. MUZYKA
Prezes

M. TOMAS
Sokr. Prot.

Klub Parafii Siedliska

KAZIMIERZ MADEJ
prezes

MARIA WRONA
Sekretarka protokołowa

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

Dla Polonii i Duchowieństwa z Okazji

ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Zasyla

Placówka Macierzysta Nr. 5
Stow. Weteranów Armii Polskiej w Ameryce
Korpus Pomocniczy Pań S.W.A.P.

Tow. Ratunkowe Gminy Borzęcin

Zasyla Serdeczne Życzenia

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia

i Szczęśliwego Nowego Roku

Wszystkim Członkom Klubu, Ich Rodzinom oraz całej Polonii

Zarząd Towarzystwa:

Albert Ptasinski, Prezes Janina Tokarczyk, Sekr. Finans.

Maria Klich, Wiceprezeska Stefan Harkowski, Sekr. Prot.

RADA GOSPODARCZA:

Stefan Szafraniec, Teresa Rogóz

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku całej Polonii Chicagowskiej Składa

TOW. POBUDKA

GRUPA 723 ZWIĄZKU POLEK W AMERYCE

Helena Damsz-Wójcik, Prez. Lillian Kamińska, Kasjerka

Anna Barczyk, Wiceprezeska Alfreda Kroll, Sekr. Fin.

Franciszka Biderman, Sekr. Prot. Leonarda Gościński, Protektorka Wianka 591

RADA GOSPODARCZA:

Jadwiga Kask, Bronisława Ludwińska, i Salomea Menczyńska

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
CAŁEJ POLONII

— składa —

POLSKO AMERYKAŃSKIE
TOWARZYSTWO NUMIZMATYCZNE
(POLISH AMERICAN NUMISMATIC ASSOCIATION)

P. O. Box 1873, Chicago, Ill. 60690

Artur Zbigniew Marquart, Prezes
Ludwik Ogonek, Skarbnik Ted Maczyński, Sekr.

Serdeczne Życzenia Świąteczne Noworoczne

Polonii Chicagowskiej

— składa —

Kongres Polonii Amerykańskiej

Wydział Na Stan Illinois

ZARZĄD WYKONAWCZY:

Anna M. Rychliński, Prezeska

Mathilda Jakubowski i Julian Witkowski, 1-si Wiceprezesi

Patricia Witkowski, Sekr. Prot. Alfred Stokinger, Sekr. Finan.

Witold Raginia, Skarbnik Kazimierz Stawicki, Marszałek

Edward C. Różański, Archwista

WICEPREZESI:

Helena Szymanowicz, Wanda Rozmarek, Julia Straub, Zofia Piekos,
Zofia Kuntaras, Zofia Ziolo, Jan Lorys, Krzysztof Rac, Józef Sikora,
Tadeusz Szebert, Zygmunt Podbielski, Jan Jabłoński

Odwrót Rosjan z Polesia

(Ciąg dalszy ze str. 9)

Z pewnym uznaniem przyglądałem się dyspozycjom oficera dla patroli. Każdy dowódca patrolu po otrzymaniu rozkazu natychmiast zapisywał go w notesie. Treści rozkazów nie mogłem się domyśleć, ale potem okazało się, że były to dyspozycje paleńców. Była to szczegółowa i metodyczna organizacja zniszczenia. Zniszczono wszystko; poszły z dymem osiedla, wiatraki, stogi, mosty, a nawet kopy niezwiezionego na polu zboża. Widocznie Kozacy mieli również instrukcje, by opiekować się dworem i nie niszczyć go przed czasem, bo był potrzebny dla kwaterunków wojskowych.

Odwrót wojsk rosyjskich odbywał się pośpiesznie, bo Niemcy napierali i oskrzydłali Rosjan od południa ze strony błot Perypeci i Kanału Królewskiego. Z powodu szybkości odwrotu i przepłynięcia głównych mas uciekinierów dnie przechodziły we względny spokój. W nocy było gorzej, bo ciągle gdzie zdobywano wódkę, a pijackie wrzaski były stałym akompaniamentem tych nocy. Byliśmy kompletnie wyczerpani nerwowym napięciem i oczekiwaniem zlego.

Do tego dochodziła troska o wyżywienie. Sami musieliśmy gotować, a nie było z czego. Po wyjeździe służby okazało się, że nic prawie w domu nie ma. Magazyny już zrabowano poprzednio, a w spiżarni domowej znaleźliśmy tylko resztki jakichś

zapasów. Zresztą musieliśmy się uczyć tej sztuki — gotowania. Właściwie mieliśmy kartofle na polu i stratomane warzywa ze stratomanych ogrodów. Chleba już nie było.

Dopiero z chwilą zakwaterowania we dworze sztabu gen. Budkiewicza, dowódcy straży tylnej, wszystko się uspokoiło. Do dworu nie dopuszczano nikogo. Były to już ostatnie dni pobytu Rosjan w naszej okolicy, ale bliskość frontu potwierdziła prawdę, że na linii bojowej jest zawsze porządek, a tylko tyły są w chaosie.

A sytuacja nie była łatwa. Główne siły rosyjskie cofały się traktem z Brześcia Litewskiego na Pińsk. Niemcy, wykorzystując suszę, obeszlili Rosjan na trakcie. Wyprowadzenie zagrożonych oddziałów wymagało środków, a tych nie było. Pozostało jedno — szybkość ruchu. Artylerzyści pokazywali mi swoje jaszczki, w których zamiast pocisków wozili kartofle. Przysłowiowe bagna poleskie zamiast ochrony przyniosły armii rosyjskiej zaskoczenie. Właściwy opór gen. Budkiewicz zamierzał zorganizować w rejonie Drohiczyzna, gdzie na gwałt rozbudowywano pozycję obronną. Wszystko więc cofało się w tym kierunku, ponaglone przez Kozaków. Nie wolno było zatrzymywać się a więc i rabować. Spodziewaliśmy się grozy ostatnich fal odwrotowych, w rzeczywistości one najmniej nam zagrażały.

(Ciąg dalszy na str. 11-ej)

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku — zasyła

ZWIĄZEK MŁODZIEŻY POLSKIEJ

na ZIEMI WASHINGTONA
Kolegom, Koleżankom oraz całej Polonii

Wiel. Ks. K. Czaplicki, Kapelan

S. Chruscinski, Hon. Pezes
J. Gierlasinski, Prezes
L. Bonder, Wice-Prezeska
K. Jasinski, Wice-Prezes
I. Jaworska, Sekr. Gen.
S. Matelski, Skarbnik

DYREKCJA: Al Powarzynski, L. Orawiec, R. Czekaj, E. Schiller

Najlepsze życzenia świąteczne i noworoczne zasyła

THEO. ROOSEVELT POST #4 P.L.A.V.

Henry E. Gurga, Commander, Mary Brodzinski, Adjutant

THEO ROOSEVELT POST CHAPTER #4 P.L.A.V.

Helen Radek, Pres.

Adeline J. Lewinski, Rec. Pres.

Towarzystwo Ratunkowe Górka w Chicago

— składa —

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Swoim członkom, przyjaciołom i całej Polonii

ZARZĄD:

Ryszard Lewandowski, Prezes
Franciszek Kozera, Sekr. Prot.
Józef Nowak, Kasjer
Tadeusz Dudek, Wiceprezes
Eleonora Solak, Sekr. Fin.
Stanisław Lech, Kier. Imprez.

Radosnych Świąt i Pomyślności w Nowym Roku
Członkom, Ich Rodzinom, Przyjaciołom Klubu, Towarzystwom i Lidze Morskiej

— zasyła —

Oddział Gdańsk Nr. 50 Ligi Morskiej

H. Pukała, Prezeska
J. Musiał, Wice-Prezes
S. Wierkus, Sekr. Prot.
V. Kreith, Sekr. Fin.
M. Baumbah, Kasjerka

WESOŁYCH I RADOSNYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— zasyła —

CHÓR FILARECI DUDZIARZ, #15 Z.S.P. w AMERYCE

CZŁONKOM I CAŁEJ POLONII

ADMINISTRACJA:

Ted Niklinski, Prezes
Stephanie Miekisiewicz, Vice prez.
Stanley Wiczorek, Vice prez.
Zosia Adamski, Sek. Fin.
Robert Tereszczuk, Sek. Prot.
Edward Job, Skarbnik
Stanley Klosowicz, Bibliotekarz
H. Wawrzyczek, Dyrygent Chóru

GÓRĄ PIĘŚN!

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
pomyślnego i szczęśliwego Nowego Roku
Całej Polonii

— składa —

**STOWARZYSZENIE
SAPERÓW POLSKICH
w U.S.A.**

Członkom naszego Stowarzyszenia, ich rodzinom,
organizacjom weterańskim oraz Całej Polonii,
przesyłamy najserdeczniejsze życzenia
Zdrowych, Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i
Pomyślnego Nowego Roku!

**ZARZĄD STOWARZYSZENIA LOTNIKÓW POLSKICH
SKRZYDŁO CHICAGO**

ZRZĘSZENIE NAUCZYCIELI POLSKICH w AMERYCE
wraz
z POLSKIMI SZKOŁAMI RADY EDUKACYJNEJ

— składa —

Serdeczne Życzenia Świąteczne i Noworoczne
Całej Polonii i Dziennikowi Związkowemu

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia, Oraz Szczęśliwego
Nowego Roku 1980 Dla Wszystkich Członków
Przyjaciół, Znajomych i Całej Polonii

— zasyła —

TOWARZYSTWO RATUNKOWE KWIKÓW

ZARZĄD:

Franciszek Banek, Prezes
Genowefa Kochanek, W-Prezeska
Czesław Walczak, Sekr. Prot.
Jan Kozak, Sekr. Fin.
Janina Antosz, Skarbniczka

RADA GOSPODARZA:

Władysław Kochanek, Jan Czesak, Jan Pawula

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
Oraz Szczęśliwego Nowego Roku Przesyła

ZWIĄZEK ŚPIEWAKÓW POLSKICH w AMERYCE

(Polish Singers Alliance of America)

180 — 2nd Ave., New York, N.Y. 10003

ZARZĄD CENTRALNY

Joseph F. Czechlewski, Prezes
Walter Obara, Wiceprezes
Frances X. Gates, Wiceprezes
Walter Falencki, Sekretarz Generalny
Eugene Pili, Skarbnik
Antoni Kazmierczak, Dyrygent Generalny
Theodore M. Niedzielski, Hon. Dyryg. Gen.
Michał Bartkow, Bibliotekarz
Jennie Czechlewski, Chester Brach, Jean Kurzyńska, John Maciag
Stefan J. Smith, Bernice Sawicka, Mikolaj Stralkowski

39-ty Walny Zjazd — 22-25-go Maja 1980, New York, N.Y.

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Członkom i Członkiniom oraz dla całej Polonii

— składa —

**OKRĘG 1-szy S.W.A.P.
i KORPUS POMOCNICZY PAŃ**

JAN BOGUSZ, Komendant Okr.

MARIA SZEŁĄG, Prezeska Okr.

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku,
Koleżankom i Kolegom Stowarzyszenia Lotników
Polskich w U.S.A. Ich Rodzinom oraz całej Polonii

— składa —

TADEUSZ MAJ

Przew. Rady Skrzydeł SLP w USA.

**ZWIĄZEK MIŁOŚNIKÓW WILNA
IM. KRÓLA ZYGmunTA AUGUSTA**

w Chicago, Ill.

SKŁADA SERDECZNE ŻYCZENIA

WESOŁYCH I MIŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ POMYSŁNEGO I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Członkom Swojej Organizacji, Ich Rodzinom Jak i Całej Polonii

ZARZĄD 1980 ROKU:

Witold Raginia, Prezes

Henryk Kosiński, Wiceprezes

Józef Mikołajczyk, Sekr.

Jan Aranowicz, Skarbnik

Komisja Nr. 9-ta, Obwód 1-szy Związku Polek w Ameryce

— składa —

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
Z OKAZJI ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Duchowieństwu, Radiowiczom, Bratnim Organizacjom,
Delegatkom Komisji 9-ej Związku Polek
oraz Całej Polonii Błogosławieństwa Bożego
i wszelkiej pomyślności w 1980 roku

Helena Klich, Prezeska, Bronisława Karczewska, Honorowa Prezeska
Olga Kaszewicz, Wiceprezeska, Wiktoria Sidor, Sekr. Prot.,
Stefania Nowogorska, Skarb.

ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE ZASYŁA
IRONSIDES POSTERUNEK NR. 16
ODDZIAŁ PAN LEGIONU NR. 16 P.L.A.V.

John Gilski, Kmdt.
Edward Kubiczko, Wice-Kmdt.
Sylwester Wilkoszewski, Adj.
John Trybula, Sekr. Fin. i Kasjer
Walter Tarczon, Dyrektor
Henry Rajbert, Dyrektor
Leo Weaver, Sgt.-At-Arms
Stanisław Orłowski, Service Officer

Stephane Zachwieja, Prezeska
Eugenia Kizak, Wice-Prezeska
Helen Porowska, Sekr. Prot.
Maria Swiatek, Sekr. Fin.
Anne Gilski, Kasjerka
Frances Malkowski, Dyrektorka
Bernice Papiak, Dyrektorka
Adeline Trent, Sgt.-At-Arms

Najlepsze życzenia
świąteczne i noworoczne
dla członków i sympatyków

— składa —

Polski Związek Akademików

POLISH NATIONAL UNION OF AMERICA
and
SPOJNIA CREDIT UNION
extend
BLESSED HOLIDAY GREETINGS
ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE

— zasyła —

POLSKO NARODOWA SPOJNIA

1002 Pittston Avenue

Scranton, Penna. 18505

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt
i Szczęśliwego Nowego Roku
składa całej Polonii

KOMITET OBYWATELSKI

w imieniu zrzeszonych w nim
organizacji żołnierskich i społecznych

Placówka Nr. 2 S.W.A.P.
Wraz z Korpusem Pomocniczym Pań

— składa —

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku
Wszystkim Przedstawicielom
Polonijnym, Prasie, Wydawnictwu Polonijnemu
Wielebnemu Duchowieństwu, Kolegom, Weteranom i Koleżankom
z Korpusów Pomocniczych Pań, Bratnim Organizacjom
oraz całej Polonii

J. Nazorek, Komendant
A. Paściak, 1—Pkmndt.
B. Romel, 2—Pkmndt.
Z. Kasprzycki, Adiut. Prot.
E. Osiak, Adiut. Finansowy
L. Miarkowski, Oficer Kas.
L. Bonder, Prezeska
W. Dąbrowska, 1—Wiceprezeska
H. Zajac, 2—Wiceprezeska
M. Byczkowska, Sekret. Prot.
B. Hyżny, Sekr. Finansowa
A. Miarkowska, Kasjerka
S. Furmaniak, Marszałkini

DYREKCJA KLUBU: J. Zajac, K. Sowa, A. Tylak
GOSPODARZ KLUBU: R. Matelski Z-ca: A. Stelmachowicz

NAJLEPSZE ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE
CAŁEJ POLONII

— zasyła —

STOWARZYSZENIE OBOZU MŁODZIEŻOWEGO OKRĘGU 12 i 13 Z.N.P.

Zarząd:

Arthur Trybek, Prezes
Ted Jadach, Wiceprezes
Mary Józefiak, Sekretarka
Stanley Stawski, Sekr. Fin.
Zygmunt Jacyno, Skarbnik

DYREKTORZY:

Matthew Binkowski, Michael Stefanski, Joseph Calka,
Walter Spadlowski, Michael Geborys, Stefan Szejcar, Mae J. Jasko,
Joseph Tracz, Agnes Juszczyk, Thaddeus Traczewski.

**ZWIĄZEK SOCJALISTÓW POLSKICH
W CHICAGO**

oraz

**POLSKI INSTYTUT HISTORYCZNY
IM. IGNACEGO DASZYŃSKIEGO**

Składają Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt i Szczęśliwego
Nowego Roku Rodzinom, Przyjaciołom, Polonii,
Organizacjom społecznym i niepodległościowym, Kombatantom

ZARZĄD

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

— życzy —

swym Członkom, Klubom i Całej Polonii

Tow. RATUNKOWE SZCZUROWA

ZARZĄD:

Rosa Sylvester, Prezes
Rembacz Stanisław, Wiceprezes
Stojak Maria, Wiceprezeska
Malek Jozef, Sekr. Protokółowy
Williams Celia, Sekr. Finans.
Drust Michał, Skarbnik

RADA GOSPODARCZA:

Czachor Maria, Policht Jozef, Golik Eugeniusz — Chorąży

Legion Młodych Polek w Chicago

— składa —

Serdeczne Życzenia Świąteczne całej Polonii

ZARZĄD:

Alicja C. Zurek, Prezeska
Stefania Jagielska, Wice-Prezeska
Wanda Kass, Skarbniczka
Maria Cieśla, Sekretarka Protokółarna
Maria Chudzińska, Sekretarka Korespondencyjna
Claire Jamrozek, Sekretarka Finansowa
Joanna Kosińska, Kronikarka

DYREKTORKI:

Janina Wilczyńska
Nina Busse
Władysława Chałko
Henryka Grajewska
Sabina Jakubowska
Maria Krakowska
Helena Piekło
Ludomiła Więcek
Lily Ann Byszkowska
Grażyna Cioromska
Regina Jakubowska
Helena Kempa
Eugenia Miczek
Helena Raczynska

Najlepsze Życzenia Świąteczne i Noworoczne
Wszystkim Bratnim Organizacjom
oraz Całej Polonii

— składa —

**Zarząd MACIERZY
POLSKIEJ w AMERYCE**

KS. BP. ALFRED L. ABRAMOWICZ

Honorowy Kapelan

KS. PIOTR FIOLEK

Honorowy Kapelan

KS. WŁADYSŁAW SZCZYPUŁA

Kapelan

JÓZEF P. HELMINIAK

Prezes

ZOFIA RÓŻYCKA

Wiceprezeska

RONALD A. WOLSKI

Sekretarz-Skarbnik

HELENA KULAK

Dyrektorka

JÓZEFINA SKWERES

Dyrektorka

FRED SKOWRONSKI

Dyrektor

KAROL GRZYK

Dyrektor

CZESŁAW M. PRZYBYŁO

Doradca Prawny

DR. KAZIMIERZ R. STARSIAK

Lekarz Naczelny

Odwrót Rosjan z Polesia

(Ciąg dalszy ze str. 10)

Gen. Budkiewicz odjechał prawie w ostatniej chwili, a odjazd jego zaznaczył się pożarem całej okolicy i pozostawieniem Niemcom pystyni. Generał zwlekał z odjazdem, wojska już się cofnęły, trakt był pusty, trochę Kozaków nie stanowiło straży tylnej i zabezpieczenia; nawet wozy sztabu odeszły, a samochód generała wciąż stał koło ganku. Co kierowało nim — nie wiem, wiem tylko na pewno, że jego obecność do ostatniej chwili w naszym domu musiała ocalić i dom i nas. Przecie nie pozostawiono by nas w spokoju, gdy wszystko odchodziło.

Cały ten okres napięcia nerwowego zamknął pożar dworu i okolicznych wsi. Ranek przyniósł cudowną i niezwykłą ciszę. Po prostu wsluchiwałem się w nią — nie niosła grozy ze sobą, była odpoczynkiem. Gdy słońce wschodziło, wyszedłem za ogród w kierunku wsi. Już jej nie było. Dymy jeszcze snuły się po pogorzelskich, ale to był już koniec. Podszedłem pod samą wieś. Zdziwiło mnie, że ogrody, ta duma naszych gospoń, zniknęły stratosferycznie i zbite "na tok". Zabolał mnie ten widok. Przypomniałem sobie, jak tyle razy, gdy jako mały chłopak biegłem ścieżką, bo gospoń przyzywały mnie, by dać mi ogórek lub białą i dorodną rzodkiew.

To zniszczenie wsi odczułem głębiej, niż poprzednio, w ciągu nocy,

widok ginącej naszej własności. Tu wyrządzona krzywda wydawała mi się większa. Myślałem o losie mieszkających tu od wieków naszych ludzi. W wyobraźni widziałem ich ciągnących się w pyłe obcych gościńców. Czy powrócą? Myślałem o tych starcach, którzy uczyli mnie życia, pracy i ukochania własnej ziemi. Myślałem o roześmianych, rozśpiewanych dziewczętach, towarzyszkach radości i zapomnienia młodzieńczego.

Moją zadumę przerwał mi nienawistny widok rosyjskiego żołnierza. Biegł w moim kierunku. Był bez broni i bez czapki, przerażony i zdeorientowany. Noc po pijanemu przeleżał w krzakach, a teraz znalazł się sam i nie wiedział co robić i gdzie uciekać. Jeżeli byłem kiedyś bliski zabójstwa, to w pierwszym rzędzie tego człowieka. Podbiegł do mnie i krzychał:

— "Radi Boga! Gdzie naszy?!"

Gdy mu w swej goryczy pokazałem wypaloną wieś niecierpliwie zamachał rękami. Krzychał:

— "Nie budim gaworit o tom. Gdzie naszy?!"

Z pogardą machnąłem ręką w kierunku Drohiczyna. Pobiegł.

Wracałem wolno do domu. W tym słonecznym poranku i własnej zadumie zapomniałem jakoś o wojnie. Przypomniał mi ją głos motoru lotniczego. Lecił w błękitie nieba wprost na słońce i pogorzelsko wsi. Widziałem, że jest to lotnik niemiecki.

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
CAŁEJ POLONII

Składa

**Stowarzyszenie Samopomocy
Nowej Emigracji Polskiej
w Chicago**

Zapraszamy Na Wesoly i Przyjemny

WIECZÓR SYLWESTROWY

We Własnym Lokalu.

**Po Informacje:
Tel.: 685-1760**

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA,
SZCZĘŚLIWEGO I POMYŚLNIEGO NOWEGO ROKU, DLA CZŁONKÓW,
PRZYJACIOŁ, SYMPATYKÓW I CAŁEJ POLONII ZASYŁA

'ZWIĄZEK POLSKICH SPADOCHRONIARZY'
KOŁO W CHICAGO

J. Pasternak, Prezes
J. Rut, S. Szczepny; V-Prezesi
A. Wilczyński, Sekretarz
L. Olczyk, Skarbnik

Członkowie Zarządu
W. Wieczorek
G. Golaszewski
L. Mackiewicz

RÓWNIEŻ

Zapraszamy Całą Polonię Na

WIELKI BAL SYLWESTROWY

Który Odbędzie się w Poniedziałek 31-go Grudnia 1979 r.
W Pięknej Nowej Sali

"Przybyło House Of The White Eagle"

6839 N. Milwaukee Ave. Wygodne Bezpieczne Parkowanie

Do Tańca Gra Wspaniała Polska Orkiestra "Kujawiaki"

Pod Dyrekcją Kaz. Pieczko

Kolacja z alkoholem i kotelnią tylko \$25.00 od osoby

Informacje i bilety do nabycia po 6-stej wieczór.

Emil Szczotka Tel.: 889-2593

SERDECZNE ŻYCZENIA
Z OKAZJI ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA i NOWEGO ROKU

Wielbnemu Duchowieństwu, Organizacjom, Prasie i Programom Radiowym, Przyjaciółom i Sympatykom Naszego Stowarzyszenia, Zrzeszonym Kolegom-Towarzyszom Broni, Członkiniom i Członkom SPK oraz Ich Rodzinom

— przesyłają —

Zarząd Główny i Chicagowskie Koła

**STOWARZYSZENIA
POLSKICH KOMBATANTÓW**

(POLISH VETERANS OF WORLD WAR II)

Zarząd Główny: G.P.O. Box 179, New York, N.Y. 10001

KOŁO SPK NR. 15:

KOŁO SPK NR. 31, IM. 2-GO POLSKIEGO KORPUSU

KOŁO SPK NR. 52 NARODOWE SIŁY ZBROJNE

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA i
WSZELKIEJ POMYŚLNOŚCI w NOWYM ROKU
Członkom i Ich Rodzinom, Organizacjom Współpracującym,
Życzliwej Prasie, Anonserom Polskich Programów
Radiowych i całej Polonii

— życzy —

**KOMITET SKARBU NARODOWEGO R.P.
NA STAN ILLINOIS w CHICAGO**

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— składa —

KOŁO LWOWIAN w CHICAGO z ZARZĄDEM

RUDOLF VEIT i TADEUSZ FIALA, Prezesi Honorowi
ANTONI WAWRO BOGUSŁAWA FILIPOWICZ ALBERT LETZA
Prezes Sekretarka Skarbnik

**Koło Ziemi Wołyńskiej
Im. Juliusza Słowackiego**

Zasyła Życzenia Wesołych Świąt
i Szczęśliwego Nowego Roku

Członkom Koła, Duchowieństwu, Organizacjom, Prasie,
Radiu, Telewizji i Całej Polonii

Prezes Koła: H. Kołodyński wraz z Zarządem

**KLUB
SPOŁECZNY
BAŁTYK**

Stefania Goszczynska
Prezes
Stella Kendzior
Sekretarka

**KLUB
PARAFII
LUDZMIERZ**

Franciszek Labuda
Prezes
Maria Wacławik
Sekretarka

**ODDZIAŁ
SANITARIUSZEK
NR. 3
LIGII MORSKIEJ**

Wiktoria Sidor
Prezeska
Janina Kroll
Sekretarka

**ODDZIAŁ
PIŁSUDSKIEGO
L.M.A. NO. 2**

TEOFIL JAROSZ
Prezes
ZOFIA LATUSZEK
Sekretarz

**Klub
Iwonicz-Zdrój**

ROMAN PENAR
Prezes
KARYNA KIELAR
Sekretarz

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego, Zdrowego 1980 Roku
— zasyła —

**PLACÓWKA 141 STOWARZYSZENIA
WETERANÓW ARMII POLSKIEJ**

Wraz z Korpusem Pomocniczym

Wiktor Michałowski, Komendant Henryka Michałowska, Prezeska

Serdeczne Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
— składa —

**KOŁO BYŁYCH ŻOŁNIERZY
5 KRESOWEJ DYWIZJI PIECHOTY**

Czesław Szymański, Prezes
Jerzy Polanin, Skarbnik Kazimierz Jodkowski, Sekretarz
SYLWESTER — Żubry i Ref-Reny: 276-3597 lub 775-5936

INSTYTUT IM. ROMANA DMOWSKIEGO
Oddział w Chicago

Przesyła wszystkim swoim Członkom, Sympatykom i całej
Polonii życzenia radosnego przeżycia Tajemnicy Bożego
Narodzenia oraz pomyślności w Nowym Roku

Prof. Stanisław Smoleński, Prezes
Stanisław Palczewski, Sekretarz

SERDECZNE ŻYCZENIA

**WESOŁYCH
ŚWIAT**

CAŁEJ POLONII

składa

VICTOR J. SAWKO

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku
Składa Całej Polonii

**CHICAGO MAILERS'
UNION No. 2**

EXECUTIVE OFFICERS:

JOHN M. PHILBIN
President-Business Manager
JAMES CHIARO
Vice-President
LEONARD A. JEDD
Secretary-Treasurer

LOUIS J. LAMBESIS
Organizer
CHESTER J. SZERSZEN
Recording Secretary
MICHAEL PARADISE
Sergeant-At-Arms

Affiliated with International Typographical Union
Chicago Allied Printing Trades Council
Chicago and Illinois State A.F.L. and C.I.O.

Office: 1200 N. Ashland Ave. Room 609

Chicago, Illinois 60622

Tel. 252-1144

SOKOLSTWO POLSKIE W AMERYCE

WYCHOWUJE FIZYCZNIE OD ROKU 1887

UDZIELA SOKOŁĄ ASEKURACJĘ OD ROKU 1928

Całej Polonii Zasyła Serdeczne Życzenia Na

BOŻE NARODZENIE I NOWY ROK

PRZEWODNIC'TWO SOKOLSTWA POLSKIEGO W AMERYCE

Władysław J. Laska, prezes

Leona Kozłowska
wiceprezesa

Genowefa Hartman
Hon. wiceprezesa

Alfons Makowski
wiceprezes

Bernard B. Rogalski
sekretarz

Józef Dolegowski
kasjer

Ks. Stanisław J. Janiak
kapelan

WYDZIAŁOWI

Alicja Buckley — Paweł Kuliniewicz — Paweł Jakielo
Stanisław Ulatowski — Wanda Nowak — Raymond Krauser
Katarzyna Miynarczyk — Lawrence Wujcikowski — Jan Zujewski —
Helena Nitkowska — Helena Pett — Maria Kaleta

Edmund Pett, Pełniący Naczelnik — Władysława Fik, Pełniący Naczelnik
Dr. William Bączkowski, naczelnik lekarz
Zygmunt Gonglewski, Wielki Mistrz Kapituły L. H. S.

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ SZCZĘŚLIWEGO i ZDROWEGO NOWEGO ROKU
— życzy —

**OKRĘG 2-GI SOKOLSTWA POLSKIEGO
W AMERYCE**

Wiel. Duchowieństwu Polskiemu, Bratnim Organizacjom, Harcerstwu,
Naszym Przyjaciółom i Członkom Sokolstwa
CZOŁEM!

JADWIGA BIELANSKA, Prezes

MIECZYSLAW KUPISZEWSKI, Wiceprezes
EUGENIA KRZYŻAŃSKA, Sekretarka
MARK CZYZEWICZ, Naczelnik
PRAŁAT DR. PAWEŁ ILIŃSKI, Hon. Kapelan
LORRAINE LOVEJOY, Organizatorka

BERNICE THOMA, Wiceprezesa
GERTRUDA DROZDOWICZ, Skarbniczka
KATHY CZYZEWICZ, Naczelniczka
PAWEŁ KULINIEWICZ, Krajowy Dyr.
KRYSTYNA ECKERT, Korespondentka

oraz Wydziałowi

Mieczysław Mikuła

Wilia w Mauthausen

Zima 1944 roku zaczęła nam się coraz mocniej dawać się we znaki. Rzuceni zarządzeniem losu wiosną tego roku z obozu koncentracyjnego Mauthausen do "Arbeitskommando Quarz" w miejscowości Melk, gdzie w połowie drogi między Wiedniem a Linzem w Austrii, przystąpiliśmy tam do przeprowadzonej w gwałtownym tempie budowy tzw. "Schachtbau". W jej podziemiach mieli Niemcy ukryć i zabezpieczyć przed niszczycielskimi nalotami bombowców alianckich zakłady tajnego przemysłu wojennego, a przede wszystkim wytwórnię torped z grupy "V".

Budowa, rozpoczęta w maju, gotowa miała być na październik. Tymczasem grudzień dobiegał już końca, a w podziemiach kopalni zainstalowano ledwo części maszyn. Nic też dziwnego, że wściekłość całej zgrai SS-manów z Lagerfuehrerem na czele nie miała granic, a wyładowywała się ona oczywiście na nas, na więźniach... "Leistung!"... "und noch einmal!"... "Leistung!"... — to słyszeliśmy na każdym kroku. Dwanaście tysięcy szkieletów ludzkich, podzielonych na trzy szczyty, składało każdego dnia resztki swojego życia na ofiarę "Herrenvolkowi", mimo że jego koniec przecież zbliżał się nieubłaganie.

Wśród kilkunastu narodowości spędzonych do tego obozu — my Polacy, Rosjanie oraz Żydzi polscy i węgierscy tworzyliśmy największe grupy narodowościowe i stosunkowo najlepiej wytrzymałaliśmy potworne warunki życia, klimatu i pracy. Z Francuzów, Włochów, Greków i Hiszpanów pozostały już tylko resztki, a Holendrów, Belgów, Jugosłowian czy Norwegów liczyło się w obozie jedynie na palcach. Październik i listopad, obfitujące w deszcze, zimne wiatry i mgły, dały się narodom Południa i klimatu oceanicznego niezwykle mocno we znaki i śmierć zbierała wtedy wyjątkowo obficie żniwo.

Grudzień dla odmiany był "czarnym miesiącem" dla Polaków. Z ostatniego transportu, który w liczbie około 2,000 ludzi przybył w końcu listopada z Warszawy, zaledwie kilkuset doczekało się świąt Bożego Narodzenia. W tym czasie każdego dnia umierało około 50 Polaków...

Nasze przygnębienie potęgowało się z dnia na dzień, a sprawiał to nie tylko widok braci ginących z powodu grypy, biegunki czy zapalenia płuc, zamarniętych i skostniałych od mro-

zu. Jak obuchem uderzały w nas wieści z frontu radośnie rozgłaszane przez SS-manów. Mówiły one o powodzeniu grudniowej ofensywy Rundstedta, który przełamał linię obrony aliantów i wdarł się głęboko do Belgii... skąd niemal już widać było Paryż! — Czy to się nigdy nie skończy? — zapytał mnie Ignas Bojarski, wspinał się typ chłopca polskiego, sołtys gromady spod Plocka, wywłaszczony z ojcowizny i deportowany do obozu, lecz promieniujący zawsze niezłomnym optymizmem.

— Poczekaj... Nowego Roku! Wtedy zobaczysz! — odpowiedziałem, zresztą nie bardzo sam sobie wierząc.

Tymczasem zbliżały się święta Bożego Narodzenia.

Naszą zwartą grupę w obozie w liczbie 10 chłopów, określaną przez inne narodowości jako "Polnische Hauptquartier", tzn. polska kwatera główna, od pewnego czasu opanowało dziwne podniecenie, które znalazło wreszcie upust w oczekiwanej przez wszystkich decyzji co do urzędzenia wspólnej wigilii.

Łatwo to było postanowić, ale trudniej wykonać! Regulamin obozu nie dopuszczał żadnych zebrania, nie mówiąc już o tego rodzaju manifestacjach, jak urządzenie uroczystości obrzędowych. Trzeba się było postarać o odpowiednie zakonspirowany lokal i zachować maksymalną ostrożność, żeby nie "podpaść". A co dopiero mówić o choince, o potrawach wigilijnych itd.

Od czego jednak tzw. "organizacja" w obozie? W języku potocznym należałoby to nazwać kradzieżą, a w języku literackim pojęcie to oznaczało "wszelkiego rodzaju improwizację w przejmowaniu na własność i do osobistego użytku rzeczy i przedmiotów, które są w posiadaniu wroga". "Organizacja" była podstawą biologicznej egzystencji w obozie, a kto lepiej "organizował", ten... dłużej żył.

Jak zwykle — trudny ten problem wigilijny rozstrzygnął Zenek Michalak, od pięciu lat więźni Mauthausen, jeden z czołowych "organizatorów" w obozie, tajny szef całej grupy polskiej. Miał on zaszczytny numer 2168 — a więc bardzo niski (mój numer obozowy: 62 821) i dlatego należał do "dygnitarzy" obozowych. Jemu też większość z nas zawdzięcza życie i dzisiejszą wolność.

— Wilia odbędzie się u mnie na rewirze... dla całej dziesiątki. Choinka musi być! Każdy powinien się postarać o potrzebne prowianty. Początek o 9 wieczorem. Tylko mi nie

(Ciąg dalszy na str. 13-ej)

JOHN R. PLEWA
REPREZENTANT STANOWY
DO DWUDZIESTEGO
DYSTRYKTU
4843 S. 13th Street

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia, Weterani Polscy, Placówki 4 z Youngstown, Ohio, składają wszystkim Koleżankom i Kolegom Weteranom Armii Polskiej w Ameryce najserdeczniejsze życzenia zdrowia i pomyślności

ZARZĄD PLACÓWKI 4 z YOUNGSTOWN, OHIO

Ks. Prałat Tadeusz Herudaj, Kapelan Placówki
Kazimierz Ochociński, Komendant
Jan Bogatek, Zastępca

Roman Makarewicz, Adiutant Finansowy
Ryszard Kosciuszko, Oficer Kasowy
Helena Ochocińska, Oficer Protokołowy

**STOWARZYSZENIE MATEK
POLSKO-AMERYKAŃSKICH WETERANÓW**
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Zdrowego Nowego
1980 Roku

JADWIGA GACKOWSKA, Prezeska TEOFILA Cwik, Sekretarka

**POLSKIE STOWARZYSZENIE BYŁYCH WIĘŹNIÓW
POLITYCZNYCH NIEMIECKICH I SOWIECKICH
OBOZÓW KONCENTRACYJNYCH**

Serdeczne Życzenia Szczęśliwych Świąt Bożego Narodzenia i
Pomyślnego Nowego Roku, Członkom Stowarzyszenia, Oraz całej Polonii
— składa —

ZBIGNIEW ROMANSKI WRAZ z ZARZĄDEM

Merry Christmas
from
POLISH WOMEN'S CIVIC CLUB, INC.

Mrs. Anthony P. Lorenz, President

Mrs. Richard Chmiel, 1st V.P.
Mrs. Jack Rohner, 2nd V.P.
Mrs. Francis Dulak, Jr., 3rd V.P.
Mrs. Angela Ritz, 4th V.P.

Mrs. James Turano, Rec. Secy.
Mrs. Mitchell Skupien, Corr. Secy.
Mrs. Julius Juskiewicz, Treasurer
Mrs. John Kalin, Parliamentarian

**Grupa 525 Królowej Jadwigi
Związek Polek w Ameryce**
Składa Życzenia Członkiniom i całej Polonii

ZARZĄD

Krystyna Tiritilli, Prezes
Anna Mika, Wiceprezes
Lillian Cook, Sekr. Finan.

Victoria Sidor, Sekr. Prot.
Katarzyna Jaskulka, Skarbniczka

**SERDECZNE ŻYCZENIA
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
— i —
Dużo Radości w Nowym Roku
— przesyła —**

Członkom, Ich Rodzinom, Przyjaciółom i całej Polonii

**ZARZĄD KOŁA A.K.
ODDZIAŁ W CHICAGO**

**PLACÓWKA 90 S.W.A.P.
z KORPUSEM POMOCNICZYM PAŃ
S.W.A.P. FEDERAL CREDIT UNION
I ZWIĄZEK PRZYJACIÓŁ WETERANA**

— składają —

Koleżankom, Kolegom, Ich Rodzinom i Przyjaciółom Weterana
Serdeczne Życzenia Wesołych i Zdrowych Świąt Bożego Narodzenia
oraz Szczęśliwego Nowego Roku.

Dysponujemy piękną salą Balową na 500 osób. Mamy i mniejsze sale. Przyjmujemy zamówienia na bankiety, zabawy, wesela, przyjęcia prywatne, zebrania i t.p.

Zapraszamy na Sylwestra
Parkowanie zapewnione przy kościele Sw. Pascala (na zachód) i przy banku (na wschód). Adres Placówki 6005 W. Irving Park Rd., tel. 685-1315 po 6-tej wieczorem. Biura otwarte we wtorki, środy i piątki.

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt
Wszystkim Członkom, Ich Rodzinom Przyjaciółom
Polskiego Legionu Amerykańskich Weteranów
Oraz całej Polonii — składa

**Polski Legion Amerykańskich
Weteranów w U.S.A.
i Oddział Pań Pomocniczych
NA STAN ILLINOIS**

ZARZĄD WETERANÓW

Robert D. Thrall, Stanowy Komendant
Arthur J. Hubacz, Stan. Adj. Fred S. Skowronski, Kasjer

ZARZĄD ODDZIAŁU PAŃ

Alice Walat, Prezeska
Gloria Gertzen, Sekr. Prot. Geraldine Stachura, Kasjerka

3024 N. LARAMIE AVE. 283-9161 CHICAGO, IL. 60641

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt
i Szczęśliwego Nowego Roku
Składa Wszystkim Zaprzyjaźnionym
Organizacjom, i całej Polonii

**NIEZALEŻNE
STOWARZYSZENIE
POLSKICH KOMBATANTÓW**

Zarząd:

Bolesław Rogowski, Prezes Wilhelm S. Zaleski, Sekretarz
Józef Chilkiewicz, 1-szy W-prez. Józef Zukowski, Skarbnik
Stanisław Jarosz, 2-gi W-prezes Leon Dobrzański, Sekr. Prot.
Członkowie Zarządu: Adam Tapkowski, Konrad Targoński, Józef Wojcik

**Gen. W. Sikorski
Club
Chicago, Ill.**

M. Milas — Prezeska
S. Kendzior — Sekr. Prot.

Serdeczne Życzenia
Wesołych Świąt
— składa —
Całej Polonii Polska Firma

**LOGAN
HARDWARE
& PAINT CO.**

Członek TRUE TEST VALUE
2408-10 W. FULLERTON AVE.
Telefon ARmitage 6-0661
Kazimierz Kosiba, Właśc.

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT
CAŁEJ POLONII
— składa —

**ARCHER-
KEDZIE
BOWL**
4300-06 S. Kedzie
847-2096

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku
Dla Przyjaciół, Znanych
Klientów i całej Polonii — składają

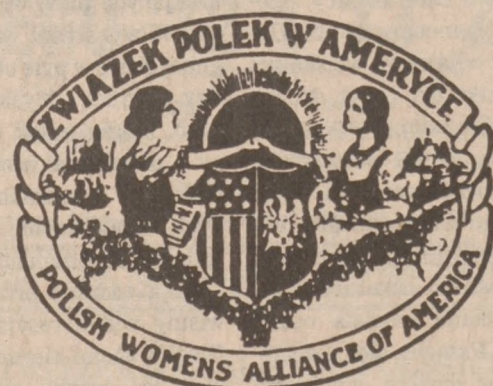

Ludwik i Helena Skikiewicz
Właściciele
Polskiego Zakładu Fotograficznego
FINE ARTS STUDIO
Członkowie Tow. Białej Orzeł,
Gr. 523 Z.N.P.
1452 W. CHICAGO AVENUE
Specjalnością naszą są fotografie
ślubne, pojedyncze i grupowe.
Zdjęcia dzieci do Komuni św. i
podczas graduacji ukończenia szkoły
Po umówieniu, telefonować —
HAYmarket 1-0610

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku
Przesyłamy Serdeczne Życzenia Ojcu Świętemu
Bratnim Organizacjom i całej Polonii

KOŁO KARPATCZYKÓW w CHICAGO

H. Scigala, Prezes M. Blahaczek, Sekr.
S. Czapiewski, Kapelan J. Pniewski, 1—Wiceprez.
L. Czerkawska, Przew. Com. Pań M. Lecko, 2—Wiceprez.
K. Czerkawski, Skarbnik

Tradycyjne życzenia z okazji radosnych
Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku —
składamy Członkiniom, Urzędniczkom,
Duchowieństwu, Bratnim Organizacjom,
Prasie, Radiu, całej Polonii, Polakom w
Kraju i w całym świecie

ZWIĄZEK POLEK w AMERYCE

ZARZĄD GŁÓWNY

Helena Zielińska, Prezeska
Adela Łagodzinska, Hon. Prez.
Helena Wójcik, Wice-Prezeska
Julia D. Stroup, Sekr. Gen.
Monika M. Sokolowska, Kasjerka

DYREKCJA

Irena Hossa
Albina Swierzbinska
Michalina Ferguson
Olga Kaszewicz
Bronisława Petrus

Genowefa Zaczek, Adwokat
Dr. Maria Wiczorek, Lekarz

Maria Lorys, Redaktor
Maria Kubiak, Redaktor

NAJWIEKSZA ORGANIZACJA SPOŁECZNA I UBEZPIECZENIOWA
DLA KOBIET I DZIECI POLSKIEGO POCHODZENIA
DLA KOBIET I DZIECI POLSKIEGO POCHODZENIA
w STANACH ZJEDNOCZONYCH

GŁÓWNE BIURA
205 S. Northwest Highway
Park Ridge, ILL. 60068

Ogłaszajcie się w Dzienniku Związkowym!

Życzenia Wesołych Świąt z Milwaukee i Okolic

"THERE'S NOTHING LIKE MONEY
IN THE BANK"
Mitchell Street State Bank
Corner of 11th and Mitchell
Phone 645-0600
Member F.D.I.C.—Deposits Insured to \$40,000

Jerome M. Korpala
ADWOKAT
3430 So. 38th St.
Tel. 645-5133

St. Ann Rest Home
DOMINICAN SISTERS
Phone 383-2630
2020 South Muskego Ave.

**Dr. Frank A.
Wisniewski**
DENTYSTA
1206 W. Lincoln Ave.
383-6460

ST. ROMAN CHURCH
Rev. Sebastian J. Papelbon
Pastor
1910 W. Bolivar Ave.
Milwaukee, Wis. 53221

That's Where You Meet
Your Friends
Listwan's Bar
Ray Listwan, Prop.
1329 E. Brady St. 273-1085

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
i Nowego Roku
Wszystkim Aptekarzom,
Odbiorcom i całej Polonii
— zasyła —

**THE F. DOHMEN
COMPANY**
HURTOWNY SKŁAD
APTECZNY
2738 S. 13th Street
672-1730

TOW. RZECZPOSPOLITA
GRUPA NO. 2138
ZNP
Milwaukee, Wis.

Arnold J. Gazinski
ADWOKAT
7635 W. Oklahoma Ave.
Milwaukee, Wis.
541-3433

Par. Św. Rodziny
Ks. Felix F. Taterczyński,
Proboszcz
oraz Księża Asystenci
3767 E. Underwood Ave.
Cudahy, Wis.

B. CENZOR Z.N.P.
**FRANCISZEK X.
SWIETLIK**
2729 E. Kenwood Blvd.

Dr. Edward J. Tomasik
and Associates
OPTOMETRISTS
3333 So. 27th St. — 383-3553
W CUDAHY:
3552 E. Layton Ave. — 744-0449

Party Facilities
Rich's
Fine Dining
& Cocktails
4624 S. 27th St.
Just 3 minutes from airport
282-9700

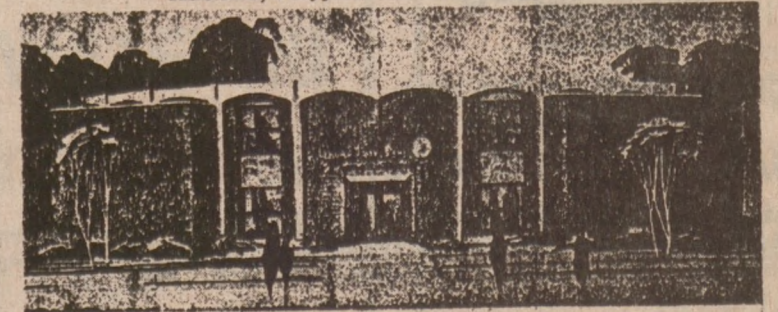
**COUNCIL
NO. 8 ZNP
Milwaukee**

PETER HILDEBRAND
Prezes
HEDY RABIEGA
Sekretarz

**GRUPA 3100 ZNP
TOW. POLONIA
MILWAUKEE (Wisc.)**

London Cleaners & Dryers
Over 70 Years of Service
CLEANING — PRESSING
Zipper Repairs — Shoe Repairing
Dyeing and Polishing
Hats Cleaned and Blocked
and custom Made
778 N. Milwaukee St.
276-3010

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU SKŁADAJĄ
Klienteli, Przyjaciółom oraz całej Polonii

LINCOLN STATE BANK
W. Lincoln at So. 13th Street
Jan Murry, Prezes
Anthony Smyczek, Wiceprezes

RADOSNYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
Życzymy Wszystkim

LAYTON STATE BANK
2740 W. Forest Home Ave.
645-7100
Greenfield office:
5635 Broad St. Member FDIC 421-2100

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Tow. Grono Oświaty Gr. 2394

Ludwik Siorek, Prezes Franciszek Koperski, Sekr. Fin.
Genowefa Dobija, Wice Prezeska Wanda Koperska, Kasjerka
Franciszka Krupa, Sekr. Protokółowa Jakob Bukala, Marszałek

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Tow. Wolność Polski Gr. 2246

Jan Podkowski, Prezes Józef Kurzeja, Wice-Prezes
Stella Pogwist, Sekr. Fin. Tony Schiavo, Kasjer
Eugene Gralik, Sekr. Prot. Mary Jeziora, Radca
Helena Pigula, Radca Wład. Grzeszkowiak, P.A.K. del.
Jeszcze drugie STO LAT niech żyje Nasz Związek!

Najlepsze Życzenia Świąteczne i Noworoczne Zasyła

Tow. Białego Orła Grupa 2727 ZNP

ZARZĄD:

Franciszek Goryl, Prezes Andrzej Koziel, Jr., Wiceprezes Stefan Matusik, Sekr. Prot.
Janina Binkowski, Wiceprezeska Anna Prusak, Kasjerka
Józefa May, Sekr. Fin.
Rada Gospodarcza: Franciszek Kwiatkowski, Władysław Tokarz,
Mark Matusik i Gary Biel, Chorażowie
Stefan Matusik, Marszałek Władysław Tokarz, Korespondent
Bronisław Kaczmarek i Ann Marie Kezon, Komitet Fin.

Życzenia świąteczne dla wszystkich związkowców
i Polonii w Cicero od

GMINY 55 Zw. N. P. w Cicero, Illinois

ZARZĄD GMINY:

L. C. Poprawski, Prezes Robert Jadach, Sekretarz
Maria Witczak, Wice Prezeska Mary Chochola, Kasjer
Józef Calka, Wice Prezes Leon Dziubala, Marszałek

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
CAŁEJ POLONII — składa

GMINA 143 Z.N.P.

wraz z Grupami

Zarząd Gminy 143 ZNP

Edward Bodnicki, Prezes Roman Kolpacki, Sekr.
Helena Orawiec, Wiceprezeska Ewelyn Schiller, Sekr. Fin.
Leo Grzesiak, Wiceprezes Matthew Gacki, Kasjer
Jan Gierut i Ludwik Orawiec, Marszałkowie

Tow. Niepodległość Grupa 768 ZNP

ZARZĄD:

Kazimierz Jasinski, Prezes Jan Molek, Sekr. Prot.
Valeria Gruszka, Wiceprezeska Mieczysław Gacki, Kasjer
Edward Bodnicki, Sekr. Fin. Maciej Pajor, Marszałek
DYREKCJA: Edward Matecki, Kristine Eckert i Eugeniusz Gacki

Tow. Wisła Grupa 1919 ZNP

ZARZĄD:

Stanley Piekarczyk, Prezes Czesława Wolfe, Sekr. Prot.
August Juryta, Wiceprezes Roman Kolpacki, Sekr. Fin.
Sophie Piekarczyk, Wiceprezeska Walter Piekarczyk, Kasjer
RADA GOSPODARCZA: Frank Piekarczyk, Leon Kozłowski
i Alex Anaszkiewicz

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA I SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU DELEGATOM I DELEGATKOM GM. 87 Z.N.P.
URZĘDNIKOM GRUP PRZY GM. 87 Z.N.P., CZŁONKOM,
CZŁONKINIOM, MŁODZIEŻY, PRZYJACIOŁOM BŁOGOSŁAWIENSTWA
BOŻEGO DLA OJCA ŚW. JANA PAWŁA 2-go
POLONII I RODAKOM W ŚWIECIE

— zasyła —

GMINA 87 Z.N.P.

Michał Latka, Prezes Lottie Poremba, Sekr. Gminy
Józef Sroka, Wiceprezes Robert Porembski, Kasjer
Bronisława Porembski, W-Prez Michał Młynarski, Marszałek
Maria Forsys, Hon. Wiceprezeska Stanisław Oleksy, Koresp. Gminy

Tow. Artylerja Polska-Jerzego Washingtona, Gr. 760 Z.N.P.

Tow. Bartosza Głowackiego, Gr. 899 Z.N.P.

Tow. Sokół Polski Nr. 1-szy, Bratnia Dłoń, Gr. 1060 Z.N.P.

Tow. Obrońcy Wolności, Gr. 1797 Z.N.P.

Tow. Bolesława Chrobrego, Nr. 3-ci, Gr. 1971 Z.N.P.

NAJLEPSZE ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE
i NOWOROCZNE

Wszystkim Członkom ZNP i Całej Polonii

— składa —

Gmina 79 Z.N.P.

Wraz z Grupami Przynależnymi
Do Gminy 79:

ZARZĄD GMINY:

Franciszek Buczek, Prezes Adam Bednarz, Sekr. Finan.
Kazimiera Stasiak, W-Prezeska Adam Kaczyński, Skarbnik
Henryk Gajda, Wiceprezes Wojciech Dubiel, Marszałek
Helena Mikołajczyk, Sekretarka Józef Lewaniak, Marszałek

Tow. Św. Izidora Oracza, Grupa 406

Tow. Nowa Polska, Grupa 736

Tow. Promień Wolności, Grupa 1189

Tow. Przyszłość, Grupa 1515

Tow. Wolność Ojczyzny, Grupa 1574

Tow. Polek Orzeł Wolności, Grupa 2095

SERDECZNE ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE

I NOWOROCZNE

Związkowcom, Związkowczyniom,
Ich rodzinom, oraz Całej Polonii

— składa —

Okręg XII Z. N. P.

oraz

Wydział Kobiet Okręgu XII Z.N.P.

Wraz z Przynależnymi

Gminami i Grupami

Roman Kolpacki
Komisarz Okręgu XII ZNP
Feliks Mencilwicz,
sekretarz

Kazimierz Jasinski, skarbnik
Józef Badon, Franciszek Goryl,
marszałkowie

HONOROWE DYREKTORKI:
Katarzyna Dines
Melania Winiecka

Genowefa Wesołowska
Prezeska Wydziału Kobiet
Okręgu XII ZNP
Genowefa Gajda, Wiceprez.
Olga Bożek, sekretarka
Weronika Badon, Skarb.

Gmina 23 ZNP

FELIX MENCLEWICZ
Prezes
JAN GRABOWSKI
Sekretarz

Gmina 2 Z.N.P.

Kazimierz Krolkowski
Prezes

Wanda Allelujka
Sekretarka

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku Członkom, Członkiniom i całej Polonii
— zasyła —

Tow. Wierność Grupa 2927 ZNP

ZARZĄD:

Melania Winiecka, Prezeska Henryk Kosinski, Wiceprezes
Genowefa Waligóra, Sekr. Fin. Maria Pawlikowska, Sekr. Prot.
Zdzisława Ogilela, Kasjerka Stanisław Walczak, Radny
Stanisław Glazer, Odźwierny Aleksandra Dziadon, Marszałkini

Serdeczne życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku członkom Gminy i całej Polonii
— składa —

GMINA NR. 80 ZNP

Władysław Grenda, Prezes Aurelia Frenzel, Sekr. Prot.
Zofia Tor, Wiceprezeska Waleria Jedresik, Sekr. Finans.
Emil Gembara, Wiceprezes Michał Oleszkiewicz, Kasjer

Tow. Króla Jana III-go Sobieskiego Grupa 298 ZNP

zasyła wszystkim Członkom, Członkiniom

Najserdeczniejsze Życzenia

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Fred Piekarz, Prezes Bill Laskowski, Sekr. Prot.
Joseph Baltzer, Wice-Prezes Bruno Dykiel, Kasjer
Joseph Dudek, Sekr. Finans. Stan Komorowski, Rada Gosp.

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku

— życzy —

TOWARZYSTWO BIAŁEGO ORŁA PIASTÓW

Grupa: 280 Z.N.P.

Jan Panka, Prezes Dominik Mirowski, Skarbnik
Valeria Jedrysik, Wiceprezes Władysław Grenda, Sekr. Fin.
Józef Cieśla, Sekr. Prot. Rozalia Orzech, Kontr. Gospod.

SERDECZNE ŻYCZENIA
ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE
— składa —

GMINA 139 ZNP

Genowefa Wesołowska, Prezeska Olga Bożek, Sekretarka
Margaret Schwarz, Wiceprez. Eugene A. Gralik, Kasjer

Najserdeczniejsze Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— składa —

Tow. Gen. Wł. Sikorskiego

GRUPA 304 Z.N.P.

S. Przybyszewski, Prezes S. Nowak, Sekr. Prot.
J. Badoń, Wiceprezes S. Klimek, Kasjer
E. Gurski, Sekr. Fin. R. Badoń, Marsz.

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia oraz Szczęśliwego Nowego Roku

— życzy —

TOWARZYSTWO JEDNOŚĆ GRUPA 77 ZNP

Władysław Spadłowski, Prezes Doris Kowalski, Sekr. Prot.
Zofia Łabno, Wiceprezeska Ignacy Bugajski, Sekr. Finans.
Helena Łabno, Wiceprezeska Michał Kowalski, Skarbnik
Dr. Witold Siwadowski, W-Prez. Harriet Grzyb, Auditor
Frederick Grzyb, Wiceprezes Jan Radziejewski, Marszałek

Najserdeczniejsze życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku
— składa —

GMINA 39 ZNP

Frank Goryl, Prezes

Melania Winiecka, Wiceprezeska Andrzej Koziel, Kasjer
Józef Badoń, Wiceprezes Józef Jeczmonka, Marszałek
Helena Marzec, Sekr. Gminy Stefan Matusik, Podmarszałek

Zdrowych i Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku
— życzy —

TOW. KOPIEC PIŁSUDSKIEGO GRUPA 1972 ZNP

ZARZĄD:

Mieczysław Nowotarski, W-Prezes Andrzej Ślawinski, Sekr. Prot.
Olga Malanowski, W-Prezeska Jan Bobek, Kasjer
Ted Radosz, Sekr. Finansowy Henryk Bućko, Odźwierny
Józef Bulanda, Władysław Paszyna, Helena Pasternak
Opiekunowie kasy

Wilia w Mauthausen

(Ciąg dalszy ze str. 12)

nawalić! — zakończył ostro.

Przyznam się dziś szczerze, że wtedy miałem duże wątpliwości — podobnie zresztą jak i inni moi koledzy — czy należy urządzić tę uroczystość, właśnie teraz, w tak makabrycznych wprost warunkach, w obliczu tylu ofiar śmierci naszych braci, na takim właśnie cmentarzu, jakim był rewir niemal u progu krematorium, gdzie dnie i nocą płonęły zwłoki naszych towarzyszy niedoli. Skrupuły te jednak szybko mi wyperswadowano. Nie wolno łamać tradycji, a poza tym wszyscy odczuwaliśmy potrzebę przeżycia czegoś

Lulajże, Jezuniu

*Lulajże, Jezuniu, moja perelko,
Lulaj ulubione, me pieścidelko.
Lulajże, Jezuniu, lulajże, lulaj,
A Ty Go Matulu w płaczu utulaj.*

*Zamknijże zmrúżone płaczem
powieczki,
Utulże zemdlone łkaniem
wardżeczki.*

Lulajże Jezuniu itd.

*Dam ja Jezusowi słodkich
jagódek.
Pójdę z Nim w Mamuli serca
ogródek.*

Lulajże Jezuniu itd.

*Dam ja Jezusowi z chlebem
maselka,
Włóże ja kukielkę w Jego jasełka.
Lulajże Jezuniu itd.*

Lulajże piękniuchny mój

Aniolecuku,

*Lulajże wdzięczniuchny świata
kwiateczku.*

Lulajże Jezuniu itd.

*Lulajże różyczko najozdobniejsza,
Lulajże lilijko najprzyjemniejsza.
Lulajże Jezuniu itd.*

Dam ja Ci słodkiego Jezu

cukierku,

*Rodenków, migdałów, co mam
w pudełku.*

Lulajże Jezuniu itd.

Lulajże przyjemna oczom

gwiazdeczko,

Lulajże najczystsze świata

słoneczko,

Lulajże Jezuniu itd.

Dam ja Maleńkiemu piękne

jabłuszko,

Matki ukochanej dam Mu

serduszek.

Lulajże Jezuniu itd.

Cyt, cyt, cyt, zasypia małe

Dzieciątka,

Oto już zasnę niby kurczątko.

Lulajże Jezuniu itd.

wzniesłego, co by podniosło nas na duchu, dodało sił i wiary, tak potrzebnej do wytrwania.

Tą podniętą miał być właśnie... wspólny wieczór wigilijny! Gdy o godzinie 9 wydzwoniono sygnał "spokój w obozie", przemknąłem się między blokami na rewir. Gęsty dym z komina krematorium kładł się po całym obozie i wszędzie przenikał swoisty smród i swąd palonych ciał i kości. Temu kominowi jako widomego symbolowi kultury hitlerowskiej przeciwstawiła się z drugiej strony sylwetka wysokiej wieży katedry w Melku — jednego z najpiękniejszych arcydzieł baroku kościelnego Austrii. Opasywała ją dokoła wstęga ściętego teraz lodem "pięknego modrego Dunaju", którego łożyskiem przewalały się najzimniejsze i najdokuczliwsze wichry. Jak one dawały się nam we znaki — szczególnie podczas wielogodzinnych apelów obozowych! Co za kontrasty! — myślałem przechodząc ostrożnie przez druty rewiru. Wszędzie do środka. W dwóch drewnianych barakach leżało tu około dwóch tysięcy chorych więźniów, którzy konali w warunkach urągających kulturze i cywilizacji XX wieku! Bo kto w obozie szedł na rewir, ten już niemal nigdy z niego nie wychodził żywy, zwłaszcza że od listopada nie było już żadnych lekarstw, a nawet papierowych bandażi. Jedynymi środkami leczniczymi, którymi jeszcze dysponował oboz i które zalecał Lagerfuhrer były "słońce i woda".

W samym rewirze rozgrywały się wprost dantejskie sceny. W baraku obliczonym na 200 lub najwyżej 300 osób — leżało po tysiąc chorych, przeważnie po 3-4 na jednej prycy, wszyscy pomieszczeni ze sobą bez względu na to, na co kto chorował. Większość z nich nie miała żadnej bielizny i większość też nie miała sił, by wstać, a nawet i jeść. W takich warunkach lekarzom i sanitariuszom opadały ręce, toteż ich czynności ograniczały się przeważnie do... wynoszenia zwłok!

Gdy przekroczyłem próg tego piekła, owionął mnie charakterystyczny

(Ciąg dalszy na str. 14-ej)

GRUPA 500 Z.N.P.

Grupa 887 Z.N.P.

Tow. Św. Anny Grupa 2244 ZNP

JANINA WASS, Wiceprezeska
STEFANIA GRABOWSKI, Sekr. Prot.

Tow. Cicero Society GRUPA 825 ZNP w CICERO, IL.

Z Okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku

— składa —

Wszystkim Członkom, Członkiniom i całej Polonii

SERDECZNE ŻYCZENIA

ZARZĄD GRUPY:

Adam Tomaszewicz, Prezes Ted Jadach, Sekr. Finansowy
L. C. Poprawski, Wice Prezes Casimir Staszak, Asystent Sek. Fin.
Mary Chochola, Wiceprezeska Joseph Jablonski, Kasjer
Maria Witczak, Sekr. Protokółowa Józef Calka, Marszałek

Towarzystwo Władysława Reymonta

GRUPA 2418 ZNP

składa Wszystkim najserdeczniejsze życzenia
świąteczne i noworoczne

Felix Kasznia, Prezes Helena Zulaski, Rada Gospod.
Konstanty Olejniczak, Sekr. Fin. Marie Broniarczyk, Sekr. Prot.
Josephine Warzynski, Kasjerka Richard Olejniczak, Odźwierny
KOMISJA REWIZYJNA: Florian Anyzewski, Josef Hardel i
Chester Zulaski

NAJLEPSZE ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE CZŁONKOM I CZŁONKINIOM
ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO ORAZ CAŁEJ POLONII ZASYŁA

OKRĘG XIII Z.N.P.

wraz z przynależnymi Gminami i Grupami ZNP

ZARZĄD OKRĘGU XIII

JOZEF SIKORA, Komisarz
KAZIMIERA PYTEL, Komisarska

STANISŁAW ŚCIBŁO, Skarbnik
TADEUSZ PYRCHLA, Marszałek

DR EDWARD C. ROŻAŃSKI, Sekretarz

Komisarska
Okręgu 13 ZNP

KAZIMIERA PYTEL

z mężem
Władysławem

Szczęśliwego i Pomyślnego Nowego Roku
Wszystkim Związkowcom, Związkowczyniom, Całej Polonii

GMINA 3 ZNP

Piotr Marud, Prezes

Loretta Chabalowska, W-Prezeska Józef Hercik, Sekr. Fin.
Wacław Doktorski, Wiceprezes Franciszek J. Spula, Kasjer
Wanda Węglarz, Sekr. Prot. Jan Zientara, Marszałek

oraz Delegaci i Delegatki

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— zasyła —

GMINA 120 Z.N.P.

Bogdan Parafinczuk, Prezes

Jozefa Rzewska, Wiceprezeska Henryka Szczepankowska, Sek. Fin.
Jerzy Miklaszewski, Wiceprezes Antoni Dudek, Kasjer
Eleonora Tragarz, Sekretarka Tomasz Alwin, Marszałek

SERDECZNE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I RADOSNEGO NOWEGO ROKU

Dla naszych Członków, Przyjaciół, Znajomych, Towarzystw,
Klubów, Grup, Organizacji i Parafii Polskich oraz Całej Polonii

— zasyła —

GMINA 75-ta

ZARZĄD:

Stanisław Sciblo, Prezes

Stanisław Bogobowicz, W-Prezes Pamela Komorowska, Sekr. Fin.
Ann J. Halvorsen, W-Prezeska Eugeniusz Barwicki, Skarbnik
W. Kuman, Sekr. Prot. i Kor. Pras Jan Pudowski, Marszałek

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU ŻYCZY

GMINA 177 ZNP

Dr. Edward Różański, Honorowy prezes

Tadeusz Pyrchla, prezes Anna Nikiel, sekr. prot.
Kazimierz Musielak, wicepr. Kazimierz Zdanowicz, sekr. f.
Anna Pilarczyk, wiceprezka Mieczysław Osikowicz, kasjer
Józef Tracz, Marszałek

Serdeczne życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Pomyślnego Nowego Roku

— zasyła —

GMINA 91-SZA Z.N.P.

Aleks Pestrak, Prezes Kazimiera Pytel, Wice-Prezeska
Tadeusz Panek, Wice-Prezes Mieczysław Podraza, Skarbnik
Stanisława Kaldus, Sekr. Prot. Józef Kaldus, Marszałek

Delegatom, delegatkom, przyjaciołom i sympatkom, oraz
Grupom przynależnym zasyłamy serdeczne życzenia Wesołych
Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku.

GMINA 178 ZNP

ZARZĄD:

Aleksander Moll, prezes S. Wądołowski, sekr. Gminy
Felicja Józefiak, wiceprez R. Strzelecki, sekr. fin. i skarb.
Józef Marolewski, wiceprezes Helena Moll, marszałkini

TOW. TYSIĄC WALECZNYCH

Grupa 877 Z.N.P.

Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia oraz Szczęśliwego Nowego Roku
Wszystkim Członkom Członkiniom i Ich Rodzinom i całej Polonii

ZARZĄD:

Anna Kopeć, Wiceprezeska Stanisława Krukar, Sekr. Prot.
Jan Kopeć, Wiceprezes Tadeusz Wojnar, Skarbnik
Mieczysław Podraza, Sekr. Finans. Stanisław Pilarski, Marszałek

RADA GOSPODARCZA: Tadeusz Bocioń

TOWARZYSTWO MILLENIUM

Grupa 3175

Andrzej Pasziak, Prezes Stanisław Cynk, Sekretarz

GMINA 41 Z.N.P.

— zasyła —

Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego 1980 Roku

Mec. Alojzy A. Mazewski, Honorowy Prezes

Czesław M. Koscielak, Prezes Józef J. Szczypta, Wiceprezes
Phyllis Dembicka, Wiceprezeska Helena M. Sterminska, Sekr.
Józef T. Szczech, Skarbnik Józef A. Kupiec, Marszałek
Victor Dembicki, Pod Marsz. Helena Maciorowska, Org.

Towarzystwo Króla Piasta

Gr. 413 Z.N.P.

Aniela Leszczynska Prezeska
Helena Meier Sekretarka

Towarzystwo Przyszłość Polski

Gr. 672 ZNP

Józef A. Kupiec Prezes
Olga Kosinska Sekretarz

Towarzystwo Wiara i Ojczyzna

Gr. 1474 ZNP

Towarzystwo Władysława Jagiełły

Gr. 2206 ZNP

Jan Hasiak Prezes
Bernice Madera Sekr.

Towarzystwo Wolność Ludu

Gr. 2742 ZNP

TOWARZYSTWO IM. ROMANA DMOWSKIEGO

GRUPA 127 Z.N.P.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku przesyła wszystkim
swoim członkom, Zarządowi ZNP wraz z pracownikami oraz całą
Polonią serdeczne życzenia obfitości łask Bożych i wszelkiej pomyślności.

Stanisław Woźniak, Hon. Prezes Kazimierz Musielak, Prezes
Jan Krupa, Wiceprezes Henryk Wasilewski, Wiceprezes
Stanisław Pyka, Sekretarz Prot. Stanisław Pilch, Sekretarz Fin.
Janusz Wasiak, Skarbnik Tadeusz Chodaczek, Prze. Kom. Rew

Życzenia Świąteczne i Noworoczne przesyła

Tow. Synowie Wolności

GRUPA 694 ZNP

ZARZĄD:

Ks. S. Stanisławski, Kapelan Gr. Zofia Brodziak, Sekretarz Protok.
Stefan Wojcik, Honorowy Prezes Aleksandra Brzezinska, Sekr. Fin.
Piotr Marud, Prezes Stanisław Zapka, Kasjer
Zofia Johnson, W-Prezeska Henryk Kowalski, Marszałek
Teofil Dufart, V-Prezes Matt Nowak, Choraży

ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— przesyła —

Tow. Orzeł Polski Gr. 523 ZNP

ZARZĄD:

Zenon Kowalski, Prezes Aleksander Moll, Sekr. Fin.
Maria Obidińska, Wiceprezeska Rudolf Veit, Sekr. Prot.
Tadeusz Mączyński, Wiceprezes Leon Banaszkiewicz, Skarbnik
RADA GOSPODARCZA: Maria Banaszkiewicz, Władysław Janowski i
Stanisław Skrabczyński

Tow. Agatona Gillera — Tomasza Zana

Grupa 170 ZNP

składa życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku Członkom, Członkiniom
oraz całej Polonii

ZARZĄD:

Józef Tracz, Prezes Stan M. Krzywicki, Kasjer
Alicja Rozkuszka, Wiceprezeska Jan Strzyż, Sekr. Prot.
Ludwik Rozkuszka, Sekr. Finans. Henry Janicki, Marszałek
RADA GOSPODARCZA:
Bolesław Krzywicki i Jan Strzyż

Wesołych Świąt i Dosiego Roku
życzy całej Polonii

Tow. Norwida, Gr. 3211 Z.N.P.

John Jablonski, Prezes

Ryszard Parzymies, Wiceprezes Alfred Karwowski, Sekr. Prot.
Zofia Matuszak, Wiceprezeska Józef Jablonski, Skarbnik
Emilia Jablonska, Sekr. Finans. Józef Jasiak, Marszałek

Towarzystwo Dzwon Zygmunta

Grupa 179 Z.N.P.

Zasyła Wszystkim Członkom Życzenia Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku

Tadeusz Niewidok, Prezes

Wanda Kurek, Wiceprezeska Wanda Lisikiewicz,
Asyst. Sekr. Finans.
Mieczysław Marzec, Sekr. Prot. Alfreda Frana, Kasjerka
Stanisław Lisikiewicz, Sekr. Fin. Tadeusz Antos, Marszałek
Joanna Niewidok i Mieczysław Zuwała — Komisja Rewizyjna

Najlepsze życzenia świąteczne i noworoczne
całej Polonii, Prasie, Radio i Telewizji

FUNDACJA IM. GEN. W. SIKORSKIEGO

ZARZĄD:

K. SOWA, Prezes J. DÚDEK, Fin. Sec.
E. PIENCZAK, Wiceprezes B. BIALIC, Treas.
S. NOWAK, Wiceprezes A. SOWA, Rec. Sec.

BOARD OF DIR.

Dr. E. Różański, J. Bielański, i J. Paściak

KLUB PAŃ CHICAGO

GRUPA 2582 ZNP

przesyła całej Polonii

najserdeczniejsze życzenia radosnych świąt
Bożego Narodzenia i szczęśliwego Nowego Roku 1980

Wanda Węglarz, Prezeska Roberta M. Gals, Sekr. Fin.
Wanda Saska, Wiceprezeska Helena Dylong, Kasjer
Monika Dylong, Sekr. Prot. Wanda Kubiak, Dir.

oraz wszystkie członkini grupy

Grupa 850 ZNP — Tow. Jefferson Park

— składa —

Najserdeczniejsze Życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
oraz Zdrowego i Pomyślnego Nowego Roku
Wszystkim Swym Członkiniom, Członkom i Ich Rodzinom
Jak Również Całej Polonii.

Zarząd:

Stanley Surowka, Prezes
Fred Oleksy, Wiceprezes — Krystyna Puszcza, Wiceprezeska
Tadeusz Panek, Sekr. Fin. — Joanna Surowka, Sekr. Prot.
Maria Kosiba, Kasjerka

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— zasyła —

WYDZIAŁ KOBIET OKRĘGU 13 ZNP

KAZIMIERA PYTEL, Komisarska

ZOFIA BUCZKOWSKA, Honorowa Komisarska

IRENA SZCZECZ, Wiceprezeska

ELEONORA TRAGARZ, Sekretarka

MARTA FILAR, Kasjerka

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE

— zasyła —

GRUPA 2514 ZNP

TOWARZYSTWO GIEWONT

Zarząd:

Bonawentura Migala, Prezes Zofia Buczkowska, Sekr. Finans.
Kazimiera Pytel, Wice Prezeska Stanisława Kaldus, Kasjerka
Franciszek Kwaśnica, V-Prezes Józef Kaldus, Marszałek

Wilia w Mauthausen

(Ciąg dalszy ze str. 13)

zapach zgnilizny i nieprawdopodobny
smród, który tu stale panował. Przed
drzwiami izby, gdzie miało się odbyć
nasze zgromadzenie, leżało kilka
zwłok. Ułożone w stertę jedne na dru-
gich — tarasowały wejście do izby.
— Dobry kamuflaż! — pomyślałem
przechodząc je okrzakiem do pomie-
szczenia, w którym już zresztą zgro-
madzili się wszyscy z naszej dzie-
siaćki.

Wzruszony rozejrzałem się dookoła.
Na stole zasłanym ręcznikami stały
menażki, a w rogu — choinka posy-
pana okrawkami białego papieru.
Okna szczelnie zakryto kocami. Oczy
nas wszystkich promieniowały jakąś
niezwykłą radością. Zapadła cisza.
Przerwał ją Zenek, który wziął ze
stołu talerz z kromką chleba przy-
słanego mu w paczce przez matkę
gdzieś spod Gniezna.

— Zaczynamy! Ponieważ nie ma
opłatki, poamiemy się chlebem . . .
polskim chlebem . . . od mojej ma-
tki!

W głębokim skupieniu odbyła się
ta najpiękniejsza część wigilii . . .
z wzajemnymi życzeniami . . . bez
słów, bo słowami były uściski ser-
deczne i tak mocne, że trudno się
było z nich wyrwać.

— Aby do wiosny! — usłyszałem
poza sobą cichy szep. Było to chyba
najśmielsze życzenie tego wieczoru,
bo na dłużej już nikt z nas w tych
warunkach nie mógł mieć żadnej na-
dziei.

W zupełnej ciszy, z oczami pełny-
mi łez i ze ściśniętą od wzruszenia
krtanią zasiadliśmy do stołu, gdzie
Edmund Kierszk rozlewał z wiadra
grochówkę "zorganizowaną" z kuchni
SS-manów z pomocą pracujących tam
Hiszpanów. A później podano kartofle
z prawdziwą cebulą, co "zorgani-
zował" znów Kazik Borkowski pracu-
jący w kartoflarni. Ale sensacją wie-
czery był miniaturowy tort, "zorga-
nizowany" przez harcymistrza z
Francji — Janka Polaka; tort ten po-
chodził spoza obozu, a przemycano
go za druty przez posterunki i po-
tem do rewiru w niezwykle wyrafino-
wany sposób.

Fłaszka austriackiego "moszczu",
ofiarowana nam wraz z życzeniami
przez polskich Żydów, dopełniła ca-
łości wieczerzy, po której tradycyj-
nym zwyczajem popłynęły śpiewane
szepem melodie koled, polskich ko-
lęd, zwrotka po zwrotce, które pamięć
wydobywała z okresu naszej najwcze-
śniejszej młodości.

Melodie te od czasu do czasu mie-
szały się z głośniejszymi jękami ko-
nających tam za przepierzeniem ścia-
ny — braci, z których większość nie
zdawała sobie nawet sprawy z tego,
że to właśnie dzień wigilijny, dzień
Pańskiego Narodzenia, które miało
przynieść . . . pokój ludziom na zie-
mi . . .

Myśli nasze ulatywały znowu tam
. . . do kraju, do najdroższych, albo
też do Francji, do górzystej Isery,
skąd większość z nas deportowali
Niemcy do obozu . . .

Było już dobrze po północy, gdy
wystrzona tutaj czujność i niebez-
pieczna rzeczywistość nakazały nam
zakończyć tę uroczystość. Po uprzą-
taniu śladów uczyły pożegnaliśmy się
krótkim uściskiem . . . do jutra
Potem wymykaliśmy się jeden po
drugim z rewiru. Zwał trupów le-
żących w sieni wzrósł już w dwój-
nasób. Spytałem następnego dnia, ja-
ki był bilans nocy wigilijnej. "To-
tenmeldung" z dnia 24 grudnia 1944
roku wymieniał 108 zmarłych, w tym
38 Polaków.

Tow. Młoda Polska

Grupa No. 865 ZNP

LESTER E. MLASTON

Prezes

STANISLAUS SMOLENSKI

Sekretar Prot.

GRUPA NO. 2404 ZNP

Z. Jankowiak

Prezes

B. Helkowska

Sekretarz

GRUPA NO. 1991 ZNP

STEPHEN SZWEJCER

Prezes

JOSEPHINE JANIKOWSKI

Sekretarz

Grupa 3134 ZNP

Gary, Indiana

MADAME CURIE CIRCLE

Rose Svetanoff, Prezeska

Frances Syrk, Sekr. Fin.

TOW. MIŁOŚĆ

WOLNOŚCI

GRUPA 1424 Z.N.P.

Cyrylia Marcinek, Prezeska

Bolesław Dydak, Sek. Prot.

Grupa 1792 Z.N.P.

LOUIS ZAK

Prezes

MARIE OGAREK

Sekret.

Najserdeczniejsze Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Radosnego Nowego Roku

"SAVANNAH" GRUPA 3162 Z.N.P.

Kazimierz Józefiak, Prezes

Roman Poniatowski, Wiceprezes Danuta Gąsiorowski, Sekr. Fin.
Wiktor Michałowski, Sekretarz Carol Kownacki, Kasjerka

SEASON'S GREETINGS

from

Chicago Society, P.N.A.

Bruno Puszyński, Pres.

T. Ronald Herbert, Sec'y.

Daniel Pankiewicz, Treas.

WESOŁYCH ŚWIĄT
ORAZ SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

— zasyła —

Tow. T. Kosciuszki

Grupa 843 ZNP

ZARZĄD:

J. Marolewski, prezes J. Kowalczyk, sekr. fin.
A. Marolewska, wice-prezes C. Pawlak, sekr. prot.
J. Sochański, wice-prezes S. Nowak, skarbnik

Serdeczne Życzenia Radosnych Świąt Bożego Narodzenia
i Błogosławieństwa Bożego w Nowym Roku
Członkom i Ich Rodzinom oraz całej Polonii w Chicago

— składa —

Tow. Gwiazda Przyszłości Modzieży Polskiej Grupa 1532 ZNP

ZARZĄD: Stanisław Sciblo, Prezes

Jadwiga Kalinowska, Wicepr. Teresa Komorowska, Sekr. Prot.

Jan Płaszewski, Sekr. Prot. Teodor Jaremus, Skarbnik

DYREKCJA: Stanisława Sciblo, Stanisław Bajor, Antoni Sobkowicz

DO POLSKI

WYJAZDY ZBIOROWE I INDYWIDUALNE SPROWADZANIE RODZIN I KREWNYCH

Wysyłkę paczek i przekazów do wyboru

zajmujemy najlepsze biuro

B. ZALESKIEGO

UPOWAŻNIENY DEALER PEKAO
WYRABIAMY TAKŻE: — Pełnomocnictwa,
Akty Darowizny, Metryki Urodzenia i Ślubu.
ZAŁATWIAMY RÓWNIEŻ: — Wszelkie Sprawy
Spadkowe i Majątkowe na terenie Polski.

DOSTARCZAMY BANKNOTY DOLAROWE
W POLSCE.

(Obywatele polscy mogą legalnie posiadać dolary.)

PODRÓŻE KRAJOWE:

Do Kalifornii, Las Vegas i innych miast.
Dla młodzieży specjalnie niższe ceny
przy wyjazdach do Polski i Europy.

Najstarsze polskie Biuro podróży, założone w 1906 roku

Biuro prowadzone przez BRONISŁAWĘ GORELL.

6536 S. Pulaski Rd.

Tel. 582-4745

Kolej Przez Andy

Dzieło Polskiego Inżyniera
Ernesta Malinowskiego

Postać Ignacego Domeyki, przyjaciela Adama Mickiewicza, filomaty, przyrodnika i podróżnika, który prawie pół wieku spędził w Chile, będąc profesorem chemii i mineralogii, a równocześnie rektorem na Uniwersytecie w Santiago, jest dość popularizowana.

Natomiast wiadomość o Ernestie Malinowskim, Władysławie Klugerze i Władysławie Folkierskim, którzy również wstawili się w Ameryce Południowej, są bardzo niktne, pomimo że wkład ich do ogólnego dorobku światowego w zakresie kultury materialnej i naukowej jest znaczny.

Warto, w pierwszym rzędzie, zapoznać się z interesującą postacią inżyniera Ernesta Malinowskiego.

Urodzony na Wołyniu w r. 1808, wykształcenie średnie pobierał w Krzemieńcu i Wilnie.

W r. 1834, po upadku powstania, zapisał się na wolnego słuchacza Szkoły Dróg i Mostów w Paryżu. Początkowo pracował we Francji i Anglii, mówił płynnie i bez obcego akcentu językami tych krajów.

Około r. 1850 przybył do Ameryki Południowej, gdzie znalazł sposobność spożytkowania niezwykłych zdolności na usługach republiki peruwiańskiej. Początki były trudne, tym bardziej, że stosunki polityczne i bezustanne rewolucje uniemożliwiały systematyczny rozwój Peru pod względem ekonomicznym.

W r. 1859 przedstawił Malinowski, jako "inżynier rządowy", prezydentowi Rzeczypospolitej Peruwiańskiej potrzebę otwarcia przystępu do skarbow natury nagromadzonych we wnętrzu kraju, lecz niedostępnych z powodu braku dróg komunikacyjnych. Niezwykle dopiero wypadek dziejowy umożliwił mu realizację jego projektów technicznych.

Odkrycie użyźniających własności guana (nawóz z odchodów i przegniłych ciał ptaków morskich), którego pokłady znajdowały się na wysepkach Pacyfiku, niedaleko od stolicy Limy, gromadziło tam liczne okręty.

Rząd peruwiański pobierał opłatę dochodzącą do 10 funtów szterlingów za tonę ładunku; żadna kopalnia złota nie przynosiła dotąd takiego dochodu.

Hiszpania, pogrążona w długach, patrzyła na to zazdrośnym okiem. Szukano pozoru do zaczepki; wysłana komisja, niby naukowa, wzniesła bójkę z mieszkańcami i Hiszpania wypowiedziała wojnę swym dawnym koloniom.

Jakkolwiek cztery republiki: Peru, Boliwia, Chile i Ekwador zawarły ze sobą sojusz obronny, położenie było rozpaczyliwe, bo kraje te nie miały ani wojska stałego, ani floty. Życie

społeczne skupione było w pasie nadmorskim, wystawionym na napady okrętów nieprzyjacielskich.

Gdy rozpoczęto przez rząd peruwiański rokowania przybierać zaczęły formę poniżającą dla kraju, nastąpiła rewolucja. Los sprawił, że ministrem wojny w nowym rządzie został Manuel Galvez, osobisty przyjaciel Malinowskiego, i zaprosił go na swego zastępcę. Żył jeszcze w pamięci Peruwiańczyków imiona Kościuszki i Pułaskiego i wyobrażali sobie, że Polak w walce o niepodległość cudów dokonać może.

Malinowski nie był wojskowym, lecz obdarzony ogólnym zaufaniem, energicznie zabrał się do organizacji obrony.

Sproawdziwszy naprędce armaty i wieże pancerne ze Stanów Zjednoczonych, gdzie stały bezczynne po wojnie secesyjnej, zajął się uzbrojeniem wybrzeża, a zwłaszcza portu Callao, który jako klucz do Limy — stolicy kraju — mógł być wystawiony na pierwszy atak floty hiszpańskiej.

W dniu 2 maja 1866 r. ukazały się okręty nieprzyjacielskie pod Callao, a nie przypuszczając obrony podsunęły się śmiało pod zamaskowane baterie Malinowskiego.

Po całodziennych walkach, mimo nieustraszonej odwagi Hiszpanów, nie wyszedł cało żaden okręt. Przed końcem dnia znikły wszystkie z horyzontu i po dorywczej naprawie, za sąsiednią wyspą San Lorenzo, powoływały się z powrotem do Kadyksu. Admirał Pareja, głównodowodzący flotą, zastrzelił się.

Manuel Galvez zginął przy wybuchu prochowni w jednej z baterii, a bohater dnia, Malinowskiego, przyjęto tryumfalnie w Limie. Malinowski złożył z siebie całą chwałę dnia na poległego przyjaciela M. Galveza, którego popiersie zdobi kolumnę pamiątkową na jednym z placów Limy. Podobiznę Malinowskiego umieszczono na płaskorzeźbie podstawy kolumny, od strony Pacyfiku.

Rozgłos, jaki nadały te wypadki, ułatwił Malinowskiemu przeprowadzenie dawniej przygotowanego projektu — połączenia kolejowego wybrzeża z wnętrzem kraju.

Pasma Kordylierów, przerywające pod różnymi nazwami całą Amerykę, wykazuje największą wysokość swych szczytów w części zwanej Andami, w Peru i Boliwii. Tam właśnie, gdzie są najwyższe, zbliżają się najwięcej do Oceanu.

Nie tylko same szczyty, ale i przełęcze między nimi tak są wysokie, że trudno je przebyć na wysokości mniejszej od 18,000 stóp. Na tak zna-

ciąg dalszy na str. 16-ej)

Oogah Boogah Sam

THE MAGIC MAN

Children's Parties
Graduations
Adult Parties
586-5522

UCZ SIĘ ANGIELSKIEGO

Studuj na Uniwersytecie Illinois. Instrukcje na wszystkich poziomach, na pełen lub część czasu. Klasy popołudniowe 3:00 do 5:30. Wieczorowe 6:30 do 9:00. 10 tygodniowy kurs rozpoczyna się 2 stycznia. Zgłoszenia już teraz pokój 1504.

UNIVERSITY HALL
601 S. Morgan
Lub telefonować do Dr Boca
996-5334

NOWOŚĆ KOMPLET NA WŁOSY

wypadające, łuski lub suche, łupież. Działa pomocniczo w usuwaniu miękkich włosów i usuwa łupież. Shampoo: \$3.50. Tonic: \$4. Specjalne witaminy \$10. Tabletki \$3. Cena za komplet \$20, koszt wysyłki \$2 lub do Apteki

GLASZERA

957 N. Ashland Róg Augusta Blvd.
2 bloki od Division albo Augusta
Exits Kennedy Expressway

BIURA PORAD

PRAWNYCH

Lasko & Lasko

5244 West Belmont Ave.,

Chicago, Illinois 60641

(312) 736-2266

Zajmujemy się
Sprawami
Imigracyjnymi

MOWIMY PO POLSKU

GRUPA NO. 893

ZNP

TOW. GWIAZDA
POLSKA
Star Of Poland

GRUPA 3235

Im. Jana Pawła II
78 ZNP

Tow. Strzelców
Obrony Białego Orła
Od. 101 Leg. Pułaskiego
GRUPA 2185 ZNP

GRUPA 3152

ZNP

Towarzystwo
Zwycięstwo

Witold Raginia, Prezes
Janina Kacprzyk, Sekr. Prot.

Grupa No. 712

ZNP

Towarzystwo
Obrona Polski

EUGENE GRYSZTAR

Prezes

JENNIE ARMATYS

Sekretarz

Tow.

Wolna Polska
GRUPA 1533 ZNP

Albert Folak, Prezes

Sandra Folak, Sekr.

Frank Dmuchowski,

Fin. Sekr.

Zyczenia Świąteczne składa całej Polonii —

TOW. POLSKA w OGNIU

Grupa 1900 ZNP

Tadeusz Pyrchla, Prezes
Zofia Kozdroń, Wiceprezesa
Stefania Pyrchla, Sekr. Fin.

Anna Nikiel, Sekr. Prot.
Jakub Wyłaniec, Kasjer
P. Czart, Rada Gospodarcza

Zarząd Towarzystwa Narodowego

Korony Polskiej Gr. 771 ZNP

Zasyła wszystkim członkom i całej Polonii najserdeczniejsze zyczenia Świąt Bożego Narodzenia, oraz Szczęśliwego Nowego Roku.

Joseph Zukowski, Prezes

Dolores Ramotowski, W-Prezesa:

Wanda Strzelecki, Wiceprezesa

Roman Strzelecki, Sekr. Prot.

Stefan Wądołowski, Sekr. Fin.

Tadeusz Nikliński, Kasjer

Henryk Rogowski, Marszałek

Tow. Św. Jana Chrzciciela

Grupa 1354 ZNP

zasyła serdeczne zyczenia świąteczne i noworoczne

ZARZĄD:

Antoni Górski, Prezes
Adelina Czernecka, Wiceprezesa
Stanisław Organa, Wiceprezes

Amelia Skwirut, Sekr. Prot.
Ted Adamczyk, Sekr. Finan.
Józef Czernecki, Kasjer

Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku Zyczy

Tow. Promień Gwiazd Gr. 3114 ZNP

MARIA GALIŃSKA Prezeska

DOROTHY KLIMEK, Sekretarka

Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku Zasyła

TOW. WOLNOŚĆ
GRUPA 1776

ZARZĄD:

Stanisław Bogobowicz, Prezes

Jan Pudowski, Vice-Prezes

Jerome Serak, Sekr. Finan.

Andrzej Szawrowski, Kasjer

Katarzyna Wawryk, Vice-Prezesa

Stanley Pacocha, Sekr. Prot.

Marian Podsiadły, Marszałek

Serdeczne Zyczenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia

wszystkim członkom, przyjaciółom i całej Polonii — zasyła

Tow. Nadwiślańskie, Grupa 759 ZNP

ADMINISTRACJA:

Jan Jurek, Sr., Prezes

Jan Jurek, Jr., Wiceprezes

Ann J. Halvorsen, Sekr. Fin.

Jan Pepsnik, Opiek.

Wanda Moskal, Wiceprezesa

Stanisław Wódka, Sekr. Prot.

Dennis Komorowski, Skarbnik

Józef Czuj, Chorąży

REWIZJA KSIĄG:

Jan Jurek, Jr.

Stanisław Gajos

Richard Jurek

GRUPA 2714 ZNP

Loretta Chabalowski, Prezes

Joanna Soberska, Sekretarz

TOWARZYSTWO GWIAZDA WOLNOŚCI

GRUPA 1820 Z.N.P.

— zasyła —

Najweselszych Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku 1980

Zarząd

Dr. Edward C. Różański, Prezes

Zofia Adamiak, Wice Prezesa

Jan Gordon, Wice-Prezes

Brunon Pilarczyk, Sekr. Fin.

Józef M. Rutkowski, Sekr. Prot.

Michał Matusik, Skarbnik

Stanisław Cieslak, Marszałek i Chorąży

Serdeczne Życzenia

RADOSNYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA i DOSIEGO ROKU
SWOIM KLIENTOM i CAŁEJ POLONII

— składa —

TADEUSZ KUTA, Właściciel

Wraz z Całym Personelem

PULASKI FOOD MART

3004 MILWAUKEE AVE.

TEL. 276-4878

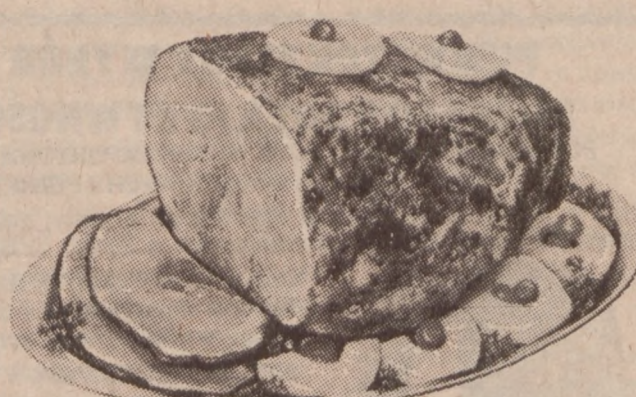
NA ŚWIĘTA POLECAMY:

• ZNAKOMITE WĘDLINY WŁASNEGO WYROBU

- Szynki Krajowe i Importowane
- Kielbasy Świeże i Wędzone
- Salcesony, Kabanosy, Balerony i Inne

• ŚWIEŻE MIĘSO w NAJLEPSZYCH GATUNKACH

• ŚWIEŻE OWOCE i JARZYNY

• PONAD 4000 ARTYKUŁÓW GROSERYJNYCH

U NAS ZNAJDZIECIE WSZYSTKO NA WASZ STÓŁ ŚWIĄTECZNY
ORAZ NA PRZYJĘCIA.

KRAJOWE i IMPORTOWANE DELIKATESY

Uprzejma Polska Obsługa. * Ceny Bardzo Przystępne.

DZIĘKUJEMY ZA DOTYCHCZASOWE POPARCIE i POLECAMY NASZE USŁUGI NA PRZYSZŁOŚĆ

Mamy w Sprzedaży

Duży wybór swetrów damskich i płaszczy z dzianiny. Spódnice dzinsowe i polyster w rozmiarach 16-20. Łalki różnego rodzaju, wielkie bzy, maki i piwonie — kwiaty sztuczne. Mapy ulic Chicago, rajstopy duże rozmiary, karty polskie na wszelkie okazje, składane trójwymiarowe widokówki i inne. Maskotki: psy, lwy i inne do samochodów kiwające głowami. Kieliszki kryształowe, białe i kolorowe w dużym wyborze koszyczki kryształowe w 4 rozmiarach. Książki polskie, chustki babuszeki. Zimowe używane palta, futra i inna odzież. Śmieszki, zapalniczki, pozytywki, torebki koralikowe i inne.

Bezbolesne przekłówanie uszu — tylko \$10.00 razem z kolczykami: od wtorku do piątku 9-5, w soboty od 9-4, niedziele 11-4, w poniedziałki za umówieniem.

SKLEP CZYNNY CODZIENNIE 10-7

POLSKI SKLEP AMBER

3127 N. Milwaukee (obok Restauracji Kasztelanka)
Wszystkie towary możliwe na kilkunastotygodniowe spłaty.

Kahn's
DELICATESSENS

NAJLEPSZE EUROPEJSKIE DELIKATESY I WÓDKI

- 200 Wędlin i mięs.
  - 150 Importowanych serów.
  - Tace na przyjęcia.
  - Wina, Koniaki, Likieri i Piwa.
- Importowana żywność z całego świata.
Importowana czekolada i ciasteczka.
Piwo z Polski:
Żywiec, Okocim, Krakus i Porter.

CHICAGO: 3053 N. Lincoln 525-9019; 525-4595
DEERFIELD 116 S. Waukegan Rd. 272-4197; 272-4198
DES PLAINES: 8716 Golf Rd. 298-6032; 298-6033

SYLWESTER U RZESZOWIAKÓW

"JAK ZA DAWNYCH LAT"
Teatr i Zespół Pieśni i Tańca "RZESZOWIACY"
Pod Kierownictwem Ks. Bp. B. L. Wojdyły
Przygotował

Nadzwyczajną Zabawę Sylwestrową

W tym roku "jak za dawnych lat" będziemy się bawić wspólnie, oglądać występy artystyczne zespołu, słuchać piosenek, brać udział w polonezie i innych starych, narodowych tańcach, a równocześnie bawic się przy dobrej orkiestrze, grającej każdą muzykę

"VOCTAN BAND"

Wiele niezapomnianych przeżyć i niespodzianek. Bal Sylwestrowy rozpocznie się wyśmienitą kolacją z winem. O północy, powitanie Nowego Roku życzeniami i polonezem, oraz odśpiewaniem koled. Po północy zabawa dokąd będą goście. Ubiemy się przyzwyczajenie i odświętnie. Trunki do nabycia w barze na miejscu. Donacja \$15.00 od osoby (kolacja z winem oraz cały program włączony w cenę.)

ZABAWA SYLWESTROWA odbędzie się we własnym Audytorium Polskiego Katolickiego Centrum Kultury Im. Jana Pawła II
1309 N. Ashland, Chicago (Dawny Związek Polek)
Początek o Godz. 8-jej Wieczorem
Po Rezerwacji Telefonować 276-7171 lub 278-3619

NAJLEPSZE ŻYCZENIA
ŚWIĄTECZNE
I
NOWOROCZNE
KLIENTOM I CAŁEJ POLONII

Składa

LUSTIG
CLOTHIERS AND JEWELERS
1256 MILWAUKEE AVE.
CHICAGO, IL. 60622

Tel. BE 5-1041

Kolej Przez Andy

(Ciąg dalszy ze str. 15)

czną wysokość, przy małej odległości, wznosić się musi linia kolejowa łącząca przełęcz z morzem.

Wąwozy wyrte przez potoki spływające ze szczytów są tak głębokie i zaciśnione między stromymi ścianami górskimi, że wszelkie szersze rozwinięcie linii było wykluczone.

Gdy w siódmym dziesiętku ubiegłego stulecia rząd peruwiański wysunął projekt kolei przez Andy, inżynierowie amerykańscy odmówili opracowania projektu, jako technicznie niewykonalnego. Obejście zaś gór z północy lub południa rozciągać się musiało na tysiące mil.

Gdy po zwycięstwie nad Hiszpanami Peru zostało niezaprzeczonym posiadaczem pokładów guana, znalazł się amerykański przedsiębiorca, Henry Meiggs, który na własne ryzyko podjął się sfinansowania wstępnych studiów trasy kolejowej według projektu Malinowskiego. Największą trudność przy przejściu przez Andy sprawiał wąwóz rzeki Rimac, spływający jako górski potok z wyżyn Kordyliarów głębokim korytem wyżłobionym w skałach. Szczególnie ten wąwóz amerykańscy rzeczoznawcy uznawali za niedostępny dla drogi żelaznej, a tędy właśnie zamierzał prowadzić swą kolej Malinowski. Za pomocników dobrał sobie przeważnie inżynierów Polaków, wykształconych w szkołach francuskich.

W r. 1869 Kongres republiki zatwierdził kosztorys. Francuski finansista Dreyfuss podjął się sfinansowania przedsięwzięcia na warunkach uzyskania monopolu sprzedaży guana.

Malinowski nie dowierzał Dreyfussowi, przewidując krach jego banku, lecz postanowił skorzystać z czasu, by dokonać najtrudniejszej części zadania, i z młodzieńczą energią, choć liczył już 60 lat z górą, rozpoczął budowę zaprojektowanej linii.

Materiał żelazny sprowadzono ze Stanów Zjednoczonych, Anglii i Francji, drzewo spławiały okręty z Kalifornii, robotników ściganano z różnych stron, niekiedy partiami po 7,000 osób.

Budowa postępowała szybko i gdy po kilku latach nastąpił krach przedsięwzięcia przez Malinowskiego, kolej transandyjska dosięgła szczytów Kordyliarów, gdzie przebito tunel długości 4,000 stóp.

Kolej przez Andy przoduje wzniesieniem nad poziomem morza; pod

względem wykonania nie ustępuje najdoskonalszym drogą żelaznym świata.

W chwili przebiecia wierzchołkowego tunelu rozeszła się wieść o wielkim krachu finansowym Dreyfussa. Krach ten pograżył w ruinę rząd, kraj, a z nim i całe przedsiębiorstwo Meiggs. Rząd zmuszony był zawiesić wypłatę przedsiębiorstwu, które w ten sposób znalazło się bez funduszy na dalsze prowadzenie robót.

Malinowski, zrzekłszy się wszelkich umówionych dochodów i honorariów, użył swych oszczędności na propagandę konieczności dalszego prowadzenia robót.

Mimo swego wieku, miał wówczas już lat ponad 70, spędzał całe dnie na koniu, obecny wszędzie, gdzie roboty nasuwały trudności. Praca ciągnęła się jeszcze parę lat, wykończono mosty i tunele, rozpoczął się prawidłowy ruch pociągów osobowych i towarowych od Pacyfiku do szczytów Kordyliarów.

W roku następnym Chile wypowiedziało wojnę Peruwii w celu odebrania pokładów salety, które znajdowały się na pograniczu z Chile.

Wojna zrujnowała kraj do reszty. Malinowski, wygnany przez władze chilijskie, szukał schronienia w Ekwadorze. Po zawarciu pokoju wrócił do Limy i poświęcił resztę sił i wpływów na osiągnięcie ugody, która zapewniłaby ukończenie projektowanych przezeń dróg żelaznych.

W wyniku petrakcji kapitałisci angielscy podjęli się wykończenia dróg i spłacenia zaciągniętych w Europie długów państwowych. Angliści usunęli od razu z przedsiębiorstwa wszystkich obcych, zatrzymali jednak Malinowskiego na honorowym stanowisku inżyniera doradcy.

Kolej doprowadzono do Oroya i przedłużono do kopalń srebra w Cerro de Pasco, położonych na wysokości 4,000 metrów nad poziomem morza. Nastąpiło to jeszcze na długo przed zgonem Malinowskiego, który zmarł w r. 1899 przeżywszy lat 91.

Dzieło E. Malinowskiego, najwyższa na kuli ziemskiej kolej żelazna, zaprojektowana i zrealizowana przez inżyniera Polaka przy współpracy znacznej grupy młodszych inżynierów Polaków, jest trwałym wkładem techniki polskiej do ogólnoświatowej kultury materialnej.

CZAR POLESIA

1814 W. DIVISION STREET

Tel. EV 4-8179

Jest to Piękna Polska Gospoda.

ZAPRASZA WAS NA DOSKONAŁĄ

ZABAWĘ SYLWESTROWĄ

Pierwszorzędna orkiestra. Wiele miłych i przyjemnych niespodzianek. W gronie przyjaciół i wesoło i beztrosko zakończycie Stary Rok — a rozpoczniecie Nowy! WSZYSCY PROSZENI. WSTĘP WOLNY DLA WSZYSTKICH.

TANIE PRZELOTY SUPER—APEX

W OKRESIE ZIMOWY 1979-1980

ORAZ NAJTAŃSZE WYJAZDY INDYWIDUALNE PRZEZ CAŁY ROK NA OKRES 14-90 DNI (SUPER-APEX)

(Pod Warunkiem Wykupienia Biletu Na Miesiąc Naprzód)

CO TYDZIEŃ WYJĄTKOWO TANIE WYCIEZKI WAKACYJNE DO LAS VEGAS, MEKSYKU, NA HAWAJE, NA FLORYDĘ

AUTORYZOWANY DEALER PEKAO

LAS TRAVEL zapewnia wysyłkę dolarów do Polski przekazami pieniężnymi lub dostarczanych bezpośrednio do rąk własnych adresatów. Również za pośrednictwem LAS TRAVEL możecie kupować mieszkania i domki jednorodzinne w Polsce. Przyjmujemy także wpłaty na auta produkcji polskiej, zachodnioeuropejskiej i amerykańskiej dla krewnych w Polsce.

Las travel

Polskie Biuro Podróży

MARIA KŁOSOWSKA, Właśc.

6002 W. Irving Park Rd.

Tel. 725-6773

PIERWSZORZĘDNY WYBÓR RÓŻNEGO RODZAJU ŻYWNOSCI

POSIADAMY RÓWNIEŻ DUŻY WYBÓR IMPORTOWANYCH PRODUKTÓW ŻYWNOSCIOWYCH Z POLSKI.

Duży wybór polskiego pieczywa wypiekane w naszej piekarni przez fachowców wyuczonych z doświadczeniem z Polski. SPECJALNOSC

DLA WAS TO PARZONE BABKI u nas. Także w naszej piekarni nie musicie czekać na udekorowanie tortu.

SPECJALIZUJEMY SIĘ W WYPIEKU ŻYTNIEGO ORAZ RAZOWEGO CHLEBA.

Kleczewski Bakery i Kawiarnia

PODAJEMY DOBRE CIASTKA, KAWĘ, HERBATE

5240 W. FULLERTON (Przy Laramie) 237-6181
Eugeniusz i Irena Kleczewski, Właściciele

OTWARTE 7 DNI W TYGODNIU—Od 6 Rano do 9 Wieczór

KUPON

NAJWIĘKSZY WYBÓR PERUK W CHICAGO
Olbrzymia Selekcja Kolorów i Stylów!

20% ZNIŻKI

Zapraszamy Polonię z bliska i z daleka

- Peruki i tropy z ludzkich włosów
- Z ludzkich włosów częściowe peruki, dopinki i pokazowe sztuki.
- Mamy również elura syntetyczne peruki i dopinki
- Peruki na małe głowy i dziecięce
- Peruki dla mężczyzn i częściowe sztuki

Stylowanie Peruk Dodatkowe

Przekłówanie uszu \$10.00 i wyżej

MAMY RÓWNIEŻ PERUKI DO ZABRANIA DO POLSKI
PO SPECJALNEJ CENIE. MÓWIMY PO POLSKU

CUSTOM WIGS LTD. 777-0222

4065 N. MILWAUKEE AVE., CHICAGO

CZY z BUTELKI CZY z KARAFKI
PRZY OKAZJI PIJ NA ZDROWIE!

Oryginalna Polska Wódka produkowana i butelkowana w Polsce przez
Państwowy Monopol Spirytusowy

KRAKUS Vodka
DISTILLED FROM GRAIN

TAKŻE: JARZĘBIAK * SOPLICA * WINIAK
LUKSUSOWA * ŻYTNIJA I INNE

PO HURTOWE DOSTAWY ZWRACAJCIE SIĘ DO

STANLEY STAWSKI
DISTRIBUTING CO.

1134-36 N. Ashland Ave., Chicago, Ill. 60622
Tel. 278-4848

SŁUŻYMY POLONII

FRED SKOWRONSKI

Asystent
Wiceprezesa

EDWARD J. WISNIEWSKI JR.

Wiceprezes

Manufacturers Bank

1200 N. ASHLAND AVE.

Phone: BR 8-4040

Member Federal Deposit

Insurance Corporation

Każde Konto Jest Ubezpieczone do \$40,000
ZASOBY PONAD \$120 MILIONÓW